1957.

DOMINIKANSKO SAMOSTANSKA KNJIŽNICA ZAGREB

Poštarina plaćena u gotovu
GOD XXVI BROJ 1 BEOGRAD, JANUAR 1957 CENA 20 DIN

BLAGOVEST

VERSKI MESEČNIK

BIBLIOTEKA · KNJIŽNICA · KNJIŽNICA
ZAGREB
SAMOSTAN

MAJKA BOŽJA S DETETOM (Detalj jaslica iz 18 veka) Franz Schmädl

Gle, Kralja nebeskoga kome sve služi! Leži u jaslama, i vlada na nebesima.

EMANUEL

Božić je u prvom delu crkvene godine ona središna tačka oko koje se kreću sve liturgiske misli. Božić je velika buktinja koja zrači svetlo i nosi toplinu u kršćanska srca.

Taj nas blagdan potseća na dolazak Sina Božjega na zemlju, na tajnu kako je druga božanska osoba postala čovekom i među nama prebivala. U svetoj se Božić oj noći ispunila molba „O Emanuele, Kralju i Zakonodavče naš. Iščekivanje naroda i Spasitelju njihov, dođi i spasi nas, Gospodine, Bože naš.“ Kao što isušena zemlja treba bogatu kišu, tako je trebao Adamov rod Spasitelja da ga oslobodi od ropstva greha, izmiri ga s Bogom i da mu otvori nebeska vrata.

U vreme, koje je odredila Božja Mudrost, koja dopire s jednoga kraja do drugoga i sve snažno i blago raspoređuje, rimski je car Avgust izdao zapovest da se popiše sav svet. I ovo je bio prvi popis, kad je Kvirinije upravljao Sirijom. Tako je evanđelist Luka zacrtao vremenski okvir Kristovog rođenja. Unapred je osujetio pokušaje „naučnika“ koji imaju hrabrosti da u ime nauke poriču Krista kao istorisku ličnost te ga prebacuju u svet bajki. Kristov istoriski lik još jače potvrđuje daljnji Lukin navod: „Tada izađe Josip iz Galileje iz grada Nazareta u Judeju, u grad Davidov.“ Kristova majka Marija, njegov hranitelj sv. Josip, Kristovo telesno poreklo od Davida istoriske su činjenice, preko kojih se ne može.

U plan Božje providnosti spada da se Krist, „mladica iz korena Jesejeva“ rodio u Betlehemu, rodnom gradu kralja Davida. Iz Betlehemskih pašnjaka, gde je pasao očevo stado, David je otišao u boj sa Golijatom i postao pastir svoga naroda. Iz Betlehema je izašao veći Pastir prema rečima proroka Miheja:“ I ti Betleheme, zemljo Judina, nipošto nisi najmanji među kneževskim gradovima Judinim; jer će iz tebe izići knez, koji će vladati narodom mojim Izraelom.“

Pobožno se veruje da se Krist rodio usred noći, kada je unaokolo u Betlehemu vladala duboka tama, a ljudi su se odmarali u slatkom snu. Jedino pastiri na straži bili su budni te se valjda pomalo grejali kod vatre. U tamnu, tihu noć dolazi onaj koji je Svetlo od Svetlosti. Vrlo značajna okolnost! I u duhovnom pogledu tama je vladala na zemlji kada se rodio Spasitelj. Osim Jevreja, svi narodi su čamili u tami i seni smrtnoj, klanjali se idolima rukom načinjenima, četveronošcima i gmizavcima te im katkada prinosili ljudske žrtve. Nisu poznavali pravoga Boga, Stvoritelja i Vladara sveta, nisu znali za cilj svoga života.

Tama je vladala tada i na moralnom području. U ponor pokvarenosti i zloće, grubog uživanja i sebeljublja, ugnjetavanja i mržnje survao se ljudski rod. Nije bilo ni mane ni poroka da ih ne bi neki neznabošci veličali. No i bogovi su bili zaštitnici svih poroka. Čovek je postao jedan drugom vuk.

Na toj tamnoj pozadini zablistao je svetli lik Isusa Krista. Onaj koji je uzviknuo u jeruzalemskom hramu: „Ja sam svetlo sveta. Ko ide za mnom, neće hodati u tmini, nego će imati svetlo života“ (Iv 8,12), rodio se usred Božićne noći. Njegovo je evanđelje čista i nepomućena istina, trajnija od materijalnog sveta. Njegova moralna načela, potpomognuta izvorima milosti, koji su počeli izvirati ispod njegova križa, sposobna su pružiti svetu nedostižive primere kršćanskog života i svetosti.

„I Marija rodi sina svoga prvenca i povi ga u pelenice i metnu u jasle, jer nisu imali mesta u gostionici“. — Nijedno posjačko dete ne ugleda bela dana u tako bednim okolnostima. Jedini Spasitelj dragovoljno odabire hladne jasle za svoju kolevku. Protiv ljudskih strasti, požude tela, požude očiju i oholosti života Isus Krist prihvata odricanje, siromaštvo i poniznost kao najpogodnije sredstvo da oslobodi ljudski rod robovanja grehu.

K Božjem Detetu hrle skromni pastiri, predstavnici siromašnih narodnih slojeva, noseći neznatne poklone. No Kralj iz jaslica zahvalno uzvraća njihovu pažnju, a oni neće nikada zoboraviti na blaženi prizor Božićne noći. I Mudraci s Istoka traže novorođenog Kralja. Oni su predstavnici nauke i vlasti, viših društvenih staleža. A i oni se klanjaju Isusu prinoseći mu darove: zlato i tamjan i smirnu, no za uzvrat u duši im porastu vera, nada i ljubav, koje će odolevati svim poteškoćama života i dovesti ih pred Kristov presto na nebu.

U svetoj se Božićnoj noći na betlehemskim poljanama čula anđeoska pesma: Slava Bogu na visini i na zemlji mir ljudima dobre volje. Kristovo rođenje je donelo radost nebu i zemlji. Nebeski Otac sav razdragan gleda u jaslama svog jedinorođenog Sina koji mu odaje veću čast i slavu nego svi anđeoski zborovi. Adamov rod ima u tom Detetu Kneza mira, pravog, istinitog mira. Kristovo evanđelje o bratstvu svih ljudi i njegova zapovest ljubavi prema bližnjemu uklanja nepoverenje i mržnju u međusobnim odnosima te postavlja pravdu, ljubav i mir kao smernice novog kršćanskog društvenog života. Ne sjaj bogatstva, ne snaga državne vlasti, ne zavidljivi uspesi nauke i novih pronalazaka, nego čisto plemenito srce je ono što privlači Krista i čemu Krist obećava nebesko kraljevstvo.

Pridimo rado ka Božićnim jaslicama, pobožnim s cem razmatrajmo nedokučive Božićne tajne. Božićni praznici imaju puno značenje jedino, ako se Krist ponovo rodi u našem srcu.

Duhovno preporođeni, pomlađeni, krenimo drugim putem nego dosad u Novu Godinu. Ako nas Krist — Emanuel prati, nema čega da se bojimo.

TRIJEZNO, PRAVEDNO I POBOŽNO

Prema smjernicama naših biskupa, svima će se vjernicima ove godine posebno govoriti o svetoj Misi. Da i naš časopis nešto pridonese ovom velikom cilju, bavit ćemo se ove godine onim dijelovima Svetog Pisma, koji se nalaze u Misalu kao misne Poslanice.

1. U ovom ćemo broju obratiti svoju pažnju Poslanici iz novogodišnje Mise. Ona se također nalazi u misnom obrascu Ponoćke. Riječi su uzete iz poslanice svetog Pavla Titu (2, 11-15) i ukazuju nam se na početku nove godine kao kratak, praktičan i koristan životni plan:

Predragi! Milost Boga našega Spasitelja objavila se svim ljudima učeći nas, da se odričemo bezbožnosti i svjetovnih želja, te da živimo na ovom svijetu trijezno i pravedno i pobožno, i čekamo blaženu nadu i slavni dolazak velikog Boga Spasitelja našega Isusa Krista. On sebe dade za nas, da nas otkupi od svakog bezakonja i da sebi očisti izabrani narod, koji revnuje oko dobrih djela. Ovo govori i potiči u Isusu Kristu, Gospodinu našem.

2. Odmah nas prve riječi ove poslanice prenose u božićni ugođaj: pojavila se milost Spasiteljeva. Pojavio se među nama utjelovljeni Bog kao betlehemsko Dijete, da nam donese tu milost. Ta je milost nebeska snaga, koja dolazi u naše duše osobito po svetim Sakramentima i pomaže nam, da živimo pravim kršćanskim životom. Milost se Isusova ostvaruje u nama na dva glavna načina. Najprije ona znači nazočnost Presvetog Trojstva u nama, ako smo kršteni i ako nismo učinili teškoga grijeha. To je jedna od najvećih i najdražih kršćanskih tajna: Bog u nama. U drugom obliku Isusova milost djeluje u pojedinim časovima i potrebama života kao t. zv. djelotvorna milost, dok onu prvu katekizam naziva posvetnom milošću.

3. Kršćanstvo nije samo neka nauka, koju moramo poznavati, nego je osobito nauka, prema kojoj moramo živjeti. A glavni je i posljednji cilj: ostati sjedinjeni s Bogom na ovom svijetu i kasnije u vječnosti. I u našoj poslanici sveti Pavao pokazuje praktično značenje kršćanstva. Kršćanin se mora odricati nekih stvari, koje smetaju životu duše. Sveti Pavao ukratko navodi bezbožnost ili otuđenje

od Boga, i svjetovne želje, koje bi mogle odvesti čovjeka daleko od Boga. A za praktični život, za naše djelovanje daje Apostol ovaj trostruki savjet: moramo živjeti trijezno, pravedno i pobožno. Kao da je ovim riječima htio obuhvatiti trostruku našu dužnost: prema nama samima, prema bližnjemu i prema Bogu. Prema samima sebi moramo živjeti trijezno, razborito, čisto, umjereno, prema bližnjemu moramo obdržavati zahtjeve pravednosti, a prema Bogu mora naše vladanje biti pobožno. Pobožnost ne znači samo naše čine pobožnosti u crkvi ili kod molitve uopće. Ona znači izvršivanje svih naših dužnosti prema Bogu, a u prvome redu održavanje velikog zakona ljubavi. Ovaj opet daje našoj duši lakoću i radost u obdržavanju pravednosti prema bližnjemu.

4. Snagu ustrajnosti i radost u poteškoćama daje kršćaninu osobito pomisao na nebesku domovinu. Tu misao sveti Pavao često iznosi svojim kršćanima, jer je ona bila vrlo živa u njegovoj duši i od neobično važnog značenja po kršćanstvo. Ovdje govori svom učeniku i saradniku i svim kršćanima, da sve naše čine za ovog života mora pratiti „blažena nada“ o potpunom i blaženom sjedinjenju s Kristom na drugom svijetu. Tu misao izražava Pavao često i na različite načine. Ona daje kršćanskoj nadi vrijednost i veličinu. Ko ićanima piše (1 Kor 15,19): „Ako se samo u ovom životu uzdajemo u Krista, bjedniji smo od svih ljudi“. I opet istim Korinćanima u drugoj poslanici (4,17-18): „Jer naša sadanja i časovita laka nevolja donosi nam prekomjernu, izobilnu, vječnu, od svega pretežniju slavu, budući da mi ne marimo za ono, što se vidi, nego što se ne vidi. Jer je ono, što se vidi, za vrijeme, a ono, što se ne vidi, to je vječno“. Beskrajno blaženstvo u Božioj blizini silno privlači Apostola i on tu privlačnu snagu prenosi i na svoje učenike: „Jer gledamo sada kroz ogledalo, u zagonetki, a tada (nakon smrti) ćemo gledati licem u lice“ (1 Kor 13, 12).

No uza svu tu veliku želju, da što prije bude s Kristom, Pavao nije nikakav fanatik i sanjar, koji bi zaboravljao ili zanemarivao potrebne kreposti za ovaj zemaljski život. On je pun praktičnih savjeta za život kršćanskih zajednica. To pokazuje i današnja Poslanica. Krist nas je, veli Pavao, otkupio od bezakonja i učinio od nas „čisti narod“, koji mora biti revan u dobrim djelima. Isusova velika žrtva obvezuje kršćane, da Isusovu nauku pokazuju i provode u svom životu, baš po onim savjetima Pavlovim: provodeći ovaj život trijezno, pravedno i pobožno.

5. Pavao nalaže svom učeniku, da „ovo govori“ i da „potiče“ vjernike, da tako žive. I danas svećenici govore narodu istu ovu nauku. Na početku nove godine možemo se ispitati, što znače za nas kršćanske istine i zapovijedi u praktičnom životu. Koliko se razlikuje i da li se uopće razlikuje od života onih, koji ne poznaju ili ne priznavaju Isusovu spasonosnu nauku?

Ovakav će ispit savjesti biti vrlo dobar početak za novu godinu.

Liturgijska obnova

ŽRTVA SV. MISE

OD NAJSTARIJIH VREMENA DO DANAS

Život s Crkvom pokazuje se prvenstveno u njenom bogoslužju. Liturgija je stvarno životni izražaj Crkve. U svakoj Misi obnavlja se žrtva Kristova u krilu Crkve. U vremenima podvojenosti i rastave duhova, kao što je naše, mnogi katolici osim krštenice nemaju nikakve veze s Crkvom. Ne slušaju sv. misu, a mnogi, koji je slušaju, ne razumiju njezinu cijenu, pa zbog toga ne mogu steći njene plodove. Još je kod pravih kršćanskih naroda kriterij, da su samo oni, koji slušaju sv. misu, članovi crkvene zajednice. U prvim kršćanskim stoljećima, pa i u srednjem vijeku sudjelovanje, slušanje mise bilo je skoro jednodušno, kao što je to običaj i danas u nekim krajevima. Nitko se nije mogao odvojiti od ove dužnosti bez sablazni. Više od svih kićenih govora i umnih traktata, misa je stavljala vjernike u prisutnost Božju, obraćala i hrabrila slabe, jačala jake i svete. Pripovjeda se o nekim svecima, da su stalno bili u ekstazi za vrijeme mise, a sv. Ivan Bosko često je plakao od ganuća, kad je govorio misu. Prilike današnjeg čovječanstva vrlo su teške, ali Crkva ostaje „znak Božji“ i „šator slobode sinova Božjih“. Traže se i danas putovi spasa. Koji su to putovi? Na katoličkom kongresu prošlog septembra u gradu Kölnu kazao je jedan govornik, da će nas spasti uz milost Božju: Sv. Misa i Karitas.

Prije nego našim čitateljima protumačimo razvitak sv. Mise od najstarijih vremena do danas, objasniti ćemo u prvom redu, što znači riječ „misa“. O tom pitanju mnogo se napisalo i na razne načine tumačilo. Po mišljenju najboljih modernih liturgičara, benediktinca Cabrola i isusovca Jungmanna, riječ „misa“ je latinskog porijekla, a dolazi od riječi „missio“ ili „dimissio“, što bi u našem jeziku zapravo značilo: otpuštanje na koncu jedne službe. Još u rimsko doba bio je običaj, da se na svršetku jedne dvorske audijencije, jedne sjednice u sudovima, jedne skupštine na forumu dade znak prisutnima, da je sjednica, služba ili skupština završena, pa da publika može da se slobodno raziđe i pođe svojim kućama. U kršćanskim općinama prvih stoljeća na koncu svetkovanja euharistijske žrtve i pričesti, vjernici su se otpuštali s riječima: Ite, missa est (Idite, misa jest), i tako je dovršena skupština kršćanske zajednice. Riječ „misa“ izgovorena na završetku liturgijskog čina, uzeta je u pučkom jeziku kao izraz za čitavu euharistijsku službu. Ona se počela upotrebljavati koncem 4. v., a u 6. stoljeću bila je skoro općenito primljena na Zapadu, na teritoriju rimske liturgije. Malo čudno izgleda, da je ova tehnička riječ poslužila za naziv jedne uzvišene žrtve, najsvetije kršćanske službe, po kojoj se svijet posvećuje. Iza poklika i pozdrava pri otpuštanju (Idite, misa jest) narod je odgovarao: „Bogu hvala“, a zatim je slijedo blagoslov svećenika, koji je vršio službu što je ostalo i do danas.

Po vremenu, kad se vršila služba Božja, misa je dobila naziv: jutarnja, večernja i noćna misa. Na Zapadu, na teritoriju latinskog jezika, misa je u svojoj bitnosti bila jedinstvena, ali je imala dvije forme: rimsko-afričku i galikansku. Osim ovih imamo misu: ambrozijansku (Milan), staro-španjolsku ili mozarapsku, te keltičku (kod Iraca i Škota). Od rimske mise, u razdoblju od 9. do 16. stoljeća, razvile su se razne mise s nekim posebnim obredima: u nadbiskupiji Lyon (u Francuskoj), kod redova: Kartuzijanaca, Benediktinaca, Cistercita, Karmelićana, Dominikanaca, Premonstranaca, te u Engleskoj i drugdje (Akvileja).

Razne su vrsti mise: papinska, pontifikalna, svečana ili velika misa, pjevana, čitana ili tiha misa. Ako se misa govori za jedan zavjet u vrijeme rata, mira, glada, epidemije itd., ili na čast Gospe ili svetaca, zove se „zavjetna“. Konventualna je misa ona, koja se govori u kaptolskim crkvama (katedralnim ili kolegijalnim) ili u samostanima, gdje ima više redovnika. „Samotna misa“ zove se ona misa, redovito u misijskim krajevima ili u neprohodnim mjestima, gdje svećenik govori misu bez poslužnika. „Suha misa“ (bez prikazanja, posvećenja i pričesti) imala je karakter privatne pobožnosti, a bila je raširena u srednjem vijeku. Danas ne postoji. Ona je bila u običaju u davnini na dugim morskim putovanjima za vrijeme oluja i raznih nepogodnosti ili u lovu, tom najvećem sportu prošlih vremena. Od drevne „Katuhumenske mise“ ostali su tragovi u današnjoj misi na Veliki Petak (missa praesanctificatorum) s tom razlikom, što se danas može primati na toj misi sv. pričest. Posebne su mise za pokojnike.

Kako se razvila sv. Misa?

Naš božanski Spasitelj na Veliki četvrtak, u predvečerju svoje muke na drvu križa, na zadnjoj večeri uzeo je u svoje svete ruke kruh i podignuvši oči svoje k Bogu Ocu svojemu svemogu-

čemu, zahvali mu, blagoslovi, *prelomi* i dade učenicima svojima govoreći: Uzmite i jedite od ovoga svi, jer: *ovo je Tijelo moje*. Isto tako po večeri uzeo je i kalež. Zahvalivši Ocu, blagoslovi i dade učenicima svojima govoreći: Uzmite i pijte iz njega svi, jer: *ovo je kalež krvi moje* novoga i vječnoga zavjeta, tajna vjere, koja će se za vas i za mnoge proliti na otpuštenje grijeha. Kolikogod puta budete ovo činili, na moju uspomenu činite!

S ovim činom u jeruzalemskom blagovalištu naš Gospodin Isus Krist ustanovio je sv. Misu, a On je postao prvi, veliki Svećenik. Po Isusovoj zadnjoj večeri, prvi kršćani zvali su sv. misu „Gospodinova Večera". (Sv. Pavao, I. Kor. 11, 20). U 3. i 4. v. misa se zvala „Euharistija". U klasičnom grčkom jeziku euharistija znači podavanje hvale, čin zahvale i priznanja. Sv. Misa je za prve kršćane bila zahvala Presv. Trojstvu za tako veliki dar. Riječ euharistija bila je univerzalna i na Istoku i na Zapadu, jer do 4. v. misa je bila jednaka bez regionalnih razlika.

Drevni naziv za misu je i „lomljenje kruha", kako čitamo u Djelima Apostolskima. „A kršćani bijahu postojani u nauci apostolskoj i u zajednici *lomljenja kruha* i u molitvama". (Dj. Ap. 2, 42-43). Lomiti kruh značilo je prisustvovati sv. misi, preko koje je svaki vjernik obligatno primio sv. pričest. „I lomeći kruh po kućama primahu hranu s radošću i u prostoti srca, hvaleći Boga i imajući milost u svega naroda". (Dj. Ap. 2, 46). Ovaj izraz „lomljenje kruha spominju evanđelisti kad govore o Isusovom čudu umnožavanja i dijeljenja kruha masama naroda. I uskrsnuli Isus upotrebio je upravo čas lomljenja hljeba, kad je htjeo da ga upoznadu učenici u siromašnoj gostionici u Emausu. Kad su se učenici vratili u Jeruzalem „kazivahu, što im se dogodilo na putu i kako upoznaše njega (Isusa) u lomljenju kruha". (Luk. 24, 35).

„Lomljenje kruha" je oznaka realne, stvarne prisutnosti Kristove. Euharistija, uzeta kao sv. Misa, jest vjerna i tačna reprodukcija Zadnje Večere. Čestice kruha — hrana besmrtnosti — koju su stari kršćani na ovoj „primitivnoj misi" primali čistim srcem i čistom dušom, bile su divne mrvice sa stola Gospodnjega. Kad je „anđeoski kruh" došao na njihova usta, oni su molili najstariju liturgijsku molitvu, koja nam je do sada poznata, kratka, ali strijelovita: „Maran atha", što znači „*Dođi, Gospodine naš*".

(Slijedi)

PJESNICI BOŽIĆA

„Novo je leto, mladi je Kralj,
da bi nam svima zdravle dal!"
(Narodna popijevka iz Hrvatskog Zagorja)

Pod krovom borova grana,
pod krovom vrba-iva,
i bršljan oko križa.
Uoči blagog dana,
srce blaženo sniva
pod krovom malenih hiža.
„Dober večer vam Bog dej,
to vam rečem najpoprej!"

Jabuke crvene, sjajne,
orasi, žito, svijeća,
sve zlatni Božji dar.
Pletu kristalne tajne
vijenci mraznoga cvijeća,
badnjačkih prozora čar.
„Dober večer, dobri ljudi,
novo se leto veseli!"

Gdje su jezera boli,
mržnje otrovi skriti,
neljudski vatren bijes?
Sada se prašta i voli:
duša zna opet biti
Kristov zvjezdani krijes.
„Kaj se na nebu tako sveti?
Sveti se zvezda, takve još ni!"

Polnoć će mraz rastopiti
na prozorima kuća
i u grudima ljudi.
Dažd ljubavi će škropiti
svetu noć, punu ganuća,
milošću jačom od studi.
„Tople su strehe kapale,
kaj su nam Sineka kupale!"

Kršćani, ove noći,
pjesnici Božića vi ste,
junaci Kristove snage!
Gledaju svete vas oči,
čuvaju ruke čiste,
vode vas riječi blage!
„To novo leto pofalimo,
to Dete maleno molimo!"

ŠVEDSKI OBRAĆENIK SVEN STOLPE

„Ivanka Orleanka" opširno je istorisko delo, koje je Sven Stolpe izdao 1949 godine. U njemu je oslobodio lik velike francuske narodne junakinje iz kasnog srednjeg veka od svih dodataka te ga prikazao u prisnom svetlu, u ganutljivoj i iznenađujućoj lepoti. „Iz Ivanine duše," priča između ostalog pisac, „izlazi tolika lična čistoća i snaga, da nije moguće u njoj naći traga oholosti i sebičnosti. Takve osobine nailazimo jedino kod ljudi, koji su čitav život prolazili kroz trpljenje i žrtve. Istoričar njenog veka napisao je: „Među najnovijim događajima koji su potresli svet, jedan je nečuven i tako velik, da zaslužuje svako divljenje. Verujem da se od postanka sveta nije ništa slično dogodilo. U Francuskoj se pojavila devojka, imenom Ivanka. Ta mlada devojka čini dela koja izgledaju više božanska nego prirodna." Kad su je Englezi uhvatili, rugali su joj se: „Zar su te glasovi tvojih svetaca ostavili na cedilu, da smo te tako sramotno uhvatili?" Ivanka je nato mirno odgovorila: „Kad je Bog tako hteo! Čini mi se da se nije moglo ništa boljeg desiti, nego to što sam pala u zarobljeništvo." Sven Stolpe vidi jezgru njenog života i svetosti u tome: „Ivanka je bila pozvana da izvrši jedinstveno istorisko delo — oslobođenje Francuske To je delo izvela na način kome nema premca u ljudskoj povesti. Ako ikoji ljudski čin traži natprirodno tumačenje, onda je to taj. Za osobe koje su postigle toliku duhovnu zrelost, važe druga merila nego za nas ostale. One su naime dorasle za nove zadatke, koji su tako ogromni i tako tajanstveni da ih se običan čovek prirodno plaši."

Kada je Ivanka Orleanka uspela dovesti kralja Karla VII u Reims gde je bio svečano krunisan (17 jula 1429), njena zvezda počinje, na spoljašnji izgled, bledeti. No, to nije tačno; do toga bi nas dovelo merenje pogrešnim merilima, Obratno je istina! Upravo tada počinje Ivanka da se penje prema svom istinskom vrhuncu!

Zamislimo da je Krist bio pobedio prema ljudskom shvaćanju: da se mu sav narod klanja, da narodi sa svih strana hrle Velikom svećeniku, da se njegovo evanđelje bez prepreka propoveda po čitavom svetu.— Zašto ne bi bila takva misao realna, ispravna? Zato, jer moralna beda i kukavičluk tako su veliko zlo, da ga je moguće nadoknaditi jedino kažnjavanjem nevinog. Žrtvovati život jeste najsavršeniji čin koji je čovek sposoban učiniti."

U toj je knjizi Stolpe pokazao da mu kršćanstvo nije isprazna fraza. Takvo je mišljenje potvrdio i romanom „Igra u kulisama", gde majstorski slika borbu vere sa bezverstvom prilikom političkih i društvenih potresa najnovijeg vremena. Ateistički maskirani sekretar nemačkog ministra pretsednika piše u svoj dnevnik: „Često čitamo da se Crkva raspada, pošto je samo ostatak kapitalizma. Međutim, koliko mogu ja sam da prosudim to je glupost. Rim upravo sada proživljava svoj najveći uspon. Katolička vera znači danas mnogo više nego u srednjem veku."

„Kad bi razrušili sve katedrale, zapalili sve biblioteke, zar bi onda Crkva propala? Kršćanstvo je počelo svoj put kroz istoriju upravo tada, kada su se svi učenici kao preplašeno stado ovaca razbegli, a njihov Učitelj je bio raspet na križ. Iz tog najvećeg poraza izrasla je tako ogromna snaga, da joj u čitavoj ljudskoj istoriji nema ni izdaleka ništa ravna."

Pretprošle godine izašao je roman: „Gospodja Birgita se smeši". U tom delu Sven Stolpe opisuje pojavu Luterove vere u Švedskoj, kada je tamo vladao kralj Goeste. Središte tog izvanredno uzbudljivog romana pretstavlja sudbina samostana sv. Birgite u Vadsteni. Sv. Birgita, glasovita Švedjanka, svetica puna mističkog zanosa, osnovala je u Vadsteni muški i ženski samostan kome sada novo učenje preti propašću. Ta je borba naslikana majstorskom rukom, kakvu je imala za takva istoriska zbivanja norveška spisateljica, isto obraćenica, Sigrid Undset.

Sveta se Birgita smeši, pošto zna da nad svim tim vanjskim događajima po-

uzdano stoji neka viša realnost Svi se snovi monaha i redovnica na izgled rasplinu i sav se njihov rad u vihoru luteranske reformacije sruši. No, ipak taj je rad imao u planovima Božje Providnosti svoje značenje i svoju vrednost.

Gradski se župnik Erik u Nemačkoj oduševio za Lutera te širi njegovo učenje. On zavede naivnog prijatelja Hermana isprikom da bi bilo tobože grešno ne pripustite se nagonima, koje je čovek primio od Stvoritelja. Herman se baci u razvratan život, ubije zavodnika svoje majke, što ga dovede u zatvor. Porugom odbija duhovnu pomoć od Erika, ali dozvoljava da ga na stratište prati mlada redovnica Jelena, Hakonova kći. Zajedno s njom klekne te oboje primaju svetu Pričest. S uzvikom„ Isuse i Jeleno" umire nesrećnik koji je naslutio svetost redovnice, što su je u samostanu sem poglavarice gotovo sve redovnice prezirale te joj zavidele. One nisu naime znale da je Jelena pošla u samostan da bi spasla dušu svoje majke, koja je bila užasna žena i umrla rečima: „Svi su ljudi rđavi i zločesti". Kad reformacija zadaje samostanu smrtni udarac, umiruća poglavarica poručuje: „Izaberite za novu poglavaricu najvredniju, koja se isticala svladavanjem te nije znala ni za šta sem za poslušnost. Izaberite Jelenu, Hakonovu kćerku".

Njena je sestra Sabina bila venčana sa zlatarom, umetnikom Tomom, kome nije bila duhovno dorasla. Kad žena Sabina pokazuje znakove duševne bolesti, veliko iskušenje zadaje umetniku naivna Marta sa kojom doteruje pravo remek-delo Žalosne majke Božje. Monah Gerekinus ga pouči: „Da li si ikad razmislio šta se desi, ako čovek sluša Boga? Sve se promeni. Odjednom nestane čežnja za „srećom", i čovek upozna da ima jedna druga prava sreća". Umetnik junački odbija Martinu ponudu. Kada mu žena umre, a nestrpljiva se Marta međuvremeno udaje za drugog čoveka, zlatar zamoli za prijem u samostan istog dana, kada su ga opljačkali vojnici kralja Goeste. Tome kralju kazala je poglavarica samostana: „Držim da je Vaša Milost, kao svi ostali ljudi, nesrećna, te da Vam treba Božjeg milosrđa i ljudske pomoći. Da li ste ikada razmislili da i dušama dozvoljavate slobodu kojoj nisu dorasle naime slobodu da se oslobode svega što je Crkva vekovima skupila mudrosti i iskustava, slobodu slušati više ljude nego Boga, slobodu, reč Božju tumačiti onako, kako se kome sviđa".

To su samo mrvice od bogatstva tog romana, koji nije kao uostalom svi romani Sven Stolpe-a — pisan za decu, nego za razborite i misaone čitaoce.

(Svršetak)

PTIČICA U KAVEZU

Život fra Leopolda Mandića

(Nastavak)

Uzor-Novak

Prvu godinu redovničkog života nazivaju novicijatom. To je doba, kad se mladi redovnik poput vojnika vježba u redovničkim dužnostima i stavlja na kušnju: on je redovnički novak. Shvatljivo je, da će onda život mladih novaka biti veoma opor i strog. A tako i jest.

Težinu novačkog života živo je osjećao mladi Fra Leodold, koji je bio onako nježna i slabašna tjelesnoga sustava. Ali on je svojom snažnom voljom i snagom svoga uvjerenja prisilio svoje siromašno tijelo, da se potpuno pokorava i zahtjevima novačke stege i nutarnjim porivima velike duše našega novaka.

Tako vidimo Fra Leopolda na svim vježbama, neumorna, vedra, gorljiva. I ustajanje o ponoći, i neprestane i duge molitve, i svedneni muk i šutnja, i siromašne haljine i bose noge, i posna hrana i kratak počinak na tvrdoj slamnjači, — sve to nije moglo ni najmanje oslabiti njegova zvanja, čak ga je sve više u njemu utvrđivalo.

Osobito je zima znala u Bassanu biti ljuta i opora, a on, sin plemenitoga Herceg Novoga i cvatne Boke, još onako tanašan i nježan, osjećao je svu oštrinu zimskoga vjetra i studeni. No on nikada ni u čemu nije zatražio bilo koje olakšice, bilo koje povlastice.

A što da rečemo o unutarnjim koracima, o duševnom i duhovnom razvoju Brata Leopolda? Dosta je reći, da je po uvjerenju svih u samostanu mladi novak već bio daleko odmakao u savršenosti i da se sve više penjao Kalvarijom svoga zvanja k sjajnim visinama sjedinjenja s Bogom.

„Redovnički je život mučeništvo; treba biti mrtav, iako si živ..."

Tako će kasnije u nekoj znamenitoj prigodi reći Fra Leopold, ali već sada u novicijatu on je bio potpuno prožet tom istinom. Umirao je svaki dan sve više sebi, da živi samo za Boga. Bio je uvjeren, što se više ujedini s Bogom i umre zemlji, da će se bolje pripraviti za veliki apostolat, kojemu je težila njegova smiona duša.

Svoje redovničko odijelo on je ljubio kao vanjski znak svih svojih svetih težnja. Još mnogo kasnije on će tu ljubav očitovati tako, što će svakoga jutra i svake večeri pobožno i nježno poljubiti svoju svetu franjevačku haljinu.

U godini novaštva Leopold je, pod vještom i očinskom rukom svoga odličnoga Učitelja Fra Petra iz Aveze, postavio stalne i tvrde temelje svomu redovničkom životu, na kojima će sve do smrti dalje zidati s nepopustljivim žarom i zanosom.

Glavno stupovlje divne zgrade njegova redovništva označivat će: najdublja poniznost, koju ništa ne će moći uzdrmati; anđeoska čistoća, koju ništa ne će moći okaljati; tvrda i postojana vjera, koja će biti stalnija od stanca-kamena, jača od bilo koje zemaljske sile; nesavladiva ljubav prema braći ljudima, koja neće praviti nikakve razlike među dušama, jer su sve otkupljene Isusovom Krvlju, i za njih će biti spremna uzeti na se sve žrtve, sve svoje pokore; sinovska i najnježnija ljubav prema Mariji, koju će nazivati svojom „Blagoslovljenom Gospodaricom" i u koju će stavljati sve svoje pouzdanje; pobožnost, ljubav, zanos prema Isusu u Sakramentu njegove božanske ljubavi i živa čežnja za svetom Misom.

Trebalo bi ispisati mnoge i duge stranice, kad bismo htjeli ma i samo bijedom slikom ocrtati divnu zgradu Fra Leopoldove svetosti! A njoj je temelj postavljen baš u godini novaštva, dok su prvi radovi izvršeni u godinama njegova djetinjstva i neokaljane mladosti.

Tako spreman Fra leopold je u Marijinu mjesecu, i baš 4-V 1885., položio prve ili jednostavne redovničke zavjete obećavši Bogu, da će do konca života živjeti kao Franjin sin: u poslušnosti, bez išta svoga i u čistoći.

Uzor-klerik

Poslije svršene godine novaštva poslaše poglavari Fra Leopolda u Padovu, u samostan kod ljupke crkvice sv. Križa. Tu se mladi klerik imao predati daljemu učenju filozofije i drugih predmeta, potrebnih budućemu svećeniku.

Dolazeći u grad, koji je postao slavan po svemu svijetu radi groba sv. Ante, naš Fra Leopold nije ni slutio, da će se jednoga dana u tome istome gradu Gospodin udostojati i po njemu činiti mnoga velika djela On je bio sretan, što je mogao živjeti u blizini Svečeve bazilike i spremati se na apostolat, za kojim je čeznuo.

Sa svim žarom dao se Fra Leopold na učenje. On je znao, koliko je nauk potreban i korisnan. Osobito je rado čitao djela velikih katoličkih učenjaka i pomnjivo slušao predavanja svojih profesora. Bio je i u nauku među prvima.

Dakako. mladi redovnik nije zaboravio, da je nastojanje oko kreposti još veća njegova dužnost, pa je uz marljivo učenje sve više napredovao i u savršenosti. A Gospodin je njegovu odabranu dušu sve više privlačio k sebi.

Jednoga sretnoga dana u mjesecu Presvetoga Srca Isusova, u lipnju 1887., u sabranosti svete molitve Fra Leopold je čuo Isusov glas, koji mu je prvi put otkrio njegovo veliko pozvanje apostolata među odijeljenom braćom na Istoku.

Već znamo, kako je još kao dječak Bogdan želio biti misionar, pa ga je baš ta želja i dovela u sveti franjevački red On je u svojoj žarkoj čežnji maštao o svom budućem misionarskom životu i spremao se na nj sa svom ljubavlju. Sada mu je Gospodin otkrio, na koji će on način biti misionar.

— *Ti ćeš* — govorio je po prilici Isusov glas — *raditi oko povratka istočnih naroda u krilo Crkve molitvom i svetom Misom...*

Fra Leopoldu nije još u svoj svojoj dalekosežnosti, bio sasvim jasan taj zadatak, ali on je shvatio, da je ona njegova davna želja bila zaista od Boga i da ga sam Bog poziva na veliko djelo za koje je bio spravan dati i svoju krv. Od toga dana on je svega sebe posvetio duhovnomu dobru svoje braće na Istoku. Svetu Misu slušao je sa svim žarom i prosio Božanskoga Spasitelja, da izlije plodove svoje Presvete Krvi na njih i spasi ih. Ujedno je svaki dan sve pomnjivije nastojao oko toga da se što bolje pripravi na veliki dan, kad će moći i on sam prikazivati nebeskomu Ocu Nekrvnu Žrtvu u tu veliku svrhu.

Drugo sredstvo njegova apostolata bila je molitva. Fra Leopold je, možemo reći, molio neprestano. Svaki njegov rad i njegov nauk bio je također molitva, jer je sve činio ujedinjen s Bogom. Ali i molitva u užem smislu bila je njegov veliki rad! Svaki slobodan časak upotrebio je za nju.

A kakva je bila ta njegova molitva! Dosta ga je bilo vidjeti, kako je sabran, kako mu više puta lice sijeva nebeskim sjajem, i već si osjećao, da to moli — Božji odabranik...

Tako je u molitvi, u nauku, u skrovitom, ali uspješnom radu za spasenje svoje istočne braće Fra Leopold dočekao i sretni dan svojih svečanih zavjeta. U mjesecu Presvetoga Ružarija 20. listopada 1888., u subotu, Gospin dan, Fra Leopold se konačno i bez opoziva posveti Bogu u franjevačkom Redu proseći Gospodina, da ga što prije dovede na područje njegova apostolata..

Zatim ga poslaše u Mletke, gdje će učiti sveto bogoslovlje i spremati se na svećeničko ređenje. Možemo i sami zamisliti, s kolikim se zanosom dao na taj dvostruki sveti posao! — *Ja ću postati svećenik!* — kliktala je njegova duša, potcikivalo njegovo vruće srce...

Svećenik Previsokoga

Petoga srpnja, na dan sv. slavenskih apostola Ćirila i Metodija, a bila je subota, 1890, pisala je Dragica Mandićka svomu sinu Fra Leopoldu ovo diriljivo pismo:

— *Ne mogu ti opisati, predragi sine, svoju radost i utjehu, kad sam primila tvoje drago*

pismo. Moje se materinsko srce vrlo utješilo, kad sam saznala, da će eto napokon doći najsretniji dan moga života, kad će moj ljubljeni sin prikazati svetu Misu.

To će biti dan neiskazanoga zadovoljstva za čitavu našu obitelj.

Preporuči me na osobiti način Blaženoj Djevici Mariji i primi tisuću srdačnih poljubaca od tvoje majke, koja te toliko ljubi i očekuje čas, da te može zagrliti. —

Dva mjeseca kasnije, pod nadnevkom 14. rujna, primio je Fra Leopold i drugo pismo. Ovoga su puta pisali otac i majka zajedno:

— Možeš shvatiti, predragi sine, koliku nam je utjehu, radost, veselje donijela vijest o tvome svećeničkom rođenju dneva 20. ovoga mjeseca,

Da je blagoslovljen, i neka mu je svađerna hvala, Davalac svakoga dobra, koji je napokon ispunio tvoje želje i nama dao milost i utjehu, da imamo sina posrednika između neba i zemlje. Da, dragi sine, kad se popneš na sveti oltar i budeš imao u rukama Neokaljanoga Jaganjca Božjega, sjeti se svojih roditelja, braće, sestara i sve rodbine. I mi ćemo ujediniti naše slabe molitve s gorljivim i žarkim Tvojim uzdasima, da bi se Gospodin udostojao izliti na te i na nas najobilnije svoje blagoslove.

Zato nas jedna stvar žalosti, a to je, što ne možemo tijelom biti prisutni kod tvoje prve Mise, ali budi uvjeren, da ćemo srcem i dušom biti s Tobom sjedinjeni.

Tvoja majka i ja vrlo rado ti podjeljujemo naš roditeljski blagoslov i, kad postaneš svećenik, od srca ti ljubimo posvećenu ruku moleći te, da nas se uvijek sjećaš i da nas blagosloviš. —

Eto, Gospodin je tražio od tih dobrih srdaca i tu žrtvu, da se velikoga dana ne nađu zajedno! Oni su je radosno primili...

I 20. rujna 1890., u subotu, kardinal Dominik Agostini, u divnoj mletačkoj crkvi Gospe od Zdravlja, zaredio je u svećenike meloga kapucina Fra Leopolda Mandića Carevića...

S neopisivom je sabranošću naš mladomisnik sudjelovao kod svetoga Ređenja. Činilo se, da je samo njegovo mršavo i sitno tijelo na zemlji, a sva njegova duša da plovi nebeskim daljinama. Sveto uzbuđenje bilo je toliko, da su iz fra Leopoldovih očiju potekle obilne suze, suze radosti i sreće. On je bio svećenik Previsokoga!...

A s kakvom je pobožnošću malo kasnije čitao prvu svoju svetu Misu! Činilo se svima, koji su bili prisutni, da je to anđelak sišao s bijelih nebeskih visina i u svojim rukama drži kalež spasenja! Ali ne, nije bio anđeo, nego umrli čovjek, dijete pitome Boke, koje je u tuđem kraju — ali Gospodnja je sva zemlja! — prikazivalo Nebeskomu Ocu predragocjenu Krv Jaganjca bez ljage za grijehe ljudi. Osobito za svoje mile roditelje, za svoju rodbinu, za svoj dragi hrvatski narod i još posebno za svoju odijeljenu braću, da ih Gospodin vrati u sveto crkveno jedinstvo.

Sada je napokon došao čas, da Otac Leopold stane vršiti još savršenije ono, što je od njega, tražio Glas u lipnju 1887. Po svetoj Misi imao je raditi za svoj životni ideal — povratak Istoka. Dosada ju je u tu svrhu najpobožnije slušao; odsada će je u tu istu svrhu najpobožnije sam prikazivati. Koliko li je bio sretan!

Završivši bogoslovske nauke i postavši svećenik Otac Leopold dobije i oblast, da može ispovijedati i propovijedati. Sad mu se činilo, da je eto došlo vrijeme, da pođe kao misionar na područje koje je još od djetinjstva sebi odabrao, a koje mu je tako očito odobrio onaj Glas mjeseca lipnja 1887. I mladi svećenik zamoli svoje Poglavare, da ga tamo pošalju.

Ali sad je došlo i veliko iznenađenje!

Mladi Otac Leopold bio je vrlo nježna zdravlja, da, on i nije bio zdrav: uvijek mu je nešto smetalo, osobito želudac nije mogao vršiti svoga posla onako, kako bi trebalo. Dakako, Fra Leopold je bio junak i nije se predavao, svaku je tjelesnu tegobu svladavao bolje nego najzdraviji. Ali da li su njegovi Poglavari smjeli da ga izvrgnu naporima i žrtvama misionarskoga života, njega, onako nježna i boležljiva?

K tome je dolazilo još nešto. Uz druge tjelesne nedostatke imao je Fra Leopold i beteg u jeziku, poteško je izgovarao riječi, pa mu je to znalo dosta smetati u izražavanju misli. Kako da on bude misionar s tim neugodnim nedostatkom?

(Nastavit će se)

NOVOVEŠKI DJEČAK

(Nastavak)

Velika žalost od svega što se dogodilo sruši se na dječakovo srce. Što će reći njegovi roditelji kada čuju? A sad još ne znaju i još se ponose njim. Što će reći dobri otac Nikola, koji ima toliko povjerenja u njegove vrline? Teško je razočarati ljude koji vjeruju u tvoju čvrstu dobrotu!

Gledao je svoje kolege i činilo mu se da je opkoljen okruglim zidom čudnih krabulja. Lice Mirka Rajnera bilo je još uvijek poruglivo, a oči Vatroslava Vojkovića su gledale ukočeno i zabrinuto. Komedijaš Franjo Patačić je rekao:

— Josip se uvukao u odijelo zlog duha, a zli duh se uvukao u njega!

Neki se nasmijaše. Vojmiru se ove riječi učiniše vrlo ozbiljne i istinite, svejedno što su došle iz komedijaševih usta. I pomisli vrlo ražalošćeno: „Zli duh je bio u meni kad sam zamahnuo rukom da udarim Josipa. A onom ćuškom sam ga prenio u njega...“

*

Mrak se već uvukao pod svodove kolonada na seminariju svetog Josipa, kada su njih trojica izišli ispod tih svodova u Kamenitu ulicu. Dolje u polutmini Kamenitih vrata plamsale su svijeće zlatnim, vitkim plamenovima pred slikom Majke Božje. Prozori jedne i druge palače, na uglu Kamenite i Opatičke ulice, bili su već osvijetljeni prigušenim medeno-žutim svjetlom iza tankih zastora.

Sva trojica pođoše uz Kamenitu ulicu na Markov trg, a onda lijevo, u Gospodsku ulicu. To nije bio put ni Mirka Rajnera, ni Vojmira Horvatića. Prvi je stanovao u zapuštenoj kraljevinskoj kući, na Markovom trgu, a drugi dolje, preko potoka, u Novoj Vesi. Njih dvojica pratili su trećeg, Vatroslava Vojkovića, čiji je djed imao kuću na malom trgu, preko puta kapucinske crkve.

— Nisu te smjeli kazniti, rekao je Mirko Rajner. Kutovi usana i oči ju bili su mu zlobno zategnuti. — Svi su kukavice, svi su kukavice!

Obranio te je otac Nikola. Čuo sam ga kako govori sa rektorom. Franjo Patačić kaže da je razgovarao i sa groficom, — pričao je Vatroslav Vojković, Vojmirov prijatelj i prvi susjed u klupi, plemić. Imao je duguljasto lice, vrlo plemenite crte, mirne usne i lijepe crne oči sa malo staračkim pogledom. Rijetko se smijao i često je bio zamišljen.

— Otac Nikola je, sigurno, obećao da će sam izreći kaznu, — nastavi Mirko. On je sve sumnjao. Sa svojim jakim kostima lica i kosim očima ličio je na Tatarina. I on je izgledao sterijt nego što jest, a bio je mlađi od dvojice svojih drugova. Vječno se smješkao čudno uzdignutim jednim kutom usana.

Vojmir se pričinjao najmlađim. Imao je djetinjasto, okruglo lice sa velikim tamnoplavim očima između plavih trepavica. Znao je malo nakriviti glavu na desnu stranu kao da vrlo pomno sluša. Kao da nikada nije mogao čvrsto stegnuti usne. Uvijek su bile lako rastvorene na smijeh, na govor, na povik. I sad, kada je vrlo žalostan, skupio ih je, kao da će zafućkati. Ispod kape mu je ispao svjetlosmeđi pramen i lepršao nad lijevom vjeđom.

— Otac Nikola nikoga nikad nije kaznio, — reče on u odgovor Mirku. — Samo hoćeš da me preplašiš!

— Lud si! — uzviknu Mirko. — Pa ja sam sretan što si udario jednog grofa! Krajišnici su u Kormogovini gonili grofove i barone. I ubijali su konje pod njima... Tako treba!...

— Ja sam plemić, — opomenu ga Vatroslav Vojković sa mnogo ozbiljnosti u glasu. Oči su mu postale još starije.

— Ali nisi ni grof, ni baron. Osim toga ti si jedini pošten plemić kojeg poznajem, — reče Mirko Rajner.

— Ti si drzak dječak, Mirko. — kazao je Vatroslav. — Ni moj djed se ne usuđuje da govori kao ti. Iako je plemić i star čovjek, i uvijek srdit na sve velikaše...

— Pa ni moj otac se ne usuđuje, — smješio se Mirko uzdignutim kutom usana. — Ali ću uvijek ovako govoriti! Baš hoću!...

Vojmir mu se divio. Nije ga volio i njegova prisutnost mu je obično bila mučna; obično je nosila sa sobom nezgodu, kao danas. Jer da se Mirko nije rugao i cerio, Vojmir nikada ne bi udario grofa Josipa. A opet, divio se smjelosti i tvrdoglavoj postojanosti ovog neobičnog druga. Privlačili su ga oni, koji su se nečim isticali nad svima ostalima. To ga je držalo i za Vatroslava Vojkovića.

Stajali su na tihom malom trgu, pred kućom plemića Ignjata Vojkovića. U maglici sumraka ocrtavaju se jednostavni, lijepo raščlanjeni oblici pročelja velikaške palače iz prošlog stoljeća.

Vrata sa lukom su zatvorena i tamna; svjetlo sa prozora u prizemlju pada koso i osvijetljava dvije kamenite stepenice pred vratima. I na prvom katu osvijetljena su dva prozora. Baš ona dva sa kojih je mladi Krsto Frankopan gledao zalazak sunca, dan prije nego što je ostavio ovaj grad, da ga više ne vidi. Vojkovićevu kuću je prije stotinu godina sagradio ban Petar Zrinjski. Njegov šurjak, pjesnik Frankopan je rado boravio u ovoj palači, sa odajama uvijek napunjenim suncem do stropa i zvučnim od koraka, koji odzvanjaju na pločama malog trga.

Mirko Rajner se brzo pozdravio i odjurio natrag. „Kasno je; i ja bih morao poći kući“, pomisli Vojmir, gledajući za Mirkom, koji je na dugim, mršavim nogama nestao iza izbočenog ugla ulice.

— Hoćeš li pozdraviti mog djeda? - postavio je Vatroslav ovo pred vratima uobičajeno pitanje. Kao i uvijek ovakvom zgodom, glas mu je bio srećan.

— Razumije se, — odgovori Vojmir privikнuto.

Poglavlje drugo

Htio je ispovediti sve ne samo svojem ispovjedniku, nego i Gospi, koja i rasplakana tješi i junači. Jer ona zna i ono, što dolazi nakon suza i žalosti.

On će joj reći da je opet bio slab i podlegao svojoj prenaglijenosti. A na to ga je natjerao drug koji je siromašan dječak i bori se za pravednost na svoj način. Mislio je na Mirka Rajnera. Kada Mirko bude već veliki čovjek borit će se kao vatra da svima bude dobro na svijetu. Ne, on nije volio Mirka Rajnera. Ne smije se biti spreman samo na mržnju. Mora se biti spreman i na ljubav.

Puno više na ljubav i oprštaj, nego na mržnju. Ali onda kada ta ljubav neće biti biser pred svinjama, koje će biser izgaziti, a nas proždrijeti.

Nikako nije volio Mirka Rajnera. Nije bio previše kažnjen zbog ćuške prilijepljene mladom grofu, ali nije zbog toga, pomirljivo raspoložen prema Mirku. On je htio ići u korak sa svima onima, koji će se boriti za pravednost.

On će pisati lijepe pripovijesti, koje neće biti izmišljene i namještene. Bit će tako jako istinite i lijepe kao slike oca Rangera i djela oca Muliha. Lijepe i dobre, a priproste kao njegova gitarena Gospa. Svi koji su pošteni razumjet će njegove riječi. I ohrabrit će se i ojačati. Bit će lijep život kada on postane odrasli čovjek. Nadoknadit će onu nesretnu ćušku mladom grofu nekom velikom dobrotom. Svi će surađivati s njim, jer će se vidjeti da su mu djela kristalno čista i prozirno poštena.

Htio se što prije ispovijediti Gospi. Ali tog dana je nastala velika oluja, potok je nabujao, poplavio sve naokolo i Vojmir slijedećeg jutra više nije našao kip Marijin na obali potoka. Je li ga tko razbio, ili ga je odnijela bujica. Mnogo kasnije je doznao što je to bilo: Marko Rajner je razbio kip, jer je njegov otac rekao da to nije umjetničko djelo.

Oh, umjetničko djelo! Lijepo je ono što nam je drago i što nam govori ravno u srce. Da, Bogu moramo darivati samo umjetnička djela. Ali ako je netko pobožna srca načinio nešto bez prave vrijednosti, nađimo skriven kut za skromni dar, dok se darovatelj ne nauči što se dostoji prinositi Bogu na slavu.

Praznina je bila na mjestu Marije. Sedam žalosti. Praznina je nastala u dječakovu srcu, sve dok mu razum i srce nisu rekli:

— Slika od gline je mogla nestati. A slika vječnog Boga i njegovih junaka ne može nikad nestati sa svijeta. Idi i nema ceste na kojoj ćeš moći mimoići Boga, ni Mariju, tebi na sreću i spasenje.

(Nastavit će se)

IZ KATOLIČKOG SVETA

Kardinal Saliège mrtav. 5 novembra 1956 završio je u starosti od 86 godina ponosni sin Francuske i borac za kršćanske ideale tuluški nadbiskup i kardinal Saliège svoj zemaljski život. Teška bolest je kardinalu kroz dugi niz godina otežavala kretanje, ali je s nesalomljivom voljom upravljao do poslednjih godina svojom nadbiskupijom. Njegovom smrću broj kardinala pao je na 60, 21 Italijan i 39 od drugih narodnosti.

P. Patrik Peyton o sebi. Njegova je domovina Irska. Njegovi pobožni a siromašni roditelji imali su devetoro dece, on je bio šesti. Od mladih nogu svako su veče klečeći moli i svetu krunicu. 1928 godine otišao je u Ameriku kao rudar. Tada nije mislio da postane svećenik, nego da se ženi i dobro živi. Na rastanku iz domaće kuće otac ga je upozorio neka ostaje uvek u Božjoj milosti te ga posvetio Srcu Isusovu. Patrik Peyton je imao mlađu sestru koja ga je mnogo volela. Kad je porasla, ona je odlučila da će život posvetiti ovim ciljevima: 1) da Patrik postane svećenik 2) da bi čitav svoj život ostao dobar i 3) da u tu svrhu ona žrtvuje svoj život. Godinu dana pre njegova ređenja njegova je sestra blaženo umrla. No, u njegovom životu došlo je do velike krize, prekretnice za čitav život Teško je oboleo od tuberkuloze. Pozanici su ga posećivali da mu skraćuju vreme, ali pomoći mu nisu mogli. Tada je došao neki svećenik koji mu je preporučio neka se obrati Majci Božjoj koja mu može pomoći. Patrik je to učinio. Majka Božja ga je ozdravila, a on se sav posvetio njenoj službi.

Kardinal Višinski je rekao u propovedi 4. nov. o. g. „između ostalog i ovo:" Čovek nije bio nikada tako zlostavljan kao u 20 veku, kada se toliko naglašavaju prava čoveka. Čudovišne ustanove bile su stvorene da bi se njima vladalo ljudima. One su bile pune laži. Smatralo se da će doneti ljudima korist, međutim su ih one još jače pritisle. Čovek ima pravo na istinu, slobodu, pravdu i ljubav. Čoveka treba više ljubiti nego mašinu, traktor ili fabriku.

Biskup otkrio Ameriku? Skandinavski naučnik Hrylmar Holand, koji živi u Americi, na temelju studija došao je do zaključka da je 1121 godine otkrio američki kontinenat islandski katolički biskup Eric Gupson, koga je Papa Paskal II imenovao biskupom Grönlandije. Njegova se rezidencija nalazila u Sandness. Islandski godišnjaci onog doba pričaju da je biskup Gupson 1121 godine plovio prema Vinlandu, kako su Skandinavci onog doba nazivali američki kontinent.

Ukinuta zabrana. Norveški parlamenat je s ogromnom većinom glasova 111 prema 31, ukinuo član državnog ustava iz 1814 godine koji je Isusovcima zabranjivao dolazak u Norvešku. — Sličan zakon postoji i u Švajcarskoj iz 1848 god. Mnogi se nadaju da će uskoro i švajcarski parlamenat izmeniti gornji zakon i ukloniti ono što smeta jednakopravnosti svih konfesija pred državnim zakonom.

Papa radnicima. Papa je primio 18 nov. o. g. u audijenciju oko 5000 radnika iz Ternija u srednjoj Italiji. Među ostalim Papa je kazao sledeće misli: Teški ekonomski problemi treba da budu rešeni prema zakonima produkcije, raspodele, i potrošnje poštivajući socijalni poredak društva. Za takvo rešenje valja imati zdrav razum i kršćansko srce. Ne sme se zaboraviti da uvođenje kršćanskih načela na ekonomski život doprinosi njegovom napretku. Svi organi: državna uprava, poslodavci i sindikati moraju ujediniti svoje napore da se dokrači nezaposlenost. Po pitanju modernizacije industrijskih postrojenja i uvođenja automatizacije, Papa kaže da tehnički napredak neće prouzrokovati nezaposlenost. Taj napredak traži veće prilagođavanje u prelaženju jedne industriske grane na drugu. Neizostavni početni poremećaji ne smeju nas obeshrabriti i zavoditi u neopravdani pesimizam. To je put prema boljoj budućnosti. Lako je predvideti da će se čovek oslobađavajući težeg fizičkog rada usmeravati sve više ka plemenitijem radu. Po pitanju krize Ujedinjenih Nacija Papa je rekao: Naše je ubeđenje da će ljudi malo učiniti ili ništa, ako produže da grade svet ostavljajući Boga po strani. Samo Bog može sagraditi kuću za kojom ljudi čeznu. Ako Bog ne gradi kuće, uzalud se muče ljudi. Na pesku sagrađena kuća, u prvoj će se oluji srušiti. Već je vreme da se čovečanstvo osvesti. Vreme je da se vratimo Kristu, da prihvatimo njegovu nauku, da nas ona prožme. Vratiti se Kristu, znači neprestano živeti iz njega: to se ostvaruje, kada Krist vodi svu našu radinost, naše misli, reči i dela.

U Crkvi sv. Lovre u Rimu obavio se pregled zemaljskih ostatka pape Pija IX. Proces za proglašenje blaženim predvida takav postupak.

Visoki jubilej. Mary Margaret Hodson, škotska redovnica milosrdnih sestara u Dundee, slavila je pre kratkog vremena 100 godišnjicu rođenja i 80 godišnjicu redovničkih zaveta. Jubilarka je telesno i duhovno još sasvim zdrava. Tom zgodom sveti Otac joj je poslao posebno pismo; a i engleska kraljica Elizabeta i kraljica majka su joj čestitale. Naročito su joj bile drage čestitke iz njenog rodnog mesta u irskoj grofoviji Cork.

Redovnice u nacionalnom odelu. Preko 20 godina već rade u Indiji i Pakistanu čč. ss. „Misiske franjevke Krista Kralja", domaća kongregacija koja deluje u bolnicama i školama. One nose odelo običnih Indijki ili Pakistanki.

Madžarski katolici su imali do 1946 godine oko 3 147 osnovnih škola i 358 školskih domova i internata. Nadalje oni su imali 49 gimnazija, 22 stručne škole i 86 raznovrsnih srednjih škola. U Madžarskoj je živelo oko 80 raznih muških redova i kongregacija sa 2 459 redovnika, od kojih je bilo 1 422 svećenika. Broj ženskih redova i kongregacija je iznosio 39. U njima je živelo 2 525 redovnica. One su radile u 120 dobrotvornih domova, u 9 vlastitih bolnica i u 90 državnih bolnica. Katolici su imali 50 nakladnih književnih preduzeća i oko 200 časopisa i revija.

U SAD vera napreduje. Na pitanje: „koju konfesiju najviše voliš" 95% Amerikanaca je dalo odgovor: 68% za protestantsku, 23% za katoličku i 4% za jevrejsku. Dok je početkom 19. veka 10—15% Amerikanaca pripadalo jednoj organizovanoj verskoj zajednici, njihov se procenat u 1953 godini popeo na gotovo 60%. 78% odraslih Amerikanaca smatra se aktivnim članovima svoje verske zajednice. Na pitanje: koji stalež je najviše učinio za napredak Amerike" 40% odgovora je glasilo: verski pretstavnici. Pre 10 godina procenat takvih odgovora iznosio je tek 17,5%. — Danas u SAD ne usudi se ni jedna politička partija istaći kandidaturu čoveka za koga bi se znalo da je areligiozan. Knjige koje imadu u poslednje vreme najbolju prodaju, religioznog su sadržaja.

Na pitanje: „da li veruješ u Boga" 97% Amerikanaca odgovara sa „da". Za molitvu 92% njih kaže da se katkada mole; 56% odgovara da se mole često. 77% Amerikanaca veruje u prekogrobni život, dok 16% njih ne zna ništa o tome. 72% Amerikanaca veruje u nebo, a u pakao 58%. 86% Amerikanaca veruje da je sveto Pismo Božja knjiga. 98% Amerikanaca traži versku obuku za svoju decu, dok 72% njih zahtevaju da se njihova deca odgajaju kao članovi određene verske zajednice.

Ne sme se gubiti iz vida da je većina Amerikanaca protestantskog porekla te religiozno slabo vaspitana. Stoga se ne treba čuditi da imadu često svojevrsne pojmove o religiji. Međutim je izvan svake sumnje, da Amerika proživljava religiozni preporod. Duša po svojoj prirodi traži Boga.

Kardinal Mindszenti je 4 nov. rano ujutro čuo telefonski poziv da dođe u zgradu parlamenta. Na putu onamo primetio je sumnjivo kretanje raznih kola. Plašeći se zasede sklonio se u zgradu vis-a-vis američkoj ambasadi. Odande je zamolio američku ambasadu za azil. Molbi je bilo udovoljeno. Kardinal je zaštićen većom grupom ljudi prešao ulicu i ušao u američku ambasadu, gde se još sada nalazi.

Lurdska bazilika zagrevana. U Francuskoj su pre više godina počeli zagrevati crkve ultracrvenim zračenjem po Schwankovom sistemu. Sada je i Lurdska bazilika opremljena takvom instalacijom za zagrevanje. Prednosti ovog načina leže u tome, da je moguće ograditi zagrevanje samo na one delove crkve gde se nalaze vernici; nadalje da je instalacija putem radijatora-lustera, koji zrače toplotu, vrlo neupadna te ne smeta lepoti crkve. Na kraju valja spomenuti da ja ovo zračenje sasvim bez opasnosti, kako kažu, po zdravlje.

Kardinal Gerlier, nadbiskup iz Liona, govorio je na svečanoj sednici otvaranja lionskog katoličkog univerziteta o ulozi Crkve u severnoj i ekvatorijalnoj Africi. Osvrnuo se na papine govore koji su namenjeni svim narodima. Na stav Francuza prema muslimanima u Africi kardinal je primenio Kristov zakon ljubavi prema bližnjemu. Odnosi između Francuza i muslimana u severnoj Africi moraju se rešiti u duhu pravde i bratstva. Spomenuo je iskustvo nekog direktora bogoslovije, koji je u Kalibiji šest nedelja zamenjivao tamošnjeg svećenika. Za tih 6 nedelja direktor je stekao ubeđenje da muslimani sve više poštuju katoličku Crkvu te da pokazuju velik interes za izjave katoličkih biskupa u Alžiru, koje čak razmnožavaju da ih može čitati sto veći broj muslimanskog stanovništva. Muslimani sve više razumevaju da Katolička Crkva nije isto što i francuska država.

Prilikom otvaranja jesenjeg zasedanja francuskog parlamenta u bazilici sv. Klotilde služila se za narodne poslanike i najviše državne pretstavnike služba Božja. Prvo se otpevao saziv Duha Svetoga, onda je počela Misa. Posle evanđelja kardinal Feltin je održao kraći govor. Mnogi narodni poslanici su pod Misom primili svetu Pričest. — U svom govoru kardinal Feltin je rastumačio narodnim poslanicima katoličku nauku o zakonu. Zakon ne sme da bude čin samovolje, nego mora služiti općem dobru. Na narodnim poslanicima leži teška odgovornost da podvede lične i partijske interese općim narodnim interesima. Isto tako mora svaka država voditi računa o koristi opšte ljudske zajednice, pa mora i narodne interese podrediti dobru svetske zajednice.

Papa Pijo XII je prilikom teških događaja u Madžarskoj i na Srednjem Istoku uputio svetu tri poruke u kojima poziva svetsko javno mišljenje, pripadnike svih naroda i slojeva, da porade na uspostavljanju prave slobode, pravde i ljubavi među narodima. Bog je izvor i temelj svakog poretka, svega dobra. K Bogu treba da se obrate svi narodi i pod njegovom zaštitom neka rade za uzvišeni cilj — za mir u svetu.

Protiv mnogoženstva. Žene u muslimanskim zemljama se bore za pravu emancipaciju, tj. za svoju jednakopravnost s mužem. Potčinjenost žene naročito dolazi do izražaja u mnogoženstvu, gde se ponižuje žena na stepen ropkinje. Muslimani se brane koranom, prema kojem je Muhamed dozvolio mnogoženstvo. Ali muslimanke odgovaraju da je ta dozvola bila uvetovana dvama uslovima:

a) da se sa svim ženama dolično postupa, b) da budu sve žene u ha emu jednake. Kroz 1300 godina ovi se uslovi nisu nikada ispunili; dakle je i dozvola za mnogoženstvo stavljena izvan snage.

Koreja. Oko 2 100 korejskih studenata svršava svoje studije u Americi, a 150 u Evropi. Protestants i misionari su bili prvi koji su počeli u Koreji s višim školama. Oni su osnovali prva dva koleža jedan u Seulu, a drugi u Piong-Jangu. Japanci, koji su duže vremena imali pod okupacijom tu zemlju, otvo ili su prvi pravi univerzitet, ali u prvom redu za svoje japanske naseljenike; korejskih slušača je bilo samo 10%. No, polagano se ipak dizao broj domaćih studenata. Protestantski koleži su uspeli odgojiti izvestan kadar intelektualaca, koje su slali u Ameriku na više škole. Posle drugog svetskog rata ovi su preuzeli upravu nove države u svoje ruke. — Danas Južna Koreja ima šest državnih i devet privatnih univerziteta, od kojih je sedam mešovitih za žensku i mušku omladinu i to 2 protestantska, jedan budistički, jedan konfucionistički i pet neutralnih. Nadalje, otvoreno je 7 državnih i 25 privatnih univerzitetskih koleža. Među poslednjim su: 2 katolička, 3 protestantska, 3 budistička, 1 konfucionistički i 16 neutralnih. Zbog tako brzog porasta univerzitetskih institucija oseća se nedostatak spremnih profesora, naročito u tehnici. Korejci traže nov pogled na svet, jer im ga njihove stare religije nisu dale. Katolička vera u Koreji je mlada snaga. Protestanti imadu 3 458 crkava, a katolici 227; protestanti 3 142 pastora, katolici 212; protestanti pola miliona vernika, katolici jednu četvrtinu miliona. Među univerzitetskim profesorima ime jedva nekih 15 katolika. Jedan katolički profesor u Taegu organizovao je kružok slušača koji su se interesovali za ideološka pitanja te im pomogao pročišćavati pojmove. Pozvao je jednog svećenika koji je tim studentima tumačio kršćanski pogled na svet. Za godinu dana 20 kursista stupilo je u katoličku Crkvu. Katolici tamo još nemaju svoj univerzitet, ali se vrše p trebne priprave. Izgleda da će njegovo vodstvo preuzeti nemački isusovci. Koreja je izvanredno zrela zemlja za kršćanstvo. Glavni je problem: misionari.

Ribolov na mrežu. U Bangkoku u Sijamu dosad su misionari retko krštavali odrasle, gotovo kao da pecaju ribu. Kad je došao iz Kine proteran p. Van Gaver, počelo se uspešnije raditi, gotovo kao da se lovi za mrežu. Taj je misionar prvo posetio sve kršćane i katehumene u gradu da upozna njihovo stanje. Onda je u zgodno vreme nastavio veronauk kome su prisustvovali slabo poučeni kršćani i katehumeni. Iz radoznalosti kao i iz simpatija pridolazili su pogani. Tako je p Van mogao za Božić 1955 pokrstiti već 40 odraslih osoba. Marijini legionari su vrsni njegovi pomoćnici.

P. John Delaney bio je nekada spiker u vatikanskom radiju 1946 godine otišao je na Filipine gde je u Manili postao duhovnik univerzitetske omladine. Univerzitet le bio u ono vreme izrazito liberalan, odnosno pod uticajem slobodnih mislilaca. Za deset godina situacija se bitno izmenila. Na početku školske godine 1955/56 oko 800 studenata — dakle deseti deo — pričešćivalo se svakog dana. Delovanje p. Johna pobudilo je bes protivnika koji su tražili da se on izagna iz zemlje. Posebna komisija ispitivala je opravdanost pritužbi i kritički razmotrila radinost p. Delaneya. Ovaj se je odlično branio. Opisao je svoj mukotrpan život, sav posvećen studentima, koji su tražili kod njega saveta i pomoći u svim mogućim nevoljama. — Kad je posle toga iza nekoliko meseci iznenada umro, njegova je sahrana otkrila kolike je simpatije uživao taj požrtvovani svećenik. 15 000 ljudi otpratilo ga je na 20 km udaljeno groblje. Sami studenti napunili su 100 autobusa. Danas se oseća versko p.oleće u Manili: katolička Akcija se razvija, svesni katolici zauzimaju ključne položaje u narodnom životu.

Uganda. Prvi misionari u toj afričkoj zemlji bili su Francuzi. Oni su odgojili narod u velikoj ljubavi prema Majci Božjoj. U svakoj se crkvi nalazi Marijin oltar. Katkada izgleda da zbog slabog znanja poštuju Majku Božju više nego Krista. Vernici vrlo rado mole svetu krunicu. I Marija ih doista čuva kao dobra majka. Jednom je neki katehista vodio četicu dece kroz postinjsku zemlju. Susretnu tri lava. Deca se uplaše, ali ih katehista pomiruje rečima: „Ne plašite se, imamo krunicu". Izvadi krunicu iz džepa, podiže je prema lavovima a oni krenu drugim pravcem.

Sudan. Uprkos poteškoćama, kojima su izloženi katolički misionari u južnom Sudanu — državne vlasti ih naime sumnjiče da su oni bili sukrivi za nemire u 1955 g. — broj katolika stalno raste. Crnci sve više stupaju među katehumene, pripravnike za sveto krštenje. Za godinu dana broj se vernika od 140 000 popeo na 170 000. Što je više Crkva progonjena, toliko je veći blagoslov prati.

Jamaika. Crnački ministar ove vrlo značajne engleske kolonije Willis Isaac je kazao pred zborom narodnih predstavnika: Razni budalasti stripovi i pornografska literatura nisu za našu omladinu. Spomenuo je i katoličkog biskupa iz Kingstona koji je rekao: „Izvesni načini zabave degenerišu i postaju vulgarni, nezdravi i prosti". Ministar Isaac, koji kontroliše uvoz knjiga u Jamaiku, odlučio je jednom za uvek: „Ne mogu da dozvolim dolare onima koji uvoze ovamo robu za koju znadu da mora uništavati moral omladine i da izaziva u njoj najniže strasti.

Izvršio zavet. Juraj Pfaffenberger, rodom iz Bavarske, učinio je u ruskom zarobljeništvu zavet da će preuzeti brigu, kako bi se u njegovom domaćem selu sagradila nova župska crkva, ako se živ vrati kući. Za župnika je namenio svog druga u trpljenju, bogoslova Mihaela Gugel. Juraj Pfaffenberger srećno se vratio kući i ispunio zavet. Već stoji u njegovom selu nova župska crkva i Mihael Gugel je tamošnji župnik.

U Rimu je osnovan poseban samostan za redovnice ruske narodnosti. Papa Pijo XII je dozvolio ruskim redovnicama u Zapadnoj Evropi, koje pripadaju drugim kongregacijama, da mogu preći u taj novi ruski samostan.

Zanimljiv je životni put pokojnog šefa vatikanskog ceremonijala Tomasa Croft-Frasera, koji je umro u Londonu u starosti od 63 godine. Njegov je otac bio anglikanski pastor, a njegova majka kći anglikanskog biskupa u Gibraltaru. Na veliko začuđenje svojih poznanika Tomas Fraser je 1906 godine prešao na katoličku veru. Za vreme prvog svetskog rata bio je činovnik u ministarstvu spoljnih poslova i ujedno orguljaš u londonskoj oratorijanskoj crkvi. 1927 godine nakon šestogodišnjeg studija u Rimu Croft-Fraser je postao katolički svećenik. Osam godina iza toga bio je imenovan za najvišeg majstora ceremonijala u crkvi sv. Petra u Vatikanu. Tri godine pre svoje poslednje bolesti Fraser je bio duhovnik londonskih studenata.

Promenio zvanje. 35 godišnji pilot američke ratne aviacije Ken Warlow i njegova žena, koja je radila kao bolničarka u nekoj klinici u Baltimoru, odlučili su da se potpuno posvete misiskom radu u katoličkoj Crkvi. Na pitanje kako su došli do takve odluke, oni su odgovorili: „Naš će život biti korisniji, ako kao misiski pomoćnici činimo dobro i služimo Crkvi." Taj se bračni par već sprema na put za Novu Guineju gde očekuju plodan misiski rad.

Sasvim amerikanski. Američki institut za očuvanje kršćanskog nasleđa predložio je plan da se u Kalifornij sagrade sveta mesta, gradovi: Jeruzalem, Betlehem i Nazaret. Za njihovu izgradnju nameravaju potrošiti 20 miliona dolara. Obzirom na sličnost klime i zemljopisnog položaja sveta se mesta nameravalu graditi na teritoriji Riverside u južnoj Kalifornij, koja će se otsada zvati „Christianaland".

Malteški se red preko italijanske vlade stavio UNO-a na raspoloženje da preuzme sanitetsku službu kod policijskih snaga Ujedinjenih nacija u zoni Sueskog kanala.

Kardinal Višinski se telegramom zahvalio Poljacima u inostranstvu za molitve koje su polagali pred Kraljicu Poljaka te ga tako podupirali za vreme njegovog zatočenja. Kardinal preporučuje Poljake izvan domovine zaštiti Majke Božje te im podeljuje natpastirski blagoslov.

Hamish Fraser, bivši viđeniji član engleske komunističke partije, obratio se na katoličku veru. Na nekom zboru Plave armije (verske organizacije) rekao je između ostalog sledeće: Naš je odgoj često suviše jednostran. Glavnu pažnju posvećamo razumskoj naobrazbi, a zanemerujemo odgoj volje i srca. Taj bi nas odgoj spremao da se nečemu odrečemo i da podnašamo razne žrtve. Valja da produbimo štovanje Majke Božje, ako želimo imati više uspeha u socijalnom radu. Bl. Devica traži: a) da popravimo svoj vlastiti život, b) da radimo na obraćenju grešnika i c) da se molimo i prinosimo žrtve za obraćenje velike države na Istoku te da zavlada na svetu mir. I radnik je pozvan da radi na tome: molitvom, žrtvama i duhovnim vežbama doprinosi ostvarenju Božjih nacrta. Radnik ne može svaki dan na Misu i svetu Pričest, ali može i mora svaki dan moliti krunicu. Time ispoljava svoju veru, daje drugima dobar primer, održava kršćanski duh u svojoj porodici i saraduje na spasavanju sveta.

Iz Nazareta. Neki učitelj na državnoj školi je na predavanju često govorio protiv Boga i Majke Božje. Kako je Fatimska Majka Božja putovala kroz svet, došla je i u Nazaret, gde je ostala nekoliko dana. Među ostalim izvanrednim događajima koji su se onih dana desili bila su i ova dva. Pomenuti se učitelj obratio i javno ispovedio svoju veru u Boga i Majku Božju. — Neka druga osoba već 40 godina nije više obavljala svojih verskih dužnosti. Kad su u procesiji nosili Marijin kip kroz Nazaret, osoba je iznenada obolela. Prvo se bunila protiv Boga, onda je zamolila da se Marijin kip donese u njen stan. Želja joj se ispunila. Kad je pred sobom zagledala divni Marijin lik, osoba je bila toliko ganuta da je blaženu Gospu zagrlila. Istovremeno se osećala duhovno preobražena, pa je već idućeg dana primila svete sakramente.

UREDNIKOVA POŠTA

Vit. *Pitanje: Da li je dozvoljeno aktivno prisustvovati nekatoličkom bogosluženju i primati tamo svete sakramante? Odgovor: U kan 1258 § 1 zakonika crkvenog prava stoji: „Vernicima nije dozvoljeno bilo na koji način aktivno prisustvovati odnosno učestvovati u nekatoličkom bogosluženju". Prema tome nije dozvoljeno primati sakramente od nekatoličkih verskih pretstavnika, Svestan prestup tog propisa kod krštenja deteta kažnjava se izopćenjem. Jednakom sankcijom kažnjava se venčanje — koje je uostalom nevaljano, — katoličke stranke pred inovernim verskim pretstavnikom. Jedina iznimka je sveta ispoved u smrtnoj opasnosti. Tada se može katolik ispovediti i kod svećenika, koji nije u jedinstvu s katoličkom Crkvom, prema kan 882, ako nema katoličkog svećenika.*

Uč. *Pitanje: Da li nekatolički verski pretstavnik valjano krsti? Odgovor: Papa Stefan I odlučno je branio valjanost krštenja kod jeretika protiv samog sv. Ciprijana, biskupa u Kartagi i kasnije mučenika za svetu veru. Ko god oblije dete prirodnom vodom te istovremeno izgovara krsnu formulu s nakanom da čini ono što traži Crkva, taj je valjano krstio. Katolička Crkva uslovno krštava samo one iz redova raznih protestantskih sekti, gde postoji opravdana sumnja da krštenje nije bilo valjano.*

2, Pitanje: Da li mladić kršten u katoličkoj Crkvi, može valjano primiti sveti red od nekatoličkog biskupa. Odgovor: Oni biskupi izvan katoličke Crkve koji su valjano posvećeni, mogu i valjano deliti svećenički red. Prema tome valjano može biti zaređen mladić, koji je bio kršten u katoličkoj Crkvi. No, kad se radi u obraćenju nekog inovernog svećenika, koji bi želeo biti svećenik u katoličkoj Crkvi, svaki takav slučaj Sveta Stolica pojedinačno razmatra.

S. L. *Pitanje: Da li će se prilikom 100 godišnjice Marijinog ukazanja u Lurdu, 1958 godine, organizovati kakvo hodočašće iz naše zemlje u Lurd? Odgovor: Nije mi poznato*

da se nešto takva već priprema, ali nije nemoguće da će do toga doći. U takvom slučaju vernici biće obavešteni. Pojedinačno može svako hodočastiti, ko dobije potrebne putne isprave te mu materijalna sredstva omogućuju.

Dr M. D. *Odgovor: Zahvaljujem Vam za kratke izvatke iz Dr Hynekovih knjiga o Turinskom platnu. Svakako treba poštivati svako iskreno nastojanje da se upozna istina. Držim da na ovome mestu nije više potrebno pokretati pitanje o njegovoj autentičnosti.*

Bgd, *Pitanje: Ko je slikar, G. B. Conti? Odgovor: G. B. Conti je salezijanac, brat pomoćnik, sada učitelj crtanja u Torinu. Salezijanska knjižara u Torinu je izdala njegovih pet serija katehetskih slika u bojama, ukupno 150 slika. Iako slike nemaju veće umetničke vrednosti, ipak su velika pomoć kateheti, jer privuku pažnju učenika.*

R. B. *Pitanje: Moj 16 godišnji sin mnogo mi puta krišom odlazi u bioskop uprkos mojoj zabrani, šta da uradim da tog strasnog posetioca bioskopa ozdravim? Odgovor. Upotrebite svoj roditeljski autoritet. Ne plašite se u izvesnom slučaju primeniti i kaznu. Na temelju tolikih tragedija omladinaca, koji su pod uticajem filma pali u kriminal, možete mu naslikati opasnost njegova puta. Isto tako mu objasnite da je za čoveka sramota da bude rob svojih strasti; u njemu treba da vlada razum. Posećivanje bioskopa smanjite na pametnu meru, možda jedanput nedeljno, i to samo na besprekorne filmove. Vrlo će biti korisno, ako idete zajedno sa sinom te posle pretstave vodite razgovor o filmu. Iz takvog razgovora sin će mnogo naučiti sa život.*

R Tc. *Pitanje: Radim kao guvernanta kod diplomata. Pruža mi se prilika da odem s njima u inostranstvo, Oni su prema meni dobri, plata je lepa. Šta da uradim? Odgovor: Savetujem da ostanete u zemlji. U domovini čovek se ipak drugačije oseća nego u inostranstvu. Ubeđen sam da ćete sa svojim sposobnostima lako dobiti drugu službu. Samo produžite apostolatom u društvu koje Vas poznaje. Ako jednu devojku odvratite od krivog puta, ako samo jedan nevaljan brak uredite i jednu takvu ženu izmirite s Bogom, mnogo ste učinili. U vezi s tim mogu da spomenem da su mađarski biskupi odlučno nastupili protiv toga što narod tako beži iz zemlje te zapretili kaznom suspenzije svakom svećeniku koji bi ostavio zemlju. Kod kuće ima dovoljno posla.*

Uč. *Pitanje: Zbunjuje me što toliko puta čujem da Krist nije uopšte živeo, nego da je legendarna ličnost. Da li je onda verodostojno što nas vera uči o Kristovom rođenju? Odgovor: Ako bi ti milion puta govorili da je dva puta dva pet, držim da bi ti svejedno ostao kod toga, da je dva puta dva četiri. Zabluda odnosno laž, hiljadu puta ponovljena, nije prestala biti zabluda odnosno laž. Tako se nemoj kolebati, ako moraš često puta slušati, da je Krist mitološka ličnost. Niko ne sumnja da su živeli Konfucije, Buda ili Muhamed, osnivači nekih religija. Zašto bismo onda sumnjali upravo u Isusa Krista, za koga postoje najjača istoriska svedočanstva sa kršćanske, jevrejske i rimsko-neznabožačke strane? Da li izraste drveće bez semenke, iz ništa? A najveća religija sveta — kršćanstvo, neka bi nastala bez osnivača. Kršćanin nepokolebive vere u Krista pobeđuje svet!*

Ver. *Pitanje: Nedeljom i blagdanom dolazim na đačku Misu u 8 sati, kada je pučko pevanje sa zajedničkom molitvom, Da li je ispravno što se onda sama za sebe molim te ne uzimam učešća u zajedničkoj molitvi i pesmi? Odgovor: Svoju ste kršćansku dužnost svejedno ispunili, ali mnogo biste bolje uradili da učestvujete u zajedničkom pevanju i molitvi. Mi smo članovi crkveneg općinstva župe, a Božja je volja da kao zajednica ujedno s Kristom slavimo nebeskog Oca.*

Ispravka: *U prošlogodišnjem 11 broju na strani 176 piše: „Isusovci imaju samo jednostavne zavete". Međutim sasvim tačno bi trebalo kazati: Dve vrste isusovaca: braća laici i svećenici pomoćnici profesa imaju samo jednostavne zavete, dok treća vrsta isusovaca — svećenici profesi iza treće probacije polažu uz tri svečana zaveta i savet posebne poslušnosti prema svetom Ocu. Izuzetak čini, ako se zbog naročitih zasluga pomoćniku profesa dozvoli polaganje svečanih zaveta.*

Obaveštenje. *Ovaj puta prilažemo svim pretplatnicima uplatnicu. Nekim poverenicima i pretplatnicima morali smo već obustaviti časopis, a drugima ćemo obustaviti idućim brojem, ukoliko ne podmire stara dugovanja. Časopis treba da dođe oko prvoga; ko ga nije primio, neka ga što pre reklamira. Nakon mesec dana na reklamacije se nećemo više obazirati.*

Uredništvo i Uprava žele svima poverenicima, pretplatnicima i čitaocima „Blagovesti" Sretan Božić i blagoslovljenu Novu Godinu.

Nadbiskupski Ordinarijat u Beogradu izdao je polivinilom uvezan slovenački molitvenik „Na življenja pot", namenjen u prvom redu slovenačkim vernicima u diaspori. Džepni oblik, 288 stranica. Cena 300 din. Naručuje se preko župskog ureda. Plaća se po mogućnosti unapred, a svakako odmah po prijemu. Raspačavanjem će se otpočeti posle Nove Godine.

Ima jedino još nešto zidnih kalendara.

BLAGOVEST izdaje Nadbiskupski Ordinarijat u Beogradu. — Odgovorni urednik: Dr. Janez Jenko, konzultor. — Uredništvo i uprava: Beograd, Svetozara Markovića broj 20. Poštanski fah 524. — Tekući račun 10-KB-33-Ž-410.
Štampa: Štamparija „Filip Višnjić" — Beograd, Durmitorska 6 — Telefon 29-193

Poštarina plaćena u gotovu
GOD XXVI BROJ 2 BEOGRAD, FEBRUAR 1957 CENA 20 DIN.

BLAGOVEST

VERSKI MESEČNIK

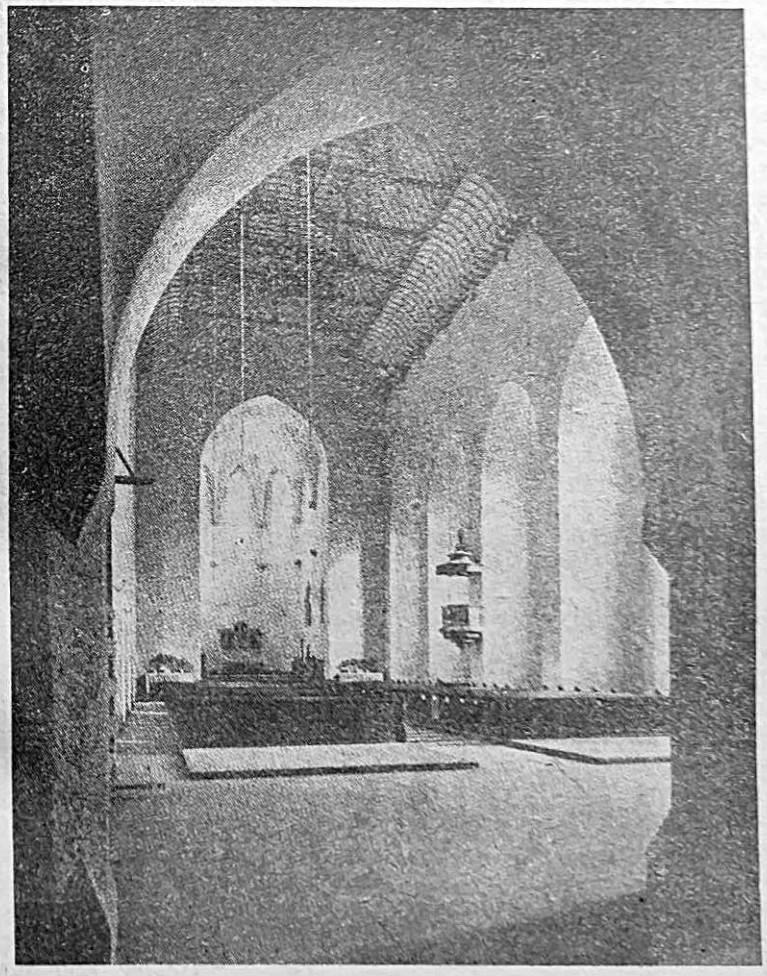

UNUTRAŠNJOST CRKVE SV. RUPERTA U FREILASSING- SALZBURGHOFEN-u

Spominjemo se, Bože, milosrđa tvoga u hramu tvome (Ps 47, 10)
I odmah će doći u svoj hram Gospodar, koga vi tražite,
i Anđeo Zaveta, koga vi želite (Mal 3, 1)

SUSRET SA GOSPODINOM

1. Četrdeseti dan posle Božića Crkva slavi blagdan, koji obično nazivamo „Svećnic". Njim se završava božićno doba. Prema propisu Mojsijeva zakona, jevrejske majke su morale posle porođaja muškog deteta prinet u jeruzalemskom hramu žrtvu očišćenja, a prvorođenca samoga prikazati Bogu i otkupiti ga s pet srebrnih šekela, ako nisu bili u pitanju Levijevi potomci.

Na Svećnicu se u crkvama blagosilju sveće — od čega dolazi i ime tog blagdana — a posle se obavlja svečani ophod zapaljenim svećama. Blagoslovljene sveće u otrebljavaju se kod bogoštovnih obreda, a i veran narod nosi blagoslovljene sveće kućama za izvanredne prilike, kao što su: nevreme, pričest bolesnika, slučaj smrti. Po nekim familijama vlada običaj da se čuva blagoslovljena sveća koju je kum držao na krštenju, da krštenika prati kroz život. Nosi je kod prve svete pričesti, a svetli mu i na času smrti. Zapaljena sveća je simbol žive vere, koja vodi život i otvara nebeska vrata.

2. Starac Šimun bio je blažen kad je držao u svojim rukama Dete Isusa te ga nadahnut Duhom Svetim nazvao „svetlom da rasvetli neznabošce". Ove su reči dale povod Crkvi da na taj dan blagoslja sveće. Liturgičari razvijaju detaljnije simboliku sveće. Tako govore: vosak, koji sagoreva u sveći, plod je devičanske pčele radnice, isto tako je i Isus Krist blagosloveni plod devičanske Majke Marije.

Sveto pismo voli da naziva Krista svetlom, a i Isus sam se često tako nazivao. Kad imenujemo Isusa svetlom, želimo kazati da je Isus nepogrešivi učitelj istine, u kome nema ni senke tame neznanja i zabluda. Svetlo donosi još toplotu i život, što naročito zorno vredi za naše sunce koje je izvor prirodnog života na zemlji. Tako je i Isus izvor svega duhovnoga života u našim dušama.

Posebno istaknuti simbol Isusa Krista je uskršnja sveća, koja se prema obnovljenoj uskršnjoj vigiliji naročito svečano blagosilja.

3. Drugo ime za Svećnicu je „Prikazanje Kristovo u hramu". Iako Mojsijevi propisi o očišćavanju posle poroda i prikazivanju prvorođenca nisu pogađali svetu Obitelj, Isus i Marija su im se dragovoljno pod edili.

Krist kao Bog i čovek imao je već u trenutku svog dolaska na ovaj svet savršeno znanje te svojom volom davao najsavršeniju počast svom nebeskom Ocu. „Ulazeći na svet je govorio: Žrtava i darova nećeš, ali telo si mi pripravio. Evo, dolazim da činim tvoju volju" (H br 10, 6, 7). U beznoj betlehemskoj štalici počinje Kristovo prikazivanje i žrtvovanje, nastavlja se u progonstvu u Egiptu, u skrovitom životu u Nazaretu, u javnom delovaniu po Palestini, a završava se mučeničkom smrću na križu.

Mukotrpan Kristov život i njegovu mučeničku smrt imao je starac Šimun u mislima, kad je govorio: „Ovaj je postavljen na propast i na uskrsnuće mnogima u Izraelu i za znak kome će se protiviti; i tebi će samoj (Mariji) mač probosti dušu, da se otkriju misli mnogih srdaca." Nedozvoljenim uživanjem Adam je strovalio sebe i sav ljudski rod u ponor greha i prokletstva. Krist međutim dragovoljnim odricanjem i trpljenjem uklanja prokletstvo i uspostavlja staro prijateljstvo između Boga i čoveka. Ali svaki se čovek mora sam slobodno odlučiti da li će mu Krist biti na propast ili na uskrsnuće. Nebo ili pakao, to zavisi od tvog slobodnog izbora

4. Svećnica nosi i naziv „Susret sa Gospodinom". Na taj se dan Krist sreo sa starcem Šimunom i proročicom Anom. Šimun drži u svojim rukama Božje Dete, Boga i Spasitelja svoga. Uslišane su njegove molitve, ispunjene njegove želje, postignut cilj njegova života. Obećani Mesija je došao, već je ovde. Srce je puno neslućene sreće i neopisive radosti. Sada je spreman da umre. Iz prepune duše izvire divna večernja pesma: „Sad odpuštaš u miru slugu svoga, Gospodine, po reči svojoj; jer videše oči moje spasenje tvoje, koje si pripravio pred licem svih naroda: svetlo da rasvetli neznabošce, i slavu naroda tvoga Izraelskoga." (Lk 2, 29—32).

Ako želimo nasamrti ponoviti ove prelepe Šimunove reči te se na poslednjem sudu s velikim pouzdanjem sresti s Kristom Gospodinom, onda moramo provoditi život sličan Šimunovu, pa će se i na nas primeniti njegova ocena: „Taj je čovek bio pravedan i bogobojazan, koji je čekao utehu Izraelovu, i Duh Sveti je bio u njemu" (Lk 2, 25).

Tko ne pozna Svetog Pisma, ne pozna Krista

DUHOVNA OLIMPIJADA

Razdoblje od nedjelje Sedamdesetnice do Pepelnice naziva se predkorizmeno vrijeme. Korizma ima četrdeset posnih dana i zato je nazivaju Četrdesetnicom, prema latinskoj riječi *Quadragesima*. Od te je riječi nastala iskvarenjem i naša riječ Korizma. U staro su vrijeme kršćani, osobito redovnici i svećenici, Korizmu započinjali dvije i po sedmice prije Pepelnice, to jest upravo na ponedeljak po Sedamdesetnici. Mise predkorizmenog vremena imadu stoga pokorničko obilježje. To se vidi i u Poslanici nedjelje Sedamdesetnice, o kojoj vam danas govorimo.

1. Apostol Pavao potiče Korinćane na svladavanje i odricanje, pa im daje za uzor borca u sportskom stadionu (1. Korinćanima 9, 24—27; 10, 1—5):

Braćo, zar ne znate, da oni, koji trče u trkalištu, zaista svi trče, ali jedan dobiva nagradu? Tako trčite, da dostignete. A kojigod se bori, uzdržava se od svega: oni, da dobiju raspadljiv vijenac, a mi neraspadljiv. A ja tako trčim, ne kao bez cilja, tako se borim, ne kao onaj, koji mlati vjetar, nego obuzdavam svoje tijelo i dogonim u pokornost, da, dok drugima propovijedam, ne bih možda sam bio osuđen. Jer ne ću vam, braćo, tajiti, kako su naši oci bili svi pod oblakom, i svi su prešli preko mora, i svi su bili kršteni po Mojsiji u oblaku i u moru. Svi su jeli isto duhovno jelo, i svi pili isto duhovno piće. (Pili su naime od duhovne stijene, a ta je stijena bio Krist). Ali se većina od njih nije svidjela Bogu.

2. Za shvaćanje Pavlovih misli, važno je prije svega znati, zbog čega ih Pavao iznosi. U prvoj svojoj Poslanici Korinćanima odgovora on u drugom dijelu (od 7. poglavlja dalje) na neke upite, što su mu ih postavili vjernici iz velikoga lučkoga grada. Jedno pitanje glasi otprilike ovako: „Možemo li mi kršćani jesti od mesa, što je bilo prikazano pred idolskim kipovima u poganskim hramovima?" Takvo nas pitanje ne smije čuditi. Pogani su znali žrtvovati toliko obilje životinja, da se sve njihovo meso nije moglo potrošiti ni na žrtvenicima, ni na žrtvenim gozbama. Ostatak tog žrtvovanog mesa prodavali bi u mesnicama. Tu bi onda mogla nastati poteškoća za kršćane. Pavao im odgovara, da se kršćani uglavnom mogu držati ovog načela: idol nije ništa, prema tome može se jesti meso prikazano idolima. Poslije im nabraja neke slučajeve, kada se to radi nekih okolnosti ipak ne smije činiti. Jedan je takav slučaj sablazan za bližnjega. Pavao je uvijek velikodušan i požrtvovan. Njemu nije dosta t. zv. „zlatna sredina", nego uvijek ide u svom odricanju do krajnjih granica. Stoga veli (8, 13): „Zato, ako jelo sablažnjava brata mojega, ne ću jesti meso nikada, da ne sablaznim brata svojega".

3. No Pavao se nije odrekao samo mesa, kad je to bilo potrebno. Odrekao se i drugih nekih svojih prava. Uza sve to ne drži, da je to dosta za spasenje. On se bori i mrtvi i odriče, kao borac u stadionu. Slika sa stadiona ili trkališta bila je Korinćanima kao Grcima vrlo dobro poznata. Znali su i to, da u pojedinim atletskim disciplinama samo jedan natjecatelj dobiva za nagradu vijenac. Mi bismo modernije rekli: zlatnu medalju. A stadionski su se natjecatelji vrlo ozbiljno pripremali za natjecanje. Od mnogih su se stvari uzdržavali, a ipak je njihova nagrada bila samo raspadljiv, prolazan vijenac.

Iz ovog primjera posve jednostavno slijedi pouka: koliko tek više moraju nastojati kršćani uzdržavati se od svega, što ih smeta u divnoj borbi za pobjedu kršćanskih kreposti u vlastitoj duši! Tim više, što taj vijenac ili tu nagradnu krunu ne dobiva samo jedan natjecatelj, nego je mogu dobiti svi. A osim toga, taj je vijenac vječan, neraspadljiv. Koliko je dakle „duhovna olimpijada", da se tako izrazimo, uzvišenija i vrednija od one fizičke, koja se odigravala na korintskom stadionu.

4. Pavao daje sebe kao primjer savjesnog atlete. Navodi dvije olimpijske discipline: trčanje i boksanje. Pavao trči ravno prema cilju. Ne nastupa, kao da ne zna, o čemu se radi. Ne bavi se nepotrebnim i sporednim stvarima. Pogled je upravio jedino prema cilju. A u primjeru boksa pokazuje sebe, kako ne udara po zraku, nego nesmiljenim udarcima šaka svladava protivnika, to jest svoje tijelo. Onaj glagol, koji se u službenom prijevodu izražava riječju: „obuzdavam", zapravo u grčkom znači: udaram šakama protivnika u lice ispod oka. To su dakle najteži bokserski udarci.

U velikoj svojoj poniznosti Apostol onda otkriva strah za vlastito spasenje: da ne bi možda sam bio osuđen, premda je mnogima drugima propovijedao i mnoge spasenju priveo. Što onda moraju misliti o brizi za svoje spasenje ostali ljudi, koji inače ne pokazuju tolike revnosti za spasenje svoje duše?

5. U Korintu su neki bez obzira na sablazan svoje braće javno jeli idolotitsko meso. Pavao ih opominje, da se čuvaju ovako krivo shvaćene slobode. Nije dosta, što si pokršten i što se hraniš Euharistijom, pa da se zato sigurno spasiš. Sada slijedi primjer Izraelaca u pustinji. Oni su svi putovali pod zaštitom čudesnog oblaka, doživjeli su kao neko krštenje prigodom prelaza Crvenog mora. Jeli su manu i pili vodu, čudesno izazvanu iz stijene, a to je kao neka slika Euharistije. No zato se ipak većina od njih nije svidjela Bogu. Bili su buntovni protiv Boga, pa su umrli u pustinji. Nisu ušli u obećanu zemlju.

I nas sveti Pavao pred početak Korizme ovom Poslanicom srdačno i očinski opominje na poniznost, iskrenu bratsku ljubav i odricanje.

Liturgijska obnova

ŽRTVA SV. MISE

OD NAJSTARIJIH VREMENA DO DANAS

Kako je zapravo izgledala „primitivna" misa nije nam točno poznato. Razlog je tome, što su liturgijske knjige prvih stoljeća bile spaljene i uništene za vrijeme progonstva Crkve, osobito za doba cara Dioklecijana (g. 304). Ono, što nam je poznato, sačuvano je kod najstarijih kršćanskih pisaca. Odmah možemo kazati, da su glavne i značajne crte primitivne mise sačuvane u našoj današnjoj misi, kako je nalazimo u rimskom misalu.

Najstarije svjedočanstvo donosi nam knjiga *„Nauka 12 apostola"* (Didache), sastavljena koncem prvoga stoljeća na temelju neposredne apostolske tradicije. Ona opisuje misu ovako: „U nedjelju tako sakupljeni lomite kruh i uzdavajte hvale poslije nego ste ispovjedili vaše grijehe, da vaša žrtva bude čista. Svaki onaj, koji je u neprijateljstvu sa svojim drugom neka ne pristupi s vama, dok se ne pomiri, da vaša žrtva ne bude oskvrnjena". Poslije pričesti za vrijeme mise, vjernici su molili ovu zahvalnicu: „Zahvaljujemo ti, Oče sveti, za sveto ime tvoje, što si ga podigao u šatoru srdaca naših i za spoznaju, vjeru i besmrtnost, što si nam pokazao po Isusu, sinu Tvome. Neka ti bude slava u vijeke. Ti, Svemogući Bože, sve si stvorio radi imena Tvojega i hranu i piće dao si ljudima na uživanje, da ti hvalu dadu, nama pak dao si duhovnu hranu i duhovno piće i vječni život po Sinu Tvojemu. Prije svega zahvaljujemo ti, jer si mogući, i neka ti bude slava u vijeke". Ova klasična starokršćanska misna molitva, koju nalazimo u najranijoj liturgiji po mišljenju mnogih liturgičara, uzeta je iz divne Isusove molitve iz Ivanovog Evanđelja (14—17). *Sv. Ignacije,* treći nasljednik Sv. Petra na biskupskoj stolici u Antiohiji i mučenik († 107) piše Efežanima: „Budite sjedinjeni u nedjeljivoj poslušnosti s biskupom i sa svećenicima, *lomeći svi jedan sami hljeb,* koji je lijek besmrtnosti i protulijek, da ne umremo, već da živimo uvijek u Isusu Kristu". Isti preporuča vjernicima, da često prisustvuju liturgijskom sastanku: sv. misi. *Sv. Justin,* mučenik († 167) u svojoj poznatoj apologiji piše ovo: „Na dan nedjelje svi oni, koji stanuju u gradovima i na selima neka se sakupe na jedno mjesto i neka se čitaju uspomene apostola ili knjige proroka. Iza toga svi skupa ustajemo i molimo, a kad smo dovršili molitve onda se prinosi kruh, vino i voda, a onaj koji predsjeda diže molitve i hvale, a narod kliče: Amen. Onda slijedi pričest svim prisutnima, a otsutnima nose pričest đakoni". *Kanoni Hipolitovi,* liturgijski priručnik u Rimu (iz konca 2. v.) opisuje misu, svećenike u bijelim odjećama, propovjed za vrijeme mise i pričest vjernika, koji su na dlanovima ruke primali svete čestice. *Sv. Irenej,* biskup Lyona govori o misi kao o centralnoj žrtvi Crkve, kao o daru i ljubavi Oca nebeskoga. Čuvena Anafora *Serapiona,* biskupa iz Egipta (otkrivena g. 1898 na brdu Athosu) donaša najstariji oblik kanona mise i nazivlje misu „živom žrtvom", po kojoj je i Crkva „živa". Ona potječe iz 4. vijeka. Sve ono, što starokršćanski pisci zovu: euharistijom, lomljenjem kruha (fractio panis), anaforom, eulogijom, sinaksom, to nije ništa drugo već ono, što mi nazivljemo sv. misom. Važni arheološki spomenici kao *Pektorijev* i *Abercijev,* zatim slike (afreske) u rimskim *katakombama* (iz 2. v.), starokršćanski *sarkofazi* (4. i 5. v.) govore nam o euharistiji (misi) u simbolima (riba, znak Krista, koja nosi na hrptenjači košaru kruha i staklenku vina; svečana gozba za trpezom, na kojoj je kalež i hljebovi). Često je prikazana žrtva Abrahamova i ostale žrtve iz Staroga Zavjeta, a to je bila primitivna pučka kateheza, da vjernici shvate, da je misa žrtva Kristova i žrtva Crkve s njezinim članovima, koji se skupa moraju žrtvovati s njim. Sv. misa, kako govori njezin najstariji naziv „euharistija" bila je neprestano zahvaljivanje Bogu.

Do godine tolerancije i mira 313, ili još preciznije do sabora u Nikeji (325) Crkva pokazuje liturgijsko jedinstvo. Liturgija ima karakter univerzalni, bez regionalnih razlika. Nema još govora o nekoj posebnoj zapadnoj ili istočnoj liturgiji, grčkoj ili latinskoj. Postoji samo jedna kršćanska liturgija, odnosno sv. misa. Bilo je pojedinih običaja i obreda u većim liturgijskim centrima (Jeruzalem, Antiohija, Aleksandrija, Rim, Kartaga), ali te male razlike nisu umanjivale niti narušavale mir i jedinstvo između njih. Podizanjem Carigrada po Konstantinu Velikome, rimsko se carstvo počelo dijeliti ne samo politički i geografski, već i u crkvenom i liturgijskom pogledu.

Od 4. vijeka pa naprijed mi ćemo razmotriti razvitak mise po rimskom obredu. Moramo odmah istaknuti, da je već od doba Apostola pa do danas sv. misa najdragocijenije i najveće blago, koje Crkva čuva. Oltar je žarište, stožerna tačka crkve, kuće Božje, a nedjeljna misa sveti cilj i najsvjetlija tačka sedmice za kršćanina.

Promatrajući misnu liturgiju (po rimskom Misalu), ona nam izgleda kao neka odlična drevna zgrada, na kojoj su gradila duga stoljeća žive vjere i kršćanske kulture. Iz povijesti Misala doznajemo, kako je jedan papa uveo „Sanctus" iza prefacije, kako je drugi uveo „Agnus Dei" ili razne molitve u kanonu, kada i zašto se pjeva „Gloria" i „Credo", kada je naređeno kađenje oltara, otkada se na koncu mise čita početak evanđelja po Ivanu, pa sve do molitava na svršetku, naređenih od pape Leona XIII. Na prvi mah sve nam to izgleda nejasno, tamnovito kao u nekoj šumi, ali kad se to malo više prouči i protumači, onda nam se ukazuje kao nešto jedinstveno, racionalno i logično. Veliki pionir i reformator liturgijskog pokreta, francuski benediktinac Don P. Guéranger bio je veoma radostan što je iza smrti ostavio krasno djelo, u kojem je svome narodu protu-

mačio sv. Misu. Engleski liturgičar E. Bishop kaže, da je rimski Misal zbog svoje jednostavnosti i ozbiljnosti najljepša knjiga molitve, što postoji na svijetu.

Današnji naš misal razvio se od starih „Sakramentara", koji su nastali za dobe pape Leona Velikoga (440—461), te pape Gelazija (492—496). Najzaslužniji za uređaj i redakciju misala, koji je u glavnom ostao i do danas, bio je veliki reformator crkvenog života, sveti papa Grgur Veliki (590—604).

(Slijedi)

UTJEŠNE VIJESTI

O BL. NIKOLI TAVELIĆU

Štovaoce Bl. Nikole Tavelića, osobito pak one sretnike, koji su, po zagovoru Bl. Nikole, dobili razne milosti, obradovat će vijest, da je opet oživio rad oko proglašenja Bl. Nikole Tavelića svecem naše svete Crkve.

Taj je rad bio započeo g. 1939 na molbu naših biskupa i nadbiskupa kao i predstavnika hrvatskog naroda. Godine 1939, na blagdan Bl. Nikole Tavelića, 14. studenoga, 8 biskupa i nadbiskupa, na čelu 250 hodočasnika, predali su slavno vladajućem Papi Piju XII pismene molbe, da bi našega velikog zemljaka, slavnog mučenika u Jeruzalemu g. 1391, Bl. Nikolu Tavelića uvrstio u broj svetaca kat. Crkve. Sv. Otac je molbu najpripravnije primio, izjavivši, da je ta stvar njemu mila, i da će to vrlo rado učiniti, ako bude volja Božja. Kratko vrijeme iza toga odredio je sve što treba, da se provede potrebiti postupak.

Rad se je bio vrlo dobro uputio. Sve više se širilo štovanje Bl. Nikole u crkvama, u društvu i obiteljima. Sabiralo se gradivo, koje se odnosi na Bl. Nikolu i njegovo mučeništvo. Molile su se javne i privatne molitve za što skorije postignuće toga svetoga cilja. Prosile su se i dobivale milosti po njegovu zagovoru. Ali strašni svjetski rat sa svojim kobnim posljedicama domalo se protegao i na naše krajeve i gotovo onemogućio sav taj blagotvorni rad. Sada, kad je taj rad opet oživio, možemo se nadati, da će biti sretno priveden kraju, premda se ne će moći onako uspješno razvijati kao prije, jer nemamo štampe ni drugih potrebitih sredstava.

Istraživanja, koja su se o Bl. Nikoli i njegovu mučeništvu kroz ovo vrijeme vršila, donijela su neočekivane uspjehe. Broj povijesnih isprava i svjedočanstava od g. 1889, t. j. od vremena, kad je odobreno javno štovanje Bl. Nikole, gotovo se potrostručio. Onda ih je bilo oko 20, a sada ih ima oko 60. Od tih je veći broj jačih i vrijednijih od prvih. Te su isprave i svjedočanstva pronađeni ne samo kod stranih pisaca i arhiva, nego i kod naših pisaca i u našim arhivima. Iz njih vidimo, da nam je Bl. Nikola Tavelić daleko bliži, nego se prije mislilo.

Odatle razabiremo na pr., da je Bog Bl. Nikolu pri njegovu mučeništvu proslavio kao malo kojega drugoga mučenika; da je Bl. Nikola već od svoje slavne mučeničke smrti smatran za čovjeka nadarena svima krepostima, da je bio Bogu preodan, svojim poglavarima preposlušan, vjernicima preizgledan, prestrogoga života, i u svakoj redovničkoj vrlini preiskušan i presavršen. Razabiremo, da ga učeni i sveti muževi nazivlju blaženim i preblaženim, svetim i presvetim čovjekom, slavnim i preslavnim Kristovim mučenikom. Stoga nije čudno, da se je Sv. Jakov Marhijski smatrao sretnim, što je mogao vidjeti u Šibeniku njegova dva krvna brata, t. j. dva bliža rođaka.

Kroz ovo vrijeme utvrđeno je, da je, po zagovoru Bl. Nikole Tavelića, dobiveno oko 100 većih i manjih milosti. Da je bilo štampe, znali bismo za mnogo veći broj, a velik je broj i onih, koji su milosti primili, ali ne žele da se iznose u javnosti.

Štovanje Bl. Nikole Tavelića, koje je u početku bilo veoma rašireno, tokom rata dosta je oslabljeno. No ipak i nakon rata razni su biskupi i nadbiskupi pozivali svećenstvo i vjernike, da blagdan Bl. Nikole proslave što svečanije sa svečanom ili pjevanom sv. misom i sa duhovnim govorom o Bl. Nikoli. — Kipovi Bl. Nikole i njegove slike izložene su javnom štovanju vjernika u preko 800 crkava i kapela, a više stotina hiljada Blaženikovih sličica nalazi se u kućama vjernika. Osim toga razna Blaženikova redovnička Braća podržavaju prema njemu i druge pobožnosti. Dok se u svima našim crkvama blagdan Bl. Nikole svetkuje kao dvostruki blagdan (duplex), u šibenskoj i zadarskoj biskupiji (bivšoj apost. administraturi) i u franjevačkoj provinciji u Bosni svetkuje se kao dvostruki veći blagdan (duplex maius), a u franjevačkim provincijama Presv. Otkupitelja i Sv. Jeronima u Dalmaciji, gdje se je Bl. Nikola rodio, kao dvostruki blagdan drugoga stepena (duplex II. classis). Budući da su sadašnje franjevačke provincije u Jugoslaviji u vrijeme Bl. Nikole Tavelića sačinjavale jednu provinciju (Provincia Sclavoniae), provincijali drugih provincija uputili su molbu Sv. Stolici, da bi tu povlasticu protegla i na ostale franjevačke provincije u državi. U crkvi Sv. Frane OO. Konv. u Šibeniku, gdje se čuvaju glavne Blaženikove relikvije, po zaključku samostanskoga kapitula od g. 1941, svakoga petka drži se posebna pobožnost na čast Bl. Nikole. Po istom zaključku, danju i noću gori pred Blaženikovim oltarom vječno svjetlo, a gorjet će sve dok Bl. Nikola ne bude proglašen svecem.

Sada, kad se obnavlja rad oko proglašenja Bl. Nikole svetim, potrebito je obnoviti javne i privatne, zajedničke i posebne molitve, da Gospodin Bog našega velikog zemljaka, diku i ponos hrv. naroda, što prije proslavi svetačkom slavom na zemlji, s kojom ga je već proslavio na nebu. Iz događaja kroz minulih 17 godina znademo, da, dok su se molile zajedničke i javne molitve, da je rad za proglašenje svetim napredovao i da su se dobivale razne milosti; kad su prestale molitve, prestao je i rad, a može se reći, da su donekle prestale i milosti. Stoga bi bilo ne samo poželjno, nego i potrebito, da se opet svi zajednički i posebno molimo za istu svrhu. Treba naime imati na pameti, da je Svetac posebni dar Božji za neki narod. Taj dar treba zaslužiti žrtvama i isprositi ustrajnim i gorljivim molitvama. Bez toga je sve nastojanje pojedinaca nedovoljno.

Molimo svi, a osobito oni, koji su od Bl. Nikole dobili koju milost. Molimo gorljivo i ustrajno, i budimo uvjereni, da će nam Gospodin Bog doskora udijeliti ono, što svi želimo.

NIKODEM

Moji su koraci k Tebi, Kriste, nevidljivi od mraka.
Oni se boje dima na gorućim bakljama podsmijeha
i prijetnje mojih suradnika farizeja.
Jer taj dim peče moje oči koje su slabe
i mogle bi oslijepiti. Rekoh li — ponovo?

Moji se koraci boje njihove osvete, jer ja sam
učeni Nikodem, znalac zakona u zemlji kralja Heroda.
Ja poznam u srž svoju družbu farizeja,
odijeljenih;
ona strogo čuva zakon Mojsija, zakonodavca,
svojim riječima, gestama, pogledima i smiješkom.

Moji su koraci k Tebi, Kriste, nečujni kao zloba farizejska.
Oni su sve češći, raste im broj brže od kvasca,
ali ne farizejskog.
Sa svakim novim korakom k Tebi,
farizejski prah mi otpada sa stopala.

Još ne znam: jesam li vruć ili hladan?
Hoćeš li me ispljuniti iz usta svojih?
O, ja se ufam: moji koraci, premda nečujni,
nevidljivi i premda se boje —
nisu oni, koji ne ulaze u Tvoj dom
i priječe put drugim koracima,
koji bi htjeli ući.

Vjerujem:
nisam više obijeljeni grob, koji se svana ljudima vidi lijep,
a unutra je pun raspadanja, truleži i gnjiloće.
A sve je to malo, sve je to premalo, Kriste,
jer nečujni koraci neće povesti drugih koraka za sobom,
jer nevidljivi koraci neće stići daleko.

A dug je put do svijetla,
koje nije od crnih, dimljivih baklja,
nego je od Boga,
Svijetlo svijeta, Svijetlo srca, Svijetlo života.

KALENDAR

Pitanje kalendara nije versko pitanje, iako je Crkva na tome zainteresirana. Kalendar pokazuje svetačke dane te tako regulira vanjski crkveni život. Blagdani nas potsećaju na najvažnije događaje Kristova života, na tajne Majke Božje i izvesne svece, što sve pruža novi potstrek duhovnom životu.

Čovek je od prvog početka promatrao pojave u prirodi i ustanovio da se izvesne pojave ponavljaju u tačno određenom roku: svako jutro sunce izlazi, a uveče zalazi; iza proleća sledi leto, a iza jeseni zima. Na noćnom nebu čovek je uočio promene na mesecu te tako došao do dužeg vremenskog merila od dana. Razmak između jednog i drugog punog meseca nazvao je mesecem. Kako su bila to još prekratka merila, počeo je računati u godinama. Prvo od zime do zime, od poplave do poplave, dok nisu učeni ljudi uspeli utvrditi datum najkraćeg i najdužeg dana u godini.

Prvo se pojavljuje mesečna godina, lanac od 12 mesečevih mena od po 29—30 dana, što iznosi 354 dana. Mesečeva je godina za 11 dana kraća od sunčane. Ovog se kalendara drže Jevreji, muslimani i koptska crkva. U vezi s mesecem nastao je tedan ili sedmica, rok od 7 dana, odnosno jedne mesečeve mene.

Stari Rimljani imali su godinu od 300 dana, a Egipćani već su 4241 g. pre Krista izračunali sunčanu godinu u dužini od 365 dana, što je približno 6 sati manje od prave sunčane godine, ali su posle tu grešku uočili. Tačnu dužinu sunčane godine poznavali su stari Peruanci, Babilonci, Asirci i Kinezi, od kojih su mnogi znali izračunati čak i pomračenje sunca i meseca.

Rimski car Julije Cezar odlučio je da izravna službeni rimski kalendar s prirodnim, sunčanim. Pozvao je iz Egipta velikog tadašnjeg astronoma Sosigenesa i 46 godine pre Krista uveo je novi nazvani Julijanski kalendar. Godina je trajala 365 dana, a svaka četvrta dobila je još jedan dan. Na taj način je unosio onih šest sati koji su pretekli od svake obične godine. Vremenom se pokazalo, da ni taj kalendar nije tačan. Otkrila se opet razlika između službenog i prirodnog kalendara. Datumi su zaostajali za suncem. Odlukama koncila bilo je određeno da je proletni ekvinokcij na 21 marta. Astronomi su vremenom utvrdili da je prolećni ekvinokcij prošao, a kalendar ga još nije pokazao. Kalendarska godina bila je predugačka. Egipatski astronom i po njemu Julije Cezar odredili su dužinu sunčane godine na 365 dana i 6 sati, a u stvari iznosi dužina sunčane godine 365 dana i 5 sati, 48 minuti i 45,94 sekundi. Na svakih 128 godina razlika je iznosila jedan dan, prema Julijanskom kalendaru.

Papa Grgur XIII odlučio se da popravi tu grešku te uvede tačniji kalendar, prozvan po njemu Gregorijanski kalendar. U mesecu oktobru 1582 godine izvršila se gregorijanska reforma na taj način da je 4 oktobru sledio 15 oktobar. Katolički svet je prihvatio tu reformu. Poljska ju je prihvatila 1586 godine, Mađarska 1587. Protestantske zemlje su iz opozicije protiv Pape polagano prihvatale kalendarsku reformu. Nemačke državice Danska i Švajcarska počele su računati po novom kalendaru 1700, Holandija 1710, Engleska 1752, Švedska 1753. Novi kalendar prihvaćaju polagano i nekršćanske zemlje: Japan 1897, Turska 1917; a i SSSR 1918. Kod Julijanskog kalendara, koji danas zaostaje već 13 dana za sunčanim kalendarom, ostali su do naših dana istočni patrijarsi. Ali je i ovde poslednjih 30 godina učinjen izvestan napredak. Carigradski patrijarhat prihvatio je gregorijansku reformu 1924 godine, rumunski 1927, aleksandrijski 1928, antiohijski 1929. Pre nekoliko godina izvršila se reforma i u Grčkoj na teritoriji atinske mitropolije. Mnoge parohije istočno slovenskog obreda u Americi primile su novi kalendar.

Prihvatanje gregorijanskog kalendara nije ništa posebno, ne dira ni u obred ni u veru, nego je samo ispravak jedne kalendarske greške. Brojloci starog kalendara dolaze zapravo u sukob s određbama koncila, koji su odredili da se ima Božić slaviti na 25 decembar, a Uskrs na prvu nedelju posle punog meseca iza prolećnog ekvinokcija, koji mora da bude 21 marta. Crkveni sabori nigde ne govore o dva kalendara, jednom za svakodnevni život, a drugom za crkvene blagdane. A ko se dakle u svakodnevnom životu pridržava gregorijanskog kalendara, zašto ga ne bi upotrebljavao i u crkvenom životu? Ni u jednoj liturgijskoj knjizi ne nalazi se Božić 7 januara, nego svuda 25 decembra.

Niko ne tvrdi da je gregorijanski kalendar savršen. Mnogo se raspravljalo u raznim forumima o kalendarskim reformama. Pred Društvom naroda bilo je već 1923 godine 152 različna projekta za reformu kalendara. I sadašnja OUN ima već gotov plan za reformu. Katolička Crkva je u principu pristala na predviđenu reformu, jer to pitanje ne dira u dogmu. Novi kalendar nastoji biti praktičniji za privredne krugove. Prema tom predlogu godina bi se podelila na 4 jednaka dela, od kojih bi svaki imao po 3 meseca. Svako tromesečje bi počelo nedeljom. Svake bi godine jedan dan ostao izvan datuma, a u prestupnoj dva. Ali i taj kalendar morao bi prema gregorijanskom ispuštati izvesne prestupne godine, jer jedna sunčana godina traje 365 dana 5 sati 48 minuta i 45,94 sekundi, a ove minute i sekunde iznose u 128 godina jedan čitav dan.

U pitanju kalendara dve su stvari koje tražimo: a) da bude što tačniji i b) što praktičniji. Uz to valja i razumeti da je čovek sklon tradiciji i oseća odvratnost od šablona, pa ćemo lakše shvatiti zašto je pitanje kalendara često bolno i teško.

John Brahm, poznati glumac u filmu „Čudo Fatime", posetio je Fatimu, da na licu mesta prouči izvanredna Marijina ukazanja 1917 godine. To ga je potaklo da je došavši kući zamolio da bude poučen u katoličkoj veri. U Los Angeles-u, gde živi, vredno prima časove te će biti doskora primljen u krilo katoličke Crkve.

PTIČICA U KAVEZU

Život fra Leopolda Mandića

(Nastavak)

I misleći na sve to, Poglavari odbiju prvu molbu mladoga Oca Leopolda! Ne, **ne može poći na Istok**, barem zasada ne može onamo poći!..

Dakle, uzalud su bile sve one godine žive čežnje, sve ono nastojanje, da se što bolje pripravi za svoje zvanje; a da je to bilo njegovo zvanje, nije li jasno potvrdio i onaj Glas s neba? I zaludu njegovo poznavanje istočnih jezika, oko kojih se on toliko trudio? Zar sve to zaludu?

Fra Leopold je primio odluku svojih Poglavara kao odluku Božju: ovaj teški čas njegova velikoga iznenađenja bio je ujedno i čas velikodušno nadvladane kušnje, čas, kad se najbolje pokazalo, da njegovo nastojanje oko svetosti nije bio samo prolazan zanos, nego iskrena i odlučna odluka njegove volje. Sasvim mirno i veselo poklonio se Božjoj Volji, koja mu se očitovala u odluci njegovih Poglavara: **on će čekati**, dok oni drukčije odluče, a međutim će molitvom, žrtvom, svetom Misom vršiti svoj divni apostolat za daleku braću.

I mi vidimo mladoga Oca Leopolda vesela i nasmijana, kao prava Božja ptičica, kako ponizno prima i tu i sve druge odluke svojih Poglavara. On ne može na Istok, on ne može propovijedati, ali on može sv. Misu čitati, on može moliti, on se može u samozatajji žrtvovati, on može **ispovijedati**. Neka tajanstvena sila gonila ga u ispovijedaonicu, a neka isto tako tajanstvena sila gonila je ljude baš k toj ispovijedaonici, da pred onim sitnim redovnikom iz adaju svoje jade, potraže lijeka svojim bolesnim dušama. Tako je počeo fra Leopoldov apostolat **ispovijedanja**, koji će biti njegov **Istok**...

Ali tada fra Leopold toga još nije znao! Samo malo pomalo njemu će biti sve jasnije njegovo zvanje; on će samo malo pomalo shvaćati pravi smisao onih riječi, što mu ih je u lipnju 1887, rekao onaj nebeski Glas. Međutim on se potpuno predavao odlukama svojih Poglavara i vodstvu Božje Providnosti čineći u danim prilikama sve, što može učiniti, sebe ne štedeći, sebe ne tražeći...

I u tome se najbolje očitovala fra Leopoldova svetost.

A Gospodin je svoje odabrano dijete vodio k sve višim visinama, u sve užu svoju blizinu, daleko od svijeta, ali blizu Njegovu Srcu...

Žrtva životne čežnje

Kada je Papa Pijo XI. svetu Terezijicu Djeteta Isusa proglasio Zaštitnicom Misija, zajedno s velikim misionarom sv. Franjom Ksaverom, mnogi su se pitali: što je uradila Terezijica za misije, da je baš ona morala biti proglašena njihovom Zaštitnicom, dok je bilo toliko velikih i svetih misionara, kojima bi ta uloga bolje pristajala?...

Tko se tako pitao, nije shvatio velikih osnova Providnosti. Raditi za neki ideal može se izravno: trudeći se oko njegova ostvarenja, a može i neizravno: žrtvujući se za nj, trpeći, moleći... I ovaj drugi rad često je uspješan kao i onaj prvi, pače mnogo puta donese i više ploda nego onaj. Za svetu Tereziju Avilsku bilo je objavljeno, da je spasila toliko duša nevjernika koliko sam sveti Franjo Ksaver, veliki misionar!

I Terezija Avilska, i mala Terezija i sv. Filip Neri živo su željeli poći u misije: govoriti o Isusu onima, koji ga ne poznaju, bude li sreće, i umrijeti za Nj. A ipak, sav njihov život i rad izvio se daleko od misija. Sv Ante Padovanski ušao je u franjevački Red baš zato, da pođe u misije među neznabošce i prolije, ako dadne Bog, svoju krv za Isusa. I pošao je u Afriku, ali ga je teška bolest prisilila, da se vrati natrag. I njegov rad i život izvio se daleko od misija. A ipak, i Terezije obje i Filip i Ante veliki su misionari, i u nebu ćemo znati, koliko su oni svojom žrtvom i svojim potpunim predanjem odlukama Providnosti koristili upravo misijama. Njihove žive misionarske čežnje bile su od Boga i donijele su ploda, ali Gospodin je sebi pridržao način, kako će se izvršiti čežnje, koje su od Njega.

Slično je bilo s fra Leopoldom. Životna čežnja njegove duše bila je, kako smo već više puta istakli — sav se posvetiti radu oko povratka svoje istočne braće u jedinstvo Kristove Crkve. On se na taj rad pripravljao i naukom i nastojanjem oko svoga osobnoga posvećenja. Učio je marljivo istočne jezike. Sanjario o tome, kako će riječju i perom širiti štovanje drage Gospe, koju oni narodi toliko ljube, i po njoj ih dovesti k Isusu u njegovoj Crkvi.

I kad je napokon došao čas, da pođe u misije, na svoj Istok, Poglavari ga određuju u različne samostane mletačke kapucinske provincije! Fra Leopold osjeća svaki dan sve življu svoju davnu čežnju, ali on sluša, on se predaje vodstvu Providnosti i radi ono, što može i gdje može. Kasnije će mu biti sasvim jasno, da je baš to ono, što od njega traži Bog, a njegova žrtva i njegov rad **daleko od Istoka** da su upravo **rad za taj Istok**. Tako će on — ali to je bilo istom 1914 — napisati ove znamenite retke:

— Svrha moga života mora biti ta, da promičem povratak nesjedinjenih istočnjaka u katoličko jedinstvo; to jest, moram upraviti sve čine svoga života pred Bogom, u vjeri i u ljubavi našega Gospodina, koji je pomirna Žrtva za grijehe svijeta, tako, da — koliko uzmogne moja neznatnost — pridonesem nešto, zaslugom svoje žrtve, tolikom djelu... —

Duboke i divne riječi! Godine 1890. fra Leopold još ne bi bio mogao da ih napiše, jer mu još Gospodin nije bio jasno očitovao svoje Volje, ali on se prepustio tajanstvenom vodstvu Njegove Milosti, i već je od tada, pače i još prije, započeo njegov veliki apostolat za sjedinjenje Istoka: apostolat žrtvovanja životne čežnje, apostolat sli-

čan onomu Ante Padovanskog i Filipa Nerija. I tu će sličnost kasnije Fra Leopold jasno uočiti.

Tako nalazimo Fra Leopolda u raznim samostanima. On čita sv. Misu, ispovijeda, pomaže braći lajicima u različnim kućnim poslovima, pere suđe, sređuje sobe, sprema sto. Više puta prosi za samostan od vrata do vrata. Nijedan posao ne čini mu se preniskim.

Kako je njegova duša uvijek bila uronjena u Bogu, želio je, da se za vrijeme zajedničkoga rada moli. Osobito je volio Gospine litanije. Kad bi se došlo do zaziva: Uzroče naše radosti, prekinuo bi rad, podigao oči k nebu i tako neko vrijeme ostao kao zanesen.

Jednom će ga zapitati neki brat:

— Oče, zašto vi kod zaziva litanija prekidate rad i molitvu i podižete oči k nebu?

— Oh, naša Gospa, uzrok naše radosti!... usklikne Fra Leopold i dugo, dugo gledaše u nebo, dok mu se lice sjalo svetom radošću...

Vjeran do smrti

U travnju 1899 imenovaše Poglavari Fra Leopolda starješinom kapucinskog samostanića u Zadru.

Dakle ipak! Srce je Fra Leopoldu burno udaralo, on se primiče svom Istoku. Možda će iz Zadra poći dalje, na svoje misijsko polje?..

Međutim nije prošlo mnogo, u rujnu iste godine, Fra Leopold prima novu odredbu: opet se ima vratiti u Italiju...

Dakle, opet dalje od Istoka! Poslušni redovnik pregorio je i ovoga puta svoju želju i ponizno se odazvao glasu posluha. Njegovu žrtvu pozlaćivala je draga misao, što su ga slali u gradić Thiene, gdje je kapucinima bilo povjereno čuvanje svetišta Gospe od brijesta, dobro poznato u onim stranama. On će služiti svojoj Majci, za svoju daleku braću!...

I uvijek je hrlio pred Marijin oltar. Tu joj je u toplim molitvama govorio o svome narodu, o svojoj životnoj zadaći, o svojoj živoj čežnji za jedinstvom velikoga plemena. A blagi Majčin lik kao da se milo smiješio, kao da je Blagoslovljena Gospodarica odobravala molitvu svoga vjernoga sluge...

Otac Leopold nikada poslije podne nije počivao. Njemu je bilo dosta pet sati noćnoga počinka. I dok bi se druga braća povukla u svoje ćelije, da se malo odmore, kako je to davni običaj u južnim krajevima, Fra Leopold bi otišao u crkvu i klekao pred Marijin oltar i molio.

Bio je običaj, da je i kroz to vrijeme svetište ostajalo otvoreno, pa bi se čeljad prolazeći na rad svratila koji časak u crkvu, da se pomoli. Svaki dan vidali su pred Gospinim oltarom maloga redovnika, koji je tako pobožno klečao, tako sabrano molio. I pode među narodom glas:

— Ono je svetac! Ono je svetac!

I svako je želio, da povjeri svoju dušu tomu Gospinu miljeniku. Mnogi su tražili, da ih ispovijedi. Fra Leopold nije odbijao nikoga, pa ni u to doba, kad se inače nije ispovijedalo. Nego našao se netko, komu to nije bilo po ćudi, pa se stali iznositi i razlozi, kako je to neprilično. Da učini kraj prigovorima, starješina zapovjedi Fra Leopoldu, da poslije objeda i on ima poći u svoju ćeliju kao i drugi redovnici.

Jasno je! Fra Leopold je odmah poslušao i od onoga dana nije više silazio pred Gospin oltar, nego bi u slobodno vrijeme došao u malo pjevalište (kor) blizu oltara, gdje ga nitko nije mogao opaziti, a poslije objeda povlačio se i on u svoju ćeliju. Tu bi klekao na pod i molio dragu Majku, da blagoslovi njegove drage sanje.

O tim svojim svetim sanjama rado je govorio i braći, kao na primjer onomu bratu lajiku, kojemu je preporučivao, da moli za nj milu Gospu, da bi mu udijelila milost, da može poći k dragoj daleko braći na Istok...

Iz Thiene bi premješten 1903 u Bassano, gdjeno je dvadesetak godina prije toga vršio dragu godinu svoga novaštva. Sada se vraćao tamo poslan od svetoga posluha, ali u nacrtima Providnosti boravak u Bassanu imao je biti posljednja stanica na talijanskom tlu, prije nego će Fra Leopold doći onamo, gde će ostati do smrti — u Padovu...

U Bassanu Fra Leopold je bio uzor svima, vjeran svakomu i najmanjemu propisu, nesebičan i neumoran u molitvi, u radu, u ispovijedanju. Poslije objeda, dok su drugi počivali, on je u koru molio sve do večernje. Mjesni starješina više ga je puta našao u njegovoj ćeliji, gdje kleči na podu i čita djela sv. Augustina.

Na redovničkom zboru 1905. bi određen za Kopar. I opet je to bio korak k Istoku. Fra Leopold je zadrhtao od svetoga uzbuđenja, ali prepustio je stvar Gospodinu: on će činiti samo ono, što hijedne Bog; samo to, sve do smrti!...

I boravak u Kopru bio je kratak, ali ostao je za dugo vremena u uspomeni vjernika, koji su vrlo rado pristupali k njemu na ispovijed. Svi su ga štovali, svi su ga smatrali za sveca, a on je zaista svakomu učinio svaku uslugu. Osobito nikada nije dopuštao, da se pred njim o bilo kome reče i najmanja zla riječ.

Godine 1906. premješten je u Padovu. Tu će i umrijeti — —

Zarobljenik duša

U Padovi je napokon Fra Leopold došao na mjesto, gdje ga je htio Gospodin; tu je napokon shvatio jasno i točno, što od njega hoće Bog, i pokorio se spremno i odlučno. Ima uz crkvu sv. Križa u Padovi, u kapucinskom samostanu malena sobica, tek nekoliko četvornih metara prostora, bez dovoljno zraka i svjetla, zimi studena kao studenica, ljeti vruća kao peć. Tu, u tu sobicu, u taj u pravome smislu kavez, pače još više: u tu tamničku ćeliju doveo je Gospodin svoju ptičicu...

Mjesto apostolskih putovanja po širokim poljanama Istoka, po dalekim krajevima zemlje svojih čežnja, Fra Leopold će eto tu, u toj tamnici, sjediti po deset, dvanaest, nekada i petnaest sati na dan, mjesece, godine, preko trideset dugih godina! Sjediti i slušati sve i najrazličitije ljudske bijede tješeći, kriješeći, poučavajući, koreći i opominjući, bodreći i pomažući, izgovarajući utješne riječi oproštenja.

— Nastavit će se —

NOVOVEŠKI DJEČAK

(Nastavak)

Poglavlje treće

U Samostanu Pavlina

Užareni snjegovi još su se crveno iskrili po obroncima Ivančice, u sunčevu zalasku.

Saonice su letjele, raspjevane zvončićima, prikopčanim na ormu dva smeđa konja. Konjske grive bile su ride od sunca, a snijeg im je prštao oko nemirnih bokova. Bijela cesta ih je vodila ravno do samostana.

Kao da im je dolazilo u susret visoko, barokno pročelje samostanske crkve. Vrata su bila širom otvorena, a dva prozora nad njima, stišnjena jedan uz drugi, bila su iznutra jako osvijetljena, ili su iz svojeg šarenog stakla odbijala kasno sunce.

Otac je dovikanuo kočijašu, koji je sjedio ispred njih, na poviš nom sjedalu — neka zaustavi pred vratima crkve. Treba pozdraviti Gospodina našega u oltarskom Sakramentu, pa tek onda prečasnog oca provincijala.

Vojmir je prvi skočio u snijeg i podigao glavu. Iznad dva prozora, koji su doista bili osvijetljeni iznutra, nasmiješio se Isus rumenim, mirnim osmjehom. Suncu, koje ga još miluje, rast jući se, ili meni, pitao je Vojmir nečujno. U gornjem dijelu pročelja vidjela se Marija, drugčija od njegove rastužene Marije, i drugčija nego što je Gospa od Kamenitih vrata. A opet ju je odmah prepoznao. Drugi je to kip, drugo obličje, a ipak je ona. S jedne strane joj stoji sveti Pavao, a s druge sveti Antun, dok je nad njom, povučen u tajanstvenu polutminu kip svetog Trojstva. Dva sveca, koji su mu bili najbliži, lijevo i desno, malo više vrata, nije mogao prepoznati.

Jesu li njegove misli doletjele do očevih, kad se Juraj Borković sagnuo do sina i pokazao rukom redom na sva četiri nepoznata kipa.

— To su crveni oci. Ovaj ovdje je sveti Jeronim, pogledaj... On je preveo Sveto Pismo starog zavjeta sa hebrejskog na latinski jezik... Gledaj ga!...

Na kamenoj bradi svetog Jeronima ugasnuše posljednje, već tamne zrake sunca.

Saonice su odlazile i glas zvončića je gasnuo udaljeno, zajedno sa suncem. Otac i sin stupiše u crkvu.

Gore, u visini svodova lomili su se gotski lukovi, rastrgnuti polutminom, a dolje su u sjaju svijeća treptali i cvjetali barokni anđeli i blistave slike.

Na sredini crkve, među visokim svijećnjacima, punim zapaljenih svijeća stojao je otvoren lijes. U lijesu je bio mrtav pavlinski redovnik.

Vojmira je obuzeo strah od mrtvaca. U crkvi je bilo vrlo hladno i on osjeti kako mu mrazna mreža omotava srce. Bojao se da će mrtvac ustati i pogledati ga. I pružiti ruku prema njemu, a nokti na toj ruci bit će crni i trули. Najeđto se i nije mogao moliti očenaš. Nije se usudio ni gledati lijes, dok je otac mirno i nepomično stajao iza redova klupa i molio, maknuvši kadkada usnama, skupljajući blago obrve.

Na zidovima su blistale slike. Da mu, gledajući ih, pogled ne bi zapeo za mrtvački lijes, okrenuo se prema crkvenim vratima. Gore, iznad njih je osvijetljen kor sa velikim orguljama. Dječakov pogled se podiže tamo i nade čudesno lijepu sliku.

Iz zlatnih oblaka vire anđeoske glave i lepršaju iza tih obraza srebrna krila. Zaokružili su janje na knjizi sa sedam pečata. A janje nosi zastavu sa bijelim križem i klanjaju mu se mudri starci sijedih brada, koji kleče desno i lijevo. Mudraci drže u rukama harfe i zlatne kaleže. Odijela su im zelena, modra i grimizna, ruke su im nemirne od svetog uzbuđenja, lica zatravljena i puna počitanja.

Na desnoj stijeni dječak Isus govori istinu židovskim svećenicima. Njegove dječačke oči su bistre do dna. Svećenici ga pitaju. O, puno toga bi ga Vojmir imao pitati.

Okrenuo je glavu na lijevo. Neobična buka potresa lijevu stijenu crkve i boje su iznutra obasjane plamenom pravedne srdžbe. Isus goni iz crkve Božje trgovce i kramare. Ne, novcem se ne može kupiti njegovo kraljevstvo. Sve drugo se može, samo to ne, jer je njegovo kraljevstvo: ljubav, istina i život. A ovo troje se, doista, ne može kupiti cekinima i talirima.

Vojmiru više nije bilo hladno oko srca. Toplina svijeća miješala se sa toplinom u njegovu srcu i zagrijevala hladnu tamu u bogatim, gotskim rebrima svoda. Dječak je zaželjeo da govori o ovim slikama, da o njima nešto napiše, da ne bi zaboravio.

Činilo mu se da su orgulje najednom same zasvirale grimiznim i modrim glasovima i da su od toga slike posve oživjele. Zvuci su i dolazili od slika, iz njihovih boja; zvuci i boje su se slijevali u obojenom sjaju po dječakovom licu i Vojmir je sklopio oči u čudnom osjećaju radosti i zanosa.

Usjekli su se u boje i glazbu oštri koraci, koji su prilazili od strane vrata na sakristiji. Odjednom primjeti otac Borković redovnika u bijelom odijelu te pozdravi: — Hvaljen Isus, prečasni gospodine! Ovdje sam, vama na službu...

Bijela prilika stajala je Vojmiru pred samim licem. Nije se usudio da podigne oči.

— Ti se bojiš, — čuo je hrapav glas. Stresao se. Bio je siguran da je to duh. Začudio se sam što već ne bježi. Podigao je pogled i vidio neljepo, puno lice pavlinskog provincijala. Usne su mu bile malo nasmiješene i to ga je poljepšavalo, ali su mu oči bile zamagljene.

— Ove su slike ljepše od svih koje sam vidio, — reče dječak, da pokaže kako se ne boji. Sad je bio siguran da je to provincijal osobno.

Hrapavi glas je čudno utjecao na Vojmirovo smirenje. Imao je povjerenja u taj glas i to, na prvi pogled neljepo lice. Iza maglice očiju nazreo je sigurnu dobrotu.

— Koja ti se slika najviše dopada? — pitao je redovnik.

— Sve, — rekao je. — Sve su lijepe. Ja, zapravo, najradije imam kip Majke Božje kod nas, u Zagrebu, u Novoj Vesi, na potoku. Tog kipa

više nema, ali ja njega volim više od svakog kipa i slike. Ali, od ovih slika nisam nikad vidio ljepše... One govore i pjevaju...

— Govore i pjevaju. — ponovio je u čudu redovnik A onda je uzeo dječaka za ruku, doveo ga do ljesa i pokazao mrtvačevo lice.

— To je on slikao. To je otac Ivan Ranger• Vidiš, ostavio nam je za utjehu svoje ljepe slike, a on se požurio da naslika svoju savjest pred Gospodinom. Vjeruj mi, i to će biti ljepa slika. Bio je otac Ivan dobar i marljiv čovjek Možda najvredniji među nama, pavlinima... Vidiš, smrt i nije tako strašna stvar kao što se to čini maloj djeci i glupacima. Gospodin te pozove u sjaj i sreću svoga kraljevstva. A ti znaš da te očekuje radost. ako si na ovoj zemlji nastojao da uvijek budeš najbolji što možeš biti I važno je ostaviti za sobom nešto lijepo, kao otac Ranger svoje slike. Ne mora to čak biti nešto, što se dade rukama dotaknuti. To može biti i neko vrlo lijepo dobro djelo Ništa ne smeta ako te ljudi popljuju i kažu: sve to skupa ne vrijedi ništa! Ne okreći glave na to! Takvo će tvoje djelo zasvijetliti u nebu kao sunce, a kad-tad i među ljudima. Jer oni. koji budu popljuvali tvoje djelo, učinit će to samo zato što sami nisu učinili ništa. I tako ništa od vrijednosti ne može propasti. Ja pišem povijest, i ja to znam. Svi mi, koji pišemo povijest, mi to vrlo dobro znamo...

— Tebi je ovo sve dosadno slušati, hladno ti je stajati u crkvi. Ali ja sam vidio da si ti nadaren, pametan dječak i želio sam da se navikneš — ne bojati smrti...

Lice provincijala bilo je ozbiljno, nježno i skoro lijepo. Vojmir je pogledao lice mrtvog slikara. Lice oca Ivana Rangera. I ono je bilo lijepo. Slikar je snivao svoju najljepšu sliku.

(Nastavit će se)

IZ KATOLIČKOG SVETA

Francuski kardinali i nadbiskupi su izdali na svom posljednjem zasedanju sledeću poruku: Toplo se preporuča da komiteti za štampu ulože više napora za širenje katoličke štampe. To je pravi apostolski zadatak. Kod štampe neka se strogo drži zapoved kršćanske ljubavi. Katolici nemaju prava iznositi svoja lična uvjerenja kao nauku svete Crkve.

General Milos Demsey, jedan od engleskih vojnih šefova u posljednjem svetskom ratu, obratio se na katoličku veru. Prešao je 59 godinu.

Alžirski ustanici su ubili dosad već sedam katoličkih svećenika. U Maroku Crkva prilično nesmetano vrši svoje poslanstvo među Evropljanima, a u dobrotvornim i odgojnim zavodima i među muslimanima.

U Kisantu (Kongo) bio je prošlih meseci posvećen prvi domaćin Msgr. Kimbondo za biskupa. Toj je svečanosti prisustvovalo oko 10 000 vernika. Msgr Kimbondo je u novije vreme prvi crnački biskup iz Konga. U 15 veku međutim bio je već neki don Henrik, crnac iz Konga, podignut na biskupsko dostojanstvo.

Posljednji albanski biskup umro. Posle žalosnih događaja 1948 godine, kada su bili u Albaniji svi katolički biskupi sem jednoga uhapšeni i umrli u zatvoru ili su bili likvidirani, ostao je na delomičnoj slobodi jedino Msgr. Bernardin Shlaku, biskup iz Pulthi. Sada je on umro u starosti od 81 godine.

Biblija u stripovima. Holandski biskupi su dozvolili da se izda Biblijska povest u slikama po uzoru na stripove. Glavni će sadržaj biti izražen u slikama. Pridodati tekstovi biće isključivo citati iz Biblije. To će biti vrlo privlačivo za decu.

Bugarska. Prošle jeseni bio je areširan posljednji bugarski katolički biskup Ćiril Kurtev, istočnog obreda, koji je kao penzijoner živeo od 1952 godine u jednoj skromnoj sobici pokraj katoličke katedrale u Sofiji. Biskup Eugen Bosilkov je bio 1952 godine osuđen na smrt. Ap. vikar Msgr Romanov je bio isto 1952 uhapšen; ali ni o jednom ni o drugom nema nikakvih vesti.

Biskupa Laszla iz Burgenlanda Sveta je Stolica imenovala ap. vizitatorom svih mađarskih izbeglica u Austriji. On je sada njihov biskup i svi mađarski svećenici u Austriji njemu su podređeni.

Unio cleri pro missionibus. Organizaciju katoličkih svećenika za pomoć misijama potvrdio je papa Benedikto XV 1916 godine. Ona je danas proširena u 50 država. Njen sadašnji pretsednik nadbiskup Pietro Sigismondi, koji je ujedno sekretar kongregacije za širenje vere, predložio je svetom Ocu da se tom društvu podeli naslov „papinski", čemu je bilo i udovoljeno.

Ozbiljno. Na novčanu kaznu od 1000 maraka i na šest nedelja zatvora uslovno na tri godine bio je osuđen neki vlasnik bioskopa iz Mühlheima u Zapadnoj Nemačkoj, jer je pripuštao omladinu na filmove, koji su joj bili zabranjeni.

Na narodnom jeziku. Kongregacija sv. oficija je na želju francuskog episkopata dozvolila upotrebu narodnog jezika na svetoj Misi, i to pevati odnosno čitati poslanicu i evanđelje, pošto su bili već pročitani ili otpevani na latinskom jeziku. Sličnu povlasticu imamo mi Jugosloveni već preko 25 godina.

Katolički život u Poljskoj. Verske se prilike u Poljskoj polagano normalizuju. Za učenike, kojih roditelji to žele, poučavati će se veronauka u osnovnim i srednjim školama. Kaznenopopravni zavodi i bolnice će odsad ponovo imati svoga svećenika-dušobrižnika. Redovnici i redovnice, koji su bili proterani iz svojih samostana te bili internirani, naročito iz zapadnih provincija, vraćaju se na svoja mesta. Za samostane koji su bili međuvremeno adaptirani za druge svrhe, načiće se druge odgovarajuće prostorije. Redovničkim osobama nemačke narodnosti data je sloboda da se mogu iseliti u Nemačku. U prikljućenim zapadnim provincijama uređena je privremena crkvena hijerarhija s generalnim vikarima — posvećenim biskupima. Ukinute su sve mere kojima su se državne vlasti uplitale u svakodnevne poslove crkvene uprave. Postavljanje viših crkvenih dostojanstvenika Crkva vrši slobodno uz prethodnu saglasnost vlade. Mnoga su pitanja ostala otvorena.

„Direktorij" naziva se nova knjiga koju je izdao francuski episkopat u cilju izjednačenja pastoracije. Kao što je unificirana državna uprava za čitavu državu, tako žele biskupi postići ujednačenje i na crkvenom pastoralnom području. Posebna komisija s nadbiskupom Martinom iz Rouena na čelu preuzela je taj zadatak. Na temelju crkvenog zakonika, propisa rimskih kongregacija i starih domaćih običaja, uz saradnju svih biskupa izrađen je novi Direktorij. Podeljen je u tri dela. U prvom iznesena su općenita pravila o vršenju svetih obreda. U drugom obrađuju se redom svi sakramenti. Najpre se izlažu pravila za normalne prilike, a onda za neobične pojedine slučajeve. U trećem delu priložena je zbirka formulara, 121 na broju, većinom na latinskom jeziku zbog lakšeg poslovanja s inostranstvom.

„Clerus indigenus — domaće svećenstvo", taj je izraz zvanično ukinut. Kongregacija za širenje vere je odredila da će se otsad mesto gornjeg izraza upotrebljavati izraz „clerus loci — mesno svećenstvo". Obojenim narodima se naime raniji izraz činio donekle uvredljivim. Naši evropski i američki misionari po misiskim zemljama će se i nadalje nazivati misionarima. Trenutno živi u Aziji i Africi oko 7 600 mesnih svećenika i 1 300 bogoslova.

Dublin. Irska je izrazito katolička zemlja. Iz Irske se sveta vera širila i po evropskom kopnu, a naročito u anglosaksonskom svetu. No, ipak je Dublin, irska prestonica, izabrala Jevrejina Rosco Drioscoe za pretsednika opštine. Nastupajući svoju službu, on je izjavio: „Divan je primer dala katolička Irska, da je na tako važno mesto kao što je pretsednik opštine Dublina izabrala čoveka druge veroispovesti, i to čak moje. Voleo bih vjerovati, da se taj primer proširi po čitavom svetu, da sav svet zna da slobodna Irska ne pozna verske netrpeljivosti".

„Etudes", poznata francuska katolička revija, slavila je prošle jeseni 100 godišnjicu izlaženja. Katolički svet nije dovoljno tom prilikom istaknuo da je njen osnivač bio ruski knez Gagarin, koji se obratio na katoličku veru zajedno sa dvojicom ruskih prijatelja Martinofom i Balabinom, koji su se isto obratili i svi postali Isusovci.

„Isus". Profesor filozofije na Sorboni Jean Guitton izdao je novu knjigu o Isusu Kristu, koja je pobudila mnogo interesa. Pisac nastoji prvo razmotriti stanovište Kristovih protivnika, a tek poslе ih kritički prosuditi i oceniti. Svuda nastoji pronaći zrno istine. Knjiga donosi zaključak da je samo u Isusu Kristu spas čovečanstva i rešenje svih problema koji muče ljudski rod. Na kraju se neopravdano okreće protiv svih postojećih kršćanskih verskih zajednica te se zalaže za neko novo kršćanstvo koje — kako se pisac izražava — nije opterećeno prošlošću.

Prvi puta posle puštanja na slobodu kardinal Višinski je zaredio 8. dec. u varšavskoj katedrali 25 đakona za svećenike.

Svetski dan Dela sv. Detinjstva — 30 decembar. 1955 godine deca su skupila za misije 1 064 milijarde francuskih franaka, od kojih nemačka deca 167 miliona.

Prelat svetaca. Sekretar obredne kongregacije nadbiskup Carinci navršio je 94 godine. U toku svoje duge službe svojom je rukom koncipirao sve odluke te kongregacije, koje su se odnosile na 127 proglašenja blaženim i na 61 proglašenje svetima.

Malteški viteški Red je izdao novi Statut, koji stupa na snagu 1 januara 1957. Njime je rešen odnos suverenosti i redovničkog karaktera Reda. Statut predvida novu vrstu vitezova Reda, koji polažu samo zavet poslušnosti i vernosti, a ne ostale. Malteški viteški Red je najstariji viteški Red. Osnovan je 1090 godine, a potvrdio ga je Papa Anastazije IV 1154.

Msgr Antonio Vergani, ap. delegat za Izrael, posetio je područje Gaze gde se među ostalim izbeglicama nalazi i 1 500 kršćanskih Arapa. Njihove se crkve nalaze u ispravnom stanju, naročitih žalbi nije bilo. Sedište ap. delegata nalazi se u u Nazaretu, gde je najjača arapska katolička zajednica u Izraelu.

Njujorški nadbiskup, kardinal Spellman pretsedavao je kao papin legat nacionalnom euharističkom kongresu u Manili na Filipinima, koji je završio 2 dec. 1956. Njujorški nadbiskup je posle toga kao biskup američke vojske posetio američke trupe u Japanu i u Južnoj Koreji. I prošli Božić bio je kod svojih vojnika u Koreji kao svake godine od 1950 na ovamo.

Liban. Kao sve državice Srednjeg Istoka, tako i ovu državicu na severnoj granici Palestine potresa politička i ekonomska nesigurnost. Libanske katolike smemo ipak ubrajati među aktivne Njih ima jedna trećina od celokupnog stanovništva, ali je njihov uticaj znatno veći od onoga što bi im pripadalo po njihovom broju. Medicinska klinika katoličkog univerziteta sv. Josipa ima posebnu bolnicu hitne pomoći za sve unesrećenike Beiruta. U njegovom predgrađu osnovao je p. Cortbawi, libanski svećenik, posebni „šegrtski grad" gde uči na stotine zanatlija svih struka. 26 juna 1954 umro je na glasu svetosti kapucin p. Haddad Ghazir, koji je osnovao kongregaciju „Franjevki od Križa sa Libana", koje u 10 svojih kuća obskrbljuju duševno i telesno bolesne, ostarele i napuštene. Na socijalnom polju nastoje katolici, razjedinjeni kršćani i muslimani zajedno za opće narodno dobro. U „Dolini kršćana" kod Mattakih melkitski su redovnici podigli dve škole za tamošnje stanovništvo. Kako su stekli kod naroda simpatije, više se porodica sjedinilo s katoličkom Crkvom.

Arabija. Poluostrvo Arabija je politički podeljeno na Saudisku Arabiju, Jemen, britanski protektorat Aden i nekoliko samostalnih kneže-

vina u Persijskom zalivu. Na tom području živi oko 10 miliona stanovnika, među kojima nekih 6 000 katolika, gotovo isključivo stranci, koji su došli u zemlju otvaranjem petrolejskih polja. U Adenu postoje 4 katoličke crkve, više škola. Muslimanska deca pohađaju kršćanske škole, ali inače misiski rad među muslimanima nije dozvoljen. U Kuwaitu osnovan je 1953 godine posebni ap. vikarijat.

Ozdravila. 18 godišnja devojka Marija Gertruda Marques Idela bolovala je 11 godina od dečje paralize. Rezultat lečenja je bio: levo koleno potpuno ukočeno, a desna se noga mogla pokretati jedino uz velike bolove. Imenovana devojka prisustvovala je 13 marta o. g. u Fatimi Misi za bolesnike te primila posebni blagoslov. Odjednom je počela da drhti, a onda je izjavila da je potpuno zdrava. Digli su je iz nosila, a zatim je sama otišla u kapelu ukazanja da se zahvali nebeskoj Gospi za zdravlje.

Siromašni kardinal. Sav imetak pokojnog londonskog kardinala Griffina iznosio je 312 funti. Od toga je 80 funti otišlo za porez. Dvema izvršiocima testamenta pokojni kardinal je odredio po 50 funti. Ostatak je namenjen katoličkim organizacijama. Iako je kardinal imao ministarske prihode, ipak je ostao siromah.

Poljska. Sem kardinala Višinskog, državne vlasti su pustile na slobodu odnosno dozvolile povratak na službena mesta još petorici katoličkih biskupa. Trojica njih još nisu oslobođena. Katoličkoj Crkvi obećava veća sloboda delovanja. Ukidaju se dekreti kojima je državna uprava vršila potpun nadzor nad upravom biskupija.

Al-Hikma. U Bagdadu već od 1932 godine radi američka katolička gimnazija koju vode američki Isusovci. Polovina učenika (400) su katolici, trećina muslimani a ostali pripadaju drugim kršćanskim zajednicama. Prošlog septembra otvorila su se dva fakulteta novog univerziteta Al-Hikma — Mudrost: jedan za ekonomiju i trgovinu, drugi za fiziku i tehniku.

Petrolejska nedelja. Na poticaj vodećeg američkog magnata za petrolejsku industriju uvela se i na Srednjem Istoku (zasad u Iraku) „petrolejska nedelja", kakva je bila uvedena već u Americi. Na taj se dan poslodavci i radnici skupe na zajedničkoj službi Božjoj. Tom se nedeljom žele zahvaliti Bogu za darove zemlje i moliti ga za blagoslov, da bi ti darovi služili vremenitom napretku čovečanstva i njegovom večnom blaženstvu.

Japan. Uprkos srazmerno velikom broju misiskih radnika kršćanstvo se u Japanu polagano širi. Glavna zapreka širenju kršćanske vere jeste kontrola porođaja. Generalni predstojnik irskih misionara sv. Kolumbijana optužuje za taj zločin pre svega Amerikance koji su tu kontrolu savetovali Japancima. On predviđa da će se prokletstvo nerođene dece strovaliti na njihove glavne zločince. U poslednje vreme zapaža se propadanje morala i širenje raznih bolesti, naročito kod mladih žena.

Japanci nužno trebaju zemlju kuda bi se mogli iseljavati. Najviše misle na Južnu Ameriku, ali i kolonizacija iziskuje ogromna novčana sredstva. Stručnjaci misle da bi moglo ostrvo Hokkaido prehraniti mesto 4 miliona 20 miliona stanovnika. Ali potrebno bi bilo promeniti način ishrane, mesto riže jesti raž i krompir. Tamo ima i velikih mogućnosti za ovčarstvo. Tvrdi se da ima u Japanu oko jedne milijarde pacova koji proždere ogromno hrane. Kad bi se ove uklonilo — čemu se zasad protivi budizam — prištedele bi se velike količine hrane i Japan bi mogao uz izvesne promene u ishrani prehraniti nove milione svojih stanovnika. Na Hokkaidu nastanili su se trapisti, koji svojim religioznim radom i uzornom zemljoradnjom deluju kao kvasac u duhovnom i ekonomskom preobražaju tog ostrva.

Kako je Crnkinja Mirijam postala časna sestra? Sa 12 godina ona je pobegla sa svojom vršnjakinjom od kuće u samostan čč. ss. Krista Kralja. Posle dva dana traganja roditelji su je otkrili i odveli kući. Devojčica je često molila roditelje za dozvolu da ode u samostan, ali su je uvek odbili. Tako je prošlo 8 godina. Onda se obratila na domaćeg svećenika za savet. On je odgovorio: „Ako ti roditelji još uvek ne dozvoljavaju odlazak u samostan, onda ti dajem dozvolu ja. Samo hodi!" Na preoblačenje svoje ćerke došla je i njena majka te se radovala sreći svog deteta. Roditelji su konačno shvatili da je kćerka izabrala bolji deo te su se odrekli novca koji bi inače primili za svoju ćerku prilikom njene udaje.

Msgr Teofilo Ayuso, znameniti španjolski egzegeta, dobio je nagradu „Quan March" od pola miliona pezeta. On radi na izdavanju Madridske poliglotske biblije. Poseduje 50 000 mikrofilmskih tekstova sv. Pisma koje je sakupio na svojim putovanjima po inostranstvu. Pre 15 godina taj je naučnik organizovao prvi biblijski tedan u Španiji.

Internacionalni centar „Za bolji svet". 25 km od Rima iznad Albanskog jezera, vis-a-vis Castel Gandolfu, leži taj internacionalni centar. Ima posebnu okruglu crkvu s glavnim oltarom u sredini. Oko stene nanizano je 40 malih oltara za svećenike koji će tamo obavljati duhovne vežbe. 12 velikih bojadisanih prozora pretstavlja 12 apostola. Križ nad kupolom noću svetli u neonskom svetlu. U zgradama tog centra ima 250 sobica s tekućom vodom za učesnike duhovnih vežbi, nadalje nekih 30 soba s priključenim kupatilom, nekih 10 apartmana sa tri do pet soba za najodličnije goste. Zgrade su sve samo na jedan sprat te su postavljene u obliku križa. Velika dvorana za predavanja ima 400 sedišta i sav uređaj da se mogu govori istovremeno prevoditi na pet jezika. U tom se centru daju posebne duhovne vežbe za članove „Pokreta za bolji svet". Svaka skupina za sebe: svećenici, redovnici, redovnički poglavari, vodeći članovi Katoličke Akcije, političari, intelektualci, učitelji, umetnici, radnici i poslodavci, sindikalni vođe obavljaju duhovne vežbe, koje vode četvorica svećenika kroz 10 dana. Ove duhovne vežbe razlikuju se od uobičajenih. Prvih dana duhovne vežbe su posvećene konkretnim pitanjima, kako može svaki stalež započeti apostolsko delovanje u svakodnevnom životu. Pojedina pitanja izlažu eksperti — svećenici i svetovnjaci, prema potrebi grupe koja obavlja duhovne vežbe. Prvo se održi predavanje, onda se razvije diskusija. Vođstvo institucije je u rukama p. Lombardia i njegovih pomoćnika iz svetovnog klera i redovničkog. U dosadašnjem centru, u isusovačkom koležu u Mondragone prošlo je kroz takve duhovne vežbe već oko 6 000 svećenika i 200 biskupa. Papa Pijo XII je prošle jeseni posetio novi centar i tom prilikom poklonio za crkvu zlatnu pokaznicu, a radnicima koji su još dovršavali radove podelio medaljice. Taj novi centar bio je otvoren 9 dec. 1956.

Bavarski pokrajinski parlament je potvrdio takozvani paragraf „o divljem braku", koji glasi: „Osobe koje žive u divljem braku i time drugo javno sablažnjavaju, kažnjavaju se novčanom kaznom od 150 maraka ili zatvorom od 14 dana".

Kapelanom „Plave Armije" bio je imenovan p Bliznocov iz Moskve. Imenovani je bio u drugom svetskom ratu oficir crvene armije. Uskoro posle zarobljeništva obratio se na katoličku veru, učio u Italiji bogosloviju, postao svećenik i sada živi kao duhovni pokretač „Plave Armije" u Fatimi.

Filipinska vlada je dala dozvolu za izgradnju nove radiostanice koja će biti posvema u rukama crkvenih vlasti te će služiti verskom i kulturnom uzdizanju filipinskog naroda.

Prošle godine otišlo je iz Švajcarske u misije 69 svećenika, 10 braće pomoćnika i 39 časnih sestara. Većina njih je krenula za Afriku.

Za poslednjih šest godina broj katolika u Africi podigao se za 4 miliona, dok se u slobodnim zemljama Azije podigao samo za 1 200 000. Uganda je već upola katolička zemlja, a u Kamerunu katolici predstavljaju trećinu stanovništva.

Radinost sv. Oca u 1956 godini. Papa je imao prošle godine rekordan broj govora kako pred prisutnom publikom tako i preko radia. Od ukupnog broja 132, na francuskom jeziku je bilo održanih 47, na italijanskom 36, na španjolskom 25, na nemačkom i engleskom po 10, na latinskom i portugalskom po 2 govora. U 1956 Papa je objavio 5 encikl.ka: prvu o crkvenoj muzici, drugu o štovanju Srca Isusova, poslednje tri o događajima u Madžarskoj i o svetskoj situaciji. Među važnija papina pisma prošle godine ubrajaju se papino pismo poljskom svećenstvu prigodom 300 godišnjice Čenstohove i pismo upućeno katolicima Srednje i Istočne Evrope po pitanju istrajnosti u veri. Oko jedan milion vernika svih narodnosti bilo je primljeno u audenciju 1956. Tokom prošle godine došlo je odnosno izmenilo se 13 ambasadora i 5 poslanika. Trenutno je kod Svete Stolice akreditirano 47 diplomatskih predstavništava: 27 ambasadora, 17 poslanika, a ostali su otpravnici poslova. Blaženim je bio proglašen papa Inocentije XI. — U 1956 umrla su dva člana kardinalskog zbora: kardinal Griffin iz Londona i kardinal Saliège iz Tuluze. Još živi 60 kardinala; 21 Italijan i 39 pripadnika drugih narodnosti. Poslednje se imenovanje novih kardinala obavilo u januaru 1953, kada su bila imenovana 24 nova kardinala.

Papa o školstvu. Prilikom audijencije bavarskih učitelja, Papa je između ostalog kazao sledeće misli: Svaka stvarno demokratska, pravna država drži se načela da se toliko više saglasi s voljom roditelja u pitanju škole, ukoliko školski sistem više od nje zavisi. I inače država, koja ima školski monopol, da li će ona nastojati da brižljivo vodi računa o željama roditelja u određivanju školskog plana, naročito u obučavanju nastavnog kadra? — Između kršćanskih roditelja i učitelja njihove dece mora postojati odnos razumevanja, poverenja i saradnje. Takav odnos počiva na savršenom jedinstvu misli, ubeđenja i vere. Osnovno je dakle pitanje obrazovanja učitelja, nastavnika. Učitelj je duša škole, on stvara u njoj duhovno ozračje, on poučava dan za danom kroz čitavu godinu i njegova nauka ulazi u duše njegovih učenika. — Uzalud bi se tražilo od nastavnika da ne sme nikada u svojim predavanjima spomenuti svoj pogled na svet. Takav postupak je i praktički nemoguć. To bi značilo kršiti osnovno prirodno pravo kao i obavezati roditelje da prepuste decu nastavnicima koji su ravnodušni ili čak neprijateljski prema njihovim moralnim i verskim shvaćanjima. — Katolička Crkva, koja ima najizgrađeniji verski nazor i najčvršći stav, trpi više nego ikoja druga zajednica od uticaja neutralne i laicističke škole. Ko to razume, neće se čuditi što Crkva sve čini samo da bi kršćanskim roditeljima osigurala kršćanske škole. — Neko bi prigovarao da je omladini potrebno i građansko obrazovanje. Crkva tu potrebu uvek priznava i kršćanske škole potpuno zadovoljavaju tu potrebu. To dokazuju toliki odlični katolici, izašli iz katoličkih škola, time što najpredanije služe svome narodu upravo u najtežim časovima njegove istorije.

Božić. Generalni konzuli, akreditovani u izraelskom i jordanskom delu Jeruzalema, nisu mogli za Božić hodočastiti u Betlehem, kako je to stari običaj, pošto je jordanska vlada zabranila direktan put Jeruzalem — Betlehem. Stoga je konzularni zbor prisustvovao svetim obredima na Sijonu u izraelskom delu Jeruzalema. Sve jače dolazi svet do ubeđenja, da je potrebno staviti sveta mesta u Palestini pod međunarodnu zaštitu.

UREDNIKOVA POŠTA

I. K. *Pitanje: Koje se pjesme poslije podizanja u sv. Misi mogu pjevati? Odgovor: Sv. je Misa jedinstvena; pevači i narod treba da sarađuju sa svećenikom-misnikom. Stoga se mogu pevati samo one pesme koje odgovaraju sadržaju i duhu pojedinog misnog dela. Na prikazanju treba da se pevaju pesme u kojima je izražena misao prikazanja, našeg predanja volji Božjoj. Posle pretvorbe se pevaju euharistične i pričesne pesme. Nije saglasno s duhom liturgije, ako se pod Misom pevaju gotovo samo marijanske pesme. U Marijine blagdane dovoljno će biti dve Marijine pesme, na početku i svršetku Mise. Uostalom,*

pridržavajte se uputa svog Ordinarija i okružnica sv. Oca.

M. J. *Pitanje: Da li je morala Bl. Dj. Marija po prirodnom zakonu umrijeti? Odgovor: Svakako je čoveku prirodno umreti. Adamova besmrtnost bila je mimoprirodni dar. Bl. D. Marija je umrla kao što je i Isus umro. Posle smrti i sahrane ona je u preobraženom telu uskrsla i bila uznesena na nebo. Misao da bi Bl. D. Marija bila bez smrti uzeta na nebo ne odgovara kršćanskom predanju ni nauci crkvenog učiteljstva. Koliko je Bl. Gospi bilo godina kad je umrla, ne znamo ništa.*

P. B. *Pitanje: Da li se ogrešujem protiv vere, ako kažem da je život tokom vremena evolucijom sam nastao? Odgovor: Teorija evolucije samo je naučna pretpostavka, a nipošto rešeno pitanje. Ako se reč „sam" tako tumači da je bio uticaj Boga na početak života neprimetljiv, prethodan, uložen možda već ispočetka u materiju, takvom se samoraćanju s verskog stanovišta nema šta prigovoriti. Ako međutim reč „sam" treba da isključi svako delovanje Božje u pogledu nastanka života, takvo je mišljenje oprečno našem verovanju. Vi možete izneti takvu tvrdnju kao mišljenje nekih osoba, ali nipošto kao svoje. U tom poslednjem slučaju ogrešili biste se protiv svoje vere.*

2 *Pitanje: Da li sam dužan kazati istinu onima koji me pitaju da li idem u crkvu, da li verujem u Boga i slično? Odgovor: Svesno govoriti neistinu nije nikada ni pod smrtnom opasnošću dozvoljeno. Uostalom, ne razumem kako biste mogli imati u tom pogledu poteškoća. Prema pozitivnim državnim zakonima religiozna su osećanja slobodna i niko ne sme biti prikraćen u građanskim pravima, ako uzima učešća u verskim obredima. A kad vas neko neopravdano pita o vašim verskim ubeđenjima, imate pravo da uskratite odgovor, odnosno da se poslužite izbegavajućim odgovorom. No, ne smete ostaviti utisak da se stidite svoje vere ili da ste se pokolebali u njoj.*

S. Ž. *Pitanje: Da li se smem smatrati dobrim omladincem, ako se čvrsto držim svoje katoličke vere? Odgovor: Dakako! Kako možeš uopšte posumnjati. Zar ne govori katekizam u 4 Božjoj zapovedi i o dužnostima prema narodu i državi te prema državnim poglavarima? Ukoliko više ćete izgraditi svoj karakter pod uticajem verskog života, utoliko ćete biti sposobniji za predan rad narodu i državi. Krist sam nam je najlepši primer ljubavi prema svom narodu a i poštovanja državnih propisa rimskih vlasti.*

V. K. *Pitanje: Često se čuje tvrdnja: Za Anglosaksonce je najbolja protestantska, za Romane katolička, za Arape muslimanska vera. Zašto nije ispravno takvo mišljenje? Odgovor: Jedno je stvarno stanje da postoje različne religije, a drugo je pitanje: koja je religija za neki narod najbolja. Otkako je Krist objavio kršćansku religiju i osnovao katoličku Crkvu sa zadatkom da je širi među sve narode, stoji izvan svake sumnje — barem za svakog katolika — da je jedino katolička vera prava od Boga objavljena religija, kojoj po želji božanskog Srca treba da pripadaju svi narodi. Činjenica je, da ima katolika među svim narodima. Katolička vera ne čini čoveka lošijim pripadnikom njegovog naroda, nego naprotiv boljim, pošto ga kao čoveka čini plemenitijim; dakako, ako se drži u životu svoje vere.*

Kr. *Pitanje: a) Da li je dozvoljeno veličati književno delo koje napada kršćansku veru? b) Da li se možemo ponositi svojim domaćim piscem, koji je po umetničkoj strani na zavidnoj visini, ali su njegova literarna dela protivna krscanskom shvatanju? Odgovor: a) U svakom slučaju je pohvalno samo ono delo, protiv kojega nema ni u kom pogledu ozbiljne zamerke. Svakome piscu valja priznati njegove istinite dobre osobine i njegova postignuća. Objektivna kritika ne može preko njegovih negativnih osobina. Književno delo koje je ideološki negativno, ima tako veliki manjak, da često i državne vlasti zaoranjuju njegovo širenje. Nećemo se dakle čuditi, ako ima i Crkva tačno određena pravila i spisak zabranjenih knjiga, kamo dodu i umetnički uglednija dela zbog svog protivkatoličkog stava. b) Držim da sam i na drugi deo pitanja odgovorio u prvom delu. Koliko se puta čita da dodu osobe, koje su bile ranije zaslužne te su zauzimale čak više položaje, zbog kasnije počinjenih nedela na robiju. Niko ne može nekažnjeno gaziti zakon, zato što je ranije nešto dobro učinio. Isto tako se ne može i najsposobnijem literatu dozvoliti da nekažnjeno gazi verske svetinje. Valja biti objektivan i poštovati hijerarhiju vrednota.*

Nakane Apostolata molitve. *Sveta nas Crkva u mesecu februaru poziva da se naročito molimo, da bi božansko Srce Isusovo potaklo vernike kako bi ukazali pomoć onim ustanovama koje se posvećuju unapređivanju svećeničkih zvanja. U misiskom pogledu međutim, da bi Crkva mogla u Severnoj Africi delovati*

Obaveštenje. *Oni pretplatnici koji na svoju adresu primaju jedan primerak, plaćaju godišnje 300 din., za sve druge u zemlji je godišnja pretplata 240 din. Pojedini primerak se prodaje po 20 din. Uplata se šalje pod istom adresom na koju se časopis prima. — Kalendara više nema. Ukoliko su nekom povereniku kalendari preostali, neka ih što pre vrati, inače neprodatih primeraka nećemo uzeti kod obračuna u obzir. Isto tako molimo sve poverenike koji duguju za ovogodišnje kalendare, da u toku jednog meseca uplate odgovarajući iznos. —*

BLAGOVEST Izdaje Nadbiskupski Ordinarijat u Beogradu. — Odgovorni urednik: Dr. Janez Jenko, konzultor. — Uredništvo i uprava: Beograd, Svetozara Markovića broj 20. Poštanski fah 524. — Tekući račun 10-KB-33-Ž-410.
Štampa: Štamparija „Filip Višnjić" — Beograd, Đurmitorska 6 — Telefon 29-193

Poštarina plaćena u gotovu
GOD. XXVI BROJ 3 BEOGRAD, MART 1957 CENA 20 DIN.

BLAGOVEST

VERSKI MESEČNIK

MARIJINO NAVEŠTENJE (drvorez) Mauritius Pfeiffer
Primi riječ, Djevice Marijo, koju Ti Gospod po Andjelu šalje: začet ćeš i roditi Onoga, koji je Bog i čovjek ujedno. (Resp.)

TRAGOVIMA KRIŽNOG PUTA

1. Najozbiljniji deo crkvene godine je korizma. Ovim velikim postom Crkva nas svake godine bolje upoznaje s tajnama Kristovog trpljenja. Pobožnost križnog puta, uz ostale pobožnosti i pokornička dela, naoružava nas za borbu protiv greha, pobuđuje u nama ljubav prema Kristu te nam tako omogućuje da stvarno slavimo Uskrs „u beskvasnom kruhu iskrenosti i istine".

Kad obavljaš pobožnost križnog puta, znaj da se time pridružuješ Majci Božjoj i pobožnim ženama, koje su prve obavljale tu svetu pobožnost tiho i pobožno stupajući putem, kojim je Isus nosio svoj teški krst, i razmatrale njegovu spasiteljsku muku. U njih su se kroz istoriju ugledale bezbrojne mase vernika koje su hodočastile u Svetu zemlju i smatrale najvećom srećom u svom životu što su mogle poljubiti krst na Golgoti i kamen Kristovog groba. Polagano se počelo postavljaniem Kalvarije, Božjeg groba u svim kršćanskim zemljama, da bi mogli i oni vernici, koji nisu mogli hodočastiti u Svetu zemlju, pobožnije razmatrati muku Isusovu. Crkva je pobožnost križnog puta obogatila mnogim oprostima. Zaslugom sv. Leonarda Portomavriškog pobožnost se križnog puta vrlo proširila među vernicima i tako danas već svaka kapelica ima križni put i mnoge prijatelje te omiljene pobožnosti.

2. Na križnom putu stupaju pred tvoje oči prizori Kristovog trpljenja. U kratko vreme od 18 sati, od smrtnog boja u Getzemanskom vrtu pa do smrti na Kalvariji, sručilo se na Isusa Krista toliko trpljenja da ga nema većega. Na strani Kristovih protivnika skupila se zloća dugo zadržavanog besa farizeja i narodnih starešina, koji su bili žedni Kristove krvi. Tamo se našao Ponci-je Pilat, krali Herod Antipa, pokvarenjaci i kukavice, našao se nesretni Juda Izdajnik koga je zaslepio novac, te se spustio do te sramote da je poljupcem predao rulji svoga Učitelja. Tamo se našli surovi vojnici koji su na zapoved Pilatovu izveli okrutno bičevanje, a onda na svoju ruku Krista trnjem okrunili. Onde se našao i levi razbojnik koji je pomogao velikim svećenicima i narodnim starešinama psovati i vređati umirućeg Isusa.

Kristovo telo posuto je strašnim ranama, njegovi sveti obrazi naduveni su od primljenih udaraca, oči podbule od krvi, niz čelo curi sveta krv. Njegov je izgled tako bedan, da gotovo potresa samog Poncija Pilata da uzvikne izvodeći ga pred narod: Evo čoveka! I na križu kad su čavli probili njegove ruke, koje su sipale na sve strane samo dobrotu, i noge koje su završile putovanje od Betlehema do Kalvarije, u zahvalu su pribijene na drvo križa.

I Kristova plemenita duša! Ko bi mogao samo i u grubim crtama opisati Isusovu žalost i trpljenje, kad je izjavio apostolima: „Moja je duša žalosna do smrti" Šta je osetio videvši podmuklog Judu kako ga pozdravlja. Kakva uvreda kad prisustvuje kao žrtva insceniranom procesu, kad gleda kako veliki svećenik cepa haljinu kao da mu je stalo do Božjeg poštovanja. I tako kroz sve vreme svoje muke, Isus se susreće sa tolikom ljudskom zlobom, vokvarenošću, divljaštvom, kukavičlukom! Mnogo puta ljudi ne primete svaki zluradi pogled neprijatelja, a Isusu nije moglo ništa ostati prikriveno, njegova božanska svest, njegova profiniena osetljivost učinile su da je sve udarce, duhovne i fizičke, u punini osetio i tako ispio kalež trpljenja do dna. Obistinila se proročanska reč: „Kao more je velika tvoja žalost" (Tuž 2, 13)

3. Kad stupaš od postaje do postaje, duboko potresen ljudskom zločom i Kristovom prevelikom mukom, pobudi pun zahvalnosti a ujedno i skrušenosti bogoštovne čine vere, nade i ljubavi prema Isusu.

Sve to trpljenje je bilo već pre postanka sveta određeno u planu Božje Providnosti kao otkupnina za sav ljudski rod. Bog nas je tako ljubio da nije vlastitog Sina poštedio, nego ga predao za sve nas (prim Rimlj 8, 32). No, Isus je slobodno prihvatio Očev spasiteljski plan, ispunio njegovu volju sve do smrti na križu, gde je jednom žrtvom opravdao za uvek one koji se posvećuju. I ova Kristova krv dovoljna je, više, preobilna da opere grehe čitavog sveta. Golgota je dakle dala nebeskom Ocu potpunu i preobilnu zadovoljštinu za sve ljudske grehe. Golgota je zadala smrtni udarac đavlu i njegovom zemaljskom kraljevstvu, sagrađenom na grehu. Golgota je nadalje nepresušni izvor žive vode koja teče u život večni. Konačno, Golgota nam je postala simbol spasenja.

4. Iz razmatranja Kristove muke i pobuđivanja svetih osećanja tokom obavljanja pobožnosti križnog puta, naša se duša hrani jakom hranom i tako se osposobljava za lep kršćanski život. Kad nevini Isus toliko trpi, zar nije onda pravo da i ja, opterećen tolikim gresima, osetim oštri žalac trpljenja. I šta su moje ili tvoje patnje u poređenju s Kristovim? Upravo se moramo stideti da smo toliko razmaženi, a ujedno toliko slepi, da ne shvaćamo da je trpljenje kao tvrda i neugledna lupina iza koje se krije ukusan plod duhovnog zorenja i nebeskih radosti.

I u trenucima velike žalosti i duhovne malaksalosti gde ćemo naći više utehe nego na tragovima križnog puta? Kao što je Kristov pogled ojunačio Simona Cirenca da je upravo rado nastavio nositi njegov Krst, tako će Kristov pogled ojačati i tebe da se ne izneveriš svome križu. Kristov primer na križu probudio je i u okorelom grešniku plemenita osećanja da je s verom u srcu strpljivo podnosio strašne muke raspeća i tako u poslednji čas zaslužio svetačku krunu.

Rado obavljajmo u sveto korizmeno vreme pobožnosti križnog puta, udubimo se u razmatranje Kristovog trpljenja, pa ćemo voditi odlučniju borbu protiv greha, istrajnije nasledovati Spasitelja Krista i duhovno preporođeni dočekati praznik Uskrsnuća.

DIZMA

I.

O tko da shvati, Isuse na križu,
Dubine tajne Tvoga milosrđa,
Kad vrhom čavala s probodene ruke
Ti taknu srce tvrđe nego tvrđa!

Tu visi lupež: sav svoj život on je
Na tuđe dobro i živote vrebo —
A sad na kraju svoga je života
Na Tvoje oči ukrao i nebo.

O tko da shvati, Isuse na križu,
Mudrost i jakost ljubavi Ti vječne,
Kad i ovako propalom životu
Ti nađe stazu do vječnosti srećne!

O Isuse, sav svijet još uvijek vrvi
Od lupeža, od bludnika i rda...
O daj, da svi se Tvom operu krvi,
Da čuju glas Tvog nježnog milosrđa...

II.

Kad, Kriste, koplje probolo Ti Srce,
Što lupež tad je desni osjetio?
Nije li plamen otkritog Ti Srca
I njegovo srce ognjem zahvatio...?

— Ah to već nije lupež bio mrki,
To mučenik već ljubavi je bio...

A Ti, o Kriste, vrhom koplja toga
Otvaraj srca, što se opiru Ti;
Ti, mrtvi Kriste, jači od svih živih,
Povuci sve...
Ti, na križ podignuti!

III.

O sveti Dizma, rijetko tko je tako
Ko ti ugreznuo u bezdan tmine;
O sveti Dizma, rijetko tko je tako
Obasjan bio svijetlom iz visine.

O sveti Dizma, rijetko tko je tako
Ko ti zavirio u Srce Krista;
Dal ikad ič'ja kao pako duša
U tren je sveta postala i čista?

O sveti Dizma, sada, kad ni vječnost
Ne otima ti Kristove blizine,
Isprosi svim, što sličan si im bio,
Isprosi svima svijetla iz visine!

Tko ne pozna Svetog Pisma, ne pozna Krista

EVO, SADA JE VRIJEME MILOSTI!

Za prvu korizmenu nedjelju odabrala je Crkva za misnu poslanicu jedan odlomak iz drugog pisma svetog Pavla Korinćanima. Sigurno je taj odlomak odabran zato, što Pavao ovdje spominje posebno neko vrijeme milosti i jedan dan spasenja, i što navodi mnoge svoje poteškoće i križeve u apostolskom radu, kao i svoje besprijekorno držanje. Sve se to vrlo lijepo može primjeniti na korizmeno vrijeme, koje počinje 6. ov. mjeseca. Premda Božja milost djeluje čudesno i milosrdno u svako vrijeme, ipak sada možemo zajedno s Pavlom kazati na poseban način: „Evo, sada je vrijeme milosti, sada je dan spasa".

Pogledat ćemo, što Pavao riječima ove poslanice govori Korinćanima, i što te riječi mogu značiti za nas.

1. Pavao je mnogo pazio na to, da svojim životom i vladanjem nikako ne smeta djelovanju Božje milosti u dušama. Zato se odricao mnogih stvari, pa i onakvih, koje su mu po pravu pripadale. O tome smo govorili i u prošlom broju našeg časopisa. Ovaj puta opominje Korinćane, da oni sa svoje strane paze, kako Božja milost ne bi ostala bez ploda u njihovim dušama. Jer milost su sigurno primili. Bog ju je njima sigurno dao prigodom obraćenja i krštenja, a Pavao je sa svoje strane učinio sve, kako ne bi on sam bilo u čemu bio zapreka toj milosti. Bog im je sigurno dao milost, jer, — kako veli Pavao navodeći jedno mjesto iz proroka Izaije, — Božja Providnost pozna posebne časove milosti, posebno odabrane dane spasenja. To je vrijeme milosti i spasenja za Korinćane bilo onda, kada je njima propovijedao apostol i kad su se oni obratili.

Nije bilo nikakve zapreke ni sa strane Pavlove, da milost kod Korinćana donese obilne plodove. On je uvijek toliko pazio, da ne bude nikome na smutnju i sablazan, da se ne bi zbog njega pogrdivala sveta njegova služba. I sada nabraja točnije, u čemu, u kakvim je sve okolnostima nastojao, da pred Korinćanima bude u svakom pogledu pravi sluga Božji. Pokazao je to, kako doslovce veli, „u velikoj strpljivosti, u nevoljama, u potrebama, u tjeskobama, u udarcima, u tamnicama, u pobunama, u naporima, u bdijenjima, u postovima, u čistoći, u znanju, u dugotrpnosti, u dobroti, u Duhu Svetom, u iskrenoj ljubavi, u istinitoj riječi, u sili Božjoj, s oružjem pravde s desne i s lijeve strane (tj. s oružjem za napadanje i odbranu), sa slavom i sramotom, zlim i dobrim glasom, kao zavodnik, a zapravo istinit, kao nepoznat, a zapravo priznat, kao onaj, koji umire, a evo živi, kao kažnjen, ali ne ubijen, kao žalostan, a uvijek veseo, kao siromašan, a koji obogaćuje mnoge, kao onaj, koji nema ništa, a posjeduje sve".

Ovdje navedene riječi potsjećaju na mnoge zgode iz napornog apostolskog života svetog Pavla. Energičnom svojom dušom, kao bez predaha, živo i žarko apostol ovdje nabraja, što je sve u svojoj službi iz ljubavi prema Bogu i dušama podnosio i činio. Strpljivost mu je uvijek bila potrebna. Živio je u mnogim odricanjima, nevoljama, tjeskobama srca. Više puta su ga takli kao zločinca, zatvarali ga u tamnice, bacali u okove, dizali protiv njega bune, tjerali ga iz jednoga grada u drugi. Često je po noći radio posao svog zanata, da ima od čega živjeti on i njegovi suradnici, a po danu je propovijedao. Ili obratno: po danu je znao raditi, a obnoć je onda propovijedao i obavljao svete liturgiske čine.

U svemu je pokazivao prema braći iskrenu, nehinjenu ljubav, čistoću i pravo kršćansko znanje. Govorio im je samo riječi istine, u Svetom Duhu, u sili Božjoj. Služio se oružjem za obranu i napadaj, kako to slikovito veli, jer je naime koji puta potrebno, da branitelj istine ovako nastupa. Zato i sebe u ovom pismu brani od napadaja nekih zavidnika i zavodnika.

Ljudi su ga različito primali. Neki su mu bili zahvalni i priznavali ga Isusovim apostolom, drugi su ga opet ogovarali i ništa mu nisu priznavali. Tako to već biva među ljudima. Mišljenja se obično podijele, kad se radi o prosuđivanju neke osobe i njenog rada. To je isto doživio i Spasitelj .

Posebno su snažno izražene neke protivštine na koncu ove poslanice. Po trpljenju, što ga je podnio, Pavao se može nekima pričinjati kao čovjek žalostan. No on je u svojoj duši uvijek radostan, jer je u duši skriveno pravo njegovo blago. Naizvan izgleda siromašan, jer je sve zemaljsko ostavio radi Krista. No kao apostol on zapravo dijeli i drugima najdragocjenije stvari: donosi drugima Isusovu nauku i nebesku milost, a to vrijedi više od svega zemaljskog blaga. Čini se, da nema ništa, a zapravo ima sve, jer može obilno dijeliti svima iz neiscrpne svoje duhovne riznice.

2. Ima u ovoj poslanici mnogo pouke i za današnje kršćane. Prije svega uzmimo k srcu topli i majčinski ovaj poziv Crkve: „Evo, sada je vrijeme milosti, sada je dan spasa!" To je smisao Korizme: pripraviti se za uskrsnu Ispovijed i Pričest, makar malim nekim djelima pokore dati zadovoljštinu za grijehe. Korizma je osobito podesna za to, da nas potsjeti na ozbiljnost života i važnost i vrijednost duše iznad svega.

Po propisima Crkve vanjska su djela pokore prema sadašnjim prilikama svedena uistinu na najmanju mjeru. No ipak imamo prilike u mnogim okolnostima svoga života učiniti kakvu žrtvu ili barem namijeniti kakvu neizbježivu žrtvu na neku duhovnu nakanu: za sebe, za članove svoje obitelji, za vlastodršce na svijetu, za svjetski mir. U pronalaženju ili odabiranju tih žrtvica mogu nam pomoći križevi i kreposti, što ih sveti Pavao opisuje iz vlastitog života. Samo pročitajte pažljivo još jednom njegove riječi, pa se malo ispitajte. Uz milost Božju brzo će vam zasinuti svijetlo prave spoznaje. Uzmimo samo: strpljivost, dobrotu, nehinjenu, iskrenu ljubav. Ako budemo prema skromnim svojim mogućnostima nasljedovali Pavlove kreposti, osjećat ćemo i mi sve više i više, da je pravi izvor radosti u duši i da tu radost ništa na svijetu ne može pomutiti osim našega grijeha.

MARIJINA PJESMA NA BLAGOVIJEST

„Koja u dvoru nebeskom
Sad Kraljica rajska biva,
I u prijestolju svijetlom svom
Vrhu svih se uzvisiva".
Ruđer Bošković
(1711—1787)

Puti su nedosežni
Gospodnji za čovjeka.
Dođi, Dječače nježni,
moje Te srce čeka.

Moje tijelo Te veže
za zemlju poput cvijeta.
Dođi, Božanski Kneže,
Kralju neba i svijeta!

Tvoju riječ ljudi će znati,
ona će svima da sjaji.
Mene će blaženom zvati
od sad svi naraštaji.

Dođi, Ti koji jesi
anđela sunčani pjev,
tihi Jaganjac neba,
pravedne munje sijev!
Dođi nam i donesi
spas koji duši treba!

Čekam te ponizno kao
narodi zemlje svi.
Mrak je oko nas pao,
satt su gluhi i zli.

Imat ćeš oči zvijezdane,
već sad ih vidi mati.
Pobijedit ćeš u boju
smrti duboki vir.
Svladat ćeš pakla bezdane
i zemlji ovoj dati
ljubav jedinu Tvoju
i Tvoj, jedini mir.

Moje tijelo Te veže
za zemlju, poput cvijeta.
Dođi, Božanski Kneže,
Kralju neba i svijeta!

OBRAĆENJE KLARE BOOTHE LUCE

Gđa Klara Lus, bivši američki ambasador u Rimu, istaknuta spisateljica, nalazila se neke noći meseca septembra 1945 u očajnom duševnom stanju. Stanovala je u hotelu Waldorf u New Yorku, kad ju je zatekla ta kriza. U krajnjoj stisci klekne pokraj kreveta i počne da se moli. Odjednom primeti na stolu neko još neotvoreno pismo. Prepozna rukopis p. Eduarda Wiatrak-a. Taj isusovac joj je već ranije više puta pisao u teškim momentima i tešio je. Pismo je potiče neka nešto religiozno čita i neka se moli.

Gđa Klara, iako još uvek vrlo utučena, pouzdaje se u patrovu pomoć. Usred noći ga zove telefonom. Dok čeka kod otvorenog telefona, čini joj se glupo što čini. Upravo hoće da spusti slušalicu, kad začuje miran krepak glas. P. Wiatrak ne pokazuje nikakvo iznenađenje, kao da je znao šta se događa u nemirnoj Klarinoj duši. Preporuči joj neka se u zgodnoj prilici obrati na Msgr Fultona Sheena, a sada neka mirno ide na počinak. Gđa Klara primi još njegov blagoslov, odjednom oseti smirivanje, posle kratke molitve legne u krevet i zaspi.

Nakon nekoliko dana nalazimo gđu Klaru Lus na večeri kod msgr Sheena. Gđa je nešto nervozna i uzbuđena. Već za vreme večere pokušava povesti verski razgovor, ali je msgr Sheen osmehom prekida i odlaže ozbiljne razgovore na vreme iza večere.

Kad su onda otišli u njegovu radnu sobu, msgr Sheen uzima kao iskusan duhovni savetnik i učitelj stvar čvrsto u svoje ruke. Prvo traži od gđe Klare da bude disciplinovana. Razgovori treba da se uvek ograde na jednu određenu temu, inače se ništa ne postigne. Polaže joj na srce neka ga svaki puta ostavi prvih 15 minuti da govori i tumači predmet, a onda neka mu stavlja pitanja, ili sama govori, makar dva ili tri časa pa i više. Posle bi msgr Sheen znao sa smeškom primetiti, da je bio prevelik optimista, kad je tražio od gđe Lus da ga ostavi četvrt sata govoriti bez prekida.

Pouka, kakva se daje obraćenicima, počela je dokazivanjem da postoji Bog. — Ništa ne može slučajno nastati iz ništa. Pošto je vasiona ograničena i bila učinjena, moramo tragati za nekom neizmernom snagom, njenim Stvoriteljem — Bogom, koji se nalazi u vasioni ali ne pripada njoj.

Msgr Sheen je produžio razvijanjem teleološkog dokaza: „Bog je u svim stvarima prisutan kao mudrost koja ih je zamislila. On ih je stvorio svojim razumom. Kad upoznavamo stvari, otkrivamo u njima Božju mudrost koja je u njima sakrivena i koja ih je stvorila."

Ali kad je msgr Sheen počeo govoriti o Božjoj dobroti i ljubavi prema nama, gospođa Lus nije izdržala, nego je poviknula: „Ali zašto mi je onda uzeo dete?" Biskup Sheen se nije dao smesti, nego je mirno odgovorio: „Možda zato da biste vi postali verni. Možda je Vaša kćerka svojim životom otkupila vašu veru." Tada se ona zamislila.

To je bila prekretnica u njenoj religioznoj krizi. Pogrešno bi bilo misliti da je bilo obraćenje gđe Klare Lus stvar prevrtljivog srca ili čak slučajna kaprica. Obratno, gđa Klara je vrlo bistroumna žena, koju je biskup Sheen korak po korak približavao usvajanju katoličke vere. Kao što se divne palače grade polagano, sasvim utvrđenim redom, tako se i temeljita pouka daje polagano i logičkim redosledom.

Kad su msgr Sheena pitali o njegovim utiscima koje je stekao tokom petomesečnog kursa što ga je davao gđi Lus, rekao je: Klara Lus je izvanredno duhovita žena. Naši razgovori su bili duhovna borba na vrlo visokom nivou. Iznosila je prigovore kakvih nikada ranije nisam čuo, iako je čitav moj život posvećen poučavanju. Držim da sam iz tih razgovora ja više naučio nego ona."

Jedan od najoštroumnijih prigovora je došao onog večera, kada je Klara Lus počela razgovor rečima: „Ja ne mogu da verujem u pakao." Onda je govorila čitav sat i izvanredno lepo tumačila Božju dobrotu.

Msgr Sheen je trebao jedan sat i po da je oborio tu njenu zabludu. Najpre je dokazao da postoji đavao, ne kakva komična figura u crvenom odelu, nego osobni duh. I pakao ne postoji zato što bi Bogu bilo drago da neko trpi, nego zato što je Bog nekim stvorovima dao slobodnu volju. Svaki onaj čovek koji odbacuje dar Božje ljubavi, samoga sebe određuje za pakao.

„Bog je otac koji ljubi — nastavio je msgr Sheen — i posle greha on nas ponovo prima kao otac u priči o izgubljenom sinu, ali jedino ako smo skrušeni. Pakao leži na podnožju Kalvarije. Niko ne dolazi u pakao, a da ne ide ranije preko brda gde visi Bog — čovek raširenih ruku, kako bi ga zagrlio srcem punim ljubavi." I kad je bilo završeno krasno izlaganje, gđa Lus je šapnula: „O Bože, kolikog borca imaš u tome čoveku!"

Msgr Sheen je pet meseci poučavao gđu Klaru Lus. To je bio najduži kurs, koji je ikada držao jednom obraćeniku. Mnogi njeni poznanici su joj savetovali da ne prelazi, naročito se u tome istakla njena prijateljica Buff Cobb. Konačno se i ta Cobb obratila, a gđa Lus joj je bila kuma na krštenju.

Njezin muž Henry Luce je ubeđen prezbiterijanac. On se radovao tome da je njegova žena našla Boga, iako je izabrala u tome drugačiji put nego što je njegov. On često ide s njom na Misu, iako to ne znači da gaji kakvu posebnu sklonost prema katoličkoj Crkvi.

16 februara 1946 gđa Klara Lus je bila primljena u krilo katoličke Crkve. Biskup Sheen ju je krstio u katedrali sv. Patrika u New Yorku. Klarina prijateljica Doroteja Burnes Hollowan bila joj je kuma.

Za gđu Klaru Lus nije bilo važno šta su drugi o njoj mislili i govorili. Ona se sama osećala posle krštenja prvi puta u svome životu potpuno mirna i staložena. Ogromna energija, koja ju je vodila od uspeha do uspeha, usmerena je na viši cilj. Ona zna da je našla u neograničenoj ljubavi Božjoj onoga za koga je stvorena njena duša, prema Augustinovoj reči: Za sebe si nas stvorio, o Bože; i nemirno je naše srce, dok ne počine u tebi, o Bože"

NA GROB ARHITEKTU JOSIPU PLEČNIKU

Jedva je prestupio prag nove godine 1957, starosta slovenačkih arhitekata i ponos jugoslovenske arhitekture, arh. Josip Plečnik, redovni član Slovenske akademije znanosti i umetnosti, redovni profesor Tehničke visoke škole u Ljubljani, već se pročulo da je taj veliki umetnik završio svoj plodan život te u lepoj starosti od 85 godina predao u Božje ruke svoju plemenitu dušu.

Budući da mi beogradski katolici dugujemo pok. Plečniku divnu crkvu sv. Ante kao i neka druga manje poznata crkvena dela, pravo je da mu se ovim kratkim retcima odužimo te prikažemo našim čitaocima privlačiv lik tog pesnika u kamenu.

Josip Plečnik se rodio u Ljubljani. Sin stolarske porodice počeo je da uči stolarski zanat. Pošto je pokazivao veliku sklonost za crtanje, otišao je u Graz na bolju školu. I tamo se brzo istakao među učenicima neobično spretnom rukom. Bečki arhitekt je nadobudnog mladića pozvao u Beč, primio ga u svoju umetničku akademiju i vodio u svojoj radionici njegov umetnički uspon. Dekoracija bečke Rotunde u Prateru 1898 otkrila je javnosti Plečnikovo ime. Posle toga je Plečnik osnovao u Beču svoju radionicu, a putovanjima širom sveta obogatio je svoje znanje. Toliko se isticao, da je bio tri puta uzastopce izabran za Wagnerova naslednika kao profesor dekorativne arhitekture na umetničkoj akademiji u Beču. Narodnostni momenat je sprečio njegovo imenovanje na taj položaj. Ali kratko iza toga Plečnik je

postao profesor na umetničkoj zanatskoj školi u Pragu gde je ostao do svog odlaska u Ljubljanu 1920 godine, kada je preuzeo profesuru za arhitekturu na novoosnovanom tehničkom fakultetu. Na tom je mestu Plečnik ostao kroz 35 godina sve do svoje smrti.

Plečnik je bio arhitekt velikih koncepcija, originalnih zamisli. Za sobom je ostavio brojna velika i manja dela, a još više nerealizovanih nacrta. Kao dugogodišnji profesor i učitelj, Plečnik je odgojio nove generacije arhitekata, njima utisnuo pečat svoje jake ličnosti. S pravom se može govoriti o Plečnikovoj školi. Izrada projekata vodila ga je u vezu s najrazličnijim zanatlijama, koji su pod njegovom veštom rukom mnogo naučili i postali gotovo mali umetnici.

U Plečnikovoj umetnosti mogu se razlikovati četiri glavna elementa. Kod svog učitelja Wagnera ušao je u duh secesije krajem 19 veka. Prijateljstvo sa p. Verkade-om donelo mu je poznavanje beuronske umetničke škole, produbilo mu interes za crkvenu veličanstvenu dekoraciju. Od klasične antike poprimio je jednostavnost i umerenost osnovnih linija. I na kraju, narodna umetnost davala mu je bogatih pobuda za ornnamentiku.

Plečnik je bio univerzalan duh i njega je privlačilo sve što je imalo iole veze s arhitekturom. Obnavljao je stare zgrade: Hradčane u Pragu, magistrat u Ljubljani, crkvu sv. Krištofa i toliko drugih zgrada. Projektirao je nove građevine, kao univerzitetsku biblioteku i slovenački parlamenat u Ljubljani; mnoge crkve, kao crkvu sv. Franje u Šiški, sv. Ante u Beogradu; brojne kapelice, raštrkane po Sloveniji, nadgrobne spomenike, spomenike palim borcima u dva svetska rata. U svim tim delima nastupa Plečnik s novim zamislima, bujnom maštom neiscrpne originalnosti. Jedno od njegovih najlepših dela nesumnjivo su „Žale" — mrtvačnica u Ljubljani gde su harmonično došle do izraza sve komponente Plečnikova duha.

Plečnik se interesovao za crkveni nameštaj: oltar, propovedaonicu, krstionicu, ispovedaonicu, lustere, večno svetlo i druge svetiljke, misne paramente, kalež i pokaznicu; ni kvaku na vratima i ekser nije mimoišlo njegovo bistro oko. Isto takvom ljubavlju izrađivao je nacrte za kućni nameštaj po privatnim stanovima i javnim prostorijama.

Plečnika nalazimo i u grafici kao projektanta jubilarnih i izvanrednih izdanja, spomenica i diploma. Izradio je razne vrste crteža za naslovne strane, cele alfabete ukrasnih slova i mnoštvo završnih zaglavlja i vinjeta.

Kao svim velikim arhitektima, tako je i Plečniku arhitektura bila pesma kojom je izražavao misli i osećanja svoje bogate duše. U njegovoj arhitekturi je bilo mesta i za kiparstvo i slikarstvo. Mnogi njegovi nacrti su ostali samo na papiru, ali i kao takvi imaju vrednost samostalnih ostvarenja. Izgleda da je bio autor toliko zadovoljan njima samima da nije ni mislio na ostvarenje u materijalu. S pravom su istakli mnogi članci prigodom njegove smrti da je Plečnik bio pesnik kamena, betona i drveta. Plečnikova arhitektura s ljubavlju se zanimala za sva pitanja koja se stavljaju pred jednog arhitekta i urbanistu, ali sakralni — religiozni svet Plečniku bio je ipak najmiliji.

Još nekoliko misli o arhitektu Plečniku kao čoveku i verniku. — Plečnik je živeo više manje asketskim životom. Među studentima na fakultetu je bio i otac i učitelj. Rad s njima i rad na uvek novim projektima ispunjavao je njegovu dušu da mu nije trebala familija. Stoga je čitav život ostao neženja. Za novac i zemaljsko blago nije mario. Jedino Gospodin Bog zna koliko je nacrta izradio besplatno, naročito za njegov domaći grad Ljubljanu kao i za crkve. Sam za sebe je skromno živeo. Znao je kazati: Kad bi ljudi znali koliku sreću krije u sebi siromaštvo, ne bi žudili za bogatstvom. U svakom je čoveku gledao svoga brata i prisnom kršćanskom ljubavlju pazio da bude i soba za službu — pomoćnicu udobna i svetla.

Plečnik je sav život bio veran katolik, veliki ljubitelj i štovalac sv. Franje i njegov trećoredac. Kao univerzitetski profesor nije nikada krio pred svojim studentima svoje duboko versko osvedočenje, nego bi čitavim svojim bićem na njih kršćanski delovao. I u najteže vreme Plečnik se nije nikada sklanjao od crkvenih službenika i njihovih porudžbi, nego je uvek ostao čvrst kao granit i nepokolebivo odan svetoj katoličkoj Crkvi.

Neka pravedni sudac na nebu nagradi svog vernog slugu, arhitekta Josipa Plečnika, koji na zemlji nije prestao da deli od divnih božanskih darova dobrote i lepote, blaženim gledanjem večne Dobrote i Lepote!

PTIČICA U KAVEZU

Život Fra Leopolda Mandića

(Nastavak)

I uvijek miran i vedar, uvijek spreman i neumoran. Daleki Istok stegao se na nekoliko metara te sobice — ispovijedaonice, a u njoj taj sitni zarobljenik, koji se osudio na dragovoljnu robiju, da duše oslobađa od svih okova, koji ih sputavaju na njihovu letu k nebu, k idealu! ...

U Padovi se našao Fra Leopold i s onim bratom lajikom, kojega je prije više godina u Thiene molio, da mu od Marije isprosi odlazak na Istok. Jednoga dana reče mu taj brat:

— Kako to, Oče, da ste prije nekoliko godina toliko željeli poći u misije i o tome govorili s tolikim žarom, a sada više o tome ne govorite?

— Prije nekoliko vremena imao sam prigodu da se namjerim na neku svetu osobu i pričestim je. Poslije Pričesti ona mi reče: „Oče, Isus mi je naredio, da vam rečem: svaka duša, oko koje vi radite ovdje u ispovijedi, to je vaš Istok ... Vidiš, dakle, dragi brate, da me Bog hoće ovdje, a ne u misijama, kao što je sv. Filipa htio u Rimu, — odgovori sjajna lica junački zarobljenik duša...

Otac Izaija pitao je Fra Leopolda više puta:

— Oče, kako možete toliko ispovijedati? — A Fra Leopold je uvijek sa smiješkom odgovarao:

— Vidite, to je moj život!

Bilo je slučajeva, da mu je isti Otac rekao, da bi se ipak morao malko pobrinuti i za svoje slabašno zdravlje, pa se nešto i odmoriti:

— Nemojte, molim vas; to bi bila moja smrt! — odgovarao je sa strahom ovaj junački zaljubljenik duša.

— MOLITE — preporučivao je nekoj pobožnoj redovnici — GOSPODARA BOGA, za milost, da mi moji Poglavari, iz obzira prema mome slabom zdravlju, ne bi zabranili, da ispovijedam, jer sve ja moram učiniti za duše, sve, sve! Ja moram i hoću da umrem na popršte. Molim vas, uvijek molite za me milost, da umrem na popršte! —

Jest, sada je Fra Leopoldu bilo jasno: što je od njega tražio Bog: on je imao raditi za sjedinjenje Istoka u jednoj svetoj Crkvi — daleko od njega, tihim i samoprijegornim radom oko duša, molitvom, pokorom, izgaranjem svih svojih misijskih žudnja na oltaru junačke samozataje, prikazivanjem nekrvne Žrtve sv. Mise.

On je nekome prijatelju rekao i ove dragocjene riječi, koje otkrivaju neslućene dubine ove bogodane duše:

— Ja sam rođen u narodu, koji ne misli, kako mislimo mi, ali ja živim za nj. Molite Blagoslovljenu Gospodaricu, da mi udijeli milost, da pošto izvršim svoje poslanje u Padovi, uzmognem odnijeti svoje siromašne kosti k mom narodu za dobro onih duša. Iz Padove, zasada, nije moguće uteći; drugi hoće, da sam ovdje, ali ja sam kao ptičica u kavezu, moje je srce uvijek onamo preko mora

A jednom se činilo, da bi Fra Leopold ipak mogao uteći iz Padove. Bilo je to u listopadu, Marijinu mjesecu, 1923., kad ga starješine premjestiše u kapucinski samostan na — Rijeci, da u onoj župi ispovijeda hrvatske vjernike.

S neopisivom radošću primio je Fra Leopold tu odluku. Dakle, možda je ipak došao čas, da on pođe i dalje na Istok... Otišao je u crkvu i pred Gospinim oltarom izmolio sa svim srcem Tebe Boga hvalimo u zahvalu. Domalo je već bio na svom novom mjestu, preko mora, na Rijeci. — —

Ali drugi su htjeli, da on bude u Padovi! I to ne jedan, nego stotine, hiljade, sve one duše, koje su u njegovoj ispovijedaonici našle utjehe, mira, oproštenja ... Čitava Padova digla se kao jedan čovjek, i novi biskup, koji je sada nadbiskup u Firenci i kardinal Sv. Crkve, Ilija Dalla Costa smatrao se prisiljenim, da upravi kapucinskomu Provincijalu plemenito pismo, u kojemu ga moli i zaklinje, da bi se Fra Leopold povratio u Padovu, gdje je činio toliko dobra dušama.

Provincijal mletačkih kapucina bio je tada baš Otac Odorik iz Pordenona, ljubljeni i štovani duhovni vođ našega Fra Leopolda, koji je znao bolje nego itko, što za njega znači odlazak iz Rijeke natrag u Padovu. Ali mu se činilo, da mora uvažiti molbu Biskupa i sve Padove, a posvjetovao se i sa svojim vijećnicima, pa će već 11. studenoga pisati Fra Leopoldu, da se vrati natrag.

— Gospodin traži od vas — pisao je dobri Provincijal — i opet jednu žrtvu, a ja sam stalan, da ćete vi ponoviti one riječi Božanskoga Učitelja: Evo me! i: Budi volja tvoja!

...morao sam promijeniti odluku s obzirom na vas i pozvati vas natrag u Padovu. Vas živo žele u Padovi tolike odlične osobe, osobe pobožne i bogougodne; to znači, da ste činili svu silu dobra, kako kaže Biskup, i da vaše poglavlje u Padovi još nije izvršeno.

U tome nema ništa novo; i sveti je Ante htio i želio propovijedati nevjernicima, da bude mučenik, a vjetar Gospodnji donio je na naše obale njegovu ladu...

Vidi se, da vas Svetac hoće kod sebe; primite dakle volju Gospodnju i vratite se u svoje gnijezdo. —

I Fra Leopold se vratio. S velikom ranom u srcu, ali s tihim i poniznim smiješkom na usnama. Vratio se u svoje gnijezdo, u svoj kavez.

Četvrto poglavlje

DOBAR NADSTOJNIK MLADEŽI

U Godišnjacima mletačkih kapucina možeš pod godinom 1923. čitati o Fra Leopoldu i ove riječi:

„... gdjegod je bio, činio je mnogo dobra dušama službom ispovijedanja, koju je sveto vršio.

Ovo je doista njegovo poslanje, jer se ne može posvetiti drugim službama, budući da je veoma slaba tjelesna sustava. Ali u ispovijedi izvanredno djeluje zbog svoje velike naobrazbe, zbog svoga duboka shvaćanja ljudi i osobito zbog svetosti svoga života. K njemu hrli ne samo prosti narod nego osobito umne i ugledne osobe, k njemu profesori i đaci sa sveučilišta i svećenstvo mirsko i redovničko..."

U Padovi, tome gradu škola i učenih ljudi, Fra Leopold je vršio jedan od najblagotvornijih utjecaja što se može zamisliti. U javnosti se njegovo ime nije spominjalo, novine o njemu nisu pisale, u velikome svijetu nije se ni

znalo za nj, a ipak je taj mali čovjek imao veći upliv nego stotine zemaljskih moćnika.

Njegova sobica-ispovijedaonica, koja je više sličila na tamničku ćeliju, bila je kao neka tajanstvena Božja stanica, gdje je nebo saobraćalo sa zemljom. Kroz godine i godine tisuće su se duša izmijenile u toj ćeliji pred ovim sitnim kapucinom, koji je jedva izvirivao iz svoga naslonjača, ali koji je govorio u ime Božje i čijoj riječi nitko nije mogao odoljeti:

— Tko je sada govorio? Govorio je Bog! ... dosta! — tako je znao reći mali Fra Leopold, uvjeren, da zamjenjuje samoga Boga u sudištu svete ispovijedi. I nije se bojao reći Božju riječ pred bilo kime:

— *Kao svećenik, sluga Božji, ne bojim se nikoga. Prije i nada sve istina!*

Kad se radilo o tome, da reče nešto neugodno ljudima, ali istinito i potrebno da se reče, podigao bi pogled prema križu i rekao:

— *On nam je dao primjer, da se ne bojimo nikoga pa da i život dademo za istinu!*

I Bogom nadahnuta riječ sitnoga utamničenika duša činila je čudesa! Ta je riječ do potrebe znala biti oštra kao nož, snažna kao grom, ali redovito je to bila blaga, topla riječ oca, prijatelja, brata; riječ, koja je lijećila, krijepila, spasavala. Toj riječi predavale su se duše, jer su osjećale, da je to bila riječ čovjeka Božjega...

I tome Božjem čovjeku povjeriše Poglavari još jednu službu: Fra Leopold bi 1910. imenovan nadstojnikom mladih kapucinskih klerika, koji su u Padovi učili filozofiju. Sretnijega izbora teško bi bili mogli učiniti!

Odgovornu i tešku službu prihvatio je Era Leopold — ne odrekavši se dosadašnje — sa svom ljubavlju, koje je bilo kadro njegovo veliko srce. Svojim gojencima bio je i otac i majka. Brinuo se za njihovo zdravlje. Zimi uveče slao ih je na spavanje odmah poslije odmora i nije tražio, da još prije toga pođu u crkvu, da se ne bi prehladili::

— *Ja ću izvršiti pokoru za vas; ja ću moliti mjesto vas!* — rekao bi im.

Često bi se svratio u kuhinju i preporučivao bratu kuharu:

— *Budi velikodušan prema studentima, a slobodno meni daj manje!*

Nastojao je, da odgoji u njima jako redovničko uvjerenje, duh prave unutarnje samozataje. žar za apostolatom. Ovdje mu se pružala lijepa prigoda, da ih oduševi za misije, osobito za svoje drage misije na Istoku. — Godine 1914. zabilježio je ove riječi:

„... dok me posluh prema mojim Poglavarima ostavi u službi nadstojnika naše mladeži, nastojat ću sa svim sredstvima, koliko prilike budu dopuštale, da pripravim apostole, koji će se u svoje vrijeme baviti tim velikim djelom", to jest misijama na Istoku.

Sjeme, što ga je on tako zasijao u onim mladim dušama, donijelo je već ploda, jer su mnogi od njegovih gojenaca doista postali misionari. Tako je njegov životni ideal našao sljedbenika, i tko zna, koliko će i kako dugo još djelovati — — —

U svojoj službi nadstojnika ostao je Fra Leopold, sve dok su u Padovi boravili klerici. Kad su ovi radi neprilika svjetskoga rata bili 1916. premješteni iz Padove, posvetio se on i opet posve svojemu kavezu, svojoj ispovijedaonici. Učinio je zavjet, da nikad ne će izlaziti iz samostana, osim kad ga bude zvala njegova duhovna služba. Da je mogao, on bi bio dan i noć ostao u svojoj tijesnoj sobici i primao duše, koje su ga sve više tražile. Jedina mu je želja bila: umrijeti na poprištu svoga apostolata.

U Fra Leopoldu kao da je oživio veliki Arski Župnik, čovjek koji je živio za duše — —

PROGNANIK RADI SVOGA UVJERENJA

Fra Leopold se nikada nije bavio zemaljskom politikom. Sva je njegova politika bila u tome, što je želio, da se svi spase; i koliko je do njega bilo, radio je za duše otkupljene Krvlju Spasitelja svijeta. Ipak on je od srca ljubio svoj hrvatski narod, jer je ljubav prema svome narodu i domovini kršćanska krepost.

Zato, kad je 1917, talijanska vlada naredila, da svi rođeni u Istri ili Dalmaciji moraju prihvatiti talijansko državljanstvo, jer će inače biti internirani tamo preko Firence, Fra Leopold nije ni časa bio u sumnji, što će učiniti. On se nije htio odreći svoga naroda ni prihvatiti talijanskoga državljanstva!

Radi toga mu policija naredi, da se mora udaljiti iz Padove. Sva nastojanja uglednih ljudi, da bi mu se dopustilo ostati u Padovi, bila su uzaludna. On je pri kraju srpnja 1917., zajedno s Bratom Šimunom iz Šibenika, ostavio Padovu i krenuo put Rima. Dugo putovanje i slabo zdravlje zadadoše mu dosta muke, ali se Božji čovjek nikada nije potužio ni na što.

Čekajući povratak svoga vrhovnoga Poglavara, zadržao se nekoliko vremena u Papinu Gradu. Pobožno je pohodio katakombe, molio u divnim rimskim bazilikama, čitao svetu Misu na grobu onoga svetoga Pape, koji se zvao Pijo X. Osobitu je utjehu njegovu vjernom srcu dala privatna audijencija, u koju ga je primio Sveti Otac Benedikt XV.

Kad se povratio Otac General, odredi mu za boravak samostan u Tora Presenzano blizu grada Foggia (Fođa). Policija mu ni tu nije dala počinka, nego je svjetovala, da pođe u Nolu, a kad su i odatle morali seliti svi tuđi državljani, Fra Leopold se smjesti u jednom kapucinskom samostanu blizu Napulja, gdje je ostao do konca rata.

Fra Šimun pripovijeda, da je sve to vrijeme bijedni Fra Leopold silno trpio od neprestanih boli u želucu. No on je sve junački trpio, kao što je ponizno podnosio još jaču duševnu bol znajući, kako ga u Padovi žele mnoge duše, a on im ne može biti od pomoći. Molio je, da Gospodin uskori dan njegova povratka, a to su isto molile i bezbrojne duše. I Gospodin je čuo njihovu molitvu. Zauzimanjem nekoga visokoga gospodina Fra Leopold je bio jedan od prvih, koji su oslobođeni internacije.

Pohodio je Marijina svetišta na Monte Vergine i u Pompejima, vidio je rodno mjesto svoga patrijarke Franje, tihi Asiz, i sa suzama radosnicama u očima povratio se u svoj kavez, u svoju ispovijedaonicu u Padovi.

Prisilno udaljenje iz Padove bilo je i za Fra Leopolda i za mnogobrojne njegove pokornike velika i bolna kušnja. Ali onima, koji Boga ljube, sve se okreće na dobro, kako uči Apostol, pa je i ova kušnja još više uzdigla Fra Leopoldovo srce k Bogu i zaslužila mu obilje Gospodnjih milosti u službi, na koju ga je bio pozvao, službi ispovjednika.

Poslije rata, dakle, osobito poslije onoga kratkoga izleta na Rijeku, koji se završio konačnom velikom žrtvom, Fra Leopold je sasvim jasno upoznao volju Božju i predao joj se u najdubljemu uvjerenju, da će jedino tako najbolje raditi za svoj životni ideal: povratak Istoka k crkvenom jedinstvu.

(Nastavit će se)

NOVOVEŠKI DJEČAK

(Nastavak)

Poglavlje četvrto.

Svećenik na cesti

Otac je načinio posebne brave sa zapletenim odključavanjem, pa su se vraćali kući već trećeg jutra.

Povjetarac je bio rezak i leden. Kočijaševi brkovi su postali bijeli od mraza a očevo lice crveno. Vojmiru su se oči punile suzama. Zvončići su zvonili vrlo jasno u jutarnjoj tišini. Konji su složno kasali, odbacujući kopitama snijeg. I nebo je bilo bijelo i zemlja bijela. Sunce se nije vidjelo. Samo je sve naokolo bilo okupano u bijelom svijetlu. Vojmir je udisao zrak pun zimskih mirisa na snijeg, vjetar, konje i mokro krzno bunde... Želio je da zapiše sve ove mirise i ovu bjelinu. Želio je da piše povijest. Kao otac provincijal bijelih redovnika. Bila bi to povijest sastavljena od slika. Kao ovo bijelo jutro. I kao one čudesne slike oca Rangera, koji sad slika u nebu. Bile bi to, doista, slike ali ne naslikane, već napisane. Znao je posve sigurno što hoće.

Pisat će debele knjige, kao što pišu kanonik Krčelić i otac Nikola. Svi će mu odati veliko priznanje. Svi će poštovati njegovu učenost i diviti mu se. Knjige će tiskati u tiskari Mirkovog oca. I prodavat će se u knjižari kraljevinske kuće, na Markovu trgu. I na Kaptolskom trgu. I u njegovoj Novoj vesi. Zaradit će novaca. Kupit će ocu novu šubaru, ova je već posve propala. I majci će kupiti cipele kod najboljeg postolara u Šoštarskoj vesi. Teti Agnezi bi dobavio papigu, koju toliko želi...

„Spevala mi papiga
u zelenom lugu!"

Mrmljao je kroz zube veseli zagorski napjev, postalo mu je toplo i sklopio je oči. Cesta je tekla među bijelim brežuljcima blagih ivica sa razlivenim modrim sjenama. Sve, sve treba zapisati. I crveno, valovito treptanje zastora pred samim očima na školskoj predstavi i glas oca Nikole, bijeli smiješak grofice Keglević u prvom redu gledališta. Ne treba zaboraviti mutno protjecanje potoka, jablan uz njegovu obalu, lampaš na susjedovoj kući u Novoj vesi.

A tad je u njegovu snu, ili na bijeloj cesti, zastala i zaustavila kočiju prilika jednog svećenika. Dječak je vjerovao da je to duša oca Rangera. I sve do Zagreba je vjerovao u to, jer je taj svećenik govorio riječima koje su bile pune boja sa onih divnih slika u Lepoglavskoj crkvi.

— Vi idete u Zagreb, — rekao je. — A ja ga upravo napuštam. Lijep je taj naš grad izvana. Učinimo sve da bude lijep i u srcu svojih građana!

— Da, da, — odgovorio je Vojmir u polusnu. — Moja Gospa od gline nije lijepa izvana, ali u srcu je ona toliko lijepa da i kroz glinu probije ljepota zlatnog svijetla u Njezinu srcu...

— Vi idete kući, — govorio je svećenik. — A i ja idem kući. Kuća je svagdje gdje su bližnji i gdje je među njima Krist.

Svećenik je otišao u bijelu, snježnu daljinu, a Vojmir ga je sreo poslije nekoliko dana u svojoj školi, u ličnosti oca Jurja Mulika. Bila je to poznata, draga ličnost pisca knjige „Posel apostolski", koju je tako rado čitao, ali je tek sada vidio jasno da je u njemu dio duše oca Rangera. Dio duše božje umjetnosti.

„Plemstvo mrzi magnate, prezire svećenika, ali voli novac"
(Adam Oršić, Memoari)

— Svećenici su ljudi, kao i mi, — rekao je gospodin plemeniti Tustić kada je došao k Vojmirovu ocu, poručiti brave. — I oni su slabi ljudi...

Vojmir nije u to vjerovao. Svaki čovjek je drukčiji za sebe, ali on je poznavao — oca Mulika.

Tog svećenika su poznavala zagorska sela i ceste i Turopolje i Slavonija i Primorje. Njegova najljepša propovijed bio je primjer njegova života. Nikada nije na putovanju stanovao u župnom dvoru, već bi prenoćio u kakvoj prostoj kolibi ili u sjeniku. Jeo je samo navečer i to posve malo, a cijeli dan je provodio uz crkvu, propovijedajući i odrešujući.

Ružne pjesme, koje su bile doprle preko voznika i stranih trgovaca iz tuđine, bile su širom Zagorja zamijenjene vedrim melodijama svete sadržine, u slavu Božju, za koje je on napisao riječi.

Vojmir nije vjerovao riječima gospodina plemenitog Tustića. A djela oca Jurja su drukčija od djela drugih ljudi. Bila su bolja. I nisu tražila nagradu i naplatu. U to se je svako mogao po sto puta uvjeriti. Zato je dječak naučio da ljudi nisu posve isti. I nikad ga nitko nije mogao prevariti da je tako.

Nije mogao zaustaviti suze kada su objavili da je umro otac Mulik. Suze su mu tekle kao za odlaskom njegove glinene Gospe nad potokom. Otac Juraj je doživio dan svoje najveće slave, a Vojmiru je bio težak taj rastanak. Plakao je čak i komedijaš Franjo Patačić. Jer nitko nije znao pružiti utjehu i istinu onako pošteno i onako sveto kao otac Juraj.

— Ne treba nam bogatstvo, ne treba nam imutak, — govorio je on. — Jer sve što kupimo i platimo nije naše vlasništvo. Mi smo u vlasti svojeg imutka, njegovi robovi. Samo nam treba Krista i njegove ljubavi. Sve drugo će se lako dodati...

Slavohlepni kanonik Krčelić, koji je o svakom sudio ili previše strogo ili čak i nepravedno, napisao je u svojoj kronici:

„Poštovani otac Mulik, isusovac, kojega svi Hrvati, Slavonci, Dalmatinci i Ugri smatraju pravim svecem, preselio se prošle noći iz ovog zemaljskog stana u nebo... Jer je živio u trudu i naporima, zato je bez muke i bolesti otišao s ovog svijeta vršeći djelo ljubavi..."

Vojmir se sjećao nasmješenog, rumenog lica i jakoga glasa tog čovjeka koji je toliko radio i tako malo uzimao hrane. Sjećao se njegovih upozorenja koja su bila sama dobrota; njegovih riječi koje nije čuo ni od kog drugog na svijetu, koje se nisu mogle uprljati, ni potresti u svojoj snazi i istini ni sa čim na svijetu.

— Konac prvog dijela —

IZ KATOLIČKOG SVETA

Visoko odlikovanje. Papa Pijo XII je odlikovao beogradskog nadbiskupa Dr Josipa U j č i ć, prigodom dvadeset godišnjice biskupovanja, časnim naslovom „Archiepiscopus Pontificio Solio Assistens". Novoimenovani Asistent papinskog prestola bio je postavljen beogradskim nadbiskupom dne 28. XI. 1936, a biskupsko posvećenje primio je iz ruku tadašnjeg zagrebačkog nadbiskupa Dr Bauera dne 7 marta 1937. — Već deset godina vrši dužnost predsednika Biskupskih konferencija u Jugoslaviji. Svome Natpastiru, saradniku i pokrovitelju „Blagovest" srdačno čestita na visokom priznanju: Ad multos annos!

Iz Egipta bila su proterana tri katolička svećenika, dva francuska franjevca i jedan Maltežanin, koji je bio upravitelj zavoda „Sv. Marije" u Port Saidu, pod optužbom da su sarađivali s francuskim i engleskim vojnicima.

Automatizacija. U velikom se svetu mnogo raspravlja o uvođenju novih strojeva kojima se poslovi automatski obavljaju. U Beču se držao poseban kongres na kome se raspravljalo o posledicama ove revolucionarne novine u industriji na život zemlje pod raznim vidovima. Među ostalim održao je župnik prestolne bečke crkve Dr Dorr opširan referat o problemima koji iskrsavaju. Došao je do zaključka, da bez automatizacije neće moći izdržati stranu konkurenciju. Njeno sprovođenje će biti bolno, pa stoga treba sprovesti je polagano, humano, uz saradnju svih faktora javnog života. Iza trzavica prolaznog perioda nada se utešnim posledicama.

Provala u riznicu. Na teritoriji bivšeg oglejskog patrijarhata osnovao je Benedikt XIV dve nadbiskupije: Goricu i Udine. Tom zgodom bila je razdeljena i riznica oglejske crkve među dve nove nadbiskupije. Goričkoj nadbiskupiji darovala je Marija Terezija vrhu toga mnoge dragocene paramente, kaleže i dve biskupske palice. Tako spada gorička riznica među slavnije crkvene riznice. — Nedavno su se tatovi sakrili pod noć u crkvi, obili riznicu i odneli više predmeta, koji su naročito obzirom na istorisku vrednost neprocenjivi.

Vatikanska pošta je izdala seriju poštanskih maraka s „Crnom Majkom Božjom iz Čenstohove", i to: od 35, 60 i 100 lira. Poljski su biskupi odredili za Poljake Marijansku godinu od 3. maja 1956 — 3. maja 1957.

Peter Leppich. Među velike apostole sadašnjice, u red p. Patrika Peytona, Abbé Piera, p. Lombardi-a, ubraja se i isusovački pater Petar Leppich. U prošloj godini njega je slušalo preko jedan milion ljudi, sve od Hamburga do Berlina i Beča. Preko 3.000 slušača se obavezalo da će mu davati svakog meseca 10 RM za gladujuće rentijere. U to vreme je skupio na vagone namirnica i odela za izbegličke logore i druge bednike. P. Leppich je morao propovedati većinom na ulicama i trgovima, pošto crkve i dvorane nisu mogle primiti sve slušače. Osnovao je neku vrstu „bratovština na asfaltu". Bratovština za zatvorenike vrši apostolat u 30 zatvora, bratska pomoć za bolesnike, za slepe, za siročad vrši istotako karitativni rad među pojedinim vrstama bednika. U prošloj godini p. Leppich je pružao finansijsku pomoć izvesnom broju kuća, podignutih za siročad. Nascobina „Zlatno dečje selo" sagrađena je na njegovu pobudu primljenim milodarima. Uz sve to još je mogao poslati 25 000 RM stranim misijama u Aziju i Afriku. P. Leppich ima ove godine na programu veliku karitativnu akciju za gladujuće u Aziji.

Kina. Svakog katolika interesira stanje katoličke Crkve u Kini, za koju se toliko žrtvovalo i gde su bili u izgledu lepi misijski uspesi. Za sada stoje stvari ovako: od 1 kardinala, 17 nadbiskupa, 70 biskupa, 29 drugih viših pastira — 90 ih je proterano, šestorica su umrli u zatvoru, sedmorica se još nalaze u zatvoru, četvorica su u egzilu, dok se 11 njih nalazi u zemlji pod nekakvom internacijom. Od 1949 godine na ovamo proterano je bilo 3 047 stranih misionara svećenika, 475 braće laika, 2 351 časna sestra. Računa se da se nalazi u zatvoru još nekih 800 kineskih svećenika i oko 12 000 vernika, a oko 10 000 vernika i 150 svećenika je izgubilo živote. Katoličke bolnice, škole, dečji domovi i tome slične zgrade konfiskovane su. Crkve su izvesnim delom otvorene, ali predane u ruke svećenicima-pristalicama „trostruke nezavisnosti".

Napredak katolicizma u Engleskoj. Predsednik zavoda za čuvanje povesnih spomenika Engleske izjavio je nedavno da bi bilo pravedno vratiti stare katoličke crkve, kojima se sada služe anglikanci, njihovim pravim vlasnicima - katolicima.

1962 godine proslaviće se svečano u Engleskoj 100 godišnjica obnovljene katoličke hijerarhije. U Engleskoj su se od tada prilike mnogo promenile. Ne viče se više: „No Popery! Nećemo Papu!" Nema tome mnogo da je anglikanski biskup Hoj u Church of England Newspaper mogao bez bojazni za sablazan svojih vernika reći: „Za 25 godina biti će rimska Crkva najbrojnija i najuplivnija u javnom životu kršćanskih zajednica ove zemlje."

Poljska vlada će vratiti Crkvi 700 umetničkih predmeta koje je nemačka okupaciona vlast konfiskovala i odvezla u Nemačku, a odakle su bili posle rata vraćeni u Poljsku i pohranjeni u narodnom muzeju Wavelu u tri romanska kaleža iz riznice opatije Tremessen.

Argentina. Za argentinske katolike 1956 godina je bila godina obnove i preuređivanja. Biskupi su održali dve konferencije i osnovali kao svoj organ stalan nacionalni savet za katoličko delovanje. U Kordobi je počeo raditi katolički univerzitet, osnovala se Karitas i pristupilo se jačanju katoličke štampe. Argentina ima trenutno 9 katoličkih časopisa i 1.450 periodičnih publikacija. Na školskoodgojnom polju produžavaju se i nadalje smetnje koje su ranije postavili Crkvi neprijateljski elementi. U ovoj godini čekaju katolike teške borbe oko ustava, jer postoji tendencija da se Crkvi okrnje njena prava.

Katolička Akcija Italije je brojala 31. dec. 1956 godine 3, 251 402 člana: muškarci 310 408, žene 632 027, dečja udruženja 437 777, momci 570 000, devojke 1 265 499, studenti 6 054, akademski naobraženi 13 564, učitelji 8 073.

U ovoj geofizičkoj godini spremaju se dva katolička svećenika, isusovci p. Leon Darkowski i Daniel Leneham, za putovanje na Antartik pošto su obojica vrsni geofizičari.

Mihael Rosario je prvi katolički svećenik zaređen u Pakistanu posle proglašenja državne nezavisnosti.

O Božiću su pariski studenti prema starom običaju hodočastili na Montmartre u crkvu Srca Isusova. 6 000 studenata prolazilo je u pet kolona kroz prestonicu. U bazilici su se molili, pevali, razmatrali. Pod njihovom Misom podeljeno je bilo 5 000 svetih pričesti.

Na malom ostrvu Kvemoju, udaljenom jedva 10 km od kineskog kopna, misionar se odlučio da postavi gigantski zvučnik kojim će se prenositi glas zvona. Tako će pozivati svoje vernike u crkvu a ujedno pokazati stanovnicima na kopnu da katolička Crkva živi i radi.

Krajem januara trebao je da se održi sastanak između svetskog saveza crkava (u kome je učlanjeno oko 165 protestantskih, anglikanskih, i pravoslavnih verskih zajednica) s delegatima moskovskog patrijarhata. Na želju moskovskog patrijarha Alekseja taj je sastanak odložen. Mnogi zapadni crkveni pretstavnici tražili su od moskovskog patrijarha da interveniše kod sovjetskih vlasti u korist Madžara, međutim patrijarh se postavio na stanovište svoje vlade. Prema nagađanju bi upravo to moglo biti razlog za odgađanje sastanka.

Australija je bila pozorište poslednjih olimpiskih igara. To je vrlo slabo napučeni kontinent, jedino njegov jugoistočni deo je dobro nastanjen. Među 10 miliona stanovnika živi oko 2.3 miliona katolika. Zahvaljujući dobroj organizaciji, katolički se život lepo razvija. Gotovo nema župe koja ne bi imala svoje osnovne škole. Kad se osnuje župa, prvo se sagradi škola, onda sve drugo. Preko dve trećine katoličke dece pohada katoličke škole. O živom verskom životu svedoče u svakoj župi razne verske organizacije: Marijina legija, Dobrotvorno duštvo sv. Vinka itd.

Piše iz Australije: „Ovdašnji se verski život vrlo mnogo razlikuje od vašeg u domovini. Kako je u zemlji procentualno najača protestantska grupacija, to je njen uticaj jak i na katolički živalj. Crkve redovno ne upotrebljavaju zvona, obično ih i nemaju. Ljudi dolaze točno na Mišu kao kod vas na vlak, jer znadu kada je Misa. Poseta Mise je gotovo stoprocentna. Retko se čuje u

crkvi pevanje. Orgulja nema, služe se harmonijem. Oltari nemaju nikakvih nakita. Sve su crkve građene u imitiranom gotičkom stilu. Retko imade u crkvi tri oltara. Glavni nema ništa osim velikog križa i svećnjaka. Inače su crkve vrlo čiste i ugodne. Katedrale su u svim velikim gradovima veličanstvene. Direktorijum (kalendar za crkvene funkcije, koji trebaju svećenici) jedan je za ceo kontinent. U njemu se nalazi popis svih župa, svih verskih škola, časnih sestara, redovnika i svećenika. Inače svaki župnik i kapelan ima svoj auto, svaki župni dvor po dve i tri garaže. Tako i samostani. To se ovde ne smatra luksuzom nego nužnom potrebom, pošto se bez toga ne može zamisliti svećenički rad. Tako sam nedavno išao ispovedati i venčati iz svoje rezidencije „samo" 250 milja, tj. 438 km. Došao sam tamo za 4 sata, jer vani se obično vozi 100 km. Ceste su široke, ravne i asfaltirane..."

Rat i mir. Drugi svetski rat je koštao 375 milijardi zlatnih dolara. Ovim bismo novcem mogli sagraditi svim familijama Zapada i Rusije po jednu kuću od 7 i pol miliona fr. franaka. Mogle bi biti opremljene nameštajem od 2,5 miliona franaka. Vrhu toga još bi svaka familija dobila poklon od 10 miliona franaka. — A šta je ta ogromna svota od 375 milijardi zlatnih dolara donela čovečanstvu? 32 miliona vojnika izgubilo je živote na bojnom polju, 20 miliona žena, staraca i dece je nastradalo od bombardovanja, 23 miliona mrtvih u koncentracionim logorima, 30 miliona ranjenih, 22 miliona ljudi je izgubilo sve svoje imanje, 45 miliona deportiranih, 30 miliona porušenih stanova, a jedan milion dece je ostalo bez roditelja.

Najstariji primerak sv. Pisma novog zaveta? Manastir sv. Katarine na Sinaju čuva retke primerke starih rukopisa. Naročitu pažnju privlači na sebe kodeks prozvan „codex arabicus". Taj je bio pet puta ispisan, i to na tri jezika: siriski, grčki i arapski. Postoji nada da će pomoću najnovijih sredstava uspeti otkriti prvi najstariji sloj na tom rukopisu i da će svet imati jednom priliku čitati najstarije siriske fragmente sv. evanđelja.

Najmlađi biskup. Papa je imenovao Maurice Otunga, sekretara ap. delegata za Istočnu Afriku, pomoćnim biskupom u Kisumu. Imenovani biskup je star tek 30 godina. Sin je jednog plemenskog poglavice i bio prvo određen da nasledi oca na prestolu. Odlučio se za svećeničko zvanje, učio bogoslovne studije u Rimu i već postao biskupom.

Hag je dobio prvi puta posle reformacije katoličkog pretsednika općine. Iako su prema ustavu katolici jednakopravni s protestantima, ipak su bile neke službe katolicima zatvorene. Sada je kraljica Julijana imenovala M. T. Kolfschoten-a za predsednika opštine grada Haga.

Rimska jevrejska opština je počastila na poseban način Papu i 62 rimska građana (među kojima se nalazi izvestan broj svećenika i osoba u crkvenoj službi) za pomoć i zaštitu koju su za vreme rata pružili progonjenim Jevrejima. Rimski viši rabin Dr Elio Toaf zahvalio se svima što su uz opasnost po vlastiti život pomogli pripadnicima druge veroispovesti. Za svetog Oca je kazao da je bio on prvi koji je nudio finansijsku pomoć u Nemačkoj progonjenim Jevrejima te da je Papa javno osudio nacističko ludilo gonjenja. Papa je bio čak spreman da plati otkup za 200 vodećih jevrejskih porodica u Nemačkoj, kad im je nacizam pretio izgonom.

Elektronski mozak u teološkom studiju P. Roberto Busa u Institutu sv. Alojzija de Gallarate u Italiji već 10 godina proučava dela sv. Tome. Sada se služi elektronskim mozgom. Preliminarni rad koji se sastoji u ispisivanju reči i rečenica na listiće i njihovo sortiranje može se pomoću elektronskog mozga sada nečuvenom brzinom obaviti. I tako je sada moguće brzo pristupiti pravom naučnom radu, upoređivanju pojedinih reči i rečenica i traženju pravog njihovog značenja. Govori se da će i znamenite rukopise, pronađene kod Mrtvog mora, na takav način proučavati

U Jaunde u Kamerunu početkom januara održavala se međunarodna katolička konferencija o afričkoj deci. Zastupljeno je bilo 30 zemalja sa 150 učesnika, među kojima i 20 biskupa. U raznim komisijama proučavalo se o zdravlju i psihološkom razvoju afričkog deteta u predškolsko i školsko doba kao i o brizi za defektnu decu. To je bila prva konferencija te vrste velikog stila u Africi.

U Bangui (Ekvatorijalna francuska Afrika) bilo je za tri sata pokršteno 600 katehumena. Obred je počeo posle podne, krštavalo je 15 svećenika, a uveče je nadbiskup Msgr Cucherousset služio svetu Misu i pod njom svi su se novokršteni pričestili.

Odgoj u obitelji. U govoru, održanom preko televizije prilikom italijanskog praznika Majke i deteta, Papa je između ostalog kazao i ovo: Moderna psihologija i pedagogika ističu važnost odgoja deteta u ranim godinama. Nije toliko važna usmena pouka, koliko delovanje čitavog života u kući, međusobni odnosi roditelja, braće i sestara, svakodnevni život sa svim što dete vidi, čuje, oseća. Iako su takvi uticaji na oko neprimetni, ipak polagano usmeravaju dete u njegovim temeljima: ili na pouzdanje u osobe koje ga okružuju, na iskrenost, učtivost, smisao za poduzimljivost i red, poštovanje prema starijima, ili obratno: na samovoljan egoizam, neposluh i prkos.

Zdrava familija, jedinstvena dobro uređena blago deluje na dete, uređuje njegove prirodne nagone i tako stvara harmonično razvijenu osobu. Obratno, nered u familiji štetno utiče na dete, čini ga prevrtljivim, žrtvom nutarnje podeljenosti i iznenadnih provala strasti, tako da nije sposobno uspostaviti sklad između prirodnih težnja i moralnog zakona. Roditeljske brige i muke, koje iziskuje pravi kršćanski odgoj, obilno su naplaćene zadivljujućim napretkom deteta. Iako odrasli ne misle činiti zlo, već njihov primer seče duboke brazde u detetovu dušu, koja ih ispitujućim očima prati i motri. Da li iko misli na to, kako je dete pristupačno i osetljivo za sve ono što ga okružuje te se gotovo bespomoćno prepušta uticajima, dobrim i zlim, koji deluju na nj? Koliko bi svet postao boljim kad bi ljude više obuzimala misao i skrb da ne smeju sablažnjavati decu!

Minout Druonet, takozvani francuski „Wunderkind", bila je primljena u pratnji svoje majke u audijenciju kod sv. Oca. Devojčica je bila prvo nešto plašljiva, no onda je počela na poticaj sv. Oca deklamirati svoje pesme. Literarna kritika poklanja veliku pažnju mladoj devojčici — pesnikinji.

Pastoracija među rudarima. Početkom januara skupilo se oko 150 duhovnih pastira u Luksemburgu na pretresanje pastoralnih i socijalnih problema u zapadno evropskim revirima. Utvrđeno je da dolazi iz godine u godinu više stranih rudara. Došljake je redovito vrlo teško uključiti u već postojeći crkveni život. I verski život među rudarima pokazuje veliku šarolikost. Germansko-flandrijski živalj je uglavnom bolji od valonsko-francuskog, i opet verski život po selima i manjim gradovima je znatno bolji nego u većim gradovima. Raspravljalo se o pitanjima koja će se nužno pojaviti prilikom ekonomske integracije zapadne Evrope.

Umro najstariji biskup. Početkom januara umro je Msgr Caillot, biskup u Grenoblu. Imao je 96 godina što je svakako retka starost. Izgleda da je sada najstariji katolički biskup Msgr Carinci, tajnik kongregacije Svetih obreda...?

Japan. U poslednjoj je godini u Japanu broj katolika porastao za 15 260 vernika; sad ima tamo 227 000 katolika. Domaćih svećenika je 400, misionara 1000, bogoslova 51, semeništaraca 481. Najveća biskupija je Nagasaki sa 73 000 vernika.

Eskimi. 15 avgusta 1956 položila je u samostanu Chesterfield (Hudson Bay) večne zavete prva eskimska sestra Pelagija Pubvalerak. — Nedavno pak je stupio u bogoslovno semenište prvi bogoslov iz eskimskog naroda.

Misa u cirkusu. U Genovi (Italija) „gastirao" je, kako se kaže, jedan cirkus. Tamošnji kardinal Siri održao je u jednom šatoru Misu i kratku propoved. Misi je prisustvovao i vlasnik cirkusa, koga je dan ranije lav prilično ozledio.

Tanger-nadbiskupija. Međunarodni grad Tanger vis-a-vis Gibraltaru na afričkoj obali bio je dosad sedište ap. vikarijata Marakeš. U njemu živi oko 100 000 katolika. Sada je Tanger potpao pod vlast maroškoga sultana. Papa je podigao crkveno Tanger na nadbiskupiju i imenovao dosadašnjeg ap. vikara franjevca Msgr Dorrego nadbiskupom.

U Vatikanskoj palači otvorio se informativni proces o svetosti, krepostima i čudesima Božjeg sluge don Vincenzo Tarozzi-a, koji je bio pod papom Leonom XIII sekretar za latinska pisma.

Kongregacija svetih obreda raspravljala je o uvođenju procesa za proglašenje blaženim. Radi se o Zeferinu Namuncura, mladom Indijancu iz Severne Patagonije, koji je došao u Rim u društvu kardinala Cagliero. Pripadao je duhovnim sinovima sv. Ivana Boska.

Pre pogubljenja se pokrstio. Viši korejski oficir Tai Yung Hu je bio osuđen na smrt, pošto je bio među glavnim krivcima za ubistvo general-lajtnanta Kim Cang Yong-a. Osuđeni oficir se dva dana pre pogubljenja obratio na katoličku veru.

U blizini engleske luke Cardirf, gde žive gotovo isključivo anglikanci, karmelićanke su svojim sredstvima za pet godina dovršile izgradnju svoga samostana. Zasad njihova regovnička obitelj broji 15 članica.

U Tunsu, s 1 januarom 1957 zakonom je ukinuto mnogoženstvo. Prava žene su bolje zaštićena nego ranije. Ukinuta je stara muslimanska procedura za razvod braka i uveden stroži, francuski postupak.

Nedeljna Misa. Lil je oveći francuski grad sa oko 200 000 stanovnika na belgijskoj granici. To je velik industrijski centar i srazmerno kršćanski grad. Anketa, vođena o nedeljnoj poseti Mise, pokazala je sledeće. Najslabije su posećene jutarnje Mise. Što su Mise bliže podnevu, toliko su bolje posećene. Večernje Mise su dva puta bolje posećene nego jutarnje. Od 100 muškaraca 14 njih vrši svoju nedeljnu dužnost, a od 100 žena njih 21.

Poljska. Preko 250 000 vernika je potpisalo molbu i tražilo da se njihov biskup Kačmarek pusti na slobodu. Nova poljska vlada uzela je stvar u pretres. Vrhovni vojni sud je poništio presudu koja je bila donesena na temelju nezakonitim sredstvima iznuđenih priznanja. Biskupa Kačmereka su naime aretirali u januaru 1951 godine, a u septembru 1953 osudili na 12 godina prinudnog rada.

Tygodnik Pohszechny — krakovski katolički nedeljni časopis ponovo je počeo izlaziti. Kad je 1953 godine odbio da priopći neki Staljinov slavospev, časopis je morao da prestane izlaziti. Redakciju je preuzeo glavni urednik Turovicz. U njemu sarađuje lep broj priznatih katoličkih pisaca koji su poslednjih godina morali ćutati. Izgleda da ima poljski episkopat poverenja u taj časopis.

UREDNIKOVA POŠTA

P. M. Pitanje: Volela bih u samostan, ali mi stariji kažu da nisam za samostan, pošto sam vesele naravi. Da li je samostanski život samo za vrlo ozbiljne osobe? Odgovor: Samostani su domovi pravog istinitog veselja, kuda ne spadaju mrzovoljne osobe. Ko je zdrav i pošten, ima puno pravo da bude veseo. Ko međutim traži razonodu u sumnjivom društvu, naročito drugog pola, i bučnim zabavama, takav je lakomislen i možda već raskalašen, pa opravdano pobuđuje sumnju da nema redovničkog zvanja. Pravo kršćansko veselo raspoloženje pre je znak nego prepreka za redovničko zvanje.

N. L. Pitanje: Da li je grch ostaviti već od starosti iznemogle roditelje, ostaviti rad na njihovom malom posedu pa poći u svet tražiti sreću? Odgovor: Priča o izgubljenom sinu potresno govori kako u zbilji izgleda ona sreća u velikom svetu, koja je u razbuktaloj mašti izgledala tako primamljiva. — Sin je dužan da poštuje svoje roditelje te da im u starosti pomaže. Jedino krajnje težak razlog bi mogao opravdati drugačije rešenje, kao što i lekar samo u krajnjem slučaju otseče bolesniku ruku, kada je na kocki njegov život.

B. J. Pitanje: Zar ne bi bilo korisno obeležiti u kalendaru ili u našem časopisu nedeljna i praznična evanđelja? Odgovor: Ko ima Zagodino ili Šarićevo Sveto Pismo, lako će naći na kraju knjige pregled poslanica i evanđelja preko crkvene godine. Ko ima međutim misal, još će lakše naći tražene odlomke.

IVO. Pitanje: Čijeg je jezika reč: Amen? Odgovor: „Amen" je jevrejskog porekla, dolazi od glagola aman — utemeljio je. Krist je više puta upotrebljavao tu reč. Kada je hteo neku izjavu naročito potkrepiti, onda je kazao: amen, amen — zaista, zaista. Ova je reč s nekima drugima ušla u kršćansku liturgiju i njome završavamo crkvene molitve.

ĆIRO. Pitanje: Da li ima Vladimir Solovjev i danas kakvo značenje? Odgovor: Vladimir Solovjev je znameniti ruski konvertita iz prošlog veka, koji je umro u starosti od 47 godina u Uskoje kod Moskve 1900. Bio je genijalan filozof, kritičar, pesnik i teolog. Proučavanjem crkvene istorije dospeo je u katoličku veru. Napisao je posebno delo o papinom prvenstvu, i o Crkvi kao otajstvenom telu Kristovom. Kako je bio laički teolog, ne treba se čuditi da njegove ideje nisu uvek potpuno ispravne. Naročito se oseća na njemu uticaj nemačkih idealističkih filozofa s panteističkim nadahnutom naukom o svetskoj duši. Svakako je jasno da se njegova dela danas u njegovoj domovini ne izdavaju. Isto tako nema sumnje da ima ljudi koji čitaju njegove spise te se njima duhovno hrane.

Č. P. Pitanje: Župnik latinskog obreda venčao je u svojoj crkvi katolika istočnog obreda s nesjedinjenom kršćankom. Da li takvo venčanje važi? Odgovor: Katolici istočnog obreda na teritoriji stare Jugoslavije potpadaju pod jurisdikciju križevačkog vladike, nipošto pod vlast ordinarija latinskog obreda. U datom slučaju župnik nije duhovni pastir ni nad jednom strankom, pa je stoga venčanje nevaljano, ukoliko nije dobio posebne delegacije od križevačkog ordinarijata.

SOM. Pitanje: Da li će doći do konkordata ili nagodbe između Poljske i Svete Stolice, pošto pruža sadašnja poljska vlada Crkvi mnogo više slobode? Odgovor: Samo Bog zna šta će doneti budućnost. Imamo pravo nadati se dobrom, pošto je Bog naš Otac, a on upravlja svetom. Svakim konkordatom ili nagodbom državna vlast priznaje katoličku Crkvu za nezavisnu duhovnu organizaciju, što znači, da država priznaje Crkvi njenu jurisdikciju, koja se proteže na učiteljsku službu, svećeničku i pastirsku, kakvu je Krist ostavio svojoj Crkvi. Konkordat je vrlo krupno pitanje koje se redovno godinama rešava i treba onda da decenijama i stolećima ostaje na snazi. Kako je konkordat obostrani ugovor dvaju suverenih zajednica, treba da su oba partnera spremna u duhu mirne saradnje rešiti pitanja koja zadiru u zajedničku kompetenciju. Da li je za Crkvu došlo vreme da sklopi s nekom državom takav ugovor, takav sud pripada isključivo Svetoj Stolici.

TOMO. Pitanje: Želeo bih primiti škapular Karmelske Majke Božje. Šta treba da učinim da to postignem? Odgovor: U mnogim našim župama postoji bratovština Karmelske M. B. Prijavite se domaćem župniku pa će Vas on sam ili preko nekog susednjeg župnika primiti u imenovanu bratovštinu i podeliti blagoslovljeni škapular odnosno odgovarajuću medaljicu. Onda treba pobožno i s pouzdanjem nositi škapular, obavljati uobičajene molitve, vladati se svuda kako dolikuje Marijinom štićeniku, pa će nad Vama počivati naročita Marijina zaštita.

NAKANE APOSTOLATA MOLITVE ZA MART.

Opšta nakana: na općenite i posebne nakane svetog Oca Pape. Misijska nakana: da bi se među stanovnicima Latinske Amerike probudila brojnija svećenička i misijska zvanja.

BLAGOVEST izdaje Nadbiskupski Ordinarijat u Beogradu. — Odgovorni urednik: Dr. Janez Jenko, konzultor. — Uredništvo i uprava: Beograd, Svetozara Markovića broj 20.
Poštanski fah 524. — Tekući račun 10-KB-33-Ž-410.
Štampa grafičko preduzeće „Slobodan Jović" — Beograd, Stojana Protića 52

Poštarina plaćena u gotovu
GOD. XXVI BROJ 4 BEOGRAD, APRIL 1957 CENA 20 DIN.

BLAGOVEST

VERSKI MESEČNIK

JULIUS DREXLER **Pieta**

Krist je postao za nas poslušan do smrti, i to do smrti na križu. Zato ga Bog uzvisi i dade mu ime, koje je nad svakim imenom.

SVETA SEDMICA

Kruna su crkvene godine spomendani Kristova stradanja i njegova slavna uskrsnuća. Od početka kršćanstva Veliki petak i Uskrs imali su posebne liturgijske obrede. Kroz prvih nekoliko vekova liturgijski obredi od Cvetnice do Uskrsa razvili su se do umetničke tvorevine prvog reda. Ti divni obredi bili su na snazi sve do sada, kada su bili kako po samom sadržaju tako i po načinu i vremenu obavljanja podvrgnuti izvesnim promenama.

U građanskom su pogledu dani velike sedmice postali već odavno obični radni dani. Tako se često dešavalo da su se ti divni i potresni obredi vršili gotovo u praznim crkvama. Oni koje je tištila briga da se povrati nekadašnja povezanost kršćanskog naroda s liturgijskim funkcijama, tražili su da se liturgija prilagodi potrebama vremena. I tako je došlo do toga da je Sveta Stolica dekretom od 16 nov. 1955 godine ispunila želju tolikih liturgičara i uvela znatne promene u nove obnovljene obrede svete sedmice, koje smo prošle godine imali prvi puta priliku u celosti doživeti.

Najvažnije promene su: u poslednja tri dana velike sedmice liturgijske funkcije premeštaju se od jutra na uveče; obredi se skraćuju i veća se važnost polaže na sudelovanje vernika.

Iskustva, stečena prošle godine pokazala su da je katolički svet sa simpatijom prihvatio nastale promene i odazvao se u velikom broju da prisustvuju svetim obredima. Iz svih katoličkih zemalja čule su se vesti o dobro posećenim crkvama i o ogromnom porastu svetih pričesti.

Svečane funcije postizavaju tek onda pun psihološki učinak, ako su besprekorno obavljene, ako svaki učesnik dostojno i uredno izvrši svoj zadatak Zato je važno da se tokom ove korizme dobro prouče sve molitve i akcije kao i da se uvežbaju funkcije. Fra Šiliceva knjiga „Uskrsno bdjenje" može u tu svrhu vrlo korisno poslužiti. Gde nema pogodne knjige, tamo treba više ličnog rada da se vernicima dovoljno protumače ti obredi, molitve i simbolične akcije kojima obiluje liturgija. Lepo obavljena liturgija velike sedmice duboko deluje na sve učesnike: svećenike, ministrante, pevački hor i ostali veran narod.

Kako u malom članku nije moguće sažeti bogatstvo misli kojima se susrećemo u toj liturgiji, to treba da se zadovoljimo s jednom ili drugom upadljivijom misli.

Cvetnica. *Obnovljeni obred za cvetnu nedelju ističe važnost procesije s otkrivenim križem na čelu i pevanjem pesama i himana u čast Krista Kralja. Taj ophod, u koji neka se svrstaju svi prisutni vernici, potseća nas na svečani Isusov ulazak u Jeruzalem na cvetnu nedelju, kada ga je narod oduševljeno pozdravljao: „Hosana sinu Davidovu, blagoslovljen, koji dolazi u ime Gospodnje! Hosana u visini". Crkva želi da pevajući pesme, koje ističu Kristovo kraljevsko dostojanstvo, pokažemo svoju privrženost i vernost Kristu, svome Kralju. Jeste, Krist jest naš kralj, mi smo njegovi podanici, više, vojnici. Križ je naš barjak! U križu je naša uteha, naš spas!*

Veliki četvrtak. *Taj je dan posvećen uspomeni na poslednju Večeru i ustanovu svetog oltarskog Sakramenta. Sada je dozvoljeno u svakoj crkvi obavljati i obred pranja nogu, koji je bio ranije pridržan samo katedralama i samostanskim crkvama. Crkva želi da se zahvalimo za neprocenjivo blago svetog oltarskog Sakramenta time, da u što većem broju na taj dan prisustvujemo svetoj Misi te primimo svetu pričest. Koliko puta se je Krist u tom Sakramentu žrtvovao za nas nebeskom Ocu i nahranio našu dušu! Koliko dugujemo euharističkom Isusu!*

Uprkos tehničkom napretku, ishrana stanovništva pretstavlja redovito za svaku zemlju krupan i težak problem. Krist-dobri Pastir je obezbedio duhovnu ishranu za svoje ovce. Ispitajmo samoga sebe, da li uvek tako uživamo taj euharistički kruh, da nas ne bi zbog nedostojnog primanja zadesila Božja osuda.

Veliki petak. *Smrtni dan našeg Spasitelja. Prema obnovljenoj liturgiji svečano klanjanje svetom križu i njegovo ljubljenje zauzima naročito važno mesto. Kad svećenik otkrije sveto Raspeće, počinje klanjanje. Svećenik skida cipele, tri puta klekne i poljubi Raspetome noge. Za njim čine to ministranti, a onda se produžava taj obred kod pričesnog stola. Izmedju dve goruće sveće stoji križ pred vernicima, a oni pobožno pristupaju, sagibaju koleno i stojeći ljube raspelo. Kad budeš tada stajao pred raspetim Kristom, promisli u sebi:- „Kriste, ti si umro, da bih ja mogao živeti. Do dna si ispio kalež trpljenja da bi se meni otvorila vrata nebeskih radosti. Večna ti hvala!"*

Velika subota. *Liturgija velike subote vratila se opet u noćne časove kao što je bilo u dalekoj prošlosti, kad su i ti obredi nastali. Novi obredi se pomalo razlikuju od starih. Od 12 proročanstava ostala su 4. Iza posvete krsne vode dolazi svečana obnova krsnog zaveta. U misijskim zemljama se još danas u toj noći krštavaju katehumeni (odrasli pripravnici na sveto krštenje) i stupaju tako u krilo svete katoličke Crkve.*

Oni se godinama pripravljaju na taj korak te moraju životom pokazati da shvaćaju kršćanstvo ozbiljno. Mi smo se medjutim krstili kao mala deca i tada po kumu obećali Kristu i Crkvi vernost. Prikladno je dakle da u toj velikoj svetoj noći obnovimo stara obećanja. Zapaljenom svećom u ruci ponovo se javno pred svima vernicima odričemo sotone, njegovih dela i njegova sjaja, a onda ispovedamo veru u glavne kršćanske istine. Krštenjem smo odumrli grehu i oživeli novim životom deteta Božjega.

Krist je ove noći pobedio smrt te svojim uskrsnućem u preobraženom i produhovljenom telu pokazao da je Bog. Pomislimo da smo Kristovi učenici te kao takvi dužni nasledovati svoga Učitelja. Naš kršćanski život mora kao goruća sveća u tamnoj prostoriji bacati svetlo dobrog primera u bezbožni grešni svet. Goruća sveća u našoj ruci simbol je naše žive vere te jamstvo našeg susreta s Kristom na nebeskoj gozbi.

Uskrs. *Posle divnih obreda velike sedmice dolazi najveći blagdan, posvećen samoj tajni Kristova uskrsnuća. To je najveće Kristovo čudo i najjači dokaz za istinitost Kristovog poslanstva. Svečana sveta Misa služi se u svakoj crkvi najvećim mogućim sjajem i pruža kršćanskom srcu predosećaj nebeskih radosti. Za Krista i njegove učenike trpljenje i smrt su prolazni, samo sredstvo na putu do konačne, večne pobede.*

Uskrs uleva u kršćansku dušu čvrstu i nepokolebivu nadu u pobedu kreposti nad grehom, istine nad laži, pravde nad zločom, dobra nad zlim.

USKRŠNJA PJESMA SINU

Tebi će reći lijepe riječi,
a udarit će te oštrim bičem.
Nemoj zaplakati, sine!
Njega su i bičevali
i govorili mu riječi pogrde.

Ljudi malo znaju za milosrđe.
Za svaku tvoju obijest
osjetit ćeš željeznu kaznu bližnjih.
Nemoj zaplakati, sine!
Za samo dobro, za spasenje,
Njemu su platili sramotnom smrću.

Ako budeš sebe u svom djelu
za sve ljude dao,
danas će tvoje djelo slaviti,
sutra popljuvati i pohodati.
Nemoj zaplakati, sine!
Ako si imao u srcu ljubavi,
ona će uskrsnuti tvoje djelo!

Kao što je ljubav Njega uskrsnula!

Tko ne pozna Svetog Pisma, ne pozna Krista

KRIST, NAŠE VAZMENO JANJE

Krist, naše vazmeno Janje, žrtvovan je i uskrsnuo je! To je radosni poklik kršćanske duše na uzvišeni i sjajni blagdan Kristova Uskrsnuća. Pri tom poklíku kao da čujemo radosni zvuk uskrsnih zvona, kao da gledamo vedar, sunčani proljetnji dan, koji svojim blještavilom tako lijepo simbolizira Kristovu pobjedu nad grijehom i smrću. Za Misu toga velikog dana uzela je liturgija svoju poslanicu opet od svetog Pavla (1. Korinćanima 5, 7-8).

1. Tekst poslanice vrlo je kratak, ali tako krcat uskrsnim mislima:

Braćo! Uklonite stari kvasac, da kao što ste beskvasni, postanete novo tijesto, jer je žrtvovan Krist, naše vazmeno Janje. Zato svetkujmo: ne u starom kvascu, niti u kvascu zlobe i bezakonja, nego u beskvasnom kruhu iskrenosti i istine.

2. Dolazi nam odmah na um pitanje: u kakvim je okolnostima, s kojom je svrhom i zbog kojih razloga sveti apostol iznio ove misli o kršćanskom vazmenom Janjetu? Povod i okolnosti bile su vrlo jednostavne, upravo nesrazmjerne s uzvišenom liturgijskom upotrebom ovog teksta.

Korintska je crkva bila dosta živa i burna. Pavao je više puta morao pisati toj donekle uzburkanoj mladoj zajednici. Neki je vjernik u Korintu počinio javnu sablazan. Ovakvu je povredu kršćanskog morala trebalo javno kazniti. Pavao im stoga piše, da toga javnoga grešnika isključe iz svoje zajednice. To je vjerojatno prvi slučaj izopćenja ili ekskomunikacije. Apostol piše: „Kad se saberete u imenu Gospodina našega Isusa Krista, i vi i moj duh sa silom Gospodina našega Isusa Krista, da se taki preda sotoni na propast tijela, da se duh spasi u dan Gospodina Isusa".

3. U vezi s tim javnim grešnikom, koji je mogao svojim zlim primjerom zaraziti cijelu zajednicu, Pavao posve naravno prelazi na primjer kvasca: „Ne znate li, da malo kvasca sve tijesto ukiseli?" Dakako, to Korinćani dobro znadu. Javnoga grešnika treba dakle ukloniti iz zajednice, da ne bi razorno djelovao svojom pokvarenošću.

Odmah iza ovog upita slijede i riječi uskrsne poslanice. Prve kršćanske zajednice poznavale su, a neke možda i obdržavale židovske pashalne obrede. Svakako su evanđeoski propovjednici u svojim katehezama morali govoriti o simboličnom značenju pashalnog janjeta i o pashalnim obredima.

A među ovim obredima bila je značajna upotreba beskvasnih kruhova. Kroz jednu sedmicu Izraelci nisu jeli kvasnoga kruha. Blagdan Pashe započeo bi klanjem pashalnih jaganjaca na određeni dan predvečer. Od toga časa počimala je obveza beskvasnih hljebova. A Isus je naše vazmeno Janje. Kad je on žrtvovan, započela je za nas kršćane obveza, da se hranimo beskvasnim kruhom. Dakako, da sveti Pavao kao i kasniji propovjednici, ovu upotrebu beskvasnih kruhova tumače na preneseni, duhovni način.

4. Kvasac se često uzima kao slika pokvarenosti i zloće. I Isus je rekao u tom smislu: „Čuvajte se kvasca farizejskog i saducejskog" (Matej 16, 11). Pavao kaže, da radosno svetkujemo vazmeni blagdan, s pravim beskvasnim kruhovima. Kvasac je trebalo u izraelskim domovima uoči Pashe pomno ukloniti iz stanova. Kasniji su rabini pošli tako daleko, da su neki od savjesnijih Židova za vrijeme pashalne sedmice svoju kuću i sve posuđe, osobito ono, u kojemu je moglo biti kakvog ostatka starog kvasca, davali kao u najam, odnosno prodavali na osam dana kakvom inovjercu, samo da dotični Židov ne bi tih dana imao u svojoj kući makar i malo kvasca.

Kršćani prema pozivu svetog Pavla moraju svetkovati svoj Vazam u beskvasnom kruhu iskrenosti i istine. Već same ove riječi zvuče po čistoći, kreposti i poštenju. Za „iskrenost" imamo u grčkom izvorniku riječ, koja zapravo znači čistoću, prozirnost zraka ili koje boje. Dakle ta riječ zapravo znači bjelinu duše, nevinost, iskrenost, bez „farbanja" i ikakve lukavštine. Značajno je, da u cijelom Novom Zavjetu samo sveti Pavao upotrebljava ovu riječ.

5. Takve je savjete apostol dao Korinćanima 56. godine kršćanske ere. No ti savjeti vrijede uvijek. Mi se kršćani neprestano nalazimo u blagim danima prave Pashe, prigodom koje je žrtvovano naše vazmeno Janje — Krist. Ta je žrtva učinjena jedamput zauvijek, a obaveze njenih obreda traju za naše duše na neki način neprestano. Čistoća, iskrenost, istina moraju biti trajne odlike kršanske duše.

Liturgijska obnova

Žrtva sv. Mise

Od najstarijskih vremena do danas

„Sakramentari" su najstarije knjige sv. mise po rimskom obredu. U njima su sadržani svi formulari i tekstovi potrebiti svećenicima kod služenja mise. Napose su bile knjige za čitanje (lekcionari) epistola i evanđelja, te za pjevanje (antifonarij). Ove najstarije misne knjige katkada su imale izmjena u tekstovima osim u Kanonu, koji je ostao nepromijenjen. Iz njih vidimo, da je u 5—6 v. bio bujan i cvatući liturgijski život u Rimu. Osim velikih, historijskih bazilika, Rim je onda imao 25 župskih crkvi (tituli). Sve ove crkve smatrale su za osobitu čast, što je na određene dane i blagdane u godini dolazio sam rimski biskup — papa uz veliku asistenciju klera i uz kolektivno i aktivno sudjelovanje naroda iz svih gradskih kvartova, da vrši službu Božju. Ovaj sastanak vjernika za vrijeme svečane papinske mise u jednoj odredenoj rimskoj crkvi zvao se „Statio". To je stara latinska riječ, što znači vojničku stražu (stanicu), na kojoj vojnik bdije, a tu su riječ poprimili starokršćanski pisci, da označe, da je život kršćanina na ovoj zemlji molitva i jedno vječno bdijenje (vigilia). Riječ „statio" ostala je i do danas u rimskom misalu, n. pr. „statio ad sanctum Petrum", ili „statio ad sanctum Paulum" itd. što znači da se svečana misa na određene blagdane služi u bazilici Sv. Petra u Vatikanu ili Sv. Pavla na cesti Ostije.

Konačnu redakciju starijih sakramentara učinio je papa **Sv. Grgur Veliki".** (590—604), kojega uvelike štuje zapadna i istočna Crkva. Knjiga sv. mise, nazvana „Sacramentarium Gregorianum" s pravom nosi njegovo ime. On je sve uredio i stavio na svoje mjesto, tačno odredio, u koje će se stalne dane čitati ovo ili ono evanđelje, odnosno epistola. Papa Grgur obnovio je kršćanski život najviše preko liturgije. Za njegovog pontifikata, koji je trajao četrnaest godina, ispunjenih velikim brigama i teškim žrtvama, rimska liturgija dostigla je svoj najviši vrhunac i najveći sjaj, te od tog vremena ona je postala liturgijom čitave zapadne Crkve, baštinom evropske svjetske kulture.

Mnoge misne molitve (kolekte), izbor iz epistola i evanđelja, te antifone, osobito u korizmeno doba, potječu od njegovog duha i pera. U njima je lokalni kolorit, čisto pučki karakter, osebujna raznolikost, ona živa boja aktuelnosti, povezanost ljudi sa životnim prilikama i nepogodama vremena, delikatnost osjećaja, koji prodiru duboko u ljudsku dušu, One godine, kada je bio izabran papom, počela je Rimom harati kuga, zatim glad.

a malo kasnije sam grad bio je dugo obsjednut od Longobarda. Trebalo je dizati potištene duhove vjernika, usrdno se moliti Bogu, preblagom Ocu za mir. U svečanoj molitvi Kanona „Hanc igitur". „Ovaj dakle prinos nas slugu tvojih, a i cijele obitelji tvoje, molimo, Gospodine umilostivljen primi...", gdje su u ranije doba bile razne prošnje za sretno putovanje, za blagoslov ženidbe, za posvećenje svećenika, za vladare, za novokrštenike, uopće za razne potrebe duhovne i tjelesne, što je svećenik glasno molio, da ga svatko mogao čuti i razumjeti, Grgur, da se dokine ta varijacija misnog formulara, dodao je ove značajne riječi: „I naše dane vodi u tvojem miru i daj da se izbavimo od vječnoga osuđenja, a da se pribrojimo stadu izabranika tvojih, po Kristu Gospodinu našemu, amen".

Ovu molitvu zadržala je Crkva i do danas, jer znade vrlo dobro kao milostiva majka koliko je njezinim sinovima, bez razlike rase, jezika i boje potreban mir u svim vremenima, kako je najvažnije spasenje duše, a najviši cilj uživanje nebeske slave u društvu svetih. Papa je gojio osobitu simpatiju za otok Sicliju, gdje je podigao više benediktinskih samostana, pa je u Kanonu na listi djevica — mučenica nadodao dvije iz Sicilije: Agatu iz grada Katanije i Luciju iz Sirakuze. Liturgiju sv. mise ukrasio je velikim sjajem i za njegovo doba „Statio" je poprimila karakter prave pučke svečanosti na godišnjice mučenika i na druge crkvene blagdane. Kardinal Schuster, milanski nadbiskup, u svojem djelu „Liber Sacramentorum" opisao je živim stilom ove svečanosti. Papa Grgur, koji je bio slabog tjelesnog sustava, prisustvovao je uvijek ovim „stacijama". Na čelu svoga stada rimski biskup na bijelom konju jašio je u procesiji od crkve do crkve, da služi sv. misu. On je hranio vjernike primjerom, živom riječju i sv. sakramentima. Poznate su njegove aktuelne propovjedi (homilije), koje su i danas pune žara i sugestivnosti. Narod je kolektivno sudjelovao. Moralo je biti divno gledati one tisuće vjernika svake dobe i staleža, radnike, patricije, obične građane, svećenike i redovnike kako zajednički sudjeluju kod mise.

Crkveno jedinstvo jednog pastira i jednog stada bilo je tako vidljivo i ujedno potvrđeno zajedničkom euharistijskom trpezom jednog kruha i jednog kaleža, prikazanog Bogu u ime sviju od vrhovnog pastira. On je prolazio rimskim ulicama, na kojima su se još dizale carske palače, spomenici foruma, terme i amfiteatar. Sjajno kamenje, koje je sličilo iverju.

To je bio suton staroga Rima. Grgur je predosjećao susret s barbarima, ali nije smalaksao. Teški časovi u povijesti izgledaju nam vječni. U tom rimskom sumraku on je zapalio svijetlo liturgije. Dok je Tiber sa svojim nemarnim valovima prijetio poplavom grada on osniva dvije pjevačke škole (schola cantorum) u Lateranu i Vatikanu, da uzveliča misu i da vjernike podigne i oslobodi od dosade. Sam je učio mlade klerike u pjevanju. Prije njega crkveno pjevanje bilo je po uzoru židovskih sinagoga i antiknog grčko-jonskog pjevanja bez neke stalne norme, a bilo je slično plesnoj glazbi. Njemu je to izgledalo vrlo neozbiljno, što se nikako ne slaže s veličanstvom rimskih bazilika, ukrašenih s dostojanstvenim mozaicima. Uredio je koralno pjevanje, koje se još i danas nazivlje po njemu „gregorijansko". To su glasovi polagani i slatki, koji duboko diraju u dušu i vode ju u neizmjernost. Monotonija lagana i ozbiljna, koja izražava veselje, žalost, molbu, ugodni zaborav i veliko pouzdanje. Tonovi „Prefacije" i „Pater noster" (Oče naš) i ostali napjevi postali su dominantna harmonija čitavog srednjeg vijeka u cijeloj Evropi, to je neka divna muzikalna baština, koju poseduju naša srca.

Kad pogledamo sve ono, što je papa Grgur učinio za uzveličanje sv. mise, onda vjerujemo u onu legendu od njegovog tajnika, da je Duh Sveti u prilici golubice govorio Grguru u uho, što će kazati i što će činiti.

(Slijedi)

Kad je nastalo štovanje Bl. Nikole Tavelića

Kad su naši biskupi i nadbiskupi 14. studenoga 1939. u svečanoj audienciji predali slavno vladajućemu Papi Piju XII. molbu za proglašenje našega velikoga zemljaka Bl. Nikole Tavelića svetim, oni su molili za t. zv. ekvipolentnu ili jednakovaljanu kanonizaciju, t. j. jednakovaljano proglašenje svetim. Molili su za to proglašenje, jer ide brže, a nadali su se, da će biti obavljeno god. 1941, kad je imala biti proslava 1300. godišnjice odnosa hrvatskog naroda sa Sv. Stolicom. Drugi svjetski rat, koji je malo prije bio buknuo, domalo je obuhvatio i naše krajeve, pa je omeo koliko proslavu 1300. godišnjice toliko i proglašenje Bl. Nikole svetim.

Ekvipolentno ili jednakovaljano proglašenje svetim biva onda, kad se daje na temelju starodrevnoga štovanja, bez dugoga i strogoga ispitivanja čudesa. Obično se daje u slučajevima mučenika, a ne rijetko i u slučajevima ispovjedalaca i djevica. Papa Benedikt XIV u svom znamenitom djelu o proglašivanju blaženih i svetih, knj. I, pogl. 41, navodi 11 Svetaca, koji su na taj način proglašeni svetima, a samo je jedan od njih bio mučenik, dok su svi drugi bili ispovjedaoci i djevice. U poslednje vrijeme na taj je način Papa Pijo XI god. 1931. proglasio Svecem sv. Alberta Velikoga, Dominikanca, ispovjedaoca i biskupa. Znamo pak, da je na taj način Papa Ivan XXII proglasio svetim sv. Tomu Akvinskoga, također Dominikanca i ispovjedaoca. Stoga su se naši biskupi opravdano nadali da će i Bl. Nikola Tavelić kroz kratko vrijeme biti proglašen svetim, tim više što je mučenik.

Ovdje se nameće pitanje, kad je nastalo štovanje Bl. Nikole Tavelića, da bi se na temelju starodrevnog štovanja moglo očekivati njegovo proglašenje svetim. Možemo odmah reći, da je štovanje Bl. Nikole nastalo neposredno nakon njegove svete smrti. Budući da je Bog Bl. Nikolu, pri mučeništvu, proslavio čudesima, napose time što nije dopustio, da njegovo sveto tijelo, koje je bilo 3 dana u vatri, izgori, nego je ostalo netaknuto od vatre, pa su ga Saraceni potajno zakopali, da ga kršćani ne bi štovali kao Sveca, to su vjernici, osobito pak njegova redovnička subraća, odmah počeli štovati svoga subrata kao Sveca. U franjevačkom rukopisnom Brevijaru, što se čuva u samostanu Sv. Frane u Šibeniku, a koji je napisan najkasnije god. 1411, naređuje se, da se blagdan njegov i njegovih drugova mučenika štuje 14 studenoga, tj. na dan njihove smrti. U izvještaju o njihovu mučeništvu, koje je O. H. Dobrović, Franjev. Konv. u Šibeniku, prepisao god. 1733. iz jednoga starinskoga kodeksa, a koji se također čuva u istom samostanu, kaže se, da se njihov blagdan slavi toga dana. To potvrđuje i P. Petar Ridolfi iz Tossignana u Italiji god. 1586. u svom velikom djelu o povijesti Franjev. Reda. Osim toga ima i drugih dokaza, da je štovanje našega Bl. Nikole počelo odmah nakon njegove smrti, t. j. god. 1391. To dokazuje u prvom redu njegova obuća, sandale, koje su se do god. 1522. štovale kao svetačke relikvije u Blaženikovu samostanu Bribiru; kad su pak Turci god. 1522. porušili taj samostan, onda su se štovale u samostanu Sv. Frane u Šibeniku, sve do dana današnjega.

Pitanje, kad je nastalo štovanje Bl. Nikole Tavelića riješeno je prigodom postupka za odobrenje njegova štovanja. Postupak se vodio od god. 1880. do god. 1888. pred biskupskim sudom u Šibeniku i pred Sv. Zborom Obreda u Rimu. Na temelju isprava i svjedočanstava, koja su bila podnesena sudu, sud je utvrdio i 24. XI. 1881. presudio, da je štovanje Bl. Nikole nastalo odmah nakon njegova mučeništva i da mu se iskazivalo bez prekida sve do toga dana. Sv. Zbor Obreda sve je pojmnjivo ispitao i nakon više od sedam godina ispitivanja i proučavanja, 25. svibnja 1889, potvrdio presudu, nakon čega je veliki Papa Lav XIII 6. lipnja 1889. odobrio javno štovanje

našega slavnog zemljaka Bl. Nikole Tavelića.

Nakon odobrenja štovanja, otkriven je velik broj isprava i svjedočanstava, koja govore o Bl. Nikoli, njegovu mučeništvu i štovanju. Da spomenemo samo nešto. Za vrijeme postupka za odobrenje štovanja poznato je bilo samo šibensko izvješće o mučeništvu. Kasnije su otkrivena još 4, i to 3 u Rimu, a 1 u Leipzigu. Štaviše spominje se još jedno u nekoj staroj franjevačkoj kronici, a 2 u dva samostana u Francuskoj. Sva su ta izvješća napisali svjedoci očevidci, koji su s Bl. Nikolom i njegovim drugovima boravili u istom samostanu na brdu Sionu u Jeruzalemu i bili prisutni njihovu mučeništvu. — Za vrijeme postupka bio je poznat samo jedan Martirologij ili knjiga Mučenikoslovlja, u kojemu se spominje mučeništvo našega Bl. Nikole. Nakon toga otkriveno ih je još 5.— Velik je broj svjedočanstava, koja su dali i napisali od vremena mučeništva sve do postupka za odobrenje štovanja razni učeni i sveti muževi. Među njima ističe se sv. Jakov iz Marhije god. 1449, koji izjavljuje, da je vidio u Šibeniku 2 Blaženikova krvna brata.

Sve te isprave i svjedočanstva bit će doskora podastrta Sv. Stolici, da bi se na temelju njih dobilo proglašenje Bl. Nikole svetim. Budući da njihov broj prelazi 60, možemo se pouzdano nadati, da će, kad se stvar ispita, biti uvažene molbe naših crkvenih i svjetovnih dostojanstvenika, koje i ovih dana idu u tu svrhu Sv. Stolici. Ali budući da se radi o vrlo ozbiljnoj stvari, treba mnogo moliti Boga, da pomogne svojom milošću, te naše molbe i želje budu što prije ostvarene.

PTIČICA U KAVEZU

Život Fra Leopolda Mandića

(Nastavak)

Saobraćaj s nebom

Još u svojoj najranijoj mladosti, još kao mali Bogdan, osjećao je Fra Leopold neku osobito snažnu silu, koja ga je vukla u samoću, na molitvu. U tim sretnim časovima sabranosti zaista je on saobraćao s nebom. Što je sve njegovoj duši tada govorio Bog, ostat će za nas tajna, ali da je to moralo biti divno i uzvišeno, najbolje dokazuje učinak: Bogdan, pa Fra Leopold bivao je s godine u godinu sve savršeniji, sve svetiji.

Da, i mali Bogdan, i mladi Fra Leopold imao je svojih nedostataka, i on je bio čovjek. Na primjer, kad bi mu se tkogod narugao, što je onako malen i sitan, znala je burno uzavreti njegova vruća dalmatinska krvca. Domalo je on bio opet tih i miran, ali to je bio plod njegove borbe...

Junačku borbu sa svim nedostacima slabe ljudske naravi vodio je Fra Leopold neumorno, ustrajno, sa žilavošću pravoga Poljičanina, potomka starih mornara Mandića i Carevića, bez popuštanja, bez počinka. Onaj mali čovuljak bio je junak prvoga reda! On je išao s v o j i m p u t e m, nitko i ništa ga nije moglo zaustaviti na njegovu neustrašivom stupanju k — i d e a l u...

Uz tu borbenu samozataju i svladavanja svega, što bi moglo biti na smetnju njegovu jedinome nastojanju, pridružila se topla, svedrna molitva. Zaista se može reći, da je Fra Leopold savršeno izvršio onu riječ: — T r e b a u v i j e k m o l i t i i n i k a d a n e p r e s t a j a t i. Osobito je gajio žarku pobožnost prema Euharistiji i nježnu, djetinju pobožnost prema Majci Mariji, koju je nazvao B l a g o s l o v l j e n o m G o s p o d a r i c o m.

Molitva — samozataja — žarka ljubav k Isusu i Mariji, — to je bio onaj trostruki temelj, na kojemu se dizala nebotična zgrada Fra Leopoldove duhovnosti. I sve više se na njemu opažalo ono nebesko, sve manje ono, što je odavalo slaboće Adamova djeteta. U svome saobraćaju s Bogom Fra Leopold je sve bolje upoznavao Njegovu volju, sve se više sjedinjavao s njome, sve vjernije tumačio tu svetu volju onima, kojima je govorio u Njegovo ime.

Kad je ono još kao mladi klerik 1887. čuo Isusov glas o svome zvanju, nije odmah shvatio svu njegovu dalekosežnost. Danas, poslije trideset i više godina, njemu je sve bilo jasno. Evo što je pisao 1925.:

— *Preblažena Djevice Marijo!*

Ja Fra Leopold Marija Carević, da izvršim poslanje, koje si mi povjerila s obzirom na istočne narode, u onome dijelu, što ga ja s milošću Gospodnjom moram izvršiti, z a v j e t u j e m s e, u smislu Serafinskoga Oca sv. Franje, u određenim granicama, za sve vrijeme svoga života, bez ikakva prekida i sa svom marljivošću, da ću raditi za vječno spasenje onoga naroda.

Ti vidiš, u kojim se okolnostima razvija moj život i koje me nevolje tište; udostoj se, molim te, uzeti ovu stvar u svoje ruke. —

Osobito sredstvo, u smislu onoga Glasa iz god. 1887., koje je on upotrebljavao u vršenju toga svoga junačkoga zavjeta, bila je sveta Misa. Ne može se opisati, s kojom li je pobožnošću prikazivao Bogu nekrvnu Žrtvu Jaganjca Božjega! Pripravljao se na nju gotovo čitav sat, vrlo rano ujutro. Poslije Posvećenja često su ga oblile suze, lice bi mu se preobrazilo, tako da je neki njegov subrat ustvrdio:

— Da čovjek reče, da je Otac Leopold bio svetac, dosta se je sjetiti, s kojom je dubokom pobožnošću prikazivao svetu Misu!

I evo šta on piše 1937.:

— *Pred Bogom: ... obvezujem se zavjetom, da ću djelotvorno raditi, svaki dan, preko svega svoga života, računajući s mojom slabošću, i po određenome načinu, oko promicanja povratka nesjedinjenih istočnjaka u katoličko jedinstvo.*

Da nastojim oko toga prevelikoga dobra, potiču me ovi razlozi: Božja je Providnost, s obzirom na me, odredila, da ako hoću, mogu promicati toliko dobro, osobito prikazujući Svetu Žrtvu Mise. Zato, obnavljam zavjet, da ću prikazivati Svetu Žrtvu Mise, bez povrede pravde i ljubavi, za povratak nesjedinjenih istočnjaka.

Gospodin hoće, da mu služim na ovaj način. Ja o tome ne mogu sumnjati, jer mi je volja Božja s a s v i m j a s n a.

To je bilo o pedesetoj godišnjici njegova poziva! A godinu dana prije smrti napisat će ovo:

— *Pred Bogom: za me nema nikakve sumnje. Po svome svećeničkom serafinskom pozivu, ja sam izabran, da nastojim oko spasenja odijeljenih istočnjaka. Zato ću morati odgovarati božanskoj dobroti našega Gospodina Isusa Krista, koji me je odabrao, da se po mojoj službi ispune božanska obećanja: I bit će samo jedno stado i samo jedan Pastir.*

Kažem po mojoj službi, u koliko prikazujući božanska otajstva božanska se Ljubav prikazuje za odijeljene i tako se vrši njihovo otkupljenje.

Međutim, svaka duša, kojoj je potrebna moja služba, bit će za me kao neki I s t o k. — —

Drugi put opet:

— *Po milosti, koja mi je udijeljena, obnavljam svoje zavjete i u isto se vrijeme prikazujem kao žrtva za otkupljenje moje istočne braće, u jedinstvu nekrvne žrtve Kristove, koju svaki dan prikazujem Bogu Ocu na svetom oltaru. —*

Imao je posebnu knjižicu, u koju je gotovo svaki dan bilježio po koju misao u vezi sa svojim životnim zadatkom, kojemu je bila posvećena svaka žilica njegova velikoga i divnoga srca.

Nekome je svom prijatelju jednom rekao:

— *Ja se osjećam pozvanim, ako se ne varam, na dobro istočnih naroda. Gospodar Bog, u svojoj divnoj Providnosti, dao mi je za to sredstva u svetoj Misi. Pomozite me i vi, slušajući svetu Misu i primajući svetu Pričest; imat ćete istu moju nagradu, jer je tolika nagrada proroková kolika je i onoga, koji pomaže proroka. Sjećajte se uvijek, da svaki čovjek mora spasavati svoga bližnjega. —*

Tako je ovaj veliki skriveni apostol Istoka radio na svom području koristeći u isto doba nebrojenim dušama, koje su pristupile k njegovoj ispovijedaonici i preko njega stupale u tajanstveni saobraćaj s nebom. Svi pokornici Oca Leopolda bili su potpuno uvjereni, da toga čovjeka, puna najživlje vjere, tako požrtvovna, tako neumorna u radu za duše, tako umrtvena i tako pobožna, sam Bog na osobiti način prosvjetljuje i upravlja u njegovu velikom ispovjedničkom poslu.

A to uvjerenje dokazali su bezbrojni izvanredni događaji, koji su pratili djelovanje ovoga ispovjednika, ne samo u Padovi, nego i dalje, mnogo dalje. Jer su se Ocu Leopoldu znali obraćati i iz dalekih strana, da im dođe k smrtnoj postelji i pripravi ih na vječni polazak. Gdje je samo mogao, čovjek se Božji odazivao svakom pozivu.

Peto poglavlje

U pokori i suzama

U malenoj sobici kraj crkve svetoga Križa u Padovi, gdje je Fra Leopold duge i duge sate sjedio liječeći bolesti duša, visio je poviše klecala križ, jednostavni križ s likom Propetoga. Koliko li je puta Fra Leopold pogledao suznih i zaljubljenih očiju na taj križ! On je bio simbol njegova života. Poput apostola Pavla, poput svoga serafinskoga Oca Franje on nije htio da zna išta, osim Isusa Krista, i to Propetoga (vidi: 1. Kor. 2, 2). Njega je on propovijedao dušama, k Njemu duše vodio. Njemu nastojao biti sličan razapinjući svoje nedužno tijelo u svedrnoj pokori i odricanju.

Eto najprije sama ta sobica! Nekoliko četvornih metara, klecalo i naslonjač s malim podnoškom, o zidu Križ i mali karton s molitvom, — i to je sve! Ni u najžešćoj zimi nije se tu palila peć. Jednoga dana nađe ga neki prijatelj napo smrznuta:

— *Ama, Oče, zašto ne dadete staviti štogod peći?*

— *Što ćete, toliki siromasi trpe led, a ja ću imati srca, da se grijem kod peći? Što ću im moći reći, kad se dođu ispovjediti?*

Istom će u kasnijim godinama, i to kad mu starješine narede, postaviti malu peć. Ali zato je ljeti pogibao od silne zapare, i tu nije bilo lijeka!

Zatim svi oni dugi sati, što ih je proveo u toj sobici! A uvijek raspoložen, uvijek spreman uvijek ustrpljiv. Je li časkom izišao, a zvonce mu dalo znak, da je već netko drugi došao, on se odmah vraća i veselo govori:

— *Evo me Gospodine, evo me!*

I tako, bude li potreba, po deset, dvadeset, stotinu puta na dan!

Bio se zavjetovao, da neće izvan obroka nikada ništa jesti i da nikada ne će izići iz samostana radi odmora ili zabave. Međutim njega je uvijek nešto boljelo, osobito želudac. I liječnik mu je napokon naredio, da mora više puta preko dana uzeti koju malenkost i barem po sata svaki dan izići na šetnju izvan samostana.

To se Fra Leopoldu činilo velikom razmaženošću, pa se obratio za savjet svom duhovnom Ocu Fra Odoriku. Ovaj mu je odgovorio:

Kažem vam otvoreno, da to što je određeno gledе vas, to jest, da uzmete onaj mali odmor i da se malko okrijepite preko dana, uza sve vaše obećanje, slobodno možete izvršiti. Pače, kao vaš duhovni otac, bez daljega smatram shodnim, da vam i to naredim...

Drugi put mu je pisao:

— Pazite na svoje zdravlje; nemojte misliti, da je to razmaženost. Učinite to iz ljubavi prema Gospodinu, da tako uzmognete sudjelovati kod spasenja duša u službi, na koju je pozvao Bog. —

I Fra Leopold je ponizno poslušao. Ali i samo vršenje ovih „polakšica" umio je on pretvoriti u pokoru. Znajući za njegovo slabo zdravlje, mnogi su mu donosili slatkiša i drugih đakonija. On je sve primio, svakomu brižno zahvalio, ali nikada ništa od toga nije okusio! Sve je odnio starješini, da se razdijeli drugoj bolesnoj braći.

Svoju „zdravstvenu" šetnju izvan samostana držao je točno svaki dan! Palilo sunce, pljuštala kiša, zavijao vjetar grizla studen, Fra Leopold, za ranih poslijepodnevnih sati, kad je bilo manje pokornika, koji su ga čekali, neizostavno je izlazio iz samostana, u šetnju... Katkada ga je koji brat pokušao odvratiti od toga, ali nije uspio. Možda ga je u tom času smatrao i čudakom, a Fra Leopold je — služio i činio pokoru.

Kod obroka je jeo vrlo malo, da se svak čudio, o čemu taj čovjek živi! Vina nije pio nikada, a je li se desio koji izvanredni slučaj, da ga nikako nije mogao odbiti, onda je uzeo samo jedan prst.

Poslije podne nikada nije spavao, a je li bio tako umoran, da mu je glava sama padala od sna, nije ipak legao, nego se samo malo odmarao na — sjedalici.

Bio je učinio zavjet, da će se uvijek mišlju držati u Božjoj prisutnosti. Možda je to najteži od svih zavjeta, koji se mogu učiniti! Koliko on pretpostavlja junačkoga naprezanja pameti i volje, može shvatiti tko god se malko zamisli u to. A Fra Leopold je svoj zavjet savršeno vršio. Je li se dogodilo, da je samo koji časak prošao, a da on nije mislio na Boga, odmah se živo kajao i hrlio na svetu ispovijed, da se ispovijedi, i to sa najdubljom žalošću i skrušenjem.

Svojim pokornicima redovno je davao vrlo lagane pokore, a mjesto njih on je na se uzimao dužnost molitve i pokore. Molio je mnogo i dugo. Premda su ga mučili ulozi u zglobovima nogu, ipak je klečao na podu ili na klupi, a da se ni kada ne naslonl. Zatekli su ga vrlo često još oko ponoći, kako u svojoj ćeliji kleči na podu i moli, ili u bolničkoj kapeli, pošto je utrnuo svijeću, da se drugi ne dosjete. Neke kasne večeri našao ga brat lajik u crkvi, u molitvi.

Oče šta radite? Podite na počinak, jer ste vrlo umorni!

Što ćete, činim malo pokore za one, koje sam ispovjedio. Zato im dajem lagane pokore. Treba da zadovoljim ja.

Uz veliku pokoru Fra Leopold je često lijevao obilne suze: svaka bol onih, koji su tražili kod njega utjehe, nalazila je najživljega odjeka u njegovom dobrom srcu. Ta se bol očitovala ne samo u blagim riječima, kojima je znao kao melemom ublažiti i najljuće rane, nego i iskrenim suzama, s kojima se pridružio plaču onih, koji su trpeli.

A plakao je u svetom ganuću srca, u duhovnim uspjesima svojih pokornika, u različnim prilikama svoga svećeničkoga života. Kao da mu je Gospodin udijelio dar suza, od kojega su primali oliko blagodati oni, za koje su se te suze lile.

(Nastavit će se).

STABAT MATER DOLOROSA

Stala plačuć tužna mati,
na brijegu smrti i smaknuća.
Ona zna svrhu. A Ona pati.
Majčinska bol je za sinom vruća.

I dušom Njenom rastuženom
sjećanja mila nižu se tiho;
prolaze onu svijetlom i sjenom:
na Njenim On se rukama njiho . .

Zarad grijeha ljudskoga puka
nebeski dječak umrije na križu.
Za otkup ljudi žrtva je — muka . . .
Suze blistaju. Suze se nižu.

O, neka ljubav iz srca moga
utješi Tebe, predobra Mati!
Ljubav za bližnjeg, ljubav za Boga,
jedini dar je što mogu dati.

Neka sad dođu i na mene
sve muke kojih se ikad plaših,
sve patnje za me podnesene
na mučilištu od grijeha naših.

Uskrs tek vrtove trpljenja krasi,
blaženstvo cilj je bolova hajke.
Kriste Bože, neka me spasi,
zagovor Tvoje nebeske Majke!

600-godišnjica samostana i crkve

Gospe Sinjske

(30-IV-1357. — 30-IV-1957)

Današnji franjevački samostan u *Sinju* (Dalm.) potječe iz početka XVIII. vijeka. Franjevci su se u nj uselili licem na Novu godinu 1715. Ali to nije *prvi* njihov samostan u Sinju, nego barem *treći*, a i ovaj se više puta iznova podizao. *Prvi* sigurno poznati sinjski samostan osnovan je još u XIV. vijeku. Čuveni monorit O. Konrad Eubel, u svom golemom djelu Bularium Franciscanum VI (1902.), upoznao je naučni svijet s dotada malo poznatom bulom Inocenta VI. (1352. 1362) „Sacrae religionis" od 30-IV-1357., danom u Avignonu. Iz Eubelova djela bulu je prenio u svoj Diplomatički zbornik, sv. XII. (1914.), akademik T. Smičiklas pod br. 305, str-406-407. Iz papine bule saznajemo, da je cetinski knez *Ivan Nelipić*, zaželio na svom posjedu u *Cetini*, splitske biskupije, „za spas svoje duše" podignuti iz temelja (de novo) samostan i crkvu i predati ih franjevcima. Zato General Reda moli Sv. Oca, da im dopusti prihvatiti kneževu ponudu. Inocent rado pristaje i dopušta Braći, da u Cetini „prime, utemelje i sagrade samostan s crkvom ili bogomoljom, zvonikom, zvonom, grobljem, kućama i ostalim potrebnim zgradama... tako, da u njemu može pristojno živjeti dvanaest Braće. Ipak neka se za to odabere zgodno i pristojno mjesto..."

Gdje je upravo stajao taj samostan i kad je dograđen, ne znamo pouzdano, ali sigurno se zna, da je crkva bila posvećena Božjoj Majci MARIJI i da se zajedno sa samostanom nalazila *pod „Vsinjem"* (Fermendžin, Acta Bosnae, str. 140), *„u Cetini pod gradom Fsinom"* (tu, str. 66), *„izvan bedema Grada Fisigna"* (Theiner, Vetera monum I. 533). Samostan i crkvu srušiše Turci oko god. 1499. Franjevci se vraćaju u oslobođenu Cetinu1687. i ostaju do danas. Ove godine oni skromno slave 600-godišnjicu svoga prvoga naseljenja pod „gradom Sinjem".

IZ KATOLIČKOG SVETA

Venezuela. Od 12—16 decembra 1956 u Caracas-u održavao se euharistički kongres. Samo na jedan dan 100.000 osoba primilo je svetu pričest, a 23.000 dece pristupilo prvi puta pričesnom stolu. Privlačiv je bio prizor kada je 6.000 mladih parova obnovilo pred monumentalnom pokaznicom svoje obećanje sa venčanja. — Prilikom kongresa radilo se u radnim sekcijama. Svima su predsedavali laici i oni su imali glavnu reč. Biskupi su se namerno ustegli, da bi se diskusije vršile slobodnije. Biskupi su uveče pretresali rezultate dnevnih diskusija i utvrdili da je postignut među laicima lep napredak. Na kongres došao je i kanonik Kardajn koji je nastupio na socijalnoj sekciji i pozvao radnike na žosistički kongres koji se održava ove godine u Rimu, meseca jula. Kardinal Caggiano, biskup iz Rosario u Argentini, zauzimao je čast papinog legata i uživao gostoprimstvo predsednika republike Venezuele.

Tygodnik Pohszechny — krakovski katolički nedeljni časopis ponovo je počeo izlaziti. Kad je 1953 godine odbio da priopći neki Staljinov slavospev, časopis je morao da prestane izlaziti. Redakciju je preuzeo glavni urednik Turovicz. U njemu saraduje lep broj priznatih katoličkih pisaca koji su poslednjih godina morali ćutati. Izgleda da ima poljski episkopat poverenje u taj časopis.

Sikstinska kapela u Vatikanu poznata je po svom slavnom pevačkom zboru; tim je zborom dirigirao kroz godišta poznati crkveni glazbenik Mons. Perosi, koji je nedavno umro. — Na njegovo je mesto imenovao sv. Otac Pio XII Mons. Bartoluci.

Državni pretsednik Austrije Teodor Kerner umro je u visokoj starosti Po odgoju i zvanju bio je oficir, koji je u Prvom svetskom ratu stajao na fronti. Sa pokojnim kardinalom Innitzerom vezale su ga lične simpatije, što je shvatljivo jer jedan i drugi bili su doista dobrodušni ljudi, ljubazni sa svima i stoga vrlo popularni. Imao je i mnogo smisla za humor, što opće biva kod dobrih ljudi. — O njegovom prijateljskom odnosu prema kardinalu Innitzeru svedoči sledeća anekdota: Jednom je pokojni Kerner primio službeno pokojnog kardinala, koji je nastupio u svojstvu papinskog legata. Čim se svršila ceremonija pozdrava, kaže

Kerner u bečkom humoru kardinalu, koji je bio odjeven talarom grimizne boje: „Mi se zovemo obojica Teodor. Ali je među nama velika razlika. Vi, gospodine kardinale ste izvana crveni a unutra crni, ja pak sam izvan crn a unutra crven" (Pripadao je naime socijalističkoj stranci). U drugim zemljama bi se moguće ljudi malo čudili takvome razgovoru, ali u Beču, gdje su bili poznati dobri odnosi između Kernera te Innitzera, koji su imali oba smisla za šalu, su ovaj razgovor primili simpatično.

Za pokojnog pretsjednika održana je u bečkoj katedrali svečana pontifikalna služba božja. Na dan sahrane 10 januara održan je na želju Austrijske Ambasade i u Beogradu u crkvi Krista Kralja svečani rekvijem, kome su prisustvovali pretstavnici narodnih vlasti i članovi diplomatskog kora.

U Indiji ima 11 seminara za dijecezansko svećenstvo sa 122 profesora i 1485 studenata. Vrhu toga priprema se na svećeničku službu oko 1.000 kandidata iz raznih redova i kongregacija. — Dalje imade u Indiji 37 konvikata za dječake sa 1.500 pitomaca, za koje ima nade, da će se posvetiti svećeničkom zvanju. — Ova je pojava toliko utješnija što se je u zadnje doba indijska vlada protivila da bi došli misionari iz Evrope.

17. cnaački biskup potiče iz Pahou, bivšeg vikarijata Ouidah, iz porodice plemenskog poglavice, koja je nekada vladala u Aboley-i u francuskoj ekvatorijalnoj Africi. Biskupsko redjenje obavio je dekan kardinalskog zbora Tisserant.

Međunarođna izložba u Brislu 1958. Izložbeni prostor, odreden za Svetu Stolicu, uređuje se. Gradi se crkva za 2.500 osoba, posebna kapelica presv. oltarskog Sakramenta, dok će biti ostale kapelice na službu pojedinim nacijama, koje će ih urediti prema svome ukusu. Izložbene prostorije će biti smeštene u tri zgrade na tri sprata. U prizemlju će biti dvorane. Glavna kongresna dvorana će imati 1.200 sedišta.

Salezijanski misionar Ulliana držao je pre kraćeg vremena predavanje na Akademiji Maha Chuialongkorn u Bangkoku. Slušalo ga je preko 300 studenata i mnogi odlični uzvanici. Tamo su bili i budistički monasi. Zamenik poglavara sijamskih budista se iza toga obratio na katoličku veru.

P. Mihael O'Connor vrši u Londonu zanimiv apostolat. Putem časopisnih oglasa, za dve godine, došao je u dodir sa 50.000 osoba, a u korespondenciju stupio je sa 30.000 osoba, od kojih su 2.500 zamolile lokalne svećenike da ih pouče u veri. Dragovoljnim prilozima kriju se izdaci za skupe oglase.

Italijanska vlada odredila je sumu od 450 miliona lira kao državnu pripomoć za radove na obnovi bazilike sv. Marka u Veneciji. Navedena će se svota isplatiti u roku od 10 godina.

U novoj konservativnoj vladi u Engleskoj zauzima poznati katolik lord Perth ministarsko mesto u resoru za kolonije. To je u poslednjih 50 godina prvi puta da ima konservativna vlada katoličkog ministra.

U glavnom gradu Konga počela je raditi sredinom januara katolička novinska agencija. Njen direktor je stajlerski misionar Josip Ceuppens. On će održavati veze s belgijskim i inostranim katoličkim agencijama.

Protiv divljaštva. Italijanski biskupi iz Piemonta osuduju izvesne sportske priredbe u kojima nema prirodnih vrlina, nego upravo pobuduju najniže strasti. Biskupi kao primer navode izvesne oblike boksanja. Teško je znati, šta je gnjusnije: silovitost boraca ili okrutnost gledalaca, koji padaju gotovo u delirij, kada gledaju brutalne prizore. Biskupi završavaju svoje pismo s izjavom, da bi radosnim srcem pozdravili zakon koji bi zabranio tako nečovečni i nekulturni sport.

U Varšavi je došlo do protesta od strane ateista i slobodnih mislilaca odnosno staljinista povodom uvođenja veronauke u sve državne osnovne i srednje škole. Ogromna većina roditelja, a i mnogi koji su u partiji odlučili su da njihova deca uče veronauku. Pretstavnik ministarstva prosvete je nagovestio otvaranje posebnih škola bez veronauke, ali tek 1957/58 godine.

Britanija i Sveta Stolica. 19 januara o. g. Papa je primio u audijenciju britanskog ministra spoljnih poslova g. Selvina Lojda. Tom je prilikom Papa je poželeo britanskoj kraljici i njenim narodima blagostanje i Božji blagoslov. Običaj je da budu svi odličniji pretstavnici vlada i suverena, koji posete Rim, primljeni u audijenciju i od Svetog Oca. — Britanija je imenovala novog ambasadora u osobi Marcus Cheke kod Svete Stolice. Svetu Stolicu u Londonu zastupa ap. delegat nadbiskup O'Hara. Engleski katolici kao i kanadski već duže vremena nastoje da dobiju u svojoj zemlji ap. nuncija.

Arturo Toscanini, dirigent svetske klase, umro je u starosti 84 godine u New Yorku. Rodom je Italijan, koji je u vreme fašizma emigrirao i posle primio američko podanstvo. Na samrti je primio sakramente umirućih i za nj se u njujorškoj katedrali čitala zadušnica, a kardinal Spellman obavio je nad njegovim odrom odrešenje. Toscanini je bio posle avionom prevezen u domovinu, izložen u milanskoj Scalli i na kraju svim počastima sahranjen.

Novi biskup u Berlinu. Sv. Otac je imenovao Dr Julija Dopfner-a, dosadašnjeg biskupa u Würzburgu, biskupom Berlina. Novi biskup nemačke prestonice ima tek 44 godine, ali je već 8 godina biskup. Berlinska biskupija se proteže na Zapadnu i Istočnu Nemačku, stoga će biskup imati vrlo težak i delikatan položaj.

Važno otkriće. Viktor Martin, profesor ženevskog univerziteta, izdao je knjigu „Papirus Bodmer II" — Ivanovo evandelje. Ovom je knjigom obelodanio znameniti Papyrus Bodmer II iz kraja 2 veka (oko g. 200), na kome je napisano prvih 14 poglavlja Ivanovog evandelja lepim uncijalnim slovima. To je zasad najstariji rukopis većeg dela Ivanovog evandelja. Pisan je na papirusu srazmerno malog formata, verovatno za nekog misionara, u obliku knjige. Valjda iz praktičnog razloga da se knjiga lakše nosi i krije. Egzegetima i bogoslovima otvara se lepo područje rada. Ovaj tekst nema kritičnog odlomka o andelu u Bethezdi (Iv 5, 3b- 5) i o preljubnici (Iv 8, 1-11). Tekstno kritički mnogo se razlikuje od tradicionalnog teksta, dok je po suštini identičan.

Kršćanski Rim u brojevima. Rim broji oko ,,8 miliona stanovnika. Svake se godine doseli oko 55.000 osoba. Prema godišnjaku 1956 Rim je imao 160 župa i oko 1000 svećenika u duhovnoj pastvi. Rim se ponosi sa 1.200 crkava i kapelica, no njima valja pribrojiti još oko 700 kapelica časnih sestara. Redovnici upravljaju sa oko dve trećine župa. Grad i okolina daje vrlo malo svećeničkog i redovničkog naraštaja, kao uopšte svi veliki gradovi. Najmanja župa je lateranska sa 300 vernika, među kojima i 19 nadbiskupa i prelata. Najveće župe u predgradima dostižu i broj od 40.000 vernika. Za poslednje tri godine bile su podignute 24 nove župske crkve. Pokretač tog rada je poznati p. Lombardi. Vrsnu pomoć u katehezi i verskim organizacijama pružaju mladi katolički aktivisti.

Gluvoneme redovnice. U Herzogenbuschu u Holandiji završile su u februaru 4 gluvoneme novakinje novicijat i položile redovničke zavete u holandskoj kongregaciji Kćeri Marije i sv. Josipa. Gluvoneme sestre u svemu su izjednačene ostalim redovnicama, jedino im je sveta Kongregacija za redovnike odobrila neke nužne promene. Sada se osniva jedan novicijat u St. Mihelgestel-u kuda će primati isključivo gluvoneme odnosno nagluve kandidatice. Biskupija Herzogenbusch ima jedan vrstan institut za gluvoneme koji postizava nečuvene rezultate sa svojim pitomcima u pogledu osposobljavanja za život.

Unamuno na indeksu. Sveti je Oficij stavio na spisak zabranjenih knjiga „Tragično osećanje života" i „Agonija kršćanstva", dva dela poznatog španjolskog filozofa i pisca Miguela Unamuno, koji je već umro pre 20 godina. Njegova dela pokazuju tipičnu južnjačku borbenost protiv „hladnog racionalizma i prazne apstrakcije". Njegova ga je vatrenost doterala tako daleko, da je poricao čak čovekovu sposobnost upoznati svojim razumom Boga kao i svaku razumsku podlogu vere. Španjolski biskupi su već odavno naglašavali da su Unamunova dela prema propisima crkvenog zakonika zabranjena.

Rota Romana 1956 godine vrhovni crkveni sud u Rimu završio je 256 parnica o ništetnosti braka. 128 parnica završilo se pozitivno sa proglašenjem ništetnosti. U svemu sud je izrekao 259 presuda. 40% parničkih postupaka vodilo se besplatno. Na tom vrhovnom sudu uči 134 studenta iz 47 zemalja.

Novi londonski nadbiskup Papa je imenovao Dr. Williama Godfrey-a, biskupa iz Liverpula, naslednikom kardinala Grifina na londonskoj metropolitskoj stolici. Svečano ustoličenje novog londonskog natpastira obavilo se 11 februara u westminsterskoj katedrali uz ogromno mnoštvo vernog naroda.

U Rimu će se održati od 5 do 13 oktobra 1957 drugi svetski kongres laičkog apostolata. Pripreve su već u punom jeku. Stalni sekretarijat je izradio glavne teme referata: poslanstvo Crkve, laici u Crkvi, apostolsko poslanstvo laika, očekivanje savremenog sveta, aktuelna odgovornost laika, obrazovanje laičkog apostola. Govori će se održavati na jednom od pet jezika, dok će se na ostala četiri istovremeno prevoditi. Ti jezici su: francuski, engleski, španjolski, italijanski i nemački.

Prema oltaru. Generalna sednica obredne kongregacije raspravljala i glasala je o čudesima koja su bila predložena, da se m. Marija od Providnosti (Eugenija Smet) proglasi blaženom. Imenovana je osnovala novu kongregaciju Pomoćnica čistilišta. Rodila se 1825 i Lilju, kongregaciju osnovala 1856, a umrla 1871 u Parizu. - Dva se čuda pripisuju njenom zagovoru: prvo je iznenadno ozdravljenje od raka na stomaku, od čega je bolovala neka redovnica u Turinu. Drugo se desilo na jednoj Kineskinji, kojoj je prilikom nesreće pukla lubanja te je dobila težak potres mozga. — Nadalje je ista sednica raspravljala o herojskim krepostima č. s. Marije Celine iz kongregacije siromašnih Klarisa. Ona se rodila 1878 godine, a umrla već 1897 Njen je proces počeo već 1930 godine.

Koreja. Ap. delegat za Južnu Koreju Msgr Tomas Quinlan je izjavio da je bilo za prošli Božić kršteno u Koreji oko 10.000 odraslih osoba. Godišnji prirast katolika tamo iznosi 25.000 vernika. Kad bi se vojne i političke prilike u Koreji sredile, misionarska delatnost mnogo bi porasla.

Engleski katolici već postavljaju pitanje državne subvencije katoličkih škola. Održavanje privatnih katoličkih škola katolike vrlo tišti. Pravednost traži da isti građani ne plaćaju dva puta školski porez.

Nesreće. U Americi (SAD) oganj je u jednoj godini uništio 50 crkvi. Najteže je pogoden grad Trenton u Nju Džersiju gde je izgorelo osam crkvi među kojima i katedrala. Većina požara je nastala od loženja i zagrejavanja. Nutarnja izgradnja crkvi je takva da pogoduje širenju požara.

U Kanadi je slavila č. s. Kolumba iz kongregacije dobrog Pastira, 104 godišnjicu rođenja i 83 godišnjicu svog redovničkog života, koji je provela u školi i socijalnom radu. Dugi život pripisuje radu na svežem zraku i trezvenom životu. Rodila se 29 dec. 1852.

Dušobrižnik šofera. P. Aquin postao je dušobrižnik za šofere u gradu Montrèalu u Kanadi, kojih ima oko 15.000. Dao je sagraditi posebna kola koja je opremio svim tehničkim novinama: televizijskim aparatom, telefonom, radijem, posebnim aparatom za grejanje. Veće odeljenje služi za kapelicu i dvoranu, manje za kancelariju i spavanje. Crkvenjak je ujedno i šofer, koji isto spava u kolima. P. Aquin ima svako jutro Misu na drugom mestu, njegova je kapelica uvek u pokretu, tako da je uvek u blizini svojih vernika.

Gabriela Mistral umrla. To je bila velika katolička pesnikinja iz Čilea. Njene su pesme poezija trpljenja i samoće. Rano je izgubila oca. Sreća u braku bila je kratka. Njen je muž u očaju učinio samoubistvo. Gabriela je postala mlada udovica i tražila utehu u verskom životu i pesništvu. Njeni „Soneti smrti", „Susret" pobudili su pažnju najpre u njenoj domovini. Došle su druge zbirke: „Ljubim ljubav". „Ljubav koja šuti",

„Ekstaza". Njeno je ime već. 1925 godine poznato u međunarodnom svetu. Obzirom na velike zasluge i sposobnosti Gabriela Mistral je postala profesorica, a posle konzul. 1945 primila je Nobelovu nagradu za pesništvo. Poslednje godine je poživela u New Yorku gde je i umrla u bolnici Hempeastead. Njome je legla u grob izrazito katolička umetnica, koja je mnoge inspiracije crpila iz svetog Pisma.

Japan. U biskupiji Dendai otkrili su mnogo važnih kršćanskih relikvija iz prve polovine 17 veka: spiskove ondašnjih kršćana, krž, medaljice i grobove kršćanskih mučenika. Na jednoj strani pronađene medaljice utisnuta je slika Majke Božje s latinskim natpisom: Marijo, bez greha začeta, moli za nas, a na drugoj slika sv. Ignacija, kome se ukazuje Majka Božja. Verovatno su bile to medaljice tadašnjih kongreganista

Krstaški Križ sv. Ivana Kapistrana, koji se dosad nalazio u Akvili, prenesen je u Rim i predat pretsedniku papinske potporne akcije Msgr Bandelliu, koji posećuje madžarske izbeglice po italijanskim logorima. Taj je križ poslao papa Kalisto III u Budimpeštu gde ga je papin legat svečano izručio sv. Ivanu, organizatoru krstaškog otpora.

Prošlogodišnja akcija paragvajskih biskupa za porast svećeničkih zvanja već donosi plod. Za ovu školsku godinu prijavila su se 62 seminarca više.

Prema oltaru. Pred vatikanskim sudom, kome je pretsedavao Msgr Traglia, završen je informacioni proces da se proglasi Msgr Cieplak blaženim. Msgr Cieplak rodio se 1857 u Bedzinu u Poljskoj. Postao je svećenik i profesor crkvene Akademije u Petrovgradu. 1908 postao je biskup. Izvesno vreme bio je kapitularni vikar u Mogilevu, onda ap. vizitator po Rustji, a na kraju nadbiskup u Vilni. Tri puta je bio osuđivan, jednom na smrt. Nakon godinu dana zatvora bio je proteran iz Sovjetskog Saveza. Nije dugo uživao slobodu, nego je od posledica izdržanih muka umro već u februaru 1926 u Jérsey-City-u. Njegovi zemaljski ostaci su bili preneti u katoličku katedralu u Vilni. Izuzetno se prvi stadij beatifikacionog procesa obavio u Rimu.

Žosistički kongres u Rimu. Krajem avgusta o. g. doćiće u Rim do 30.000 žosista iz 80 zemalja, sa svih pet kotinenata. Magr Kardijn završio je putovanje po Africi i Južnoj Americi gde je pozivao žošiste tih zemalja da učestvuju na kongresu. — 24. 8. uveče krenuće povorke iz 10 rimskih crkvi prema Koloseumu, gde će na posvećenom tlu kršćanskih mučenika moliti križni put. Idućeg dana je na programu velika Misa kod sv. Petra. Iza toga će dati žosisti naročitu pretstavu pod obeliskom na trgu sv. Petra, u kojoj će prikazati život mladih radnika. Za tu manifestaciju Papa će se vratiti iz Castel Gandolfa. Posle će biti dva dana posvećena studiju radničkih problema. Rad će se odvijati u raznim grupama prema specijalnim potrebama. Na kraju će kongres izabrati vrhovni savet od 400—500 delegata. Birati će sto pretsednika i pretsednicu kao i članove internacionalnog biroa, koji će zadržati svoje sedište u Brislu. Tako će žosistička organizacija dobiti konačni organizacioni oblik.

Italija ima 280 biskupija sa 24.515 župa. 44 biskupije imaju manje od po 20 župa, 70 biskupija nema preko 40 župa. Samo tri biskupije imaju preko 450 župa. Najveća italijanska biskupija je milanska sa 879 župa.

U Regensburgu u Nemačkoj radi se na izgradnji posebne katoličke vojničke crkve. Biće u blizini jedne kasarne. Imaće oko 600 sedišta. Nova nemačka vojska želi pružiti svojim vojnicima sva sredstva za čestit kršćanski život.

U vatikanskim grotama podiže se nova kapelica u čast Čenstohovske Majke Božje. Biće u blizini oltara sv. Kolumbana. Kardinal Višinski bi je trebao blagosloviti prilikom skorašnje posete.

Divan primer. Neka trafikantkinja i prodavačica novina iz Švajcarske poklonila je, za vreme svog poslovanja, jednoj maloj misijskoj stanici 100.000 šv. franaka. S tim novcem bilo je moguće sagraditi stan za misionara, stan za č. sestre, učitelja i katehistu, školu, veću dvoranu, garažu i crkvu. Tamo gde je pre 44 godine bilo samo 40 katolika, danas ih ima 7.000, a 2.000 katehumena priprema se na sveto krštenje.

Nemačka producira više automobila nego kolevki. Prošle godine se u Zapadnoj Nemačkoj rodilo samo 700.000 dece. dok se automobila proizvelo 780.000. Govore da postoji izvesna veza između dece i kola. Zbog nabavke automobila ili televizionog aparata mnoga deca nisu smela doći na svet.

Slovenac postavio crkvu. Buri su holandski naseljenici koji su se pre 300 godina nastanili u Južnoj Africi. Oko 1900 godine oni su vodili s Englezima tešku borbu za nezavisnost. Po veri su protestanti - kalvinisti. Među katoličkim misionarima u onim krajevima nalazi se i slovenački misionar p. Albin Hladnik. Pomoću svoje redovničke sabraće sagradio je novu crkvu. Za nju su lepe iznose priložili i Slovenci koji žive onde raštrkani po okolini. Kako nema drugog slovenačkog svećenika. to p. Albin vodi duhovnu pastvu među njima.

Janoš Kadar o veronauci: Mi nećemo dozvoliti reakcionarnim elementima da bi produžili svojim uticajem na naše škole te mučili decu učeći ih Božjim stvarima.

Nazaret. Iz Tiberiade premeštaju se upravni organi za Galileju u Nazaret, koji je glavni katolički centar u Izraelu. Tvrdi se da je gotovo 90% tamošnjih stanovnika katoličke vere, većinom grčko melkitskog obreda. Tamo je sedište melkitskog biskupa Georges-a Hakim kao i ap. delegata za Izrael Msgr Vergani. — Pre podele Palestine seminaristi i bogoslovi su učili u onom delu Jeruzalema koji sada potpada pod Jordaniju. Kako danas niko iz Izraela ne može učiti u arapskim zemljama, nameće se potreba otvaranja novog seminara u Nazaretu. Biskup Hakim ozbiljno radi na tome, njegova biskupija oskudeva na svećenicima.

Iz posete Vietnamu. Piše neki misionar: „Na povratku iz Hue došao sam uveče k izbegličkom svećeniku, koji je bio moj školski drug. Pozvao me da kod njega prenoćim. Bilo je dirljivo videti kako se 1000 ljudi skupilo u „šupi" na večernju molitvu. Muškarci na jednoj, žene na drugoj strani, napred deca, onda omladina i za njima stariji U sredini među njima općinski većnici. Takav je od davnine običaj po katoličkim vietnamskim selima: jutarnja i večernja molitva obavlja se zajednički u crkvi. U svim logorima padalo mi je u oči kako se iz svake kolibe pre i posle rada čulo pevanje sv. krunice i litanija — porodična molitva koju tamo svi rado mole.

Kristnagar — Kristov grad. U blizini Benaresa, kuda svake godine hodočasti na milione hindusa, diže se Kristov grad, tj. indijska misijska ustanova. Njezin je zadatak stvoriti jaku redovničku zajednicu od samih Indijaca, koji će biti intelektualno i duhovno dovoljno jaki, da će raditi na širenju Kristovog evandelja među Indijcima. Od svećenika kao i od braće laika traži se visoka naobrazba i dobro poznavanje indijske kulture. Ustanova je stara tek 15 godina. Zasada ima 50 članova. Njen osnivač i prvi redovnički poglavar jest Josip Fernandez, Hindus po poreklu.

Nova Huta. Poslednjih godina pokraj Krakova podigao se novi industrijski centar, koji broji već 90 000 stanovnika, imenom Nova Huta. U tom se gradu radilo i nedeljom i blagdanom — ni crkve nije bilo. Bog ne bi smeo imati nikakvog prava u tom gradu. Stvari su se međutim razvijale drugačije. Hiljade i hiljade rednika tramvajem se vozilo u Krakovo na Misu. U udaljenom predgrađu Nove Hute stoji star cistercijanski samostan s malom crkvicom. Pred njom počelo se nedeljom misiti, onda je bilo sve više i više Misa na poslelku deset, na kojima je barem 10.000 vernika izvršilo svoju nedeljnu dužnost. Sada je data već dozvola za izgradnju prve gradske crkve. Kardinal Višinski će blagosloviti kamen temeljac. U školama su sama deca u svojim učionicama namestila križeve. Veru, duboko usađenu u čestito kršćansko srce, ništa ne može iskoreniti.

Dr Rihard Horvath, jedan od voda udruženja svećenika, bio je ekskomuniciran od Svete Stolice, a kazna je bila objavljena u Akta Ap. Sedis. Taj je svećenik propagirao saradnju s omrznutim Rákosijevim režimom. Svojim radom stvorio je prilično zbrku u redovima klera i vernika.

Napredak. Prošle se godine obratio rekordan broj anglikanskih pastora 27 na katoličku veru. Za vreme prošlog rata prosečno se obratilo godišnje 14 pastora, dok je inače godišnji prosek 10. U Engleskoj radi posebna organizacija koja materijalno i socijalno pomaže obraćenike, koji su bili pastori odnosno redovnici ili redovnice.

U Fatimi je umro u starosti od 83 godine otac fatimskih vizionara Franje i Jicante. Otišao je u večnost deset meseci posle smrti svoje žene. Živeo je u Fatimi kod svoga sina.

Marija Goretti. U Conca di Nettuno je bila 3. 2. o. g. posvećena kapelica u kojoj će biti stalno pohranjene svete moći Marije Goretti. Oko te kapelice oci pasijonisti će sagraditi veliku hodočasničku crkvu u čast ove svetice.

Urundi ima već 60% katoličkog stanovništva: 980.000 krštenih. 230.000 katehumena, a neznabožaca ima još 740.000. Katoličkih familija ima 180.600. Od 100 sklopljenih brakova 2,5% se razvede. U poslednjoj godini je bilo 3 miliona ispovedi i 12 miliona sv. pričesti. Zemlja oskudeva u svećenicima. Kralj sam je katolik kao i svi članovi vrhovnog saveta. Narod je zdrav, visokog uzrasta s prosečnom visinom od 180 cm.

Kvirin Klement Bonefačić, bivši splitski biskup, umro je 28 januara o. g. u svom rodnom mestu Baška na Krku, u 87 godini života, gde je i sahranjen. Pokojnik je 31 godinu upravljao splitkom biskupijom. Počivao u miru!

Interesantan plakat. U Čikagu se može videti ogroman plakat, dugačak 20 metara kojim se propagira kruničarski pokret — molitvu krunice u familiji. Na njemu vidiš šestčlansku familiju kako kleči i moli krunicu. Pokraj slike su neke markantne izreke: Svet molitve je svet mira. Familija koja zajedno moli, ona zajedno i stoli. Slušati porodično i Marijino pozorište znači nedeljno raditi na međusobnom razumevanju. Osnivač tog pokreta p. Patrik Peyton tvrdi da je u 15 godina svog rada pridobio 10 miliona porodica da mole svaki dan krunicu.

Milanski nadbiskup Montini je obnovio akciju za izgradnju novih crkvi. Slogan se parolama: „Krist treba stan, Milan žedja za Bogom". U poslednje dve godine uspeo je sagraditi 25 novih crkvi, ali ih još treba najmanje 20, da se udovolji potrebama velegrada koji bez prestanka raste.

Tekuća radna nedelja. Posebni komitet svesnih katolika u biskupiji Regensburg preduzeo je akciju da pokrajinske i savezne vlasti zabrane uvođenje tekuće radne nedelje u fabrici hartije Evropa—Carton, koja namerava raditi bez prestanka svetkom i petkom. Komitet u svom protestu ističe da čovek ne sme postati rob mašine. Uvođenje takve nedelje iz težnje za većom produktivnošću bilo bi zločin protiv naroda, pošto bi u radnicima ubijao verska osećanja, a ujedno izazivao Božju srdžbu.

Nakane Apostolata molitve za april. *Opšta nakana: da bi spasonosni sakramenat pokore dostojno poštivali i često primali. Misijska nakana: da bi se u Belgijskom Kongu i u Ruandi-Urundi katoličke škole očuvale i lepo razvijale.*

Obaveštenje: *Izveštavamo sve poverenike koji nisu primili dovoljno komada martovskog broja, da je greškom bila otštampana premalena količina tog broja, pa stoga ne možemo udovoljiti reklamacijama. — Molitvenika „Na življenje pot" nema toliko da bismo mogli svim prijavljenim interesentima udovoljiti. Ako na narudžbu nema odgovora, znači du je odgovor negativan. — Svim pretplatnicima i prijateljima „Blagovesti želimo u Korizmi temeljitu duhovnu obnovu, a za Uskrs obilje svetih uskrsnih radosti*

UREDNIKOVA POŠTA

N. N. Odgovor: *Držim da je katehista ispravno postupio što je umirujuće delovao na decu koja su se uplašila susreta s lavovima. Ne vidim šta je u tome naivnog, ako su se posle lepo zahvalili Bogu i Majci Božjoj za spas. Niko ne tvrdi da je sretan izlaz iz neugodne situacije bilo čudo. Međutim je opravdano kazati da ih je Bog čuvao Bog naime svima zbivanjima na svetu, a pogotovu onima u vezi s čovekom, upravlja i vodi na dobro. Vera nas uči da se Bog očinskom ljubavlju brine o nama, a mi moramo gajiti prema njemu detinje pouzdanje. Samoj krunici pripisivati moć nad lavovima bilo bi svakako praznoverje. Namerno ili lakomisleno izlagati se smrtnoj opasnosti a onda tražiti od Boga čudo bilo bi kušanje Boga. U iznenadnoj opasnosti učiniti sve šta mogu sam, a ujedno pouzdati se u Božju pomoć to je kršćanski.*

J. F. Odgovor: *Već je bilo na ovom mestu izloženo du se preko radija ne može udovoljiti nedeljnoj dužnosti. Ko zbog opravdanih razloga ne može nu Misu, čini dobro delo, ako je sluša preko radija.*

2. pitanje: *Do koje sam udaljenosti još na Misi? Da li moram videti svećenika koji je na oltaru?* **Odgovor:** *Da valjano izvršiš nedeljnu dužnost moraš fizički prisustvovati svetoj Misi, a s misnikom moraš biti moralno povezan. Prilikom velikih crkvenih svečanosti pod vedrim nebom vernici i na udaljenosti od preko 200 metara prisustvuju Misi, iako ne vide i ne čuju svećenika, ali su po drugim vernicima s njime vezani i znadu šta se na oltaru dešava. Ko bi se međutim udaljio od ostalih vernika i onde stajao čitavu Misu nekih 30 koraka odeljen od drugih, taj sigurno ne bi udovoljio nedeljnoj dužnosti.*

F. Š. Odgovor: *Sami se zahvalite sv. Josipu. Poslan iznos je otišao za misijske svrhe.*

P. Kvirin Orlić, *p. Cavtat — izdao je „Muku Cvjetne Nedjelje za dva jednaka glasa i 4 mješana glasa. Svega ima 33 stavka, koji su označeni u misalu sa slovom S, za sve osobe sem evanđelista i Isusa.*

R. V. Pitanje: *Komu Misa više koristi, živom ili mrtvom?* **Odgovor:** *Mrtvom čoveku Misa može koristiti samo kao naknada za vremenite kazne u čistilištu, dok živom naklanja i delatnih milosti da čini dobra dela i stiče zasluge za nebo. Stoga je korisnije da si već za života skupljaš plodove Mise, ali i pokojnome je od najveće koristi sveta Misa. Međutim onaj koji se nalazi u paklu, nije sposoban ni za kakvu milost, ili olakšanje.*

2. pitanje: *Kakvo je sakramentalno delovanje Euharistije na našu dušu?* **Odgovor:** *Pričešću primamo samoga Isusa Krista u svoje srce. On dolazi u našu dušu da je krepi kao duhovna hrana, kao što je sam rekao: „Moje je telo zaista jelo". Lepo ukrašena crkva, pričesni obred utiču na pričesnikovo raspoloženje. Bliža i daljnja priprava na pričest kao i zahvala posle nje upliva na plodove sv. pričesti Lična saradnja u duhovnom životu vrlo je važan činilac.*

3- pitanje: *Koja je najpodesnija knjižica za pratnju sv. Mise?* **Odgovor** — *Misal, pošto se po njem možeš najtesnije sjediniti s misnikom odnosno s Isusom koji se žrtvuje na oltaru.*

4. pitanje: *Zašto moram ići na veronauku, kad je kod kuće mogu učiti?* **Odgovor:** *Isto tako si mogao reći: zašto moram da idem u školu, kad mogu kod kuće učiti. No, ne treba tek dokazivati brojne prednosti živog učitelja od mrtve knjige. To svakako važi i za veronauku. Dobro poznati katolički svetovni nazor, naučiti se da gledamo svet u svetlu katoličkih načela, nipošto nije laka stvar. A verski svestrano naobražen samo je onaj katolik koji sva zbivanja na svetu prosuđuje po katoličkim shvatanjima.*

A. N. Odgovor: *Nemam ni ja Butlerove knjige, pa stoga ne mogu s njom polemizirati. No, i inače smrt Kristova na križu tako je neoborivo dokazana da nas nikakvo otkriće ne može pokolebati u veri. Velik deo Kristovog križa čuva se u crkvi sv. križa u Rimu. U Jeruzalemu se međutim nad pravim Kristovim grobom diže najdrevniji kršćanski spomenik-crkva Božjeg groba.*

Š. G. Odgovor: *Zahvaljujem Vam na dobrim savetima. Smatram da naš mesečnik više ili manje neposredno služi verskoj pouci te dokazuje opravdanost našeg verovanja. Vera pomaže nauku kao kćerku istog nebeskog Oca i svoju pomoćnicu. — Na neka Vaša pitanja odgovoreno je već u ranijim brojevima. Verujem Vam da se osećate nelagodno te gotovo potištenim, kad ne možete ili ne znate protivniku, koji napada veru, odgovoriti. Jasna stvar: kao što rešavanje križaljki ili šahovskih problema traži izvesno znanje i veštinu, tako je i s rešenjem verskih prigovora. Nije sve za svakoga. Ukoliko nemate dovoljno verskog znanja, ne upuštajte se u versku debatu. Neka Vam bude na utehu što ni Crkva ne smatra naročito korisnima verske debate, a javnu gotovu zabranjuje. Lepim kršćanskim životom i molitvom mnogo se više postigne nego žučnim prepirkama. I na kraju, svest da se naša vera temelji na Božjoj istinitosti mora da otkloni svaku sumnju, koja bi uznemiravala dušu posle protivničkog napada.*

J. S. Odgovor: *Katolici istočnog obreda, koji su preskočili 13 dana te tako uskladili svoj kalendar s našim, zadržali su svoj raspored blagdana kao i sve svoje liturgijske osobenosti.*

BLAGOVEST izdaje Nadbiskupski Ordinarijat u Beogradu. — Odgovorni urednik: Dr Janez Jenko, konzultor. — Uredništvo i uprava: Beograd, Svetozara Markovića broj 20. Poštanski fah 524. — Tekući račun 10-KB-33-Ž-410. Štampa: Štamparija „DOZ" — Beograd — Zmaj Jovina br. 39 — Telefon 20-268

Poštarina plaćena u gotovu

GOD. XXVI BROJ 5 BEOGRAD, MAJ 1957 CENA 20 DIN.

BLAGOVEST

VERSKI MESEČNIK

SIKSTINSKA MAJKA BOŽJA **Raffael Santi**

Doista, Marija je vrt naslade, u kome je pohranjeno cvijeće svih vrsta i mirisi svih kreposti.

Blagdan svetog Josipa Radnika

Prošle je godine u niz blagdana katoličke Crkve uveden i blagdan svetog Josipa Radnika. On se slavi svake godine 1. svibnja. Prošle se godine blagdan slavio prvi puta, no u našim krajevima tada još nije bio poznat obrazac nove svete Mise! Upoznat ćemo naše čitatelje u ovom članku s poslanicom Mise.

1. Riječi za misnu poslanicu uzete su iz poslanice svetog Pavla Kološanima, pet redaka iz trećeg poglavlja:

Braćo! Imajte ljubav, koja je veza savršenstva. I neka gospoduje u vašim srcima mir Kristov, na koji ste i pozvani u jednom tijelu, i zahvalni budite. Sve, štogod činite riječju ili djelom, sve činite u ime Gospodina Isusa, zahvaljujući Bogu Ocu po njemu. Sve, štogod činite, od srca činite kao Gospodinu, a ne kao ljudima, znajući, da ćete od Gospodina primiti za plaću baštinu. Gospodinu Kristu služite.

2. U molitvi ove nove Mise izgovara crkvena liturgija ovu temeljnu molbu i želju: da po primjeru i pod zaštitom svetog Josipa izvršujemo, što nam Bog nalaže, i postignemo nagradu, koju nam obećaje. A taj je isti Bog postavio ljudskom rodu zakon rada. Drugim riječima: obvezu rada. Rad je dakle temeljna jedna dužnost ljudskog bića. Po trostrukom radu: tjelesnom, duševnom i duhovnom, čovjek razvija svoje sposobnosti i bez rada čovjek je kao zakržljao, nerazvijen. Čovjek bez rada kao da prestaje biti čovjek: tijelo će zakržljati, duh otupjeti, duhovni život zamrijeti. U neku se ruku može kazati, da rad čini čovjeka. Zato je po kršćanskom shvaćanju rad nešto veliko, plemenito. No rad ima svoju veliku vrijednost ne samo za pojedinca, nego i za ljudsku zajednicu. Istina je, poslije grijeha rad obično donosi sa sobom napor i umor. No time se nije promijenila osnovna njegova vrijednost.

3. U riječima svetog Pavla nalaze se neke pouke, kako kršćanin mora shvaćati rad. Apostol u navedenom poglavlju svoje poslanice navodi neke kreposti, koje moraju resiti kršćane: smilovanje, dobrota, poniznost, blagost, strpljivost, međusobno podnašanje. No povrh svega toga moraju kršćani imati ljubav. Ona savršeno povezuje kršćane izmedju sebe u jedno tijelo, u jednu zajednicu. Značajno je kod svetog Pavla, da Crkvu Isusovu najradije promatra kao tajanstveno, mistično tijelo Kristovo. Svi su članovi toga tijela izmedju sebe povezani milošću i ljubavlju, a Sveti je Duh duša tog tijela. Ako kršćani budu imali tu međusobnu ljubav, vladat će u njihovim srcima Kristov mir. Njih je Bog i pozvao, da imadu taj mir. S Bogom su u miru, jer im je oprostio grijehe i dao svoju milost, nadnaravni život, a s ljudima su u miru, jer ih iskreno ljube kao svoju braću.

Iz takvog stanja kršćanske duše nužno proizlazi kršćansko djelovanje. Zato Pavao i kaže, da sve njihove riječi i sva djela budu učinjena u ime Isusovo. Isus je mjerodavan za djelovanje svakog kršćanina i to može samo biti od koristi po ljudsko društvo, jer Krist nalaže i savjetuje svojim vjernicima pravednost, ljubav i požrtvovnost. A svakom je opet kršćaninu velika utjeha, što može raditi po mjerilu Kristova zakona. Kad se radi u vezi s Kristom i uz njegovu pomoć, sve je lakše i vedrije. Sve može također dobiti neizmjernu, nadnaravnu vrijednost.

4. Posljednje rečenice iz misne poslanice posebno još ukazuju na to, kako je korisno po ljudsku zajednicu, ako ljudi rade prema Kristovim načelima. Kršćanin koji shvaća rad kao obvezu od Boga odredjenu, radit će uvijek savjesno, kao da radi za samoga Boga, a ne za ljude. Njegova će kršćanska savjest biti mjerilo za što savršenije djelovanje! Bog je obećao savjesnoj kršćanskoj duši velliku nagradu, nebesku baštinu. Kršćanin smije s radošću misliti na tu nagradu i s njome stalno računati. Njegov rad i njegova korist po ljudsku zajednicu ne će zbog toga nipošto biti umanjena.

5. „Gospodinu Kristu služite!" Tako veli na koncu Apostol. Rad postaje time za kršćanina nešto uzvišeno. A sam Isus i njegov sveti Hranitelj u tome su ljudima uzorom. Isus je kroz trideset godina radio u skromnoj radionici sa svetim Josipom. Svojim je božanskim rukama na neki način učinio fizički rad božanskim. Kroz nekoliko je godina javnog života posvetio razumski rad svojim propovijedanjem i naučavanjem, a cijelo je vrijeme u njegovoj duši djelovao najintenzivniji duhovni život.

S radošću i ponosom kršćanin prihvaća Pavlov poziv: „Gospodinu Kristu služite!" I služit će mu po uzoru i pod zaštitom svetog Josipa Radnika.

Sikstinska Majka Božja

U vrijeme najviše stvaralačke snage Rafaela Santi nesumnjivo spada Bogorodica sv. Siksta, himna Djevice i Majke, koja osvaja potpunom moći umjetnosti svakoga motritelja. Premda se ova Bogorodica ne smatra zadnjom umjetnikovom, ipak nema dostojnijega glavnoga djela, da ovjenča dugi niz Rafaelovih Bogorodica.

Prizor se događa u predjelima svijetla, gdje iščezava svaki pojam vremena i prostora. U sličnima visinama nebesa se otvaraju i posred se bezbrojne množine kerubina predviđa beskonačnost. Samo naslon, koji se dolje nalazi, opominje na stvarnost. U gornjem dijelu se vide dva tamno zelenkasta zastora, koji pokazuju dobrovoljnu odreku sjaja, a zaokviruju ovaj prizor.

Djevica silazi s neba, lagano se nogama dotiče kugle, u prividenju se pojavljuje gledaocima dostojanstvena lica, nosi u naručju božanskoga Sinka, koji u djetinskome obličju nagovješćuje Spasitelja. Lahor nešto uzdiže njezin plašt nad lijevim ramenom, a ostalo odijelo tako pomiče, da ističe lijepe i odabrane oblike. Lijevicom svinutom o laktu drži sjedeće Djetešce, a desnicu naslanja pod njegovo desno pazuho, da njega uspravno podupire. Pod vedrim čelom u tihome pogledu, što se izjednačuje izražajem uzvišenosti, lebdi žalosna pomisao da bude njeno Rođenče izvrgnuto porugama i uvredama ljudi.

Djetešce naslanja glavu na majčino lice. Na svinutu desnu nogu polaže lijevicu i spušta lijevu nogu, nešto svinutom desnicom drži nabore majčina plašta. Njegovi oblici su veličajni, njegovu kosu lahko pomiče lahor. Njegov pogled je dostojanstven, što dolikuje božanstvenome podrijetlu, a živo prodire, što ga čini spremnim da osudi, a ne da oprosti.

Plemeniti likovi Djevice i Djeteta su podignuti među sv. Sikstom i sv. Barbarom. Ovi njima iskazuju duboko štovanje i učestvuju njihovoj slavi, lebdeći u zraku. Prema uzbuđujućoj opreci, koja obiluje u Rafaelovim djelima, svetica gleda u nizine, a svetac u visine.

Desno se nalazi sveti Siksto, starac dostojanstvenih crta, neurednom bradom i čelom i vraskama; a odijeva se bogatim svilenim, zlatom izvezenim plaštem, a papinsku krunu nemarno postavlja pod sobom na naslon. Kleči na oblacima, podiže glavu, oduševljeno gleda Spasitelja, te je divno poosebljenje kršćanina prvih stoljeća, jednako spremna na borbu i na mučeničku smrt. Lijevicu drži na prsima, kazarcem pružene desnice pokazuje preda se izvan slike i preporuča božanskome milosrđu ljudski rod, koji se sprijeda klanja.

Lijevo se nalazi u djelujućoj opreci sa sijedim papom mlađahna sveta Barbara, prostodušna osoba čednosti i gorljivosti, jednim koljenom prignutim na oblacima, okreće sučelice glavu. Lijevicom naslonjenom na grudima sakuplja plašt; obraća zamišljene oči, da ugodnošću promatra dolje preda se vjernike, koji se sprijeda mole.

Pod Djevicom se na naslon, sučelice gledaocu, naslanjaju dva divna anđelka, kojima se vidi samo gornji dio lika i ponešto razvita krila. Plamtećima očima

upravljaju pogled, da promatraju nebesa. Prvi se o polovini svinutom desnicom naslanja na naslon, na koji polaže lakat lijevice, čijim dlanom podupire obradak, dok njegov drug drži ruke međusobno do polovine naslonjene na naslon, a nad ovima obradak.

Kompozicija slike je u sebi sva slobodna i vjerna. Umjetnik u njoj potpuno udovolji zakonima ravnoteže brižnom sumjernošću te pronađe razne poteze i kretanje, koje dozvoljavaše dostojanstvo predmeta. Od prvoga do zadnjega poteza ovu sliku naslika vlastita umjetnikova ruka i stalno se u ovome djelu ne vide tragovi ruke kojega mu drago učenika. Odabranim oblicima, vlastitima pojedinome liku i njegovome dostojanstvenomu djelovanju, koje se u svemu udešava prema stališu i dobi i spolu osoba, odgovaraju veličajni slog odijela, široka hrpa svijetla i sjene, tvorenje česti prostranima plohama, sjajna i srebrenasta mast u puti sa dobro i postupno mijenjajućima i prozirnima sjenama, sa ugodnima prelazima polovičnih boja. Ova slika nema tamnih boja, a osobito je bez crne boje, što bi skidalo ukras sa slike, kao što se opaža kod zadnjih umjetnikovih slika.

Slikarev veleum kod slikanja ove slike podredi umjetnika vjerniku i podade ovome plemenitome djelu, dapače jedinome svoje vrste, nebesko obličje. Na taj način ova slika, za kojom kroz stoljeća maštom težijahu umjetnikovi zaneseni predčasnici, posta tajnom ljudskoga uzbuđenja i božanske veličanstvenosti, te savršenim likom Majke i Kraljice. Ovo je najsavršenije remek-djelo, pravo čudo umjetnosti, koje ova stvori na čast Blažene Djevice, i dostojno, da se njemu ljudi dive do vijeka svom svojom dušom, zagrijanom ljepotom i dobrotom, jer vječno pobuđuje na čuvstva, koja najvećma dižu i časte čovječanstvo.

Sredstva, kojima se posluži redovniška obitelj, udaljena od slikarevega sjedišta, da zadobi od umjetnika ovu sliku za glavni oltar, još se ne poznaju. Sigurno bijaše kakav kardinal ili koja druga ličnost, veoma uplivna kod papinskoga dvora, koja nagovori slikara, da naslika ovo djelo. Po svoj prilici bijaše duša pregovaranja za ovu narudžbinu Antun del Monte, kardinal. Kada godine 1515 iđaše papa Lav X u susret francuskome kralju Frani I, ode s njime i ovaj kardinal radi službenih dužnosti u Bolognu, grad malo udaljen od Piacenze. Zato danas i preovladava mišljenje, da ove godine naslika umjetnik ovo djelo, koje stajaše sve do godine 1753 na svome odredištu. Tada benediktinci samostana sv. Siksta u Piacenzi prodadoše ovo remek-djelo saškome izborniku i poljskome kralju Augustu III, ali pri tome zašlužiše strogi prijekor potomstva. Tako prispje ova umjetnina u Dražđane, gdje postade najdragocjeniji biser slikare, ali od prvoga početka nikako ne omili.

Poznavaoci umjetnosti u XVIII stoljeću sumnjahu, da li je slika doista potpuno dostojna slavnoga Rafaela! Tako se mijenja umjetničko shvaćanje tokom vremena. Danas nitko u nikakovome pogledu ne sumnja u ovu sliku, dapače svatko sa čuvstvom promatra ovo djelo, koje nuka gledaoca na pobožnu šutnju i svraća pogled, prost svega zemaljskoga, prema nebeskim vedrinama.

Rafaelova Bogorodica svetog Siksta, koja je bila ovde opisana, otisnuta je na naslovnoj strani.

Nove iskopine u Vatikanu. Kod izgradnje nove podzemne garaže u Vatikanu otkrili su starokršćanske grobove, u kojima je bilo nekoliko dobro očuvanih skeleta. Arheologe su naročito uzradovali nađeni mozaici i freske, grobne svetiljke, stakleni kaležl, nada sve kovani novac po kojem se moglo dokazati da ti grobovi datiraju iz prvog stoleća, od Neronovog vremena.

Američki biskupi su preko svoje dobrotvorne organizacije (NCWC) podelili madžarskim izbeglicama u Austriji 750.000 dolara. Sem toga su otstupili međunarodnom Crvenom krstu 3.000 tona hrane i 2 miliona funti odela i lekova.

Lurd se sprema na 100 godišnjicu Marijinog ukazanja. Podzemna bazilika je već u izgradnji. Dugačka će biti 300 m, široka 80, a mesta će imati za 20.000 osoba. Posebni papin legat će 11 februara 1958 otvoriti Marijansku lurdsku godinu. Tokom te godine u Lurdu će se održavati više međunarodnih kongresa.

Vatikan će biti opremljen najmodernijom zaštitom protiv groma. Novi preparati će imati posebnu radioaktivnu materiju.

Liturgijska obnova

Žrtva Sv. Mise

Od najstarijih vremena do danas

Sa smrću Grgura Velikog († 604) završava zlatno doba rimske liturgije. Počimlje srednji vijek, novo doba, kad nad ostacima stare rimske kulture novi pokršteni barbarski narodi stvaraju novi život na svim područjima: u politici, znanosti, umjetnošti, i u krasnopisu, pa čak i u liturgiji. Propalo rimsko carstvo na Zapadu zamenjuje Franačka država za doba Merovinga i Karolinga. Stvarno Karlo Veliki g. 786 prima gregorijanski sakramentar (misal) za Francusku i Njemačku i za ostale zemlje pod franačkom vladavinom, a to čine i njegovi nasljednici. Svećenici i redovnici iz franačkih zemalja dolaze u Rim, da proučavaju liturgiju. U glasovitim benediktinskim samostanima Francuske, Njemačke i Švicarske prepisuju se rimski misali. U Irsku i Englesku, te u skandinavske zemlje, gdje je vladala tz. „keltska liturgija" uvlači se sve više preko monaha upliv rimske liturgije.

Osim Rima, na Zapadu nije bilo nijednog patrijarhata, pa su i pojedine biskupije mogle stvarati svoje posebne liturgije. Tako u Španiji g. 711 kad su zavladali Arapi, počimlje tz. „mozarapska liturgija". Mnogi Arapi ili Mauri pokrštavali su se i oni su se zvali „Mozarabi" ili pokršteni Arapi, odnosno arapizirani kršćani. Tek u 15 v. oslobođenjem od Arapa, iščezava i „mozarapska liturgija". Poslije g. 1500 prevladava rimska liturgija. Od stare liturgije ostalo je nešto u primacijalnoj crkvi u Toledu (Španija) i u Bragi (Portugal). Iz ove liturgije potječe naša današnja „prefacija" na misama za pokojnike, koju je papa Benedikt XV. uzeo za opću Crkvu za vrijeme prvog svjetskog rata, kad je palo na pustim bojištima milijone ljudskih žrtava. Srce velikog pape-mirotvorca osjetilo je ljepotu i dubinu ove krasne prefacije, koja daje utjehe i nade svim tužnim dušama. — U milanskoj nadbiskupiji ostala je do danas posebna, nepromjenjena liturgija iz doba Sv. Ambrozija († 397). — Nešto od stare galikanske mise ostalo je u crkvi u Lyonu, dok je u Francuskoj uveden „Rimski Misal" tek g. 1853.

Od 8 v. rimska liturgija je u zastoju, ništa novoga. Ali se događa nešto novoga od 8 v. pa naprijed. Rimska liturgija, koja je zavladala u Galiji i u drugim franačkim zemljama, vraća se opet u Rim pod uplivom Karolinga, ali u drugom ruhu, izmjenjena. Samo je ostao neizmjenjen Kanon sv. Mise. Mnoge nove stvari i obredi su uvedeni. Molitve kanona, koje su se prije molile glasno i jasno, sada se mole tiho i šutljivo. — Uvađa se kađenje oltara. — Određuju se boje misnih odijela: bijelo, crveno, ljubičasto, zeleno i crno. — Molitve se uzmnožavaju prije i poslije pričesti. — Pjevanje prate orgulje. — „Gloria" (Slava) se moli na svim misama, što je prije bio običaj samo na biskupskim misama i to na nedjelje i blagdane. — God. 1014 došao je u misu „Credo" (Vjerujem) na zamolbu cara Henrika II. Kad je ovaj bio u Rimu prigodom krunisanja i začudio se, što se on ne pjeva u rimskim crkvama, kako je davni običaj u sjevernim zemljama. — God. 1200 počela se dizati hostija, da ju narod vidi i da joj se klanja. Tek u 16 v. počelo se dizati i kalež poslije pretvorbe. — Do 11—12 v. bio je još običaj na „ofertoriju" donašati prinose i darove u naravi: kruh, vino, ulje, med, vosak, svijeće, posuđe i nameštaj za potrebe crkve, a iza toga uvela se milostinja u novcu. Ostalo je samo pjevanje na ofertoriju. — Do 14 v. bila je još u porabi pričest vjernika s kaležem. — U srednjem vijeku uvedeno je na koncu mise čitanje „Početka sv. Evanđelja po Ivanu" kao drugi blagoslov nad narodom, prirodom, zemljom i nad svim stvorenim i to na poticaj vjernika, koji su tom evanđelju pripisivali veliku, čudesnu moć.

Za služenje mise bilo je više knjiga. Posebnog misala nije bilo. Za glavne molitve (kolekte), prefacije i Kanon služili su „Libelli" ili Sakramentari. Za čitanje iz Starog i Novog Zavjeta bili su „Lekcionari", a ovi su se opet dijelili u „epistolare" i „evandelistare". Za razna pjevanja preko mise služio je „Cantatorium". — Sve su ove knjige za svečane sv. mise bile u porabi. Posjedovale su ih sve crkve. Ali kad se sve više širio broj privatnih misa, trebalo je i više knjiga, što pojednicima nije bilo moguće da kupe sve te knjige. Počeli su se stavljati u sakramentare i epistole i evanđelja i drugi dijelovi i tako se malo po malo stvarao jedan jedinstveni misal za služenje mise na mjesto tolikih priručnika.

Liturgijsku aktivnost pokazao je veliki papa Sv. Grgur VII (1073—1085). Ali tek za pape Inocenta III. (1198—1216) izlazi bolje uređen tekst za misu pod naslovom: Incipit ordo Missalis secundum consuetudinem Romanae Curiae. Ovaj misal bio je u porabi, kako nam kaže sam naslov, kod prelata i svećenika, koji su služili u papinskoj, rimskoj kuriji. To je bio misal, s kojim su se služile katedrale u Lateranu i ostale rimske bazilike, samo je bio skraćen.

Tih starih misala (od 13—15 v.) napisanih na pergameni, ukrašenih s inicijalima i minijaturama nalazimo još u riznicama naših starih katedrala i samostana.

Misal rimske kurije poprimili su odmah neki redovi, a u prvom redu Franjevci, koji su upravo u ono doba bili utemeljeni. Sam Sv. Franjo Asiški g. 1223 propisuje taj misal za svoju braću. Franjevci šire svugđe taj novi misal i njima se mora zahvaliti, da je zahvatio mnoge zemlje.

Pape 13 v. Grgur IX i Nikola III nastoje da taj misal postane obvezatan za cijelu zapadnu Crkvu, ali je to išlo veoma polako uz velike teškoće i prepreke. Mnoge crkve htjele su zadržati kod mise svoje stare običaje, posebno molitve i obrede, kako je od davnine bilo određeno na diecezanskim ili pokrajinskim sinodama. Ali se katkada u nekim crkvama uvuklo u misne formulare dosta neozbiljnosti, pa čak i praznovjerja. Sve je to bilo na štetu čistoće i svetosti uzvišene žrtve i liturgijskog jedinstva u Crkvi. Protestantski reformatori zbog ovih nepravilnosti i zbrke napadali su na crkvenu vlast.

Pošto je liturgija služba božja u Crkvi i prema tome čisto crkvena stvar, Crkva je uzela strogo ovu stvar u svoje ruke, da se naime dokrajči ta raznolikost i da se očiste liturgijske knjige od kojekakvih suvislosti.

Sv. Sabor u Tridentu (16 v.) energično reformira liturgiju i konačno uređuje tip službenog misala, što ga g. 1570 izdaje papa Sv. Pijo V. pod naslovom „Rimski Misal". Ovaj misal ostao je i danas službena knjiga za služenje sv. mise. Papa Siksto V utemeljuje g. 1588 posebnu „Kongregaciju svetih Obreda", koja ima zadaću, da provađa liturgijske reforme u smislu tridentinskog sabora.

Tako je liturgijski život u zapadnom kršćanstvu bio konačno i jasno uređen. Samo vrijede one liturgijske knjige, koje je odobrila Sv. Stolica. Rimski Misal postao je zajednički za cijelu Crkvu, a pojedine biskupije imaju pravo, da zadrže posebne mise za svece, koji se tamo na osobit način štuju i svetkuju (Proprium).

Zadnje tipično izdanje R. Misala bilo je g. 1920 za pape Benedikta XV. Od g. 1570 do danas nije bilo u misalu ništa naročito izmjenjeno, osim što je uvedeno mnogo novih svetaca i nekoliko novih prefacija. U budućem izdanju misala uči će obnova Velike Sedmice i Uskrsne Vigilije (1951) s uputama o simplifikaciji rubrika (1955).

Kultura oko sv. mise, u umjetnosti i u muzici u zadnjim stoljećima išla je stvarno naprijed, ali liturgijski život vjernika je zakržljao. Taj zamrli život probudio je veliki dušobrižnik na rimskoj biskupskoj stolici Sv. Pijo X s dekretom o čestoj i svagdašnjoj pričesti (1905) i sa svojim vidovitim planovima o vjerskoj obnovi na izvoru sv. mise.

Kršćanski narodi shvatili su poziv svog Vrhovnog Svećenika i g. 1909 osniva se „Liturgijski pokret" najprije u Belgiji, a zatim u ostalim zemljama Evrope, kojemu je cilj: upoznavanje širokih narodnih masa s liturgijom, navlastito sa sv. misom. S tim je započelo ono aktivno sudjelovanje kod službe božje svih vjernika, što je bila ideja Velikog Svećenika, a ujedno povratak na izvore prave i istinske obnove vjerske i moralne u savremenom čovječanstvu. Liturgijski pokret najviše je koristio vjernicima sa prevodom „Rimskog Misala" na narodnim modernim jezicima.

S ovim završavamo članke o historijskom razvitku sv. mise, a u idućim brojevima prikazati ćemo svetost, dostojanstvo i smisao mise.

Fatimska Gospa i nekatolički svet

Msgr Barthas opisuje u svojoj knjizi „Fatima i udes sveta" divan prijem, koji su nekatolički narodi priredili Fatimskoj Majci Božjoj na njenom putovanju kroz svet. Muslimani Afrike i Azije, protestanti Sjedinjenih država Amerike i Južne Afrike, neznabošci Crnog kontinenta i hindusi bili su očarani Marijinim mirovnim poslanstvom i njenim čudesima. Tajanstvenom snagom ih je privlačila naša draga Gospa.

U jednom hindustanskom gradu, gde ne bismo mogli naći ni 50.000 katolika, skupilo se preko 100.000 Marijinih štovalaca. U prestolnom gradu Cejlona u Kolombu, mogli bismo videti gotovo pola miliona učesnika na Misi u gradskom stadionu, ili kako je tamošnji predsednik opštine, po veri budist, uznešenim rečima slavio Fatimsku Gospu.

U Patni u Indiji, sam provincijalni guverner, iako braman, ušao je u katoličku crkvu te se molio pred likom Blažene Device. U mnogim zemljama Azije, Afrike i Oceanije guverneri i predsednici gradskih opština, iako su bili sami protestanti ili neznabošci, dozvoljavali su svečane povorke u čast Fatimske Majke Božje, davali tom zgodom učesnicima posebne olakšice, sami kao zvanična lica odavali Gospi poštovanje i pred njom obavljali javne molitve. Nisu bili retki slučajevi da su bile ove procesije prve javne katoličke manifestacije u tim krajevima, gde su naime katolici još neznatna manjina.

U Južnoj Africi zvanično se sprovodi rasna segregacija među raznim vrstama stanovništva. Kad je Majka Božja Fatimska posetila tu zemlju, tada ste mogli videti u crkvama i crkvenim procesijama belce i crnce, mulate i hinduse, katolike, protestante, muslimane, neznabošce, jednom reči sve rase i sve vere. U Umlata, jedna anglikanska delegacija je zamolila katoličkog biskupa da bi se procesija zaustavila i u njihovoj anglikanskoj crkvi. Molbi je udovoljeno tako, da je procesija prolazila upravo pokraj anglikanske crkve. Anglikanci su spremno dočekali procesiju, tada na široko otvorili crkvena vrata, na onom delu puta ispratili Majku Božju te je počastili posebnim pesmama i molitvama. U Kockstadt-u protestanti su izrazili želju da bi smeli poljubiti Marijine noge.

U Adis Abebi prvo nije bila predviđena nikakva svečanost, kad je putovala Fatimska Gospa istočnim delom Afrike prema severu. Ali tamo je iznenada spontano došlo do nečuvenog triumfa, koji je pravoslavno pučanstvo priredilo nebeskoj Kraljici. Negus Hajle Selasije se uzradovao tom dolasku, pozvao Marijinu pratnju u carski dvor. U vrlo ljubaznom razgovoru je rekao: „Etiopija vrlo mnogo štuje blaženu Gospu. Stoga vam iz dubine srca zahvaljujem što ste doneli našu dragu Gospu iz Fatime ovamo. Osećam veliku radost da je moj narod znao dočekati tako uzvišenog Posetioca. Više nego ikoji narod mi Etiopljani trebamo mira."

Pođimo još u Sjedinjene države Amerike. Buffalo je prvi grad kuda je stigla Fatimska Gospa iz Kanade na putu kroz SAD. Taj grad broji nekoliko desetaka tisuća katolika. No, za vreme Marijinog

boravka u katoličkoj katedrali, pokraj njenog milosnog kipa prolazilo je preko 200.000 hodočasnika. Gradska policija je u svom izveštaju te dane ovako ocenila: „To je u istoriji grada bio najveći skup."

U Plainfieldu (New Jersey) protestantski pastor preporučuje svojim vernicima neka ne zaborave posetiti čudesni kip Fatimske Gospe. U Flora (Illinois) protestantski vlasnik mesnog časopisa postavio je Majci Božjoj prestol pred svojim uredom te je kroz čitav dan prolaznicima objavljivao Fatimsku poruku. U tom gradu živi samo 200 katolika te Marijina poseta uopšte nije bila u nacrtu.

Veliki ilustrovani magazin „Life", koji izlazi u 7 miliona primeraka, smatra se tvrđavom protestantizma. I taj je časopis slao posebnog svog dopisnika M. Joe Pazen u Fatimu, da na licu mesta prouči stvari te izveštajima iz prve ruke obavesti radoznalu američku publiku o fatimskim događajima. 8. januara 1949 u „Life"-u je izašao lep članak o Fatimi, vrlo tačan, sasvim korektan s vrlo brojnim i odabranim fotografijama, kakvih čak nijedan francuski ilustrovani časopis nije dotad doneo.

Mogla bi se navesti lepa statistika protestantskih pastora, koji su se odrekli protestantizma, kad su se upoznali fatimskom tajnom. Fatimska Gospa čudesnim sjajem privlači i srca inoveraca. Teško je naći nešto sličnog u crkvenoj povesti. Pater Demoutiez, koji je stalno pratio Fatimsku Gospu na njenom putovanju kroz svet, svedoči kako su se muslimani, hinđusi i protestanti sjedinjeno molili pokraj Marije za mir u svetu i za obraćenje Rusije. Marija privlači ljudska srca k sebi, a po njoj se dolazi bliže Kristu, koji je Put, Istina i Život.

Jakob Max - desni razbojnik

U Parizu, na trgu pred operom, 25 januara 1920. Odjednom se pojave iz obližnje ulice kola. Uz sav napor vozača, pešak bi pregažen. Stvori se gužva. Čovek, iako ranjen, s mukom izgovara: Moja kćerka! Javite mojoj kćerci!

Taj čovek, koga su odvezli u bolnicu, bio je na vrhuncu svoje slave kao artista, svuda traženi društveni čovek: Jakob Max, klovn, šaljivdžija, popularan čovek. U samom dramatičnom trenutku, on zavodi svet, pošto je neženja i nema dece.

Jakob Max je rođen 1876 u Quimper-u od imućne jevrejske porodice. U toku svoje mladosti on je osiromašio.

Kad je završio pravne studije, nastanio se u Parizu. Bio je čovek vrlo dosetljiv i bujne mašte. Doskora je ušla u njega strast slikanja, pa još i strast pesnikovanja. Kao slikar i pesnik Max Jakob je bio originalan, a bohemi onog vremena su ga prigrlili. Posećivao je Pikasa, Apolinarij, Carco. Onda se posvetio astrologiji i kartanju. Spiritizmu se takođe predao te hteo uspostaviti vezu s drugim svetom.

Vodio je raskalašan život. Ali u dnu njegove duše bilo je smisla za zbilju. Sve zabave nisu mogle utažiti njegov duboki nemir, nego su mu donosile samo grižnju savesti.

7 septembra 1909 nalazi se u svojoj sobi. Odjednom mu se čini da vidi Krista na zidu svoje sobe. Da li je to plod njegove mašte? U svakom slučaju to ga je uznemirilo. Sledeće jutro traži sveto krštenje. Svećenik, kome se obratio, smatra ga ludim i šalje ga kući. Tek 18 februara 1915 prima krštenje. Postaje kršćanin, ali nije skinuo sa sebe svoje originalne običaje.

U bolnici Max Jakob dolazi tek do saznanja svog bednog duhovnog stanja i odluči da će promeniti dosadašnji život. Beži iz Pariza, povuče se prema samostanu sv. Benedikta na Loari. Njegovi poznanici ga traže. Pariz ga ponovo privlači, i on nema snage da mu se svaki puta odupre. Njegovi posrtaji pružaju nove prilike za pokajanje, dok se napokon ne okrene na pravi put zauvek.

25 februara 1944 Nemci ga aretiraju. Odvedu ga u logor, gde umre 5. marta kao kršćanin u krugu svoje jevrejske braće, osamljen, pošto nije imao mogućnosti da se poveri katoličkom svećeniku.

Majci Božjoj Fatimskoj

O Gospo Fatimska, kraljica našeg vijeka,
ufanje naše, utjeho naša sveta,
ti sunce si, koje grije na sve strane,
da izliječi rane čitavoga svijeta.

Ne možemo k tebi u Fatimu ići,
da s mnoštvom neizmjernim tebi se molimo,
ali u duhu mi smo uvijek s tobom.
Ti naša si Majka, koju volimo.

Slabi smo ljudi, a ti svemoćna si
nad srcem Božjim, i ljubav si naša.
Uresi nam duše za gozbu nebesku,
puna je gorčine naša čaša.

Uči nas ljubavi i poniznosti,
ti, koja pastirima javi se u selu,
da duša svaka sliči na Hostiju,
na Hostiju svetu, poniznu i bijelu.

Betlehem, Egipat, Nazaret,
Golgota, Lurd i Fatima,
zvijezde to su poniznosti i ljubavi,
što put pokazuju svima.

O uzore slatki, Kraljice krunice,
izmoli nam svijetlo, ljubav i snagu.
Nad naša polja, nad naše oranice
pruži nam ruku darežljivu, blagu.

Isprosi njivama našim i poljima
obilje zdravih usjeva i plodina,
a srcima našim milosti more,
da već ne vrijeđaju našeg Gospodina.

Zaručnice Duha Svetog izmoli,
da svijetlo i ljubav rastu u nama,
svijetlo i ljubav Svetoga Duha,
da utjeha njegova bude s nama.

Isprosi nam nježnu ljubav prema Kristu
i prema tebi, Kraljice naroda i plemena,
i živjet ćemo sretno, u Božjemu Srcu,
kroz sva vremena.

Hirokichi Nemichi, japanski ambasador u Kolumbiji, koji se dugo vremena interesovao za katoličku veru, primio je početkom februara o. g. na samrtnom krevetu sveto krštenje.

Kraljici Božjeg mira

Majko Božja Fatimska,
kraljice Božjeg mira,
moje te srce danas
za kraljicu svoju bira.

Budi kraljicom mojom,
ravnaj mojim životom,
svaki trenutak bola
obasjaj vječnom ljepotom.

Idi na Golgotu sa mnom,
kao sa svojim Sinom,
i mesto octa na križu,
napoj me mističnim vinom.

Da opojen budem posve,
opojen ljubavlju svetom,
da u srcu pobjedu slavim
nad sobom, đavolom i svijetom.

Majko Božja Fatimska,
kraljice Božjeg mira,
daruj mi poniznu ljubav
malenih, dobrih pastira.

Pastira, kojima ti si,
otkrila srce svoje,
da samo tebe ljubim,
tebe i Dijete tvoje!

Argentina. Papa je u crkveno-upravnom pogledu Argentinu preuredio. Od 23 nastalo je 35 biskupija. Osnovane su dve nove crkvene provincije s metropolitima na čelu, a 12 biskupija je na novo osnovanih. Samo u industrijskom pojasu oko glavnog grada Buenos Airesa podignute su tri nove biskupije. Najveća biskupija će imati 800.000 vernika, najmanja 30.000. Devet novih biskupa već je imenovano, očekuje se imenovanje ostale trojice. Ka tom reorganizovanju crkvene uprave pristupilo se odmah posle znamenite konferencije svih biskupa Latinske Amerike u avgustu 1955 godine. Promene su primljene s odobravanjem, očekuje se bolji verski život i veće političko smirenje.

Južna Afrika. Vlada je pripremila zakon kojim se uvodi rasna segregacija i u crkvama i bogomoljama. Taj je zakonski nacrt naišao na oštar otpor kod verskih predstavnika svih konfesija s jednim jedinim izuzetkom holandske reformatorske crkve, kojoj u glavnom pripadaju članovi vladajuće stranke.

PTIČICA U KAVEZU

Život Fra Leopolda Mandića

(Nastavak)

U tjeskobi i svetom strahu

Fra Leopold se u svojoj velikodušnosti nudio Gospodinu, da bude žrtva za one, koji su mu povjerovali svoju dušu i svoje brige. Za njih je molio, mjesto njih pokoru vršio, a za njih je želio i trpjeti. Gospodinu se svidjela ta nesebičnost, i primao je zamjenu: on je svomu slugi slao mnoge patnje, koje su drugima donosile sreću i radost...

Tu su najpre njegove bezbrojne i neprestane svakojake tjelesne smetnje i nelagodnosti, koje su često puta prelazile i u teške i mučne bolesti. Osobito neke tjelesne nezgode, koje su ga u njegovim očima mnogo ponizavale i mjesto kojih bi on bio lakše snosio druge, makar bile i teže. Ali sve je rado primao iz Božje ruke i nikada se nije tužio, nikada!

Onda njegove mnoge duševne tjeskobe koje su mu zadavale više muke nego sve tjelesne patnje!

Fra Leopold je bio vrlo osjetljive savjesti, da, on je naginjao na pretjeran strah, na skrupuloznost... Zaista, tajanstveno Božje pripuštenje! On, koji je bio vrlo učen u svim granama svetoga bogoslovija, pred kojega su dolazili veliki bogoslovi, filozofi, profesori, ljudi učeni i načitani, da mu izlože svoje bojazni, svoje poteškoće, a kojima je on uvek imao naći pravo rješenje, eto taj čovjek često puta nije znao poučiti sama sebe!

On, koji je kod ispovijedanja pokazivao izvanrednu sigurnost u svome nastupu, kojega nikada ništa nije začudilo, nikada ništa smelo, ama što čuo, ama o čemu ga pitali ljudi najrazličitijih staleža, eto taj čovjek, koji je znao umiriti svaku savjest, eto on često, vrlo često osjećaše u sebi užasnu suhoću, duševnu pustoš, kad je sumnjao i o samome sebi i o svome radu:

— Radim li ja za duše koliko hoće Gospodar Bog? Vršim li dobro svoju svetu službu?

Tako se pitao u smrtnoj stravi i dubokoj duševnoj tami, dok se njegova nježna duša svijala od neopisive boli...

Ali i u tim časovima najteže patnje on je ostajao izvana miran, vedar, nasmijan, šireći utjehu, mir, sigurnost oko sebe... Junak nad junacima!

U svojim duševnim tjeskobama i suhoćama Fra Leopold je tražio snage u molitvi. Molio je dugo i vruće, i opet lijevao suze, utjecao se svojoj Blagoslovljenoj Gospodarici i Majci. A kad Gospodin ni tako nije davao potrebnoga mira, Fra Leopold bi ponizno pošao do svoga ispovjednika, — a taj mu je za mnogo godina bio onaj dobri i tihi Otac Celso iz Rima, čiju će smrt Fra Leopold oplakati tako gorkim suzama i koja će ga tako pogoditi, da se gotovo i sam razbolio...

Fra Leopold se ispovijedao gotovo svaki dan, ponizno i s pouzdanjem kao dijete uz obilne suze. Svoga je ispovjednika slušao u svemu, a isto tako i svoga duhovnoga vođa Oca Odorika. Sačuvala su se pisma, što mu ih je taj pisao, a Fra Leopold ih je s poštovanjem čuvao i često ih čitao. Na zavitku je napisao: Predragocjene uspomene.

Izvrsni otac Odorik sasvim je dobro shvatio razlog teških duševnih tjeskoba dobroga Fra Leopolda: njima je Gospodin htio svoga odabranika prokušati kao zlato u vatri, da njegova kruna u nebu bude sjajnija i ljepša.

Zato je on umio u svojim pismima naći najzgodniju riječ, da ga umiri. Evo nekoliko primjera:

— Budite mirni i činite uvijek onako, kako sam vam rekao. Stupajte sigurne savjesti i u svojim poteškoćama smatrajte me uvijek prisutnim i kako vam ponavljam svoje odredbe. Neka ništa ne smućuje vašega duha, nego se uvijek radujte u Gospodinu, jer vi imate potpuno pravo da se radujete. Stupajte sigurno, jer je to put, koji vodi u nebo. Vjerujte tvrdo mojim riječima; nisu moje, nego našega Gospodina Isusa Krista, koji vas mnogo ljubi.

Fra Leopold je odano poljubio pismo i smirivao se.

Drugi put mu piše:

— Opominjem vas, da budete mirni i da se ravnate — kao što ste uvijek činili — po onome, što sam rekao. Miran, potpuno miran u svim stvarima. Na mir i spokojnost vi imate potpuno pravo, i ako bi vam se katkada činilo, da ga nemate, pripišite to divnim odredbama Gospodinovim, koji — kako je to njegov običaj — kuša i daje osjetiti svoju ruku onima, koji su njegovi miljenici. Neka vam nikada ne uteče s pameti riječ anđela Rafaela Tobiji: — Jer si bio mio Gospodinu, bilo je potrebno, da te kušnja prokuša. — To je upravo naš slučaj.

Stoga, odvažnost i potpuno pouzdanje u Boga, našega Oca, dobroga i milostivoga; milostiva i dobra, jer je Otac.

Vi znate kao i ja, i mnogo bolje, da snaga jedne duše stoji u tome, da sa svim srcem izgovara onu riječ, koju je rekao Isus na smrti: — Neka bude, Oče, Tvoja volja. — Tu je sve: sva veličina i savršenost jedne duše.

I Fra Leopold je pokazao tu veličinu, jer je svom poniznošću primao te mučne kušnje gledajući na Isusa u Getsemanskom vrtu. U dugim i teškim duhovnim sušama, koje je često osjećao, on bi plakao kao malo dijete, ali nije klonuo. Mislio je na duše, radi kojih je i za koje je trpio, i nastojao je biti sličan Isusu, koji je radi ljudskih grijeha dopustio, da ga napadne smrtna tjeskoba i oblije krvavi znoj — — —

Jednom je ovako rekao nekom svom pokorniku, koji je to zapisao:

— U časovima duhovne suše, i ja i vi imamo zgode, da shvatimo na neki način, što je osjećao naš Gospodin u svom Božanskom Srcu, kad su iz njegovih usta izišle one riječi: — Bože moj, zašto si me ostavio?

Ovo je kušnja njegovih odabranika; ali iza kulisa je uvijek On, koji pazi, što znamo učiniti.

Sjećajmo se uvijek, da su Božji darovi odmjereni prema kušnji, i da nas On zove na Tabor, ali nas odgaja na Kalvariji...

Drugi je put rekao:

— Kad nas Gospodar Bog potegne za uzdu, ili izravno ili neizravno, On to uvijek čini kao Otac, s neizmjernom dobrotom. Nastojmo shvatiti tu očinsku ruku, koja se s neizmjernom ljubavlju brine za nas. — — —

U rajskom ushitu

Tako je radio Bog i sa svojim miljenikom Fra Leopoldom. Primio je njegovu velikodušnu želju, da bude što sličniji Isusu Propetomu; obilato mu je slao tjelesnih i duhovnih patnja, da i njega usavrši i da to bude na korist dušama, za koje je trpio. Iz njegovih patnja nicale su bezbrojne blagodati za nebrojene duše. A onda, znao je Gospodin i svoga slugu obasuti takvim duhovnim uživanjem da je kao predosjećao nebesku sreću.

Evo što je sam jednom rekao:

— Tjelesne ili duševne patnje nemaju nikakva razmjera prema onome veselju, što ćemo ga jednoga dana uživati na nebu, pa ni prema onome, što nam ga, od vremena do vremena po svojoj prevelikoj dobroti, Gospodar Bog, kao neki predokus, daje ukusiti i ovdje na zemlji. Ali o tim se stvarima može govoriti samo s onim dušama, koje ih mogu shvatiti. —

Da, mi obični ljudi ih ne možemo shvatiti! Ali i kad bismo ih mogli shvatiti, Fra Leopold nam ne bi o njima govorio, jer on je brižljivo krio sve, što bi i najmanje moglo da mu bude na hvalu, on, tako ponizan, tako jednostavan!

— Po mogućnosti moramo proći kroz ove kušnje, a da ne dajemo izvanjih znakova, znajući, da nas Gospodar Bog veseljem pripravlja na kušnju, a kušnjom nas čini zaslužnima većih milosti, — rekao je jednom.

Tih većih milosti primao je i on mnogo od Gospodina, ali malo ih je bilo, koji su mogli da o tome nešto saznaju. Ipak je bilo nešto, što je znao svaki, koji je i malo živio s njime ili došao s njim u bliži dotica: svi su osjećali, da to nije obični čovjek, da je to čovjek Božji.

Pripovijeda neki Padovanac:

— Moj prvi susretaj s Ocem Leopoldom bio je 1923. Čuo sam kako o njemu govore moj djed i moj otac. Oni su govorili: Ono ne može biti čovjek kao drugi; ono mora biti svetac!

Ja nisam nikada bio u kapucinskoj crkvi i nikako ga nisam poznavao. Jednog sam ga dana htio potražiti. Jedva što sam ušao u crkvicu svetoga Križa, ugledam nekoga maloga fratra, kako prolazi ispred Presvetoga Sakramenta i pokliče s takovom pobožnošću, da mi se odmah u duši zapalio veoma živ osjećaj Božje prisutnosti, i rekoh u sebi: Ono bez sumnje mora biti Otac Leopold!

Nisam se prevario; njegova mi ga je duboka vjera u Presvetu Euharistiju bila otkrila. —

Neka gospođa tvrdi:

— U časnom Ocu Leopoldu jako se osjećala Božja prisutnost, pa pred njim nisi mogao ostati na nogama; neka viša sila gonila te da klekneš, i kad nisi dolazio k njemu, da od njegove blagoslovljene ruke primiš sakramentalno odrešenje. —

U molitvi je bio tako sabran, da uopće ne bi opazio, što se zbiva oko njega... Lice mu je više puta sinulo i divno se promjenilo, osobito poslije posvećenja preko Mise.. A oči, one duboke i žive oči, katkada su ti se činile sjajne poput sunca...

Jednom je govorio o neizmjernoj Božjoj dobroti, koja se očituje dušama i sjedinjuje ih sa sobom. Iznenada udari u silan plač:

— Ali zato meni te stvari? Meni, koji sam tako nevrijedan? Ah, molite Gospodara Boga, da mu bude milosrdan!...

Šesto poglavlje

Božji predstavnik

Sakramenat svete ispovijedi ili Pokore jedna je od najvećih blagodati, kojima nas je obdario milosrdni Spasitelj. Što bi bilo od nas siromašnih grešnika, da nema svete ispovijedi, u kojoj se naše duše peru u Božanskoj Krvi Spasiteljevoj i oprаštaju nam se i najteži grijesi?!

Jednom su se židovski pisci i farizeji pitali: — Tko može opraštati grijehe nego samo Bog? (Luk. 5, 21). Da, nitko ne može opraštati grijehe nego Bog i onaj, komu Bog dade tu vlast. A Gospodin je Isus dao tu vlast ljudima, svojim svećenicima, kadno je rekao: — Kojima oprostite grijehe, oprostit će im se... (Iv. 20, 23).

Svaki katolički svećenik, zakonito odobren, ima tu božansku vlast, i dok bude svete Crkve, svećenik će po vršenju velike ispovjedničke službe biti ponajveći dobročinitelj grešnoga čovječanstva...

Ali dobri Bog neka od svojih svećenika još na osobiti način odabere kao ispovjednike i po njihovoj službi usrećuje tisuće i tisuće onih sretnika, koji im mogu povjeriti svoju dušu i njezine boli. Takav je bio na primjer sveti Župnik u Arsu, kojemu su hodočastili vjernici iz najdaljih krajeva, i po sto tisuća godišnje, samo da se mogu pred njim ispovjediti!

— Najveći dar, što ga Bog može dati nekoj duši, jest to, da joj dade iskusna ispovjednika i duhovnoga upravitelja. —

Te je znamenite riječi rekao više puta Fra Leopold i zato je onako štovao i slušao svoga duhovnoga vođa. U njegovoj velikoj poniznosti nikada mu nije palo na pamet, da i sebe ubroji među znamenite ispovjednike, pače se silno čudio, što onoliki dolaze k njemu na ispovijed:

— Što sam ja kriv — rekao je nekoga dana, kao da se opravdava — ako dolaze s tolikom vjerom, i radi njihove vjere ih Gospodar Bog usliшava? Što ja ulazim u to?...

A ipak, ono što ponizni Fra Leopold nije vidio, vidjeli su mnogi drugi, a to vidimo osobito danas, poslije njegove smrti, kad se sa svih strana množe svedočanstva o izvanrednoj njegovoj ispovjedničkoj djelatnosti. Po uvjerenju onih, koji mogu suditi o tim stvarima, Fra Leopold ide u broj onih svetih i velikih ispovjednika, poput Franje Saleškoga, Župnika Arskoga, Josipa Kafasa, Ivana Don Boska, koji su pod osobitim vodstvom Duha Svetoga uzvišenu ispovjedničku dužnost vršili na korist i sreću nebrojenih duša.

Fra Leopold je osvajao duše, da mu se potpuno povjere. Već znamo, da on nije imao kakvih osobitih tjelesnih prednosti. Osim dubokih, vrlo živih očiju, gotovo sve drugo na njemu više je odbijalo nego privlačilo. A ipak, ljudi su osjećali, da moraju kleknuti preda nj. To je izbijala iz njega sveta privlačivost odabrane duše, a još više tajanstvena moć Božja, koja je Fra Leopoldu povjerila ispovjedaonicu kao njegovo polje rada u vezi s velikim idealom, o kojemu smo već govorili. Tko je ponizno klekao pred maloga ispovjednika u njegovoj ćeliji, osjećao je, da u tome času kleči pred Božjim pretstavnikom...

(Nastavit će se)

IZ KATOLIČKOG SVETA

Nemačka je dobila novu biskupiju sa sedištem u Essenu, kojoj pripada sav rurski revir s oko 3 miliona vernika. Rajnsko-vestfalska pokrajinska vlada će davati centralnim biskupskim uredima godišnje oko 30 miliona dinara pomoći. Svećenici se inače izdržavaju posebnim crkvenim porezom, koji ubira država.

Pitanje omrtvenja (anestezije). Krajem februara Papa je govorio lekarima o omrtvenju, kojim se bolesnicima olakšaju bolovi. Papa je naglasio da ima čovek pravo da si podvrgne sve prirodne snage te ih stavi u svoju službu. Kršćanska dužnost da nosimo križ ne traži da moramo odbiti olakšanje, koje pruža moderna medicinska nauka. Narkozu, koja pacijenta lišava razuma dozvoljeno je primiti iz dovoljno važnih razloga. Umirućemu je na njegovu molbu dozvoljeno dati anestezijska sredstva, ali nikada nije pozvoljeno upotrebiti sredstva da prouzrokuju ili ubrzaju smrt. Između narkotičnih sredstava i smrti ne sme biti uzročne veze niti stvarno niti u nakani zainteresovanih osoba. Ako lek po svojoj prirodi samo uklanja bolove, a sam po sebi ne prouzrokuje smrt, lek je dozvoljen, iako bi slučajno zbog nečeg drugog mogla nastupiti smrt.

Gana posvećena Srcu Isusovom. Nekadašnja engleska kolonija Zlatna Obala 6 marta 1957 bila je proglašena nezavisnom državom Gana. Nova je država u svakom pogledu vrlo šarolika. Stanovnika ima oko 5 miliona. Katolika je 530.000, protestanata 700.000, muslimana 810.000, dok su ostali neznabošci. Najvažnija politička ličnost je Dr Kwame Nkrumah, koji je bio dosad predsednik vlade. Po veri on je katolik, socijalistički usmeren, a neki njegovi saradnici su praktični katolici. U crkvenom pogledu nova je država podeljena na jednu nadbiskupiju i četiri biskupije. Biskup u prestonici Akri je crnac Msgr. Bowers, rodom iz Antila. U drugoj biskupiji, isto na obali Cape Coast imenovan je prvi domaćin crnac Msgr John Amissah za pomoćnog biskupa. U svečanostima proglašenja samostalne države učestvovale su i crkvene ličnosti. U nedelju 3 marta svih se pet biskupa skupilo u Akri gde je u katedrali otslužena svečana pontifikalna misa, a na kraju je bila nova državna posvećena Srcu Isusovu. Za pepelnicu vernici su bili oslobođeni svakog posta. — Od 4.000 osnovnih škola 1.149 je katoličkih, od 23 učiteljišta 7 je u katoličkim rukama. Viših škola je u državi vrlo malo, ali katolici nemaju nijednu. Zasad postoje dobri izgledi za razvoj katoličke vere u mladoj državi.

Početkom marta u Parizu se održavao kongres katoličkih studentskih organizacija. Predmet o kome se raspravljalo, bio je „familija i njen uticaj". Kongres je pozdravio sveti Otac posebnim pismom. Pariški kardinal Feltin je održao zaključni govor. Naglašena je bila potreba usklađivanja i jedinstva među raznim katoličkim organizacijama kao i tačnije pridržavanje smernica episkopata. Studenti treba svojim apostolskim radom da pokažu da je Crkva jedinstvena i puna životne snage.

Sirakuza na Siciliji gradi veliku baziliku u čast Plačućoj Majci Božjoj. Crkva će biti 140 m dugačka, 96 m. široka i 33 m visoka. U njoj će stajati 36 oltara, 50 ispovedaonica, a mesta će biti za 20.000 vernika. Pokraj crkve treba da se sagradi dvorana za 3.000 osoba, sirotište i jedna stručna škola. Proračun iznosi oko 60 miliona nemačkih maraka. U konkursu treću je nagradu u iznosu od dva miliona lira dobio mladi nemački arhitekt Erwin Schiffer.

Papa korizmenim propovednicima. Uoči pepelnice Papa je primio u audijenciju rimske župnike i korizmene propovednike, kao što je to već običaj u Rimu. Između ostalog Papa se potužio na sve veće širenje pornografskih plakata i slika po revijama. Time se uz ostalo zlo umanjuje i sakralni značaj večnog rimskog grada, koji je bio garantovan lateranskim paktom. Papa je pozvao javnost da stane na put tom zlu. Župnicima je položio na srce da ne štede svojih napora oko unapredivanja svećeničkih zvanja. Postavljati drugačije temelje za izgradnju sveta značilo bi spremati mu propast. Konačno je Papa upozorio svoje slušače na nedostatak natprirodnog duha. Mnogi naime misle da ono što cvate u vrtu Crkve, što je plodonosno na svetu, ljudsko delo. Istina je, da ljudi seju, ljudi zalevaju, ljudi podkresaju, ali jedan je pravi sejač — Bog.

Belgija madžarskim izbeglicama. Pater Werenfried van Straatens je u svojoj režiji opremio 37 madžarskih katoličkih svećenika s odelom, novcem i brevijarom. 14 automobila „Volkswagen" stavljeno je tim svećenicima na raspoloženje za duhovnu pastvu među madžarskim izbeglicama. Pomoćna akcija „Tongerlo" šalje nedeljno 60 tona paketa katoličkoj Akciji u Budimpešti. Ista pomoćna akcija dala je štampati već 70.000 madžarskih molitvenika i 9.000 madžarskih rečnika. Priprema se štampanje katekizma i svetog Pisma na madžarskom jeziku u nakladi od 150.000 primeraka.

Papa o aktuelnim pitanjima. Početkom marta Papa je primio u audijenciju grupu industrijalaca i upravnika preduzeća. U svom govoru je između ostalog naglasio da mora tehnika služiti privredi, a ne obratno. I na katoličkim kongresima često se čuje zahtev da država preuzme razne privredne mere. Država mora biti jaka, ako treba da ispuni svoje zadatke u sređivanju zajedničkog života. Oni ljudi međutim koji prebacuju neprestano sve odgovornosti na državu, je uništavaju i čine iz države loptu jakih interesnih grupa Svaki građanin mora biti svestan da je država konačno skup svih građana te da nema niko prava od nje očekivati da udovolji svim obavezama, ako sam nije spreman da doprinese svoj udeo k njihovom ispunjenju.

Oberammergau. Jedna američka filmska kompanija predložila je Oberammergau-u, da plati više miliona dolara, ako joj dozvoli da snima znamenite pasijonske igre kakve se već kroz tri stoleća od vremena na vreme prireduju u tom bavarskom selu. Predsednik opštine je ponudu odbio s obrazloženjem da njegovo selo želi da očuva stare tradicije.

Rihard Nikson, podpredsednik SAD bio je 17 marta o. g. primljen u audijenciju kod svetog Oca. Zadržali su se u engleskom razgovoru 20 minuta. Podpredsednik je uručio Papi posebnu poslanicu Ajzenhauerovu. Papa je rekao da je pravi mir samo onaj koji temelji na pravdi, a pravda opet na Božjim zakonima. Zatim je pohvalio predsednika SAD za njegov rad oko svetskog mira, odao priznanje njegovom velikom pouzdanju u iskrenu volju svih naroda za mirom, koju on smatra temeljem međunarodnog sporazuma. Papa je dodao da ne treba potcenjivati i važnost kolektivnih ugovora i saveza, kad se radi o postizavanju pravog mira.

Ramon Megsejsej, predsednik republike Filipina, izgubio je život u avionskoj nesreći. Pokojni predsednik Filipina bio je dobar katolik. Kad je prošle godine bio u Manili euharistički kongres, on se sa svojom suprugom pobožno pričestio i onda pročitao posvetu svoga naroda presv. Srcu Isusovu. U političkim poslovima pokojni predsednik se isticao kao čovek akcije, borac protiv pobunjenika, korupcije i zdrave agrarne reforme.

Kina. U Šangaju se na inicijativu tamošnjih vlasti vršio početkom februara jedan katolički kongres. Na njemu je trebalo počastiti i dati podršku bivšem generalnom vikaru Nankin-a g. Lij-u Vei Koang, koji je bio zbog svog rada javno od Svete Stolice ekskomuniciran. Tada se dao kapitularni vikar Šangaja te izjavio: Pravi šangajski biskup nalazi se u zatvoru, ja ga samo zamenjujem u upravi biskupije. Kakva god bila vrednost g. Lija Vei Koang, mi ne smemo zaboraviti da ga je Sveta Stolica dva puta ekskomunicirala. Stoga mi ne možemo glasati za njega. Tim rečima je usledilo gromko odobravanje vernog naroda. Kapitularni vikar je zaključio: Mi ne možemo da prisustvujemo Misi g. Lija Vei Koang. — Za šangajskog biskupa pronose se vesti da je bolestan u zatvoru, tako se postupak prema njemu ublažio te može primati hranu izvana. Krajem januara bila su puštena iz zatvora četiri šangajska svećenika.

Općenito uzeto, prema primljenim vestima, stanje katoličke Crkve u Kini nije se bitno niti pogoršalo niti popravilo. Svi odlučniji crkveni predstavnici su već uklonjeni. Prilično deo svećenika izvana više manje sagiba glavu pred zahtevom vlade za crkvu trostruke nezavisnosti, kojom upravljaju takozvani patriotski svećenici, dok su u duši ostali verni Crkvi i Papi. Ukoliko je neki svećenik čvršćeg karaktera u pitanju verske slobode, toliko simpatičnije je primljen kod vernika. Opasno je međutim — kako se kaže — ako se tigar toliko navikne na kavez, da promeni svoju prirodu te postane mačak. Vlasti nastoje stvoriti mišljenje da vlada potpuna verska sloboda u Kini. Tome služe putovanja inostranih verskih predstavnika. Izvesni misionari mogu čak dobiti ulaznu vizu, ako žele raditi na „podizanju blagostanja i sreće" kineskog naroda.

Filipini. Nezavisna kršćanska crkva, koju je 1902 osnovao Grgur Aglipay podelila će u dve sekte, od kojih se jedna približila američkoj episkopalnoj crkvi. Njeni poglavari odlučili su proglasiti svog osnivača Aglipay-a svecem. Već su bili pozvali na proslavu kanonizacije predstavnike episkopalne crkve u Aziji. Njihovi vernici su se međutim otuđili svojim vođama i obratili se katoličkom nedeljnom časopisu „The Sentinel" te izrazili želju da se vrate natrag u krilo katoličke Crkve.

Katolici nisu jednakopravni. U južnoindijskoj državi Kerala živi dve trećine svih indijskih katolika. U toj je indijskoj državi ekonomsko stanje najgore, nemaština najveća. Pripadnici najniže kaste nazivaju se Harijans. Prema državnim zakonima oni imaju pravo na izvesnu državnu pomoć. Ako Harijans stupe u katoličku Crkvu, lokalne vlasti uskraćuju njima davanje pripomoći. Prema novom zakonu koji se sprema u Kerali, katolički Harijans će dobiti izvesnu pomoć, ali u pitanju više škole katolici će dobiti samo 50% pomoći.

Pastirsko pismo kardinala Višinskog. U Poljskoj će 5 maja biti zaključena Marijanska godina. Tada će se u svim crkvama obaviti posvećenje Majci Božjoj — Kraljici Poljaka. Kardinal Višinski je toj temi posvetio korizmenu poslanicu. Uzgred je spomenuo i hiljadugodišnji jubilej pokrštenja Poljske. U poslanici između ostalog kaže: „Mi se pripremamo da se zavetujemo našoj Kraljici da ćemo sve učiniti što je u našoj moći,

da Poljska postane stvarno kraljevstvo Marijino i njenog Sina. Poljski će narod obećati vernost Crkvi i njenim poglavarima. On će obećati da će čuvati novi razvijajući se život. Poljske familije biće sklonište novog života koji se u narodu budi. Mi obećavamo da ćemo čuvati bračnu vernost, njegovu čistotu i jedinstvo. Obećavamo Devici, odevenoj u sunce, da ćemo voditi beskompromisnu borbu protiv narodnih poroka, naročito protiv lenosti, rasipništva, pijančenja i neumerenosti. Šta bi vredeli najplemenitiji ciljevi, ako se ne znamo žrtvovati? Prestanimo postavljanjem svojih zahteva drugima! Zapovedajmo samome sebi i i ne kritikujmo svog bližnjega! Počnimo jednom već upisivati Božja prava u svoje srce svojom dobrom voljom i svojim delima.

Karitativni rad američkih vojnika. U Koreji američka vojska izdržava 70 sirotišta, bilo potpuno bilo delimično. U Japanu samo prva konjička divizija izdržava 21 sirotište. Prošle godine američki su vojnici utrošili oko pola miliona dolara u dobro tvorne svrhe, više nego Crveni krst i druge dobrotvorne organizacije zajedno. K tome valja ubrojiti i dragovoljan rad američkih vojnika na podizanju kuća, uređivanju igrališta i drugih korisnih radova.

Ivan Kapistran — apostol Evrope. Poljski svećenici koji se nalaze u Rimu po raznim redovničkim kurijama i kao profesori po crkvenim zavodima skupili su se pod vodstvom nadbiskupa Gavline i sastavili molbu na svetog Oca da se Ivan Kapistran zvanično proglasi apostolom Evrope. Sličnu pretstavku potpisalo je i udruženje poljskih vojnika. Time se želi da bi rad na ujedinjenju Evrope dobio na nebu posebnog zaštitnika.

London. Katolički muški svet je na tihu nedelju 7 aprila priredio kroz London tihu manifestaciju. Računa se da je uzelo učešća oko 40.000 muškog sveta od 16 godina pa na više. Procesija je počela na severnom delu Hajdparka, a zaključila se u westminsterskoj katedrali. Učesnici su u rukama javno nosili krunicu te je tiho molili. Time su hteli pružiti moralno podršku svim kršćanima koji za veru podnose nevolje.

Nemačka postavlja novog poslanika kod Svete Stolice u osobi grofa Dr. Rudolfa Strachwitz, rodom iz Šlezije. Star je 61 godinu. Svršio je političke i ekonomske studije. U diplomatsku službu stupio je već 1925 godine. Po veri je katolik i to je kroz duži period prvi puta da bude katolik zastupao Nemačku kod Svete stolice.

Etiopija. Zvanično je bilo javljeno da se između Svete Stolice i Etiopije uspostavljaju diplomatski odnosi. Etiopski kršćani su bili upravno zavisni od koptskog patrijarha u Aleksandriji. U poslednje vreme ova je zavisnost gotovo ugasla. Etiopija ima oko 15 miliona stanovnika, od kojih je dobra trećina muslimana, nešto neznabožaca, a ostali su kršćani. Katolika ima u Etiopiji i Eritreji nekih 100.000. Preko polovine su latinskog, ostali koptskog obreda.

Cejlon. Iz ovog azijskog ostrva, koje je postalo pre 10 godina samostalna država, doprla je vest da su tamošnji budisti skupili jedan milion rupija za obučavanje budističkih misionara, koje nameravaju slati u Evropu, da odande proteraju tamu neznanja. Istina je da vlada u Evropi mnogo verskog neznanja pošto su mnogi Evropljani odbacili Krista. Međutim nema mnogo nade da bi mogao prekršćanski poganski mudrac svojim prisnim nihilizmom Evropi pomoći. Ne preti opasnost da bi Kristovo svetlo na svetu ugasilo, nego se mogu njegovi svetionici pomeravati iz jedne zemlje u drugu, iz jednog kontinenta u drugi.

Večerne Mise i euharistički post. Papa Pijo XII je izdao 19 marta poseban motuproprio „Sacram Communionem", koji je stupio na snagu 25 marta o. g. Glavne odredbe ovog papinog dekreta jesu: a) Mesni ordinariji (biskupi) mogu dozvoliti svaki dan posle podne ili uveče Misu, ako to traži duhovno dobro znatnog dela vernika. 2) Svećenici i vernici su dužni da se uzdrže svake tvrde hrane i alkoholnog pića tri sata pre Mise odnosno vernici pre pričesti, a od bezalkoholnih pića jedan sat. Prirodna voda ne potpada pod post. 3) Gornje obaveze o euharističkom postu važe sada općenito, uvek i za sve slučajeve, bilo da se služi Misa odnosno prima pričest ujutro ili uveče, u ponoći ili ranim jutarnjim satovima. 4) Bolesnici, iako nisu u krevetu, mogu uživati bezalkoholno piće i lekove u krutom i tečnom stanju u svako vreme pre Mise ili pričesti. 5) Na kraju Papa poziva svećenike i vernike, koji mogu, da drže staru časnu praksu euharističkog posta. Oni međutim koji se budu služili tim olakšicama, neka toliko više nastoje davati lep primer kršćanskog života delima kršćanskog odricanja i dobrotvornosti.

Meksiko. Meksikanski biskupi su izdali vernicima posebno pismo u kome izlažu kršćansku nauku o političkim pitanjima u vezi s državnim izborima 1958 godine. U tom pismu stoji da ima Crkva pravo i dužnost da poučava vernike o socijalnim i političkim dužnostima. Nijedna stranka nema prava nazivati se katoličkom strankom, ali katolički birači dužni su birati samo one kandidate koji će najbolje zastupati narodne interese. Crkva ima pravo i dužnost zabraniti one partije i one kandidate koji su protivni religioznoj i moralnoj nauci. Svi građani kao i vlasti dužni su da se zajedno staraju za opšte dobro naroda.

Izmirenje. U Ascq-u, lilskom predgradu u Francuskoj su članovi otpora bacili jedan voz nemačke vojske iz koloseka oko cvetne nedelje 1944. Nacističke vojne vlasti su za odmazdu — iako kod one sabotaže nije izgubio život nijedan vojnik — pogubile 86 muškaraca tog mesta. — Ove godine 15 marta obavila se u mesnoj župskoj crkvi dirljiva svečanost izmirenja. Prisutan je bio lilski kardinal Liénart i biskup Schröffer iz Eichstätt-a u Nemačkoj, koji je došao sa posebnom nemačkom delegacijom i lepim poklonima na proslavu izmirenja.

Prigodom 100 godišnjice smrti sv. Dominika Savio, učenika sv. Ivana Boska, Vatikan je izdao 21 marta posebnu seriju od 4 poštanske marke.

Razvoj verskog života u Francuskoj. O katoličkom životu u Francuskoj mnogo se piše. Francuska je po tradiciji katolička zemlja. Većina se ljudi krštava, prima prvu svetu pričest, crkveno venčava i sahranjuje. Međutim tek 10 do 35 od sto tih vernika redovno vrši svoje kršćanske dužnosti. Crkva je tamo odvojena od države. Vernici moraju sami izdržavati crkvene ustanove. Katoličko školstvo je vrlo lepo razvijeno. Od 1951 godine te škole država pomaže. — U misijskim zemljama, francuskim prekomorskim posedima država materijalno pomaže svećenike. Na naučnom i umetničkom polju katolici su dobro zastupani. U poslednje vreme oseća se duhovni preporod. Kao prirodna reakcija na protiverski propagandu novijeg vremena sve se više mladih kandidata prijavljuje u stroge kontemplativne redove.

Izrael i Sveta Stolica. U diplomatskim krugovima postavlja se pitanje diplomatskih odnosa između Svete Stolice i Izraela. Izrael polaže veliku važnost na dobre odnose sa Svetom Stolicom. Ne zaboravlja se da je sv. Otac u danima nacističkog terora zaštićivao progonjene Jevreje.

Beč. U bečkoj katedrali sv. Stefana montiraju se najveće orgulje na svetu sa 7.000 pištaljki i 125 registara. Najveća pištaljka teži 300 kg te ima u prečniku 40 cm, a duga je 11 metara. Nameštanje treba da se dovrši krajem maja. — Za ovu godinu je u Beču predviđeno da će početi izgradnjom 15 novih crkava.

U Keniji su položili kamen temeljac nove crkve na uspomenu žrtvama terorističke organizacije Mau-Mau. Od 1952 godine na ovamo ta je organizacija prouzrokovala gubitak 15.000 života. Među žrtvama bio je prilično broj katolika, od kojih će neki verovatno biti priznati kao pravi mučenici. Kenijski guverner je tom zgodom naglasio da ima katolička Crkva ogromne zasluge za kulturno i socijalno uzdizanje afričkog stanovništva.

Biskup umro odmah iza ređenja. 27 marta o. g. Osnabrück u Nemačkoj bio je u prazničnom raspoloženju. Njihov novi rezidencijalni biskup Msgr Demann imao se posvetiti. Tu je funkciju obavljao kölnski kardinal Frings. Na svršetku svečanosti novoposvećeni biskup je prolazio kroz crkvu da deli skupljenim vernicima prvi puta biskupski blagoslov. Pošto je mnogo naroda stajalo napolju, stupio je izvan crkve da i njima podeli blagoslov. U taj se trenutak biskup sručio, pogođen od srčane kapi i umro. Bilo mu je 56 godina, a za biskupa je bio imenovan 25. V. 1956. Bolovao je već ranije od srčane bolesti, od koje se i lečio. Smatralo se da se od bolesti već oporavio, ali je na samoj funkciji ređenja podlegao.

Crni Jevreji u Palestini. Oko 3.000 crnih Jevreja preselilo se iz Košina u Južnoj Indiji u Palestinu. Oni su bili u Indiji mali zemljoposednici i zanatlije. S Jevrejima bele puti, koji su mnogo imućniji te su većinom ostali u Indiji, nisu imali mnogo veze. — U Južnoj se Indiji nalazila od najstarijih vremena dosta jaka kolonija crnih Jevreja. Ostali Jevreji misle da su crni Jevreji potomci crnih robova koji su prešli u jevrejstvo. Crni Jevreji međutim smatraju sebe potomcima onih Jevreja koje je babilonski car Nebukadonozor odveo u babilonsko ropstvo. Postoje mnogi pisani dokumenti, očuvali su se razni običaji i pesme, što sve govori za visoku starost te jevrejske naseobine. Među njima postoji tradicija da je apostol Toma došao oko godine 53 ovim Jevrejima te 40 od njih pokrstio.

Papa đacima. 24 marta o. g. Papa je održao u crkvi sv. Petra govor rimskim đacima, kojih se onde skupilo preko 40.000. Sveti je Otac rekao između ostalog: Poziv na pomoć odjekuje svetom, i to će biti kršćanska pomoć. Vi hoćete da se sagradi svet na silnim ruševinama koje su prouzrukovali oni koji vole više zabludu nego istinu. Svet mora biti sagrađen na Kristu. Neka oni, koji sanjaju o umišljenom propadanju i o nemogućem zatonu Crkve, pogledaju u prošlost, zamisle se u sadašnjost i čine prognozu za budućnost. Neka razmisle šta se desilo s onima koji su došli i pokušavali uništiti Kristovu Crkvu. Neka pogledaju šta se dešava tamo gde ima još ljudi koji istraju u istim nastojanjima. Oni koji žele oboriti Crkvu, razbiće se na steni, na kojoj je Krist, sam božanski Osnivač hteo da bude sagrađena njegova Crkva. Na kraju Papa je pozvao omladinu da se čuva mlitavosti, neka bude gorljiva i oduševljena da i u njoj zaplamti oganj koji je Krist doneo na svet.

Mađžarska. Vlada je poništila sve crkvene dekrete, koje su crkvene vlasti u svojoj kompetenciji izdale od 1. oktobra 1956 na ovamo. Svi predmeti moraju biti podneseni na reviziju državnoj verskoj komisiji. Novim dekretom prosvetnih vlasti veronauka je opet proglašena fakultativnim (neobveznim) predmetom. Predviđene su stroge kazne, ako bi svećenici „vršili pritisak" na roditelje odnosno učenike po pitanju veronauke.

A. A. Pitanje: *Koje su to ustanove ili dela za unapređivanje svećeničkih znanja?* **Odgovor:** *Papa Pije XII je 4-11-1941 osnovao kod kongregacije za semeništa i univerzitete posebno „Papinsko delo za svećenička zvanja" koje osniva i vodi slične ustanove po raznim biskupijama. Organizuju su posebne nedelje svetih zvanja, priređuju izložbe redovničkog i svećeničkog života, izdavaju se u tom duhu časopisi i održavaju predavanja. U zapadnim zemljama ima toga više. U Đakovu se prigodom 150 godišnjice bogoslovije održavala izložba o životu u bogosloviji. Biće korisno da se i kod nas posveti više pažnje tom pitanju.*

2. Odgovor: *Ako želite biti članom Apostolata molitve, prijavite se rektoru bilo koje isusovačke crkve, pa će Vas upisati odnosno ubrojiti među članove Apostolata molitve. Time ćete imati pravo na sva duhovna dobra koja se podeljuju tim članovima, jedino morate obavljati članske dužnosti: jutarnja posveta i moliti se na određene nakane.*

3. Odgovor: *Nije mi poznato da bi kod nas još funkcionirala Uprava Družbe sv. Petra Klavera za otkup crnaca. Ali možete pomagati misije kao član DSV i prilozima, naročito na misijsku nedelju.*

UREDNIKOVA POŠTA

P. M. Odgovor: Savetujem Vam da ostanete još kod kuće te dovršite školu. Samostani danas trebaju takvih redovnika i redovnica, koji imaju kvalifikaciju iz kojeg zanata, diplomu kakve stručne ili više škole, pošto se samostani moraju sami izdržavati. Danas mora i u svetu svaki prosečan građanin imati osmoletku, a svaki kvalifikovani radnik i zanatlija diplomu iz svoje struke. Ne bi odgovaralo ugledu redovničkog staleža, kad bi njihovi članovi u stručnoj spremi zaostajali iza svetovnih lica. Za to vreme pazite da gajite duhovni život čestim primanjem svetih sakramenata, uklanjate se od rđavog društva i čuvajte se svega što bi moglo povrediti ljiljan svete čistoće. Kad napunite 18 godinu, onda možete zamoliti za prijem u samostan, ali da se prethodno posavetujete s roditeljima i svojim ispovednikom. Konačno biste smeli i protiv volje roditelja poći za Božjim glasom u samostan, ali ubeđen sam da kršćanski roditelji kad se uvere da njihovo dete ima redovničko zvanje, neće činiti smetnje da njihovo dete taj cilj ostvari.

N. B. Pitanje: Šta je sa čudom sv. Januarija u Napulju? Da li doista zgrušana svečeva krv postaje tečna i da uzavri, kad se na svečev blagdan približi njegovoj lubanji? Da li se to čini svake godine? Šta je poduzimala Crkva da objasni tu pojavu? **Odgovor:** Istina je da je sv. Januarije zaštitnik Napulja te da se u napuljskoj katedrali čuvaju dve ampule s njegovom krvlju i lubanja. Pojava koju spominjete redovito se dešava svake godine tri puta: 1 maja, 19 septembra i 16 decembra, što su razni svečevi spomendani. Ta se pojava može pratiti nazad do 15 veka. Naučno istraživanje 1902 godine je utvrdilo da je pomenuta krv ljudska krv, stara 1600 godina. Mnogi su pokušavali tu pojavu prirodno rastumačili, ali do danas nema zadovoljavajućeg rešenja. Crkva nije nikada proglasila tu pojavu čudom niti ma šta drugo odredila.

A. N. Pitanje: Da li može i svetovni svećenik primati u bratovštine i deliti škapulare? Zar nisu te stvari pridržane redovnicima, kao što su franjevci i isusovci? **Odgovor:** U Crkvi postoje za vernike tri vrste nabožnih društava: bratovštine, treći redovi i nabožna udruženja (piae unlones). U biskupiji je biskup onaj koji redovito ustanovljuje takva društva, ukoliko nisu neka pridržana nekim redovničkim poglavarima. Ali kad su jednom u župi propisno osnovana takva društva, onda biskup određuje njima duhovnog voditelja. A kad se radi o svetovnim župama, to su onda svetovni svećenici koji vode ta društva i dele škapulare itd. U nekim biskupijama postoji običaj da redovnici sv. Franje sami određuju po župama svećenika, koji svakako može biti i svetovni, da vodi trećorednu skupštinu one župe.

M. M. Odgovor: Širom katoličkog sveta mogu se naći mnoge lažne relikvije. Tako je i s relikvijom Marijine cipele koja se valjda čuva u Sirakuzi u Španiji. Bilo je doba kada su se gradovi takmičili: ko poseduje znamenitiju relikviju. U to vreme je dolazilo i do falsifikovanja crkvenih isprava i relikvija. Krivce je Crkva morala kažnjavati ekskomunikacijom, o čemu svedoči i naš crkveni zakonik. Crkva toleriše štovanje sumnjivih relikvija, ali time nipošto ne priznaje njihovu autentičnost.

Dubr. Pitanje: Od nekog vremena osećam u duši preokret. Verujem, ali ponekad kao da sumnjam. Tražim i žudim za istinom, jer osećam da je to zapoved moje duše. Je li to slabost duha? Nestalan karakter? **Odgovor:** Čežnja za istinom duboko je usađena u svako ljudsko srce. Neumereno traganje međutim je opasno. Katolik ne može tražiti verske istine izvan Crkve. Iz Vašeg pisma nisam mogao razabrati gde je izvor Vašeg duhovnog nemira. Katekizam nam govori da su tri izvora iskušenja: vlastita požuda, vanjski svet i djavao. Pred napastima valja bežati, uklanjati im se. Ako protiv naše volje dođu, znajmo da nas prati milost Božja. Bog u svojoj providnosti dopušta napasti i iskušenja iz mnogih razloga. Njima nas potseća da je zemlja suzna dolina i diže naše misli prema nebu. Iskušenja pretstavljaju divnu priliku da krepost ojača, zasluge za nebo se umnože, a Bog će nas jednom lepšim večnim vencem nagraditi. Konačno, danas se na svetu mnogo griješi gresima protiv vere. Za grehe treba davati Bogu zadovoljštinu. Junačkom istrajnošću u borbi protiv verskih sumnji možete jednom ili drugom bezvercu izmoliti milost vere.

Pitanje: Da li postoji ženska redovnička zajednica „Sestara Srca Isusova"? **Odgovor:** U katoličkoj Crkvi postoji oveći broj ženskih kongregacija, koje nose u svom zvaničnom nazivu „od Srca Isusova". U Francuskoj u Montpellier-u postoji kuća-matica za „Male sestre Srca Isusova". To je redovnička zajednica koja živi i radi u duhu svetačkog kandidata oca Šarla de Fukoa. Srodna ženska redovnička zajednica, koja se isto smatra duhovnom familijom oca Šarla de Fukoa, je „Bratstvo malih sestara Isusovih", koje imaju svoju glavnu kuću u Le Tubet pokraj Marseja. Ni prva ni druga još nije potvrđena od Svete Stolice. Njihov glavni cilj je apostolat i rad među muslimanima.

Nakane Apostolata molitve za maj. — Opšta nakana: molimo se presvetom Srcu Isusovu, da bi obnova svete liturgije i crkvene umetnosti uspešno doprinela obnovi kršćanskog života. Misijska nakana: molimo se presvetom Srcu Isusovu, da bi se u Pakistanu Crkva mogla u slobodi učvrstiti.

BLAGOVEST izdaje Nadbiskupski Ordinarijat u Beogradu. — Odgovorni urednik: Dr Janez Jenko, konzultor. — Uredništvo i uprava: Beograd, Svetozara Markovića broj 20.
Poštanski fah 524. — Tekući račun 10-KB-33-Ž--410.
Štampa: Štamparija „DOZ" — Beograd — Zmaj Jovina br. 39 — Telefon 20-268

Poštarina plaćena u gotovu
GOD. XXVI BROJ 6 BEOGRAD, JUNI 1957 CENA 20 DIN

BLAGOVEST

VERSKI MESEČNIK

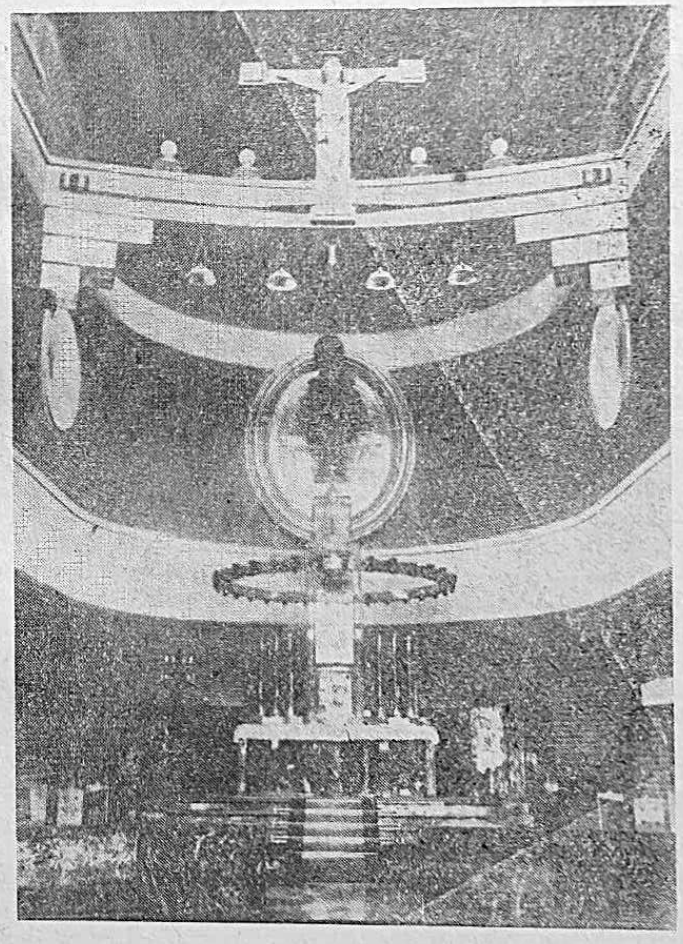

CRKVA SV. ANTE U BEOGRADU
Ljubi ga Gospod i ukrasi ga, odjećom slave ogrnu ga

ZAGREB

One noći, kad je Isus bio izdan...

Na Tijelovo, blagdan Presvetog Oltarskog Sakramenta, za svetu Misu uzeta je poslanica iz prvog pisma svetoga Pavla Korinćanima. Govoreći o misnim poslanicama, već smo naišli na slučaj, da je tekst poslanice napisan zbog neke neurednosti ili pogreške u nekim crkvenim zajednicama. To vrijedi i za tijelovsku poslanicu. Sveti Pavao je doznao, da se korintski kršćani prigodom proslave Euharistije ne vladaju kako treba, pa im je zato dozvao u pamet svu veličinu ovog kršćanskog Otajstva.

1. Na sastancima korintskih kršćana događale su se neke nepravilnosti. U vezi s proslavom Euharistije ili svete Mise održavala se u ono vrijeme i gozba, koja je nosila ime agape, što znači ljubav.

Agape su bile jedna od najljepših ustanova apostolskih vremena. To je bio triumf jednakosti i bratstva između kršćana, živo obnavljanje posljednje Kristove Večere na zemlji, simbol vječne gozbe, koja će jednom vjernike ujediniti na nebesima.

Ta se gozba obdržavala u vezi s Euharistijom, obično poslije svete Mise, u znak duhovnog veselja i zahvale za svetu Pričest. No ta je gozba ujedno bila vrlo izložena opasnosti, da se izrodi i izgubi svoj sveti značaj. Već su se Apostoli morali boriti s nekim zloupotrebama u vezi s tim agapama. Uskoro se Euharistija odijelila od agapa. Malo pomalo se agape pretvorila u neku spomen-svečanost ili u objed, što su ga bogatiji vjernici priređivali siromašnima prigodom svete Pričesti. Možda se i zajednički doručak prvopričesnika može smatrati kao nekim ostatkom agapa.

2. Neki se Korinćani na tim agapama nisu baš vladali najuzornije. Sveti Pavao zato opominje svoje vjernike, da se sjete, da su te agape usko povezane s Euharistijom, dakle s obnavljanjem Isusove žrtve na Kalvariji. S velikom ozbiljnošću i svečanim nekim tonom Apostol ovako govori Korinćanima:

Braćo! Ja sam od Gospodina primio, što sam vam predao: Gospodin Isus one noći, kad je bio izdan, uze kruh, zahvaljujući prelomi i reče: Uzmite i jedite, ovo je tijelo moje, koje će se predati za vas. Ovo činite na moju uspomenu. Tako i kalež po večeri i reče: Ovaj kalež je Novi Zavjet u mojoj krvi. Kadgod budete jeli ovaj kruh i pili kalež, naviještat ćete Gospodnju smrt, dok ne dođe.

Pavao nije dakako bio nazočan kod Posljednje Večere, ali ga je Isus sam po nebeskoj objavi poučio o toj velikoj kršćanskoj tajni. A on je tu objavu opet vjerno predao svojim Korinćanima i ostalim vjernicima. Posve se jasno vidi, da je kruh Tijelo Isusovo, a vino njegova Krv. Prva pretvorba u dvorani Posljednje Večere već je prava žrtva, jer je tako usko povezana s događajima Velikog petka. Isus izričito nalaže, da se ta žrtva obnavlja neprestano, dok traje život Crkve na zemlji.

3. Ako je euharistijski kruh Tijelo Isusovo, a vino njegova Krv, onda iz toga slijedi, da kršćani moraju pristupati ovim svetim Tajnama vrlo čiste duše. Pavao ih na to ovako upozorava:

Zato, tkogod bude jeo ovaj kruh ili pio Gospodnji kalež nedostojno, bit će krivac Tijela i Krvi Gospodnje. Neka se zato svaki čovjek ispita, i onda neka jede ovaj kruh i pije kalež. Jer tko jede i pije nedostojno, jede i pije osudu sebi, što ne razlikuje tijela Gospodnjeg.

Ni danas, nakon dvadeset stoljeća kršćanstva, ne bismo mogli dati kraću i snažniju opomenu, kako se valja pripraviti za dostojnu svetu Pričest. Nas bi dakako još mnogo toga zanimalo iz ove stare korintske kršćanske zajednice. Apostol govori o nedostojnom primanju Isusova Tijela. Što se moralo učiniti, da primanje bude dostojno? Što bi morao učiniti vjernik, koji bi po ispitivanju savjesti ustanovio, da nije dostojan pristupiti Gospodnjem stolu? Svakako je jasno ovo: tko nedostojno prima euharistijski kruh i vino, ogriješio se o samo Tijelo i Krv Kristovu, jer taj kruh i vino jesu Isusovo Tijelo i njegova Krv.

4. Već su prvi kršćani vjerovali u Presvetu Euharistiju, kao i mi katolici dvadesetog stoljeća. Dvadeset stoljeća neprekinute žive vjere i ljubavi prema euharistijskom Spasitelju, rječito je svjedočanstvo, da ta velika naša Tajna dolazi od samoga Krista. Protivnici obično tvrde, da su katoličke dogme nastale nakon dugog razvitka i da su one rezultat dugotrajnih borba i napora međusobno protivnih struja. Međutim sveti je Pavao napisao ove misli o Euharistiji otprilike dvadesetipet godina nakon njenog ustanovljenja. Iz ovih Pavlovih riječi možemo s najvećom sigurnošću zaključiti, da se Euharistija u njegovo doba slavila u bitnim svojim obredima isto tako kao i danas.

Možemo dakle prihvatiti opomenu svetog Pavla s ljubavlju i zahvalnošću, kao da ju je izrekao upravo za nas.

Novo pojačanje štovanja Bl. Nikole Tavelića

Otkad je Sv. Stolica 25. svibnja i 6. lipnja 1889. potvrdila i odobrila za šibensku biskupiju javno crkveno štovanje slavnoga Kristova mučenika Bl. Nikole Tavelića, to se je štovanje stalno pojačavalo. Pojačavanje je bilo u 3 pravca: 1. proširivanjem štovanja na druge krajeve; 2. dozvoljavanjem postavljanja slika Bl. Nikole u drugim crkvama i kapelama, odnosno podizanjem oltara, kapela i crkava u njegovu čast; 3. dizanjem Blaženikove svetkovine na viši stepen.

1. God. 1891. dozvoljeno je i dalmatinsko-istarskoj, sada jugosl. provinciji O. Franjev. Konventualaca, na čijem se području nalaze Blaženikove relikvije i čuvaju neke važne isprave gledom na njega, da i ona može svetkovati Blaženikov blagdan, moleći njegov oficij i govoreći njemu na čast misu. 28. V. 1898. isto je protegnuto na sav franjevački Red, ne samo kod nas, nego i po cijelom svijetu. 20. VIII. 1936. to je protegnuto na jugosl. dio zadarske nadbiskupije, a 10. III. 1937. na sve biskupije u Jugoslaviji.

2. God. 1890. podignut je u šibenskoj stolnoj crkvi oltar na čast Bl. Nikole, a god. 1891. sagraden je u crkvi Sv. Frane u Šibeniku novi oltar, jer je prijašnji, podignut g. 1750, radi trošnosti, morao biti maknut. Sliku za oltar u stolnoj crkvi naslikao je akademski slikar Dragutin Mihaljević iz Krka, a Blaženikov kip, koji se je nosio u procesiji do pred prvi svjetski rat, nabavljen je g. 1891. iz Tirola. Sliku za oltar u crkvi Sv. Frane dao je u isto vrijeme napraviti samostanski starešina O. Marin Arzić. U toj crkvi bile su još 2 Blaženikove slike iz 17 st.: jedna na stropu, a druga na platnu, na zidu. Za ovu drugu sliku izjavio je g. 1888. slikar Mihaljević kao povjesničar slikarske umjetnosti, da potječe iz 15. st., t.j. da je napravljena između 1400. i 1500. Više puta je bila popravljana, zapravo od nevještih ruku, kako se on izrazio, premazivana gustim bojama. Posljednji put to je bilo god. 1859. Međutim o toj slici izjavio je g. 1942. Rudolf Pallucchini, ravnatelj umjetničkog ureda u Mlecima, da je iz sredine 17. st. Zaista u spisima samostana Sv. Frane u Šibeniku spominje se neka Blaženikova slika g. 1640. i 1651. Ali o kojoj je slici tu govor, nije utvrđeno.

22. X. 1937. dozvolila je Sv. Stolica, na molbu zagrebačkog nadbiskupa Dra A. Bauera i ostalih jugosl. biskupa i nadbiskupa, da se po svima našim crkvama i kapelama mogu izlagati javnom štovanju slike i kipovi B. Nikole i podizati njegovi oltari. Od tada je podignuto u našim crkvama i kapelama mnoštvo Blaženikovih oltara, a sagrađeno je i više kapela i crkava. Njegove

su slike izvješene u preko 800 crkava i kapela ne samo kod nas, nego i u stranom svijetu, gdje ima Hrvata.

Slike i kipovi Bl. Nikole Tavelića pravili su, osobito od g. 1937. unaprijed razni naši i strani umjetnici, kao Ivo Kerdić, Gabrijel Jurkić, Mila Vod, Rudolf Spigler, Franjevac O. Mirko Ćosić, Ivo Dulčić, Dr Pavao Gavranić, slovački kipar Ladislav Majersky i drugi. Neki su napravili po više vrsta Blaženikovih slika i kipova ili po više primjeraka iste vrste, na pr. Ivo Kerdić i Gabrijel Jurkić. Kipovi gđe Mile Vod nalaze se u mnogo crkava, na pr. u Mariji Bistrici, Čuntiću, Koprivnici, Samoboru, Travniku, Đakovu, Požegi, Čazmi, Biškupcu, Žaknju i t.d.

3. Kad je g. 1890. Sv. Stolica dozvolila šibenskoj biskupiji svetkovanje blagdana Bl. Nikole Tavelića s molenjem oficija i govorenjem mise, dozvolila je, da se to obavlja dvostrukim većim obredom (duplex maius). Isti je obred dozvoljen i Franjev. Konventualcima u Šibeniku, gdje se čuvaju Blaženikove relikvije; dok je drugima dozvoljen redoviti dvostruki obred (duplex). Kad je svetkovina Bl. Nikole protegnuta na sav franjevački Red, radi toga što je na dan smrti Bl. Nikole, 14. studenoga, padala svetkovina drugoga Franjevca, Bl. Gabrijela Ferretti s dvostrukim obredom, za Bl. Nikolu određen je jednostavni obred (simplex). Da bi svetkovina dobila veći obred, malo kasnije je premještena na 5 prosinca s dvostrukim obredom (duplex). Bosanska franjev. provincija, u kojoj je Bl. Nikola djelovao 12 godina kao misionar, molila je i dobila 1. IX. 1903. od Sv. Stolice dozvolu, da Blaženikov blagdan može svetkovati na dan njegove smrti, i to s dvostrukim većim obredom (duplex maius). Budući pak da se je Bl. Nikola rodio i stupio u franjevački Red u mjestima, gdje franjev. prov. Presv. Otkupitelja u Dalmaciji vrši dušobrižnu službu, to je ona god. 1908. molila Sv. Stolicu i 13. siječnja 1909. dobila dozvolu, da Blaženikov blagdan svetkuje 14. studenoga, t.j. na dan njegove smrti, i to sa dvostrukim obredom drugoga stepena (duplex II. classis). Istim obredom posljednjih godina Blaženikov blagdan slavi i franjev. prov. Sv. Jeronima.

Kad su naši biskupi god. 1937. molili Sv. Stolicu, da blagdan Bl. Nikole protegne na sve jugosl. krajeve, molili su, da se može svetkovati dvostrukim obredom (duplex). Sv. Stolica to je 30. III. 1937 dozvolila. Ali budući da s jedne strane svjetovni kler u nekim biskupijama blagdan Bl. Nikole svetkuje s višim obredom, nego se to čini u franjevačkom Redu, a s druge strane neke franjev. provincije kod nas njegovu svetkovinu slave dvostrukim obredom drugoga stepena (duplex II. classis), druge franjevačke provincije u državi, smatrajući, da bi ga i one morale kao subrata slaviti višim obredom, nego li to čini svjetovni kler — molile su Sv. Stolicu, da bi se i njima dozvolilo svetkovanje blagdana Bl. Nikole dvostrukim obredom drugoga stepena (duplex II. classis). Sv. Zbor Obreda otpisima 21. XI. 1956. i 17. II. 1957. i tim je molbama blagostivo udovoljio.

Ovim dozvolama naš Bl. Nikola doživio je ne samo ekstenzivno, nego i intenzivno tako veliko štovanje kao malo koji drugi Blaženik. Time je i s naše strane i sa strane Sv. Stolice učinjen jedan veliki korak bliže njegovu skorom proglašenju svetim.

TIJELOVO

Znam da Krist dolazi:
umilo se nebo iznad zemlje moje
i mlado se sunce prosulo od zlata,
na tornjeve slijeće srebro bijelih jata
i grad ima nove na svom licu boje.

Znam da Krist dolazi:
čuvale su stražu zvijezde cijele noći.
Prozori su sjali, bijelile se ceste.
Snivala su djeca Onog, koji jeste
i jutros im rosom neba svijetle oči.

Kriste, znam, već ideš:
nad klečanjem našim proći češ nečujno
da nam za svu vječnost digneš smjelo glave.
Nek budemo ovdje pokošene trave,
da u Tvom kraljevstvu procvjetamo bujno!

Žrtva Sv. Mise

Škola učenika Gospodnjih

Glavno kršćansko bogoslužje — sv. Misa — sastoji se od bogosluženja riječi i euharistijske žrtve. Bogoslužje riječi naziva se također i „katekumenska Misa", jer su u kršćanskoj starini tom dijelu bogoslužja smjeli prisustvovati i pripravnici za krštenje — katekumeni, — koji nisu smjeli biti kod sv. Žrtve. U najnovije vrijeme za ovaj dio bogosluženja prevladava naziv *„škola učenika Gospodnjih"*. Taj naziv vrlo dobro označava sadržaj i svrhu poučnog dijela sv. Mise.

Sv. Justin mučenik u svojoj prvoj Apologiji (oko g. 150) opisuje, kako se u njegovo vrijeme držala „škola učenika Gospodnjih": „Svi koji stanuju u istom gradu skupe se nedjeljom na isto mjesto. Tu se čitaju spisi apostola i proroka. Kad dovrši čitač uzme riječ predsjednik bogoslužja, te opominje i potiče prisutne, da nasljeduju ono o čemu se čitalo".

Danas se „škola učenika Gospodnjih" sastoji od čitanja Sv. Pisma, propovijedi, pjevanja i molitve.

Sv. Pismo je od Boga nadahnuto i napisano za našu pouku, da u noći zemaljskog putovanja znademo upraviti svoj pogled prema nebeskoj domovini. Radi toga brižna majka Crkva hoće, da njezina djeca steku barem osnovno poznavanje Sv. Pisma, pa je odredila, da se kod sv. Mise čitaju i tumače pojedini odlomci iz te nebeske knjige.

Čitanje i proučavanje Sv. Pisma ima trajnu vrijednost za sve duše, koje su željne istine. Najbolja i najmarljivija učenica Kristove škole bl. Djevica Marija, o kojoj sv. Luka piše, da je čuvala sve riječi Gospodnje i razmišljala o njima u svome srcu (Luka 2, 19) i koju sv. Crkva nazivlje „prijestolje mudrosti" odlično je poznavala Sv. Pismo. To se lako može vidjeti na njezinoj pjesmi „Veliča", koja je cijela protkana izrazima iz nadahnutih knjiga. Jednako su i svi sveti oci i naučitelji crpli svoje veliko znanje na tom prvom izvoru istine.

Između svih knjiga Sv. Pisma posebnu pažnju zaslužuje *evanđelje*, pa je sasvim naravno, da se čitanje evanđelja u bogoslužju vrši s mnogo većom svečanošću i poštovanjem, nego čitanje drugih knjiga. Čitanje evanđelja je najsvečaniji obred i vrhunac poučnog dijela sv. Mise. Nekoć se u rimskom obredu tamjan palio samo kod papinog ulaza u crkvu i kod čitanja evanđelja.

Sam način pjevanja evanđelja kod svečane Mise je zorna pouka, kako s najvećim poštovanjem trebamo primiti riječ Božju. Evanđelje je nauka samoga Krista. Kroz svu povijest Crkve on sam rasvjetljuje duše vjernika božanskom objavom nadnaravnih istina i užiže njihova srca ljubavlju prema Bogu i bližnjemu. U Euharistiji je Krist lično prisutan, no ipak tu ne čujemo njegova glasa, ali u evanđelju on nam govori. Dakle kod sv. Mise Isus dolazi među nas lično u Pretvorbi i Pričesti, a kod iste sv. Mise govori nam u čitanju i tumačenju evanđelja.

Dok je Spasitelj propovijedao u Palestini, ljudi su se divili i bili su vrlo oduševljeni njegovim govorom, pa su znali uskliknuti: „Ovako čovjek još nije govorio!" (Iv. 7, 46) „Blažena utroba, koja te je nosila i prsi, koje si sisao!" (Luka 11, 27). Slično i vjernici prigodom čitanja evanđelja kliču: „Gloria tibi, Domine! Slava tebi, Gospodine! — Laus tibi Christe! Hvala tebi, Kriste!"

Poljubac, što ga poslije čitanja utisne svećenik na knjigu evanđelja, trebao bi za sve vjernike biti poticaj, da žarko ljube i iskreno poštuju riječi Kristove. Za sv. Franju Asiškog sv. Misa je bila prvo vrelo svetosti. Tako je 24. veljače 1209. za vrijeme pjevanja evanđelja shvatio, da su riječi Kristove izravno njemu upravljene. Taj jednostavni navještaj evanđelja u siromašnoj porcijunkulskoj crkvici bio je za Franju blijesak nebeskog svijetla, veliko otkrivenje, početak novog života. Pobrinuo se, da se za njega posebno napiše knjiga evanđelja, pa kad bi ga bolest spriječila, da ne ide u crkvu k sv. Misi, čitao bi u svojoj sobici onaj odlomak evanđelja, što se toga dana čitao u crkvi, a na koncu bi pobožno poljubio knjigu.

Već od najstarijih vremena određuju crkveni propisi, da za vrijeme čitanja evanđelja stoje na nogama i otkrivene glave svi prisutni: papa i posljednji klerik, car i posljednji vjernik. To je vrlo lijep znak poštovanja prema riječi Kristovoj, koju primamo onako, kako bismo primili njega samoga. Uz sve što katkada vjernici u mnogim zemljama nisu gotovo nimalo sudjelovali kod sv. Mise, ipak se svagdje sačuvao običaj, da vjernici kod evanđelja stoje na nogama. Sv Augustin je vrlo prikladno protumačio takvo držanje: „Slušajmo evanđelje kao što bismo slušali samoga Krista, da ga pred sobom vidimo! Recimo mu u srcu: Blažene oči, koje te vide! Blažene uši, koje te čuju! Spasitelj je učio ljude nebesku nauku. Njegove su riječi napisane i sačuvane, da ih možemo čuti mi i naši potomci do konca svijeta. Spasitelj je na nebu, ali je također i ovdje kao vječna istina. Slušajmo dakle Spasitelja!"

Pažnja našega uma i čežnja naše volje, da primimo Kristovu istinu mnogo je važnija nego odlično vanjsko držanje za vrijeme evanđelja. Marija je sjedila kod nogu Gospodnjih i pažljivo slušala njegove riječi, dok je Marta stojeći na nogama bila rastresena. Spasitelj je pohvalio Mariju, a ne Martu.

Da bi Kristovo otkupiteljsko djelo postiglo željeni učinak, on je morao, da svojim propovijedanjem na to pripravi ljude, a posebno apostole. Propovijedao je, kad mu se pružila zgoda. Napose je u tu svrhu iskoristio židovske vjerske sastanke u sinagogama. Običavao je svake subote prisustvovati bogoslužju onoga mjesta, gdje se nalazio. Tu bi slušao ili sam čitao Sv. Pismo, a zatim ga prisutnima tumačio. On je sudjelovao u bogoslužju po sinagogama ne samo da se upriliči židovskom običaju, nego još više, jer je tu imao najzgodniju prigodu da propovijeda. Iz pročitanog odlomka Sv. Pisma uzeo bi temu propovijedi, u kojoj bi razlagao svoju nauku. Njegovu prvu propovijed u zbornici opisuje sv. Luka ovako: „I dođe u Nazaret, gdje je odrastao. I uđe po svom običaju u dan subotnji u zbornicu, i ustade da čita. I pružiše mu knjigu proroka Izaije. I kad otvori knjigu, nađe mjesto, gdje je napisano: ‚Duh je Gospodnji na meni, zato me pomaza, da navješćujem evanđelje siromasima, posla me da propovijedam zarobljenima otkup i slijepima vid, da oslobodim potlačene, da propovijedam milosnu godinu Gospodnju'. I zatvorivši knjigu, dade je natrag sluzi, pa sjede. I svi u zbornici upriješe oči u njega. I poče im govoriti: Danas ste vi svjedoci, da se ispuni ovo pismo. I svi su mu odobravali i divili se milosnim riječima, koje su izlazile iz njegovih ustiju" (Luka 4, 16—22).

Krist se pobrinuo, da se nastavi njegovo djelo propovijedanja ne samo u Palestini, nego po čitavom svijetu, pa je zato i poslao apostole: „Idite po svemu svijetu i propovijedajte evanđelje svakome stvorenju. Koji uzvjeruje i pokrsti se, spasit će se; a koji ne uzvjeruje osudit će se" (Marko 16, 15—16). Apotolima je bilo naređeno, da šire Kristovu nauku propovijedanjem, jer je propovijedanje mnogo naravnije i djelotvornije za pouku, nego druga sredstva apostolata, kao na pr. pisanje. Tako su apostoli poput Krista propovijedali po židovskim zbornicama, sve dok ih Židovi svojom tvrdokornošću ne prisiliše, da se posvete isključivo obraćenju pogana.

Po uzoru Krista i apostola kroz cijelu povijest kršćanstva biskupi i svećenici iza čitanja Sv. Pisma kod sv. Mise tumačili su u *propovijedi* vjernicima Kristovu nauku, a tako čine i danas.

Vjerska pouka može se smatrati kao temelj svega kršćanskog života. Bez vjerskog znanja nije moguće vjerovati, niti je uopće moguće pobožno zazvati ime Isusovo. Sv. Pavao piše o tom: „Tko god zazove ime Gospodnje, spasit će se. Ali kako će prizvati onoga u koga ne vjeruju? A kako će vjerovati u onoga za koga nisu čuli? A kako će čuti bez propovijednika?" (Rimlj. 10, 13—15). Jednako tako nije moguće iskazati Bogu dostojno štovanje, ako nemamo barem osnovne spoznaje o našem odnosu prema njemu, jer „Bog je duh i koji mu se klanjaju, treba da mu se klanjaju u duhu i istini" (Iv. 4, 24).

Pokrštenje dvorjanika etiopske kraljice pokazuje, kako je s čitanjem Sv. Pisma potrebno spojiti i tumačenje. Dvorjanik je čitao iz knjige proroka Izaije o Mesijinoj muci, ali ništa nije razumio. Kad mu je sv. Filip protumačio to mjesto, upoznao je Božju istinu i pokrstio se.

Crkva do konca svijeta nastavlja Kristovo učiteljsko djelo. Ona tu svoju službu vrši na mnogo načina, a prije svega u poučnom dijelu sv. Mise, koji smo nazvali „škola učenika Gospodnjih". U toj školi se po cijelom svijetu gotovo na isti način svake nedjelje, pa i svakog dana uči nebeska istina.

Vjernici bi morali uložiti potpunu pažnju, da shvate nauku, što je uče u školi svetog bogoslužja. Najvažnije je od svega, da pažljivo slušaju čitanja i tumačenja, ali su također pozvani, da svoje osjećaje izraze usklicima i *svetim pjesmama*. Vjernici posvjedočuju, da prihvaćaju u srcu ono što su naučili, da vjeruju u ono što su čuli, kad zajednički pjevaju ili recitiraju „Credo — Vjerujem".

U liturgiskoj drami ne smiju se razlikovati izvođači i gledaoci, jer su svi — i kler i vjernici — izvođači drame, u kojoj svatko ima svoju ulogu. U poučnom dijelu sv. Mise pretstavnici hierarhije su učitelji, a vjernici su učenici. Stoga bi prema propisima bogoslužja trebalo da vjernici vrše onu ulogu, koja spada na njih. U poučnom dijelu Mise trebalo bi da odgovaraju na svećenikove pozdrave i molitve, da pjevaju „Kyrie eleison — Gospodine smiluj se", „Gloria — Slava" i „Credo — Vjerujem". U naše vrijeme mnogo se nastoji po cijelom svijetu da vjernici doista pjevaju kod sv. Mise one pjesme, koje na njih spadaju. Nije ideal Crkve, da dobro izvježban zbor pjeva pjesme, kojima će se prisutni diviti, nego naprotiv, da — makar i jednostavne melodije — pjevaju svi prisutni vjernici. Ne mogu se učinci nikakve druge glazbe uspoređivati s učinkom uzvišenog i živog jedinstva vjernika, što ga proizvodi pobožno pučko pjevanje. Papa Pijo XI je naglasio, da je pouka vjernika u crkvenom pjevanju sastavni dio vjerske pouke. Žar pobožnosti, što ga goji sveta pjesma uplivat će malo po malo na svakodnevni život vjernika, prema riječi sv. Augustina: „Pjevajte glasom, pjevajte srcem; pjevajte ustima, pjevajte životom!"

Glavna svrha poučnoga dijela misnog bogoslužja jeste, da vjernici shvate, razmišljaju i provedu u život Božju nauku. Na to se odnose riječi Kristove: „Svaki, koji dolazi k meni i sluša moje riječi i izvršuje ih, kazat ću vam kakav je. On je kao čovjek, koji gradi kuću pa kopa u dubinu i udari temelj na stijeni. Kad dođe poplava, navali bujica na onu kuću i ne može je pokrenuti, jer bijaše dobro sagrađena. A koji sluša i ne izvršuje, on je kao čovjek, koji sazida svoju kuću na zemlji bez temelja, i navali na nju bujica i odmah pade i velika bi ruševina kuće one" (Luka 6, 47—49).

Z. P. Odgovor: Nije mi poznato da bi Crkva zabranila Krunicu svetih rana.

CRKVA SV. ANTE U BEOGRADU

A) Arhitetonski značaj crkve

1. Beogradski Sv. Ante jeste centralna građevina. Da li je takav oblik praktičan za crkvu i za službu Božju? Po sebi jest. Kružni oblik daje više mogućnosti, da se vjernici osjete kao članovi jedne obitelji. On više smiruje i sjedinjuje nego uzdužni oblik. No s druge strane crkveni su se obredi pretežno prilagodili uzdužnim, pravokutnim crkvama; vjernik se navikao osjećati u svojoj crkvi kao na kakvoj stazi, na kraju koje stoji na glavnom oltaru Krist. S toga gledišta ovaj oblik nije prikladan za crkvu. U našem slučaju pomirio je graditelj te suprotnosti i dao ovoj crkvi ponešto i od jedne i od druge vrste. Kružnom obliku odredio je on os, tako da je krug dobio uzdužni smjer. Krug je naime na jednoj strani probijen polukružnom apsidom (svetištem) a na drugoj pravokutnim prilazom Tako je u ovoj crkvi spojena misao i uzdužne i središnje crkve, s vrednostima jedne i druge.

No to nije sve! U crkvu treba staviti veći broj sporednih oltara. U uzdužnim crkvama oni se prirodno smještaju u sporedne lađe. No njih ovdje nema. Da riješi to pitanje, arhitekt je okružio prostor sa dva kružna zida: unutrašnjim — manjim i vanjskim — većim. Dok je vanjski zid ostao kružan, nutarnji se na šest mjesta izbočio u polukružnim lukovima prema vanjskom. Ti polukružni lukovi tvore niše (udubine u zidu) i to tri na lijevoj a tri na desnoj strani, koje su dovoljno prostrane, da se u njih lagodno smjeste oltari. Vrhovi niša nutarnjeg zida dodiruju vanjski zid, tako da se oba slijevaju u jednu jedinstvenu cjelinu. To je rješenje i novo, i lijepo, i praktično. Prostor je pri dnu jedinstven i znatan, a oltari, ispovjedaonica i t.zv. Božji grob dobili su krasna zaklonita mjesta u nišama. Tako je sjajno riješen ovaj i za arhitekta i za liturgičara težak problem. Pa ipak ova građevina dvostrukog zida ne predstavlja rasipanje materijala, jer povijeni nutarnji zid nosi na prvom i drugom katu I. i II. galeriju, dok su veće međušupljine između nutarnjeg i vanjskog zida iskorištene za pristupe na kor, propovjedaonicu, sakristiju, galeriju i ispovjedaonicu za nagluhe.

2. Kakav je *prostor* ove crkve? Njezin je prostor po svom obliku pravilan geometrijski cilindar. Imamo dojam, da on postepeno raste u visinu. Vodoravne crte zadržavaju uspravne: mnogobrojni redovi nepokrivene crvene cigle dižu se jedan nad drugim. Osim toga tu su dvije snažne horizontale a tvore ih dva cementna pasa (njih će kasnije prekriti reljefima ili freskama) i dvije galerije. Ipak naše oko klizi i preko tih horizontala, da konačno pri vrhu naide na krasan svijetao niz od 24 kratka pilastra, koji se redaju svuda unaokolo a iza njih na vanjskom zidu stoje prozori. Nad svim tim rasprostro se ravan strop od drvenih kaseta. Uspon se završio.

Tako mi iz polutame prizemlja stižemo do svijetle atmosfere u visini, gdje se odasvud ulijeva i ukrštava svijetlo. I ono, kao i crte, privlači pogled iz dubine u visinu, gdje se u rastanjenom, laganom sloju zraka ne samo oko, nego i duša čisti i postaje lakšom.

Osobitu živost i prijatan osjećaj stvaraju prozori. Budući da su poredani unaokolo u krug, to oni sa svake strane hvataju svijetlo i privode sunce u zgradu, ma gdje se ono nalazilo. Time izgled stvari u crkvi postaje raznolik prema osvjetljenju: drukčiji, kad je sunce na svom vrhuncu, drukčiji pri izlasku i zalasku njegovu. Svijetlo piše svoje pjesme po ovoj crkvi više nego po drugima: na taj način umjetnik joj je dao mogućnost, da se na njezinim zidovima može zapaziti mnogostruka ljepota istih stvari. Nešto od neiscrpnog bogatstva prirode prelazi tako na ovo ljudsko djelo. Pri dnu svijetlo ipak ne smeta sabranosti vjernika, jer se prozori nalaze vrlo visoko i svijetlo, koje dođe do dna crkve, dolazi ublaženo i prigušeno, oblačnim danom i suviše prigušeno.

3. Osnovni *materijal*, kojim je građena crkva, u najvećoj je meri jednostavan: čvrsta crvena cigla, nepokrivena žbukom i pasovi od cementa. Tako je to izvana a tako je i iznutra. No upravo ovim jednostavnim materijalom, koji i po boji i po skromnosti odgovara franjevačkoj crkvi, stvorena je odlična pozadina za namještaj crkve, za umjetnička djela od prvorazrednog materijala — za broncu, mesing, bakar, tombak, mramor i tvrdo drvo. Tek u ovakvim suprotnostima može se potpuno doživjeti ljepota i sjaj građiva.

Slično spajanje praktičnog i lijepog susrećemo i obzirom na druge stvari u ovoj crkvi. Malenim *dimenzijama* odgovara relativno začudno velik prostor. Promjer unutarnjeg kruga iznosi samo 18 metara. S toga je učestovanje u obredima s bilo kojeg mjesta lako, a propovjedniku se ne treba naprezati, da bi ga svi čuli. Pa ipak ova crkva može primiti oko 3 tisuće vjernika, jer raspolaže s korom i s dvije galerije, dok u prizemlje može stati, kad je to potrebno, dosta vjernika i u udubine oltarskih niša.

Liturgičaru se mora svidjeti i način, kako je graditelj riješio pitanje *sporednih oltara*, što smo dijelom već spomenuli. I tu svećenik, makar da misi na kojem od njih ima osjećaj, da je pred njim čitava crkva i nista ga se strana ne smeta pri vršenju službe Božje. Vjernici ga svi vide upravo kao da govori na glavnom oltaru. Takvih prednosti uzdužna crkva, pa i većina kružnih crkava, nema.

Slično je na vanredno jednostavan a liturgijski ispravan način zamišljena i izvedena *sakristija*. Ona se nalazi u prizemlju tornja i nije nipošto pretjesna. Svuda unaokolo nalaze se snažni pilastri prislonjeni uz kružni zid. Oni su po-

trebni radi goleme visine tornja koji treba da se izgradi do visine 52 metri. No od toga „nužnog zla" napravio je Plečnik rijetko uspjeli sakristijski prostor. Pomoću pilastara stvorio je on sedam udubina — niša, svaku s jednim prozorom. Svaka od njih može imati svoj ormar i stol za misno ruho, klecalo za svećenika, gdje će se on moći moliti prije i poslije mise, obla-čiti i svlačiti misnu odjeću, a da pritom niti on komu, niti njemu tko, smeta. To arhitektonsko rješenje rijetko je lijepo, praktično i posve originalno.

(Nastavit će se)

Na večer u ožujku

Svjetlan je sjedio za velikim djedovim stolom. Djed više nije živio, ali je, eto, ostao njegov pisaći stol, za kojim sad sjedi unuk. Dječak je grizao sjajni lak sa gornjeg kraja Faber-olovke i gledao kroz prozor. U ustima je imao okus smole i borovine. Odlagao je mučni trenutak, kada će ponovo spustiti oči na poluprazni list školske zadaćnice.

Prozor je bio zatvoren, a iza stakla osjećao se ožujak, još hladan, a vedar i u ovom sumraku, sav naslonjen na proljeće. Tramvaji su bučili željeznom bukom dolje, ispod prozora, i jedno staklo, loše namješteno, zvonilo je kao sitno drhtavo zvonce pri prolasku svakog tramvaja.

Zadaća iz računa mora biti gotova za sutrašnje jutro. Račun je najodurnija stvar na cijelom svijetu. Svi se brojevi pomiješaju izmedju sebe, svi se nekako lijepe, kao borova smola (samo ne mirišu tako ugodno), svi titraju pred očima i plešu pomamno kolo, da se čovjeku magli pred očima.

Premda je prozor zatvoren, čuje se sa ulice glas kolportera, koji izvikuje večernje novine. Malo prigušenim, malo šupljim glasom ponavlja, kao gramofonska ploča, najnovije senzacije. Svjetlan je slušao napregnuto. Čuo je dobro: u kinu Evropa plesala je plesačica iz Pariza! Bečki liječnici pronašli su lijek od bolesti raka! Četvrto kolo prvenstvenih utakmica! Prvo primanje slika putem radija! Užasna bura nad Atlantskim oceanom! Potonulo sedam manjih brodova!...

Svjetlan je spustio pogled na bilježnicu. Brojevi su se zanjihali kao valovi oceana pod udarcima bure. Dječaku se činilo da će zaplakati.

Iz susjedne sobe su se provukli kroz vrata zvuci plesne glazbe. Jazz-orkestar. Baki je fino! Ona je tamo iza vrata, u svojoj sobi, okrenula mali kotač na radiju i sluša plesnu glazbu.

Baka je najveselija gospodja koju je Svjetlan ikad poznavao. Ona nije bila očeva majka, nego njegova teta. Kada je Svjetlanov otac ostao bez roditelja onda su ga njegova teta i njezin suprug usvojili, jer sami nisu imali djece. Dali su mu svoje ime (strano ime, jer je bakin suprug bio stranac) i nekakav maleni posjed, koji nisu dospjeli prodati i veselo potrošiti. Jer baka i njezin suprug, koji je umro još prije Svjetlanovog rodjenja, živjeli su vrlo lagodno i zabavno. To se kod bake može i sada vidjeti na prvi pogled. Ona želi da vječno bude vesela i nasmijana. I ne da se gnjaviti od nikoga.

Svjetlan bi rado prešao u bakinu sobu, koja gleda na vrt, na duge crne grane, koje su iste kao u jesen, a opet nisu iste, jer kao da su se ukočile i produljile u svečanom očekivanju prvih pupova. Slušao bi sa bakom glazbu, a ona bi mu pripovijedala nešto smješno, ili vrlo sjajno iz svoje prošlosti. Ona je uvijek govorila o davnim danima. I oni kao da nisu imali na sebi sjene, ni brige. Svi su bili vrlo veseli i vrlo sjajni.

Sada se čulo i zvono sa kapele milosrdnih sestara. Vrlo čisto je zvonilo pod visokim ožujskim nebom i mirnom, reskom zraku. Jedno drugo zvono presjeklo je zvuk udaljene zvonjave. To je bilo električno zvonce iz pretsoblja, hrapavog zvuka. Netko dolazi.

Krasno! Tko god došao — to će još malo odložiti ovo mučenje sa računom. Poznao je glas tete Anice, koja je u pretsoblju govorila sa mamom.

Kratko vrijeme iza toga sve je bilo posle drukčije nego prije. Bilježnica sa zlokobnim brojevima ostala je na stolu, otvorena, zaboravljena. Kao da nikad više neće mučiti dječaka, kao zmija kojoj su izvađeni otrovni zubi.

Svjetlan je koračao velikim koracima, držeći tetu Anicu za ruku. Mama je dopustila da podju zajedno. Baka će se srditi, to je jasno. Ona se uvijek srdi kada teta Anica povede Svjetlana u kapelicu milosrdnih sestara. Ona nikada ne ide u crkvu. Prije nego što se udala išla je katkada, a pošto njezin muž, stranac, nije volio crkvu i baka je prestala da je voli i da je pohađa.

Ni tata nije išao u crkvu. Samo na Božić i na Uskrs. I na svoj imendan. Mama je išla nedjeljom na ranu misu i s vremena na vrijeme na blagoslov. Ona je imala premalo vremena. Bila je vječno u poslu. Sve je čekalo njezine ruke i ona je, tiha kao sjena prolazila kroz kuću žurnim koracima, sa zamišljenim velikim očima i tankim prstima koji nisu nikad počivali.

Svjetlan je bio vrlo zahvalan teti Anici. Osigurala mu je cijeli sat slobode. Gledao je njezin profil, bogatu kosu jednostavno počešljanu, koja se presijavala sjajem tamnog zlata pod malim šeširom. Imala je bijele naušnice, okrugle kao dva gumba od slonovače. Svjetlan je vidio u jednom ilustriranom listu fotografiju neke nordijske princese i teta Anica ga je potsjećala na nju. On se divio svim princesama i onima, čiji izgled nikako nije bio prikladan za divljenje, koje su bile ružne, jer je o njima čitao u knjigama bajki svojeg ranog djetinjstva, a svi ilustrovani listovi su redovito donosili njihove fotografije.

Teta Anica je bila učiteljica. Stanovala je u istoj kući gdje i Svjetlan na istom katu. Još dok su silazili niz stepenice, malo prije, pri polasku, ona mu je namignula i rekla:

— Već ću ti pomoći da napišeš zadaću iz računa. Znam, nije lako. Ni ja nisam voljela račun u pučkoj školi. Tek kasnije sam ga razumjela i zavoljela. Moji djaci ga znaju posve dobro. Znaš, i brojevi mogu biti lijepi kao pjesmice.

— Nikad ih neću naučiti, — ustvrdio je dječak.

— Pokušat ću da te ja naučim.

Ponadao se. To nije bilo moguće. Teti Anici ništa nije bilo nemoguće. Bar u onim stvarima koje su se odnosile na školu i učenje.

Ulica je bila mirna. Čuli su svoje vlastite korake na pločniku. Rijetki prolaznici su bili tihi, nisu žurili, sumrak je ublažio obrise njihovih figura činilo se da nečujno klize uz fasade kuća.

Nenadni povici iza ugla pali su u tišinu kao pucnji. Prolaznici su se zaustavili, najedno oživjeli, postali brzi. Svi su se vraćali i trčali prema mjestu od kojeg se čula vika. Na uglu se za čas načinila grupa radoznalaca, u obliku polukruga, koji je — kao neprovidna ograda — sakrivao glavni događaj od očiju Svjetlana i tete Anice.

Teta Anica nije htjela preći ulicu. Ona je bila učiteljica i bila je oprezna. Posebno onda, kada je imala na brizi neko dijete. Sama se nije bojala ničega. Znala je biti vrlo hrabra, mirna i mudra, koliko je to Svjetlan imao prilike vidjeti, ali sada ga je držala za ruku, stojeći s njim na ivici pločnika i gledajući prijeko.

— Onako nećemo ništa vidjeti, — rekao je dječak. Ulične senzacije u ovom mirnom kraju ne događaju se baš svaki dan. Nije mu bilo pravo da se propusti ova rijetka prigoda.

Iz gomile su se čuli glasovi nekih mladih ljudi:

— Ti si, idiote, bacio smrdljive bombe!

— Gdje? Pitaš — gdje?! U Evropa-kinu! Kada je plesala Jozefina Beker!

— Kretenu! Budalo! Publika je uživala u najvećoj plesnoj umjetnosti, a ti si po gledaocima bacao smrdljivi sumpor!

Glas nekog mladića, još dječački, odgovarao je gotovo grubo:

— Nisam bacio ništa! Nisam ni bio u kinu! Karte su skupe! Ja nemam novaca.

— Bio si! Bio si!...

— Nisam. Da jesam, ja bih rekao — jesam. A tako nešto ne bih nikad učinio. Upravo zato što je plesala — Crnica. Najljepša knjiga, koju sam čitao u pučkoj školi za mene bila je „Koliba strica Tome". Ne bih nikada mogao nešto zlo učiniti čovjeku crne puti. Sad vam je valjda jasno. Pustite me!

— Pa ti nisi običan fakin! Gle, gle! Ti nam držiš predavanja iz pučkoškolske lektire. Ali, to ti neće pomoći!

— Ne slušaj tog šegrta! Čujem ga, kako veli: Crnica! Jozefina nije prosta Crnica. Ona je pariška dama. Nije uopšte crna, već ima boju bijele kave. Za mene je knjiga o stricu Tomi i njegovim Crncima bilo nešto najbedastije što sam ikada čuo i čitao. Ali kod Jozefine nije riječ o Crncima nego o velikoj umjetnosti plesa. Nju si htio osramotiti u našem gradu, ti majmune!

Mladi čovjek, kojeg su napadali, viknuo je bijesno:

— Nisam bio tamo. Da jesam, ne bih to nipošto sakrio. Ja nikad ne lažem. Pitajte svakog tko me pozna! Sada ste čuli, ili ste gluhi? I maknite se! Hoću da prodjem!

Zapovijedajući ton njegovih zadnjih rečenica je raspalio njegove progonitelje.

— Evo ti, svinjo!

Čuli su se udarci, povici, jauk, vriskanje žena. Cijeli polukružni zid ljudskih glava, ruku, kaputa i šešira se razletio, načinio se krug, stisnula gomila koja se znatiželjno mota oko svojeg vlastitog središta u kojoj se događa nešto opasno. Svi su tu, tijesno stisnuti uz one koji se tuku, a opet — nitko se ne miješa, nitko ne nastoji prekinuti divljačku glupost na uglu ulice.

— Redarstvo! Redarstvo ide! — viknuo je netko sa prozora na prvom katu, ispod kojeg se sve ovo događalo.

Gomila se razbježala u tren oka. Ulica je ostala prazna. Nije ugodno svjedočiti u redarstvenoj kancelariji. Mirne prolaznike, znatiželjne gledaoce ove tuče na ulici, čekaju njihove osobne dužnosti — posao, posjeti, kino, kavana. Samo ako se na vrijeme uklone pred redarstvom, sačuvat će udobnost razpolaganja svojim vremenom ove večeri.

Sada je tek teta Anica povukla Svjetlanovu ruku i pošla s njim preko ulice. Tamo je, naslonjen na zid kuće stajao mladi čovjek, gotovo još dječak, sa rukama na licu. Odijelo mu je bilo pogužvano od prašine sa pločnika, kosa mu se raskuštrala, a između prstiju mu se probijali tanki mlazovi krvi.

— Nastavit će se —

Jerihonski brežuljak. Iskopavanja, obavljena na brežuljku Jerihona, završena su otkrićima, koja se smatraju najsenzacionalnijima u posljednjih 10 godina. 30 slojeva zemlje otkrilo je da je postojalo u istoriji 30 Jerihona, koji su sledili jedan za drugim na pećini, visokoj 35 m i dugačkoj 500 m. Najstariji grad nas vodi 10 000 godina unazad. U tom prvom gradu stanovi su bili podzemni. Silazilo se drvenim stepenicama. Pronađeni su gipsani pločnici, ukrašeni kamenim pločicama. Keramika je bila tada nepoznata. Karakterističan materijal onog doba bio je crep u obliku petlovog hrpta. Pronađeno je nadalje mnoštvo kostiju, skeleta i zbirka lubanja. Izgleda da su bile lubanje odevene u ilovaču i slikane. Držali su ih kao portrete svojih predaka na zidovima glavne sobe svog stana.

PTIČICA U KAVEZU

Život Fra Leopolda Mandića

(Nastavak)

Spomenuli smo i to, da je Fra Leopold bio vrlo učen u bogoslovskim znanostima. On je uvijek marljivo učio u mladjim godinama, a ni kasnije nikada nije propustio, da što vjernije prati bogoslovsku znanost, te su mu se divili i bogoslovci od zanata.

Ipak, u ispovijedaonici on nije nikada pokazivao te svoje učenosti. Govorio je priprosto i jednostavno, samo onoliko, koliko je bilo potrebno, ni jedne riječi više, ni jedne manje. A govorio je tako, da je pred njegovom riječju iščezavala svaka sumnja, svaki strah. Duša, koja se povjerila njegovu vodstvu i ponizno primala njegovu riječ, odmah je osjećala u sebi neki sveti mir i stalno pouzdanje, da je ona riječ od Boga.

I sam Fra Leopold bio je tvrdo uvjeren, da u ispovijedi zamjenjuje Isusa, pa je tražio od svojih pokornika, da se bezuvjetno pokore njegovoj riječi, ne kao njegovoj, nego kao riječi Božjoj:

— Vjerujte u ono, što vam kaže ispovjednik, — govorio je nekome mladiću. — Ta ispovjednik ne laže, a ne govori ni onako ututanj. Gospodar Bog čini da govori. Ispunit će se, što sam vam rekao. Ni slovo se Božje ne briše! ... — I sve se dogodilo onako, kako je Fra Leopold bio rekao!

A njegova riječ se ispunila ne jednom, nego stotine puta, svaki put, kad ju je rekao kao Božji predstavnik!

Nije dakle samo njegovo veliko znanje, njegovo dugogodišnje iskustvo, njegovo duboko poznavanje ljudi, nego je još više svijetlo Božje u njegovoj duši nadahnjivalo njegovu riječ, vodilo njegove savjete i davalo mu pravo, da od pokornika traži potpun posluh:

— *Vjerujte! Budite mirni, jer će sve biti dobro. Govorim vam službeno, u Božje ime. Vi dobro znate, što to znači: službeno. Vjerujte!* ...

— *Slušam i ja svoga ispovjednika; slušajte i vi!"*

Tako i slično znao je reći.

Kad je trebalo nastupiti sa svom odlučnošću, učinio je i to i nije se bojao nikoga. Jednom je došao k njemu neki gospodin već u godinama, koji je grozno zlostavljao svoju ženu. Ispovjednik je slušao njegovo priznanje, a najednom ustane na noge, strašan u svetome gnjevu, i reče:

— *Vi ste zločinac! Vi ste zločinac! Vi ste zločinac!*

Onaj se gospodin uvrijedi:

— *Oče, opozovite te riječi!*

— *Ne opozivljem ni riječi, pače ih potvrđujem u ime Božje!*

Ta nadahnuta riječ skrši onoga nesretnika, on se pokloni i reče:

— *Oče, imate razlog. Vidim i ja, da sam s ovakvim postupkom zaista zločinac* ...

Sada je ispovjednik opet bio blag i nježan, ispovjedi, utješi, pouči pokornika i otpusti ga obraćena i preporođena.

Jednom je rekao:

— *Tolike bijedne žene žrtve su nekih živinskih muževa; sirotice, koliko ih sažaljevam! A kad mi dodaju šaku oni takovi muževi, pritisnem ih ledjima uza zid i derem im kožu* ...

Svaka riječ, svaki savjet Oca Leopolda bio je izrečen sigurno, odmjereno, bez opoziva. I mogao si biti siguran, da je sve onako, kako on kaže.

Je li to moglo biti bez osobitoga Božjega prosvjetljenja?

A Fra Leopold je svesrdno molio Boga, da ga prosvjetli. Utjecao se svojim nebeskim zaštitnicima, osobito svetomu Arskomu župniku i sv. Katarini Aleksandrijskoj, koja je bila poznata sa svoje velike učenosti. Svake godine na njezinu svetkovinu išao je u njezinu crkvu, tu bi zamolio, da ga puste sama, a zatim bi sebi stavljao na glavu Svetičine moći i vruće molio, da mu isprosi od Boga znanje potrebno mu u njegovoj službi.

Fra Leopold je u punome smislu riječi bio i nastupao u ispovijedi kao Božji predstavnik. O tome su bili uvjereni svi njegovi pokornici ....

Otac i prijatelj

Fra Leopold je nastupao uvijek sigurno, katkada i strogo, ali redovno je bio vrlo blag, gotovo bojažljiv, prema dušama. Svaka duša bila je za nj zaseban svijet, dragocjeno blago, otkupljeno Spasiteljevom Krvlju, i pristupao je k toj duši s nježnošću majke, blagom zabrinutošću oca, nježnim saučešćem prijatelja.

— Bog radi u dušama; mi moramo iščeznuti i ograničiti se na to, da pomažemo tomu božanskom zahvatu na tajanstvenim putovima spasenja i posvećenja duša ....

To je bilo Fra Leopoldovo pravilo, kojega se stalno držao. Preda nj su ponizno poklicali učenjaci, odličnici, biskupi, ali u ispovijedi vidio je on pred sobom *samo duše, Isusove duše*, i svakoj se prigibao sa strahopoštovanjem i najsvetijom ozbiljnošću. Pomnjivo je slušao, jednako onoga prvoga kao i posljednjega, koji je možda toga dana već bio stoti, ustrpljivo, sabrano, bez uzrujavanja, bez čudjenja, bez korbe, a onda odgovarao, svjetovao, poučavao kao najljubezniji otac.

A što li su sve preda nj iznosili njegovi pokornici! Biskupi su ga pitali o upravi svojih biskupija, svećenici o svojoj dušobrižnoj službi, gospoda o svojim vezama s velikim svijetom, mali ljudi o svojim bezbrojnim svakidašnjim brigama, zabrinute majke o svojim dalekim sinovima, mladež o svojemu zvanju, učeni ljudi o najzamršenijim pitanjima, neuki o najjednostavnijim stvarima. A otac Leopold nikad nije rekao: — to na me ne spada! ... nego je svako pitanje uzeo kao svoje i tražio rješenje, koje je odgovaralo.

Zanimljiva je jedna neobična pojava, koju potvrdjuju svi njegovi pokornici. Kad se radilo o nekom važnijem savjetu ili o kojoj težoj stvari, Fra Leopold bi se sabrao, šutio dulje ili kraće, sjedio u svom naslonjaču kao da drijema ..., a onda bi rekao, što je trebalo reći: kratko, odlučno, sa svom ljubavlju. Jedino, ako se pokornik protivio njegovoj riječi, zahtjevao je ozbiljno posluh i vjeru; inače je očinskom pažnjom uvjeravao:

— *Ne bojte se, učinite to i to, bit će tako i tako, imajte vjeru, bit će!* — i uvijek je bilo baš onako, kako je on rekao. Onaj njegovi tajanstveni „drijemež" bez sumnje je bio njegov tihi razgovor s Bogom ... U tim časovima on je sigurno nudio sebe Gospodinu kao *žrtvu* i prosio pomoć za svoga pokornika. Na taj način dogadale su se stvari, koje se naravnim uzrocima ne mogu protumačiti: ozdravljenja, u koja se ni najbolji liječnici nisu više uzdali, razmršenja najzapletenijih prilika, zaposlenja nezaposlenih, sredjivanje teških ekonomskih nezgoda, pomoć, gdje je čovjek nikad nije mislio naći ... i bezbroj najčudnijih rješenja, uvijek na radost onih, koji su se tako utekli Ocu Leopoldu.

A ako je netko stao da mu zahvaljuje, on je ponizno odbijao od sebe svaku pohvalu:

— *Gospodin vam je iskazao milost! Blagoslivajte ga uvijek!*

— *Ponizimo se pred Gospodarom Bogom, jer samo grijehu smo mi pravi začetnici; samo je grijeh naša svojina.*

— *Deo gratias! Gospodin je udijelio milost!*

— *Uvijek vjerujte u Božju Providnost!*

— *Uvijek vjerujte u Gospodina, u svim nezgodama života!*

Tako i slično odbijao je od sebe svaku zahvalu, a sve pripisivao Gospodinu, od kojega je doista sve i dolazilo.

Ili bi pokazao na križ govoreći:

— *On je umr'o za duše, a ne mi! Mi smo bijedni ljudi, grešnici. Samo grijehu smo mi pravi začetnici ... I gledajući u nebo uzdahnuo bi i dodao:*

— *Neka nam se smiluje Gospodar Bog i neka nam bude milosrdan, molim vas!* ....

Neke uskrsne večeri, pošto je čitavi dan ispovijedao od najranijega jutra i bio silno umoran, odlični jedan kanonik reče mu u povjerenju:

— *Oče, koliko li morate biti umorni ... i kako zadovoljni!*

— *Zahvalimo Gospodinu i molimo ga za oprštenje, što se je dostojao dopustiti, da naša bijeda dođe u dodir s blagom njegove milosti,* — s neobičnom živošću odgovori skromni Fra Leopold ...

Kao otac, kao prijatelj susretao je Fra Leopold svoje pokornike. Ono nekoliko sati, kad su crkva i samostan bili zatvoreni, njemu se činilo, predugim i bio je zadovoljan, ako je smio da i tada ispovijeda:

— *Molite Gospodina za me, da prosvijetli moje starješine, pa da mi dadu više mogućnosti, da vršim svoju službu; preveć su dobri moji Poglavari i preveć se brinu za moje zdravlje* ...

— Tako je često rekao nekom znancu.

Kad mu je novi gvardijan O. Cezarije iz Roviga dopustio, da može uveče, kad su crkvena vrata zatvorena, uvesti i kroz samostanska vrata, ako bi tko zatražio ispovijed, bio je silno zadovoljan. Kasno uveče on bi čekao kod samostanskih vrata, i kad se tkogod približio, brzo bi mu otvorio i veselo ga pozivao:

— *Evo me, evo me! Izvolite, gospodine!*

— *Hvala, hvala!* — govorio bi pokornicima, kao da su mu učinili najveću uslugu, što su došli. Više puta poslije ispovijedi znao im je i ruku poljubiti!

Jednog dana ispovijedao je s velikom ognjicom. Neki prijatelj opazi to i reče mu:

— *Oče, vi imate veoma visoku ognjicu! Molim vas, pripazite na svoje zdravlje. Radeći tako vi se ubijate; pođite u krevet!*

Što ćete, rođeni smo za rad; počivat ćemo u nebu ... Pa kako bih ja mogao poći u krevet, dok tamo vani ima još toliko duša, koje žele moju siromašnu pomoć? .... odgovorio je revni ispovjednik.

Kad je tko došao preda nj prvi put, otpuštao ga je poslije ispovijedi s riječima:

— *Povratite se, znate; čekam vas!*

I on je doista čekao! Mogle su proći godine i godine, da se onaj pokornik nije k njemu povratio, a kad je ipak došao, ispovjednik ga je odmah prepoznao:

— *Mi se poznamo, je l'te? Gdje ste bili čitavo ovo vrijeme? Kako vaša porodica? A onaj posao kako se odvio?* — i pokornik se čudom čudio, kako se on svega točno sjeća!

Neki časnik tvrdi:

— *Već preko dvadeset godina Otac Leopold, moj ispovjednik, duboko je poznavao ne samo moju dušu, nego i moju obitelj u svim pojedinostima njezina života. Znao je za svaku našu tjeskobu i svaku bol, imao je za svaku tugu zasebnu utjehu, koja je vedrila srce na izvanredan način. Bilo je bezbroj slučajeva, kad sam kod njega tražio utjehe, i uvijek sam otišao od njega osokoljen.*

Jednom je došao k njemu neki mladi klerik, koji je imao stupiti na svećeničko ređenje. Za tu prigodu htio je obaviti opću ispovijed. I došao je k Ocu Leopoldu:

— *Ne, ne treba, vama nije potrebna opća ispovijed. Kažem vam u Božje ime!* — tako mu je rekao ispovjednik. Nego mladić nije bio s time zadovoljan. On pođe k drugomu ispovjedniku i učini opću ispovijed. A poslije se nije više vraćao k Fra Leopoldu.

Prošlo je od toga i dvadeset godina. Onaj je nekadašnji klerik već bio svećenik i radio u Božjemu vinogradu. Jednom mu se dogodi neki teški slučaj. On pođe k Ocu Leopoldu. Jedva je ušao u ispovijedaonicu, kadli ga Otac pogleda, nasmiješi se i reče:

— *Mi se poznajemo, je l'te? Vi ste onaj klerik, koji se u onoj prigodi nije pouzdao u me i htio je obaviti svoju veliku ispovijed kod drugoga. A ipak vam i sada kažem, da vam nije bila potrebna ona ispovijed.*

Zamislite začuđenje onoga svećenika! Odakle je Fra Leopold znao, da se on onda ispovijedio kod drugoga? I kako ga je sada odmah prepoznao?

Između Fra Leopolda i njegovih pokornika zasnivala se neka tajanstvena veza, koja se više nije kidala: on je pratio duše, koje mu je slao Bog, na svim njihovim putevima godine i godine. I one su mogle u svako doba, pa i poslije mnogo, mnogo vremena pristupiti k njemu s uvjerenjem, da ih on nije zaboravio i da će u njemu naći oca i prijatelja, koji će biti sretan, da ih utješi, da im pomogne.

Je li i to moglo biti bez osobitog Božjeg dara?...

EUHARISTIJSKA DUŠA ISUSOVA

SRCE ISUSOVO,
jedina ljubavi moja, smiri me!
najslađa pjesmo moja, razveseli me!
vedrino dana mojih, razbistri me!
sunce milosti i života, ogrij me!
živa riječi mudrosti, uči me!
blago milosrđe, pomiluj me!
prebistri studenče Božji, operi me!
balzame teških rana, iscijeli me!
žitnico rajska, nahrani me!
izvore djevičanskog vina, napoji me!
svijetlo nevinosti, obasjaj me!
neugasiva zvijezdo patnika, vodi me!
goruća žeravice božanstva, zapali me!
stupe čovječanstva, utvrdi me!
ograđo nerazrušiva, brani me!
glase najboljeg savjeta, prati me!
milino posvećenih duša, zadovolji me!
pećino nježnih golubica, sakrij me!
luko u olujama života, zaštiti me!
sjaju svih ljepota, ispuni me!
kraljevstvo nebesko među nama, osvoji me!
otvoreno utočište pokajnika, spasi me!
svadbeno ruho moje, zaodjeni me!
kruno neba i zemlje, ovjenčaj me!
vječni raju moj, primi me!

IZ KATOLIČKOG SVETA

Papa je poslao p. Ricardu Lombardi, vođi pokreta za bolji svet, pismo, u kome ga poziva da istraje u radu. Ujedno ga upozorava da je pre svega potrebno pridobiti svećenike i laičke apostole za taj pokret, jer će se samo tako moći ostvariti veliki ideali: nepovredivost familije, čestitost u zvaničnom javnom životu, veća socijalna pravda i velikodušniji kršćanski život.

28 marta Papa je govorio delegaciji iz zapadnog Berlina o pravu roditelja na kršćansku školu. Slobodno učestvovanje u istinitom bogoštovlju i pravo roditelja na dete i njegovo dobro vaspitanje spada među nepovrediva prava čoveka. U tome leži i razlog, zašto je katolička Crkva dužna da se zauzima za pravo katoličkih roditelja na školu koja odgovara njihovom ubeđenju. Crkva se do krajnih granica mogućnosti zalaže za ostvarenje tih ciljeva.

Borba protiv katoličkih škola u Kongu. Sadašnjem belgijskom režimu socijalista i liberala je vrlo neprijatno što su dosad u belgijskim afričkim provincijama postojale isključivo konfesionalne katoličke škole. Crkvi neprijateljski režim čini sve da bi preokrenuo prosvetni razvoj centralne Afrike u pravcu laicizma. Katoličkim školama uskraćuje dosadašnju državnu dotaciju, osniva laičke škole, mada domaće katoličko stanovništvo protestuje protiv takvih postupaka.

Fordova će ustanova ove godine podeliti katoličkim bolnicama u SAD 60 miliona pomoći. Polovina te svote već je podeljena.

Prvi internuncije u Adis Abebi. Papa je imenovao Msgr Mac Geourh, po narodnosti Amerikanca, za internuncija u Etiopiji. Msgr Geourh se rodio u New Yorku 1903, a za svećenika je bio zaređen 1930. U Rimu je postigao doktorat iz teologije i oba prava. Od 1938 je radio u kongregaciji za istočne crkve, a od 1946 u državnom sekretarijatu.

Južnoafrička vlada je imala nameru da proizvede i u crkvama i bogomoljama potpunu rasnu segregaciju. Obzirom na gotovo jednodušan otpor svih konfesija vladin je dekret sada izmenjen i ublažen. Iste olakšice će važiti za javne, naročito sportske priredbe.

Kardinal Segura umro. Posle dugotrajne teške bolesti, u ponedeljak 8 aprila umro je nadbiskup iz Sevilje, kardinal Pedro Segura y Saenz, u 77 godini života. Pokojni kardinal je bio preko 40 godina biskup. 1927 postao je nadbiskup u Toledu i time primas Španije. Pod republikanskom vladavinom 1931 bio je proteran iz zemlje, a vratio se 1937 i postao nadbiskup u Sevilji. Pokojni crkveni knez je bio vrlo markantna ličnost. 10 aprila o.g. sahranili su ga sa svim počastima na državne troškove. — Smrću kardinala Segura broj kardinala opao je na 59.

Eduard Herriot, poznata politička ličnost u Francuskoj, imao je crkvenu sahranu. Svom dugogodišnjem prijatelju kardinalu Gerlier potvrdio je želju da ga crkveno sahrane. Na času smrti Herriot je molio časnu sestru, koja ga je dvorila, neka mu pomogne da lepo umre. Pružila mu je raspeće koje je on više puta poljubio. Mnogi njegovi politički prijatelji iz njegove radikal-socijalističke stranke, — koja se ponosi da je sprovela u Francuskoj laicizam i oduzela Crkvi uticaj na javni život, bili su nezadovoljni crkvenom sahranom.

Izgradnja crkava. U nemačkoj diaspori su za poslednje tri godine privatne katoličke grupe i organizacije pod zaštitom sv. Bonifacija podigle 40 crkava, 14 ih još imaju u izgradnji a 13 ih je planirano. U toj akciji saraduje 67 manjih i većih organizacija.

SAD ima 50 katoličkih univerziteta, od kojih se 30 nalazi u rukama isusovačkog reda. Oko polovina njihovih studenata su nekatolici. Među osnivačima i dobročiniteljima tih univerziteta ima više nekatolika. — Starije američke župe osnovane su prema narodnoj pripadnosti, dok su nove župe po predgrađima velikih gradova jedinstvene i teritorijalno podeljene.

Dr Alexis Kagame. Mala afrička zemlja Ruanda se kulturno, verski i politički brzo razvija. Stanovništvo se sastoji iz tri različite rase. Najmanju grupu sačinjavaju Pigmejci, nekakvi patuljci, kojih je svega oko 5000. Oko 90% svih stanovnika pripada Bantu crncima, koji su prosečno 167 cm visoki. Treća grupa oko 10% svih stanovnika pripada hamitskoj rasi Watutsi. Ovi poslednji su visokog uzrasta i kulturno na najvišem stepenu. Došli su iz Etiopije pre više vekova i usvojili tu zemlju. — Dr Alexis Kagame potiče iz porodice nižeg poglavice hamitske skupine. Sa 16 godina je primio sveto krštenje, onda pošao u biskupsku gimnaziju i postao svećenik. Već kao student filozofije i teologije on se posvetio studiju domaće istorije i kulture. U duhu starih domaćih pastirskih pesama počeo je izdavati biblijsku povest u obliku religioznih pastirskih eposa. Učio je od domaćih dvorskih pevača. Svojim literarnim delima Kagame je stekao veliko priznanje u svojoj zemlji kao i u inostranstvu. Postao je dopisni član Belgijske kraljevske akademije za poznavanje kolonija, član Instituta za ispitivanje centralne Afrike i Komisije za istraživanje afričkih jezika.

Katolik postao guverner u Indiji. A. J. John je postavljen za guvernera savezne republike Madras, koja broji oko 30 miliona stanovnika. Novi guverner, star 64 godine, potiče iz katoličke familije u Annapparampil. Studirao je na isusovačkom univerzitetskom koležu Tiruchirapalli. Preko 30 godina bavi se politikom. Više puta je bio ministar. Svuda se isticao čestitošću i pravednošću. U ovo doba, kada ekstremni hinduisti napadaju katolike kao protivnarodni elemenat, postavljenje jednog istaknutog katolika na tako odlično državničko mesto indijskim je katolicima na veliku utehu.

Uganda ima površinu Zapadne Nemačke, ali stanovnika samo 5 miliona. Verski su najjači katolici sa 30%, protestanti imaju 15%, muslimana ima oko 250.000, a ostali su još neznabošci. Protestanti su imali pod engleskom upravom više pogodnosti, pa su kulturno obrazovaniji deo stanovništva te stoga drže važnija upravna mesta u zemlji. U poslednje vreme počeli su se uzdizati i katolici. Postoje izgledi da će oni kao najjača grupacija imati odgovarajući uticaj na politička zbivanja u zemlji.

Kenija. Kad je završena oružana borba s Mau-Mau, pristupilo se uklanjanju štete i izvođenju novih projekata. Računa se da je bilo u borbama ubijeno 10.000 ustanika, 1000 engleskih vojnika, više hiljada civila, dok se u 56 logora nalazi oko 62 000 uroženika. Vojni izdaci su se popeli na preko 80 milijardi dinara. U tu svotu nisu ubrojani popaljeni domovi, uništena ostala materijalna dobra. — Katolici, kojih ima u Keniji 600 000, dakle jedna desetina ukupnog stanovništva, dobro su se držali u toj borbi. Među pobunjeničkim vođama nije bilo nijednog katolika. Oko 5.000 katolika je bilo ubijeno, jer se nisu hteli odreći svoje vere i preći na drugu stranu. Za kenijske katolike predstavljalo je veliko zadovoljstvo imenovanje Maurice Otunga pomoćnim biskupom u Kisumu. Taj se njihov zemljak iz ljubavi prema Bogu odrekao prava na zemaljsku vlast, pa ga je Bog postavio za duhovnog kneza.

Samostani u Tanganiki. Prvi kontemplativni ženski samostan klarisa presadili su Indijci iz Mwanza u Tanganiku. Nemački benediktinci su sagradili u Nwamba benediktinski samostan za Afrikance. Njegova su pravila prilagođena afrikanskom životu i njihovoj kulturi. — Na padinama Kilimandžara otvoren je novicijat za afrikanske sestre od predragocene Krvi. U biskupiji Moshi ova kongregacija ima već 120 čč. sestara s položenim zavetima. S pravom se nadamo da će ove samostanske naseobine mnogo doprineti širenju Božjeg kraljevstva u Africi kao i izmirenju među rasama.

Indija. Ovaj azijski polukontinent broji 16 nadbiskupija, 48 biskupija i 7 ap. prefektura. Katolička Crkva ima u Indiji uključivši i Gou 5,4 miliona vernika. Na 1000 Indijaca dolazi jedva 14 katolika. Jedna četvrtina indijskih katolika pripada siromalankarskom i siromalabarskom obredu. Ovi imaju tri nadbiskupije i 6 biskupija. Četiri petine katolika živi južno od linije Bombaj—Madras. U maloj državici Kerala živi 42% svih indijskih katolika, 2.4 miliona. — Isusovci su najjači misijski red u Indiji sa 2116 članova, od kojih su preko polovina Indijci. Od 6000 katoličkih svećenika jedva je svaki šesti pravi misionar, jer svi ostali rade po školama odnosno obavljaju redovnu dušobrižničku službu. — 1955 godine katolička Crkva je imala u Indiji 4 056 škola sa preko jedan milion učenika, od kojih je bilo 400 000 nekatolika. Imala je 53 univerzitetska koleđa sa 30 000 studenata i studentica, među kojima je 8 hiljada katolika, 4 000 ostalih kršćana, a 20 000 nekrštenih. Indija ima 450 katoličkih gimnazija sa 256 000 učenika i učenica. Visok procenat nekrštenih učenika dokazuje da roditelji bez obzira na veru vole slati svoju decu u katoličke

škole. Gde god ima na svetu slobodnih katoličkih škola, svuda možemo primetiti istu pojavu: roditelji bez obzira na veru gaje veliko poverenje prema njima.

Američki misionari. Trenutno se nalazi 5 126 Amerikanaca i Amerikanki u katoličkim misijama. To iznosi jedva 5% misijskog osoblja. Po misijskim zvanjima država New York je sa 1035 na prvom mestu, iza nje sledi Massachusets sa 790, Pennsylvanie sa 628 itd. Obzirom na crkvene redove odnosno kongregacije: prvi su isusovci sa 750, Mariknolci sa 464, a treći redemptoristi sa 202. Od redovnica prve su sestre Mariknol sa 453, onda s. Maristinje 126. Po kontinentima rade ovako: 1944 u Latinskoj Americi, 1559 u Aziji, 764 na Pacifiku, 445 u Africi, 453 na Filipinima i 312 u Japanu.

Liberija je jedina crnačka teritorija u Africi, koja uživa već preko 100 godina državnu nezavisnost. Osnovali su je američki filantropi, kad su Crnci u SAD dobili slobodu. Ova je državica vrlo malena, broji jedva 2 miliona stanovnika. Njihova prestonica Monrovia ima samo 20 000 stanovnika. Do poslednjih godina malo se radilo na kulturnom uzdizanju te zemlje. Vodeća grupa u zemlji pripada protestantskoj konfesiji. Njima pripada i predsednik države g. Tubman. Islam prodire iz okolnih zemalja te se krepko drži u severnom delu države. Katolici predstavljaju zasad neznatnu manjinu od 11 000 vernika. Prvi domaći svećenik je bio posvećen 1953 godine. Katolici imaju dve srednje škole, koje su dobro posećene. Osniva se nova biskupija sa sedištem u Cap Palmas.

Papa o potrebi katoličke Akcije u Rimu. Rimskim katoličkim aktivistima Papa Pijo XII je rekao: Odajemo vam priznanje da poučavate druge veronauku te se zalažete u Katoličkoj Akciji. Time ste vrlo bliski saradnici svećenika u njihovoj teškoj dužnosti. Uprkos svim naporima za izgradnju novih crkava u rimskim predgrađima, stanovništvo brže raste nego odgovarajući broj župa. Mi pozivamo sve ljude dobre volje te ih molimo da budu svesni svoje odgovornosti. Kamo svećenik može samo retko ili na brzinu doći, tamo su vernici kao neki predstavnici Crkve. Po njihovom mišljenju, ponašanju i životu ljudi će suditi Crkvu, svakako ne bez razloga. Zar nije Krist rekao: Dobro drvo ne može roditi zla ploda... Božja je volja da se svi ljudi spasu i da dođu do poznanja istine. Na velikom radu spasavanja svaki kršćanin mora sarađivati, barem dobrim primerom svojih kreposti. Time što pronosi svetlo dobra, rasteruje tamu zla. — Katolička Akcija je danas preča i važnija nego ranije, pošto neprijatelj ljudskog roda stiče iz dana u dan više zagriženih pristalica, kako bi postigao pobedu materije nad duhom. Svaki istiniti kršćanin mora kazati s apostolom: „Jer nas ljubav Kristova oduševljava, umujući ovako: ako jedan za sve umre, dakle svi umreše. I za sve je umro, da koji žive, više ne žive sami sebi, nego onome, koji je za njih umro i uskrsnuo". (2 Kor. 5, 14—15). Iz Kristova Srca ćete crpsti oduševljenje za duše i duh požrtvovanosti, koji je probni kamen svakog apostola.

Jedan znamenitiji francuski dečački zbor, koji uvek nastupa u belim ministrantskim odelima s crnim križem preko grudi otišao je na svetsku turneju preko čitave zemaljske kugle. Prvo su otišli u Ameriku i završili u San Francisku taj deo turneje. Odande su krenuli na Honolulu, posle će za Japan, Filipine, Vietnam, Sijam, Indiju, Liban, Tursku, Grčku, a završiti će u Rimu.

Rim. Prvog aprila o.g. žena japanskog ambasadora kod Svete Stolice M. Kazuko Tsuruoka primila je sveto krštenje iz ruku p. Anoge, savetnika japanske ambasade. Posle je bio ambasador sa gospođom i sa tri kćerke primljen u audijenciju kod svetog oca.

Nova Huta. Krakovski ordinarij nadbiskup Baziak je vodio ovog proleća procesiju u središte Nove Hute, na raskršće dveju glavnih ulica. Na mestu gde će stajati buduća crkva, koju je prošle jeseni Gomulka obećao delegatima Nove Hute, podigli su visok križ. Nova će crkva biti najljepša i najveća od svih, što su ih u Poljskoj posle drugog svetskog rata sagradili.

Rumunija. Od 12 katoličkih biskupa, koji su bili do 1948 godine na svojim službenim mestima, jedino Msgr Marton sada rezidira u Alba Julija u Transilvaniji. Katolici istočnog obreda još su izvan zakona. Tri još živa biskupa istočnog obreda: Rusu, Gossu i Balan, koji su bili neko vreme zajednički internirani, ponovo su razdvojeni.

Köln je prigodom 70 godišnjice kardinala Fringsa skupio lepu svotu od 25 miliona dinara, poklon katoličkim školama u Južnoj Africi, kojima je država uskratila finansijsku pomoć.

Papa je primio glumce „Francuske Komedije". Odao im je priznanje za visoke umetničke kvalitete i poželeo im mnogo uspeha u njihovom napornom radu. Glumac mora zaboraviti samoga sebe te svoju ličnost pretvoriti u osobu jednog junaka. U svim kreacijama glumac ipak ostaje sam sa svojim udesom sa svakodnevnim naporima, nadama i patnjama. Sveti otac im je preporučio neka kvalitetnoj glumi pridruže i majstorstvo duha i srca. U osobama koje glumite, nalaze se pomešane dobre i zle osobine. Znajte razlikovati dobro od zla, pazite da vas obuzimaju samo one ideje i ona čuvstva, koja uzdižu vas i vaše gledaoce.

Prema oltaru. Za Ljudevita Martin, oca sv. Terezije od Malog Isusa, uveden je informativni proces za proglašenje blaženim. Ovu akciju podupiru mnoge molbe, molitve i velike nade da će jedan uzoran otac i poglavar obitelji novijeg vremena biti postavljen na oltar.

Svest odgovornosti za sav svet. Papa Pijo XII je kardinalu Liénart-u kazao, da ga tišti svest odgovornosti za sav svet. „Istina je da razgovaram s biskupima, držim govore pred skupljenim mnoštvom, ali što je to u poređenju s ostalim čovečanstvom, koje još čeka kršćansku blagovest."

Kongregacija svetih obreda počela je proces za proglašenje blaženim belgijske redovnice Marije Isusove. S. Marija, ili kako se ranije zvala Emilija d' Oultremont, rodila se 1818 u blizini Lieža. Sa 18 godina udala se za barona Viktora Hooghworst, s kim je živela 11 godina. Kao udovica stupila je u samostan i umrla u starosti od 60 godina u Firenci.

Uskrs. Oko 300 000 vernika skupilo se na trgu sv. Petra u Rimu, kad se na Uskrs pojavio papa Pijo XII na balkonu crkve sv. Petra i uputio gradu i svetu svoje uskršnje čestitke. Govorio je lako, oduševljeno, nije se primetio nikakav starački zamor. Svoj uskršnji govor je nadovezao na pesmu „Exultet", u kojoj se veliča jedinstvena uskršnja noć, koja je jedina imala čast doživeti slavu Kristova uskrsnuća. Papa je zatim opisao strašnu olujnu noć, koja izgleda kao sudnji dan, ali se prema jutru priroda smiri i drugi dan pod toplim sunčanim zrakama nastavi svoj život. To je slika strahota Velikog petka i novog života uskršnjeg jutra. Papa u daljnjem govoru sadašnje stanje među narodima i pojedincima poređuje olujnoj noći. Toliko ima na svetu zabluda i verskog neznanja, toliko moralne pokvarenosti, međusobne mržnje i uništavanja. Ovo atomsko doba doduše budi nove nade ekonomskog razvitka i lakšeg života na svetu, ali to ne može rešiti osnovni problem čoveka samoga u sebi. Tama je došla na svet, jer su Krista sahranili, uklonili ga iz obiteljskog, kulturnog i socijalnog života. Krivicu za to stanje snose i oni Kristovi učenici, koji su ga izdali, zatajili ili preplašeni pobegli. Treba da se podigne kamen iznad groba istine, pravde i ljubavi. Čovečanstvo samo nema dovoljno snage da ukloni te prepreke. Potrebna je Kristova milost, koju će nam Majka Božja posredovati. Na kraju Papa je podelio svemu svetu apostolski blagoslov.

Turinsko platno. Na veliki četvrtak uveče francuska televiziska služba je prenosila slike i razne tekstove, koji se odnose na tu znamenitu kršćansku relikviju. Pokazane su uspele fotografske snimke, izjave raznih stručnjaka, jednog arheologa, jednog lekara i umetničkog kritičara kao i tekstovi pape Pija XI i Pija XII. Emisiju je priredio Stellio Lorenzi.

P. Lhande umro. Znameniti francuski pater Lhande je pre 25 godina knjigom „Krist u predgrađu" pobudio pažnju čitavog katoličkog sveta. Tim delom je ukazao na najveću ranu ovog veka, otpad radničkih kvartova i predgrađa od Crkve i Krista i upozorio na najozbiljniju dužnost: povratiti te krugove Kristu. Na njegov poticaj razvila se oko Pariza i drugde u godinama 1925—30 živahna akcija. I uspesi: 52 nove crkve i kapelice, 80 kupljenih gradilišta, 90 patronažnih lokala, 58 kuća kupili ili sagradili, podigli 40 dispanzera, 12 škola, 8 dečjih vrtića i 14 jaslica. P. Lhande pisao je i romane, kao što su: Galebi, Posećene lovorike, Moj mali svećenik, itd.

Francuska socijalna nedelja ove će se godine održavati od 15—20 jula u Bordo-u. Na programu je tema: porodica. Papa naglašava da tom prilikom treba tumačiti osnove prirodnog kao i božanskog prava u familiji, koja prava Crkva danas neumorno naveštava svetu. Po pitanju socijalne nauke Crkve, Papa naglašava potrebu za profesionalnim organizovanim kadrom, koji bi bio u stalnom dodiru s katoličkim sindikatima, poslodavcima i tako radio na realizaciji tih nauka.

Pod belgijskom upravom u Africi živi 5 383 145 katolika. Među njima radi 2 436 stranih svećenika-misionara i 1 466 domaćih crnačkih svećenika.

Nerazumljivo. Jedan danski nastavnik, koji je postao katolik, bio je imenovan direktorom neke škole. Istovremeno bilo mu je zabranjeno predavanje veronauke i istorije. Prosvetne vlasti su izjavile, da nastavnik koji postaje katolik, može zadržati svoje službeno mesto samo u slučaju da ne predaje pomenute predmete. Ministar prosvete sam je međutim izjavio da u demokratskoj državi takva ograničenja nisu razumljiva.

Luis Andrade, bivši ministar predsednik Kolumbije i ambasador svoje zemlje kod Svete Stolice, stupio je u novicijat Sinova Srca Marijina u Antrodoco.

Lurd. U posleratnim godinama u Lurd je godišnje hodočastilo oko 30 000 bolesnika. Poslednjih 70 godina Lekarski ured u Lurdu zabeležio je oko 3 000 iznenadnih ozdravljenja.

U Australiji uveden je nedeljno jedan katolički televizijski program. Prve emisije pobudile su među gledaocima mnogo interesovanja i općenito odobravanje.

Divan primer. U Nemačkoj se radi na tome da svaka biskupija preuzme kao nekakvo kumstvo jedne misijske biskupije. Nadbiskupija Köln je preuzela nadbiskupiju Tokio u Japanu. I tako će se ove godine njenom pomoću otvoriti u Tokiu pravni fakultet na katoličkom univerzitetu. Sem toga pronašli su se dobrotvori koji će preuzeti izdržavanje 80 japanskih bogoslova za šest godina njihova studija, dok ne postanu svećenici.

Meksička Katolička Akcija priprema proslavu 100 godišnjice rođenja pokojnog pape Pija XI, koji se rodio 31 maja 1857. Pijo XI je bio u Meksiku vrlo omiljen zbog podrške i potpore, koju je pružio meksikanskim katolicima za vreme verskog progona posle prvog svetskog rata.

T. P. Odgovor: Redakcija „Blagovest" ne raspolaže nikakvim molitvenicima. Ima još nešto „Crkvenih pesmarica" gde je 275 hrvatskih i slovenačkih pesama za crkveno pučko pevanje. Cena vezanoj pesmarici 130, — broširanoj 100 din.

B. B. Odgovor: Okrenite leđa onima koji govore protiv svećenika. Molite se za svećenike i njihove protivnike. Svemogući može vuka pretvoriti u janje, što nam svedoči slučaj ap. Pavla i tolikih obraćenika.

Nakane Apostolata molitve za juni. Opšta nakana: da bi ljudi upoznali preblagu Kristovu ljubav te tako došli do prave pokore. Misijska nakana: da bi se Skandinavija i okolne zemlje povratile crkvenom jedinstvu.

UREDNIKOVA POŠTA

Civ. ven. Odgovor: Svaki je katolik dužan ispunjavati sve zapovedi, kako mu se objavljuju preko svete katoličke Crkve. Ako niste svoj brak uredili pred katoličkom Crkvom, ne možete dostojno obaviti svetu ispoved i primiti svetu pričest.

20 god. Odgovor: Dok prva žena živi, odnosno nemate pravomoćne crkvene presude da je bio taj prvi brak ništetan, ne možete pred Crkvom sklopiti drugi brak. A dok brak nije uređen, ne možete pristupiti svetim sakramentima. Mnogo se molite, činite pokoru i razna druga dobra dela, da Vam Bog rasvetli razum i okrene srce, da budete spremni stvari tako urediti, kako hoće Bog. Kad postoji doista dobra volja, koja mora katkada biti junačka, sve je moguće urediti.

I. B. Pitanje: Učite da u Crkvi nema razvoda braka. Kako onda donosite vesti, da je Rota Romana prošle godine proglasila 128 brakova ništetnim?

Odgovor: Tačno! U crkvi je valjano sklopljen i dovršen brak apsolutno nerazvezIv. Pred crkvenim sudom raspravlja se o takvim slučajevima, gde postoji sumnja da brak nije bio valjano sklopljen. U crkvenom su zakoniku nabrojene mnoge bračne zapreke: srodstvo do trećeg kolena, duševna i telesna nezrelost, velik strah pod kojim je bio brak sklopljen, fiktivan pristanak, odluka zaručnika da neće imati dece itd. Kad dakle crkveni ženidbeni sud utvrdi da je brak sklopljen sa ženidbenom zaprekom, onda samo proglasi, da takav brak nije ni jedan trenutak bio valjan. Ne radi se dakle o razvodu, raskidanju postojeće bračne veze, nego o proglašenju ništetnosti bračnog veza, koji u datom slučaju uopšte nikad nije postojao.

F. D. Pitanje: Zašto se deli red sv. Franje na franjevce, kapucine, konventualce i trećoredce? Da li je to zbog nekog rascepa ili je bilo to oduvek? Odgovor: Sv. Franjo Ašiški je osnovao Red male braće (Ordo Fratrum Minorum), koji je bio sprva jedinstven. Taj se red kroz stoleća izvanredno množio. Pojavljivale su se razne tendencije, pa su tako nastale razne grane tog Reda. Slične pojave možemo pratiti i na drugim redovima. Gotovo svi kontemplativni redovi pre sv. Franje razvili su se iz benediktinskog reda.

2. Pitanje: Isus je svojim učenicima naredio da jedu njegovo Telo i piju njegovu Krv. Zašto, dakle, danas i katolički vernici ne dobiju presvetu Isusovu krv? Odgovor: Kristova se zapoved i danas tačno održava. Nema Mise, gde nema pretvaranja kruha i vina. I svaki misnik uživa najpre Kristovo Telo, a posle njegovu Krv. Za vernike je međutim dovoljno da primaju Isusa pod jednim vidom. Izvan liturgijskih prostorija Euharistija se nije nikada nosila drugačije sem pod prilikom kruha. U prvim stolećima vernici bi nosili svetu pričest kući, sa sobom na putovanja, nosili je bolesnicima, zatvorenicima, crkvene starešine bi je izmenjivali među sobom u znak bratstva i jedinstva, sve to pod prilikom kruha. Šta čuda što je Crkva staru praksu zbog praktičnih razloga proširila.

M. P. Pitanje: Šta znače Kristove reči: „A ja Vam kažem, da se ne opirete zlu. Nego ako te ko udari po tvom desnom obrazu, pruži mu i drugi" (Mt 5, 39). Odgovor: Krist je govorio slikovitim orijentalnim jezikom, upotrebljavao domaće aramejske poslovice. Njegove reči ne smemo dakle izvlačiti iz konteksta u kome su bile izrečene. Nadalje valja ih tumačiti, u saglasnosti sa čitavom njegovom naukom. Gornje reči dakle znače: Prema bližnjemu moramo biti strpljivi i milosrdni, tako da ne pomišljamo na osvetu i kaznu, nego valja da smo spremni podneti i daljnju nepravdu, ako bi bilo za njegovo obraćenje potrebno. Pogrešno je Tolstojevo mišljenje da je Krist ovim rečima kršćaninu uopšte zabranio pravo samoodbrane, što konačno najlepše potvrđuje Isus sam svojim stavom i rečima pred velikim svećenikom, kad ga je jedan vojnik pesnicom udario.

Nik. Pitanje: Da li istočna liturgija bizantiskog obreda štuje neke svete pape pre raskola? Odgovor: Ova istočna liturgija uveliko uzdiže čast i dostojanstvo upravo onih velikih papa, koji su čvrsto na velikim crkvenim saborima isticali Petrovo prvenstvo: papu Silvestra, Lava Velikog, Grgura Velikog, Martina I. Agatona, Pashala itd. Za nas je to svakako jasan dokaz da je Istok tada priznavao papin primat, inače ne bi mogao na tim svetim papama u svojim liturgijskim tekstovima isticati upravo njihovu nepogrešivost i upravno prvenstvo nad univerzalnom Crkvom.

Sr. Pitanje: Koja se vera na svetu najbrže širi? Odgovor: Prvo muslimani, onda katolici. Za poslednjih 25 godina muslimani su porasli za 44,1% a katolici za 32,4%. Muslimanski narodi Azije i Afrike su prirodno zdravi te imaju mnogo dece, što se ne može reći za katoličke evropske narode kao celinu. Nadalje islam se među crnačkim stanovništvom neuporedivo brže širi nego kršćanstvo, naročito zbog toga što Crncima ostavlja mnogoženstvo te uopšte ne nalaže teških moralnih zahteva.

I. M. Z. Odgovor: Grijeh, poslata pesma, ima uspelih redaka, ali kao celina ne odgovara.

BLAGOVEST izdaje Nadbiskupski Ordinarijat u Beogradu. — Odgovorni urednik: Dr Janez Jenko, konzultor. — Uredništvo i uprava: Beograd, Svetozara Markovića broj 20. Poštanski fah 524. — Tekući račun 10-KB-33-Ž-410. Štampa: Štamparija „DOZ" — Beograd — Zmaj Jovina br. 39 — Telefon 20-268

Poštarina plaćena u gotovu
GOD. XXVI BROJ 7 BEOGRAD, JULI 1957 CENA 20 DIN

BLAGOVEST

VERSKI MESEČNIK

MARIJA MAGDALENA s Majkom Božjom
Burckart Albert

Marijo, o kazuj, glasi, što na putu vidjela si?
Grob ja vidjeh Krista Boga, svijetlu slavu Uskrsloga.

Trpljenja sadanjeg vremena

Nakon blagdana Presvetog Trojstva slijede brojne nedjelje po Duhovima. Od početka crkvene godine do blagdana Presvetog Srca Isusova pratimo u bogosluženju razvitak Isusova spasiteljskog djela. A nedjelje po Duhovima prikazuju potpuni razvitak djelovanja Svetog Duha u Crkvi i u svakoj duši napose. Poslanice i Evanđelja sa zelenim misnim ruhom potiču nas da donosimo što obilnije plodove spasenja sve do onog dana, kad se na nebesima budemo pridružili Onome, koji nam je ondje pripravio mjesto.

Poslanica 4. nedjelje po Duhovima, koja ove godine pada u prvu nedjelju srpnja (jula), govori nam o neizrecivoj i radosnoj čežnji otkupljene duše prema nebu. Misna liturgija opet je posudila riječi kod Svetog Pavla, iz njegove poslanice Rimljanima, poglavlje osmo.

1. U ovom poglavlju poslanice Rimljanima sveti Pavao završuje svoje razmatranje o kršćanskom otkupljenju s pravom triumfalnom, radosnom pjesmom. Izgleda, da Pavao nigdje ne govori tako zanosno i pjesnički kao ovdje. Kad čitamo njegove žarke riječi, i nas zahvaća sveti zanos: divne perspektive kršćanske nade nižu se pred našim duhovnim očima. Krist je na Križu nadvladao i uništio tri velika naša neprijatelja: grijeh, smrt i požudu tijela. Za grijeh je Spasitelj dao obilnu naknadu. Smrt je pobijeđena, jer je Krist stavio u naše duše klicu besmrtnosti. Požuda tijela još nas može napadati, ali nam je pobjeda uz pomoć milosti posve sigurna. Naša je sudbina u našim rukama. Spaseni smo u nadi, kako veli Apostol, ali je posve sigurno, da nas ta nada neće prevariti. Pavao navodi četiri svjedoka, koji nam to jamče: materijalni stvorovi na zemlji, Sveti Duh, Bog Otac i ljubav Isusova prema nama.

2. Tekst naše misne poslanice govori samo o prvom svjedoku. Kratka rečenica, puna kršćanskog optimizma, uvodi na pozornicu ovoga svjedoka: „Braćo, držim da trpljenja sadanjeg vremena nisu ništa prema slavi, koja će se objaviti u nama".

Zatim slijede riječi o svjedočanstvu zemaljskih stvorova: „Jer stvorovi željno očekuju, da se pojave sinovi Božji. Jer su stvorovi podvrgnuti ispraznosti, ali ne po svojoj volji, nego radi onoga, koji ih je pokorio u nadi, da će se i sami stvorovi osloboditi ropstva raspadljivosti na slavnu slobodu djece Božje. A znamo, da svi stvorovi uzdišu i svi se do sada previjaju od bolova. Ali ne samo oni, nego i mi, koji imamo prvijence Duha, i mi sami uzdišemo u sebi očekujući Božje posinaštvo, otkup svoga tijela u Isusu Kristu, Gospodinu našemu".

3. Materijalni stvorovi nisu ništa skrivili, oni nisu mogli sagriješiti. No kako su oni, po nauci Biblije, stvoreni na korist i upotrebu čovjeka oni na neki način sudjeluju u grešnim djelima paloga čovjeka.

Po svom živom načinu opisivanja Pavao prikazuje ova stvorenja kao da su živa i kao da su puna osjećaja, žive čežnje prema otkupljenju. Ti su stvorovi sada podvrgnuti gospodaru čovjeku, koji ih tako reći profanira, kad ih po grijehu upotrebljava za svrhe, kojih Stvoritelj prvobitno nije odredio. Pavao prikazuje te stvorove kako plaču, dršću i savijaju se od bolova živeći pod odvratnim jarmom, ali u živoj čežnji i nadi, da će to stanje jednoga dana prestati, i to u času, kada ljudi budu postigli konačnu, vječnu svoju proslavu. Pavao prikazuje ove stvorove pred našim očima jednom grčkom riječju, koja se skoro ne da prevesti: ti stvorovi kao da stoje izdignute glave prema nebu, na čelu im se čita velika napetost pažnje i očekivanja, a oči pune žarke nade gledaju u daleku budućnost.

4. No i mi ljudi, razborita bića, uzdišemo i težimo za tom proslavom, za potpunim otkupljenjem svoga tijela. Dobili smo doduše već prve plodove Duha, prvijence Duha, ali to je samo kao neka kapara, zalog potpune žetve, koju još očekujemo. Potpuno Božje posinaštvo, potpun otkup tijela doživjet ćemo istom na dan uskrsnuća, odnosno na dan suda, kada mrtvi budu uskrsnuli, a tada još živi pravednici dobili preobraženo, nebesko tijelo.

Liturgijska obnova

Žrtva Sv. Mise

Središte kršćanskog bogoslužja

Poučni dio sv. Mise je ujedno i priprava za najuzvišeniji čin kršćanskog bogoslužja — samu sv. Žrtvu. Najlakše ćemo shvatiti značenje ovoga svetog Otajstva, ako ga usporedimo s čudom umnažanja kruha.

Blizu obale Genezaretskog jezera na osamljenu mjestu skupilo se oko Spasitelja veliko mnoštvo svijeta. Sunce je već bilo pri zalazu. Prorok iz Nazareta je izlagao svoju božansku nauku, a oni su ga slušali i ne misleći na tjelesnu hranu. Apostoli su se već pobojali: „Pusti ih neka idu u sela i kupe što za jelo". No, Krist se poslužio nekim sretnim dječakom i sve izbavio iz neprilike. Dječak je imao pet kruhova i dvije ribe. To je postavio pred Isusove noge. Krist ih je blagoslovio, razlomio i dao učenicima, da ih porazdijele narodu. Svi su veselo jeli, ponosni da su se nahranili čudesno umnoženim kruhom.

U ovom Kristovu čudu možemo dobro razlikovati trí dijela: jedan je dječak donio Spasitelju pet hljebova i dvije ribice, Spasitelj je — kako to spominju svi evanđelisti — svečano uzdigao oči prema nebu, zahvalio Nebeskom Ocu i blagoslovio hljebove, napokon ih prelomio i dao učenicima, da ih dijele narodu.

Potpuno istim redom zbiva se čudo u euharistijskoj žrtvi sv. Mise. Razlika je u tome, što se čudo sv. Euharistije događa po cijelome svijetu, što se ponavlja nebrojeno puta i što je neusporedivo uzvišenije i veće, jer se tu vjernicima daje za hranu ne obični kruh, nego samo presveto Tijelo Spasiteljevo

Kao što je onaj dječak donio Kristu kruh, što je postao hrana nepreglednom mnoštvu, jednako su tako vjernici kroz mnogo vjekova (i danas se taj običaj po katoličkom svijetu obnavlja), kad su išli k sv. Misi, donosili kruh i vino, da ih svećenik posveti i u sv. Pričesti podijeli prisutnima. **Prikazanje** kruha i vina, što ga vjernici daju Kristu u osobi svećenika, prvi je čin sv. misne Žrtve. Bog, koji je cijeli svijet iz ništa stvorio, mogao je nahraniti mnoštvo u pustinji bez ičijega sudjelovanja. No, kao što u mnogim svojim djelima, tako je i ovdje htio, da ljudi s njim surađuju. Kolika je bila čast za onoga dječaka, da je pripravio kruh, kojim će se Krist poslužiti za veliko čudo! Još je veća čast bila za vjernike, što su mogli pripravljati i kod sv. Mise prikazivati Bogu darove, koji su po Božjem čudu u pretvorbi od tjelesne hrane postajali hrana vječnoga života. Prikazujući Bogu s velikom odanošću i ljubavlju svoje darove, vjernici mu posvećuju i same sebe, kako to moli crkvena molitva: „Posveti, molimo, Gospodine Bože naš, po zazivanju tvoga svetog imena žrtvu ovoga prinosa, a po njoj nas same učini sebi vječnim darom" (Prikazna molitva na blagdan Presv. Trojstva).

Kao što je Spasitelj divnim čudom umnožio kruh i ribu u pustinji, tako isto još većim čudom kod sv. Mise prikazane darove pretvara u svoje Tijelo i Krv. **Posvećenje** je drugi čin sv. misne Žrtve. Po riječima Kristovim, koje svećenik izgovara, obnavlja se Spasiteljeva Posljednja večera, Muka i Smrt. To je bitni i najvažniji dio sv. Mise.

Sveta Otajstva Tijela i Krvi Kristove, što se kod sv. Mise prikazuju Bogu na čast svojina su cijele Crkve, kako svećenika, tako i svih vjernika. Stoga treba da se vjernici združe duhom i srcem sa svećenikom, te da kao najdostojniji poklon, kao zahvalu za primljena dobročinstva, kao zadovoljštinu za svoje grijehe, kao prošnju za potrebne milosti prikazuju Bogu „čistu žrtvu, svetu žrtvu, neokaljanu žrtvu, sveti kruh vječnoga života, i čašu vječnoga spasenja" (Kanon Mise).

Konačno kao što je kruh, koji je bio donesen Kristu i koji je on umnožio, bio razdijeljen mnoštvu, da su se svi nasitili, isto se tako i kruh i vino, što su ih prikazali vjernici, poslije posvećenja i žrtvovanja dijeli prisutnima. Ovaj treći čin sv. misne Žrtve — **Pričest** — jest zajednička gozba cijele Božje obitelji. Zemaljska hrana uzdržava tjelesni život, a Krist je dao svoje Tijelo i Krv za hranu naših duša". Sam je o tom govorio: „Ja sam kruh života. Oci su vaši jeli manu u pustinji i umrli su. Ovo je kruh, koji s neba silazi, da tko jede od njega, ne umre. Tijelo je moje doista jelo i Krv je moja doista piće. Kao što je mene poslao živi Otac, i ja živim po Ocu, tako će i onaj koji blaguje mene živjeti po meni. Tko blaguje ovaj kruh, živjet će uvijek" (Iv. 6, 48-50,56-58).

Kako li je dakle uzvišena sveta euharistijska žrtva! Vječna Božja Riječ da bi postala tijelom, tražila je pristanak i suradnju svete Djevice Marije. Krist je to tijelo, koje je uzeo od Djevice, prikazao nebeskom Ocu za žrtvu, što mu je iskazala najveću čast, a za sve ljude postala izvor vječnog života. Na isti način traži Krist u sv. Misi, da mu dragovoljno prikažemo darove, koje će on pretvoriti u svoju žrtvu, što će iskazati Bogu najveću čast, a cijelom čovječanstvu postati izvor vječnog spasenja.

OLTAR SV. LUCIJE IZ BAŠKE NA KRKU

Crkva sv. Lucije kod Baške na Krku sačuvala nam je glasovitu Baščansku ploču, najstariji naš spomenik pisan hrvatskim jezikom kao darovnicu hrvatskog kralja Zvonimira spomenutoj crkvi. No ta crkva posjeduje još jednu dragocijenost, a to je oltar sv. Lucije kao glavni oltar te crkvice. Taj je oltar najveća dragocijenost otoka Krka. On potječe iz 14. stoljeća, dakle je gotovo šest stotina godina stajao u toj crkvici izložen utjecaju vlage i morske soli. Kako su dakle stoljeća ostavila na njemu svoje tragove, dao ga je pok. krčki biskup Dr. Antun Mahnić godine 1912. na restauriranje, i oltar je bio pod nadzorom tadanjeg pročelnika Zemaljskog konzervatorskog zavoda u Puli Dra Antuna Gnirsa prenijet u Beč i povjeren slikaru prof. Ivanu Viertelbergeru. Ovaj je sliku restaurirao, ali kako je u međuvremenu izbio I. svjetski rat, nije oltar bio vraćen krčkoj biskupiji, nego je ostao u Beču. Tu ga je poslije rata našla talijanska mirovna komisija i preuzela ga 20-II-1919., jer da pripada mjestu, koje je došlo u područje talijanske poslijeratne okupacije. Ni talijanska komisija nije oltar vratila krčkoj biskupiji odnosno crkvi sv. Lucije, nego ga je predala tršćanskom „Museo civico", odakle je kasnije našao mjesto u „Museo di storia ed arte" u Kopru.

Novi krčki biskup Dr. Josip Srebrnić tražio je kroz 20 godina prije i za vrijeme II. svjetskog rata povratak oltara i slike. Poslije kapitulacije Italije 8-IX-1943. traženje se ponovilo i ustanovilo se, da slike nema više u muzeju u Kopru, nego je oltar konačno pronađen u kapeli S. Tomaso na području općine Maiano kod Udina, prenijet 11-XI-1944. u Trst, a odavde na Rijeku. Može se spomenuti, da je kod prevoza oltara teretni kamion bio napadnut od aviona mitraljeskom paljbom. ali slika i oltar srećom nisu bili oštećeni. Tako je 16. XI. 1944. oltar predan u ruke krčkog biskupa i sad se nalazi u biskupskom dvoru u Krku.

Oltarna pala crkve sv. Lucije kod Baške na Krku sastavljena je iz 16 slika u originalnom gotskom okviru, visoka je 140 cm, a široka 170 cm. U sredini na glavnom polju nalazi se slika sv. Lucije, koja je prikazana u bizantinskoj odori protkanoj zlatnim zvijezdama, također s bizantiskom zlatnom pozadinom. Oko ove glavne slike nalaze se u 8 slika prizori iz njezina života i mučeništva. Nad slikom sv. Lucije nalazi se u sredini Krist na križu, tu sliku prati Navještenje Marijino u dvije slike, a zatim slijede još 4 slike svetaca, koje prikazuju sv. Marka, sv. Andriju i sv. Gaudencija, osorskog biskupa.

Oltarna slika crkve sv. Lucije imade vrlo veliku umjetničku vrijednost. Ona je djelo majstora Luke i Ivana, sinova glasovitog umjetnika Paola Veneziana, a izrađena je između god. 1333. i god. 1345. Paolo Veneziano bio je glasoviti majstor 14. stoljeća, koga su njegovi sinovi Luka i Ivan pomagali u radu. Njihova su djela rasuta po raznim crkvama i muzejima, nalaze se n. pr. u Louvru, Toulousi, Ajacciu, Berlinu, Veneciji, u muzeju Hohenzollern u Sigmaringenu, a prikazuju većinom Krista i prizore iz života svetaca. Otac i sinovi Veneziano izradili su zajedno glasovitu Palu d'oro u crkvi sv. Marka u Veneciji, koja prikazuje prizore iz života sv. Marka. Paolo Veneziano i njegovi sinovi pretstavnici su gotsko-bizantinske škole. Njihovi su likovi elegantni i svečani, tamni u licu, a upotreba zlata na slikama značajna je ovih umjetnika. Prema tome njihov gotski stil u slikanju spojen je u njihovoj školi s bizantinskom tradicijom.

Oltar sv. Lucije iz Baške na Krku najveća je umjetnička dragocijenost otoka Krka, stoga zaslužuje pažnju činjenica, da se taj umjetnički vrijedan predmet nalazi opet u našim rukama. Zasad se još čuva spremljen u prostorijama biskupskog dvora u Krku, ali će — kako je obećano — doskora opet biti postavljen na svoje mjesto u crkvici sv. Lucije kod Baške, gdje će ta umjetnina opet biti pristupačna općinstvu, koje je nije imalo prilike vidjeti sve od godine 1912.

Sveto Pismo ima ipak pravo

Pod gornjim naslovom izašla je 1955 godine u Nemačkoj knjiga na 488 stranica, koja je doživela izvanredan uspeh. Za pet meseci izašlo je šest izdanja u 100000 primeraka, a u martu 1956 izašlo je već sedmo izdanje u 50000 primeraka. Da je publika ovu knjigu tako željno razgrabila iznenađuje toliko više, što se ne radi ovde o nekom romanu, nego o istorijskom delu, koje objašnjava mnoge podatke svetog Pisma. Pisac nije neki svećenik, nego svetovnjak, izgleda protestant, Dr Werner Keller.

Keller se rodio 1909 u Nemačkoj. Učio je u Švajcarskoj i Nemačkoj. Do 1945 živeo je u Berlinu. Po zvanju je publicista. Napisao je niz spisa, u kojima upoznava širu javnost s otkrićima naučnih istraživanja. Osobito se posvetio arheologiji (poznavanju života starih naroda) i istoriji ljudskog roda. To ga je vodilo na mnoga putovanja po Italiji, Balkanu i Prednjoj Aziji. Proučio je rezultate radova na iskopinama, koje se odnose na osobe i na događaje o kojima govori sveto Pismo.

U zemljama koje spominje sveto Pismo već se vrše preko 100 godina iskopavanja. Američki, engleski, francuski i nemački naučenjaci omogućuju nam sve tačnije poznavanje stare, pa i najstarije istorije. Otkrili su bezbroj starih napisa, ljudskih naseobina, oruđa i oružja, čime se divno potvrđuje istinost biblijskih svedočanstava. Ova su otkrića već dokazala da je mnogošta, što se dosad smatralo legendom, istorijska istina. Na temelju tih istraživanja potvrđeni odno-

sno osvetljeni su biblijski izveštaji o općem potopu, babilonskoj kuli, egipatskom Josipu, boravku Izraelaca u Egiptu i njihovoj seobi u Palestinu. Pred našim se očima javlja kralj David i Salomon, život u Palestini sve do propasti Jeruzalema.

Poseban je odlomak posvećen pitanju godine Kristovog rođenja. Kao najverovatnija postavlja se sedma godina pre naše ere. Knjiga tumači kako je nastala greška u proračunavanju godine Kristova rođenja. U njoj se nalazi i izjava sadašnjeg Pape Pija XII o tome, kako se pronalasci nauke saglašavaju sa biblijskim učenjem o stvaranju sveta. Sadašnji sveti Otac dao je pobudu da se ispita zemljište pod konfesijom sv. Petra u Rimu. Ovi su radovi nesumnjivo potvrdili da je apostolski prvak sv. Petar stvarno tamo sahranjen.

U knjizi čitamo nadalje kako su u godinama posle drugog svetskog rata otkrili rukopise izvesnih delova sv. Pisma, koji su bili pisani u Kristovo doba ili čak ranije. Ti su rukopisi po sadržaju identični s tradicionalnim tekstovima sv. Pisma. Time se dakle dokazalo da se sveto Pismo nepromenjeno čuva od najstarijih vremena, što je uvek učila Crkva.

Utrošene su velike svote, uloženi ogromni napori na istraživanje istinitosti događaja opisanih u svetom pismu. Kulturne kršćanske zemlje potpomažu taj rad prosto iz razloga, što sveto Pismo ima za čovečanstvo izvanredno značenje. Ono je dosad izašlo već u 1120 jezika i dijalekata. Sa svetim Pismom ne može se uporediti nijedno drugo književno delo, kad pomislimo na uticaj koji je ta knjiga imala kroz dve hiljade godina na zapadni svet. „Nema nikakvog znaka da bi u doglednoj budućnosti sveto Pismo završilo svoj pobedonosni pohod kroz svet" (W. Keller).

Ovo Kellerovo delo nije važno samo za bogoslovca i povesničara, nego i za svakog kulturnog čoveka koji želi da se upozna s problemima sv. Pisma. Pisac je raspolagao s ogromnim materijalom. U spisku upotrebljene literature navodi 150 dela na engleskom, francuskom, nemačkom, italijanskom i čak na latinskom jeziku, te tako čitatelju omogućuje temeljitiji studij pojedinih pitanja. Knjiga nosi naslov: Werner Keller: Und die Bibel hat doch recht. Econ-Verlag, Düsseldorf.

CRKVA SV. ANTE U BEOGRADU

4. Vanjska pojava crkve djeluje jednostavno a monumentalno. Nama je kao da se nalazimo pred dva gorostasna stupa — jedan širok a nizak, drugi tanak i visok. Možda je umjetnik i tu, u nacrtu zgrade, htio predočiti krajnje pojednostavljenu sliku sv. Ante s Isusom. Možda bi se u ovom nacrtu mogla nazrijeti divovska ruka s kažiprstom, koji pokazuje nebo. Šta je arhitekt zapravo htio izraziti, mi ne znamo, nego možemo samo nagađati. No makar možda i ne imala simboličke vrijednosti, ova crkva — spomenik godi našem osjećaju. Izbliza te zapanji — poput goleme tvrđe — svojom veličinom; izdaleka — kad iz neke udaljene ulice ugledaš ovaj neobični okrugli kolos — čini ti se on kao središte svega ostalog, kao cilj, za kojim ide ulica. To i jest odlika pravih spomenika, da prirodno okupljaju oko sebe pokrajinu i da njom vladaju. Šteta, što još nije izgrađen visoki toranj; kad on jednom bude gotov, crkva će zbilja dominirati okolinom.

Na crkvi nema žbuke. Jasno se vidi, kako se reda cigla za ciglom, jedna do druge i jedna iznad druge, sve okupljene oko svog nevidljivog središta. Tako se i u pravoj crkvi, što je tvore ljudi, vjernici okupljaju oko Krista; oni su obodnica kruga, središte kojeg je Krist. Jednom će u visini ovaj zbor cigli glasno progovoriti, jer će — kao što je zamišljeno — na sadašnji cementni pas krova doći reljefi s prikazima vjerskih istina.

No, reći će tko, gle, opet se susrećemo s jednostavnim ciglama — kao na kakvom tvorničkom dimnjaku! Da, upravo tako, kao na tvorničkom dimnjaku! Crkva nije uspostavljena, da spašava samo ljude u prošlosti, nego i ljude našeg vremena, od kojih u gradu većina živi od tvornice i u tvornici. Time, što se prilagođuje svojoj okolini, ona uspijeva da i za naše doba postane simbol vječne ljudske čežnje za pravim ciljem i otkupljenjem.

B) Unutrašnje uređenje crkve

Radi preobširnosti članka spomenimo tu samo veliki oltar. On se razlikuje od uobičajenih, stereotipnih djela. Kod njih najčešće zaboraviš na glavno, toliko su naglašeni nebitni dijelovi. Ovdje već izdaleka osjetiš uzvišenost oltara. On se diže snažno i visoko, a oko njega i na njemu sve blista raskošnim materijalom pretežno poliranim crnim mramorom.

On se sastoji od tri dijela: od polukružnog mramornog zaslona, kojim je ozada zatvoren, od oltarskog stola (menze) i od tabernakula Svi ostali dijelovi naprosto su odbačeni ili svedeni na malu mjeru.

Menza i zaslon odlikuju se skladnom jednostavnošću. No tabernakul je velika posebnost ovog oltara. Podsjeća nas na visoki četverostrani toranj i svojim oblikom i svojom vanrednom visinom (4,33 m). On se dijeli najprije u tri podjednaka dijela: najdonji služi za svetohranište, drugi za svečano izlaganje Presv. Sakramenta, a treći je sobica s dekorativno prošupljenim zidom, u kojoj gori vječno svijetlo. Taj se tabernakul toranj završava (iznad ovog trećeg dijela) jednim užim katom i krovom u obliku piramide s križem. S osobitom ljubavlju uresio je umjetnik prvi dio — pravo svetohranište —. On, koji je inače štedljiv u ornamentu, ovdje ga bogato rasipa. Vratašca su od pozlaćene mjedi, jednako kao i Kristovo raspeto tijelo, a po plohi je utisnut raznobojni mramor. I drugi su dijelovi, sa svojim blistavim materijalom, uz otmjen jednostavan ornamenat, puni sklada i prava su radost za naše oči.

No ljepota pojedinosti nije tu glavno, za čim umjetnik ide. Glavno je polet u visinu, kojim on teži prema gore. Naše oči lako i sigurno uzlijeću uvis uz vertikalne linije ovog tabernakula. Kad dođu do njegova krova, prirodno je, da se ne će zaustaviti. Nastavit će istim pravcem i preći na kip sv. Ante, postavljen iznad tabernakula na zidu.

Taj kip, djelo Ivana Meštrovića, izrađen je od tamne bronce pa se čini, da je sav zavijen u tamu i teško se vidi. Ipak od odasvud privlači oči, jer se iza njega nalazi golema pozlaćena mandorla, koja sva blista svjetlom. — Na oltaru, a posebno na tabernakulu, govorila nam je uglavnom ljepota simbola ili mistička stvarnost Euharistije; ovdje nam progovara čovječanski lik velikog sveca, koji je obraćao krivovjernike a podizao vjeru kod vjernika. Lik odiše muževnošću i snagom. Svečeva su usta poluotvorena, kao da nam hoće reći, što mu šapće Dijete Isus, što sjedi na njegovoj ruci.

No ni kip, ni mandorla, ne zadržavaju oko; ono se penje i dalje. Tek tamo pri vrhu naše se oči konačno zaustave na križu podignutom nad poprečnom ogradom, što se napeto ispružila u zraku iznad svetišta, vežući jedan s drugim krajeve gornjeg cementnog zidnog pasa.

Ovaj je križ jedno od glavnih žarišta crkve. Poprečna je greda spretno ukrašena odozgo i odozdo ljepim svjetiljkama. S donje strane ona je okovana bakrenim limom, jednako kao što je to učinjeno i s konzolama, koje ju pridržavaju i s gredama raspela. U tom ponešto krvavom okolišu svijetli se Kristov lik na križu kao da je od bjelokosti. Nježno, skoro bi rekli — plošno, prikazan, lagano nagnute glave, gleda on u nas. Iz njega struji veličanstvena mirnoća, sabranost i ljubav prema ljudima. On je bliz čovjeku a opet kraljevski veličanstven i uzvišen.

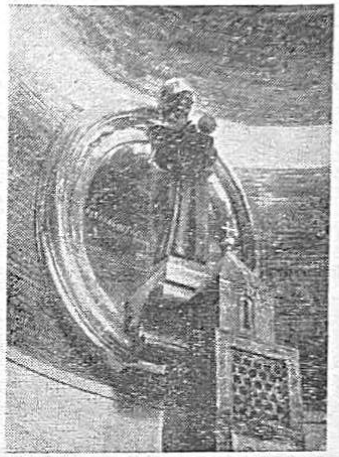

Brončani kip sv. Ante od Ivana Meštrovića

Golemi mjedeni lustar lebdi nad našom glavom, kad stojimo pred oltarom. Ukrašen s mnogo raznobojnih čaški visi on sa stropa a nama se čini, kao da ga drže nevidljive ruke — tako je golem i težak. Na njemu se ponovno javlja osnovni oblik zgrade — krug, koji ovdje nastupa kao kakva kruna. Međutim, i kruna od dragih kamenova teško da bi bila ljepša od ovog lustra, kad njegova brojna svijetla gore. — S lijeve strane nalazi se svijećnjak u obliku debla s kratkim izdancima, na kojima su postavljene svijeće a usred njih nalazi se mali Gospin kip. To je među drugim mladicama „mladica iz korijena Jesejeva", o kojoj govori Izaija.

***

Premda nije u cijelosti dovršena, ova crkva predstavlja značajno djelo suvremene arhitekture, skulpture i umjetničkog obrta. Svojim originalnim rješenjima, svojim poštivanjem tradicije u bitnim stvarima, svojim sjajnim tumačenjem dogme i crkvene misli, svojim odgovaranjem liturgijskim potrebama ova crkva pruža vjerniku puni užitak. No i promatrač, koji nije vjernik, već traga samo za lijepim, može ovdje doživjeti mnogo nepatvorenog umjetničkog uzbuđenja. Ovdje susrećemo umjetnost i modernu, i tradicionalnu, u isti mah; ličnu jednako kao i liturgičnu. Pobožno srce, koje ljubi govor kršćanskih simbola, udružilo se je ovdje s takvim solidnim poznavanjem svog zanata i s tako snažnim umijećem, da mu mora odati priznanje i vjernik i stručnjak. A to je upravo ono, što dobro umjetničko djelo treba da bude — da bude izvorom čiste radosti za sve.

PTIČICA U KAVEZU

Život Fra Leopolda Mandića

(Nastavak)

Bilo ih je, koji su Ocu Leopoldu kao ispovjedniku prigovarali, da je previše blag i širok. Međutim oni, koji su bolje poznavali i njegov ispovjednički rad i katolički nauk o Božjem milosrđu, ne mogu da se nahvale njegove dobrote, njegove blagosti, njegove tako meke i ponizne riječi!

Jednom mu je neki pokornik — inače učen bogoslovac — blago prigovorio u vezi s time:

— *Oče, ali vi ste previše dobar... odgovarat ćete za to Gospodinu!... Ne bojite li se, da će Bog od vas tražiti račun radi prevelike širokogrudnosti?*

— *Međutim vi slušajte!* — odgovori odmah Fra Leopold. — *Ako bih se u čemu morao karati, to bi bilo, što nisam odmah od početka ovako tumačio neizmjernu Božju dobrotu!*

Fra Leopold je poznavao slaboću ljudskoga srca i volje.

— *Oh! Kako je slaba ljudska narav. Istočni grijeh strašno ju je ranio. Kolika li nam je potreba neizmjernoga milosrđa Gospodara Boga!* — Tako je Fra Leopold rekao više puta. I opet:

— *Gospodin je dao dušama različne talente, pa se ne može od svih tražiti ista savremenost. Možda, pred Njim, tko je primio manje talente i s velikim trudom vrši ono malo dobra, ima veću zaslugu nego onaj, koji ih je primio mnogo i čini veće dobro, ali s manje truda. Zato, moramo imati mnogo milosrđa u prosuđivanju duša i slijediti ih u njihovu nastojanju s ljubavlju i brigom.*

— Kad sam se prvi put ispovjedio kod Oca Leopolda — piše sveučilišni profesor Tivaroni — dobrota i blagost, s kojima me je saslušao i govorio mi, bile su takve, da sam se pitao, nije li to preširok čovjek ili ne vrši svoje dužnosti. Ali odmah zatim rekoh sam sebi:

— Ne, ti se varaš! Otac Leopold ima u sebi nešto od one blagosti, koju je morao imati Isus prema pokajnim grešnicima, i bez sumnje iz Njegova božanskoga primjera on je naučio tako veliku blagost i dobrotu.

— To je bio dubok osjećaj, što sam ga osjetio onda i uvijek, a bio mi je ispovjednik osamnaest godina uzastopce, sve do svoje smrti.

Učeni je profesor izvrsno pogodio! Fra Leopold je slijedio Božanskoga Samaritanca i liječio bolesne duše nježnom rukom najmilostivije majke:

— *Vidiš, — govorio je gledajući u križ — On nam je primjer! Nismo mi umrli za duše, nego je On prolio svoju Božansku Krv. Moramo dakle postupati s dušama kako nas je naučio On svojim primjerom.*

Onda bi kao u pô šale dodao:

— *Kad bi me Gospodin prekorio radi prevelike širine, moglo bi Mu se reći: Blagoslovljeni Gospodaru, taj si mi ravi primjer dao Ti, kad si umr'o na križu za duše, potaknut svojom Božanskom Ljubavlju!*

Drugi put je rekao:

— *Zašto da mi više ponizujemo duše, koje dolaze da kleknu pred nas? Zar nisu već dovoljno ponižene? Zar je Isus ponizio onoga carinika, onu preljubnicu, Mariju Magdalenu?*

Eto, gdje se Fra Leopold naučio onoj blagosti i dobroti, onome poštovanju i nježnosti, s kojima je postupao s dušama! Zato je dragi Bog obilato blagoslovio njegov način: usrećio je stotine, stotine duša, vratio im ljepi duševni mir, dao im odvažnosti da stupaju i dalje trnovitim putem kreposti.

Malo dana prije svoje smrti, gledajući na dugo vrijeme svoje ispovjedničke službe od preko pedeset godina, mogao je mirne duše Fra Leopold o sebi ustvrditi:

— *Više je od pedeset godina otkada ispovijedam, i ne grize me savjest, što sam uvijek dao odrešenje; naprotiv mi je žao za ona tri ili četiri puta, kad ga nisam mogao dati. Možda nisam učinio sve, što sam morao, da i u onim dušama uzbudim pokajanja!*

A koliko je puta zajedno s pokornikom zaplakao od ganuća! I pomogao mu dati Bogu zadovoljštinu za počinjene grijehe. Nekada je čitave noći probdio plačući i moleći Boga za pomoć u nevoljama svojih pokornika.

— *Dragi gospodine, ne gubite srčanosti; molimo zajedno, s vjerom, i budite sigurni, da ćete još ove godine biti uslišani!*

— *Budite mirni, za Vašu se dušu mislim ja! Tko govori u ovom času? Možda čovjek u svoje ime? Ne! Ovo Isus govori na usta svoga sluge. Dakle, uzdajte se u Isusa!*

— *Bacite sve na moja leđa... budite mirni!...*

Takvim i sličnim riječima ovaj milosrdni samaritanac pomogao je nositi teret, pače ih je i sam uzimao na se, da dušama bude lako. Sebe je nudio Bogu kao žrtvu za njih, i Gospodin je primao tu žrtvu...

Na grobu Oca Leopolda našlo se ovo pismo od nepoznate ruke:

„Oče Leopolde, upoznao sam Vas jednoga dana, kad su moj duh tištale najbolnije brige. Vi ste mi rekli pouzdanu riječ, koja mi je pomogla, da opet nađem Isusov mir. Dragi Oče, odabrano dijete Božje, poslano na zemlju, da tješi žalosne, bdij i dalje nad nama, govori nam i dalje riječ, koja tješi!“

SEDMO POGLAVLJE

Žeđa za dušama

— *Molite Gospodara, da mi pošalje mnogo duša, i da mogu uvijek raditi za njih, osobito, da mi pošalje mnogo oborite ribe!...*

Tako je često preporučivao Fra Leopold svojim pokornicima. A ona oborita riba, o kojoj govori taj potomak starih dalmatinskih ribara, jesu veliki grešnici...! I Bog mu je poslao grešnike, veće i manje, pa i vrlo velike, u silnu broju. Što je bivao stariji, to se više pokornika obraćalo k njemu da ih pomiri s dobrim Ocem na nebu.

Fra Leopold je primao svakoga bez razlike, jer on je gledao samo na duše, i svaka mu je bila jednako dragocjena radi one Božanske Krvi, kojom je otkupljena.

Ipak među tisućama njegovih pokornika ima nekih skupina, koje se napose ističu. Tu su najprije muškarci. Čini se, da je dragi Bog u prvom redu pozvao Fra Leopolda, da ispovjeda muškarce. Za njih je bila određena ona mala sobica, kao kavez ili tamnička ćelija, u kojoj je Fra Leopold proveo tolike duge sate i dane. Tu je on čekao mladiće i ljude, a tu su dolazili i oni, koji su izvan ispovijedi htjeli da s njime govore o svojoj duši i o svojim nevoljama.

No Fra Leopold je mnogo ispovijedao i ženski svijet. Za njih je bila određena ispovjedaonica u crkvi. Ovamo bi Fra Leopold dolazio odmah, čim je ispovjedio muškarce u svojoj ispovjedničkoj ćeliji. I kao što su muškarci bili zadovoljni i sretni pred njim, isto je tako i ženama umio ovaj Božji čovjek reći upravo onu riječ, koja im je bila potrebna. I kao što su muškarci u njemu vidjeli više anđela nego čovjeka, jednako su ga tako i žene štovale kao od Boga poslanoga oca svoje duše.

Velik je broj bio svećenika, koji su htjeli Fra Leopolda kao ispovjednika, pače se činilo, da je on na osobiti način bio misnički ispovjednik. Jesu li se držale negdje duhovne vježbe za svećenike, pozivali su Fra Leopolda, i gotovo svi učesnici bi se kod njega ispovjedili. Miletački Biskupi sastajali su se svake godine na svoje sastanke i duhovne vježbe: tamo je morao doći i Fra Leopold, da sasluša ujihovu ispovijed. Mladi klerici, bezbrojni redovnici, župnici, dušobrižnici, dolazili su k njemu, da mu povjere svoju dušu.

Svećenicima je osobito preporučivao štovanje presvete Euharistije i dostojno služenje svete Mise. Ona je imala biti središte svega njihova duhovnoga života, veliko sredstvo spasenja za duše. I preporučivao im je marljivo i požrtvovno vršenje teške službe sv. ispovijedi, ne žaleći ni truda ni samoprijegora, što ga ona sobom donosi.

Kad se radilo o izboru staleža, osobito svećeničkoga, Fra Leopold je vrlo ozbiljno uzimao stvar u ruke i svjetovao prosvijetljen od Boga.

— *Oče, ja svakako hoću da postanem redovnik!* — tako je nekoga dana odličan čovjek rekao Fra Leopoldu ujedno misleći, da će ovaj odmah odobriti njegov naum. Međutim ispovjednik će vrlo ozbiljno:

— *Stvar je vrlo ozbiljna... Posavetujmo se s Gospodinom jednom devetnicom, i onda ću vam odgovoriti...*

A kad je dovršena devetnica, odlučno će Fra Leopold:

— *Ne! Ostavite meni ovu haljinu; sam sam je odabrao!* — *i obiše ga suze. Onda nastavi:* — *Vi ste pozvani na obični obiteljski život. Vi treba da živite u društvu i tu treba da pretstavljate kršćanina katolika, koji vjeruje i vrši kršćanske dužnosti. Propovijedat ćete ne riječima, nego primjerom i pokazat ćete jasno i vidno, kako se može biti kršćanin, a živjeti usred poslova ovoga svijeta.*

— Bio je mlad redovnik, koji se približio svećeničkom redenju. Nego od nekoliko vremena mučila ga strašna misao: a jesam li ja za Red?... Njegov ispovjednik, znajući, kako je taj mladić dobar i pobožan, nije se usudivao reći konačnu riječ i posla mladoga redovnika k Fra Leopoldu, koji je upravo tada bio teško bolestan. Mladića povedoše u bolničku sobicu. — Jedva je ušao, još nije ni usta otvorio, a već mu bolesnik odlučno reče:

— *Nitko ne smije uzeti na se veliku svećeničku službu, ako nije pozvan od Boga!*

Više nije ništa rekao, nego blagoslovi mladića i otpusti ga. A mladić shvati, da ga Bog ne zove. Odmah prestadoše sumnje i bojazni, pa se on miran i spokojan s blagoslovom svojih Poglavara vrati u svijet...

A bio je neki drugi mladi redovnik. Bolestan je bio i htio je ostaviti samostan. No prije nego to učini, zapita Fra Leopolda za savjet. I poslušao je taj savjet i ostao u Redu, pa će kasnije sav sretan upraviti svom ispovjedniku ove riječi:

— Vi ste mi rekli više puta, a onda ste mi pisali, da sam ja potpuno slobodan, ali da je za me najbolji izbor žrtva, pa makar i takova, da bi od mene tražila i sam život iz vjernosti prema idealu, koji je već bilo tako teško, da ne rečem nemoguće, dostići. Prihvatio sam i sad sam sretan!..

I tako bi smo mogli redati primjere, gdje su mlade duše dobile od Fra Leopolda pravi putokaz za cio život.

A privlačile su mlade duše Fra Leopolda neodoljivom snagom. On, koji je uvijek ostao mlad i nevin kao onda, kad je kao mala Božja ptičica, mali Bogdan skakutao oko majčina krila u svom Herceg-Novom.

Osobito one mlade duše, koje su težile za visinama savršenosti, nalazile su u dragome Ocu Leopoldu srodnu dušu, koja se otvarala svemu dobru i plemenitu. Takvim dušama posvećivao je najveću pažnju, molio se i napose za njih, preporučivao ih u molitve, pisao im pisma puna najdirljivije odanosti.

Osobito za takvim dušama žeđao je Fra Leopold...

Beli plašt

(Nastavak)

Teta Anica je držala u ruci čisti džepni rubac. Ona je znala drugom pomoći brzo i gotovo uvijek sa mnogo uspjeha. (Ali, kada je trebala pomoći sama sebi, tu se opet nije uvijek najsretnije snalazila!) Sa ozbiljnim izrazom lica i glasom kojim se obično obraća svojim dacima u školi, kazala je:

— Dječače, makni ruke da bih ti obrisala krv! Poći ćeš s nama do prve ljekarne da ti tamo isperu ranu alkoholom.

Nije trpjela tinkturu joda. Vjerovala je samo medecinskom alkoholu. Mladić se nije uvrijedio što ga je nazvala dječakom. Spustio je ruke sa lica i bez riječi, namršten i krvav, i na taj način nevjerovatno ružan, prepustio se brisanju rupčićem.

Na vrata kuće pred kojom je stojalo njih troje izišao je gospodin ogrnut gornjim dijelom pidžame od žute, crno prugaste tkanine, u smiješno širokim hlačama (činilo se da stoji u vreći) i sa šlapama od crnog laka na nogama. Bilo je vrlo zabavno promatrati ga.

— Mladiću, dođite gore, kazao je, zureći kroz debela stakla očala u krvavo lice mladog čovjeka. Mrštio je kratak, debeli nos kao da se jako gadi krvi. — Ja sam zubar, ali sam uz to i liječnik opće prakse. Valjda ću vam znati malo pomoći. Dođite! I drugi put se ne pravdajte sa ljudima na cesti! Zar ne? — gledao je tetku Anicu, a onda i Svjetlana, čekajući njihovo odobravanje. Oni su šutjeli. Nisu znali što bi rekli.

— Nisam se pravdao, nisam ja počeo, — viknu mladić. — Sada, kad su otišli, ne bih imao razloga lagati. Oni su posumnjali na mene, ali ja nisam počinio ono, za što su me okrivili! Nisam! Sto puta ću to reći! Oni imaju pravo sumnjati, ali nemaju pravo ne slušati moju odbranu...

— Vi ste nekakav filozof, a ja sam samo jednostavni liječnik, — kazao je gospodin u prugastoj pidžami. Dođite u ordinaciju!

— Hvala vam lijepo, gospodine doktore, — kazala je teta Anica srdačno. — Vi ste čovjek. Drugi se ne bi potrudili da sidu sa kata.

Moram pomoći ovakvim osamljenim ranjenicima, — nasmijao se liječnik. — Kad ja umrem neće imati tko da im pomogne! ponovo se nasmijao stišćući oči iza kružića debelog stakla. U svojoj smiješnoj odori i sa svojim riječima naličio je više komedijašu nego liječniku. I klanjao se kao na kazališnoj predstavi: — Klanjam se! Moj naklon! Do viđenja!

— Sad lijepo i ti reci „hvala" gospodinu doktoru, — kazala je teta Anica Svjetlanu.

— Hvala, gospodine doktore, — reče dječak malo naherivši glavu.

— Zašto vi zahvaljujete zbog mene? — pitao je mladić, okrećući se i gledajući preko ramena, jer ga je liječnik već uvodio u kuću.

— Kada čovjeka napadnu, a da nije kriv, onda smo napadnuti mi svi, — odgovorila je teta Anica. — I onda on pripada nama, koji osjećamo da nije kriv!

— Filozofi! Filozofi! — čulo se liječnikovo smijuckanje iz dubine hodnika.

Teta Anica i Svjetlan već su žurili dalje uz ulicu. Prolazili su pokraj ljudi koji su se uklonili malo prije na povik da dolazi redarstvo. Sada su stojali na uglovima ili su išli lagano, okrećući se kadkada. Znatiželjno su gledali učiteljicu i dječaka. Neki od njih i sa tihim, porugljivim smiješkom oko kutova usana. Teta Anica nije na to obraćala pažnje. Žurila je naprijed, kao da nikog ne vidi i vukla dječaka za ruku.

Svjetlan se potpuno prepustio njezinoj ruci. Mislio je:

Kako je sve to skupa čudnovato! Kako se može napadati i tući čovjek za kojeg se ne zna je li doista kriv? Zašto ljudi ne vjeruju jedni drugima kad vele da govore istinu? Je li onaj mladić govorio istinu, ili je lagao? Teta Anica je sigurna da nije lagao. A kako ona to zna? Oni ljudi koji su ga tukli, bili su opet sigurni da on laže. Zašto bi ga inače napadali? Zašto se ljudi tuku između sebe kao da su djeca u školskom dvorištu? A oni više nisu djeca, oni su veliki, zreli, pametni; oni sami to vele za sebe bez ikakve šale! Čudno je to sve... I kako to da su upravo sada naišli teta Anica i on Svjetlan? I da se sve to dogodilo pred liječnikovom kućom? Čudno je što se, uz ljude koji tuku, nađu odmah i drugi ljudi, koji žele pomoći...

Žurili su sve više i napokon prispjeli do svojeg cilja. Stupili su u dugulјastu bolničku kapelu časnih sestara. Kapela je bila puna svijeta; svećenik je već bio pred oltarom. Kip Majke Božje bio je okićen ranim cvijećem, vijencima ljubica. Sjene koje su se prignule sa zidom poprimile su njihovu boju, a njihov miris se miješao sa mirisnim oblačićima tamjana. Pjevala se pjesma:

„...Ti nad nama plašt razastri bijeli,
brani, Gospo, brani narod svoj!..."

Svjetlan je pogledao Marijin kip. Imala je bijeli plašt i on se jasno bijelio među ljubičastim laticama cvijetova. Taj plašt zakriljuje narod Njezin. Njega samog, Svjetlana, mamu i tatu, baku, tetu Anicu, njegove drugove u školi i cijeli grad. Cijeli narod Njen, bezbrojne ljude. Da li sve ljude? Sigurno, sve ljude. I onog mladića kojeg su udarili na cesti. A njih koji su ga tukli? Da li i njih? A Crnce, o kojima je govorio mladić, spominjući knjigu o kolibi strica Tome? Jesu li i Crnci narod Majke Božje? Da li i njih, posve crne, zakriljuje Njezin posve bijeli plašt? Mislio je malo, a onda je ne znajući sam kako, bio tvrdo ubijeđen da su i oni narod koji Njoj pripada, kao i svi narodi. I narodi Njoj ne pripadaju zato da bi njima raspolagala, već da bi ih zakrilila.

Dva posjeta

Gospodin književnik je došao u posjete. Baka je bila oduševljena. Ona je vrlo voljela gospodina književnika, jer je njegova teta bila bakina najbolja prijateljica kroz cijelu nižu i višu djevojačku školu. Osim toga, baka je njega poznavala još kada je bio dječak i dolazio k njoj na bijelu kavu sa šlagobrstom, četvrtkom poslije podne. Za njega je uvijek u te dane dala posebno prirediti orehnjaču sa puno oraha i cvebe, jer je dječak taj kolač vrlo volio.

Svjetlanova mama je bila nešto mlađa od književnika, ali u to vrijeme, kad je on dolazio četvrtkom na bijelu kavu, ona nije živjela kod kuće. Baka je više voljela dječake nego djevojčice. Uvijek je govorila da bi bila najsretnija kad bi imala sina umjesto kćeri. Zbog toga se veselila kada je dječak dolazio na južinu, ali ga nije zadržavala previše dugo vremena uza se. Poslije kave i orehnjače brzo se opraštala s njim i davala mu novaca za kazalište da ide gledati Andriju Fijana i Mariju Strozzi, jer je on više od svega volio gledati kazališne predstave, a posebno sa ovim glumcima. Baka se veselila kada je dječak dolazio, to se nikako ne može odreći, ali se veselila i kad je odlazio. Uopće nije imala previše strpljenja sa djecom. Zato je u to vrijeme mama bila u školi kod sestara Uršulinki, u drugom gradu. Svjetlan je bio jedino dijete koje baki nije dosadivalo u toj mjeri da bi ga smjesta otpremila iz svoje sobe. Ni mama, pa eto ni gospodin književnik, nisu kao djeca, imali takovu prednost.

Svjetlanu gospodin književnik nije bio naročito drag. Bili su mu jako neugodni njegovi šiljasti zubi, koji su se nenadano pojavljivali ispod tamnih brkova; bojao se njegovih sitnih očica i kratkih, tustih prstiju, kojim ga je uvijek potapkao po ramenu. Dječak je vjerovao da mu od toga uvijek na ramenu ostaje široka, masna mrlja i čudio se kad bi pogledao i video da je nema.

Gospodin književnik je rado izrugivao sve i svakoga. Naglasio je redovito da to čini samo zbog toga što su ljudi i zli i progone siromahe. Baka mu je oduševljeno odobravala. Svjetlan je htio da se uvjeri u književnikovu ljubav prema siromasima; oštro je pazio na njega kod svakog susreta s njim u kući i na ulici, pa je, napokon, ostao zapanjen i zbunjen. Gospodin je grubo tjerao prosjake i sirotinjsku djecu, gađeći ih se do nevjerovatnog straha i smiješnosti. Prema služinčadi se držao kao da ga smeta, pa neće ni da ih vidi, jer bi inače mogao planuti i udarati ih, budući da su mu na putu i kad nisu. Svjetlan to sebi nikako nije mogao razjasniti. Ni gospodinova raspoloženja sama po sebi ni njegove žarke riječi koje se nikako nisu mogle povezati s ovim raspoloženjima.

I tata je, čini se, imao nešto protiv književnika. Na mamin upit, zašto uvijek želi izbjeći susret s književnikom, odgovorio je:

— Ne volim ga najviše zato što neprestano izaziva na dvoboj — mrtvace! Redovito osuđuje samo one, koji su mrtvi! Sa živima je puno opreznији. A uz to želi da ga svi drže junakom! To nije, meni je to strano i nerazjašnjivo. Zašto onda mudro obilazi one koje ne trpi, ali o kojima sigurno zna da bi mu mogli naškoditi, ako ih izazove? Čemu to njegovo toliko žučno razračunavanje sa imenima skinutim sa nadgrobnih spomenika?

— Je li to sve što ti kod njega smeta? — pitala je mama dalje.

— U prvom redu to. Kako samo zna strpljivo čekati da bi održao zlobne tirade nad ljepšinama. Često nad njemu malo poznatim i posve beznačajnim mrtvacima. Čemu, pitam ponovno. Onda mi smeta i taj njegov vječiti nemir i strah, koji se očituju u svakom njegovom pisanom redku. Vječno piše samo jedno, vječno se vraća na jedno: neprestance kuša nijekati razne uzroke svojih nemira, pojmove i stvari, koje su za druge često i ljepota i radost, a od kojih je on načinio fantome svojeg straha, svoje progonitelje. Čemu je toliko osobno (jer on je sav upućen samo na svoju osobu i ništa osim sebe ne vidi na svijetu!) uznemiren i okupiran onim, o čemu je tvrdo uvjeren — kako veli i piše — da uopće ne postoji?! Onda je svemu tome temelj — nekakova krupna laž! Ja njemu ništa ne vjerujem. To je sve.

— Ja mislim da u mnogom imaš pravo — kazala je mama zamišljeno, čudno zamišljeno, kako je Svjetlan nije video prije. — On veli da ne trpi bogatu gospodu, veliku gospodu. A često ispod riječi — pa i izravno! — sa dubokim uživanjem znade naglasiti da je razgovarao s ovom ili onom ličnosti na visokom društvenom položaju, s ovim ministrom, s onim dvorjanikom. Ja to razumijem. To se može dogoditi, u glupom času neke komične slabosti, svima nama koji smo rasli u skromnim uvjetima i gdjekada mrzili bogatstvo samo zato, jer smo ga željeli za sebe. Ali, onda treba reći istinu kad-tad, a ne odavati, bez kraja i konca, svoje licemjerstvo ovako smješnim i jadnim „lapsusima" ...

Svjetlan nije dulje slušao ovaj razgovor. Nije mogao razumjeti sve ove rečenice. Bile su previše ozbiljne, umirile su ga i on je izašao iz sobe. Ali, sve što je u ovom razgovoru bilo izrečeno, on je osjetio kao potvrdu one slike o tom čovjeku, kakovu je nosio u sebi već dugo vremena.

Osim toga bio je i začuđen, jer tata i mama nisu običavali govoriti nepovoljno o drugim ljudima; barem ne pred dječakom. Baka je opet vrlo rado prigovarala, govoreći o raznim ljudima, premda je književnika branila i onda, kad je i njoj samoj bilo očito da nije u pravu. Sve to skupa je sve više utvrđivalo dječakov neugodni osjećaj.

Književnik je danas zaboravio kupiti cigarete. Svjetlan je pošao do trafike u susjednoj kući, da ih kupi. Brzo je trčao niz stepenice i, zaboravljajući da to nije pristojno, fućkao je iz sve snage. Kad god bi se duboko zamislio, zaboravio bi da pazi na svoje vladanje i to ga je često dovodilo u nepriliku.

— Nastavit će se —

IZ KATOLIČKOG SVETA

U Koruškoj živi oko 410.000 katolika, koji plaćaju godišnje do 11 miliona šilinga crkvenog prireza. Dve trećine se troše za izdržavanje svećenika, tako da prosečno svaki svećenik prima mesečno 1800 šilinga. Za izgradnju novih crkvenih zgrada troši se oko 15% pomenutih prihoda.

I u Austriji radi posebna organizacija „Red za izgradnju" sa ciljem da izvodi radove na crkvenim i dobrotvornim objektima. Oko 1000 članova toga reda radiće ove godine na 23 gradilišta, kako na crkvama i samostanima, tako i društvenim domovima i naseobima.

Indijski grad Bombaj je dobio novog privremenog predsednika u osobi katolika Simona Fernandes, koji je rodom iz Goe. Nadbiskupija Bombaj ima teritorij od 12 miliona stanovnika gde živi jedva 1/4 miliona katolika.

Honk-kong. Za poslednjih 10 godina broj se katolika u toj engleskoj koloniji na kineskom tlu podigao od 10000 na 104000. Na uskršnju vigiliju 3200 Kineza primilo je sveto krštenje, a 4000 njih još se priprema na taj korak.

„San Augustin", katoličku bogosloviju u američkoj državi Mississippi vodi Guillelmo Adams SDV, koji je Crnac. U toj bogosloviji uči 50 bogoslova, od kojih su samo 9 bele rase.

Holandija. 38,5% holandskog stanovništva su katolici, ostalo stanovništvo pripada protestantskoj veroispovesti Od 100 novorođenčadi 47 je katoličke vere. Na univerzitetima odnos snage je za katolike manje povoljan; katolika je samo 25%, dok imadu među akademski naobraženima tek 19%. — Značajan je položaj katolika u Friziji, gde su oni neznatna manjina. U toj pokrajini samo 6% odraslih ne obavlja uskršnje dužnosti. Tamo su katoličke porodice u vremenu od 1931-50 bile daleko prve po broju dece. Na 100 katoličkih porodica dolazilo je 492 deteta, dok je opšti nacionalni prosek 250.

U odmoru Misa. U vestminsterskoj katedrali u Londonu uveli su Misu svakog dana u 12,30, kada imadu činovnici odmor. Tako će biti omogućeno katoličkim činovnicima, naročito na blagdane koje protestantska Britanija ne slavi, da izvrše svoju kršćansku dužnost. Prema novim olakšicama neće biti teško primati tom zgodom i svetu pričest. Ovakvom praksom počeli su Holanđani u Hagu s velikim uspehom.

Treba da promenite zvanje, zapretio je poljski ministar narodnog zdravlja onim lekarima, koji odbijaju da vrše abortuse, što je u sadašnjoj Poljskoj dozvoljeno. Mnogi katolički lekari se dobro drže te javno protestiraju protiv tog uništavanja nerođene dece. Priznati lekar piše u časopisu. da nikakav zakon ne može prisiliti lekara da izvrši operaciju, koju mu moralni zakon zabranjuje. Državni zakon daje sa svoje strane samo dozvolu za pobačaj, ali ne sili nijednog lekara da ga izvrši.

Junačka devojka. Bilo je u Severnoj Kini prilikom javnog procesa protiv misionara. Dovedu mladu devojku studenticu i traže od nje da nastupi s optužbama protiv svećenika. Ne pomažu ni laskanja ni pretnje, devojka šuti. Tada pristupi k njoj sekretar omladinskog komiteta te sav besan skida školsku značku s njezinih grudi rečima: „Nisi dostojna da nosiš oznaku naše škole". Devojka tada izvuče medaljicu Majke Božje te je pričvrsti na isto mesto. Sada tek progovori: „Pre tri godine ovaj me svećenik spremao na sveto krštenje. Kazao mi je da su vremena teška te da me čekaju iskušenja. Dodao je, neka odustanem od krštenja, ukoliko se ne osećam dovoljno jakom za takve kušnje. Odgovorila sam mu, da sam svesna svoje slabosti, ali da se nadam da ću milošću Božjom moći ostati Kristu verna. Iskušenje je došlo, hoću da držim svoju odluku, ne mogu da okaljam svoju savest krivim optužlvanjima."

Njujorška misijska družba. 1911 godine dva su svećenika osnovala u New Yorku posebno misijsko udruženje Maryknoll. Njihova centralna kuća s velikom bogoslovijom nalazi se u samom gradu. Oko kuće imadu divne sportske prostorije, jer budući misionari treba da su zdravi. Iako je ta ustanova stara tek 46 godina, ona broji 7 biskupa, 683 svećenika, 154 brata laika, 701 klerika u velikom i malom seminaru. Ove će godine imati 55 mladomisnika. Prošle godine stupilo je 250 kanditata u prvi tečaj bogoslovije.— Njihova ženska grana isto se tako brzo razvija. Ima već 1159 članica. Ove dve misijske ustanove u najvećem gradu sveta ne poznaju nestašicu podmlatka.

Jedanaesta pećinska biblioteka otkrivena je ove godine kod Mrtvog mora u blizina Kumrana. Među ostalim knjigama nalazi se jedan prepis knjige Psalama i Levitika kao i aramejski prevod Jobove knjige. Jordanska vlada želi sprečiti prenos ovih skupocenih rukopisa u inostranstvo. U jordanskom delu Jeruzalema nalazi se grupa najboljih arheoloških i biblijskih stručnjaka svih kršćanskih konfesija, koja velikim zalaganjem proučava nađene rukopise.

Prema oltaru. U rimskom vikarijatu bio je završen informativni proces s. Uršule Ledohovske, osnivačice kongregacije Uršulinki od presv. Srca umirućeg Spasitelja. Imenovana se rodila 17 aprila 1865 u Loosdorfu u Austriji, a umrla je 29 maja 1939 u Rimu. Ona je sestra isto na glasu svetosti umrle Marije Terezije Ledohovske, osnivačice Klaverove družbe i sestre pokojnog isusovačkog generala Vladimira Ledohovskog.

Spečena provala. Nekom lopovu je uspelo ući u riznicu vatikanske bazilike te razbiti staklo vitrine. Kanio je odneti znameniti zlatni križ Ljudevita II kao i skupocene dladem, koji su za 50 godišnjicu proglašenja dogme bezgrešnog Začeća vernici čitavog sveta poklonili za kip Majke Božje u kornoj kapelici vatikanske bazilike. No, pažnjom nadžornog organa lopov je blagovremeno primećen i krađa je sprečena.

Za iduću godinu prijavljeno je u Lurdu već 264 hodočašća. Katolici iz SAD će putovati posebnom ladom. Njih će predvoditi njujorški kardinal Spellman.

Francuski su se biskupi skupili krajem aprila na generalnu konferenciju, na kojoj je učestvovalo 105 biskupa, nadbiskupa i kardinala. Prvo su raspravljali o veronauci. Drugo pitanje je bilo posvećeno ideološkim skretanjima našeg vremena i o opasnostima za čistu katoličku nauku. U trećoj točki dnevnog reda raspravljalo se o svećeničkom podmlatku. Od 1926—46 broj francuskih svećenika je znatno opao, ali u poslednje vreme stanje se popravilo prilivom semeništaraca kao i brojnim kasnim zvanjima.

Sudan. Katehista Longin, koji se posle vojničke pobune u Južnom Sudanu 1955 nalazi u zatvoru u blizini Hartuma, obratio je već 50 pogana. Bili su kršteni već za Božić. Sada poučava daljnih 200 svojih drugova. Katolički ih svećenik može svakog meseca jednom posetiti. Zatvorenike upotrebljavaju za poljoprivredne i zanatske radove. U martu je bila u Hartumu izložba njihovih radova, među kojima su se naročito isticali radovi zatvorenika zatvora Suakim, gde su katolici u većini.

Pučke misije. Nadbiskup Montini priprema za svoju biskupiju Milano pučke misije, koje treba da se održe idućeg novembra. Trajaće tri nedelje. Propovedaće u njima 40 biskupa i oko 1000 redovničkih i svetovnih svećenika. Priprave su u punom jeku. Već kod blagoslova kuća za Božić svećenici su delili vernicima poseban molitvenik „Obiteljski obrednik" koji je sastavio sam nadbiskup. Korizma je bila posvećena aktiviziranju vernika kod službe Božje u nedelje i blagdane. Za oktobar se priprema velika propaganda preko radija, novina, plakata, pisama itd. Izgleda da pučkih misija takvog stila svet još nije video.

Papa je imenovao opet dva nova crnačka biskupa za Nigeriju, koja u poslednje vreme diže zahtev za političkom nezavisnošću u sklopu Britanske zajednice naroda. To su 19 i 20 crnački biskup, koje je sadašnji Papa imenovao.

Poljska. Dobar znak solidnog verskog života u biskupiji je broj njenih bogoslova. Eto nekih podataka koji rečito govore o zdravom verskom životu u Poljskoj. Biskupija Varšava ima blizu 2 miliona vernika a 202 bogoslova; Lodz nešto preko 1 milion vernika a 108 bogoslova; Lomza pola miliona vernika a 265 bogoslova; Krakov jedan milion i po vernika a 141 bogoslov, Kielce 3/4 miliona vernika a 167 bogoslova, Lublin nešto preko 1 milion vernika a 203 bogoslova.

Misijska enciklika. Papa Pijo XII je izdao za Uskrs posebno misijsko apostolsko pismo, koje govori pre svega o misijskom radu u Africi. Afrika proživljava izvanredan socijalni, tehnički i politički razvoj. Sudbina tog kontinenta je na rase kršću. Nabraja naročito četiri uticajna faktora budi se tesnogrudi nacionalizam, koji otklanja svstrano; boljševizam koji se širi iz Kremlja, odbacuje svaku religiju te obećava zemaljski raj; nadalje Islam i kršćanstvo. — Katolička Crkva je imala poslednjih 50 godina u Africi divne uspehe. Broj vernika je porastao od jedan i po miliona na gotovo 22 miliona. Najveća prepreka daljnjem širenju kršćanstva jeste oskudica misijskog osoblja: svećenika, časnih sestara, socijalnih radnika, učitelja itd. Papa poziva sve misijske kongregacije da šalju sve više i sve bolje osposobljene članove u afričke misije, poziva katoličke laike da pođu u Afriku i pomognu tamošnju katoličku akciju itd. No, svi su vernici pozvani da molitvom, žrtvama i karitativnim radom doprinose kako bi Bog poveo Afriku prema materijalnoj i duhovnoj sreći, prema svakom napretku i blagostanju.

U Rimu se održala početkom maja generalna skupština papinskih misijskih ustanova. Pod presedanjem nadbiskupa Sigismondi-a, sekretara Propagande, skupilo se 46 delegata iz 10 evropskih zemalja, iz obeju Amerika i Australije. Msgr Nigris je u svom izveštaju kazao da je bilo moguće, zahvaljujući misijskim prilozima iz svega katoličkog sveta, prošle godine podeliti oko 15 miliona dolara na 700 misijskih postaja.

Čenstohova. Pre svog odlaska za Rim kardinal Višinski je došao zajedno sa 15 biskupa 3 maja o.g. u poljsko narodno svetište u Čenstohovi da proslavi tamo zaključak poljske Marijanske godine. Tom se prilikom skupilo tamo 250000 vernika. Misa se služila pod vedrim nebom. Pod svečanim pontifikalom kardinal je održao propoved te na kraju pročitao zakletvu poljskog naroda, koji se posvećuje svojoj Kraljici Bl. Devici Mariji. Na zgradi samostana lepršala je belo-žuta papina zastava.

Papa je poručio kršćanskim političarima, da je njihova zadaća vrlo teška. Oni moraju u celosti poštivati istinu o čoveku, shvatiti ga takvog kakav jest. Čovek se sastoji iz duše i tela; on je individualna ličnost, ali je i član zajednice, pripada kao građanin državi, ujedno je i član Crkve te kao takav uzvanik nebeskog kraljevstva. Katolički političar ne sme deliti ljude i svrstavati ih u dva protivna tabora, da se kao klasni neprijatelji biju do uništenja, nego ih mora ujedinjavati pod vidikom opšteg dobra i da ima mesta i života za svakoga. Katolički političar ne sme obmanjivati ljude lažnim obećanjima o neograničenoj budućoj sreći, nego treba da ih strpljivo vodi na rad ka postupnom poboljšanju samoga sebe, postojećih prilika i celog društva.

Francuski episkopat je u komunikeju, koji je bio predat javnosti, dao izraza žalosti što velik broj omladine, koja pohađa razne dopunske škole tehničkog smera kao i državne gimnazije, ne može primati veronaučnu obuku. Svaki katolik je dužan da stekne solidnu versku naobrazbu, koja je temelj kršćanskog života. Ta je dužnost toliko preča, jer gubitak ravnoteže između profane i religiozne kulture predstavlja veliku opasnost za veru. Episkopat žali što postojeći sistem u raznim licejima onemogućuje veronaučnu nastavu, na koju ima svaki građanin isto tako pravo, kao što je i pravo da može prisustvovati verskim obredima. Biskupi pozivaju roditelje da osiguraju

svojoj deci kršćanski odgoj. Roditelji su dužni učiniti potrebne korake kod odgovornih vlasti, da bi mogla njihova deca primati zadovoljavajuću versku obuku. Biskupi pozivaju nadalje Savez roditelja, organizacije Katoličke Akcije, katoličku štampu da porade na ostvarenju postavljenog zadatka.

U Baaru u Švajcarskoj bio je zaređen za svećenika japanski bogoslov Koichi Kasuya, koji je studirao od 1953 u Kanizijanuma u Insbruku. Župa koja je izdržavala japanskog bogoslova, imala je i čast da u svojoj crkvi prisustvuje njegovom redenju i mladoj misi.

Zapadna Nemačka ima 51,1% protestantskog, 45,2% katoličkog, 3,2% bezverног stanovništva. Allenbacherov institut tvrdi da 58% katolika dolazi na nedeljnu službu Božju, a protestanata samo 12%. Na pitanje: da li verujete u zagrobni život odgovori su prema konfesijama ovakvi: 34% protestanata kaže da, 39% ne, 27% koleba; 56% katolika kaže da, 25% ne, 19% je neodlučno. Iz toga se može zaključiti da je verski život među katolicima mnogo čvršći nego kod protestanata.

Leonilda Baratto je poklonila Crkvi devetoro dece. Šest kćeri rade kao salezijanke, dva su sina salezijanca, a jedan oblat Bezgrešne. Ove je godine majka Leonilda dobila od salezijanskog generala zlatnu medalju u Padovi u znak priznanja za njene divne uspehe u kršćanskom odgoju.

Južna Afrika. U crkvenom direktorijumu za 1957, koji je izašao u Kapstadtu objavljeni su brojevi o stanju katoličke Crkve u Južnoafričkoj Uniji i njenim protektoratima. Poslednju godinu dana broj je katolika porastao za 83000 na 1207000 vernika. Od toga su 965000 Crnci, 142000 potomci evropskih naseljenika, 92.000 mulati mešavina Crnaca i Evropejaca a 6000 su Azijati. Najviše katolika evropskog porekla živi u Johanesburgu sa 46000, ali i tamo su katolički Crnci dva puta brojniji. Na toj teritoriji radi 1300 svećenika, 4800 čč. ss. bele i 1100 crne boje.

Fatima. Prigodom 40 godišnjice prvog fatimskog ukazanja služilo se u fatimskoj bazilici 150 Misa, jedna za drugom, počev od 10 maja. Taj se lanac zaključio 13 maja ponitifikalnom Misom portugalskog kardinala Gonçalves Cerejeira.

Katolički program „Presveto Srce" s meditacijom od 1/4 sata daje se u SAD preko 863 radijske postaje. Taj je program trenutno najviše rasprostranjen na svetu. Za 18 godina ovaj je program bio emitovan milion i po puta.

Papa je primio u audenciju profesore i đake rimske gimnazije Visconti, gde je i Papa sam učio gimnaziju. Tom prilikom Papa je u govoru izneo mnogo lepih misli. Međusobno poštovanje i poverenje između profesora i đaka najbolji je odgojni metod. Na taj način škola postaje druga familija, predanost povezana s poštovanjem nadomeštava strogost, preduhitri kaznu i olakšava napore nastavnika i učenika. Svetla tradicija one gimnazije je u tome što su i nastavnici i đaci privrženi svom: radu te poštuju kulturu kao neuporedivu ljudsku vrednost. Ambicija mladih za izvesnim akademskim naslovima nije za prekor. Nedostojna bi bila jedino, ako ne bi bila povezana s ozbiljnom pripravom i predatim studijem. Društvo, koje nema poštovanja pred kulturom, na tome je da izgubi svu kulturu. Na kraju je Papa istakao da mora postojati harmonija između izobrazbe i života. Religija se ne sme odeliti od nastave, nego je mora voditi i štititi. Uvek su bili religija, moral i znanje stubovi savršenog odgoja i prave životne harmonije. Poželjno je da se i moderne odgojne metode drže ovog oprobanog puta.

Sudan. Državne su vlasti konfiskovale sve privatne škole, koje su bile u Južnom Sudanu većinom katoličke. Donoseći ovu odluku državne vlasti stavile su se na stanovište, da imaju isključivo pravo nad celokupnim odgojem svojih građana. Katolička Crkva međutim uči da imadu roditelji prvenstveno pravo da odlučuju o odgoju i vrsti školovanja svog deteta, što inače spada među osnovne čovečanske slobode, koje je svečano proglasio UNO te ih je većina članica UNO-a potpisala i time obećala da će ih se držati. Katolička Crkva kao božanska ustanova, traži da ima i u Sudanu pravo da osniva i vodi svoje škole.

Marcelino Pan y Vino, poznati španjolski religiozni film, daje se s velikim uspehom u Tokiu u Japanu. Za 14 dana jedan bioskop ubrao je 10 miliona jena i velike grupe dece iz 150 škola došle su da ga vide. — Neki španski misionar, interesirajući se za duhovni uspeh filma, delio je ceduljice s pitanjima po dvoranama gde su film već prikazivali te dobivao vrlo ugodne odgovore. Neki gledalac mu piše: „Taj me je film tako dirnuo, da imam nameru u buduće slati svoju decu u katoličke škole, iako sam sam budist". Neki drugi odgovara, da je dosad poricao mogućnost čudesa, ali da sad posle tog filma drukčije misli. Na stotine odgovora s vrlo laskavom sadržinom govore da je film uspeo.

U Kölnu su sve crkve, koje su bile za vreme rata razrušene ili oštećene, opet sagrađene ili popravljene. Finansijska sredstva skupili su sami kelnski katolici, kojih ima oko pola miliona.

Amerikanka Vaugham, majka 13 dece, svakog se dana ovako molila: „Bože moj, molim te, podeli mojoj deci svećeničko odnosno redovničko zvanje." Njena je molitva bila uslišana. Pet kćeri je stupilo u samostan, a svih osam sinova su postali svećenici. Jedan među njima je bio nadbiskup a drugi čak kardinal.

Na Formozi se krstio general Su Lein Chung, bivši guverner provincije Hopej i komandant kineske armije u drugom svetskom ratu. Njegovo obraćenje je značajno, pošto je taj general vrlo uticajna ličnost.

Majčinska sreća vredi više od zlata. Filmska glumica Ivana Simmons, žena glumca Stewarda Granger, očekuje dete. To će dete biti verovatno najskuplje na svetu, jer će majku stajati preko 200 miliona dinara. Ovu bi naime svotu majka zaradila u dve glavne uloge, koje su joj bile nuđene, ali ih je odbila zbog bračne sreće. Kad su je pitali zašto odbija tako ružičaste ponude, radosna lica je odgovorila: „Ne čini čoveka srećnim samo novac. Sreća familije leži u kolevci a ne u banci.

Najlepša uloga. Najbolja italijanska glumica, venčana za slovenačkog lekara dr Škofića, razočarala je hollivudskog filmskog kralja Sam Goldwina. Kad joj je on ponudio glavnu ulogu s ogromnim honorarom, ona je nežno pogledala svog muža i kazala: „Što si sada najviše želim, jeste dete." Nije se dala nagovoriti. Dodala je još: „To će biti najlepša uloga mog života, kada budem ostvarila ulogu prave majke." Gina Lollobrigida očekuje naime dete.

Ploče sa 10 Božjih zapovedi biće pričvršćene na kapiji svake katoličke škole u SAD. Tu su odluku prihvatili u poslednje vreme američki katolički učitelji na svom sastanku.

U Gorici slave ove godine Milosrdna braća 300 godišnjicu svog rada. Za to vreme od tri veka pružili su u svojoj bolnici pomoć bolesnicima kojih je bilo preko tri miliona. Njihova je pomoć bila naročito skupocena za vreme zaraznih bolesti.

Kardinal Višinski je dao važnu izjavu kojom zabranjuje časopisima progresivnih katolika „Pax" kao i njihovim desidentima objavljivanje njegovih govora i izjava. Za krakavski dnevnik „Tygodnik Powszechny" koji pripada grupi „Znak" napisao je kardinal za Uskrs posebni članak. — Oko 10. maja kardinal je došao s većom pratnjom u Rim po službenim poslovima. 18. maja Papa mu je u dvorani Tronetti stavio na glavu crveni kardinalski šešir. Tom su obredu prisustvovali glavni dostojanstvenici papinske kurije i tridesetorica poljskih biskupa i svećenika, među kojima i nadbiskup Gawlina, ap. vizitator poljskih emigranata, i Msgr Banaszak, rektor poljskog seminara u Parizu. Kardinal je dobio u naslov crkvu Marije Transtevere, koja je jedna od najlepših Marijinih crkvi u Rimu.

Papa o Sv. Andriji Bobola. 16. maja o. g. napunilo se 300 godina od mučeničke smrti poljskog isusovca sv. Andrije Bobola. Papa je tim povodom izdao posebno pismo, u kome ukratko iznosi glavne podatke njegova života i rada kao i kratak opis njegova mučeništva. Papa stavlja tog junačkog mučenika za uzor svim katolicima našeg doba, kad se kršćanstvo ismehava i napada. Treba da se s ponosom i odvažnošću založimo za Krista. Samo kršćanstvo krije u sebi sve snage koje su potrebne za rešenje savremenih poteškoća i nedaća. Papa se posebno obraća na Poljsku, njihovim biskupima čestita što su dosad uprkos svim poteškoćama i trpljenju visoko držali Kristov barjak, poljski narod preporučuje njihovim velikim svecima a naročito njihovoj Kraljici, te ga poziva da ostaje veran svetoj katoličkoj veri.

Predsednik Francuske kod Pape. 13 maja, na sam dan 40 godišnjice svog biskupskog ređenja, Papa je primio u svečanu audijenciju g. Rénè Coty-a, predsednika Francuske. Iza Karla Velikog, koji je bio tri puta u Rimu, Papu je posetio samo još kralj Karlo VIII 1495 godine. Stoga je ta poseta bila za Francuze svakako vrlo redak događaj. Papa je tom zgodom odlikovao francuskog predsednika Kristovim ordenom, najvišim odlikovanjem, koji primaju samo suvereni. Papa je u govoru pohvalio predsednikove lične zasluge za Crkvu, a ujedno poželio da bi Kristova nauka bila ono svetlo koje će voditi Francusku u novi procvat i veće blagostanje. Predsednik Coty je poklonio Papi zlatan ciborij i 58 bakroreza, a od Pape je dobio još njegovu sliku s autogramom.

„Ad lucem — Za svetlost" je posebno laičko misijsko udruženje, koje je u maju slavilo 25 godišnjicu svog rada. U aprilu 1932 udružilo se 7 mladih studenata na katoličkom univerzitetu u Lilu, u severnoj Francuskoj, u cilju da posvete svoje snage kao laici misijama. Danas posle 25 godina radi oko 300 članova te organizacije u misijama. Među njima ima lekara, koji vode bolnice i porodilišta, agronoma koji rade na podizanju poljoprivrede, tehničara, pravnika, socijalnih radnika itd po raznim misijskim zemljama. Svi ti radnici svojim stručnim znanjem i radom podižu niski životni standard u misijskim zemljama te svojim predanim životom i rečima upućuju one narode Kristu. Proslava je otkrila široj javnosti pogled u njihov delokrug. Na proslavu su poslali posebne poslanice kardinal Tisserant, sekretar kongregacije za istočne Crkve, kardinal Piedro Fumassoni Biondi, prefekt kongregacije za širenje vere. U crkvenom delu svečanosti kardinal Liénart je u svom govoru isticao važnost misijskog rada i naglasio potrebu za laičkim misijskim radnicima. U postojećim prilikama laičkim stručnjacima mnogo je lakši ulaz u misijske zemlje nego svećenicima. Kardinal je obećao „Za svetlost" svu materijalnu i moralnu pomoć.

Treći red sv. Franje Asiškog broji danas na svetu više od jedan milion članova.

Pet azijskih zemalja ima kršćanske državne poglavare. Libanon, Južni Vietnam i Filipini imaju katolika na čelu države, a Formoza i Južna Koreja protestanta.

L. Pitanje: Da li je Luiza katoličko ime? Ako jeste, zašto se ne nalazi u kalendaru? **Odgovor:** Louis je francusko muško ime, a Louiza žensko. U našem jeziku to ime glasi Ljudevit ili Ludovik, a žensko: Ljudevita odnosno Ludovika. U našim kalendarima ćete naći na dan 25 avgusta sv. Ljudevita, koji je bio francuski kralj. 15 marta čč. ss. Milosrdnice slave imendan svoje osnivačice sv. Ludovike Moriak.

V, M. Pitanje: Čijem jeziku pripada i šta znači reč: aleluja? **Odgovor:** Aleluja je jevrejska reč, koja se piše ‚halleluja', a znači: Hvalite Gospoda. U kršćanskoj se liturgiji taj poklik upotrebljava kao izraz radosti i oduševljenja.

Beatifikacija. 26 maja o. g. je bilo izvršeno proglašenje blaženim časne službenice Božje majke Eugenije Smet, osnivačice Pomoćnica čistilišta.

UREDIKOVA POŠTA

1. P. Pitanje: *Da li je u Nazaretu već sagrađena nova bazilika Navještenja Marijina?*

Odgovor: *Prošle su godine tek srušili staru baročnu crkvu i počeli postavljati temelje novoj. Treba mnogo godina da bude nova veličanstvena bazilika dograđena.*

R. V. Pitanje: *Da li su evanđelisti znali da pišu evanđelje pod uticajem Duha Svetoga i da će ono važiti za sve ljude, a ne samo za njihove savremenike?*

Odgovor: *Evangelisti kao i ostali sveti pisci novozavetnih knjiga su svakako dobro znali da su sluge Kristove, da vodi njihovo delovanje Duh Sveti koga je Krist obećao, a i poslao svojoj Crkvi. Iz reči ap. Petra (2 Petr 1, 20. 21) i ap. Pavla (2 Tim, 3, 16) jasno sledi da su bili oni svesni da su knjige Svetog Pisma Božje delo, stoga nepogrešive i važeće za sve ljude svih vremena.*

2. Pitanje: *Koliko tajna ima naša vera?*

Odgovor: *Pitanje je nespretno postavljeno. Kršćanstvo je samo kao objavljena religija, jedna velika tajna, koja nadilazi domet prirodnog zdravog razuma. Stoga kršćanstvo treba da prihvatimo verom u Božji autoritet, a ne zato što bi nam ono bilo samo u sebi razumljivo. — Često navodimo četiri tajne, najveće tajne prvog reda, koje nam, i kada znamo da postoje, ostaju nerazumljive. To su: Presveto Trojstvo, Krist Bog i čovek u jednoj, drugoj božanskoj osobi, Isusova prisutnost u Oltarskom sakramentu, duhovni život u posvetnoj milosti. Tajne drugog reda su one verske nauke, koje znamo samo po objavi, ali ih posle objave barem donekle razumemo. U kršćanstvu ima i verskih istina do kojih donekle dolazimo i svojim razumom, kao što je to istina o Bogu i njegovim osobinama, ali Bog ostaje i blaženima u nebu nedokučiv. Nije čudo što kršćanstvo nadilazi naš razum, kad je i prirodni svet pun prirodnih tajni i zagonetki.*

R. V. Odgovor: *Katolička Crkva zabranjuje aktivno učešće u nekatoličkom bogosluženju iz više razloga. Prvo, liturgija je duša svake konfesije i prisustvovanje kod ove vanjski je izraz pripadnosti toj konfesiji. Nadalje katolik koji učestvuje u inovernom bogosluženju, sablažnjava druge vernike. Sam se međutim izlaže opasnosti verskog indiferentizma odnosno otpada od prave vere.*

Coca. Odgovor: *Ukoliko bi Vam bila time stvarno ugrožena egzistencija, svakako ne biste bili dužni redovno obavljati svoju nedeljnu dužnost. Ali eventualni podrugljiv pogled, prigušeno potsmevanje, čak ni slabije napredovanje u službi ne može se smatrati ugrožavanjem egzistencije.*

2. Pitanje: *Želim ostati neženja. Iz dosadašnjeg iskustva držim da to neće biti preteško. Da li mogu položiti zavet svete čistoće, kako, za koje vreme?*

Odgovor: *Devičanstvo je svakako odličnije od bračnog života. Ukoliko želite ostati samac i lepo čisto živeti, stvar je sasvim u redu. Ali kad se radi o zavetu savršene čistoće, bilo za određeno vreme bilo za večno, treba da se posavetujete sa svojim ispovednikom. Položeni zavet dodaje čistoći novu, veću vrednost, ali isto tako je i greh nečistoće kod takve osobe mnogo teži, protiv 6. i protiv 2. Božje zapovedi.*

I. P. Odgovor: *U pitanjima, koja se tiču našeg bl. Nikole Tavelića, izvolite se obratiti na Dr P. Ant. Crnica O. F. M. vicepostulatora, Šibenik, Katićeva 11.*

St. Z. Odgovor: *Prividni, fiktivni brak, tako bi bio samo civilno sklopljen, nije dozvoljen. To je zapravo laž, kojom se zavodi u zabludu zajednica. Takav brak redovno predstavlja za prividne supružnike bližnju grešnu prigodu, a za veran narod to je sablazan.*

P. N. Pitanje: *Kakvi su crkveni propisi za pevanje pod Misom?*

Odgovor: *Pod tihom Misom (kada svećenik čita samo misne molitve) mogu se pevati pesme na narodnom jeziku. Pod pevanom latinskom Misom peva se latinski, i to uobičajene stalne i promenljive delove. U izuzetnim slučajevima, u biskupijama gde postoji prastari običaj, za koji biskup smatra da ga ne može ukinuti, Sveta Stolica toleriše pevanje i kod latinske pevane Mise na narodnom jeziku. O tome odlučuje biskup, a ne župnik odnosno kapelan. — Što se tiče samog pevačkog hora, Crkva traži dečji odnosno muški hor. Toleriše se mešoviti hor, ali moraju biti na crkvenom koru pevači odeljeni od žena. Isključivo ženski hor je dozvoljen jedino u ženskim zavodima i samostanima.*

Š. L. Odgovor: *Ako se savesna osoba posle više godina seti nekog teškog greha, a ne seća se da bi ga zatajila, može biti mirna da su bile ispovedi valjane i onaj greh oproštен. Na prvoj idućoj ispovedi neka mirno kaže onaj greh i doda da se tog greha setila iz ranijeg života. Ako se možda radi o bludnom grehu iz predpubertetnog doba, vrlo je verovatno da zbog nepoznavanja grešnosti čina greh nije bio smrtan.*

Nakane Apostolata molitve za jul. — *Opšta nakana: molimo se presvetom Srcu Isusovu, da bi atomska energija služila isključivo miroljubivoj upotrebi. Misijska nakana: molitva za misionare koji rade u Oceaniji.*

BLAGOVEST izdaje Nadbiskupski Ordinarijat u Beogradu. — Odgovorni urednik: Dr Janez Jenko, konzultor. — Uredništvo i uprava: Beograd, Svetozara Markovića broj 20. Poštanski fah 524. — Tekući račun 10-KB-33-Ž-410. Štampa: Štamparija „DOZ" — Beograd — Zmaj Jovina br. 39 — Telefon 20-268

Poštarina plaćena u gotovu
GOD. XXVI BROJ 8 BEOGRAD, AVGUST 1957 CENA 20 DIN

BLAGOVEST

VERSKI MESEČNIK

JOSEF BERGMANN: Sv. Kristofor

Koji se god u Krista krstiste, Krista obukoste (Gal 3,27)

DJECA BOŽJA I BAŠTINICI

Na osmu nedjelju po Duhovima, koja ove godine pada na 4. ov. mj., nalazimo kao misnu poslanicu jedan odlomak (8, 12—17) iz poslanice svetog Pavla Rimljanima:

Braćo! Ne dugujemo tijelu, da živimo po tijelu. Jer ako budete živjeli po tijelu, umrijet ćete, a živjet ćete, ako budete duhom morili tjelesna djela. Božja su djeca oni, koje vodi Duh Božji. Jer niste primili duha ropstva, da se opet bojite, nego ste primili Duha posinaštva, kojim zazivamo: Abba, Oče! Ovaj isti Duh svjedoči našem duhu, da smo Božja djeca.. Ako smo djeca, onda smo i baštinici, baštinici Božji i subaštinici Kristovi.

1. U poslanici Rimljanima sveti Pavao raspravlja o temeljnim nekim načelima kršćanstva. Naš je misni odlomak uzet iz onog dijela poslanice, gdje Apostol govori o novom, duhovnom, kršćanskom čovjeku. Iz činjenice, što u kršćaninu stanuje Sveti Duh, slijedi, da je on dijete Božje i subaštinik Kristov.

U kršćanima stanuje Božji Duh. Uz dušu i tijelo, koji su sastavni dijelovi svakog čovjeka, u kršćaninu ima još kao treći jedan sastavni dio: ovaj Božji Duh. Tko njega nema, taj ne može biti kršćanin. Taj Duh u čovjeku nije neaktivan. On djeluje na kršćanina i surađuje s njim, da može živjeti Boga dostojnim životom.

Duh mora postati vođa našeg života, a ne smijemo se prepustiti vodstvu tijela. Ono ima svoje grešne sklonosti nakon istočnoga grijeha. »Moriti tjelesna djela« znači ne dati, da nas tijelo vodi. Duh će kršćaninu konačno pribaviti i uskrsnuće: »Ako li stanuje u vama Duh onoga, koji uskrisi Krista od mrtvih, oživjet će i vaša smrtna tijela Duhom svojim, koji stanuje u vama« (Rim 8, 11).

2. Dakako, ako je u našoj duši nazočan Duh Božji, onda se nalazimo u posebnim vezama sa samim Bogom. Pavao ne nalazi ljepše poredbe za taj odnos između Boga i kršćanske duše, od posinaštva. Mi smo djeca Božja, a on nam je Otac: »Božja su djeca oni, koje vodi Duh Božji«. Mi se možemo tome vodstvu i protiviti, jer smo slobodna bića. Pavao pretpostavlja, da se pravi kršćanin radosno podlaže tom nebeskom vodstvu Duha.

I podložnike Starog Zavjeta pratio je na neki način Duh Božji, ali ono je stanje bilo vrlo različito od sadašnjeg položaja kršćana. Onda je više bio naglašen strah, vladao je više duh ropstva, nego duh ljubavi slobodne djece Božje. Sada smo dobili Duha posinaštva, ne trebamo se ničega bojati. Možemo s potpunim pouzdanjem i jednostavnošću reći svome Bogu: »Oče«, ili na aramejskom jeziku: »Abba«. Bog nosioca svoga Duha smatra svojim sinom, a ovaj njega onda s pravom naziva Ocem. Tu nas je veliku i dragu istinu naučio sam Spasitelj u molitvi »Oče naš«. Tako je često izgovaramo, da nam je možda već izblijedila strahovita veličanstvenost i nedokučiva Božja ljubav, koja se skriva u jednostavnim ovim riječima: »Oče naš«.

3. Iz Isusove nauke možemo zaključiti, da u svakoj kršćanskoj duši, koja se čuva teškog grijeha, stanuje Duh Božji. Ne može doduše nitko posve sigurno znati, da je u stanju milosti, ali tolike okolnosti našeg života daju nam razloga, da se pouzdamo u tom pogledu u milosrđe Božje. Sveti Pavao u poslanici ove Mise napominje još jednu takvu okolnost: svjedočanstvo Duha Božjega našem duhu, našoj svijesti. Nutarnja radost, plodovi duhovnog života ili strpljiva ustrajnost u duhovnim suhoćama i drugim kušnjama, pokazuju nam, da nas dobri Bog prati svojom ljubavlju.

4. S darom posinaštva vezan je i dar baštine. Kad je Pavao već započeo poredbom o posinaštvu, bilo je posve naravno, da zaključi poredbom o baštini. Dakako, svaka je poredba nesavršena. Tako i ovdje možemo usporediti nebesku baštinu samo u nekim točkama sa zemaljskom baštinom. Kao što dijete s vremenom preuzima baštinu od roditelja, tako i dijete Božje jednoga dana preuzima baštinu vječnog blaženstva. Krasota te baštine vidi se iz toga, što ona znači sudjelovanje u baštini Kristovoj, dakle sudjelovanje u svim onim plodovima i u blaženstvu, što ga je Krist stekao svojim utjelovljenjem.

Liturgijska obnova

Žrtva sv. Mise

SREDIŠTE KRŠĆANSKE POBOŽNOSTI

Najveću pažnju na praktičnom polju ulaže liturgijska obnova, da što veći broj vjernika privede k razumijevanju, prisustvovanju i sudjelovanju kod sv. Mise. Kao što je sv. Misa središte cijele liturgije, tako jednako mora biti središte pobožnosti svih pojedinih vjernika po riječima sv. Oca: „Uzvišena žrtva oltara glavni je čin bogoštovlja. Treba dakle da ona bude i vrelo kao i središte kršćanske pobožnosti" (Mediator Dei).

Tu je prije svega potrebno, da se kod kršćana probudi *svijest o sudjelovanju u Kristovoj svećeničkoj službi.* U nastojanju, da se pred oči vjernika ponovno stavi istina, koja je od pojave protestantizma ponešto pala u zaborav, treba se držati uputa crkvenog učiteljstva.

Na temelju uvjerenja, da su najuže združeni s Kristom-Svećenikom i da su udovi njegova otajstvenog tijela — Crkve, svi vjernici trebaju smatrati sv. Misu SVOJOM ŽRTVOM.

Želja je Crkve, da vjernici *razumiju* sv. Misu i da kod nje *aktivno sudjeluju.* — Na koji način imaju vjernici sudjelovati kod sv. Mise?

Svečana Misa. — Svečana Misa je vrhunac i najviši ideal liturgijske pobožnosti. Nikakav drugi oblik prikazivanja i sudjelovanja vjernika ne može ga nadomjestiti. O tome piše sv. Otac: „Misa, koja se obavlja tako, da vjernici i svećenik izmjenično mole (recitirana Misa), ne može nipošto zamijeniti svečanu Misu. Ova, makar se obavljala i samo u prisutnosti svetih službenika, radi svojih veličajnih obreda i radi sjaja ceremonija ima svoje osobito dostojanstvo, iako se njezin sjaj i svečanost veoma povećava, kad je prisutan brojan i pobožan narod".

Uloga je *puka* kod svečane Mise, da odgovara na svećenikove pozdrave i s Amen potvrđuje svećenikove molitve, pjeva Kyrie, Gloria, Credo, Sanctus, Benedictus i Agnus Dei, pomnjivo sluša poslanicu, evandelje i propovijed, duhovno sudjeluje kod prikazivanja žrtve sjedinjujući se s Kristom i napokom prima sv. Pričest. Zajedničkom svetom Pričešću vjernika kod svečane Mise najljepše bi došlo do izražaja „živo jedinstvo otajstvenog tijela Kristova" (Pijo XII.) Na to se danas po čitavom svijetu obraća sve to veća pažnja. „Već kroz nekoliko generacija ljudi su navikli, da smatraju sv. Pričest kao potpuno zasebnu pobožnost. U gradovima i na selima, u samostanima i po župama dijelio se ovaj sakrament gotovo svakog dana prije ili poslije sv. Mise. Kroz nekoliko zadnjih godina postaje sve općenitije uvjerenje, da euharistijski pokret neće donijeti trajne plodove, ako se Pričest bude smatrala izoliranim činom pobožnosti, a ne u sklopu s Misom... Prikazanje sama sebe u žrtvi najbolja je priprava za Pričest. Zrtvi pripada žrtvena gozba, na koju nas Bog poziva, na koju nas potiču sve misne molitve. Ta gozba je zajedničko blagovanje cijele kršćanske zajednice" (J. Jungmann). Povlastice, što ih je podijelio Sv. Otac u najnovije vrijeme s obzirom na euharistijski post mogu mnogo olakšati zajedničku Pričest vjernika preko sv. Mise.

Trebalo bi uznastojati, da se koliko je god više moguće ostvari i *jednako vanjsko držanje svih vjernika* u klečanju, stajanju, sjedenju i slično. Tim bi se vidljivo pokazalo, da živo sudjeluju kod jednoga istog čina.

Uloga je *pjevačkog zbora* pjevati promijenljive dijelove. Trebalo bi svakako ići za tim, da pjevački zbor dođe na svoje pravo mjesto — pred oltar. Ako se to provede u djelo bit će lakše razumijeti i provesti druge odredbe, koje se tiču pjevačkog zbora, na pr. da pjevači budu odjeveni crkvenim haljinama i superpelicijem, da ženske onamo ne pristupaju i slično. Pjevački zbor treba da puku pripusti pjevanje onih dijelova, koji na nj spadaju. „Nije želja sv. Crkve, da se po župama osnivaju neki pjevački zborovi, koji će izvoditi pjevanje pod Misom, a da pri tome narod samo sluša. Ne, Crkva hoće, da upravo narod pjeva. Dakako, da pjeva ono što je propisano, a ne kojekakve pjesmice, koje ni po svome sadržaju ni po svome napjevu nemaju nikakve veze sa sv. Misom i crkvenom godinom. Crkva nije dvorana, u kojoj će se izvoditi neka umjetnička djela, nego kuća molitve, u kojoj mora svaki vjernik doći do riječi" (D. Kukalj).

Ne smije se zaboraviti, da kor nije središte crkve, nego oltar. Prema tome mora i pažnja vjernika biti onamo koncentrirana. „Svraćajmo pažnju više na obrede nego na glazbu, usmjerimo svoje poglede više na oltar nego na kor" (o. M. Grdjan).

Vjernici su se malo po malo odučili od aktivnog sudjelovanja kod službe Božje i od vršioca drame postali su nijemi gledaoci. To se mora popraviti i učiniti, da vjernici opet kod službe Božje aktivno sudjeluju. Nije to moguće učiniti ujedanput, nego postepeno. Prije svega vjernici moraju biti dobro poučeni o sv. Misi i o načinu, kako treba da kod nje sudjeluju. Ciljeli puk može dosta lako i brzo naučiti, da odgovara Amen i Et cum spiritu tuo. Malo po malo bi se prešlo na učenje drugih lakših dije-

lova, a tek na koncu, poslije dugog rada i mnogih napora, naučio bi puk pjevati sve što na njega spada. Za lakše razumijevanje onoga, što se pjeva, trebalo bi pod latinski tekst potpisati i hrvatski prijevod.

Svečana sv. Misa, kod koje bi aktivno sudjelovali svi vjernici molitvom, pjevanjem, prikazivanjem i pričešćivanjem bit će uvijek najviši ideal zajedničke crkvene pobožnosti. Ostvarenju toga ideala stoje na putu velike poteškoće. S tim poteškoćama treba računati, ali se ne smije zaboraviti ni istina, da „put k preporodu kršćanskog puka vodi jedino preko sv. Mise„ (E. Marx).

MAJKA MARIJA IVONA — MILJENICA ISUSOVA

Iz redovničke kuće Augustinki u Malestroa u Francuskoj izašla je ova izvanredna žena č. majka Marija Ivona, miljenica Isusova. Mnogi poznavaoci njezina života uspoređuju je sa sv. Terezijom od Maloga Isusa. Iako je umrla tek pre 6 godina, pristupilo se već procesu za njenu beatifikaciju. Na zahtev postulatora P. Barral-a, otvorio se njezin grob. Njeno telo još je netaknuto, koža kao od voska, zglobovi udova ostali su gipki.

Rodila se kao Ivona Bové 16 jula 1901 u Kose a Sampanj u Francuskoj. Kad joj je bilo 10 i po godina, napisala je vlastitom krvlju: ‚Mali moj Isuse, sve hoću što ti hoćeš... Sve ću učiniti što ćeš mi ti kazati da učinim, i ako hoćeš, mnogo ću potajno trpeti... Hoću da spasem mnoge duše... Ali nadasve hoću tvoju volju...'

Kad joj je bilo 21 godina, pojavio joj se tajanstveni križ i čula je izvanredno sladak glas koji joj je govorio: ‚Hoćeš da ga nosiš?' I ona je odgovorila: ‚Hoću, Gospodine!'

Kad joj je bilo 42 godine, 1 januara 1943, Marija Ivona je napisala: ‚Služi se sa mnom po svom izboru! Tvoja sam služavka i hoću da živim savršeno prema geslu: Potpuno na službu Kralju Isusu!'

I 3 februara 1951 majka Marija Ivona je umrla, kad joj nije bilo ni 50 godina. No, ona se gornjeg gesla sav život najsavesnije držala.

Svi ljudi, koji su poznavali č. s. Mariju Ivonu, bilo kao mladu učenicu bolešljivu i povučenu, bilo kao sjajnu studenticu, koja je širila oko sebe veselje po salonima Engleske i Francuske, bilo kao verenicu što je trebala biti, bilo kao novakinju, posle redovnicu, predstojnicu i generalnu predstojnicu, svi su je zapamtili kao ženu potpuno predanu u Očevu volju.

Njena dobrotvornost. Od mladih nogu ona je posluživala bedne, bilo to u Mansu, bio u predgrađima. Evo iskaza jedne familije, koja se nalazila u krajnjoj bedi. ‚Bilo je 1923 godine, kada je gospođica Ivona došla da nas vidi. Mi smo dugo vremena mislili da je anđeo. Došla je baš u momentu kada smo se nalazili u očajnom položaju. Donela nam je lekove koje smo baš trebali, kao da smo je poručili. I posle njenog odlaska, naša srca su bila ispunjena hrabrošću i nekim tajanstvenim mirom.

Za vreme drugog svetskog rata ona se predano brinula između ostalog i za članove otpora, zatvorenike, avijatičare, padobrance i ranjenike te tako postala najveći heroj-bolničar.

Nekog dana je otvorila samostanska vrata za dva teška ranjenika. U tom momentu ulaze u kuću policijski organi da izvrše kućni pretres. Dok su organi, koje je vodila s. asistentkinja i nastojala da im ukloni svaku sumnju obavljali premetačinu, majka Marija Ivona je pomoću jedne bolničarke brzo preobukla ranjenike u redovničko odelo, metnula na njih plašt, veo te ih smestila u horu za redovnice. Ranjenici su se nalazili još uvek u stanju umrtvenja, ali su bili svesni da se nalaze u velikoj opasnosti.

Nekoliko meseci kasnije je majka Marija primila odlikovanje „Legije časti" iz ruku generala De Gola i njihov samostan je bio spomenut u armijskoj zapovesti.

Izvanredna sposobnost. Majka Marija Ivona nije znala samo podići svoju dušu u divne visine kontemplacije, nego je znala svoj razum staviti u službu ostvarenja važnih praktičnih planova.

U decembru 1927 godine Ivona je bila tek nekoliko meseci u novicijatu. Odredili su je da prati č. s. predstojnicu i ekonomu po samostanima koji su bili napredniji, da prouče poslednje novosti u bolničkoj službi. Kad su se vratile kući, novakinja Ivona je počela crtati plan za njihovu novu zgradu, što je učinila tako precizno, da su se arhitekti zaprepastili, Novakinja je sve predvidela, kao da je crtala po diktatu nevidljivog arhitekta.

U maju 1933 s. Marija Ivona je bila postavljena za voditeljicu novakinja. Dve godine kasnije 1935 ona je jednoglasno izabrana na najviši položaj u zajednici. Imala je tek 34 godine.

U oktobru 1938 majka Marija je imenovana za predsednicu novog generalnog saveta, koji su redovnički poglavari stvorili nad svim samostanima. Od tada je morala putovati, posećivati samostane, što joj je donosilo silan zamor.

Ona je pokrenula ideju federacije različnih zajednica njenog reda. Na ostvarenje ove ideje ju je nukala svest da radi po Božjoj volji, da će na taj način pružiti i drugim kućama potrebnu pomoć. Federacija je stvorena. Ona broji oko 2.000 redovnica u 42 kuće, (22 u Francuskoj, 3 u Engleskoj, 7 u Južnoj Africi a 10 u Kanadi). Generalni kapitul zamoli 21 avgusta 1946 Rim da potvrdi imenovanje majke Marije Ivone Isusove za generalku federacije. Na tom odgovornom mestu zatekla ju je smrt 1951.

Izvanredne pojave. Majka Marija Ivona tražena je savetnica. Piše amo, tamo, podiže, vodi...

Od 11 februara do 18 maja 1938 nalazi se na putovanju u Natal u Africi. Pre odlaska ostavlja beleške, koje se svakog jutra izvese pred horom. Na primer: ‚Svesni smo svoje slabosti, neće nas iznenaditi, ako ih imaju i drugi.' — ‚Lepo se ljubite! Kad biste znale, kako Vas vaša majka ljubi.'

Za duhovne vežbe predstojnica majka Marija preporučuje g. voditelju duhovnih vežbi, šta bi bilo korisno izneti na duhovnim vežbama. ‚Dobro bi bilo opomenuti predstojnice na dužnost prilagoditi se novim zbivanjima, da se ne začaure u starim gledanjima, nego da pokušavaju razumeti savremen duh, ne zato da bi verski život olabavio, nego da bi postao savremen i više odgovarao temperamentima. Volela bi da se govori o pravednosti, o čuvanju službene i prirodne tajne, o istinitosti, da bi bolje razumeli svoju dužnost pomaganja, da predstojnice znadu kako moraju i same vršiti zavet svete poslušnosti.'

Majku Mariju su uz sav rad neprestano pratile bolesti, groznica itd. Ona sve to bez prigovora prima. Pre no što odlazi na operaciju 1949 godine, izjavljuje: ‚To me košta, ali ostajem mirna i svemu se prepuštam što Gospodin Isus hoće.'

Zahvalne pločice okružuju njezin grob i zahvalne molitve se dižu prema nebu. I ona je po primeru sv. Terezije od M. I. odlučila da će svoju nebesku sreću upotrebiti da čini dobro ljudima na zemlji. Po njenom zagovoru zbivaju se mnoga uslišenja. Sve se više širi naziv malom Kralju ljubavi: ‚O Isuse Kralju ljubavi, pouzdavam se u tvoju milosrdnu dobrotu."

Možemo li zaključiti taj izveštaj bolje nego rečima, koje je izrekao 11 januara Msgr Dell' Acqua i koje nalazimo napisane na čelu knjige, izdane od samostana Molestroa „Potpuno na službu Isusu, Kralju ljubavi".

DVADESETA GODIŠNJICA JERUSALEMSKOG SVETIŠTA BL. NIKOLE TAVELIĆA

Na blagdan sv. Jakova, apostola i prvog jerusalemskog biskupa, 25. jula ove godine navršava se 20 godina, kako je u Jerusalemu posvećen oltar bl. Nikole Tavelića, što ga je ondje zagrebački odbor za sv. Zemlju prinosima katolika cijele Jugoslavije, osobito Hrvata, podigao. Taj oltar, umjetničko djelo kipara Ive Kordića, postavljen je u crkvici sv. Cirila i Metoda, što su je na obronku Maslinske gore 1934 godine podigli katolici Čehoslovačke. U toj je crkvici glavni oltar posvećen sv. Cirilu i Metodu, a u posebnoj je prigrađenoj izbočini oltar bl. Nikole kao sporedni oltar. No kad se iz samostana redovnika Tješitelja, koji je sagrađen uz tu crkvicu, ulazi u nju, oltar bl. Nikole je baš nasuprot tog ulaza, pa se na prvi mah čini, da je to glavni oltar crkvice. Umjetnička izradba oltara, za koju je u ono doba potrošeno do 160.000 dinara, tako je posebno karakteristično, da se veoma ističe u toj crkvici, jedinom slavenskom svetištu u Svetoj Zemlji. Uz ta dva oltara još su katolici iz Poljske i katolici iz Slovenije postavili dva lijepa prozora u mozaiku, te su tako toj slavenskoj jerusalemskoj crkvici dali svoj umjetnički prinos skoro svi katolički Slaveni: Česi, Slovaci, Hrvati, Slovenci i Poljaci.

Na posvetu jerusalemskog oltara bl. Nikole Tavelića, otišlo je u Svetu Zemlju 9. jula 1937 god. hodočašće od 53 hodočasnika (37 Hrvata i 16 Čeha), a vratilo se 4. avgusta. To je hodočašće prošlo Palestinu, Libanon, Siriju i Egipat, a pohodilo je i grčki glavni grad Atenu. Glavni dan hodočašća bio je blagdan sv. Jakova 25. jula. Već u 7 sati ujutro počeo je svečani obred posvete oltara, koji je želio obaviti sam tadanji pretsjednik jugoslavenskog Episkopata Dr. Antun Bauer, nadbiskup Zagrebački, ali jer radi starosti nije mogao na tako dalek i naporan put (bilo mu je već preko 80 godina), poslao je svog zamjenika koadjutora. Ta posveta oltara našeg Jerusalimskog Blaženika-mučenika bio je istaknut događaj za tadanji Jerusalem, pa su tom svečanom činu prisustvovali mnogi uglednici, a dakako osim hodočasnika još i Slaveni katolici, koji su živjeli u glavnom gradu Svete Zemlje. Sa svečanosti su poslani pozdravni brzojavi Sv. Ocu Papi i jugoslovenskom Episkopatu, a posebna poslanica konsekratora štampana je i poslana tog dana na 800 naših župa, iz kojih su vjernici pridonijeli svoje darove za gradnju tog oltara. Kod te naše jerusalemske svečanosti bilo je osobito dojmljivo to, što je bilo u Jerusalem doneseno preko 100 hiljada potpisa iz naših krajeva od onih, koji su se tako pridružili tom događaju, kad nisu osobno mogli poći s hodočašćem, a svi ti potpisi bili su uvezani u bijelu kožu u 11 albuma, koji su i danas pohranjeni u samostanu uz tu crkvicu. Tako je simbolički manifestirano, kako je golem broj naših vjernika srcem svojim pratio taj krasni jerusalemski događaj, po kojem je naš narod postigao to, da je kao mnogi drugi narodi po vlastitom svetištu reprezentiran u Kristovoj domovini.

Taj dan 25. srpnja 1937 bio je nedjelja, pa je po odredbi naših biskupa bio proslavljen i u svim crkvama u domovini kao jerusalemski dan: održane su propovijedi o bl. Nikoli Taveliću i molitve u njegovu čast. Na taj dan je, dok je u Jerusalemu posvećivan oltar bl. Nikole Tavelića, u Slavonskoj Požegi neobičnim načinom ozdravilo jedno trogodišnje dijete od bolesti nogu, koju su liječnici držali neizlječivom, a to se dogodilo, dok je majka tog djeteta bila u crkvi na proslavi bl. Nikole i molila se za ozdravljenje svog djeteta: bolesno dijete, koje je baka čuvala, najedanput se diglo i počelo hodati.

Od dana posvete jerusalemskog oltara bl. Nikole Tavelića počelo je općenito podizanje oltara, slika ili kipova po našim crkvama, pa ih je do drugog svjetskog rata bilo postavljeno u 740 crkava u Jugoslaviji, u svim crkvama Gradišćanskih Hrvata u Austriji, u 30 crkava u Sjevernoj Americi te u 1 crkvi u Argentini. Od te svečanosti jerusalemske počela je i akcija za kanonizaciju bl. Nikole Tavelića te je naš Episkopat 14. studenoga 1939 g. poslao 8 biskupa na čelu hodočašća u Rim Papi Piju XII. s molbom da našeg jerusalemskog Blaženika proglasi svecem.

Crkva ne pozna izuzetka

(Max Rössler objavljuje u Katholischer Digest, Juni 1957 na str. 591-2 sledeću belešku, koja u prevodu glasi:)

»Zašto ste zapravo prešli u katoličku veru?«

Glumac — na daleko poznati umetnik gradskog pozorišta i veran član trećeg reda sv. Franje Asiškog — nekoliko je trenutaka zastao pomišljajući da li bi odgovorio. Onda je počeo: „Potičem iz protestantske familije, venčan sam bio sa protestantkinjom — izvinite (sa smeškom se popravio) još sam oženjen sa tom protestantkinjom. Desilo se da sam se uposlio u drugom gradu te se zaljubio upravo u mladu opersku pevačicu. Moja žena je bila saglasna s time da se razvedemo. Već je bio određen rok za drugo venčanje. Tada se pojavila poteškoća.

Vidite, nepravda se čini glumcima, ako ih smatramo sve popreko nestalnima i lakomislenima. Ona pevačica je pripadala dobroj katoličkoj kući i poštivala svoje roditelje. Oni su tražili crkveno venčanje. Oboje smo otišli katoličkom župniku. Ja sam bio već unapred spreman — što se mene tiče — na sve uslove: na katoličko krštenje i odgoj dece.

Bio sam nemalo iznenađen, kad mi je katolički župnik, kome sam izložio svoje prilike, izjavio da me ne može venčati, dok mi živi prva žena, da je moj prvi brak još uvek na snazi, pošto je brak između krštenih osoba sakramenat, a sakramenat je nerazrešiv. Čak da se za nas protestante ne traži da bismo se morali venčati u crkvi, nego da ima i civilno venčanje iste posledice.

Mnogo sam se sablažnjavao nad tom tesnogrudošću i besnio sam nad zatucanošću i srednjevekovnim mračnjaštvom katoličke Crkve. Ali kad sam ispucao svoj bes, počeo sam se interesovati, kako mogu još danas, inače inteligentni ljudi, zastupati tako zastarele nazore. Teško mi je bilo prepustiti njihovim rukama svoju životnu sreću da je unište. Proučavao sam tada temeljito jednu katoličku knjigu o suštini Crkve.

I što sam se više zanimao za Crkvu, to mi je postajalo jasnije, da je Crkva zapravo u svim bistvenim stvarima vrlo — danas moram kazati — vrlo dosledna. I moram priznati, to mi je imponovalo.

Ako je, recimo, neko u katoličkoj Crkvi zaređen za svećenika, onda mu svećenička vlast vršiti pretvorbu ostaje za uvek, čak kad bi otpao i postao zločinac. On doduše u takvom stanju ne sme vršiti službu, ali mu se sama vlast ne može oduzeti.

Isto tako i ispovedna tajna ne poznaje nikakav izuzetak, čak ni tada kada bi ispovednikova šutnja mogla prouzrokovati strašne posledice.

Katolička je Crkva zapanjujuće dosledna. Možeš je držati za reč i možeš se na nju i osloniti. Često sam čuo: Ljubav pokrije mnoštvo greha, ili: Bog nas razume, on će nam oprostiti. Ali konačno je neko u ispovedaonici jedne katoličke crkve imao odvažnost da mi kaže: oprošteni su ti tvoji gresi. I ja iskreno priznajem, da mi je bilo potrebno da mi neko kaže sigurnu reč: Ja te odrešujem od tvojih greha.

Isto je i sa sv. Oltarskim sakramentom. Tu nema ovakvog i onakvog značenja i shvaćanja, nego stoji i ostaće Gospodnja reč: To je moje Telo; sve ostalo je ponizno klanjanje na kolenima.

Isto tako doslovno Crkva uzima i Gospodnju reč: Što je Bog sjedinio, to neka čovek ne rastavlja. Crkva nepokolebivo stoji na toj reči, čak ako zbog toga jedan kralj kao Henrik VIII postaje neprijatelj Crkve te uz to jednu čitavu zemlju otkida od crkvenog jedinstva, kao tada Engleska. Crkva ne može i ne sme činiti nikakav izuzetak. Ponovo i ponovo se čuje tvrdnja da Crkva čini kod uglednih osoba ipak neke izuzetke. Verujte mi, da sam ja pre svega u svom vlastitom interesu tačno prekontrolisao sve slučajeve, koji dolaze u obzir, kao slučaj italijanskog pronalazca Marconi ili američkog glumca Power. Nikada nije bio razrešen kakav valjani brak, nego je jedino bilo ustanovljeno da je tobožnji bračni vez bio od početka ništetan, pa prema tome valjanog braka uopšte nije bilo. (Samo neizvršen bračni ugovor može se razrešiti papinom dispenzom ili svečanim redovničkim zavetima.)

Kao što sam već kazao, ova neuporediva doslednost katoličke Crkve učinila je na mene jak utisak. Ako smem tome sasvim tiho dodati i stav katoličke devojke. Rekao sam si tada: istina se ne može ravnati prema ljudima, nego se moraju ljudi ravnati prema istini. I tako sam postao katolik iz doslednosti.

Sasvim je evidentno da je pomenuti konvertit odustao od svog nauma da se venča kao razvedeni s katoličkom devojkom.

Srcu Marijinu

Štujući Srce Gospe, štujemo tjelesno Srce,
pod kojim je sazdano Srce Malenog Krista,
i štujemo njezin sav nutarnji život,
riznicu, koja vrlinama blista.

I sve doživljaje njene: radosti i boli,
Betlehem i Golgotu, Uznesenje u nebesa,
od početka života pa do rajske slave,
odakle zemlji milosti dijeli i čudesa.

Mi štujemo svu dušu njenu,
najveću poslije duše Isusove,
dušu, koja je kuća spasa, otvorena,
što grješnike i sve nesretnike zove.

Majke, žalosne zbog izgubljene djece
i sve osamljene duše: odsječene grane.
Srce Marijino, sedam puta probodeno,
utjehu pruža iz svake svoje rane.

Srce Marijino, na temelju majčinstva Božjeg,
jest velebna i najsjajnija katedrala,
katedrala, koja je Isusovoj Crkvi
najveće sreće i najveće milosti dala.

U toj katedrali mnoge su otrte suze,
mnogi su u njoj našli Spasitelja svoga.
U njoj su najlakše i najsigurnije staze,
staze, koje nas vode do Boga.

PTIČICA U KAVEZU

(Nastavak)

Čitanje srdaca

Svi bezbrojni pokornici Oca Leopolda imali su utisak, da on čita udno njihovih srca.

Ispovjednik, koji je toliko godina vršio svoju uzvišenu službu, koji je u toj službi naišao na sve vrste duševnih patnja i doživljaja koji je marljivo pratio bogoslovske znanosti, mogao je doista kao malo tko iz samo nekoliko riječi pogoditi, što se zbiva u duši njegovih pokornika. Tako se doista i zbivalo mnogo puta kod Fra Leopolda. O tome nema sumnje, kad takovo što dosta često mogu i drugi ispovjednici, koji ni izdaleka nisu ono, štoje bio on.

Ali osim toga, u mnogo i mnogo slučajeva radilo se kod Oca Leopolda i o nečemu višemu. Njegovo poznavanje duše nije bilo samo plod iskustava ili učenosti, nego i posljedica osobitoga Božjeg *rasvjetljenja*.

Čitamo u životu mnogih Božjih ugodnika, kako im je Gospodin dao tu moć, da mogu čitati u srcima ljudi i najtajnije misli. Taj dar imao je i Fra Leopold. Primjera ima bezbroj. Navedimo ih samo nekoliko.

Jedaan profesor kaže:

Otac Leopold jasno je čitao u savjestima. To sam iskusio više puta, jer kad bih pošao k njemu na ispovijed, a imao sam samo malih nedostataka, još prije nego ću progovoriti, on bi mi rekao: — *Ne treba vam se ispovijedati, pođite slobodno na svetu Pričest.* — A kad mi je doista bila potreba, da se ispovjedim, on bi očinski pustio, da mu otkrijem svoje srce. Ovo me je uvijek veoma čudilo . . .

Učenik kanonik Barzon tvrdi:

— Ponekad sam osjećao, da Otac Leopold čita, što se događa u meni.

On nije volio rasprava; ipak je pružao podataka i razjašnjenja toliko, da si mogao shvatiti, da on, otac i liječnik, poznaje bolest i bolesnika. Kod svakoga pokornika, ne grijeh uopće, nego njegovu odgovornost, njegovu slaboću ili bolest: dakle, za svakoga zasebna ljekarija i zasebni put povratka k dobru. —

Bilo je nekoga jutra 1939, kad neki gospodin u Padovi pođe po običaju k Ocu Leopoldu na ispovijed. Tek što je klekao, još nije ni usta otvorio, kad Fra Leopold, koji se činilo da drijema, i ne pogledavši ga stane mu potankao nabrajati sve, što je učinio.

— Ama, Oče, reći će tada onaj gospodin duboko začuđen, *što je to? Baš je sve to ono, što sam vam ja imao reći!*

Fra Leopold, kao, da se prenuo iz svoga drijemeža, ljubezno ga pogleda u lice i odgovori:

— *Budite mirni, budite mirni, i više ne mislite na to!* — — —

— Dogodilo se često puta, da nam nije dao reći ni riječi o našim pogreškama, a ipak smo osjećale, da on zna sve, i odmah bi se pokazalo, da je tako, jer su se njegove riječi odnosile na ono, radi čega smo se htjele optužiti, i velik je mir silazio u naše duše, — tako kazuju mnoge Sestre Elizabetinke u Padovi. . .

— Jednom sam — pripovijeda neki Padovanac — svakako htio sve kazati u ispovijedi, kako mi se činilo naravnim, ali dobri Otac, da prekine tu moju upornost i nemir, reče mi:

— Vidite, gospodine, nije vam potreba reći sve, što biste htjeli, jer ja znam, što ste učinili. — I odmah mi kaza sve, što sam kanio reći. Poslije toga dobro sam pazio, da ne budem neposlušan ispovijedniku, kojega je tako rasvjetljivao Bog. . . .

Vrlo je zanimljiv ovaj istinski događaj:

Nekoga dana šetao se hodnikom kapucinskoga samostana u Padovi s jednim Ocem neki mladić. Razgovarali su se. Najednom prođe onuda Fra Leopold. Pogleda u onoga mladića i pođe dalje bez ijedne riječi. Kad se udaljio, zapitat će mladić:

— Tko je onaj mali fratar?

— Kako! Zar ga ne poznaješ? Ono je Otac Leopold. Ali što si tako uznemiren?

— Zar nisi vidio, kako me je pogledao?

— Čini mi se, da je on gledao kao obično.

— Ne, ne! On me je pogledao na osobit način. Zar nisi opazio, kakav je bio onaj pogled! On je pročitao sve u mojoj savjesti; vidio je čitav moj život!

Redovnik je pokušao nastaviti prekinuti razgovor, ali mladić je svaki čas ponavljao uzdišući:

— Onaj je otac čitao u mojoj savjesti!

— Pa dobro, a ti se pođi ispovjediti pred njim.

— To ću svakako učiniti, jer onoga pogleda nikad više ne ću zaboraviti . . .

Događalo se, da je Fra Leopold prekinuo pokornika, čim je počeo kazivati svoje nevolje:

— *Dosta, dosta je to! Razumio sam sve!*

A kad je netko htio ipak da govori, znao je odlučno reći:

— *Rekao sam, dosta!* . . .

Ipak, redovno je pustio, da pokornik reče sve, što ga tišti, a on je onda kazao svoju riječ, punu utjehe i svijetla, da su svi odlazili od njega utješeni i osokoljeni. Rijetko se desilo, da je netko otišao iz njegove sobice nezadovoljan . . . Takovima obično nitko i nije mogao pomoći . . .

RAZUMIJEVANJE

Neka gospođa piše:

— Bili su mi rekli, da je Otac Leopold ispovjednik muškaraca, ali da izuzetno ispovjeda i žene. One, koje su se bile kod njega ispovijedile, ili su čule njegovu riječ i savjet, govorile su, da su vrlo zadovoljne. Htjela sam se prikazati i ja.

Ne bih bila nikada rekla, da jedan čovjek, a osobito redovnik, koji je gotovo čitav život proveo u samostanu, dakle, daleko od svijeta i njegova svakidašnjega života, može tako duboko

shvatiti dušu jedne žene i prilagoditi se njezinoj tankoćutnosti.

Žena, po svojoj naravi, slaba, potrebna utjehe, sklona malodušnosti, često proganjana, osobito, ako je sama, u nekim bi časovima naginjala na očaj, kad bi joj pomanjkala vjera i ujedinjenje s Bogom. A on? dobri Otac, kako li je znao rastjerati oblake, povratiti nadu, oživjeti srčanost, opet privesti k svijetlu i k pouzdanju u pomoć Gospodnju!

Kako li je bio tankoćutan i nježan u osjećajima za obitelj! Rekoh mu jednom:

— Oče, kako li je teško biti sam na ove svetkovine (Božić, Uskrs), kad svi imaju obitelj!

— Shvaćam, kćerko, — odgovori on — shvaćam... čovjek trpi... to boli... Vidite, i ja, premda sam fratar već od moga djetinjstva na ove svetkovine osjećam žudnju za mojom dalekom obitelju. Ali Gospodin tješi, ispunja, blagoslivlje!

Otac Leopold bijaše svetac, ali svetac, koji je shvaćao riječ stvorenja, koji je osjećao s onom tankoćutnošću nevinih duša, želje, potrebe, čuvstva ljudska; ali sve je uzdizao k Bogu i posvećivao....

Već smo spomenuli, kako su pred Oca Leopolda njegovi pokornici iznosili sve moguće vrste svojih briga, svojih patnja, svojih želja! Majci se sin ne javlja iz vojske; čovjek, sin ili tko drugi ne mogu naći zarade, bolesni su, u nezgodi; gazda hoće da ih istjera iz stana; ekonomske prilike su silno slabe; prijeti ova ili ona opasnost; muž nedolično postupa sa ženom; u opasnosti je bračna sreća obitelji; umire dijete, unuk, roditelj; radi se o velikoj šteti, koja će neminovno doći; u pitanju je zvanje, služba, budućnost... i koliko li još može biti slučajeva, gdje čovjeku treba prijateljske riječi, gdje osjeća potrebu razumijevanja, savjeta, utjehe!

I u svim tim slučajevima i u bezbroj drugih, Fra Leopold kao najmilostiviji prijatelj, kao nježna majčica, tješi, sokoli svjetuje, i to s takovim razumijevanjem, da je čovjek izvan sebe od začuđenja! Kako li se taj mali starac znao saživjeti sa svačijom bijedom, saosjećati svačiju nevolju, uzeti k srcu svačiju želju, svačiju potrebu!

A on je razumijevao svakoga, jer je ljubio svakoga, a svakoga je ljubio, jer je u svakome vidio — Isusa!

Ovako je često govorio nekoj redovničkoj starješici:

— Budite uvijek puna ljubavi prema svojim kćerkama i odgajajte ih u školi ljubavi. Učite ih, da čine sve iz ljubavi prema Isusu. Nikakve oporosti. Kako su grešni oni Poglavari, koji zlorabe svoju vlast pa su surovi i neljubezni prema dušama, koje im je Gospodin povjerio. Jednoga dana će vidjeti, da nisu učinili ništa dobra, i požet će, što su posijali...

Nikada Fra Leopold ni o kome nije rekao rđave ili manje ljubezne riječi i nije trpio, da se o drugome zlo govori ili da se drugi bilo zbog čega izvrgava smijehu. *— Postupajmo uvijek dobro sa svima — njegove su riječi — jer ma kako dobro postupali, ne ćemo postupati nikada onako, kako bismo morali. Imajmo uvijek ljubavi, da je u svoje vrijeme nađemo kod Gospodara Boga. Ljubav, ljubav! Samo s ljubavlju i po ljubavi mi smo u redu s Bogom, s bližnjim i sa samim sobom."*

Osmo poglavlje

PROREĆE BUDUĆNOST

Opće uvjerenje onih, koji su poznavali Oca Leopolda, bilo je, da je on — svetac. Biti svetac i činiti čudesa, nije ista stvar, ali obično je život pravih svetaca okružen mnogim čudesnim pojavama, kojima Gospodin već za njihova života hoće da obdari svoje miljenike. Ima na stotine svjedoka, koji tvrde, da je Bog i u životu Fra Leopolda Mandića mnogo i mnogo puta upravo čudesnim načinom posredovao. Od mnoštva primjera donijet ćemo samo nešto...

Proricati budućnost može samo Bog i onaj, komu je On očituje. Međutim, naš je Fra Leopold bezbroj puta točno predvidio i navijestio, što se je kasnije zaista i dogodilo. A on nije to govorio onako nagađajući, nego sa svom sigurnošću, tražeći, da mu se vjeruje.

Fra Cezarije iz Roviga bio je više godina vojnik. Kad se vratio u samostan, njegovi drugovi već su bili svećenici, a on je morao istom da svrši bogosloviju. Živo je želio što prije postati svećenikom, pa njegovi Poglavari poslije dvije godine nauka zamole dopust u Rimu, da bi ga smjeli poslati na ređenje, no njihova molba bi do dva puta odbijena. Trebalo je čekati još godinu dana.

Bilo je u mjesecu listopadu. Fra Cezarije sav žalostan molio je neke večeri u koru. Ondje je bio i Fra Leopold. Najednom ovaj ustane, približi se k Fra Cezariju i šapne mu:

— Odvažno, ove ćete godine biti ređeni za svećenika!

Mladić se iznenadi i stvar mu se činila nemoguća. Ipak nije rekao ništa. No domalo bude on premješten u Mletke. Oko polovice studenoga dođe iznenada vijest iz Rima, da se smije rediti, i 17. prosinca kardinal La Fontaine redi ga, i to njega sama, svećenikom... Desetak godina kasnije baš će Fra Cezarije biti onaj gvardijan, koji je Fra Leopoldu dopustio, da smije ispovijedati, i kad crkvena vrata budu zatvorena....

7. ožujka 1925. Evelina, kćerka Egidija Berto u Bovolenti kod Padove, razboli se od hunjavice, koja se domalo silno pogorša, pa se pridružiše i druge teške bolesti, tako da su liječnici izjavili: bolesnica može umrijeti svaki čas, a ako bi se poslije duga liječenja nešto i popravila, nikad više ne će pravo ozdraviti!

Sva je obitelj bila vrlo žalosna. Prođe tako jedanaest užasnih dana. U to je bolesničin otac morao nešto poći u Padovu, pa će to iskoristiti, da se svrati u baziliku svetoga Ante, ispovjedi se i velikomu Svecu preporuči svoju dragu bolesnicu.

Stigavši blizu bazilike, siđe s tramvaja, da se uputi k svecu, međutim ga neka sila natjera, da se opet popne u tramvaj i pođe k Sv. Križu. Tu se po običaju ispovjedi pred Ocem Leopoldom, ali mu ništa ne reče o brizi, koja ga je mučila.

— Gospodine Berto, što će reći, da niste veseli po svom običaju? Što vas žalosti? — zapita Fra Leopold.

Bijedni otac kaza mu, što je, i udari u grozan plač. No ispovjednik će mirno sa smiješkom na ustima:

— Gospodine Berto, ne bojte se ništa; imajte vjeru koju ste uvijek imali. Sutra je svetkovina sv. Josipa; ja ću se sjetiti vaše kćerke u svetoj Misi, i ona će ozdraviti. Netom ozdravi, odnesite jedno srce svetomu Josipu na poklon. Jeste li uvjereni o ovome, što sam vam rekao?

— Da, Oče, ja vjerujem u vaše riječi! — odgovori otac i odmah osjeti u srcu neobični mir i pokoj. One noći kao da se bolest pogoršala, ali ujutro, 19. III., u šest sati, baš dok je u Padovi Fra Leopold čitao svetu Misu, opazi majka na licu bolesnice promjenu... Sva radosna pomisli: — Evo se ispunja, što je rekao Fra Leopold!

Odmah pozovu liječnika: zaista, Evelina je bila ozdravila! Do malo dana sasvim se oporavila i na Uskrs objedovala je zajedno sa svom obitelju, kao da je nikada nije boljelo!

Gospodin Berto pođe opet u Padovu k Fra Leopoldu, da mu javi veliki događaj, a ovaj će veselo:

— Gospodine Berto, nisam li vam ja rekao, da je sveti Josip veliki vještak?...

Oče Leopolde, našli smo malo žita, ne ćemo se moći ishraniti! — tužio se Erbert Angelini Fra Leopoldu.

— Pazite dobro, što vam kažem! — odgovori blago redovnik... *Gospodar Bog umnožit će vam žito; uhvatite me slobodno za riječ i kao rukom ćete opipati što sam vam rekao. Ali ne govorite s nikim o ovim stvarima, znate! Jesmo li se razumjeli?*

(Nastavit će se)

Bijeli plašt

(Nastavak)

Svjetlan je išao pločnikom prema izlogu nad kojim je bila svježe oličena firma „Maloprodaja duhana". Usput je gledao ljude i mislio o njima. Ljudi idu pločnikom i skidaju šešire u pozdravu. Ljudi su jako elegantni. Ima i onih koji to nisu. Je li on, Svjetlan, elegantan dječak? Valjda, jest. On bi svakako htio da jest. Ljudi gledaju izloge i glade po leđima ugojene pse, koje vode sa sobom. Ljudi još i okreću glave od prosjaka, kojih ima dosta u ovoj ulici.

Čovjek sa modrom kapom, četkom na dugoj batini i snopom plakata u ruci. Lijepio je plakate raznih boja. Najljepše su bile svijetložute i crvene. Na njima je pisalo puno toga: Union-čokolada, A. G. B. najljepše tkanine, Remington pisači strojevi, Bauyer-aspirin, Julio Meinl — kava, D. K. V. ekonomična kola, 6 litara na 100 km., posjetite Stubičke toplice!

Dječak se zagledao u šarene plakate. Netko ga je uhvatio za rame i rekao mu već prije nego se okrenuo:

— Pa to si ti, — rekao je Svjetlan, ugledavši mladog čovjeka, koji više nije bio dječak, a nije još bio mladić. To je onaj isti, kojeg su nepoznati ljudi prije nekoliko dana napali na ulici, kada su naišli teta Anica i on. Dodao je: — Veselim se što te opet vidim. Ja se zovem Svjetlan.

Čovjek koji je lijepio plakate pogledao je Svjetlana, nasmiješio se prijazno i pošao dalje za svojim poslom.

— Ja sam Hrvoje, — odgovorio je mladić Svjetlanu. — Stanujem ovdje u blizini. — Pokazao je grupu obližnjih kuća, nasuprot zida vojarne, upraviv prema njima duguljasti zamotak novinskog papira.

— I ja stanujem blizu, — reče Svjetlan, pokazujući rukom na stranu svoje kuće.

— Ja se žurim, — reče Hrvoje i pokaza ono što je držao u ruci. — Unutra, u papiru je cvijeće. Sramim se nositi cvijeće po cesti, pa ga ovako dobro zamotam u novine i nitko ne može znati da je to cvijeće. Danas je imendan moje sestre, deveti ožujka. Ona se zove Franjica...

— Lijepo je od tebe jer joj nosiš cvijeće, — kazao je Svjetlan ne znajući što bi drugo. Njegov novi znanac kao da je nešto pomišljao.

— Ne bi li pošao sa mnom? — zapita nakon stanke. — Franjica i mama će se veseliti. Mama je priredila najbolju orehnjaču na svijetu.

Svjetlan nije volio orehnjaču. Preplašio se da mu Hrvoje to ne bi pročitao na licu i rekao je brzo:

— Oh, orehnjača! To je krasno!

— Dođi odmah, pa ćeš dobiti lijep dio, — reče Hrvoje i povuče Svjetlana za sobom.

Bez mnogo premišljanja Svjetlan pođe za njim. Prešli su ulicu, ušli u vežu velike trokatnice obasjane crveno, sa prozorima punim crvenog sunca. Prošli su hladnim hodnikom u kojem je bilo na zidu nekoliko redova limenih poštanskih ormarića i sišli preko sedam stuba u popločano dvorište. U dnu je bila prizemnica, vrlo stara, sa malo naherenim crnim krovom.

Ušli su u tu prizemnicu i Svjetlan se u čudu zagledao oko sebe. Soba je bila polutamna, mirisala je na vlagu i soboslikarske boje. Zastori od narodnog platna bili su stari i često krpani. Na zidovima su bile loše slike svetaca, koje se kupuju na sajmu, i jedna fotografija školske djece sa učiteljicom.

Isprva se učinilo da u sobi nema nikoga. Stol na sredini bio je star, zastrt blijedim stolnjakom nekada modre boje, prazan. Na stolcu uz prozor nije sjedio nitko. Tek nakon nekoliko trenutaka Svjetlan je vidio, na sagom prekrivenoj postelji, obučenu djevojčicu, koja je šutjela i gledala začuđeno. Postelja je bila u kutu, postrance od Svjetlana, pa stoga nije odmah zamjetio prisutnu djevojčicu.

Ona je imala jasnosmeđe oči, široko otvorene, uzvinut nosić i mala blijeda usta okruglo skupljena. Smeđa kosa sa puno svijetlih pramova pa-

dala joj je po ramenima. Bila je obučena svečano, ali ponešto starinski, sa puno veza i čipke na svojoj bijeloj haljinici, koja je dosizala do crvenih šlapica na nogama.

Hrvoje razmota novinski papir i stavi na ruke djevojčice nekoliko žutih jaglaca. Smiješio se zbunjeno, mršteći vjeđe i rekao:

— To je za tvoj imendan!

A onda kao da se zastidio svoje velike nježnosti pred stranim dječakom, brzo se okrenuo, pokazao na njega i rekao:

— To je Svjetlan. Njegova majka mi je obrisala krv onda na cesti, kad su me tukli.

— To nije bila moja majka, nego teta Anica. Ona je učiteljica. — reče Svjetlan, gledajući djevojčicu. — Sretan imendan, Franjice, — dodao je.

— Hvala lijepo. — odgovorila je djevojčica i zašutjela, ne znajući što bi još rekla.

Šutjelo je sve troje zbunjeno. Soba je postala tamnija i sumornija. „Djevojčica je bolesna", pomisli Svjetlan. Miris sobe i vlažne stijene ga je gušio. Htio je reći da se jako žuri, da je ušao samo na čas, da čestita imendan. Pomislio je na baku i književnika koji čeka svoje još nekupljene cigarete. Upravo je htio progovoriti, kad se nenadano cijela situacija promijenila iz temelja.

Netko je stupao u sobu i zapalio lampu na stropu. Žuto svijetlo je otkrilo oguljena vrata starog ormana, tanke željezne noge postelje i slike nad kojim bi se neopisivo zgražala Svjetlanova baka. (Ona je trčala na svaku izložbu slika, znala po cijeli dan listati knjige sa reprodukcijama velikih majstora i najviše je voljela francuskog slikara Georges Bracque-a. Ali, ona nikada nije sjela i proračunala tko sve može kupiti i objesiti na zid jednu sliku Bracque-a. Ni ona, dakako, nijednu njegovu sliku nije imala, niti je ikad mogla imati).

Lampu je upalila, stupivši u sobu, Hrvojeva i Franjičina majka. U ovom bljedunjavom svijetlu, ona se činila mlađom nego je bila, premda je imala dosta sijedih vlasi i umorno pognuta ramena. Sa njezinim dolaskom ušla je u sobu i čudno lijepa vedrina, a onda i zvučan smijeh, koji Svjetlan do maloprije, u ovoj sobi, nikada ne bi očekivao.

— Imamo gosta, — klicala je majka. Tko si ti, dragi?

Nastalo je ponovno upoznavanje, a onda je majka klicala još veselije i još puno puta zahvaljivala Svjetlanu zbog njegove i tetine dobrote prema njezinu sinu. Ubrzo je na stol došla citronada u vrlo raznolikim čašama, kojih, očito, nije bilo dosta u kući, pa je majka pila iz šalice za čaj. Jeli su orehnjaču, koja se je Svjetlanu, po prvi put u životu, pričinila vrlo tečnom. Razbrbljao se i pripovijedao što je sve vidio u dječjem kazalištu, u Tuškancu. Tamo je na daskama vladalo carstvo patuljaka, Pepeljuga je bila nagrađena za svoju poniznost i dobrotu srca, a Ivica i Marica su pjevali: „Glavicama buc- buc-buc!" Svjetlan je gledao i puno filmova u školskom kinu. „Rantanplanci" su bili njegovi ljubimci, vesela djeca, debela, pjegava, koja su činila tisuće huncutarija.

Majka je pažljivo slušala pripovijedanje neočekivanoga gosta, slušao je sa zanimanjem i Hrvoje, jer, kako veli, rijetko ide u kino, a Franjica se posvema predala slušanju, otvorenih očiju i usana. Kao da joj se blijedo lice zarumenilo. Smijala se glasno i pljeskala rukama, kada je Svjetlan spominjao smiješne scene iz filma o „Rantanplancima".

Ali, najljepši film koji je Svjetlan ikada gledao, to je na svaki način — Ben Hur. U glavnoj ulozi Ramon Novaro. Svjetlan pripovijeda: na početku se vidi, u krasnim bojama, Marija sa djetešcetom u betlehemskoj štalici. A poslije su se odvijali jako uzbudljivi i strašni događaji... Ben Hura su okovali lancima na rimskoj galeri, sa robovima, da vesla dan i noć, da jede samo kruh i pije nečistu vodu i dobije bičem preko golih leđa. i on je veslao i eto, i onda su zatvorili u podzemnu tamnicu njegovu majku i sestru Tirzu i tako, i onda je Ben Hur spasio slavnog Rimljanina u brodolomu galere, i ovaj ga je onda uzeo za svojeg sina i eto, i onda su pustili majku i sestru i one su tražile Ben Hura, i tako, i onda su ga našle, ali su ove bile zaražene strašnom bolešću gubom i majka mu je poljubila samo poplat na sandalama, da ga ne bi zarazila, kada je on spavao vani,, u vrtu, i tako, i nisu mu se smjele javiti zaražene majka i sestra, i eto, i tako, i eto tako, i onda Svjetlan hvata ustima zrak da ispripovjeda najljepše mjesto u cijelom romanu. A i jest najljepše i on ga je najljepše ispripovijedao...

Majka Ben Hura i sestra Tirza išle su cestom pred povorku, koja je pratila kroz grad Nazarećanina, Mesiju. Ljudi su zamijetili bolesne žene, sklanjali se od njih i stali vikati: „Gubave! Od Boga proklete! Kamenujte ih!" A majka je dozivala Isusa iz Nazareta: „Učitelju, Ti nas možeš zaliječiti. Smiluj nam se!" — „Vjeruješ li da ja to mogu?" — zapitao je Nazarećanin. — „Ti si Onaj kojeg su proroci navijestili. Ti si Mesija" — odgovori majka. — „Zeno, — kazao je Krist, — tvoja vjera je velika. Neka ti bude kako želiš!" Tako je i bilo. Ozdravile su majka i sestra i ubrzo ih je našao Ben Hur i zagrlio. Pa se nikad više nisu rastajali. I postali su sljedbenici Krista Nazarećanina, što ih je ispunilo pravom, vječnom srećom...

— Ja imam knjigu o Ben Huru, rekao je na koncu Svjetlan. — Dobio sam je na Božić...

— Hoćeš li mi je posuditi? — pitao je Hrvoje. — Ja nemam novaca za kino, ali rado čitam knjige, ako mi ih tko posudi.

Svjetlan je obećao. A onda je skočio od stolice i počeo se žurno pozdravljati. S užasom se sjetio da bakin gost još uvijek čeka svoje cigarete. A sigurno je prošlo preko pola sata. Oh, baka će biti grozno srdita, a gost, će, također, izgovarati riječi pune prigušenog bijesa i sipat će svoje duge, neugodne, umišljene, zlobne rečenice koje tako ponizuju čovjeka i vrijeđaju ga nekim obilaznim putem, što je gore od najteže ćuške po obrazu.

— Nastavit će se —

IZ KATOLIČKOG SVETA

SAD. Iz godišnjaka za 1957 godinu vidi se da u SAD s Aljaskom i Havajima ima 34,5 miliona katolika. Za godinu dana broj je katolika porastao za jedan milion. 1956 broj obraćenika je iznosio 141.525 odraslih osoba. Obzirom na crkvenu upravu katolici su podjeljeni na 26 nadbiskupija i 111 biskupija, kojima stoje na čelu 4 kardinala, 33 nadbiskupa i 180 biskupa. Prošle je godine zaređeno oko 2.000 svećenika. Ukupni broj svećenika u SAD iznosi blizu 50.000.

P. Bonaventura Diamant, poslednji opat trapističkog samostana Marija Zvezda kod Banje Luke umro je u Bad Kissingenu. Otkako je pokojnik ostavio posle drugog svetskog rata Jugoslaviju, živeo je u trapističkoj opatiji Maria Wald, gde je i sahranjen.

Početkom juna o. g. u Asiziju je zasedao generalni kapitul franjevačkog reda. Ponovo je izabran dosadašnji generalni ministar p. Augustin Sepinski za daljnjih šest godina. Generalni ministar je rodom iz Metza u Francuskoj. Rodio se 27 jula 1900, za svećenika je zaređen 1924. Studije je svršio u Strasburu. Jedno za drugim bio je provincijal u Alzaciji i Loreni, od 1944 do 1951 godine bio je generalni definitor u Rimu, dok nije bio prvi puta izabran za generala.

Obraćenici u Skandinaviji. U Danskoj godišnje prelazi prosečno do 150 osoba na katoličku veru, u Švedskoj od 80—100, u Norveškoj 30—50. Ovim obraćenjima jedva se popunjuju gubici onih katolika koji su utonuli u inovernom svetu. U svim skandinavskim zemljama sa 20 miliona stanovnika ima tek 60.000 katolika. Ostali su uglavnom samo luterani, koji tek polagano gube antipatiju, stolećima negovanu, prema katoličkoj Crkvi.

U Francuskoj se ozbiljno razmatra Papina uskršnja poslanica o misijskom radu u Africi. Nadbiskup iz Abiđana je pozvao francuske biskupe da dozvole mladim idealnim svećenicima da kao volonteri misionari provedu prve svećeničke godine u Africi.

Katolički novinar i njegov rad. Katolički novinar mora dobro poznavati temeljna načela kršćanske filozofije i teologije. On mora biti dušom i srcem privržen učećoj Crkvi, pošto je učenje kršćanske nauke izručeno biskupima i Papi. Za njega istorija nije delo slepih prirodnih snaga ili pukog slučaja, nego je iznad slobodnog zbivanja kojim upravlja razumni i slobodni čovek, i manifestacija Boga i njegovih nacrta. Bog naime hoće da spase sve ljude po Isusu Kristu te da im da udela u svojoj stvoriteljskoj snazi. — Takva je vera izvor mira i sigurnosti, koja stavlja vernika visoko iznad bezverca. Samo vernik može razumeti istoriju. Stalan napredak znanosti i vrtoglavi razvoj istorije stavljaju pred novinara uvek nove probleme koji neodložno traže nova rešenja. Nikakvo rešenje neće biti sigurno i ispravno, ako nije u skladu sa večnom Istinom i Dobrotom. Jasno svetlo večitih načela mora kršćanina da vodi kroz dezorijentisani i zbunjeni svet. Katolički će novinar bez prestanka potsećati ljude, koje je napredak znanosti učinio ohollima i često osetljivima samo za materijalna dobra, da je večni život u poznavanju Boga i onoga koga je on poslao, Isusa Krista.

Novi austriski vicekancelar Dr Pittermann je izjavio da će njegova socijalistička partija zauzeti prema veri i Crkvi takav stav, kako bi Crkva mogla dozvoliti svojim vernicima da mogu biti pripadnici te partijt. U tom slučaju austrijski socijalizam bi postao kao neka vrst engleskog laburizma. Slične se tendencije zapažaju i u nemačkom socijalizmu, ali njegovo vodstvo zauzima još uvek neprijateljski stav prema učenju katoličke Crkve, pa prema tome, kako je izjavio münsterski biskup Keller, katolik po svojoj savesti ne može da glasa za tu stranku.

U Japanu ima 375 različitih, zvanično priznatih veroispovesti. Najača je budistička i šintoistička. Tamo je izvanredno mnogo samoubistava, što je znak velikog haosa koji vlada u dušama Japanaca.

Augsburg. Familija Ehbauer iz Gaisdorfa u Nemačkoj dala je u dva naraštaja 10 časnih sestara. Kad je najmlađa od njih kao benediktinka misionarka polagala večne zavete u ruke opata Ivana Ruhland, bilo je prisutno svih ostalih devet redovnica iz njene familije.

Gabrijel Manek, mladi indonežanski biskup, koji vodi ap. administraturu Larantuka na Floresu, došao je ad limina u Rim. Posle toga je posetio razne evropske katoličke zemlje te u Siegburgu u Nemačkoj posvetio 17 đakona za svećenike. Imenovani misijski biskup je rodom iz Timora te je bio kao prvi domaći svećenik tog ostrva zaređen za svećenika 1941 godine.

Kardinal Višinski je na Spasovo preuzeo svoju titularnu crkvu Santa Maria Transtevere u prisutnosti lepog broja crkvenih i diplomatskih predstavnika kao i vernog rimskog naroda. Tom je prigodom kardinal uputio slušaocima ove reči: Molim Vas da se molite za mene, za moju mučeničku Poljsku, uvek vernu, uvek kršćansku, da bi Gospodin po zagovoru bl. Device Marije naplatio tolike patnje, tolike suze te da bi se konačno rodila zora za našu domovinu, zora mira Božje dece«.

Na olimpijskom stadionu u Berlinu skupilo se do 50000 vernika na biskupijski dan. Tada su se pretstavili svom novom natpastiru Dr Juliju Döpfner, koji je pozvao svoje vernike da se suprotstave svim onim silama koje bi htele isključiti Boga iz ljudske zajednice.

Jedan od najpoznatijih jutlandskih pastora M. Sigref Rilshojgaard je odlučio da postane katolik. Preuzeće službu nastavnika na katoličkoj župskoj školi u Koldingu.

U Tanganjiki je vlada proglasila neke muslimanske blagdane za državne. Tanganjika nije muslimanska zemlja, ali ova odluka dokazuje da uticaj islama u toj zemlji sve više raste.

U poslednje vreme biblija je prevedena i na bemba jezik Južne Rodezije, na minbijo jezik Nigerije i na marovo jezik Salomonskih ostrva. Uključujući i ove jezike sveto je Pismo prevedeno na 1108 jezika.

Indijski misionar iz okoline Bombaja zauzeo se za najbednije tamošnje stanovnike, njima sagradio kućice, obrađivao s njima polja pirinča i lečio svoje vernike od malarije. Neprijatelji vere bili su besni zbog tako plemenitog rada misionara te su u strahu, da bi se poljuljale u narodu političke pozicije, zapalili naselje i tako uništili teško stečeni socijalno privredni napredak sirotinje.

Jasna načela i praktično socijalno delo, to je najpotrebnije čoveku Dalekog Istoka, a to treba da dadu katoličke misije, kazao je poznati savremeni apostol Nemačke p. Eppich koji je ove godine posetio zemlje Dalekog Istoka. Istočne poganske religije ideološki su nejasne te ne pružaju nikakav oslonac za bolji zemaljski život. Velika neimaština među privredno nerazvijenim zemljama Dalekog Istoka najbolje je tlo za rad tamnih neprijateljskih snaga.

Na minhenskim visokim školama bilo je u zimskom semestru 1956/57 upisano 610 studenata iz Azije i Afrike: iz Turske 124, iz Persije 218, iz Egipta 67, iz Indije 70, iz Indonezije 28, iz Kine 14, iz Japana 12 i iz Koreje 14. Po veri najveći deo tih studenata su muslimani, ostali velikim delom neznabošci. Svi ti studenti danomice dolaze u dodir sa katoličkom kulturom i verom. Kakav će pojam dobiti o kršćanstvu zavisi mnogo i od praktičkog stava kršćana prema njima!

Ministar predsednik Pakistana Hussein Shahid Suhrawardi je učio u Isusovačkom koležu u Kalkuti. Prilikom svog imenovanja na visoki položaj on je izjavio: Ja ću sve učiniti da se oslobodimo od preterivanja nacionalnog osećanja, bilo da počiva na religioznim bilo na društvenim razlikama. Svi građani bez obzira na veru, položaj i okolinu treba da svim snagama doprinose za opće dobro nacije. Islam traži trpeljivost prema manjinama ne samo u rečima nego i delima. Predsednikov brat je pakistanski poslanik kod Svete Stolice. Među 130 narodnih poslanika dva su katolici, od kojih C. E. Gibbon, potpredsednik parlamenta. Na prvom državnom univerzitetu u Karaču poznati katolički fizičar A. d' Souza je postavljen rektorom. I neki drugi katolici, iako ih ima malo, zauzimaju važne službe u državnoj upravi.

Biblija na urdu jeziku. Urdu jezik je bio vojnički jezik nekadašnjih mogulskih vladara. To je jedan od vrlo rasprostranjenih jezika u zapadnom delu Indije, pomešan s persijanskim i arapskim izrazima, pisan arapskim, nešto promenjenim slovima. Ovim se jezikom služi Zapadni Pakistan a i muslimani u indijskoj državi. Na prevodu radili su katolički misionari: jedan Italijan, jedan Belgijanac, dva Holanđanina te dva pakistanska laika. Za podlogu su upotrebili jedan stariji pakistanski prevod izrađen po arapskom sv. Pismu. Prevod je bio ispisan rukom i fotokopijom u Rimu razmnožen. Kako ima taj prevod kritičke opaske i komentare, to ga vole i mnogi protestanti.

Arhipelag Guam na Tihom oceanu meri nekih 600 km² te je uglavnom po veri katolički. Taj arhipelag, grupa ostrva, pripadao je sve do 1898 godine Španiji. Za vreme drugog svetskog rata Japanci su zaposeli ostrva, proterali strane misionare. Ostala su jedino dva domaća svećenika. Jednog od njih japanski gestapovci su okrutno mučili tako da je u silnim mukama izdahnuo, i to zato, što se neustrašivo borio za čast žena i prava Crkve. Postoji nada da će taj misionar, provikar Duenas, biti prvi domaći mučenik Oceanije. — 1955 godine počela se graditi nova katedrala u Agana na Guamu, 37 novakinja stupilo je iste godine u novicijat, a 19 položilo prve zavete.

Tomlinsonov izveštaj. Pod vodstvom profesora Tomlinsona, jedna vladina komisija u Južnoj Africi proučavala je pet godina temeljito socijalne i verske prilike u zemlji. Kratak sadržaj tog izveštaja: Čak iz posvema kulturnih, ekonomskih i političkih razloga, pojačano misijsko delovanje predstavlja jedino moguće rešenje da se u Južnoj Africi očuva evropska civilizacija. Pokršteni Bantu su fizički, moralno i intelektualno visoko iznad poganskih sunarodnjaka, i čak iznad zapadno ali ne kršćanski odgojenih Crnaca. Dobra misijska politika je za Južnu Afriku dobra državna politika. Pojedinačno je u tom izveštaju spomenuta samo katolička Crkva. Posebno katolički misionari su sposobniji od drugih. Svi imadu državnu maturu i akademske studije s temeljitim znanjem bantu jezika. Pohvaljena je njihova revnost u znanju jezika. Među njima se ističu nemački misionari, od kojih 87% vlada jednim ili više bantu jezicima. Izveštaj dolazi do sledećeg zaključka: katolici imadu bolju metodu i zato veće uspehe. Njihova misionarska radinost označena je za odličnu. Uprkos malom broju oni rade 19 puta više u misijama nego drugi. Najveća prepreka širenju kršćanstva jeste podeljenost kršćanskih crkava. Sem različitih grana evropskih kršćana postoje 9 državno priznatih Bantu crkava. Sem toga postoji 1300 crnačkih sekti, koje su pomešale kršćanske, jevrejske proročke značajke s neznabožačkim elementima. Južna Afrika ne treba novih misijskih udruženja. Kršćani koji već žive u zemlji bi morali biti dovoljni za obraćenje neznabožaca. Tomlinsonov izveštaj konačno preporučuje: Država treba da jače podupire misije te da doprinosi obrazovanju belih i crnih misionara. Državna potpora neka se deli u odnosu prema belim članovima crkava. U zahvalu kršćanske crkve bi morale iz sveg srca podupirati državnu politiku o rasnoj i ekonomskoj segregaciji. Izveštaj je interesantan obzirom na ocenjivanje katoličkih misionara.

Nadbiskup Mc Cann kritikuje gornji izveštaj. Kršćanska kultura nije pitanje boje kože. Mi ne možemo ništa korisnijeg učiniti za Južnu Afriku, nego da Bantu Crncima posredujemo kršćansku kulturu. Preporučeno obaziranje na zajedničko dobro ne sme imati za posledicu prikraćivanje Crnaca. Gornji izveštaj predbacuje većini južnoafričkih kršćana nedostatak misionarskog duha. Kako bi onda mogli biti dovoljni samo domaći misionari? Zar se želi isključiti sve strane misionare? Planirano subvencioniranje misija u odnosu prema broju belih članova, praktično bi značilo favorizovanje reformatske crkve. Plan potpuno prelazi preko odgojnog značenja religije. Religija je više nego školski predmet. Religiozna i svetovna kultura treba da se međusobno isprepliću. Osnovna greška čitavog izveštaja jest misao da je misionar državni činovnik. Izveštaj cilja upravo na to, da opravda vladinu segregacijsku politiku. Iako u mnogome vrlo pozitivno ocenjuje katoličke misionare, sadržava ipak izvesne nazore, s kojima se katolička savest ne može složiti.

P. Urban Gross je za vreme drugog svetskog rata pilotirao zračnom tvrđavom. Sad je postao svećenik-dominikanac te će preuzeti službu pilota u ap. prefekturi Sokoto u britanskoj zapadnoj Africi.

Kršćani imadu najviše zemaljskih dobara. Izveštaj svetske zdravstvene organizacije govori da je na svetu oko 2 miliona lekara. U Evropi jedan lekar dolazi na 996, u Severnoj Americi na 946, u Južnoj Americi na 2.505, na Srednjem Istoku 4.898, i Aziji na 6.804, u Africi na 9.111 stanovnika. Proračunano je da Evropa i Severna Amerika traže za sebe oko 70% svetske proizvodnje artikala široke potrošnje. Amerikanci i Evropejci, naročito u Zapadnoj Evropi, imadu najvišu platu, najbolju prehranu, najskupocenije odelo, najveće kuće, najluksuznije i najbrže automobile, najbrojnije i najrečitije parlamente i najteže topove. Nije čudno da se uz to i najčešće nađu u ordinaciji kod lekara. Prema statistici, kršćani kojih je preko 800 miliona na svetu, poseduju najviše zemaljskih dobara; međutim pitanje je da li drže isto prvo mesto u praktičnom ispunjavanju glavne kršćanske zapovedi.

U glavnom gradu Meksika katolički su studenti iz autonomnog univerziteta Guadaljara priredili Marijansku procesiju. Tom su ih zgodom napali studenti državnog univerziteta liberalnog i levičarskog smera. Na obe strane bilo je i mrtvih i ranjenih. Izgredi su se ponavljali. Kalesov duh izgleda da još nije nestao u toj srednjoameričkoj zemlji.

Austrijski kancelar Ing Julius Raab postao je počasni vitez Nemačkog viteškog reda. Svečanoj predaji insignija, koju je izvršio hohmajstor prelat Dr Tumler, prisustvovale su mnoge visoke crkvene i državne ličnosti.

Papa je slao telegram nemačkim roditeljima koji su u Tieru održavali svoj zbor. U poslatoj poruci potsticao ih je, neka se uporno služe svim legalnim sredstvima da obezbede pravo roditelja na katoličke škole, naročito na katoličke učiteljske škole. Isto tako ih je upozorio da moraju paziti da budu sve ustanove, koje su stavljene u službu njihove dece, što bliže kršćanskom duhu.

Nedelja u očima austrijskih socijalista. Centralni organ austrijske socijalističke stranke „Arbeiterzeitung" piše protiv tekuće radne nedelje, koja crta svetkovanje nedelje, sledeće: „Ako ispravno razmislimo, nikakva cena nije previsoka za nedelju. Nedelja je luksuz, ali ljudi će nužno biti spremni da si taj luksuz i obezbede, ako dobro razmisle stvari. Cemu bi služio viši životni standard, kad bismo ga morali kupiti crtanjem nedelje, kad bismo se morali odreći onoga, što je čak necivilizovanim divljacima samo po sebi razumljivo: pravo da budu zajedno sa ženom i decom. Negde mora biti povučena granica, preko koje čovek ne može i ne želi više slušati zakon mašine . . ., jer mašina je zbog čoveka, a ne čovek zbog mašine".

Novi konkordat. Austrijska vlada je odredila sedamčlansku komisiju, 4 člana iz narodne, 3 člana iz socijalističke stranke, da zajednički prouče pitanje konkordata, da predlože osnovu za razgovore koji će se povesti sa Svetom Stolicom u cilju zaključenja novog konkordata.

Kardinal Višinski u domovini. Posle pet nedelja, provedenih u Rimu, kardinal Višinski vratio se 19 juna u Varšavu. Na putu kroz Poljsku narod je pozdravljao svog kardinala na stanicama tako da je voz imao dva sata zakašnjenja. Na varšavskoj stanici skupilo se blizu 20.000 ljudi, koji su oduševljenim ovacijama pozdravili na povratku svog natpastira. Pevanjem crkvenih i rodoljubivih pesama narod je otpratio kardinala do stolne crkve. U povorci vozili su sliku Gospe iz Censtohove, koju je Papa blagoslovio. Kardinal je onda u katedrali služio svečanu Misu. U govoru je istaknuo jedinstvo poljskog naroda, koje može samo Majka Božja ostvariti. Naglasio je da postoje nerazrušive veze između katoličkih Poljaka i svetog Oca. Narod je pozvao neka se čuva svega, što bi moglo poremetiti mir.

Ujedinjenje Evrope. Prilikom evropskog kongresa u Rimu od 10—13 juna, Papa je održao kongresistima govor, u kome je dao izraza svojoj radosti što se istrajno radi na postizavanju ovog velikog cilja. S kršćanskog stanovišta stvaranje ujedinjene Evrope mora poštivati izvesne moralne zakone: Ona dobra koja izražava izraz domovina, nadalje prirodne vrednosti, pravo pojedinaca i prava porodice moraju biti zaštićena i očuvana. Uz rad na ostvarenju većih materijalnih interesa, mora se širiti i velika kršćanska ideja o jedinstvu čitave ljudske zajednice te o pravu svih ljudi da budu dionici zemaljskih dobara. Duhovno nasledstvo Evrope, koje se tokom stoleća razvijalo na kršćanskim osnovama, može biti sutra opet odlučujući činilac njene povesti. Evropa se ne sme povući u sebe, nego mora da deli svoja bogatstva drugim narodima, osobito afričkim, koji već kucaju na vrata svetske istorije.

Vojnici u Lurdu. U Francuskoj je ušlo već u običaj da katolički studenti hodočaste svake godine za Duhove u Sartre; a vojnici svake godine od drugog svetskog rata na ovamo u Lurd. Ove godine došla su 22 specijalna vlaka vojnika kako iz Francuske, tako i iz Tunisa, Maroka i Alžira; ukupno 30.000. Svaki vojnik, koji je hteo da hodočasti, morao se sam javiti svome vojnom svećeniku, uplatiti sam putne troškove. Sudeći prema obavljenom hodočašću, valja priznati da se u mladim vojnicima, koji vrše tešku vojničku službu, sve više budi verska svest. Gotovo dve trećine vojnika se pričestilo u Lurdu. Od toga je bilo, prema mišljenju vojnih svećenika, 40% takvih koji se nisu pričestili sve od prve svečane pričesti. Pobožnosti su bile kratke, kako bi se vojnicima ostavilo više slobode za ličnu inicijativu i pobožnosti. S vojnicima su bili u Lurdu mnogi oficiri sa sedam generala, velik broj vojnih kurata sa glavnim vojnim svećenikom kardinalom Feltinom na čelu.

Klaverijanke otvaraju u Ugandi posebnu štampariju gde će izdavati i štampati dva ne-

deljna časopisa, dva mesečnika i ostale knjige koje će pisati i prevoditi tamošnji domaći svećenici.

U Amsterdamu su se tri nedelje uzastopce u martu vršile nočne procesije u potpunoj tišini u počast presv. Oltarskog sakramenta. Više hiljada vernika učestvovalo je u tim procesijama.

Iz Meksika otišlo je 30 svećenika u SAD u duhovnu pastvu meksikanskih sezonskih radnika, koji su zaposleni u američkim farmama.

Ove godine preko francuskog radija i televizije držao je korizmene propovedi crnački svećenik Robert Šastre, rodom iz Dahomeje. Kroz pet nedelja govorio je o pokori i obraćenju. Naglasio je: ranije su vaši misionari dolazili k nama, sada mi dolazimo k vama, ali svi govorimo isto.

1955 godine u katoličkoj Crkvi posvećeno je bilo 6.200 mladomisnika.

U misijskom seminaru lazarista u Parizu otkrivena je ploča onim članovima družbe, koji su u zadnjim godinama žrtvovaai svoje živote za veru. Uklesano je 39 imena.

Osmi kongres Krista Kralja (kakav se vršio 1939 u Ljubljani) održaće se ovog augusta u Fatimi. Tema kongresa: Kristovo kraljevstvo u sadašnjici. Kongres će zaključiti portugalsko narodna hodočašće pod podstvom lisabonskog kardinala.

U Austriji se 60 radnika i nameštenika priprema na svećeničko ređenje. Preko dana su zaposleni, a uveče i u drugo slobodno vreme uče, te se spremaju za državnu maturu, jer će moći tek posle položene mature nastaviti svoje studije u bogosloviji i postići svoj cilj.

Koreja. U vreme korejskog rata Pavao Kim, župnik iz Hamyonga pobegao je iz zatvora. 25 dana krio se ispod crkvenog patosa, pod daskama. Neki vernici su znali za njegovo skrovište te su donosili hranu. Jednom mu saopšte da je jedan vernik na umoru. Župnik se smatrao dužnim da umirućeg providi. Presvukao se u žensko odelo, napustio skrovište i podelio bolesniku sveto pomazanje. Drugi puta je izašao da pokrsti neku familiju. Upravo u to vreme neprijatelji su crkvu zapalili, i tako se župnik svojom odvažnošću spasio sigurne smrti.

Općinsko veće. Landevery u Engleskoj izabralo je mesnog katoličkog župnika za predsednika opštine. Taj je slučaj toliko interesantniji, pošto su svi većnici potestantske vere.

Zrela za žetvu. Engleski publicist Daglas Haid je posetio Južnu Koreju te imao priliku da posmatra tamo versko proleće. Na pitanje: kako protumačiti poletan verski život u Koreji, dobio je ovakvo tumačenje: Rat je naučio nas Korejance da život mora imati dublji smisao nego samo ovu vanjsku lupinu. Upoznali smo da poganstvo ništa ne pomaže čoveku u stisci i nevolji. Primer američkih katolika, naročito njihovo vladanje pod Misom, učinilo je na nas jak utisak. Američka Karitas je podelila nama Korejancima bez obzira na veru mnogo pomoći. I konačno naš narod oseća veliko poštovanje pred katoličkim svećenicima, pošto su neženje. Kod nas se od vajkada smatralo da je celibat vezan s izobrazbom i sa svetošću.

POLJE

„Pole mi stoji, oj Marija,
pole široko, aleluja!"
(Zagorska narodna popljevka)

Kada stignem do svojeg nebeskog polja,
pogledat će Krist, kako je ono uzorano.
Tad će mi suditi Njegova sveta volja,
svjedoci će biti moji žuljevi i čelo zborano

Pitat će me prvo Krist, jesam li trpio od mača,
od ognja, od oholosti, od nepravde i bijede.
Gledat će u oči pravo mene, slabog orača,
I znat će da su mi zasluge tako jadne i blijede.

Polje svoje vječnosti nisam orao duboko.
Neće mi dozrijeti bogato zlatni klasovi.
Nije se dosta znojem zalilo čelo, ni zasuzilo oko
niti su mi sa usana uvijek zvonili istine glasovi

Žetva će biti takva, kakvo bijaše oranje.
Polje mi stoji, oj Marija, polje široko, Mati!
Škrta bi žetva, bila. Al' Božje smilovanje
uz moju šaku žita, stotinu svojih će dati.

Biskup koji je propovijedao pod lipom

(Blaženi Augustin Kažotić)

„Ja ću uvijek o vama samo pričat
što se plugom dovijate kruhu.
Da svega plemstva stup je — plemstvo pluga".

Đuro Arnold

Pastiru učeni, biskupe blaženi,
još zlatne pčele zlatnu lipu sišu.
Tragovi tvoji nisu pogaženi,
Bugrovac, Cernik[1]) lipama mirišu.

U lipa hladu, uz brujanje pčela,
govorio si puku seljačkome,
ponio teret njegova raspela
u službi Bogu i narodu svome.

Skupljao znanje uz obale Sene,[2])
ko radilica pčela prah sa cvijeta,
znanosti vječne cvat koji ne vene
domovini si donio iz svijeta.

Danas, pod svodom Tvoje katedrale,
uz molbe gradskih i seljačkih ljudi,
ko zvijezde srca uzdasi se pale:
„Ti zagovornik pred Kristom nam budi!"

Pozlati želje seljačkog puka
nebeskim medom ispod rajskih lica,
a na toj zemlji, punoj zla i muka,
nek nađe snagu pokraj Tvojeg kipa!

Ti blaženiče zemlje nam seljačke
prvu Ti crkvu podiglo je selo,
molitve sela patničke, junačke,
vječnim su vijencem ovile Ti čelo.

---

[1]) Mjesta u kojim je bl. Augustin Kažotić, kao biskup zagrebački propovijedao pod lipom, u polju.

[2]) Studirao teologiju u Parizu.

UREDNIKOVA POŠTA

DAL. Pitanje: Tko su adventisti? Kada su se pojavili? Što uče i koje su njihove zablude? Odgovor: Početnik adventističke sekte je američki farmer William Miller (1782—1849), koji je prvo bio bezverac, onda je postao oduševljen baptist, a kasnije čitanjem proročke knjige Danijelove i Otkrivenja sv. Ivana uhvatila ga misao bliskog dolaska Kristova na zemlju. Najači odjek u svetu dobila je adventistička sekta »Adventisti sedmog dana«, koja je isto nastala u Americi 1853 pod duhovnim vodstvom bračnog para James i Ellen White. Ta je sekta najviše rasprostranjena po svetu. — Ovi poriču prirodnu besmrtnost duše, uče hiljadugodišnje kraljevstvo Kristovo na zemlji, koje treba uskoro da se ostvari, odmah kad dođe Krist na svet. Oni traže krštenje odraslih uronjavanjem, svetkovanje subote, uzdržavanje od svinjskog mesa, alkohola, narkotičnih sredstava, traže davanje desetine itd. Njihov sistem je dakle sastavljen od kršćanskih i jevrejskih elemenata te raznih zdravstvenih propisa. Sveto pismo tumače potpuno samovoljno. Sekta je proizašla iz protestantizma.

G. M. Odgovor: Ako imate ozbiljnu želju da se posvetite Bogu u svećeničkom zvanju posavetujte se sa svojim duhovnim pastirom. On vas pozna, pa će najlakše dati odgovarajući savet.

S. Z. Pitanje: Da li je moguće kazati: »Vjera u stvaranje živih bića prepustila je mjesto točnom poznavanju povjesti njihova razvoja.« Odgovor: Jasno, naučni svet ne fantazira više o raznim hipotezama o samorodnji živih bića, nego ga više interesira proučavanje živih bića samih. No, to naučnike ne sprečava da ne bi primetili iza svih tih zbivanja njegova svemoćnog Tvorca. Bivši predsednik Akademije prirodnih znanosti u New Yorku A. Gressy Morrisson nije se stideo kazati: »Stojimo tek u svitanju znanstvenog doba i već se sve jasnije očituje svakom novom znanstvenom spoznajom delo misaonog stvaralačkog Duha.«

2 Pitanje: Šta da kažem onome koji poriče postojanje duše te drži da je duša Crkvi samo sredstvo za porobljavanje svijeta? Odgovor: Oko 400 godina pre Krista grčki filozof Platon, napisao je knjigu Fajdon u kojoj divno raspravlja o besmrtnoj ljudskoj duši. Nerazumljiva je kultura, ako se odbaci njen tvorac besmrtni ljudski duh, koji ima sposobnost da misli i slobodno odlučuje. Ako svet ne bi bio suočen sa jačim porobljivačem od katoličke Crkve, svet bi bio pošteđen od ratova.

3. Pitanje: Kako da zaštitim svoga sina, učenika srednje škole, pred velikom opasnošću za njegovu veru od sredine u kojoj se mora kretati. Ranije se rado molio, pohađao veronauku, dolazio na svetu Misu, sad mu je sve to postalo tuđe. Šta da činim? Odgovor: Problem verskog nehaja među radničkom, srednjoškolskom i visokoškolskom omladinom postojao je i u prošlim decenijama. Sredina: škola udžbenici, profesori, drugovi, život u velikim gradovima itd, sve to vrlo jako utiče na ideološko formiranje omladinca. Narodna poslovica kaže: s kim si, takav si. Sada ćete bolje razumeti katoličku Crkvu, koja svuda na svetu traži za svoje vernike katoličke škole, gde bi vladala takva sredina koja pogoduje veri. I u datim prilikama Božjom pomoću, saradnjom roditelja može se mnogo učiniti. Roditelji moraju sami svojoj deci davati dobar primer kršćanskog života, u svakoj prilici pokazati, da je vera najveća svetinja, koje se sami ne stide, nego su spremni za nju sve žrtvovati. U takvoj katoličkoj kući se moli zajednička sveta krunica, koja ne otpada, iako imaju gosta. Katolička kuća drži svetkovanje nedelja, blagdana, šalje decu na veronauku, gde će ih duhovni pastir sve dublje uvoditi u divni svet vere te im rešavati svakojake prigovore i poteškoće, na koje deca u životu nailaze. Saradnjom svih pozitivnih činilaca te Božjom pomoću i danas je moguće u omladini spasti veru i kršćanski život, iako je istina da je broj svećeničkih i redovničkih zvanja opao kao i broj osvedočenih katoličkih intelektualaca.

M. Odgovor: Ako je Vaša kćerka časna sestra sa večnim zavetima, ne možete je bez teškog greha nagovoriti da pogazi svete zavete. Ako je međutim ona bez Vašega odobrenja izašla sa posebnim razrešenjem od više crkvene vlasti od večnih zaveta, onda se ona može udati, a Vi strpljivo nosite stvari koje se ne mogu ukloniti ni promeniti.

C. M. D. Pitanje: Citam katoličke časopise te zapažam da zastupaju katkada oprečna mišljenja. Šta je pravo, kakvog smera treba da se držim? Odgovor: Po Božjem pravu u katoličkoj Crkvi Papa i biskupi su nosioci živog nepogrešivog učiteljstva. Svaki katolik, bio svetovnjak ili svećenik je u savesti dužan slušati i držati se živog crkvenog učiteljstva. Vrlo je sumnjivo, gotovo nerazumljivo, ako katolički ideolog ne mari za stanovište tog živog učiteljstva u važnim svetskim i svakodnevnim pitanjima, koja zadiru u veru i moral. Francuski su biskupi u svom priručniku o ideološkim skretanjima današnjice naročito istakli važnost nauka o Crkvi i o njenom živom učiteljstvu.

Uč. Pitanje: U čemu je bilo jezgro borbe između francuske vlade i pape Pija X? Odgovor: U Francuskoj je uticaj masonerije na javni život tako porastao, a položaj katolika zbog podeljenosti u monarhiste i republikance toliko oslabio, da su neprijatelji Crkve uspeli sprovesti svoje planove: prekid diplomatskih odnosa sa Svetom Stolicom, rastavu Crkve i države, konfiskaciju sveg crkvenog imanja, Crkvu uopšte nisu više priznavali kao javnopravnu organizaciju. Vlast je izdala zakon o bogoštovnim zajednicama, prema kome imaju vernici pravo da se udruže u imenovana društva, koja su u svemu podređena državnim propisima, rade pod nadzorom državnih vlasti, ali država je spremna ustupiti u besplatnu upotrebu bogoslužne prostorije. Sveti papa Pijo X je vrlo dobro znao za očajno težak položaj francuskih katolika, ali ipak

nije mogao dopustiti da bi Crkva prihvatila izvesne olakšice koje je država pružala zakonom o bogoštovnim društvima te da bi za cenu tog tanjurića sočiva prodala svoju duhovnu slobodu. Stoga je energično odbio pomenute zakone, zabranio katolicima osnivanje bogoštovnih zajednica. Istorija je opravdala papin postupak. 18 godina kasnije papa Pijo XI je 1924 godine potvrdio za biskupijska udruženja, koja su se brinula za materijalnu stranu Crkve.

K. B. Odgovor: Govoriti o štetnom uticaju meseca na decu, o štetnosti seče drveta pred punim mesecom, sve to spada u svet običnog sujeverja.

2. pitanje: *Orijentacija nam nedostaje u svakodnevnom životu. Lik praktičnog katolika u modernoj eri, brak i zajednica, odgoj dece, sport i zabava, film i štampa. Zar ne bi mogla „Blagovest" donositi kratke ocene filmova, knjiga i opće pomoći katoliku da zauzme ispravan stav u tolikim konkretnim pitanjima?* **Odgovor:** *Priznajem da bi bilo štošta potrebno, ali za sve to bi trebalo više saradnika, više hartije, više hrabrosti da se u svemu iznese katoličko stanovište. Uprkos svim slabostima i nedostacima nadam se da nismo nikada u našem mesečniku skrenuli s katoličke linije. Uvek smo isticali katolička načela. Sve u svemu, zahvalan sam Vam za Vaše savete. Čovek uvek nešto nauči.*

P. K. Odgovor: *Katolička Crkva nije se nikad izjasnila u načelu protiv smrtne kazne. Zadržavanje odnosno ukidanje smrtne kazne je stvar državnog zakonodavstva. Smrtna kazna streljanjem ili vešanjem svakako je teža kazna od doživotne robije.*

D. Č. Pitanje: *Je li dobro moliti u Malom oficiju odmah ujutru sve dnevne časove: prvi, treći, šesti i deveti? Šta znače ti časovi?*

Odgovor: *Ovo brojanje časova ostalo je još od onog vremena, kada ljudi nisu imali satova, nego su dan delili na 12 delova. Prvi čas je počeo izlaskom sunca, u šest sati je bilo u podne, a uveče, zalaskom sunca bilo 12 sati. Tako su delili dan i svetopisamski pisci. Kako je Bog Gospodar svega, to su se već u Starom zavetu posvećivali Bogu molitvom i dnevni i noćni časovi. Takvu je praksu preuzelo i kršćanstvo. Već „Apostolske konstitucije" govore: „Molite se ujutru, u treći, šesti, deveti čas, uveče i rano ujutro kad petao zapeva". I svećenici mogu iz svakog pametnog razloga obaviti svoje dnevne hore već ujutro; koliko više onda laici, koji dragovoljno mole Mali oficij.*

Nakane Apostolata molitve za august. — Opšta nakana: molimo se presvetom Srcu Isusovu, da tehnički napredak ne bi smanjio svest odgovornosti za vlastiti i tuđi život. Misijska nakana: molitva za katoličke institucije u Australiji koje su posvećene višim školama.

LITANIJE SRCA MARIJINA

Srce Marijino,

Goro najljepša, kojoj je podnožje:
majčinstvo božansko;
Do posljednjeg daha rastući miomirise;
Moste živi između Staroga i Novog Zavjeta;
Naramče Malog Isusa, jača od cedra
libanskog;
Nekrvna žrtvo pod križem;
Pobjedniče Golgote, ponizni anđele
Uskrsnuća;
Grano maslinova, što si privukla požar
Duha Svetoga;
Ljiljane Isusov, koji su anđeli u rajski vrt
presadili;
Zilo zlata, koja spajaš srce čovjeka i Boga;
Drvo života, u kojemu su urezana imena
pravednika i grešnika;
Uljanice između neba i zemlje;
Skoljko sa blagoslovljenom vodom;
Tiho pristanište, prema kojemu brodovi
očaja plove;
Beskrajna ljubavi, koja stvaraš igračke
za veliku, ostavljenu decu;
Domaćice napuštenih;
Nedeljna haljino siromaha;
Sunce bolesnika;
Zvončiću slatki za djecu, koja idu u nebo;
Prozore pun rose nad plamenom čistilišta;
Kućo živih i mrtvih;
Procesijo stoljeća prema oltaru
Vječnog Milosrđa.

Katana. U prašumi Konga izvodila se nova misna kompozicija, koja upotrebljava motive domaće urođeničke muzike. Misu su pratili s Tom-tom trubama, a pevale su redovnice Crnkinje iz novicijata u Katani.

Fatima. 1956 godine u Fatimi, u kapeli ukazanja služeno je 3.237 sv. Misa, u bazilici 4.000. Venčanja je bilo 580, a krštenja 75.

Duhovne vežbe za muškarce. U SAD svake godine oko 2 miliona muškog sveta obavlja duhovne vežbe. Pre 20 godina njihov je broj iznosio tek 4.000. Prosečno svaki peti čovek dakle obavlja godišnje duhovne vežbe.

U opatiji Gottweig kod Beča, američki glazbeni istoričar Robin Landon slučajno je pronašao Haydnovu latinsku Misu: „Rorate coeli desuper", kojoj se pre 200 godina zameo trag. Haydn ju je komponovao u prvim godinama svog umetničkog stvaranja.

Obaveštenje: Uprava lista moli poverenike da šalju mesečni iznos za prodate primerke svaki mesec, kao što primaju i čekovne uplatnice. Nemojte zadržavati naš novac kod sebe!

BLAGOVEST izdaje Nadbiskupski Ordinarijat u Beogradu. — Odgovorni urednik: Dr Janez Jenko, konzultor. — Uredništvo i uprava: Beograd, Svetozara Markovića broj 20. Poštanski fah 524. — Tekući račun 10-KB-33-Ž-410. Štampa: Štamparija „DOZ" — Beograd — Zmaj Jovina br. 39 — Telefon 20-268

Poštarina plaćena u gotovu
GOD. XXVI BROJ 9 BEOGRAD, SEPTEMBAR 1957 CENA 20 DIN

BLAGOVEST

VERSKI MESEČNIK

SVETA AGNEZA I SV MONIKA

Burkart Albert

POUZDANJE I JAKOST U KRISTU

Poslanica 12. nedjelje po Duhovima (ove godine pada na prvu nedjelju u ruinu), može nam se učiniti donekle neshvatljiva, ako je ne promatramo u povijesnim okolnostima, koje su je izazvale. Uzeta je iz drugog pisma svetog Pavla Korinćanima (3, 4—9):

Braćo! Takvo pouzdanje po Kristu imamo u Boga, ne kao da bismo mogli što prosuđivati sami od sebe, nego je naša snaga od Boga, koji nas je učinio sposobnim slugama Novoga Zavjeta. Ne po slovu, nego po Duhu, jer slovo ubija, a Duh daje život. Ako je služba smrti, izražena slovima na kamenju, bila tako slavna, da Izraelovi sinovi nisu mogli gledati Mojsijeva lica radi prolazne slave njegova lica, kako da ne bude slavnija služba Duha? Jer ako je slavna služba osude, daleko je slavnija služba pravde.

1. Korintska je crkva bila jedna od „najburnijih" kršćanskih zajednica prvog vremena. Tu su živjeli vjernici, koji su došli iz poganstva i židovstva, po staležu vrlo različiti, a i po kulturi. Život u glasovitom, velikom i razvratnom gradu utjecao je donekle i na kršćane. Umiješali su se i zavidni Židovi, koji su poslali svoje izaslanike, da bi kako pokvarili Pavlov posao i odvratili od njega vjernike.

Ti su Pavlovi protivnici nastupali različitim lažnim tvrdnjama. Govorili su osobito, da je Pavao nestalan, a s druge opet strane nasilan i drzak. Pavao se zato mora braniti od ovih protivnika. Iz njegove obrane možemo otprilike vidjeti, što su mu sve protivnici prigovarali. U odsjeku, koji služi kao misna poslanica, Pavao pokazuje, da Apostoli imaju neograničenu smionost i pouzdanje, jer se oslanjaju na samoga Boga, koji ih u svemu pomaže. Po sebi su slabi i nevješti, ali Bog im daje sve ono, što ih čini sposobnima za apostolsku službu. Ta je služba kudikamo uzvišenija od starozavjetne službe. Ono je bila služba smrti, a Apostoli izvršuju službu vječnog života, jer svojom službom dovode ljude u vječni život.

2. U svijetlu ovih podataka riječi poslanice postaju nam jasne. Apostol nastupa s velikim pouzdanjem u Boga, radi Isusa Krista, koji mu je zaslužio to pouzdanje i tu smionost u apostolskom radu. Sam po sebi Pavao je slab i nespretan. Sva mu apostolska sposobnost dolazi od Boga. On po sebi nije sposoban stvoriti nikakva korisna zaključka za svoj apostolski rad. To znače one riječi: nismo sposobni prosuđivati, zamisliti nešto sami od sebe. Sve nam dolazi od Boga. On nas je učinio sposobnima, da budemo slugama Novog Zavjeta.

Novi Zavjet odmah potsjeća Pavla na Stari Zavjet, koji je po svojoj vrijednosti i dostojanstvu daleko za Novim Zavjetom. Stari je Zavjet imao skup propisa, napisanih u knjizi Zakona. No ti propisi, ta slova nisu davala ljudima ujedno i snagu, milost, da sve propise Zakona uzmognu i obdržavati. To je najveća slabost starozavjetnog Zakona. A u Novom Zavjetu nije Bog samo dao neke propise, nego po Svetom Duhu i po zaslugama Isusovim daje neprestano i snagu, da sve te propise izvršujemo.

3. Po ovoj razlici Novi je Zavjet kudikamo uzvišeniji od Starog. Iz toga slijedi, da su i službenici Novog Zavjeta iznad službenika starozavjetnih. Kad se Mojsija vratio sa Sinaja sa zakonskim pločama, njegovo je lice od blizine Božje bilo tako sjajno, da ga sinovi Izraelovi nisu mogli gledati. No cijela služba Mojsijina i sva njegova slava bila je samo prolazna. „Služba Duha" mora svakako biti mnogo slavnija po svojoj vrijednosti, mnogo uzvišenija. Stari je Zavjet po svom Zakonu ljude mogao samo upozoravati, što je grijeh, ali im nije mogao davati milosne pomoći, da se grijeha oslobode i čuvaju. Novi Zavjet, naprotiv, daje tu pomoć, oslobađa dušu od grijeha i čuva je od novih grijeha, čini ljude pravednima pred Bogom. Dakle on ima neizmjerne prednosti pred Starim Zavjetom.

4. Tako je Pavao morao braniti ugled novozavjetnih apostola pred napadajima uskogrudnih pristaša Starog Zavjeta. Mi živimo danas u posve drukčijim prilikama. No ipak i za nas ova misna poslanica ima mnogo pouke. Prije svega nas potsjeća na ovu važnu istinu: svećenici, službenici Novog Zavjeta, nemaju svog dostojanstva ni temeljne svoje vrijednosti po nekim svojim zaslugama. Zato ne treba u njihovim službenim činima, osobito u njihovim propovijedima, tražiti neku njihovu ljudsku vještinu i umješnost, nego treba paziti sa svom poniznošću duha i ljubavlju prema istini, na Kristovu nauku, koju oni navješćuju, i na Kristove Sakramente, koje oni dijele vjernicima kao Kristovi sluge.

Pavao veli, da mu sva sposobnost, da bude Apostol, dolazi od Boga. Svaka dobra misao za apostolski rad plod je Božjeg djelovanja. Crkvena je nauka iz toga zaključila, da je takva Božja pomoć potrebna za svaku misao, za svaku odluku, za svaki čin naše duše, koji nas dovodi spasenju. To znači, da bez Božje milosti ne možemo ništa učiniti, što bi imalo vrijednosti za nadnaravni život. Moramo dakle biti uvijek ponizni i pažljivi na to divno, skrovito i tiho ali ipak tako ustrajno djelovanje Božje milosti u našim dušama.

Žrtva sv. Mise

SREDIŠTE KRŠĆANSKE POBOŽNOSTI

Tiha Misa. — Crkva nije gotovo ništa propisala na koji način imaju vjernici sudjelovati kod tihe svete Mise. Sv. Otac pozivlje u enciklici „Mediator Dei" biskupe, da na području svoje biskupije odrede najzgodniji način, kako će vjernici sudjelovati kod sv. Mise. Naši biskupi su to odredili na zajedničkome zasjedanju u Zagrebu listopada 1956. Kroz zadnjih nekoliko decenija pod uplivom liturgijske obnove primljena su u praksu ova tri oblika:

1. Duhovno sudjelovanje. — Vjernici se mogu za vrijeme sv. Mise združiti s Kristom i Crkvom, ako mole iste molitve, koje svećenik moli. Danas je misal preveden gotovo na sve žive jezike. Služeći se prijevodom misala vjernici mogu duhovno sudjelovati u sv. Misi i obaviti prikazanje samih sebe te primiti sv. Pričest s onim mislima i osjećajima, koje liturgija toga dana predlaže. „Cvrsto valja držati i popularizirati misao, da vjernici, kad prisustvuju sv. Misi i uopće liturgijskim funkcijama, ne mole pod sv. Misom ništa drugo, nego samo sv. Misu" (Kniewald). To se lijepo slaže s onim, što piše sv. Otac: „Dostojni su hvale oni, koji s nakanom, da bi kršćanski puk lakše i korisnije sudjelovao kod euharistijske žrtve, nastoje mu zgodno dati u ruke Rimski misal, tako da vjernici ujedinjeni sa svećenikom istim njegovim riječima i istim osjećajima Crkve s njime mole".

2. Sudjelovanje zajedničkim recitiranjem. — Kako je rasla ljubav prema liturgijskoj molitvi, tako je sve više rasla i želja, da ono, što je bilo dozvoljeno

pojedinim vjernicima bude dozvoljeno činiti i zajednički. Sv. Stolica je prepustila biskupima, da — prema uvidavnosti — daju takovu dozvolu, a samo je zabranila zajednički recitirati riječi kanona. Recitirana Misa lijepo izrazuje i uzgaja duh kršćanske zajednice, združuje vjernike sa svećenikom na oltaru, a uza sve poteškoće i nezgodne strane mnogo se raširila po katoličkom svijetu. Mnogi biskupi su je preporučili pače i naredili u svojim dijecezama.

Za primjer može poslužiti uzorna instrukcija Louisa Rastouill-a biskupa u Limoges-u, pa iz nje donosimo nekoliko izvadaka: „I s k u s i v š i: kao župnik u jednoj radničkoj župi svaki dan kroz dvije godine, kao biskupski upravitelj društva, tokom duhovnih vježaba, rekolekcija, tečajeva sa 500—1.500 djevojaka, prigodom općih manifestacija najrazličitijih kongresa, kao biskup u mnogim crkvama i kapelama tokom raznih prigoda: 1. da ovaj običaj uvijek živo zanima prisutne, 2. da on navodi vjernike, da češće pohađaju sv. Misu, 3. da ih poziva neka se približe svetištu, da bolje mogu pratiti svete obrede, 4. da vrlo ubrzava broj osoba, koje prate sv. Misu iz misala, 5. da sve bolje poučava pobožne duše o duhovnom bogatstvu sv. Mise, 6. da pobuđuje na češće i revnije primanje sv. Pričesti. P o z i v a m župnike i duhovnike: 1. da svugdje, gdje je moguće organiziraju prvi stupanj recitirane Mise tj. zajedničko odgovaranje s ministrantom ili bez njega, 2. da se prema mogućnosti postigne drugi stupanj recitirane Mise tj. osim molitava prvoga stupnja neka se recitira sa svećenikom Gloria, Credo, Sanctus i Agnus Dei, 3. dodati uvijek (gdje se može) prije pričesti Confiteor i sa svećenikom Non sum dignus. To će za nas biti treći stupanj recitirane Mise.

U v j e t i za recitiranu Misu: sa *svećenikove strane:* 1. izgovarati jasno i razgovjetno molitve, na koje će vjernici odgovarati, 2. ostaviti prisutnima vrijeme za odgovor, 3 rastumačiti vjernicima sv. Misu s teološkog, liturgijskog i praktičnog gledišta, 4. prozvati vjernike, da imaju svakdanji misal, pače im pomoći u nabavljanju, 5. naučiti vjernike, kako će se služiti misalom, 6. opskrbiti pobožne osobe liturgijskim kalendarom na narodnom jeziku, 7. svaki dan na oglasnoj ploči kod ulaza u crkvu objaviti Misu dana, 8. vjernicima dati dovoljno svijetla, da mogu lako čitati. — Sa *strane vjernika:* 1. imati svagdanji misal i naučiti se njegovoj uporabi, 2. naučiti odgovore Mise čitajući ih s drugima, 3. svrstati se naprijed, što bliže svetištu, 4. nastojati, da se odgovara u isto vrijeme s drugima.

Zivo želim, da se praksa recitirane Mise generalizira po cijeloj biskupiji Creuse i Haute Vienne, i to metodički, razborito, uredno".

Kod nas u mnogim župama prilike nisu dozrele, da bi se moglo ostvariti skladno zajedničko recitiranje, ali će to biti moguće u zatvorenim zajednicama (samostanima, zavodima isl.). Recitirana Misa ne smije potisnuti svečanu pjevanu Misu, koja je najidealniji oblik liturgijskog sudjelovanja vjernika kod oltara, dok je zajedničko recitiranje sredstvo, za kojim treba posegnuti onda, kada nije moguće ili nije zgodno držati svečanu sv. Misu. „Sv. Misa, koja se obavlja tako, da vjernici i svećenik izmjenično mole, ne može nipošto zamijeniti svečanu sv. Misu; jer ova — makar se obavljala samo u prisutnosti svetih službenika — radi svojih veličajnih obreda i radi sjaja ceremonija ima svoje osobito dostojanstvo" (Sv. Otac u enc. Mediator Dei).

3. — *Sudjelovanje molitvom i pjevanjem.* — Vjernici mogu kod sv. Mise sudjelovati i na taj način, da nešto recitiraju a nešto pjevaju. Ovaj se oblik osobito raširio po Njemačkoj poslije katoličkog dana u Beču god. 1933. Konačno odobrenje dobio je reskriptom Sv. Stolice od 24-III-1943, kojim je pripušteno razboritosti biskupa, da prosude, je li ga zgodno uvoditi ili nije. Kad se nešto pjeva preko tihe sv. Mise, treba pred očima imati uvjet, koji traži MSD „da ove pjesme budu dobro prilagođene svakom dijelu Zrtve". Treba također paziti, da se ništa ne pjeva za vrijeme onih djelova, koje svećenik ima glasno recitirati.

Kao priručnik za ovakovo zajedničko moljenje i pjevanje sv. Mise može poslužiti „Sveta Misa" (dr. R. Silić, Sarajevo 1957) i „Pristupam k oltaru Božjem" (Đakovo 1957) ili nešto slično.

+

U nastojanju, da kršćanski puk što bolje razumije i što aktivnije sudjeluje kod sv. Mise, nije najvažnije, koji će se oblik sudjelovanja u praksi primijeniti, nego prije svega treba nastojati, da sve to bude u onom duhu, što ga traži enciklika Mediator Dei:

„Treba pohvaliti i one, koji nastoje, da liturgija i vanjskim načinom bude sveti čin, u kojemu će svi prisutni stvarno sudjelovati. A to može biti na razne načine: kad naime sav narod, po pravilima svetog obreda, ili skladno odgovara na svećenikove riječi, ili pjeva pjesme, koje se slažu s raznim djelovima žrtvovanja, ili čini i jedno i drugo, ili napokon, kad u svečanim Misama naizmjenice odgovara na riječi Kristova službenika i ujedno pjeva liturgijske pjesme... Premda mogu biti različni izvanji oblici i prilike, kako kršćanski narod sudjeluje kod euharistijske Zrtve i drugih liturgijskih čina, ipak treba sa svom pomnjom ići za tim, da se duše prisutnih što uže sjedine s Božanskim Otkupiteljem".

BISKUP FULTON JOHN SHEEN

Biskup Sheen je irskog porijekla. Rodio se u El Paso u Illinois u SAD 8 svibnja 1895. God. 1919 postao je svećenik, a 11 lipnja 1951 bio je u Rimu posvećen za biskupa. On je sada pomoćnik glasovitog nadbiskupa New Yorka, kardinala Spellmana.

U Sjevernoj Americi je opće poznat, jer svi rado slušaju njegove govore svake sedmice na televiziji. On je propovjednik koga se rado i najviše sluša. Kad govori na radio, računa se, da ga sluša preko 10 miliona Amerikanaca. Kulturni svijet ga također pozna, jer je napisao pedesetak knjiga. Ljudi ga rado čitaju jer savremeno piše. Njegove se knjige tiskaju na stotine tisuća primjeraka, a prevedene su na mnoge jezike. Piše i govori jednostavno, pa i kada rješava teška filozofska i vjerska pitanja.

U svim raspravama pokazuje uvijek poštovanje prema protivniku. Sheen kaže: „Svaki čovjek ima u sebi nešto dobra".

Biskup Sheen ima četiri doktorata. Predavao je na katoličkom univerzitetu u Luvenu u Belgiji, pa na „Angelicum"-u u Rimu i Londonu. Bio je rektor filozofskog fakulteta na katoličkom univerzitetu u Washingtonu. Propovijedao je u Londonu, a često u New Yorku, u katedrali sv. Patrika, koja može da primi 7.000 osoba. S vremena na vrijeme se svijet začudi i divi, kada Msgr Sheen predvodi ka krstionici katedrale čete obraćenika, da ih krsti, a to su bezvjerci, Židovi, neopogani. Prima do sto hiljada pisama mjesečno i rješava svaki dan brojne ženidbene slučajeve. Njegova je kancelarija ogroman biro s brojnim namještenicima, jer treba rješavati toliko pošte.

Često uvečer govori na nacionalnom radiju New Yorka Rusima, onima, koji traže Boga. Govore improvizira. Govori pametno, prijatno, od srca k srcu. Na pr.: „Ljubljeni ruski narode, mi te ljubimo. Mi molimo za tebe, i da tvoja zemlja bude opet nazvana Sveta Rusija..." Svako jutro misi sa zlatnim kaležem, kojega je neki njegov židovski prijatelj kupio od komuniste u SSSR i darovao biskupu Sheenu. Ovaj je kalež prije služio ruskim svećenicima, a sada biskup Sheen, u korizmi, svaki ponedeljak s njim prikazuje sv. Misu za obraćenje ruskoga naroda. On veli: „obraćenje Rusije treba tražiti s molitvom, a nipošto u ratu". Nije mnogo i biskup Sheen je išao u Japan. Primio ga je car. Bude zamoljen, da bi govorio na radiju u Tokiju. Ovako je započeo, i stekao odmah simpatije japanskog slušateljstva: „Japanci su imali veliki pojam istine, kada su čovjeka podigli do božanstva. Ovo odgovara pravednom zahtjevu ljudske duše. Kršćani su bili još

sretniji. Među njima se je našao Bog koji je postao čovjek...". Iza govora neki su mu se članovi parlamenta približili, da ga pitaju potanje glede vijesti o Bogu kršćana koji je postao čovjekom.

On vjeruje, da će doći dan, kad će katolička Crkva procvasti u Aziji, i da će dobiti velike ljude, kao što su bili Augustin, Toma iz Akvina, Dante Alighieri u Evropi.

Biskup Sheen očekuje brojna obraćenja i rješenja teških međunarodnih pitanja preko onih koji mole. On kaže: „molitva, to je električna centrala, koja dijeli svijetu svjetlost, snagu i toplinu. Grešnik koji se vraća Bogu, to je stvar mnogo važnija nego da Alzas i Lotaringija budu povraćene definitivno Francuskoj. Četa zatvorenih časnih sestara, koje mole, mnogo više će odlučiti za mir u svijetu, nego li duge mirovne konferencije na kojima političari debatiraju, zaboravljajući potpuno Kneza mira". Sheen očekuje brojna obraćenja u svijetu preko onih koji mole, jer je to nadnaravni Božji dar koji se postizava molitvom. On veli, da u SAD ima desetak miliona duša spremnih da pređu u katoličku Crkvu. Ali treba moliti za to, puno, puno moliti. Ima mnogo ljudi koji se žele obratiti, i koji se na njega obraćaju za taj odlučni korak u životu, jer svuda uživa veliki ugled i simpatije. Ljudi dobro znadu, da on ne podiže zidova koji dijele ljude, već mostove koji spajaju srca.

Među tim brojnim obraćenicima spomenut ćemo n. pr. gdju Clare Bothe Luce, bivšeg američkog ambasadora u Rimu.

Sheen bude telefonski pozvan na dogovor u nekom baru New Yorka. Pristane! Zvao ga je Franc Budenz, urednik „Daily Worker"-a, koji želi da s njim razgovara. Čim su se sastali, Bundenz je počeo da polemizira. Sheen mu odgovori da ga to ne zanima i htio mu je tumačiti o Bogu i o duši. Živo su debatirali. Iznenadno reče svećenik Sheen Budenzu: „A sada govorimo o Bl. Gospi". Cijeli sat, u tamnom kutiću bara, Budenz sluša svećenika koji mu govori o Blaženoj Djevici Mariji, majci Isusa Krista — Boga. To se dešavalo godine 1936. Deset godina kasnije župnik Sheen je pozvan da daje vjersku pouku Budenzu, njegovoj ženi, cijeloj obitelji, koja je iza toga postala katolička i veoma djelotvorna u svjetovnom apostolatu.

Susreta se s glasovitim virtouzom na violini Fritzom Kreisler, i Sheen ima dojam da bi ovaj mogao primiti katoličku vjeru. Pohodi ga, s njime pije čaj. Četiri mjeseca kasnije, tj. godine 1947, muž i žena Kreisler, Židovi, primili su prvu sv. Pričest.

Veliko bogatstvo je obično zapreka, da se duša posveti Bogu. Zato treba istaknuti kako je Sheen uspio da obrati na katoličku vjeru unuka onog glasovitog Forda, koji je sagradio najveću tvornicu automobila na svijetu, Enrika Ford, junior, milijardera iz Detroita, koji ima u tvornici preko 300.000 radnika.

Poslije jednog predavanja, dođe djevojka predavaču Sheen-u te mu reče: „Vaša katolička vjera nije ništa drugo nego dosadno ponavljanje. Uvijek opetujete iste molitve, svaki dan jednako, a najzad to nema smisla. Sheen je tada zapita: „Molim, a tko je ovaj s Vama?" i pokaže na mladića kraj nje. — „Moj zaručnik!" — „Dobro! a da li ste mu danas rekli da ga volite? — Dakako, da sam rekla. Pa što onda? — A jučer, prekjučer, prošlu i pretprošlu sedmicu, da li ste mu rekli da ga volite? Dakako da jesam. Pa što zato? — Zar ne vidite, da svi ovi iskazi ljubavi, svaki dan jednaki, nemaju smisla, postaju jedno dosadno ponavljanje. Svaki dan opetovati iste riječi, iste izraze!"

Djevojka zine! Tek sada prvi put shvaća duboku psihološku istinu o riječi rečenoj od pjesnika: „Ljubav govori uvijek isto — a nikad ne opetuje". Nešto kasnije djevojka i njezin zaručnik obratili su se, postali su katolici i revni u svjetovnom apostolatu.

Takvih primjera mogli bismo navesti na tucete, ali prostor našeg lista je ograničen. Molimo, dragi čitaoci, za obraćenje grješnika i za sve one koji lutaju daleko od istine.

Spomenut ću još, da je biskup Sheen jedini američki građanin koji je dobio još godine 1926 međunarodnu „nagradu kardinala Merciera" za filozofiju, danu mu od sveučilišta u Lowenu, kao jednom od najvećih današnjih filozofa.

MOLIMO ČITATELJE DA ISPRAVE

U prošlom broju 8 „Blagovesti" na str. 126, u pesmi „Biskup koji je propovijedao pod lipom" nalaze se tri greške od kojih dve potpuno iskrivljuju smisao. U četvrtom retku prve strofe piše Bugrovac, a treba da stoji Vugrovac. Treći red druge strofe treba da počinje sa reči „ponio", a ne „punio" kako je štampano. Drugi red pete strofe treba da završava rečju „lipa", a ne „lica", što je pogrešno.

SVEĆENIK

Kratka beleška prema „Katholischer Digest" Juli 1957 str. 65—67. Kao čovek, koji je okrenuo veri leđa ali se nakon dugogodišnjeg lutanja ponovo vratio u krilo Crkve, primam vrlo često pisma u kojima me mnogi nastoje ponovo odvratiti od puta istine. A oni koji mi pišu, služe se u svojim pismima otrcanim prigovorima. Tako n. pr. oni navode da svećenici sami ne veruju u Boga, da ispoved nije ništa drugo nego sredstvo upoznavanja materijalnog stanja vernika. Istovremeno opetuju stare prigovore kao: bartolomejska noć u Francuskoj, inkvizicija, nedostojni pape, proces protiv Galileja, spaljivanje Giordona Bruna, podeljivanja crkvenih službi i beneficija, politički uticaj papinstva, raspre o indulgencijama itd.

Takvi prigovori protiv vere dakle neka bi nas doveli do zaključka: zašto da verujemo svećenicima, kad sami ne veruju u Boga, u besmrtnost duše, u večnu propast u paklu, u prisutnost Kristovu na oltaru, u bezvrednost svega zemaljskog, u prolaznost svega telesnog itd.? Priznajem da mogu takvi prigovori uticati na male umove, neobrazovane i poluobrazovane. Meni neka bude dozvoljeno umesto drugog odgovora navesti sledeća tri primera:

1. Mario Keri je postao sa 40 godina svećenik. Imao je dakle dovoljno vremena, da se upozna sa svetom i izvan zidina seminara. Pogodila ga teška bolest, ali on se Bogu zahvaljuje za nju, kao da mu stoje već na široko otvorena nebeska vrata. Lekar, koji ga je pregledao, saopšti mu, da je teški srčani napad, koji je pretrpeo, prvi znak angine pectoris i da će se napadi ponavljati. Odgovor tog svećenika glasi: „Hvala Bogu što me je pozvao na trpljenje!"

2. Neki francuski svećenik ispoveda zločinca koji mu priznaje: „Ja sam ubio tog i tog čoveka te sam se pobrinuo da će sumnja pasti na vas". I stvarno, svećenika su zatvorili, postavili pred sud, pronašli krivim te ga osudili na dugogodišnji prinudni rad. Jedna jedina reč na policiji, jedno jedino ime na preslušavanju, jedan očajnički uzvik na lađi „Martinière" koja ga je vozila na zloglasnu kazneničku koloniju Kajen bili bi dovoljni da bi dokazao svoju nevinost. Ali nijedno slovo nije prešlo preko njegovih usana.

Tek nakon 10 godina mogao se vratiti iz Gvijane, jer je pravi ubojica na samrtnom krevetu priznao svoj zločin i posvedočio za nevinost svećenika.

— Zašto niste ništa kazali? — upitali su svećenika. Jer je istinu čuo pod ispovednom tajnom, tako da je ova tajna pripala Bogu a ne njemu. Reći „svećenik uveke" utiskuju svećeniku neizbrisivi pečat, tako do današnjeg dana svećenici čvrsto drže ispovednu tajnu, pa čak i oni svećenici koji se nisu mogli odupreti zamamljivanjima sveta te su svukli svećeničko odelo pa i rečima i spisima nastupili protiv Crkve.

3. Jedan najnoviji primer. Prošle godine spasio je francuski prekookeanski brod „Ile de France" brodolomce p. Pavla Lambert i svećenika Rajmunda Waite iz Filadelfije. Obojica su se našli na brodu „Andrija Dorija", kad se ovaj sudario sa „Stockholmom". Nastao je strahoviti čas neizvesnosti. Gusta magla obavijala je oba broda i niko nije znao da li još ima nade za spas. Pošto su jedan drugome dali odrešenje, svećenici koji su se nalazili na palubi, podelili su putnicima generalno odrešenje.

Da bi mogli i pojedinačno ispovedati, morali su se kretati na rukuma i nogama, jer se brod nagnuo 45 stupnjeva na stranu i bio okružen potpunom tamom. — Oni su davali samo svoju svećeničku pomoć, ali njihova vedrina i smirenost, kad su gledali smrti u oči, davala je ostalim brodolomcima hrabrost i pouzdanje, i mnogi nekatolici pouzdavali su se u ovu dvojicu svećenika.

Brodski dušobrižnik Mons. Alcide Natta iz Genove zadnji je napustio lađu. Istom tada se sklonio na sigurno mesto, kad je bio uveren da su svi, putnici i osoblje bili ispovedeni i pričešćeni te da su se ukrcali u spasavalačke čamce.

Žna se, to je upravo njegovo zvanje, zar ne?...

U nekim francuskim novinama upravo čitam, da jedan seoski župnik zasluži mesečno 360 n. maraka, a župnik u Parizu 480. Toliko stoji danas u Francuskoj jedna reverenda-talar. Ko želi da si pretstavi vrednost ovog novca, taj neka promisli da jedne novine stoje 25 pfeniga, čaša piva 1,2 marke, a par cipela 50 marki. A jedan biskup zasluži manje od podoficira!

Samosvesne osobe koje misle da uvek imaju pravo, možete uveriti jedino dokazima, ali morate u njihovu prisustvu pojesti

pola zdele pečurki, da bi vam verovali da one nisu otrovne.

Svećenik koji prigodom brodoloma deli sv. Pričest, svakako time pokazuje da za njega duša znači više nego telo. Kad ne bi bilo tako, i on bi se dočepao, baš tako kao i drugi, pojasa za spasavanje i bacio bi se sa svojim koferom u najbliži čamac za spasavanje.

PTIČICA U KAVEZU

(Nastavak)

Erbert ne odgovori ništa, no u dnu je srca sumnjao. Tada će Fra Leopold:

— *Gospodar Bog je svemoguć! I meni je dva ili tri puta umnožio čestice u piksidi, kad ih nije bilo dovoljno, da pričestim sve vjernike.*

Sada Anđelini osjeti u srcu živu vjeru i pođe zadovoljan. Malo dana kasnije on opet izmjeri žito i na svoje najveće čuđenje nađe da ga ima deset kvintala više!....

Marijan Brugnarotto premješten je u drugo mjesto, a on bi tako želio ostati na dosadašnjemu radi obiteljskih prilika. Sve je uložio, da bi ga povratili na prvašnje mjesto. Potužio se i Fra Leopoldu, koji reče:

— *Budite mirni; do malo dana povratit ćete se na svoje mjesto!*

Do četiri dana Marijan je pozvan natrag.---

Neki mališ je teško bolestan. Majka će da svisne od tuge. Djed ide k Fra Leopoldu i moli, da se zauzme za unučića.

— *Gospodine, budite mirni! Pođite i slušajte Misu u Svećevoj crkvi (Sv. Ante), a onda hajdete k svome unučiću. Kad uđete u sobu, nestat će ognjice, i mališ će ozdraviti,* — tako mu reče Fra Leopold.

Onaj gospodin posluša, pa sav sretan poleti k mališu. I gle! čim je on ušao u sobu, nestane ognjice! Domalo, mališ je bio opet zdrav i veseo!---

Majka donijela dječačića bolesna, da ga Fra Leopold blagoslovi.

I on je molio dugo i dugo, blagoslovio mališa, pomilovao ga, a onda će majci:

— *Gospođo, moramo uvijek biti spremni da vršimo volju Gospodnju. On uvijek određuje sve za naše pravo dobro. Ovaj je dječak rođen za nebo, zemlja je preveć ružna za nj...*

Prošlo je malo dana, i onaj anđelak poleti na nebo, a majku su tješile proročanske riječi Oca Leopolda.---

Godine 1940., u mjesecu lipnju, neki Padovanac zapita Fra Leopolda, hoće li i Padova nastradati od zračnoga bombardiranja. On odgovori:

— *Bit će pogođena, i mnogo puta!*

— A ovaj samostan?

— *Na žalost, i ovaj samostan bit će teško pogođen!*

Te su se riječi obistinile, a 14 svibnja 1944. gotovo je potpuno srušena kapucinska crkva, a samostan silno nastradao. Ostao je neozleđen kip Marijin i sobica Oca Leopolda. Ljudskih žrtava nije bilo. Svi su u tome vidjeli zagovor dobroga Fra Leopolda.---

VJERA KAO STANAC-KAMEN

Već smo govorili o divnim krepostima, kojima je bila obdarena duša Oca Leopolda. Između njih isticala se na osobiti način njegova živa vjera. On je tvrdo vjerovao sve istine svete katoličke crkve. Nije dopuštao ni najmanjega kolebanja. Nije odobravao bilo kakvih nadogradnja, što ih oko objavljenih istina pokušava zidati patvorena pobožnost ili sladunjava nježnost neozbiljnih duša. Što i kako uči Crkva, vođena Duhom Svetim! — i ništa drugo! To je bilo nepokolebljivo pravilo Oca Leopolda.

Jednom dođe k njemu neki svećenik. Došao ga moliti za savjet. On je napisao veliku knjigu, u kojoj je, kaže, napokon jasno „rastumačio" otajstvo Presvetoga Trojstva... Jedva što je to čuo, Fra Leopold ustane sav zažaren u licu i reče:

— Otajstvo rastumačeno, otajstvo zanijekano! Odmah spalite tu knjigu! — i nije više htio čuti ni riječi...

U sve koji su dolazili k njemu nastojao je uliti živu vjeru. Neki svećenik tvrdi o njemu:

— Otac Leopold bio je čovjek velike vjere, koju je prelijevao u sve, koji su mu se približili.

Doktor Zanini pisao mu je jednom:

Usred tolikih nevolja, koje me tište, jedna me samo stvar drži: vjera uvijek stalna i vedra. A upravo Vi mi je ulijevate i oživljujete svojim riječima, koje su zaista nadahnute od Boga. ...

...Vjeru! Imajte vjeru! Vjerujte!... te i slične riječi bile su glavno pravilo, što ga je davao svima, koji su mu se utjecali za pomoć; svima koji su tražili njegov savjet; svima, koji su ga molili za vodstvo... **Vjeru! Imajte vjeru!**

I na njegovu tvrdu, postojanu, svijetlu vjeru odgovarao je dragi Bog mnogim darovima, kojima je obasipao one sretnike, koji su se prepustili živoj vjeri Oca Leopolda, da ih vodi...

——— **Dobro Oče Leopolde, recite svetu Misu za moga bolesnika, koji je teško bolestan,** — zamoli netko Fra Leopolda, koji će:

— Imajte vjeru! Sutra ću čitati svetu Misu i jamčim vam, da će se taj bolesnik poboljšati... Domalo je bolesnik bio potpuno zdrav.

——— Ista osoba zamolila je Fra Leopolda, da se zauzme za njezina na smrt bolesnog nećaka, inače valjana mladića, ali bezvjerca, koji nije htio ni da čuje o svećeniku. Fra Leopold se malo zamisli, pa onda reče:

— Imajte vjeru! Ta će se duša spasiti!

Kad je bolesnik bio u posljednjim časovima, sam zatraži svećenika, ispovjedi se, primi svete sakramente umirućih i izdahnu tako vedro i spokojno, da su se svi divili, a svećenik je slavio Božje milosrđe...

——— Čovjek ostao bez posla i zarade. Ima pet sinova, svi ispod petnaest godina, a nema zalogaja kruha da im pruži. Obraćao se na sve strane, ali sve uzalud: nema posla, pa nema! Crni očaj ovlada njegovom dušom, i on se naumi utopiti. Uto mu pade na pamet, da se uteče Ocu Leopoldu. I jednoga jutra pođe k njemu te mu stane kazivati svoju nevolju. Fra Leopold je ganuto slušao tužnu povijest, ali kad ovaj dođe do nauma samoubojstva, stane se smijati i reče:

— Ne, ne, pustite neka voda ide u more. Imajte vjeru! Ja vam obećavam, ne u svoje ime, nego u ime Božje, da ćete odmah naći zaposlenje. Pače — nastavi poslije kratke stanke — **naći ćete ga prije nego se povratite svojoj kući. Gospodin vas ne će nikada zapustiti. Imajte vjeru!**

Bijedni čovjek osjeti na te riječi radost života, zahvali i uputi se kući. Putem ga susretne neki znanac, koji će mu:

— Evo sam upravo sada bio kod vas, da vas potražim. Drago mi je, što sam vas susreo, jer trebate momu gospodaru. Dođite odmah u njegov dućan.

Onaj posluša i nađe divno zaposlenje s dobrom plaćom. Kad se vratio kući, obradova ženu i djecu veselom viješću, i svi su slavili dobrog Fra Leopolda...

——— Optužili pravedna čovjeka njegovi dušmani. Dan prije rasprave pođe on k Leopoldu, da mu se preporuči. Otac ga utješi:

— Ne bojte se. Imajte vjeru! Odmah pođite u Svećevu baziliku i recite sv. Anti: Šalje me moj ispovjednik Otac Leopold, da me oslobodiš od one potvore. Veliki će vas Svetac uslišiti, i sve će biti dobro. Imajte vjeru!

Tako je i bilo. Na raspravi je nevinost obijeđenoga potpuno pobijedila...

——— Profesor u Padovi dolazi nekoga dana Fra Leopoldu i pita:

— Oče, moja žena očekuje dijete, ali je teško oboljela, i gospoda profesori na klinici predlažu, da se žrtvuje dijete, da bi se barem majka spasila. Što vi savjetujete? — A Fra Leopold odgovori odmah:

— Ne, ne! Gospodar Bog ne će toga! Imajte vjeru! Sve će biti dobro. Imajte vjeru!

I sve je bilo dobro. Gospođa je sretno povila zdrava dječačića, kojemu su zahvalni roditelji na krštenju dali ime Leopold...

——— U nekome mjestu podalje od Padove umire čovjek. Očekuje se smrt svaki čas. Ondje je i župnik. Nekome pade na pamet, da je bolesnik mnogo štovao Fra Leopolda. Uzeše auto i polete u Padovu po njega. Fra Leopold dođe, uđe u bolesnikovu sobu i reče: **Imajte vjeru!** — Zatim zamoli, da ga ostave sama s umirućim. Poslije nekoliko vremena otvori vrata i pozva one u sobu:

— Imajte vjeru! Pomozite mi moliti; on je sada moj!

Tada, uz pomoć župnikovu, podijeli bolesniku posljednje pomazanje. Najednom bolesnik osjeti, da je zdrav!...

Poslije dođe i liječnik. Mislio je, da je bolesnik već mrtav, a kad tamo nađe ga gdje sjedi u krevetu i veselo se smije s ostalima!

Fra Leopold međutim neprestano ponavlja:

— To je učinila vjera u sveto ulje! To je učinila vjera u sveto ulje! Ona je izvršila čudo!...

——— Godine 1935 neki gospodin teško oboli: kamenac u bubrezima. Treba žurno pod nož, inače liječnici ništa ne jamče... Bolesnik pođe k Fra Leopoldu, koji čuvši, o čemu se radi, reče:

— Imajte vjeru! Ne treba operacija; kamenčići će izaći sami. Imajte vjeru!

Tako se bolesnik navraćao k Fra Leopoldu više puta, a svaki put je čuo:

— Imajte vjeru! Kamenčići će izići sami.

Poslije pet godina reći će bolesnik:

— Oče, vi mi uvijek govorite, da imam vjeru, ali ja sam je već potpuno izgubio!

— Pa dobro, imat ću je ja za vas, a onda... a onda do 1943. ima još vremena!

(Nastavit će se)

Bijeli plašt

(Nastavak)

Hrvoje isprati Svjetlana na ulicu.

— Vidiš, nije baš previše veselo kod mene, — rekao je svom gostu. — Briga ima koliko hoćeš. Jedan mladi liječnik je meni rekao da Franjica nikad ne može ozdraviti. A majka to i ne zna. Ni Franjica, razumije se. Tebi mogu reći, ti si muškarac, pa nećeš brbljati.

Rastali su se pred ulazom visoke trokatnice, koja je sada u polumraku bila jasno-siva, puna sjena od goruće uličnе svjetiljke, puna medenožutih četvorina, osvijetljenih prozora sa zastorima.

Svjetlan je jurio bez daha do trafike. Tamo je još morao čekati, jer je gospođa trafikantica mijenjala sitne novce susjedu slastičaru. Dječak je čekao nemirno, premještajući se s jedne noge na drugu. Kupio je cigarete i uzletio uz stepenice; tako da se činilo kao da mu srce kuca u grlu, kad je otvorio vrata na sobi u kojoj su čekali baka i njezin gost.

Gospodin Ratislav, tako se zvao književnik, bio je bijesan. Nije puno nastojao da to prikrije. Taj čovjek, koji se vječno podavao iluzijama o sebi samom, vidio je u svima drugima samo njihove manjkavosti, a ove je opet obilno umnažao neobuzdanošću svoje mašte. On je bio jedini uman, realan, a opet nekako uzvišen, učen i — dobar. „Dobro ne postoji uopće", znao je govoriti, ali je odmah tvrdio da je ta rečenica — posve istinita, dakle — posve dobra. Prema tomu nekakovo dobro je, eto, postojalo i ono je dolazilo od njega, on sam bio je to dobro! I ljudi su to primili za gotovo. Rijetko bi se tko nasmijao od srca, jer su ljudi oko gospodina Ratislava bili lijeni i nehajni da pogledaju ispod kože njegova obraza.

— Ne volim dječake koji nisu točni, — rekao je Svjetlanu, gledajući iznad dječakove glave. Uopće je rijetko gledao ljudima ravno u oči.

„A ti uvijek zakašnjavaš po cijelu uru i nikad ne držiš svojih obećanja!" — u sebi je srdito odbrusio Svjetlan, gledajući gospodina Ratislava. On je nervozno palio dugo čekanu cigaretu.

I baka je uzrujano puštala dimove kroz nosnice, zasipajući dječaka pitanjima:

— No, pa gdje si bio tako strašno dugo? Je li se nešto dogodilo? Sigurno si opet gledao izlog sa knjigama, zar ne? Zalijepio si se za staklo i nisi se znao maknuti! Ili si sreo na stubištu gospođicu Helu, pa si s njom brbljao o skijanju i o kinu? Ah, sad sam se dosjetila! Teta Anica te je povukla u njezin stan i morao si popiti šalicu čokolade, je li?

Svjetlanu je zapeo dah slušajući. Ne, sada, u ovoj situaciji nikako ne bi mogao pripovijedati o minulom događaju, o svojem posjetu, koji se tako jako razlikovao od ovog posjeta ovdje. Morao bi lagati. A tomu je želio izbjeći po svaku cijenu.

— Pripovijedat ću ti kasnije, — rekao je baki i nadodao: — Sad moram učiti, sutra ćemo svi biti pitani zemljopis.

I nestao je iz sobe.

— Još će se doći s vama pozdraviti, — smiješila se baka na književnika smiješkom koji ispričava.

— Duboko se nadam, — odgovorio je Ratislav hladno, povrijeđeno. — Ali znam posve sigurno da me dječak ne trpi. Uvijek sam mislio da me ne voli samo moja generacija, a da će moje djelo mladi naraštaj bolje razumjeti i mene kao čovjeka više voljeti. Eh, to su bile same tlapnje bez temelja. Razočaran sam.

Baka nije podnosila sumorne razgovore. Navinula je radio. Čula se glazba vrlo tiho. Gramofonske ploče. Thomas, „Mignon", velika, vesela arija Philine.

Uz ovu glazbu smijete pripovijedati samo vedre stvari, — upozorila je gosta. — Na primjer o onom nečuvenom kravalu u srijedu, u Kazališnoj kavani... Lijepo vas molim, pripovijedajte!...

POKVARENI DJEČAK

Nad Hrvatskom je nastalo zimsko vrijeme usred proljeća. Radio i novine su bilježili strašne bure nad Atlantikom. Srednja Europa je bila pod snijegom i poplavama. U Slavoniji je pao snijeg i težaci su očajavali zbog buduće žetve.

U gradu su bile niske temperature i kiše. Ljudi su žurili u zimskim ogrtačima i nosili kišobrane, a tramvajski kotači su oštro cvilјeli u mokrim tračnicama.

Tek konac ožujka donio je lijepe dane. Zaplovili su ljubičasti oblaci iznad Sljemena, gora je poprimila svoju sočnu, modru boju, gradski perivoji su mirisali mokrom zemljom i prvim oštrim sokovima trave.

Izlozi cvjećarnica napunili su se prvim cvijećem, a stakla su im bila rosna od svježine. Djeca su, vraćajući se iz škole, bila glasnija nego prije, dok su trčala prema pjesnikovom trgu, šarenom od cvijeća, ili na suprotnu stranu, ali tamo opreznije, prema tramvajskim tračnicama, uz samostan Milosrdnica.

Svi su se smiješili proljeću i očekivali od njega nešto novije i ljepše u životu. Smiješili su se oni, koji su žurili da gledaju u Music-Hall kinu glumicu Lyu Maru kao „Kneginju iz Odese", u Zelnikovoj režiji, smiješili se i oni, koji su pošli da čuju popodnevnu propovijed kod otaca Isusovaca.

Na ulazu u Malo kazalište bilo je puno ljudi. I mladih i vrlo starih. Kupovali su karte za večernju predstavu. „Otmica Sabijanki". Nastupit će, nakon pauze, Mihičićka, velika umjetnica starog teatra, ljubimica najstarije publike.

Svi glasovi kolportera bili su ugodni u ovoj proljetnoj, sjajnoj večeri. Uzvikivali su: „Graf Zepelin je noćas u deset i pol sati preletjeo nad Nizzom!" Trgovci su spuštali željezne roloe sa veselom bukom. Električne i plinske svjetiljke su sjale kao bezbrojni mjeseci, umotani u proljetnu maglicu.

U Maksimiru su prvi čamci rezali vodu velikog jezera. Licejke su se spuštale uspinjačom u Donji grad sa torbama debelim od knjiga. Prosjaci su čekali svoju večeru kod franjevačkog zida u Opatovini. Automobili su srdito trubili oko kolodvora, a starice na balkonima su imale još bjelje kose i još pognutija ramena iz kojih se smiješilo sitno, naborano lišće.

Polutminu pod silnim boltama Kamenitih vrata gonili su zlatni plamsaji svijeća pred vječnom slikom Spasitelja i Zaštitnice. Začulo se kako tuku ure sa gradskih tornjeva, pa su se odmah nakon toga polako zanjihala zvona.

Zvonili su zvonici Svetoga Duha, svetoga Blaža, svetog Vinka, svete Marije, svetog Petra, svete Katarine, svetog Franje, svetog Ivana, zvona svetog Ksavera, zvona kod Isusovaca i Dominikanaca. Široko valovlje zvonjave sa katedrale prelilo se preko svih gradskih krovova i ulica, preko vrtova i jezera do rijeke na jugu i do gore na sjeveru.

Čula su se i zvona sa prastarog tornja svetog Marka. U metalnim glasima smiješio se pokrovitelj nad svojim gradom. Bila je večer uoči njegova imendana.

—:—

„Divna si, bujna si zelen-goro rodnoga mi kraja, ti prvi vidiče moga djetinjstva. I dignem li oči prema tebi, kad večernje sunce poigrava vrhom i dolom, kad svoje zlato prosiplje tvojim zelenilom, u mojoj se duši bude slike iz davnine..."

Svjetlan je dočitao i zatvorio knjigu.

Sa prozora bakine sobe vidio je tu zelengoru rodnoga kraja. Sada na njoj nije bilo večernje, već samo popodnevno sunce, žarko i treptavo. Dječak je i pod njim gledao goru čarobnu i tajanstvenu kao što je bila u netom pročitanoj knjizi. Čitao bi je još jednom, još deset puta i to sad odmah, od početka. Ali, bilo je vrijeme poći u školu. Požurio je da stavi knjige i bilježnice u školsku torbu.

Prvi sat je prošao lijepo. Učitelj je ispitivao narodnu povijest. Svjetlan je dobio jedno od najmilijih pitanja, o kralju Krešimiru. Govorio je tako oduševljeno i tako dugo da ga je učitelj morao prekinuti. Skoro svi su znali sve i to dobro. Voljeli su povijest svoje domovine i pamtili je lako, kao najslađe pripovijesti, tim prije što su znali da su ove pripovijesti istina.

Za vrijeme odmora igrali su se raubera i pandura. Svjetlan je postao rauber. Trčao je oko kestenovih stabala i vješto se skrivao. U jednom trenutku dječak spazi na ulici, iza željezne ograde školskog dvorišta starog katihetu koji je žurio prema ulazu, na uglu. Svjetlan je htio da ga katiheta vidi, da bi ga onda mogao pozdraviti. Stari gospodin je bio kratkovidan i gledao je pred sebe, gdje će u žurbi stati. I prošao je uz ogradu, a da nije bacio pogled na djecu u dvorištu.

Pandur, koji je lovio Svjetlana-raubera, viknu na njega:

— Što stojiš tako? Bježi! Vidiš da ću te uloviti! Što gledaš tako bedasto kao da te je roda jučer donijela!

— Mene nije donijela nikakva roda, — reče Svjetlan. — Mene je pod srcem nosila moja mama.

— Što si rekao? — zakriješti nad Svjetlanom oštar ženski glas.

On podigne glavu. Pogled naiđe na lice gospođice učiteljice četvrtog razreda iskrivljeno čudnim grčem. Oči su joj bile rašrene od užasa, a jako nacrvenjena usta otvorena. Uhvatila je dječaka za ramena, tresla ga, a glas joj se pretvorio u vrisku:

— Smjesta ćeš poći sa mnom u kancelariju gospodina ravnatelja. Ti si pokvaren dječak! Gad!

Uhvatila ga je grubo za mišicu lijeve ruke i povukla za sobom kroz dvorište. Sve su igre prestale. Dječaci su ostali na svojim mjestima kao kipovi i zapanjeno su gledali za njima.

— Nastavit će se —

IZ KATOLIČKOG SVETA

Belgija. Obzirom na to što sadašnji režim u Belgiji vodi prema veri i Crkvi neprijateljsku politiku, kardinal Van Roey, primas Belgije, izdao je posebno pismo, u kome poziva sve katolike da složno i ujedinjeno biraju takve kandidate za iduće izbore, koji će štititi interese vere i Crkve. Težak je prestupak glasati za kandidate stranaka koje uništavaju uticaj Crkve. U datim prilikama nipošto se ne može opravdati rad na razbijanju političkog jedinstva katolika. Isto tako je težak prestupak u datim prilikama stajati po strani i uzdržati se od glasanja.

Prilikom teških poplava u severnoj Italiji Papa je telegrafski poslao turinskom kardinalu Fossati i biskupu iz Pavije izraze saučešća i po jedan milion lira iz vlastitih sredstava za pomoć nastradalima. Papinska pomoćna organizacija „Assistenzia Pontificia" stavila je na raspoloženje veće kontingente hrane, odela i lekova.

Holandija. Nekoliko zanimljivijih pojedinosti iz života u toj zemlji. Tri velika sindikata se brinu za dobro radnika: socijalistički sa pola miliona članova, katolički sa 0,4 miliona i protestantski sa 200.000 članova. Radnik koji se učlanio u socijalistički sindikat ne može na svete sakramente. Iako dakle ima među njima razlika i protivnosti, u izvesnim pitanjima ipak svi sarađuju. — U zemlji raste broj osoba bez konfesije. Beskonfesionalci se naročito rekrutuju iz mešovitih brakova. Kad se roditelji ne mogu složiti kojoj veri treba da pripadnu njihova deca, najčešće se dešava da deca ne pripadaju nijednoj konfesiji. Računa se da su protestanti brojčano jednaki katolicima, oboji po 40%, dok ostalih 20% stanovništva ne pripada nijednoj konfesiji. — Spoljašnji izgled holandskih gradova pruža i danas sliku protestantske zemlje. Sve velike stare katedrale iz predreformatskog doba u rukama su protestanata. Bogatiji sloj stanovništva pripada protestantskoj konfesiji. Katolici imadu male crkve; oni pripadaju srednjoj, siromašnijoj klasi, ali imadu zato mnogo više dece. Među katolicima je razvijen bogat društveni život. Interesantan je „Kana klub", koji radi na posvećenju i produhovljenju bračnog života. Kateheza je napredna. Bibliju za omladinu izdali su u obliku stripova. Na radiju, televiziji i na univerzitetima nastupaju tri organizovane grupe: katolici, protestanti i socijalisti. Među njima postoji ugovor o korištenju radija i televizije na temelju političke tolerancije. — Božje se ime u Holandiji više poštuje nego u mnogim drugim zemljama. Dok je u južnom delu zemlje među katolicima štovanje Majke Božje jako raširenо, to se u Friziji, gde su katolici u manjini, jedva može primetiti. Razlog je tome obzir prema protestantima koji otklanjaju štovanje Bl. Gospe.

Španija. Španjolski su biskupi predložili državnom poglavaru Franku peticiju, u kojoj traže veću političku slobodu, promenu poreskog sistema kako bi se postiglo veće izjednačenje između bogatih i siromaha. — Međutim fakat je da broj svečeničkih zvanja raste, isto tako raste i broj onih koji godišnje obavljaju duhovne vežbe.

Brazilija. Oko polovine brazilijanske teritorije, tačno 4,2 miliona km², na kojoj živi oko 2,5 miliona stanovnika, predstavlja misijsku zemlju. Tamo uglavnom žive mešanci-melezi i nešto čistokrvnih Indijanaca. Ta je teritorija crkveno podeljena na 22 samostalne prelature s ukupno 420 misionara. Uz misijski rad ti misionari vode još i 18 dečjih vrtića, 148 osnovnih, 19 potpunih, 13 srednjih i 33 stručne škole. Država sama slabo pomaže misionare.

Papinska plemićka garda je dobila novog komandanta u princu Mario del Drago. Čast komandanta redovito pripada članovima visokog rimskog plemstva. Članovi papinske plemićke garde moraju biti u svom rodu barem 100 godina plemići. Njihov komandant obično ima najviše crkveno odlikovanje Kristovog reda.

Misijski institut, koji ima svoje sedište u samostanu „Nebeska vrata" kod Würzburga u Nemačkoj, imao je svoje savetovanje. U tom se institutu osposobljavaju laički stručnjaci: agronomi, lekari, zanatlije itd. za rad u misijama, kako bi tamo mogli u svome stručnom krugu nastupiti i kao katolički laički apostoli. Raspravljalo se i o radu među studentima iz misijskih zemalja koji uče u Nemačkoj. Nije dovoljno brinuti se samo za one među njima koji su već kršteni, nego valja tražiti dodir i s ostalima, da bi osetili šta znači kršćanska ljubav.

Pokret „Za Kristov mir" u Austriji priredio je drugo putovanje ka nekadašnjem logoru Mauthausen, gde je za vreme drugog svetskog rata umrlo preko 130.000 ljudi. Učesnici su na čelu nosili visok krž, molili se, a na sredini logora prisustvovali sv. Misi, koju je služio prelat Karl Rudolf, za nesrećne žrtve nacističke tiranije u tom logoru. Time se čini zadovoljština za teške zločine ratnog doba.

Čehoslovačka. Pre kratkog vremena u toj su zemlji bili osuđeni na duže zatvorne kazne osmorica salezijanaca od nekolicine onih, koji su još bili na slobodi. Povod tome bilo je sledeće: Nakon dugog vremena salezijanci koji su bili na slobodi, obratili su se pismeno na svoju matičnu kuću u Turinu, želeći da se upoznaju sa životom njihove kongregacije. Iz Turina su primili nekoliko brojeva salezijanskog organa „Bollettino Salesiano", što je isključivo nutarnji religiozni časopis koji donosi vesti o radu njihove kongregacije. Ovi češki salezijanci su razmnožili neke vesti iz tog časopisa te ih slali svojoj subraći.

Quebec. Biskupiji Quebec, koja ima oko 582.000 vernika, potrebna je nova bogoslovija. Članovi Katoličke Akcije pola su se godine spremali na nedelju koja je bila određena za skupljanje potrebnog priloga. Za tu priliku biskup je dozvolio laicima da mogu propovedati sa crkvenih propovedaonica. U Kvibeku sam je predsednik opštine Wilfried Hammel stupio na propovedaonicu i pozvao biranim rečima vernike provincijske metropole da dadu svoj prilog. Tog su dana skupili 6 miliona dolara. Svaki je vernik prosečno dao 10 dolara. Tako su se istakli katolici kanadske biskupije Quebec u brizi za smeštaj svojih bogoslova.

Papa o azilu. Jevrejski komitet iz New Yorka pod vodstvom Irvina Engel došao je u Evropu da poseti mesta gde su njihovi sunarodnjaci stradali te da se zahvali onima koji su se naročito istakli u njihovom spasavanju. Tako su se zahvalili i Papi, koji se radovao njihovom dolasku i prihvatio to kao znak poverenja. U govoru je istaknuo ove misli. Države su dužne da pomažu onima koji su bili prisiljeni da emigriraju. I danas svaka se vlada mora držati pravila da su temeljni principi u ljudskom društvu pravednost i ljubav prema bližnjem kao i od vekova na ovamo održavana praksa davanja azila onima koji nisu počinili nikakvo kriminalno delo. Papi je vrlo drago što su njegov više puta ponovljeni apel čuli u mnogim zemljama.

Arheološke iskopine u Vatikanu. Od prošlog novembra počele su se u Vatikanu graditi nove garaže. Tom zgodom došlo je do bogatih arheoloških otkrića. Pronašli su mnoge nadgrobne spomenike s interesantnim natpisima, a u grobovima raznog novca, oruđa i slično. Nađeni predmeti potiču iz 1, 2, 3 veka posle Krista. Među najzanimljivije stvari spada nadgrobna ploča Neronovog sluge Nunnio, njegove žene i sina, mastionica sa mastilom, neki veliki džak, kakav se upotrebljavao kod Rimljana prilikom spaljivanja mrtvaca. Iskopavanja se nastavljaju.

Poljska. Kardinal Višinski je posebnom izjavom pozvao sve poljske svećenike da se suzdrže svake veze sa progresivnom katoličkom organizacijom „Pax" zbog nezdravih ideja. Poljska je vlada zabranila objavljivanje te izjave i zbog toga poljski katolički tednik Tygodnik Poeszechny nije ni izašao. Neki katolički poslanik katoličke grupe Znak je u parlamentu protestirao protiv postupanja vlade. — Poljski katolici počeli su se pripremati za proslavu 1000 godišnjice pokrštavanja Poljske 966—1966. Kardinal Višinski je već objavio program devetgodišnje priprave za taj veliki narodni jubilej.

Borba za katoličku školu. Na 4 međunarodnom kongresu za slobodnu školu u Nahtes u Francuskoj skupili su se zastupnici 15 nacija da raspravljaju o tom pitanju. Prisutni su bili i zastupnici belgijskih katolika. Oni su izneli točne podatke o tome koliko oni žrtvuju sada pod neprijateljskim režimom za izdržavanje svojih katoličkih škola. 55% sve belgijske omladine pohađa privatne katoličke škole, u stvari oko jedan milion učenika. Sem državne dotacije katolici moraju godišnje skupiti za svoje škole oko dve milijarde dinara. Blizu 100.000 osoba obavlja službu dragovoljnih sabirača dobrovoljnih priloga.

Na kakva zvanja misli francuska omladina? Od 150.000 francuskih omladinaca, koji su stari od 15—19 godina te su bili prošlog januara anketirani, 53.000 njih se izjasnilo da žele biti inženjeri odnosno stupiti u druga slobodna zvanja. Vojnički poziv izabralo je 990 omladinaca, 650 sveštenički, 450 artistički, 300 poljoprivredni, a nijedan se nije javio za rudara.

U Nivelu u Belgiji prilikom restauracije kolegijatne crkve otkrili su kosti četiri čoveka, koji su bili sahranjeni oko 655 godine. Radi se o pratiocima sv. Feujena, koji su bili ubijeni u šumi Seneffe u blizini Nivela. Poduzeti su koraci kod nadbiskupa i kardinala Van Roey da se kanonski utvrdi da su to moći onih mučenika.

Palestina. Latinske župe u tri glavna sveta mesta broje 11.600 duša, od toga 5.250 u Jerusalemu, 3.350 u Nazaretu i 3.000 u Betlehemu. Nazaret ima oko 20.000 stanovnika, i to 6.500 katolika, 6.000 pravoslavaca i 6.000 muslimana.

Odgoj u crkvenoj muzici. Kardinal Pizzardo, prefekt kongregacije za seminare i univerzitete, poslao je na 3 međunarodni

kongres crkvene glazbe posebno pismo, u kome piše da mora biti budući svećenik naobražen u crkvenoj glazbi, kako bi mogao kao duhovni pastir i liturg odgajati pastvu u crkvenom liturgijskom pevanju. Od prve godine svog boravka u seminaru bogoslov mora se sam vežbati u crkvenom pevanju kao i sticati teoretsko znanje i poznavanje crkvene umetne muzike.

Crkvena muzika u misijskim zemljama. Kardinal Costantini je isto poslao na već spomenuti kongres pismo, u kome izlaže stanovište Crkve prema razvoju crkvene muzike u misijskim zemljama. Crkva je pozvana da širi kršćansku veru među poganskim narodima Afrike i Azije, a nipošto da ih evropeizira. Dosledno tome, Crkva ostavlja tim narodima sve njihove zdrave i plemenite osobenosti, pročišćuje ih i usavršava. U mnogim misijskim zemljama imamo već razne misne i druge crkvene kompozicije s narodnim motivima, koje su na umetničkoj visini te ugodno deluju na domaće vernike. Kina ima na pr. vrlo staru religioznu muziku još od 2000 godina pre Krista, koja u mnogome sliči gregorijanskom koralu.

Kongregacija otaca Duha Svetoga, koju je u prošlom veku osnovao obraćeni moisijevac Jakov Libermann broji danas 5000 članova. Oni misionare svuda po svetu, naročito u Africi. Ova kongregacija upravlja nad teritorijama gde živi 27 miliona duša. Beatifikacijski proces za p. Libermanna je na dobrom putu.

Prošlog maja bila su za Koreju posvećena tri nova biskupa: dva domaća i jedan Amerikanac. Trenutno Južna Koreja ima pet domaćih korejskih biskupa, dva francuska, jednog irskog i jednog američkog.

U Bruklinu, najvećoj katoličkoj biskupiji u SAD sa jedan i po miliona vernika, bio je ustoličen novi biskup Msgr Bryan McEntegart, koji je četvrti biskup od osnivanja biskupije. Svečanostima prisustvovao je i njujorški nadbiskup i kardinal Spellman.

Sudanske vlasti poduzimaju sve mere, kako bi sprečile katoličkim misionarima pristup u nacionalizirane misijske škole. Uprkos obećanjima ministra prosvete, nikakva olakšica nije odobrena što se tiče obuke veronauke u tim školama.

P. Gabriel Dwatuka, crnački svećenik iz Južnog Sudana, morao je pre godinu i po dana podneti vrlo teške muke za veru. Petorica vojnika odvela su tog svećenika u zatvor na preslušavanje. Tom prilikom počela su mučenja. Svećenika su najpre svukli, popljuvali i onda bičevali na dvorištu. U ćeliji su ga vezali oko vrata i vešali, tako da je jedva stajao na prstima. Počelo je ponovno bičevanje. Kad se srušio na zemlju, gazili su čizmama po njemu i tražili od njega da moli muslimansku veroispoved. Kad se probudio iz nesvestice, bičevanje se opetovalo kao i poziv na otpad. Narednog dana svećenik je bio upola mrtav premešten u drugi zatvor, opet ispitivan i posle na zahtev njegovih poglavara pušten na slobodu. No znakove mučenja nosiće Kristov sluga čitav svoj život.

U Južnoj Moravskoj (Čehoslovačka) kod Gödinga otkrili su ostatke velike bazilike sa tri lađe iz druge polovine 9 veka. U pobočnoj lađi otkrili su grob sa zlatnim ukrasima, dok su u blizini bazilike pronašli grob nekog kneza sa mačem i ostrugama. Od daljnjih otkrića očekuju se važni podaci o nekadašnjoj velikoj moravskoj državi i o pokrštavanju tih pokrajina, koje je počelo i pre dolaska sv. braće Ćirila i Metoda.

Radostan porast. U SAD je bilo 1950 godine samo 30 crnačkih katoličkih svećenika, danas ih ima međutim 62; u Africi ima trenutno čak 22 crnačka biskupa.

Kazna: čistiti crkvu. Neki 16 godišnji učenik u Kielu dva puta je obio crkvenu kasicu u crkvi sv. Nikole. Sud za omladinski kriminal osudio je maloletnika da mora kroz pola godine svake subote pomoći čistiti crkvu.

Asizi pred raspadanjem. Kako 6.000 stanovnika tog italijanskog grada nije u mogućnosti da zaštiti mnoge skupocene istorijske spomenike: Santa Clara, San Rufino, Carceri i Minerva hram kao i gradski bedem, to raspravlja italijanski parlamenat o državnoj subvenciji da se Asizi zaštiti od propasti.

Holandski komitet za Madžarsku predao je Katoličkoj Akciji u Budimpešti poklon od 520 misnih odela, 1000 kg tamjana i 1000 metara platna za oltarne stolnjake i 8 kaleža u vrednosti nekih 20 miliona dinara.

Američki pukovnik Clark bio je primljen u Marijinoj Crkvi u Bremerhaven u katoličku Crkvu. Istog dana primio je na bolesničkom krevetu prvu svetu pričest. Odmah iza toga bio je vojnim avionom prevezen u svoju domovinu. Imenovani pukovnik samo je kratko vreme služio u Nemačkoj.

U Birminghamu se održavala izložba kongregacije i redova u Engleskoj. Njen cilj nije samo da pobuđuje interes za nova redovnička i svećenička zvanja, nego da pokaže važnu ulogu što je imaju katoličke

ustanove u kulturnom i privrednom životu zemlje. Prema podacima na izložbi, u Engleskoj raste broj svećeničkih zvanja, ali je potreba za svećenicima u Engleskoj zbog razvijenog katoličkog školstva još uvek velika.

Madžarska. Zemaljski savez madžarskih svećenika za mir je obustavio svoje delovanje. Iz toga sledi da se katolička hijerarhija sporazumela sa vladom da se rasputi imenovano udruženje koje je radilo protiv direktiva Crkve, dok će akcija za mir na svetu biti neposredno pod vodstvom čitavog episkopata.

Švedskog naučnika Trygve Lunden je studij srednjovekovne istorije njegove zemlje, prevođenje i izdavanje latinskih tekstova dovelo u krilo katoličke Crkve. Na praznik sv. Erika 18 maja ove godine biskup Müller je zaredio Lunden-a za svećenika. To je osmi švedski katolički svećenik.

40-godišnjica biskupskog posvećenja Svetog Oca Pape Pija XII

13 maj zauzima u uspomeni i u srcu čitave katoličke obitelji posebno mesto! Potseća nas na biskupsko posvećenje, koje je primio — na taj dan — 1917 godine, sadašnji slavno vladajući Vrhovni Svećenik...

Papa je čovek molitve koji sa svojom molitvom uspostavlja most između zemlje i neba. Papina molitva bdi nad Crkvom i nad budućnošću sveta. U njoj pred Bogom odjekuju svi bolovi koji tište čovečanstvo, sva beda, sve slabosti, sva pokajanja, sve želje za dobrim delima, zadovoljštinom, očišćenjem, posvećenjem.

Sveti Otac je onaj u kojeg se spontano upiru pogledi celoga sveta. Od njega očekuje sav svet odlučujuću reč, od njega svet očekuje spasonosni pravac u najtežim trenucima čovečanstva. I Bog zna kako se nalazimo mi u jednom takvom trenutku. Nama je Sveti Otac toliko potreban. Šta bi učinilo to bedno čovečanstvo bez prisutnosti Božanskog Učitelja Isusa Krista, bez onoga koji njega zamenjuje, predstavlja, i nama govori te nas vodi u Njegovom imenu?

Neka nas ova najsrećnija godišnjica ipak sjedini kod nogu Isusovih, u molitvi za Svetog Oca: „Gospodin ga sačuvao".

Iz Vikarijata, 10-IV-1957.

Kard. Micara.

Papa je izrazio saučešće žrtvama teškog zemljotresa u severnom Iranu te tom zgodom poslao najtežim stradalnicima svoju ličnu pomoć.

SILNI BOŽE

Silni Bože, Ti si snaga moja
usred kušnja i tvrdoće svijeta.
Ti me tješiš, liječiš moje boli.
Neka vlada Tvoja volja sveta.

Srce moje Tebe, Vječni, zove,
izvor živi moja duša žeđa,
milost Tvoju, sunce svete pravde,
vječnost Tvoju iznad sviju međa.

Ti si mudrost, istina i život,
sva ljepota, moja sretna nada,
sve je Tvoje, sve se vraća Tebi,
vječnom svijetlu nad dolinom jada.

Silni Bože, Ti si snaga moja,
kada napast mene tugom kuša,
izvedi me iz dubine sjena,
izbavljenje traži moja duša.

OPASNOST

Pomoli se, pomoli,
dok je još sklopljenih ruku!
Skruši se, skruši
dok je još bistrih misli!
Jer idu starost i slabost
sa svojim teretima,
koji pritiskuju ruke,
koji zamućuju misli.

Bit će prekasno dozivati glasom bez daha,
bit će preteško zbrisati slabašnom rukom
gomile silne sebičnih grijeha za sobom.

Pomoli se, pomoli,
dok je još sklopljenih ruku!
Skruši se, skruši
dok je još bistrih misli!

Bit će prekasno tražiti osvit istine
u polnoć, kada su zvijezde i baklje pogašene.
Bit će preteško poznati doziv pravi
uhu zbunjenom od mnoštva lažnih glasova.

Pomoli se, pomoli,
dok je još savjest oštra.
Skruši se, skruši
dok ljubav u duši živi!

Nakane Apostolata molitve za septembar. — Opšta nakana: Molimo se presvetom Srcu Isusovu da bi se voditelji naroda međusobno dogovarali u duhu istine i pravde u pitanjima opšteg dobra. Misijska nakana: molitva za pitomce univerzitetskih zavoda u Indiji.

UREDNIKOVA POŠTA

V. G. Pitanje: Koji su plesovi zabranjeni sa kršćanskog stanovišta? Da li je to smrtni grijeh, plesati takav ples? **Odgovor:** Postoje izvesni plesovi koji su po prirodi stvari nenormalni, pa ih čak državne vlasti u cilju zaštite javnog morala zabranjuju, pošto su gotovo usmereni na pobuđivanje polnih strasti, kao što su tango, rumba i neki drugi. Samo po sebi je razumljivo da se verniku, koji neće odustati od takvih plesova, ne može dati odrešenje od greha. Ima plesova koji sami po sebi nisu grešni, ali u ocenjivanju moralnosti ovog ili onog plesa valja uzeti u obzir i sve okolnosti kod plesa. Stoga će biti razumljivo da je članicama Marijine družbe ples zabranjen.

J. P. **Odgovor:** Kako se osećate usamljeni i verski napuštenim, pošto živite u inovernom mestu te nemate mogućnosti da idete na sv. Misu i primate sv. sakremente, to Vam savetujem da nastojite promeniti stan te se nastaniti u katoličkoj sredini. Međuvremeno ćete već katkada naći vremena da posetite najbližu katoličku crkvu i tamo tražite unutarnji duševni mir. Valja imati na pameti Kristovu reč: „Šta vredi čoveku ako dobije čitav svet, a dušu svoju izgubi" (Mt 16, 26).

M. V. **Pitanje:** Kakva je razlika između proglašenja blaženim i svetim? **Odgovor:** Prema sadašnjem crkvenom postupku svetački kandidat biva na temelju dugotrajnih i strogih istraživanja o svetosti njegova života i na temelju dva odnosno tri utvrđena čuda proglašen blaženim.

Kao blaženiku mogu mu samo određene provincije ili redovničke obitelji, organizacije davati javno štovanje. Kad je neko proglašen blaženim, time je potvrđeno da se nalazi na nebu te da nam je uzorom kršćanskog života. Ukoliko se posle toga proširuje njegovo štovanje i uslede nova čudesa, Crkva može pristupiti daljnjem procesu kanonizacije, koja se svršava proglašenjem svetim. Sveca mogu po čitavom katoličkom svetu javno štovati, njemu u čast dizati oltare i crkve. Kad se radi o blaženicima iz daleke prošlosti, kao o bl. Nikoli Taveliću, Crkva može skraćenim postupkom podeliti kandidatu svetačku čast.

M. T. **Pitanje:** Da li će se organizovati kakvo zajedničko hodočašće u Lurd iz Jugoslavije? **Odgovor:** Činjenica je da se Lurd naveliko sprema za iduću godinu. Podzemna crkva u čast pape Pija X gradi se punim zamahom. Kod toga pojavljuju se velike poteškoće kako obezbediti crkvi dovoljnu ventilaciju. Za jedan sat trebaće crkvi 240 000 kubnih metara svežeg zraka. — Lurd u normalnim prilikama može da daje prenoćište za 35—38 000 osoba, a iduće godine računaju na dolazak do 8 miliona vernika. — Čulo se da će poljski kardinal Višinski voditi hodočašće u Lurd. — Kod nas se o tome, koliko mi je poznato, još nije ništa raspravljalo. Držim da će se moći nešto uraditi.

Uspomena na p. Leopolda Mandića. Neki nam stari svećenik iz Cresa piše: „Mogu reći da sam dobro poznavao P. Leopolda, kad je bio od travnja do rujna 1899 u Zadru. Imao sam tada 15 godina i bio u 3 razredu gimnazije... Vidio sam ga kako je klečao u crkvi dok su se ujutro govorile Mise... S nekoliko svojih drugova ispovijedavao sam se kod njega. Njega nije nikad trebalo tražiti, jer je bio uvijek tamo kao na straži i čekao. On nas je primio veselo i blagim okom te nam je davao spasonosne pouke. ---

Drago mi je reći, da sam poznavao i brata Šimuna iz Šibenika koji ga je pratio u vrijeme I. svjetskog rata do Rima. Prije no što je otišao kapucinima živio je u Zadru, gdje je bio do 18 godine trgovački pomoćnik. Bio je pobožan, pohađao je kapucinsku crkvu, gdje se ispovijedavao. Kad je bio u Zadru Fra Leopold, čuo sam da je Šimun otišao kapucinima. Vrlo je vjerovatno da je zasluga p. Leopolda što je brat Šimun iz Šibenika otišao u samostan. Kasnije sam se još jednom sreo sa bratom Šimunom i s njime razgovarao. Došao je valjda kući za kratko vrijeme".

29 maja 1914 umro je u Južnoj Africi misionar franjevac Josef Gerard. Sada se otvara njegov proces za proglašenje blaženim. On je došao 1854 kao misionar k Bantu crncima. Svojom velikom dobrotom on je urođenike mahom osvojio. Naročitu ljubav i pažnju posle je posvetio nesrećnim gubavcima.

BLAGOVEST izdaje Nadbiskupski Ordinarijat u Beogradu. — Odgovorni urednik: Dr Janez Jenko, konzultor. — Uredništvo i uprava: Beograd, Svetozara Markovića broj 20. Poštanski fah 524. — Tekući račun 10-KB-33-Ž--410.
Štampa: Štamparija „DOZ" — Beograd — Zmaj Jovina br. 39 — Telefon 20-268

Poštarina plaćena u gotovu.
GOD. XXVI BROJ 10 BEOGRAD, OKTOBAR, 1957 CENA 20 DIN.

BLAGOVEST

VERSKI MESEČNIK

HANS STINGL

Bezgrešna

Prečisto Srce Marijino, budi nam utočište sada i na čas smrti naše!

JEDINSTVO DUHA

1. Na 17. nedelju po Duhovima (ove godine na prvu nedjelju u mjesecu listopadu) čitamo kod svete Mise odlomak iz poslanice svetog Pavla Efežanima (4, 1—6):

Braćo! Molim vas ja, sužanj radi Gospodina, da živite dostojno prema zvanju, u koje ste pozvani, sa svom poniznošću i krotkošću, sa strpljivošću podnoseći jedan drugoga u ljubavi, nastojte povezani mirom čuvati jedinstvo duha. Jedno je tijelo i jedan duh, kao što ste radi svoga zvanja pozvani u jednoj nadi. Jedan Gospodin, jedna vjera, jedan krst, jedan Bog i Otac svih, koji je nad svim i po svima i u svima nama, koji je blagoslovljen u vijeke vjekova. Amen.

2. Crkvu u maloazijskom gradu Efezu osnovao je sveti Pavao za svog trećeg apostolskog putovanja po Maloj Aziji i Grčkoj, između 53 i 57 godine. U tom gradu nije imao Pavao onakvih problema kao na pr. u Korintu. Kad se Apostol opraštao od crkvenih starješina efeških, prije nego što je pošao u Jeruzalem i bio ondje zatvoren (u proljeće godine 57), održao im je dirljiv, očinski govor. U njemu ih opominje, da se čuvaju krivih učitelja, koji će kasnije nastojati škoditi crkvi u Efezu: »Ja znam, da će poslije mog odlaska ući među vas grabežljivi vuci, koji ne će štedjeti stada. I između vas samih ustat će ljudi, koji će govoriti izvrnutu nauku, da povuku učenike za sobom. Zato bdijte sjećajući se, da tri godine noć i dan nisam prestajao sa suzama opominjati svakoga od vas« (Djela apostolska 20, 29—31).

Poslanicu Efežanima napisao je sveti Pavao u Rimu, kad je ondje boravio u prvom svom sužanjstvu, godine 61. Poslanica do 4. poglavlja govori o dogmatskim istinama, a zatim iznosi mnoge pouke za ispravan kršćanski život.

3. Naša pripadnost Kristu traži, da živimo dostojno uzvišenog svog poziva. Na to Pavao opominje Efežane u početku ove misne poslanice. Opominje ih kao »sužanj radi Gospodina«. Ove riječi daju posebnu vrijednost njegovim opomenama.

Pavlovi savjeti govore o odnosima kršćana između sebe. Oni moraju biti ponizni u svemu, prema drugima krotki i strpljivi. Po krotkosti postajemo blagi prema bližnjemu, a po strpljivosti podnosimo bližnjega, ako on nama nije blag i obziran prema nama. Među kršćanima mora biti jedan duh, jednodušnost, a ova će se postići vezom mira.

4. Ukratko rečeno, među kršćanima mora vladati takvo jedinstvo zbog toga, što je i Kristova Crkva jedna. Pavao navodi sedam razloga tog divnog jedinstva Kristove Crkve.

Crkva je prije svega samo jedno tijelo, i to otajstveno Tijelo Kristovo. Tom Tijelu daje život samo jedan Duh, a to je Sveti Duh. Svi kršćani imadu isti cilj, koji je proslava Boga po vječnom blaženstvu. Svi su, naime, kršćani pozvani u jednoj nadi svog poziva, da postignu nebesku slavu. Crkvom vlada jedan Gospodin i Otkupitelj, a svi biskupi i svećenici samo su službenici jedinog njegovog svećeništva. Jedna je također vjera svih kršćana. Ona služi kao neko pravilo života i kao »legitimacija«, kojom se vjernici mogu raspoznavati od ostalih ljudi. Jedno je također krštenje, po kojemu svaki pojedini čovjek postaje članom tog jedinstvenog Tijela Kristova.

A vrhovni razlog crkvenog jedinstva leži napokon u tome, što ima samo jedan Bog, koji je od vijeka odredio, da cijeli ljudski rod preko Krista postane dionikom božanske naravi u vječnom blaženstvu, a preko jedne Crkve na zemlji.

Toga Boga Oca Pavao ovako potanje opisuje: On je iznad svih, on djeluje u svima, prožima sve, i on je u svima nama. Ovo sveobuhvatno postojanje i djelovanje Božje najbolje osniva i zajamčuje jedinstvo svih otkupljenih ljudi u jednoj Crkvi. Bog je iznad svih, pa je prema tome Božjem gospodstvu podvrgnuta u Crkvi svaka vlast i dostojanstvo. Zato glavari Crkve i njihovi pomoćnici treba da se vladaju kao poslanici, kao sluge Božji, svijesni velike svoje odgovornosti pred Bogom.

Bog djeluje preko svih ili kroza sve, jer se svim osobama i svim stvarima služi, da postigne svete svoje namjere. Napokon on stanuje u svima kao u svom hramu.

Riječi: »koji je blagoslovljen u vijeke vjekova, amen«, ne nalaze se u Pavlovoj poslanici, ali ovdje u sv. Misi sačinjavaju zgodan zaključak.

Liturgijska obnova

SVETA MISA I UMJETNOST

Iz dosadašnjih članaka naši su čitatelji imali lijepu prigodu, da doznadu historijski razvitak sv. Mise od najstarijih vremena do danas, a isto tako kako je ona izvor i središte prave kršćanske pobožnosti.

Ali ljepota i veličina euharistijske žrtve treba da se osjeti i na vanjski način, da vjernici to vide i prožive u jednoj svetoj dramatizaciji. Za to je Crkva upotrebila jedno moćno sredstvo: umjetnost u njenim raznim formama: arhitektura, slikarstvo, plastika i muzika. Sv. Augustin kaže, da su slike u crkvama velika vjerska poduka vjernicima, sv. Ambroz izričito govori, da je u milansku crkvu uveo mnogo pjevanja, da se narod ne bi dosađivao za vrijeme bogoslužja. Crkva je odlučno stala protiv ikonoklasta, koji su zabranjivali slike i kipove u kršćanskim hramovima. Kad su reformatori ukinuli misu, njihove crkve su postale puste i prazne, obične zbornice i skupštinske dvorane. Sv. Sabor u Tridentu osudio je prazninu nove tako zvane reformatorske crkve, kao što je drugi sabor u Nikeji osudio kipoborce, a Istočna Crkva sjeća se i danas toga s blagdanom ortodoksije ili pravoslavlja.

U Starom Zavjetu Bog nije bio vidljiv. U Novom Zavjetu Bog je postao čovjek, vidljiv po utjelovljenju Sina svojega, a prisutan po presv. Euharistiji u našim crkvama. Crkva je šator Božji među ljudima. Pjesnik-psalmista pjeva: »Klanjajte se Gospodinu u uresu svetome« (Ps 95), zatim: »Uzljubio sam, Gospodine, krasotu doma tvojega. . . u crkvama blagosljivat ću te, Gospodine.« (Ps 25) Ako su ovako pjevali starozavjetni pjesnici Salomonovog hrama, a što da kažemo o našim crkvama i oltarima, u kojima prebiva živi Bog? Kršćansko bogoslužje, polazeći od Zadnje Večere, je nastavak svećeničke službe Isusa Krista — kaže sv. o. Pijo XII u enciklici »Mediator Dei«.

Oko sv. Mise sudjelovale su uz stare molitve sve umjetnosti. Još u prvim stoljećima, u podzemnim katakombama, osobito na onim mjestima, gdje se prikazivala misa na čast mučenika ili za pokojnike, skromni slikari i majstori slikali su slike ili simbole, koji se odnose na euharistijsku žrtvu: ribu, koja nosi košaru hljeba ili staklenku vina, umnoženje kruha i riba ili svadbu u Kani Galilejskoj, koja označuje tajnu pretvorbe. Glasoviti protestantski naučenjak modernog vremena A. Harnack poslije dugog proučavanja kršćanske starine priznaje, da je misa središte kršćanskog života.« Centar vjerskog života bilo je zajedničko bogoslužje, a u ovome svetkovanje Euharistijske Večere. Nijedan drugi kult nema takve obrede, koji bi se mogli takmičiti s ovim radi uzvišenosti i bogatstva milosti i zbog bratskog osjećaja, koji je bio s njim povezan. Sve potrebe srca i duše nalazile su u njemu svoju hranu. Euharistijska Večera bila je mistički, božanski dar mudrosti i života, podavanje hvale Bogu i žrtva, uspomena muke Isusove, gozba bratske ljubavi, pomoć za siromašne i potrebne.«

Kad je pak Crkva izašla iz katakomba pobjedonosna, za obred sv. mise ogradile su se veličanstvene bazilike i crkve. Za razliku od poganskih hramova, gdje su bile male ćelije za idole, gdje vjernici nisu imali pristupa, a žrtvenik je često stajao vani, na stepenicama hrama, kršćanska crkva i u građevnom smislu dobila je ime

»Ecclesia«, a to znači skup vjernika ili bolje mjesto, gdje se sakupljaju vjernici za žrtvu sv. mise. Kuća Božja i naroda. U prvom redu, što nikada ne smijemo zaboraviti, naša crkva je »žrtvena crkva«. U ovoj misnoj godini, iza naših članaka, lijepih teoretski, moramo praktično pokazati, da s umjetničkog gledišta znademo cijeniti svetost crkve i uzvišenost oltara.

Crkve, kuće Božje prvo su podignute za to, da vjernici mogu u njima svetkovati Kristovu gozbu: sv. misu. Sav crkveni prostor, a nadasve prostor oko velikog žrtvenika kao i sam veliki oltar traže ozbiljnost i jednostavnost. Bog je jednostavan i sve što pripada Božjoj službi, treba da bude jednostavno. Bog traži molitvu i žrtvu, jer samo one dižu nas k Bogu. Jednostavnost ne znači siromaštvo. Oltar je Kalvarija. Iako sv. misa nije krvava, ona nije izgubila od svoje ozbiljnosti, dostojanstva i božanske tragičnosti. Ali više se puta događa, da je oltar sve samo ne žrtvenik. Sav načičkan, prenatrpan sa čipkama, cvijećem, kipovima i s električnim žaruljama. Okvir je sjajan, ali bitna slika to je žtrva, iščezava. S vremenom okvir postaje glavniji i privlačniji od same slike. Ideja žrtve, koja je u kršćanskom životu i u svim vremenima toliko stvarna i aktuelna, mora biti istaknuta i na velikom oltaru.

Oltar je također i «sto Gospodnji«. Na tom stolu, u božanskoj gozbi, susreće se Bog sa čovjekom. Tu se dodiruje naravno s natprirodnim, ljudsko s božanskim. Oltari u mnogim našim crkvama, u raznim stilovima toliko su nagomilani, da vjernici ne mogu imati pojam, da je oltar ideja Gospodnjeg stola i trpeze Zadnje Večere, koji nas i po svojoj konstrukciji zove, da blagujemo Tijelo Kristovo. Ideja žrtve i gozbe (sv. pričesti) treba da je istaknuta i vidljiva i prostorno, da mogu vjernici aktivno sudjelovati kod sv. mise i sve se više sakupljati oko oltara. Vjernici ne smiju biti kao neki gledaoci u kazalištu, koji samo sjede i gledaju te mole »privatne« molitve, već su dužni biti aktivni u drami svete Žrtve. Oltar je srce crkve i simbol mistične veze Krista s vjernicima, on mora biti liturgičan.

Utješljiva je činjenica naših dana, da pod uplivom liturgijskog pokreta i apostolata, koji je raširen po svim zemljama i kontinentima, crkveni prostor i oltar sve više odgovaraju svojoj svrsi i crkvenim propisima. Zahvaljujući pučkom liturgijskom apostolatu i svećenici i arhitekti — umjetnici, a i sam kršćanski narod shvaćaju liturgijski koncept svetog prostora, koji mora biti lijepo naglašen, ali uvijek jednostavan.

U bečkoj nadbiskupiji sagrađeno je poslije rata 26 potpuno novih crkava, popravljeno 13. U svim tim crkvama vodila se osobita briga za prostor oko oltara. To je zasluga liturgijskog apostolata u Klosterneuburgu, koji je osnovao Pius Parsch. I u novom modernom stilu, u novoj arhitekturi, u kojoj su te crkve sagrađene može se govoriti o Bogu i o misterijima njegove Crkve kao što su stare generacije u prošlosti govorile jezikom romanike, gotike i baroka. Može se služiti i najmodernijim tehničkim sredstvima. Lijepo u tom pogledu govori sv. o. Papa Pijo XII u svojoj enciklici o »Svetoj Liturgiji« (1947):« Apsolutno je potrebno pustiti slobodno polje također i modernoj umjetnosti, ako služi s dužnim poštovanjem i časti svetim zgradama i svetim obredima na način, da i ona može ujediniti svoj glas u čudesnoj pjesmi slave, koju su geniji u prošlim vijekovima spjevali katoličkoj vjeri«.

(Slijedi)

SILNI BLAGI KRALJ KRIST

Kralju slave, silni, blagi
blagoslovi nam dom i stol!
Tvoji su prijekori očinski dragi,
za vječnu svrhu je svaki naš bol.

Tko nije trpio, taj čovjek nije.
Tko nije junak, nije Tvoj sin.
Ne haje stijena što bura vije.
U vatri stvara svijetli se čin.

Kralju blagi, silni i vječni,
daruj nam snage kršćanske moć!
Nikad nam ladju virovi riječni
neće povući u pakla noć.

Čuvaj svoj narod, Kralju blagi,
slava njegova Tvoj je sjaj.
»Blagoslovi rod nam dragi,
u svom Srcu stan mu daj!«

Dr. A. J. Cronin, engleski liječnik i književnik, napisao je pod gornjim naslovom u „Reader's Digest", siječanj 1956., vrlo praktični članak. U uvodu priča da je neki siromašni starac u Londonu, komu je bio isposlovao potporu da može poći mjesec dana na more, poslao mjesto sebe dvoje siromašne djece. Kad mu je Cronin prigovorio, zašto je to učinio, odgovorio je starac, smijući se: „Doktore, katkad koristi da se nečesa odreknemo". Na to pisac nadovezuje svoje misli ovako:

Nepoznati njemački redovnik, Toma Kempis, razmišljajući u svom samostanu, u XV. stoljeću, našao je pravo rješenje kad je napisao: Ako ne zatajiš samoga sebe, ne ćeš nikada uživati savršenu slobodu.

Sposobnost da stavimo sebe pod stegu doista je korijen svih kreposti, izvor prave slobode. Tko hoće da bude čudoredno slobodan, mora da bude gospodar svojih nagona; on mora, jezikom sv. Pisma, „vladati vlastitim duhom".

Kad bismo se samo mogli uvjeriti, da ne možemo izgraditi svoj značaj niti bilo što vrijedno izvršiti, ako ne znamo disciplinirati samog sebe! Nitko nije doživio velike uspjehe niti stekao velike položaje idući lakšim putem; uvjet je uvijek bio: najstroža kontrola samog sebe. Veliki pijanista Paderewski skupio je u jednoj rečenici sadržaj života koji je značio nepopustljivo naprezanje: „Dok nisam postao sam svoj gospodar, bio sam rob".

Kad je mladi Bobby Jones igrao prvi put u sv. Andrije za britansko prvenstvo, ja sam bio među tucetom gledalaca. Bobby je igrao slabo, uvijek se više uzrujavao i žalostio. Napokon, na četrnaestu rupu, u času krajnje zlovolje, on podere svoju kartu i baci komade vjetru. Ali kasnije, stegom i ustrajnošću, on svlada svoju slabu stranu i postade ne samo najveći igrač golfa, nego jedan od najkrasnijih ličnosti svojih dana.

Gospodstvo nad samim sobom dokazuje muževnost. Disciplinirani je čovjek stekao snagu, koja dolazi od nutarnje vlasti nad samim sobom. On je izabrao između dviju sloboda: krive, kad je netko slobodan da čini što hoće, i prave, kad je slobodan da čini što mora.

Kako ćemo započeti posao oko sticanja te prave slobode? Nikola Tesla, glasoviti poznati fizičar, opisao je kako je još kao dječak započeo riješenje problema kontrole nad samim sobom. „Kad sam imao nešto, što sam naročito volio, n. pr. slatko ili zašećereno voće, ja sam to davao drugome, premda sam zbog toga trpio; kad sam imao izvršiti kakvu zadaću ili vježbu, koju nisam volio, ja sam činio svoju dužnost makar kako nagon drugačije tražio. Kako su godine prolazile, borba je jenjavala i napokon prestala. Moja želja i moja volja postale su jedno".

Mi svi imamo neku prirođenu slabost: možda pušimo previše, možda popijemo čašu suviše, ili tratimo dragocjene sate pred radio aparatom. Započnimo time, da se odreknemo te prekobrojne cigarete, te druge ili treće čašice. Ako imamo maniju za radio, odložimo slušanje dok ne učinimo nešto što je doista vrijedno. Obićavamo li se prejesti, uzmimo kao pravilo da sebi uvijek nešto uskratimo, što će koristiti zdravlju. Doskoro ćemo doživjeti prvu nagradu zato, što smo sebi nešto uskratili: to će biti osjećaj da se fizički bolje osjećamo.

Epiktet je govorio: „Neka ti život bude dobar, a obićaj će ga učiniti ugodnim".

Nitko ne može opisati osjećaj moći i zadovoljstva, koji osjećaj je plod ove teško zadobijene pobjede. Mi možemo doznati što je savršena sreća samo tada, ako disciplinira-mo sami sebe.

Najveća obmana čovječanstva jest mišljenje, da ćemo biti to sretniji što više imamo, da najobilnije bogatstvo našeg života može doći jedino od obilja posjeda.

Od najstarijih vremena, oni koji su tražili najveće dobro u životu, držali su se posve protivne filozofije. Pjesnik Horac, motreći raskoštvo i ludosti Rima, predviđao je pad velikog carstva uslijed tako sebičnog rasipanja. Tada je napisao: „Ako čovjek ne zna uskraćivati samome sebi dobra, bogovi mu ne će biti nakloni".

Oni, kojima vladaju samo materijalne želje, koji žive pod morom uživanja, naći će na kraju puta samo prašinu i pepeo sitosti. A ipak, za milijune danas misao, koja nadvladava sve ostale, jest: „Kako ću uživati?" Rad se mučno prihvaća, zabava je postala stvarni životni posao.

Naročito je mladost zahvaćena tom manijom, da joj vrijeme „dobro prođe". Roditeljski autoritet postao je predmetom šale, stega je zaboravljena riječ, svladavanje samog sebe više ne postoji. Mi popuštamo svojoj djeci varajući sami sebe da smo prema njima dobri.

Spasenje ovog teško uznemirenog planeta nije u raskošu, ni u zabavi ni u konforima, koji tijelu oduzimaju vitalnost a dušu omlohave. Ono se nalazi u srcu i u volji svakoga od nas. Čovjek koji ima moć da splete svoj vlastiti usud, za dobro ili za zlo, svladao je elemente, osvojio je okean i zrak, ukrotio zvjeri u šumama. Ali on neće nikada znati što je prava sloboda i sreća, dok ne bude ukrotio samoga sebe.

Napokon zadovoljan!

William Larimer Mellon ml. mogao je biti jedan od onih koji kontroliraju industrijalno carstvo svoje obitelji, koje vrijedi milijarde dolara, carstvo ulja, aluminiuma i čelika. Živio je u Pittsburgh-u, USA. Ništa mu nije manjkalo od onoga što mu je srce moglo zaželjeti: vile, auti, jahte, putovanja, sretan obiteljski život. Ali nije bio zadovoljan. Srce mu se nije moglo smiriti. Tražio je svoj put u životu. Providnost Božja ga je napokon dovela do cilja što mu je bila namijenila.

Kad je Larimer čuo za veliko djelo dra Alberta Schweitzera, koji je svojim novcem osnovao bolnicu u Lambarene, u Francuskoj Ekvatorijalnoj Africi, i da ondje sa svojom suprugom vodi humanitarni i misijski rad, on je posjetio Schweitzer-a i odlučio da će ići njegovim stopama. Upisao se god. 1948 na liječnički fakultet. Supruga je prihvatila nacrt svoga muža te se osposobila za bolničarku. Supruzi su nabavili veliko zemljište na Haitiju, sagradili i snabdjeli bolnicu svojim novcem, uredili prostrano gospodarstvo. Na 11-XII-1954. Larry, kako ga zovu, stojeći na jednom sunčanom brežuljku, posvetio je sebe i svoju suprugu službi Bogu i čovječanstvu. Dobio je mnogo pomagača u svojoj bolnici. Kad njezina budućnost bude potpuno osigurana, on će sa suprugom poći u Braziliju ili Peru da ondje podignu sličnu ustanovu. Larry Mellon se napokon smirio. On kaže: „Ako smo sposobni da olakšamo patnje drugih i uspijemo da ljudi plemenitije osjećaju prema drugima — tada nismo uzalud radili".

PUT JEDNOG SOCIJALISTE PREMA OLTARU

(Prema „Digest"-u od jula 1957, str. 678)

Prije nekoliko mjeseci stigla je u Bordeaux neka obitelj iz Čilea. Muž, penzionirani general sa ženom i kćerkom došao je prvi put u Evropu.

Ali što je par mjeseci dopusta, kad ih ovdje čeka bogatstvo kulturnih tekovina? Otputovali su u Holandiju, gdje su posjetili benediktinsku opatiju Sv. Pavla u Oosterhout. Potražili su poznatoga pisca benediktinca Pietera van der Meer de Walcheren. Čitali su njegov životopis, a kćerka je čak poznavala sva njegova djela. Sada su željeli, da osobno upoznaju pisca knjige „Ljudi i Bog" i da mu se zahvale.

Iz njegovih knjiga govori pravi kršćanin, koji je prožet živim Bogom i koji bez kompromisa svjedoči o tom svom uvjerenju. Stoga je general bio sretan za ono pola sata, što je proveo u razgovoru s velikim piscem! Dugi i naporni put obilno mu se je isplatio.

Tko je Pieter van der Meer? Nekada je on bio vatreni mladi socijalista zaručen djevojkom-socijalistkinjom. Nije bio kršten. Ona, Kristina, poticala je doduše iz katoličke obitelji, ali se je već davno odrekla vjere.

Početkom 20 stoljeća sjedili su zajedno u narodnoj skupštini u Brüssel-u te sa svojim prijateljima sanjarili o novom svijetu, koji ima doći: o svijetu socijalne pravde, u kojem nema mjesta licemjerstvu salonske buržoazije, o svijetu oslobođenom svećenika i bogomoljki, oslobođenom častohlepnika i farizeja. U svom mladenačkom zanosu shvatili su život pošteno; previše mladi i idealni da bi mogli biti materijalisti. Ali su htjeli taj bogati život živjeti uistinu bogato. — Kristina mu je tada rekla: „Pieter, naša ljubav mora biti velika ljubav".

I taj zanimljivi par, koji je izgledao daleko od kršćanstva, poveo je Bog svojim putevima. Odveo ih je u Pariz, centar duhovnog previranja onoga vremena.

Pieter je čuo za Leona Bloy. Taj katolički pisac nastupao je u svojim knjigama isto tako žestoko protiv nemilosrdnog poganstva kao i protiv uspavanog kršćanstva svoga vremena. A Pieter je cijenio svakoga, koji se je usudio smjelo zastupati svoj svjetovni nazor i boriti se protiv svega, što je u čovjeku malenkosno, zakržljalo i bez ljubavi.

Kod prvog posjeta pitao ga je Leon Bloy, da li je katolik; on je dakako morao zanijekati. Bloy ga je odmah stavio pred neumoljivu istinu: „Prijatelju, ako ne pripadate Crkvi, onda ste u velikoj zabludi".

Takav odgovor iz ovih usta morao je biti za Pietra teško razočaranje. Ali kod Bloy-a nije bilo kompromisa. Unatoč toga Pieter i njegova žena ponovno su došli k njemu i postadoše prijatelji. Njihova želja za istinom bila je jača od straha pred onako radikalnim pitanjem.

Ruka Božja zahvatila je Pietra. 24 februara 1911 bio je u crkvi Sv. Medarda kršten zajedno sa svojim sinčićem, i još istog dana vjenčao se u crkvi sa Kristinom.

Ganutljivu povijest toga obraćenja opisao je u knjizi „Moj dnevnik", koja je prevedena na mnoge jezike i raširena je po cijelom svijetu.

Pietrovo obraćenje na katolicizam nije posljedica samo njegovog prijateljstva sa L. Bloy-em, nego je to pravi susret s Bogom, pronalaženje Boga poslije dugog lutanja. Cijeli mladi, oduševljeni život Pietra van de Meer bio je ljubav — ljubav koja traži i koja se predaje.

Njegov „Dnevnik" dao je svijetu mnogo dobra. Sam Bog zna, koliko ljudi je u tom jednostavnom svjedočenju prepoznalo svoju vlastitu životnu borbu te otkrilo vjeru u ljubav Božju prema čovjeku.

Život obitelji van der Meer poslije njihova obraćenja postajao je sve teži. Ali taj život dobio je tek sada svoju potpunu vrijednost. Njihova čežnja za ljubavlju i pravdom bila je odsada usmjerena prema Bogu U tom su duhu Pieter i njegova žena stalno živjeli. Bog za njih nije bio samo „ideja", neko nadmoćno biće, nego je bio stvarnost njihovog života i oni su gledali uvijek samo prema toj stvarnosti.

Samo tako mogli su oni na samrti svog prvog djeteta pjevati „Magnifikat". I samo s takvim shvaćanjem mogli su preboljeti užasnu nesreću, kad im je umro njihov drugi sin benediktinac. U tom su duhu žrtvovali Bogu svoju kćerku, koja je otišla u benediktinke. I konačno su se i sami predali Bogu u potpunom odricanju, kad su se po smrti drugoga sina odrekli svog bračnog života. Pieter je postao benediktinac, Kristina je otišla u benediktinke. — Ali su ponizno i mirno podnijeli, kada Bog od njih tu veliku žrtvu nije primio, nego ih je ponovno vratio u njihov dom.

Njihova kuća postala je odsada utočište za bezbrojne mlade ljude: književnike, pjesnike i sve one koji traže istinu. Bezbrojni su oni, koji žeđaju za ljubavlju.

S vremenom je Pieter morao ograničiti broj posjeta ali njegova žena nije mogla odbiti onih, koji su je tako usrdno molili, da bi barem za 10 minuta mogli vidjeti pisca knjige „Moj dnevnik" — samo da ga vide, makar nijedne riječi s njime ne progovorili. — Osim toga, Pieter je često putovao u Francusku, Valoniju i Flandriju i držao predavanja o neobičnoj historiji svoga obraćenja.

O Božiću 1954 umrla je Kristina. Njen pogreb ličio je više na svečanost negoli na tužnu povorku. Kod otvorenog groba Pieter je sa svećenikom pjevao pogrebne pjesme. Ljudski govoreći, on je strašno trpio, ali je znao da je Kristina kod Boga.

Dvije nedjelje iza toga otišao je u opatiju Sv. Pavla u Oosterhout. Kao starac od 74 godine kleknuo je pred opata i zamolio ga da bude primljen u samostan. Cijeli njegov život bio je djelo ljubavi. Htio je i nadalje sve dati Bogu. U februaru 1955 položio je zavjete. Stojeći pred oltarom zapjevao je tri puta: „Gospodine, primi me po svojoj riječi i živjet ću...!" U nedjelju 13 siječnja 1957, prikazao je Pieter van der Meer u opatijskoj crkvi svoju mladu misu.

PTIČICA U KAVEZU

ŽIVOT FRA LEOPOLDA MANDIĆA

(Nastavak)

Ova posljednja izjava živo zanima bolesnika, pa zapita:

— Oče, što to znači: do 1943. ima vremena?

— Ništa, ništa. Imajte vjeru, i dosta! — odgovori Fra Leopold.

A u kolovozu 1943, bez ikakve operacije, bivši bolesnik bijaše potpuno zdrav. Radiografski snimci pokazivali su bubrege potpuno čiste! — — —

UVIJEK PRED BOGOM

Fra Leopold je po svojoj živoj vjeri bio u neprestanom i uskom jedinstvu s dragim Bogom. Eto zato je on, kao od šale — a bila je najsvetija ozbiljnost — sipao oko sebe izjave, koje su morale začuditi sve, koji su ih čuli, ali koje su se uvijek najtočnije obistinile. Bog mu je kazivao, Bog je s njime radio...

Više su ga puta čuli, kako kaže:

— Mi radimo na zemlji tijelom, ali dušom moramo uvijek biti pred Bogom, pa stoga možemo reći, da smo na zemlji, ali i na nebu...

On je zaista više bio na nebu nego na zemlji — — —

To se vidjelo i na njegovoj vanjštini, koja je odavala toliku unutrašnju sabranost, da ti se činilo: ovaj je čovjek tijelom na zemlji, ali njegova duša lebdi u nebeskim visinama.

Da, ta je duša neprestano živjela pred Bogom...

Deveto poglavlje

SVE PO MARIJI

Godine 1927 Fra Leopold je na jednoj Gospinoj sličici napisao ove riječi:

— Ja Fra Leopold Mandić Carević tvrdo vjerujem, da je Preblažena Djevica, kao Suotkupiteljica ljudskoga roda, moralno vrelo svake milosti, jer smo svi primili od njezine punine. —

Kao čitav svoj život i rad, tako je Fra Leopold i svoju neograničenu ljubav i štovanje Preblažene Djevice Marije temeljio na živoj i dubokoj vjeri. Ta ga je vjera učila, da je Marija Božja Majka i da je Majka naša, pa je iz te velike i utješne istine njegova duša crpla najslađe svoje utjehe i zanose

U Marijine ruke stavio je sve svoje uzdanje, njoj je povjerio i svoj najmiliji životni san — rad oko sjedinjenja Istoka, kako smo to već vidjeli. Njoj je povjeravao svoje zavjete, kako lijepo svjedoči ona druga Gospina sličica, na kojoj je napisao:

— Htio bih svojom krvlju ispisati svoje zavjete. Blažena Djevice, neka ti bude ugodna ova moja želja!

F. Leopold 2-11-1914.

Mariji je povjeravao sve svoje brige i sve potrebe i svoje i svojih pokornika. U svojoj sobici imao je Gospinu sliku i pred njom je svaki dan promjenjivao cvijeće kao znak svoje ljubavi, koja je svaki dan iznova sve većim plamom sinula. Svetu Misu govorio je redovno na Gospinu oltaru, a u subotu, ako je samo mogao, čitao je i Gospinu Misu. Kad je poslije podne izlazio na svoju dužu šetnju, najprije se svratio u crkvu i pred Gospinim oltarom vruće se pomolio.

O Gospi je često govorio, o njoj najradije razmišljao. Već znamo, kako je on svoj misijski rad na Istoku poglavito zamišljao kao širenje Marijine slave i štovanja riječju i štampom. Za dugo vremena gojio je u srcu misao, da napiše knjigu o Gospi kao Suotkupiteljici ljudskoga roda, kao Kanalu svake Božje milosti. Šteta, što mu njegov neprestani rad u ispovijedaonici nije dopustio, da taj svoj naum i izvede! Nekoliko članaka, što ih je u vezi s time dao štampati u »Franjevačkom Vjesniku«, dokazuju, kako bi to bila divna knjiga...

Kazali smo, kako je u svojoj velikoj poniznosti Gospu redovno nazivao svojom Blagoslovljenom Gospodaricom. Njoj je pripisivao velika i izvanredna djela, što su se događala na njegovu životnom putu. Više puta pisao je Mariji pisma. Jedno smo već naveli, kad smo govorili o njegovu životnom idealu.

Ta bi pisma obično stavljao na Gospin oltar i očekivao Marijin odgovor, a Gospa je uvijek odgovarala svomu divnom djetetu...

— Pisao sam pismo Gospi — kazivao je nekoga dana — i stavio ga pred njezine noge na oltar. Je li ga ona primila? Molite mnogo i vi Blagoslovljenu Gospodaricu, da se dostoji sjetiti moga pisma.

U jednom pismu piše:

— Dopusti mi, predobrostiva Gospa, da Ti pošaljem ovo pismo. Preporučujem Tebi i Tvojoj ljubavi sve ono, što mi stoji na srcu... Očitujem Ti svoju želju, — kaže pri kraju pisma — to je za me više nego dovoljno.

Marijin odgovor

Veliko Fra Leopoldovo pouzdanje u dragu Gospu diralo je njezino materinsko srce, i ona je stotine puta i na izvanredan način odgovorila.

Neka majka u Padovi bila je u teškoj nevolji, jer joj sinovi nisu imali zaposlenja. Neka se gospoda vruće zauzela za stvar, ali bez koristi. Tada majka pođe k Ocu Leopoldu i suznih mu očiju kaza svoju bijedu. On je sasluša, pa najednom ustane i plamteći u licu reče:

— Gospodo, podite odmah u crkvu svete Justine; otidjite pred oltar Gospe Carigradske (čudotvorna starinska slika) i recite joj: — Gospodarice, šalje me tvoj sluga Leopold. Učini ti ono, što nije mogla učiniti ona gospoda. — Ne recite drugo. Podjite odmah. Jeste li razumjeli? Podjite odmah!

Ona pođe i učini točno, kako joj je naređeno. Sutradan njezini su sinovi dobili lijepo namještenje.

— Djevojčica od pet godina teško je oboljela. Njezin stric dođe k Fra Leopoldu i zamoli ga, da blagoslovi malu bolesnicu. Fra Leopold se silno rastuži i prigne glavu gotovo do koljena, pa je tako ostao dugo vremena. Onda se diže vesela i sjajna lica:

— Pričekajte me časak, doći ću odmah, — pa izidje iz sobice.

Do pet časaka se povratio i sav radostan reče:

— Gospodine, budite mirni. Vaša će nećakinja ozdraviti!

U taj čas udje samostanski sluga noseći u ruci veliku jabuku. Fra Leopold je uze, blagoslovi i preda stricu:

— Odnesite ovu jabuku vašoj djevojčici, činite da je pojede (a dijete je moglo tek progutati malko mlijeka), a onda mi dodjite kazati, kako je.

Stric poleti k bolesnici, uleti u sobu i približi se maloj, koja je nepomično ležala staklenih i raskolačenih očiju uprtih u jednu Gospinu sliku, koja je visjela o zidu, i reče:

— Gle, kako mi lijepu jabuku dao Otac Leopold!

Na veliko začudjenje sviju dijete pruži ručicu, uze jabuku, sjede na krevet i stane pohlepno jesti... Bila je zdrava!

Stric se odmah vrati k Fra Leopoldu, da mu javi sve, a ovaj je pun radosti uskliknuo:

— To je učinila Gospa! To je učinila Gospa! Hvalimo je i zahvaljujmo joj uvijek! —

— Bio neki gospodin, koji već mnogo godina nije bio na ispovijedi. Napokon se ganu i dodje k Fra Leopoldu, da se ispovjedi. To je bila jedna od onih »oboritih riba«, kakove je on želio da mu Gospa pošalje...

— Za pokoru podjite pred Gospin oltar i izmolite jednom Zdravo, Kraljice — reče Fra Leopold pokorniku na koncu ispovijedi.

— Oče, izvinite, ali već je toliko godina, što ne molim više, i zaboravio sam Zdravo, Kraljice.

— Rekao sam, da izmolite Zdravo, Kraljice!

— Oprostite, što ponavljam, ali Zdravo, Kraljice baš ne znam.

— Recite jednom Zdravo, Kraljice! — odlučno će ispovjednik.

Onaj se gospodin diže malo zbunjen, izidje iz ispovijedaonice i ugledavši ondje blizu Gospin oltar kao i nehotice klekne preda nj. Najednom neki nadzemaljski glas jasno odjeknu u njegovim ušima i stane mu kazivati riječ po riječ molitvu Zdravo, Kraljice... Prodjoše ga trnci, a onda pun radosti i nebeskoga mira ponavljaše riječ po riječ svetu molitvu.

Nije li to Gospa poslala andjela, da mu pomogne izvršiti pokoru?...

--- Siromašan željezničar leži u bolnici u Padovi. Više od četrdeset godina nije pristupao k svetim sakramentima. Ni sada ne će da čuje o njima. Sestre pozovu Fra Leopolda, ali... i njega je bolesnik surovo odbio! No Fra Leopolda je bilo teško odbiti! On uze pun vjere i pouzdanja moliti svoju Blagoslovljenu Gospodaricu i utjecati se njezinu Bezgrešnom Srcu, tomu utočištu grešnika. Dao je, da i drugi mole...

Sutradan bolesnik reče:

— Uvijek mi je pred očima onaj mali fratar, koji mi je bio došao u pohode; molim vas, pozovite mi ga opet.

Fra Leopold dodje i pomiri ga s Gospodinom.

Bolesnik je poživio još pet dana. — Uvijek je zvao Oca Leopolda i ponavljao :

— Onaj je fratar andjeo, onaj je fratar andjeo!

I umre sveto i kršćanski. ---

--- Jednoga dana — pripovijeda neki pokornik Oca Leopolda — on mi posla pisamce, u kojemu mi kazivaše, kako ga je napala teška bolest, pa će domalo morati u bolnicu. Zaklinjao me, da molim Gospu za nj.

Molio sam gotovo čitavu noć i plakao pred Gospinom slikom, pa mi se činilo, da je moja molitva primljena.

Sutradan ujutro požurih se k svome milom Ocu. Čim me vidje, zadovoljan zapita:

— A onda, što je vam rekla Gospa o meni?

— Oče, ako se ne varam, osjetio sam, da je Ona primila moju molitvu za vas.

— Baš je tako! Radi vaše molitve ona me je ozdravila. Sad mi više ne treba bolnica. Zahvalimo zajedno Blagoslovljenoj Gospodarici!

I plakao je od ganuća i radosti. ---

U LURDU

Godine 1934, u mjesecu srpnju, izvršila se davna želja Gospina miljenika: on je dobrotom nekih svojih pokornika mogao hodočastiti u Lurd!

Tko ga je vidio onih sretnih dana, bio bi pomislio, da se Fra Leopold pomladio: sav je sjao od blaženstva. Za vrijeme putovanja neprestano je obilazio vlakom, koji je vozio bolesnike, jer su svi htjeli da se pred njim ispovjede.

U Lurdu je također neprestano ispovijedao ili se molio na onim svetim mjestima, gdje je Marija pozdravila svetu malu pastiricu Bernardicu. Čitao je svetu Misu u samoj svetoj Pećini, gdje se ukazala Bijela Gospodja, a ta sreća rijetkima padne u dio, jer je onaj oltar prije svega određen za visoke dostojanstvenike. Ta je Misa ostala vrlo znamenita u njegovu duševnom životu...

Što se zapravo tada događalo između njega i njegove nebeske Majke, to nitko ne će saznati. On je na jednoj Gospinoj sličici napisao samo ovo:

— Jutros sam čitao svetu Misu na oltaru naprema svetoj Pećini. Jasno sam razumio, da od ovoga dana imam nanovo započeti.

Pobožno je prisustvovao svim vjerskim činima hodočašća. Njegovi drugovi o tom hodočašću pripovijedaju, da je bio kao izvan sebe, sav u svetom ushitu, te je ponavljao:

— Danas smo vidjeli divnih stvari!

U Lurdu je obnovio i svoje redovničke zavjete. Na jednoj Gospinoj slici čitamo:

— Danas sam svečano obnovio svoje zavjete pred Spiljom Preblažene Djevice Marije!

F. Leopold 7—6 1934. (Lourdes)

Na povratku iz Gospina Grada Marija je na čudesan način sačuvala život svoga vjernoga sluge. O tom pripovijeda njegov suputnik, župnik iz Korneljane (Cornegliana kod Padove), ovako:

Uveče 13 srpnja 1934 vraćao sam se iz Lurda zajedno s Ocem Leopoldom. Došavši na postaju u Padovi, Otac Leopold i ja popnemo se u kočiju Augusta Formentina, koji je sa svojim unukom Andjelom Bernardi, djetetom od sedam godina, bio došao pred nas. Krenusmo ulicom Dante, ali najednom sukobimo se s električnim tramvajem, koji je imao više kola. Prostor između tramvajskih tračnica i stupova uličnih trijemova bio je tako uzak, da kočija nikako nije mogla tuda proći bez sudara. Narod, kojega je mnogo prolazilo onuda, računajući s neizbježnim sudarom, stane vikati, da se ustavimo, a ujedno i konduktoru na tramvaju, ali se ne zaustavi ni tramvaj ni naš vatreni konj, i mi... prodjosmo naprijed po čudu neozljijedjeni.

Narod se zgrnu oko nas i tolika je bila stiska, da smo se morali zaustaviti. Kad svijet opazi, da je u kočiji i Otac Leopold, stane govoriti:

— Nije se dogodilo ništa, jer je tu Otac Leopold!

Dobri se Otac vrlo zastidi i reče :

— Ne, ne! Ovdje smo dva svećenika i vraćamo se iz Lurda. Gospa nas je spasila!

Mnoštvo svijeta, duboko ganuto, dopratilo nas je do kapucinskoga samostana.

Prije nego ću ja nastaviti put za moju župu, Otac Leopold zapita gospodina Formentina, kako se sve dogodilo, a taj reče:

— U onome času mi se učinilo, da se ulica raširila!

Poslije dva dana opet smo se vratili na ono mjesto, izmjerili smo prostor između tramvajskih tračnica i stupova trijenova, pa se uvjerismo još više, da nas je samo veliko Gospino čudo spasilo iz one teške opasnosti.

Otac Leopold je više puta htio, da mu gospodin Formentin i dječak Bernardi spomenu taj događaj, i svaki put, duboko dirnut, završio bi riječima:

— Gospa nas je spasila! Gospa! ---

Katedralu u Wetzlaru u Hesenskoj od reformacije na ovamo upotrebljavaju zajedno protestanti i katolici. Kako je bilo u ratu oštećeno njeno svetište, to su je morali popraviti. Dolaskom izbeglica broj katolika je porastao, pa su morali sem prezbiterija upotrebljavati i crkvenu ladju. Sada su katolici i protestanti novim pismenim dokumentom uredili prava i dužnosti svake konfesije na tu katedralu.

(Nastavak)

U kancelariji nije bilo ravnatelja. Unutra su sjedili učitelj Cvijetić i stari kateheta, doktor Horvat.

Učiteljica je pobjedonosno gurala dječaka pred sobom. Njega je obuzela muka od stida. Najviše zbog starog svećenika, kojeg je poštivao i volio. Oba nastavnika su zaustavila poglede na dječakovom licu.

— Gdje je gospodin ravnatelj, — pitala je učiteljica uzbuđeno. Kao da je sa posebnim zadovoljstvom podgrijavala svoje uzbuđenje i budno pazila da se plamen njezinog bijesa ne smanji. — Ravnatelj odmah mora uzeti na odgovornost ovo pokvareno dijete.

— Pa to pomalo spada i na mene, — rekao je kateheta Horvat, smiješeći se. — Premda se nadam da je vaša riječ teža od njegova grijeha...

Ovaj dječak je izgovorio takvu rečenicu da ju nisam kadra ponoviti, — izgovorila je učiteljica četvrtog razreda povišenim glasom, isprekidano, kao da će izgubiti dah.

— Djeca su danas grozna, — reče učitelj Cvijetić, prevrćući oči i pokazujući jedan zlatni zub, koji je oštro blještao.

On se vječno zgražao i sve mu je bilo »više nego zgodno«. Međutim, sam je napustio ženu i odrasle sinove, pa je u divljem braku s nekom udovicom imao djevojčicu koju je vodio na šetnju, vjerujući da se tim šetnjama odužuje bijednom djetetu, za koje se inače nije previše brinuo.

— No, pa što je to bilo? — upravi katiheta pitanje dječaku.

— Ne kanite, valjda, zahtijevati da ponovi svoje riječi, dok sam još ovdje ja nazočna? — uzvriskala se gospođica učiteljica. Krhala je prste pred licem i činilo se da će se srušiti u nesvijest.

Doktor Horvat je ustao. Tijelo mu je od starosti bilo već pomalo teško. Povest ću dječaka u susjedni kabinet. Ispitat ću brzo stvar i odmah ću doći da vam donesem izvještaj.

Smiješio se, ali se nije moglo znati je li to smiješak ljubaznosti ili nekog neodobravanja. Uzeo je dječaka za ruku i odveo ga u povijesni kabinet. Vrata su se zatvorila za njim.

— Popovi misle da mogu gledati u ljudsku dušu kao u staklenu čašu, — kazala je gospođica učiteljica i zapalila cigaretu. — Ja sam oduvijek bila odgojena u čudorednom duhu; nikad nisam mogla trpjeti neuljudne geste i riječi. Ali, popovima nisam ništa vjerovala...

— Sve je to grozno, grozno, — odmahnuo je glavom Cvijetić, nastojeći da ostane nepristran. — Što će biti od novih pokoljenja? U moje vrijeme nije to bilo tako... A... a smije li se znati što je to rekao dječak?... dodao je sa očitom znatiželjom, koja mu je provirila na sitne, crne oči.

— Joj, pa ja to ne mogu reći, dragi kolega, — snebivala se učiteljica zbog njegova pitanja. A opet se činilo kao da joj je jako stalo do toga da ispripovijedi sve po redu, jer će tako dobiti na nekoj postojećoj važnosti.

Sagnula se prema učiteljevom uhu i prišapnula mu nekoliko riječi. A onda se naglo odmaknula i pokrila lice sa rukama kao da se stidi i kao da je pocrvenila, premda nije bilo spomena ni o jednom, ni o drugom. Da se stidila ne bi ništa rekla, a da je pocrvenila ne bi to sakrila raširenim prstima između kojih je gledala kolegu, proučavajući kakvu je senzaciju izazvala svojim šaptanjem.

Učitelj Cvijetić je bio razočaran. Očekivao je nešto puno gore i zabavnije. Otelo mu se:

— Pa to nije ništa... .

Učiteljica je bila osupnuta. Gledala ga je širom otvorenih očiju, šuteći, kao da je zanijemila od čuda. Na sreću, učitelj se brzo dosjetio i rekao:

— Djeca su danas puno zrelija nego u naše vrijeme. Nema više djece. Nema pravog djetinjstva.

* * *

Sa stijena povijesnog kabineta, kroz staklo, iz tamnih, debelih okvira gledala su Svjetlana, svečana, poznata lica: kralj Tomislav na bijelom konju, sa okomito uzdignutim mačem; Matija Gubec sa lancima na rukama; Petar Zrinski i Franjo Krsto Frankopan u polutmini svoje tamnice; ban Josip Jelačić, Ivan Kukuljević i drugi prvaci hrvatskog preporoda...

Osjećao se vrlo bijednim zbog poruge kojoj je izložen, ali se nije osjećao krivim. Rekao je sve starom katiheti. Od riječi do riječi.

Starac ga je pogledao mirno svojim kratkovidnim očima kroz debela stakla očala. Onda je pokazao rukom Zrinskog i Frankopana, Matiju Gupca i raspelo, što je bilo smješteno između dva prozora kabineta.

— Pogledaj ih, — rekao je. — Svi su oni teško trpjeli. I ona dva grofa i ovaj hrvatski seljak i sam Krist Gospodin na križu. Trpjeli su nepravdu. I umrli su po nepravdi. Zato danas žive u nebu. I u našem srcu. A njihovi krvnici su zaboravljeni, mrtvi za naša sjećanja, prokleti za vječnost!... I ti si doživio nepravdu zbog istine. Jer, ti si rekao istinu. Pa toj lijepoj, najuzvišenijoj istini te je naučila i tvoja crkva. Zar nisi od onog časa, kad si progovorio, molio: »I blagoslovljen plod utrobe Tvoje!« Nepravedno je i nečasno zgražati se nad istinom božjom i tako je činiti nedostojnom! Budi kao oni — pokazao je opet na slike — dakako u malom! Onoliko, koliko je tebi moguće!...

Kasniji razgovori između katihete Horvata i gospođice učiteljice kojem je prisustvovao i učitelj Cvijetić, u ravnateljevoj sobi (kroz koju je Svjetlan izišao u hodnik, nezadržavan, sa tihim pozdravom), razgovor kratak, ali živ, izgledao je ovako:

— Dječak nikako nije pokvaren, — rekao je doktor Horvat.

— Ja nisam lagala — povrijeđeno uzviknu gospođica.

— Ni moj običaj nije — lagati, — odgovori kateheta suho. Njegovo opće poznato strpljenje bilo je pri koncu.

— Gdje je onda istina? — upita učitelj Cvijetić.

— Istina je u dječaku, koji je izgovorio, — reče svećenik.

— Crkva je dužna da goni pokvarenost, — vikala je dalje učiteljica.

— Svakako. A pokvarenost je pričati djeci smiješne i lažljive pričice o rođama: Pokvarenost je proglasiti čin rođenja čovjeka, uzvišeni čin — nečim sramotnim, što treba skrivati! Pokvarenost je ne reći djetetu ono što je istinito i lijepo na istinit i lijep način!

Nije htio da dođe do prepirke, pa je napustio ravnateljevu kancelariju, pošto je pozdravio svoje kolege.

Učiteljici četvrtog razreda su podrhtavale usne dok je govorila:

— Vi znate da nikad nisam imala nikakve vjere. A ovaj postupak doktora Horvata me dovodi do pozicije neprijateljstva prema crkvi. Jer što se tiče čudorednih obzira ja sam tu uvijek bila na visini. I veliki estet! A vidite, ovaj stari svećenik propovijeda neestetsko upoznavanje djece sa onim što nije za njih.

— Grozno, grozno, — rekao je učitelj Cvijetić.

— Ja sam za ono što je lijepo, — zaključila je gospođica. — A rađanje djece nije lijepa stvar. Stoga ne kanim nikada imati djece...

Zvono u hodniku najavilo je konac odmora i prekinulo njezino dalje razlaganje.

ŠKATULJA BONBONA

Proljeće se bližilo kraju. Dani su postali vrlo dugi i nigdje više nije bilo vidjeti cvjetova po granama. Dolazilo je ljeto u mirisima, bogatom zelenilu i sve toplijem zraku.

Svjetlan je zatekao na svojem stoliću ogromnu škatulju sa bonbonima od čokolade. Bila je krasna, umotana u prozirni papir, pod kojim je sve postajalo još ljepše i sjajnije, kao lakirano. A ispod tog papira, na škatulji su se vidjele dječje glave sa zlatnom kosom i licem bijelim kao mlijeko i rumenim kao latice ruža. Oči su im bile plave kao potočnice. Bila su to svakako, najljepša, najslađa, najuglađenija djeca koju je Svjetlan ikada vidio. Gotovo da takove djece i nema u svijetu. Barem ne u ovom gradu i onim mjestima, što ih je Svjetlan poznavao.

Bonbone je poslao gospodin Ratislav. To je bio jedan od izraza njegove zahvalnosti, jer mu je Svjetlanov tata učinio neku uslugu. Gospodin Ratislav je uvijek trebao velike usluge od svih redom i vrlo često. On uopće i nije imao stalne zasluzbe, nego je živio malo od pisanja i više od usluga svojih znanaca.

Svjetlan je najviše volio jesti slatkiše uz čitanje. I sad je stavio pred sebe knjigu »Zlatni danci«: čitao je događovštine braće Ćire i Dragoša i njihove sestre Anice, grizući marcipan u čokoladi. Uživao je u slatkim zalogajima i veselim pripovijestima što su u sebi sadržavala toliko toga iz njegova vlastita života, iz života svakog djeteta. Anica je slagala zbog nove haljine, Ćiro je želio putovati pješice u Ameriku. Dragoš je htio i dalje — na kraj svijeta! Živi i stvarni koračali su pred Svjetlanom drugovi troje malenih junaka iz knjige, njihovi roditelji i baka, kum i kuma. Kristina, Melanka, Trifun — vodar...

Potpuno se uživio u zgode i nezgode Truhelkinih priča i nije vidio da je škatulja sa bonbonima posve prazna. Gledajući i dalje u retke knjige tražio je prstima po unutrašnjosti škatulje, ali nije više bilo nijednog jedinog bonbona.

Prije večere bilo mu je zlo. Svjetlost lustera činila mu se mutna i prejaka. Morao je žmirkati. Očutio je gušenje koje se penjalo od stomaka na više. Lovio je zrak otvorenim ustima. Potrčao je u kupaonu, ali nije mogao bacati; muka je ostala u njemu i glava ga je boljela zbog toga. Mama je prva opazila da mu je zlo, premda je to htio sakriti po svaku cijenu. Nije znala od čega je to nastalo, pa ga je odmah stavila u postelju. Hladno platno godilo je njegovim vrelim rukama i slegnima. Pritisnuo je platno i na vrući trbuh, ali od toga nije postalo lakše. Učinilo mu se da će zaspati. Slabo svijetlo lampe na noćnom ormariću se pretvorilo u blijedu točku. Netko je u susjednoj sobi razgovarao s bakom. Nije mogao točno poznati glasove. Također iz bakine sobe je tiho pjevuckao iz radia glas Marice Lubejeve: »Nikola, Nikola, ostani još časak — dva!...« A onda mu se sve smiješalo pred očima.

Vidio je veliku tatinu sliku preko puta postelje. Boje na slici su počele veselo plesati. To je bila vatra koja je prasnula Ćiri u oči i on je skoro oslijepio. Anica je išla pod suncobranom po jakom suncu, u novoj haljini, punoj svilenih vrpca, a drvored je bio još jako daleko. Drava je tekla pod osječkim bedemima, a Dragoš je hodao po samoj ivici bedema. Svjetlan je kriknuo preplašeno, ali Dragoša više nije vidio, nego samo jednog Trenkovog pandura, koji je pjevao »Takov je Trenk«! Zatim su mu se pred očima zanjihali teški tamnosmeđi zastori, a pred njima je stajao Ben-Hur, tražeći majku i sestru. Od nekud je dolazio glas gospođice učiteljice četvrtog razreda. »Ovo je najpokvareniji dječak na svijetu!« Pavao Gregorijanec je jurio sa Markova trga prema Kamenitin vratima, da spasi Doru Krupičevu...

A onda je Svjetlanu postalo jako zlo. Nije znao je li budan ili sanja. Vidio je i čuo gospodina Ratislava koji se naginje nad postelju, a ima glistu u jednom oku, a među zubima je čvrsto stisnuo malenu, dlakavu krpicu. Blatna rijeka teče preko Svjetlanovog pokrivača, a u radiu cvile debeli, masni štakori sa kojih je zguljena sva dlaka, pa su bijeli i glatki i presvučeni u prozirni papir kao škatulja sa bonbonima...

Uspravio se na postelji, bio je budan i počeo je bacati na pod...

Od toga dana Svjetlan više nije vjerovao sjajnom, glatkom svjetlucavom izgledu stvari. U blistavoj kutiji bili su mirisni bonboni od kojih čovjeku može pozliti. Nije sve zlato što sja! Tu je rečenicu uvijek slušao sa dosadom, jer su je svi

izgovarali također sa dosadom, onda kad nisu imali reči što drugo. A sad mu je bio posve blizak značaj ove rečenice.

Sve jako izglačano, jako nacifrano, jako dražestno izvana postalo mu je sumnjivo. Sve je to moglo biti namješteno da bi sakrilo nešto unutra, što nije posve u redu. Pod previše sjajnom politurom skriva se nešto trulo, pokvareno, kao oni pokvareni bonboni u lakiranoj škatulji. U svemu je počeo tražiti bar jednu crtu oporosti, nesklada, koji izbija na površinu i odaje nešto od unutrašnjosti, te čini da ono, što se na prvi pogled čini lijepim prestaje biti lijepo, a neka nova, dublja ljepota, koja nam se odmah nije učinila ljepotom, raste lagano i sigurno pred našim očima.

— Nastavit će se —

IZ KATOLIČKOG SVETA

U Rimu kongres mladih katoličkih radnika. Od 23—26 avgusta skupilo se u Rimu oko 32.000 delegata za 3 miliona mladih katoličkih radnika (žosista) iz 85 zemalja. Najjače su bile zastupane sledeće zemlje: Belgija 9.000, Francuska 6.000, Holandija 2.900, Austrija 2.800, Španija 2.300, Nemačka 2.000, Italija 2.000, Britanija 1.400. Iz drugih kontinenata došlo ih je: Afrika 480, Severna Amerika 400, Srednji Istok 200, Južna Amerika 290, Azija 61. — Potresna je bila pobožnost križnog puta u velikom koloseumu u noći na nedelju. Iz 15 raznih crkava krenuli su u procesijama noseći buktinje i moleći krunicu u koloseum, gde se glasno molilo i na jezicima, kojima se u Rimu još nikada nije javno govorilo. U nedelju pre podne bila je zajednička Misa u crkvi sv. Petra. Na papinom oltaru misio je kardinal Tisserant. Svečanu propoved održao je osnivač žosizma kanonik Kardijn. Za tu priliku određena je bila misa Krista Kralja, pevalo se koralno izvesne delove i glasno molilo. 130 svećenika delilo je sv. pričest, koju je primio velik deo kongresista. Ispovedavalo se na svim mogućim jezicima. — Posle tri sata posle podne trg sv. Petra počeo se puniti. Prvo su uz zvuk fanfare pretstavnici svih delegacija u narodnim nošnjama i sa zastavama zauzeli na rubu bine svoja mesta. Zatim je nastupilo na hiljade radnika i radnica sa pozorišnim komadom. Glavni sadržaj tog komada je sledeći: Čoveka je smrvila mehanizacija rada. Sam se ne može podići, jedino Crkva mu pomaže naći ponovo ljudsko dostojanstvo, veselje za rad i ljubav prema životu. Crkva mu pruža socijalnu nauku, odgaja ga u pravoj bratskoj ljubavi prema ljudima, kao što nas uči evanđelje. Na kraju je sav kongres glasno molio očenaš. Iza tog pozorišnog komada sledili su folklorni plesovi uz fanfare i farandole. Onda su sve delegacije, 85 na broju svaka na svom jeziku, u ime svojih članova pročitale glasno pred svetim Ocem obećanje da će kao apostoli nositi Kristovo evanđelje među radnički svet. Iza toga je došao na red govor svetog Oca, koji posebno donosimo. Posle papina govora i dugih ovacija kongresisti su ostali sve do noći u slobodnim zabavama i igrama. Papa se još dva puta pojavio na prozoru svog stana i blagoslovio prisutne. Taj je kongres pobudio u Rimu i drugde mnogo pažnje. Žosisti su dokazali svetu da ih ima te da će se i dalje boriti za pobedu Krista među radnicima.

Katolici u Australiji gledaju s ponosom na razvoj svog katoličkog školstva. Do 1912 godine učenici katoličkih škola morali su na državnim školama polagati ispite, na kojima su mnogi pali. Tada je parlamenat priznao privatne škole, ali su katoličke škole još bile podvrgnute jednoj vanpartijskoj komisiji iz Engleske. Za podizanje i održavanje katoličkih škola katolici se moraju sami brinuti. U poslednjim godinama katoličko stanovništvo je poraslo na 1,6 miliona. Isto tako se podiglo školstvo, ne samo osnovne škole, koje rade u svakoj župi, nego i srednje i stručne. U 130 viših katoličkih škola uči 40.000 učenika. Katolički univerzitetski zavodi tek su u stadiju formiranja. U njima je tek 710 studenata, dok oko 5000 katoličkih studenata uči na državnim univerzitetima. Katolici žrtvuju godišnje oko 2 milijarde dinara za svoje škole.

Crkva iz I veka. Prilikom radova za navodnjavanje u Nilackal kod Travankore u Južnoj Indiji otkrili su jednu relativno dobro očuvanu crkvu, za koju smatraju da je jedna od sedam crkava, sagrađenih u Indiji u I veku, kad je tamo misionario apostol Toma. Na grubo obradjenom kamenju održava se umetnost i arhitektura onog doba.

Italijanski pisac Cuzio Malaparte — Kurt Erich Suckert — prešao je početkom juna na katoličku veru. Jedno svoje delo koje je bilo na indeksu, tada je povukao. U drugoj polovini jula taj je konvertit već umro od teške upale pluća. Bio je providjen svetim sakramentima za umiruće.

Župa hotela i restorana. U londonskom središtu stvorena je jedinstvena župa, koju je preuzeo Pavle Boland. Toj župi pripada 5.000 hotelskih nameštenika iz 30 hotela i 150 klubova. Među njima ima tri najveća hotela londonskog sitija, koji imadu sami 3.600 konobara, kuharica, sobarica, čistačica i hotelskih sluga. To osoblje većinom sačinjavaju katolici, Irci i Italijani.

Izrael. Španjolski franjevac Sanjua Navarro osnovao je u pristaništu Tel Aviva prvi katolički dom mornara, koji je smešten u prostorijama obližnjeg franjevačkog samostana. Na svetu je time 27 država, koje imadu blizu 100 takvih domova. Vodi ih medjunarodni »Apostolat mora«.

Crkveni blagoslov. Lučki svećenik Dr Karlos Fernandez blagoslovio je u Hamburgu kolumbijski teretni brod »Manuel Mejia«. Od početka ove godine u nemačkim brodogradilištima blagoslovljeno je bilo već pet novih brodova.

Iz Sibirije. Događaji poslednjih 20 godina doveli su do stvaranja novih katoličkih župa na granicama Sibirije. Neki poljski svećenik, koji radi u nekom rudniku severnog Kazakstana piše kući da nije sam medju tamošnjim Poljacima, nego da mu

pomažu još dva poljska svećenika iz iste ukrajinske biskupije.

Kardinal Peltin je kao vojni biskup suspendirao p. Delarue, vojnog kurata u Alžiru, pošto je zagovarao nasilne mere kojima bi se iznudilo od zarobljenih alžirskih nacionalista odavanje ustaničkih planova.

Roditeljima. U posebnom pastirskom pismu, u kome je govorio i o svojoj poseti Rimu i audijenciji kod sv. Oca, kardinal Višinski kaže poljskim roditeljima sledeće: »Uvek smo znali razlikovati zrno od pleve, pa stoga nismo nikada zapali u kakvo krivoverje.« Dalje naglašava da put vernosti Bogu nije lak, pa da je upravo stoga kao pripravu na proslavu 1000 godišnjice krščanstva u Poljskoj izabrao program »borbu za očuvanje vernosti Bogu, križu, svetom Pismu, svetoj Crkvi, njenim svećenicima i našoj svetoj domovini, prvoborcu krščanstva«. U toj vezi kardinal poziva vernike na posebnu budnost glede božanskih prava omladine na verski odgoj i slobodu savesti.

Papina poruka skautima. 35.000 skauta iz Engleske i čitavog sveta, koji su taborovali u skautskom gradu u Sutton-Coldfield, u blizini Birminghama, Papa je poslao poslanicu, u kojoj među ostalim stoji: »Pokažite svetu koji se gubi u nemoralu i komoditetu, da ima još omladine koja je ponosna na svoje ideale.«

Umesto pred Velikom Gospom strogi će post odsad biti pred blagdanom Bezgrešnog Začeća 7 decembra. Koncilska kongregacija je izdala taj dekret te objasnila da je do te promene došlo na želju mnogih biskupa koji su se pozivali na poteškoće oko održavanja dosadašnjeg posta uoči Velike Gospe.

Zemaljski ostaci sv. Alfonsa Marije Liguorija su bili prenešeni u novi srebrni sarkofag. 2 augusta Papa je proglasio tog crkvenog naučitelja zajedno sa svetim Priskom zaštitnikom biskupije Nocera u Italiji.

Svetog Benedikta Papa je proglasio nebeskim zaštitnikom speleologa (pećinoslovaca). Ovaj se naime svetac zadržavao iz pokorničkih razloga tri godine u nekoj tamnoj pećini u blizini Subiaco.

Nenamerna propaganda. U Slovačkoj su neki učitelji uporedjivali naučna postignuća sa biblijskim tekstovima kako bi učenike jače uverili u ispravnost moderne nauke. Time su zainteresovali učenike za bibliju, da su je čitali kod kuće čak i oni učenici, koji je ranije nisu poznavali. Za naučnu kritičnost su međutim ostali bez oduševljenja.

Nadbiskup O Brajen iz Kanbere u Australiji pokloni svakom doseljeniku, koji postaje australijski građanin, jedan primerak svetog Pisma. U poslednje dve godine bilo je 60% svih useljenika, koji su nakon propisanog roka postigli australijansko podanstvo, katoličke vere.

Njegovi odgovaraju. Kenterberijskom nadbiskupu, koji je izjavio da engleski katolici vode otvoren rat protiv anglikanaca, odgovorio je anglikanski pastor Raymond Beck iz Tauntona. Takva ga je izjava teško pogodila i probudila u njemu otpor. Prema nadbiskupovoj izjavi pripadnici Visoke crkve morali bi voditi rat protiv katolika.« Ja sam zaprepašten, piše pastor, pošto izgleda da smo mi zaboravili ljubav. A baš je ona potrebna da mogu članovi različitih konfesija međusobno općiti.«

Više crkava nego pre rata. 1945 godine, berlinska biskupija je imala samo 30 neporušenih crkava. Danas ona raspolaže sa 315 crkava i kapelica, dok je pre rata bilo 278 crkava. Postojeće crkve su ovako raspoređene: 150 u zapadnom Berlinu, 38 u sovjetskom sektoru, a 127 na teritoriji pankovskog režima. Berlinska biskupija broji oko 600.000 vernika, raspolaže sa 373 svećenika, od kojih 43 redovnička. Medju svim nemačkim gradovima Berlin ima najviše crkava, dok je tek svaki 8 gradjanin u Berlinu katolik.

Za popravak katoličkih crkava u sovjetskoj republici Litvaniji Moskva je stavila na raspoloženje 2,5 miliona rubalja. U januaru je bila otvorena neka župska crkva, koja je bila 12 godina zatvorena. Prošlog marta izašao je jedan litvanski molitvenik u 50.000 primeraka.

Veronauka. Primas Poljske, kardinal Višinski piše: »Šaljite decu samo u one škole, gde se poučava veronauka. To je vaša stroga dužnost. Privatni školski zavodi »Društva za svetovnu školu« ne predvidjaju u svojim planovima veronauku. Mi pozivamo katoličke roditelje da ne šalju svoju decu u te škole, jer prema rečima božanskog Spasitelja: Ko sablazni jednoga ovih malenih koji veruju u mene, bolje bi mu bilo da mu se obesi mlinski kamen o vrat i da potone u dubini morskoj.«

Iznenada ozdravljena. 65 godišnja žena Vecchio-Marco iz Argentine bolovala je od raka na debelom crevu. Lekari su već digli ruke od nje i ona je jedva mogla još nešto malo uživati. Tada je doneo njen ispovednik, koji je boravio u Evropi, flašicu vode iz belgijskog Marijinog prošteništa u Banneaux da je ispije. Žena je još isti dan normalno mogla jesti i piti, što već godinama nije mogla. Prošlo je već pet meseci, a žena je još uvek zdrava. Njen lekar, Jevrejin, opisuje njeno ozdravljenje kao »slučaj neobjašnjivog čaranja«.

U Portugalu su držali početkom juna biblijski tedan. U svim se crkvama govorilo o važnosti svetog Pisma. Katolička se Akcija pobrinula za novo izdanje svetog Pisma po vrlo povoljnoj ceni. Članovi KA preuzeli su na sebe zadatak da sveto Pismo dodje u svaku familiju.

Nemci se pripremaju na osnivanje katoličkog privatnog univerziteta u Fuldi. Gradilište je već obezbedjeno.

21 jula Papa je primio u privatnu audijenciju poznatog američkog glumca Red Skeltona s njegovom suprugom, kćerkom i sinom Rihardom, koji boluje od leukemije. Papa je najviše pažnje posvetio mladom bolesniku. Na kraju je svima poklonio lepe medaljice te im podelio apostolski blagoslov sa žarkom željom da mladi Rihard ozdravi. Otac Red je obavestio Papu da mladi Rihard želi ostaviti njihovu protestantsku veru i postati katolik.

Svetska izložba u Brislu 1958 sve se više približava. 53 zemlje rade na podizanju svojih paviljona. Paviljon Svete Stolice će biti blizu francuskog, sovjetskog i američkog paviljona. U taj

će se paviljon ulaziti kao u palaču, po malom parku podeljenom u dve ladje. U sredini će biti podignuta kula od 30 m sa dva zvona. Na zadnjoj strani parka biće restoran sa terasom i fasadom od stakla. S one strane palate biće crkva sa 60 m visokim tornjem. U njoj će biti mesta za 2.500 osoba. U izložbenim prostorijama će biti u slikama, kipovima, reljefima, kartonima izložena nauka Crkve kao i njen život kroz istoriju. Glavni komesar, koji vodi sve te radove, je g. Paul Heymans. Njemu pomažu nacionalni komiteti pojedinih nacija, koji preuzimaju pojedine zadatke.

Ovogodišnji kongres »Pax Christi« održavao se u Mariazell u Austriji. Ova organizacija, osnovana posle rata, imala je zadatak da izbriše razliku između pobednika i pobeđenih u duhu Kristove ljubavi prema bližnjemu te ujedini evropske narode. Na poslednjem kongresu raspravljalo se o problemu obojenih naroda i rasa i budjenju svetske solidarnosti. Svi narodi imadu pravo na samostalan život, ekonomsku i političku slobodu kao i na neometan kulturni razvoj. Pax Christi će raditi za te ideale i nastojati da misijske zemlje dobiju osposobljenu laičku elitu i takve misionare koji će biti pioniri i graditelji nove narodne kršćanske kulture u misijskim zemljama.

Svetski savez crkava je na ovogodišnjem sastanku u Newhaven u SAD doneo rezoluciju, koja je neprijateljski usmerena prema katoličkoj Crkvi. U vreme kada razlozi samoodbrane pozivaju razne konfesije da potraže ono što im je zajedničko, takve su pojave vrlo štetne. Za rezoluciju su se naročito zalagali nadbiskup iz Kenterberija dr Fisher i dr Niemoeller iz Wiesbadena. Američki katolici su žestoko reagirali na takvo izazivanje.

Objašnjenja. Kardinal Ottaviani je odgovorio na neka pitanja, koja su se pojavila u vezi sa novim euharistiskim postom i večernjom Misom. 1) Vernici mogu primati sv. Pričest neposredno pre, za vreme i odmah iza sv. Mise. Bilo bi protiv volje zakonodavca, kad bi se Pričest delila u bilo koje vreme i bilo iz kojeg razloga. 2) Bomboni i karamele nisu tekućina te se ne mogu uzimati kao tekućina. 3) Misnik koji služi dve sv. Mise u razmaku više od tri sata mora kod ablucije uzimati i vino.

Najstarija homilija o Marijinom uznesenju. U nekom sinajskom homilijaru, pisanom uncijalnim slovima krajem 8 veka, očuvana je dosad najstarija homilija o Marijinom uznesenju koju je napisao neki Theoteknos, biskup iz Livias u Palestini u godinama između 550—650. Homilija izričito govori o Marijinoj smrti i telesnom uznesenju na nebo. Blagdan 15 avgusta ne naziva se uspavanje (dormitio) nego uznesenje (assumptio). — Isto tako pronađen je neki novi apokrifni spis o tom predmetu u Vatikanskoj biblioteci na grčkom jeziku, pisan verovatno u 11 veku. Njegov latinski dvojnik je pronađen u biblioteci u Karlruhe, pisan početkom 9 veka. (Antoine Wenger L'Assomption de la Très Sainte Vierge dans la tradition byzantine du VI au X siecle. Etudes et Documents. Institut français d'études byzantines. Paris 1955).

Mađarska. Ovog leta bilo je uhapšeno više katoličkih svećenika pod optužbom da su širili papinu okružnicu o događajima u Mađarskoj, pokazivali neprijateljsko raspoloženje prema režimu te saradivali s ustanicima prošlog oktobra. Nekog svećenika Mindszenty-a koji nije rodak mađarskog kardinala, osudili su na smrt i justificirali.

Abe Pier u Berlinu. Prilikom izložbe »Grad sutrašnjice« održao je apostol beskućnika Abe Pier posebnu konferenciju za štampu. Između ostalog je rekao da treba da se ujedine ljudi iznad svih nacionalnih i državnih granica u cilju izgradnje čoveka dostojnih stanova. Ako oduševimo radnu omladinu da se pridruži njegovom pokretu izgradnje i prožive barem jednu godinu na tom odličnom socijalnom radu, ona će onda znati ukloniti razne socijalne i političke sukobe koji bi mogli uništiti svet.

Za holandskog karmelićanina p. Titus Brandsma počeo je informativni proces u cilju proglašenja blaženim. Taj je karmelićanin bio profesor na katoličkom univerzitetu u Nimwegenu. Bio je naučni radnik i publicist. Za vreme nacističke okupacije radio je po želji katoličkog episkopata na tome da se u katoličkim holandskim publikacijama održi zdrav katolički stav na svetska zbivanja te se spreči štetni uticaj nacizma. To je bilo uzrok njegovom hapšenju i zatvaranju u Dahau gde je podlegao trpljenju 26 jula 1941.

Dovršen zakonik Crkve istočnih obreda. Nakon 20 godišnjeg rada dovršen je zakonik Crkve istočnih obreda. Konstitucijom »Cleri Sanctitati« Papa Pijo XII predao ga je patrijarsima, nadbiskupima i biskupima istočne Crkve. Na snagu stupa 25 marta 1958 godine. Sadržava 558 kanona. Radom su započeli 1935 godine.

Filmska kritika. Prema izjavi generalnog sekretara neutralnog učiteljskog saveza u Francuskoj, film koji Crkva osudi ima oko 20 miliona franaka štete. Ako međutim Crkva jedan film preporuči, njegov je uspeh siguran. Tako će malo po malo filmski producenti iz ekonomskih razloga uvažavati kritiku katoličke Crkve o njihovim filmovima.

Aldo Togliati, sin generalnog sekretara italijanske komunističke partije, bio je već duže vremena velika briga svog oca, pošto nije pokazivao nikakvog interesa za očevu politiku i ideologiju. Na želju svog oca on je proveo tri godine u Sovjetskom Savezu učeći društvene nauke. Kad se vratio u Italiju, jasno je manifestovao svoju volju da postane svećenikom.

Verni drugovi. U francuskom gradu Valence smrtno se unesrećio radnik Metzler. Negov je san bila kućica za ženu i četiri deteta. Njegovi su drugovi znali za taj san. Kad su ga sahranili, 15 drugova obavezalo se da će ostvariti taj san. Ovog leta kućica je bila dovršena, udovica i deca će imati svoj vlastiti dom, a svet je postao bogatiji za jedan primer kršćanske ljubavi.

Život za bližnjega. Mlada redovnica Margarita Greif nalazila se na izletu na Monte Caorina kod Trenta sa grupom učenica. Odjednom primeti kako pada jedna stena prema dvema devojčicama. Baci se pred njih da bi ih svojim telom zaštitila.

Stena je smrvila č. sestru koja je izdahnula, a devojčice su dobile samo male ogrebotine i proživele nešto straha.

Kardinal Giovanni Mercati umro. 22 avgusta umro je u Rimu 90 godišnji kardinal Mercati, prefekt Vatikanske biblioteke. Među obrazovanim svetom bio je poznat kao velik naučnik koji je napisao 3.000 naučnih radova. Kao malo ko poznavao je staru grčku i latinsku literaturu. Bio je stručnjak za odgonetanje slabo čitkih, izbledelih rukopisa, starih 1.000 godina i više. U privatnom životu bio je vrlo skroman i ponizan. Nosio se kao seoski svećenik, samo na velikim ceremonijama oblačio je kardinalsko grimizno odelo. Njegovom smrću upražnjeno je već 12 kardinalskih mesta.

U Olomucu je bio 20 avgusta osuđen na 9 godina zatvora salezijanac Vaclav Filipec. Njemu se ubrajalo u krivicu da je organizovao u samostanu Liptal vatikansku špijunažu te je kroz pet godina vodio. Isto tako već se krivično delo u Čehoslovačkoj ako redovnici koji su bili proterani iz samostana 1950 godine, žive zajedničkim životom te vrše bez saglasnosti državnih organa dušobrižničke poslove.

Iranski ministar narodnog zdravlja Dr Abdol Hossein Radji dobio je iz Francuske 4 redovnice Male sestre Isusove za bolnicu gubavaca u Mehegu, glavnom gradu severne provincije Korossan.

U zapadni Berlin došla je grupa budističkih bonaca iz Cejlona sa namerom da preuzme jedini budistički hram u Berlin- Frohnau, koji je 1922 sagradio berlinski lekar Dr Paul Dahlke. Oni imaju nameru tamo osnovati svoj samostan i tako postaviti duhovni centar za budizam u Nemačkoj. U Berlinu ima oko 300 budista. Manje budističke zajednice postoje još u Minhenu, Hamburgu, Kölnu i Düsseldorfu.

Govor sv. Oca. Papa je bio vidljivo potresen kad je gledao pred sobom 32.000 žosista, delegata od 85 nacija, koji su pred njim glasno obećali vernost žosističkim idealima. Tada im je održao govor na francuskom jeziku koji je trajao pola sata. Glavne misli govora su sledeće: Papa je neopisivo radostan što je doživeo ovaj dugo očekivani kongres mladih katoličkih radnika. U prisutnim delegatima Papa gleda sve mlade katoličke radnike u žosističkom pokretu koji deluju kao kvasac među ostalim radnicima.

U prvom delu govora Papa razvija svoje misli na tome što su »mladi«. Žosisti (»mladi radnici katolici«) suočavaju se s golemim materijalnim, moralnim i ideološkim poteškoćama. Njihova žosistička organizacija suprotstavlja im se tako, da odgaja svoje članstvo. Oni su uz velike žrtve došli u Rim da ovde javno manifestuju svoju katoličku veru i dadu svom vrhovnom crkvenom poglavaru obećanje da će voditi svoje drugove-radnike Kristu i Crkvi. Večni Rim je žarište istine i topline koja treba da prožima katoličkog radnika da sam živi po veri i pridobije za iste ideale i svog druga. Žosistička organizacija uspešno odgaja svoje članstvo u bratskoj ljubavi i pomoći, pobuđuje u njima svest odgovornosti i požrtvovanosti da se ne plaše javno nastupati i vršiti teške zadatke. Gde žosizam već dugo radi, tamo je odgojio katoličke vođe koji ulevaju mnogo nade. Na svetu se pojavljuju uvek novi problemi u vezi sa porastom stanovništva i nejednakom raspodelom osnovnih sredstava, ali ih je u duhu saradnje i dobre volje moguće svladati. Pogrešna je misao da je kršćanski radnik zbunjen i nemoćan pred velikim tehničkim napretkom i socijalnim smetnjama. Žosizam je već jasno dokazao da je katolički radnik sposoban aktivno raditi na rešavanju svih takvih problema. Zna se, vi se ne borite lažju, nasiljem, prezirom osobnih prava, nego natprirodnom snagom kršćanske istine, samodiscipline i bratske ljubavi. Tako ćete i drugim radnicima, koji nisu imali sreće da budu u vašim redovima, približiti blagodat kršćanskog odgoja i kršćanskih ideala uopšte.

U drugom delu Papa tumači njihovu značajku »radnici«. Kao radničke delegate pomogli su ih njihovi drugovi radnici da su došli u Rim. Njihova organizacija bavi se u detalje njihovim radničkim životom, otkako su ostavili školske klupe te došli kao neiskusni radnici ili radnice na radna mesta. Usred svakovrsnih opasnosti koje mogu mladog radnika upropastiti te mu otrovati život, žosistička organizacija privukla vas je k sebi, odgajala tako da ste usvojili kršćansko gledanje na rad, čoveka, društvo i svet. Ovde je Papa naglasio potrebu da evropski žosisti, koji su u svom dugotrajnom radu stekli iskustvo i koji žive u boljim, sređenijim prilikama, pomognu radnicima Afrike i Azije rešavati njihove probleme.

U trećem delu Papa razvija značajku »katolici«. Crkva treba danas mladih katoličkih radnika, koji žive dubokim verskim životom, da preko njih stvori svet, kakav po Božjoj zamisli treba da bude. Žosizam ima iskustvo koje je stekao kroz 30 godina svog postojanja, ima isprobane, elastične metode da odgaja mladi radnički svet. On je pozvan da svuda gde se nalazi razvija svoje delovanje u saradnji s javnim kao i privatnim organima. Papa želi da se žosizam proširi u jaku međunarodnu organizaciju. Pokret, koji ima tako visoki duhovni cilj — radništvo privesti Kristu i Crkvi, mora biti spreman na mnoge žrtve i odricanja. I samo tako ćete pridobiti mnoge duše za Krista. Žosisti treba da su zahvalni u svojim duhovnicima — asistentima. I porast svećeničkih zvanja među radnicima plod je njihova rada. — Papa je završio govor pozivom da žosisti produže svojim apostolatom među svojom subraćom radnicima, koji su kao Lazar u grobu zabluda, neznanja, greha. Papa je još jednom izrazio svoje veliko zadovoljstvo što je imao toliki broj mladih katoličkih radnika pred sobom te im je podelio apostolski blagoslov.

Bahamska ostrva. Na Telovo ap. vikar Hagarty posvetio je prvog crnačkog svećenika Šarla Coakley iz Bahamskih ostrva. Mladomisnik je obraćenik od metodističke sekte. 1947 godine je bio kršten u istoj katedrali gde je bio sada posvećen za svećenika. Sva njegova porodica je sledila njegov primer i prešla u katoličku Crkvu. Jedna njegova rođena sestra postala je redovnica.

UREDNIKOVA POŠTA

M. V. Pitanje: Šta je Večna Krunica? Šta je Živa Krunica? Odgovor: Tokom istorije nastala su mnoga nabožna društva u čast Majke Božje obzirom na svetu krunicu. Najpoznatija je bratovština sv. krunice, koja je kod nas prilično poznata. Slično nabožno društvo je Večna krunica ili Marijina časna straža. Osnovana je bila u Bologni 1635, potvrdio ju je papa Aleksandar VII 1656, a obnovljena je bila u Lionu 1858. Po 24 člana mole mesečno u određene satove sva tri dela krunice. Opet drugo je Živa krunica, koju je počela 1826 blažena Pavlina Marija Žariko. Papa Grgur XVI ju je potvrdio 1832, a 1877 bila je podređena dominikancima sa sedištem u Parizu. Po 15 članova mole svaki dan određenu desetinu krunice, ali se raspored svakog meseca menja. U župama gde su osnovane već te pobožnosti, mogu se uvek upisivati novi članovi, a za njihovo osnivanje potrebno je odobrenje viših crkvenih vlasti.

P. Š. Pitanje: Da li je Gospina krunica ispravna te odgovara uslovima za primanje oprosta, ako izostavljam na početku one tri zdravomarije, a i tajnu spominjem samo kod prve zdravomarije u svakoj desetici? Odgovor: Ono što je bitno radite, tako možete biti mirni da ispunjavate i takvom molitvom svoj zavet. Bitno u moljenju krunice jeste da molimo 150 zdravomarija, odnosno 50 za jedan deo, te svaku deseticu počnemo s očenašem i završavamo je sa slavaocu. Kod svake desetice moramo razmatrati odgovarajuću tajnu, ali nije obavezno da se to i rečima kaže. Javno se međutim moli, kako je u pojedinim zemljama običaj.

D. P. Odgovor: Ekskomunicirani kineski svećenik Msgr Li nije posvećeni biskup, nego samo svećenik. U Nankingu je bio generalni vikar. Sveta ga je Stolica ekskomunicirala, pošto se teško ogrešio. Bio je pobornik zahteva da se papin internuncije Riberi istera iz Kine, što je se i desilo, kao i trostruke nezavisnosti kineske crkve od Svete Stolice. Vrhovna je crkvena vlast dugotrpna i vrlo oprezna u primenjivanju crkvenih kazni.

S. P. Odgovor: Kod nas nema ženske grane trapističkog reda. Ukoliko bi se utvrdilo da imate redovničko zvanje, biće potrebno da izaberete neki drugi red.

S. Z. Odgovor: Ovog leta je bilo širom katoličkog sveta mnogo manifestacija, ali sve je nadmašio kongres mladih radnika katolika (žosista). Utešna je činjenica da je 32.000 radnika i radnica zastupalo 85 nacija sa 3 miliona organizovanih radnika. Iz neevropskih zemalja došlo je oko 1400 delegata. Ovom se zgodom lepo manifestovao univerzalizam katoličke Crkve kako obzirom na rasnu i nacionalnu pripadnost, tako i obzirom na društvenu. Katolička Crkva ima aktivnih, požrtvovanih članova među svim slojevima, čak među radnicima.

Obraćenja. Dva ugledna jakobinska svećenika su se sjedinila s katoličkom Crkvom. Prvi je p. John, star 67 godina, po zvanju profesor, koji je završio univerzitet u Madrasu te uživa velik ugled. Sedam je godina proučavao pitanje unije s Rimom te o rezultatima, koji su ga doveli u katoličku Crkvu, napisao knjigu. Drugi je M. Abraham. On je završio studije u Oksfordu te je vrlo poznat u krugovima, bliskim tom znamentom engleskom univerzitetu.

Siromalankarska biskupija sa sedištem u Tiruvala, glavnom gradu državice Kerala, kojoj stoji na čelu Msgr Atanazios, broji jedva 20.000 vernika, ali ima toliko svećenika da dolazi na svakih 300 vernika jedan svećenik. Bogoslova ima 47. U toj su se biskupiji nastanili jedan engleski benediktinac Dom Bede Griffith i jedan belgijski cistercit, koji sada osniva cistercitski samostan malankarskog obreda na lepom zemljištu od 40 hektara, koji mu je bio poklonjen. Jedan bivši indijski oficir pridružio se njima kao brat laik.

Za Cejlon je teško kazati da je misijska zemlja, pošto se katolici procentualno već 100 godina ništa ne množe. U poslednje vreme budizam poprima sve više krajnju nacionalnu boju. Učestali su napadi na katoličke škole i Cejlon proživljava kao mali kulturni boj.

32 afrička i azijska studenta i studentice proveli su prošli Uskrs u benediktinskom samostanu sv. Andrije u Brügge u Belgiji. Održali su godišnji kongres svoje katoličke organizacije. Raspravljali su o putevima i o načinu laičkog apostolata njihovih zemalja.

Obaveštenje: Izašli su zidni kalendari za 1958 godinu. Cena 12 din. po komadu. Poverenici, koji poručuju preko 50 komada dobiju 10% popusta. Džepni kalendari će biti 20 din. po komadu. Poverenici neka naruče toliko kalendara, koliko će ih moći raspačati.

Nakane Apostolata molitve za oktobar. — Opšta nakana: Molimo se presvetom Srcu Isusovu da vernici ne bi odustali od vruće molitve za dar istrajnosti onih koji trpe progonstvo radi vere. Misijska nakana: molitva da bi se katolici čitavog sveta upisivali u papinska misijska udruženja te ih pomagali.

BLAGOVEST izdaje Nadbiskupski Ordinarijat u Beogradu. — Odgovorni urednik: Dr Janez Jenko, konzultor. — Uredništvo i uprava: Beograd, Svetozara Markovića broj 20. — Poštanski fah 524.
Tekući račun 10-KB-33-Ž-410.
Štampa: Štamparija „DOZ" — Beograd, Zmaj Jovina br. 39 — Telefon 20-268.

Poštarina plaćena u gotovu.
GOD. XXVI BROJ 11 BEOGRAD, NOVEMBAR 1957 CENA 20 DIN.

BLAGOVEST

VERSKI MESEČNIK

Grassl Otto

SVETI HUBERT

Otkupio si nas, Gospodine Bože, u krvi svojoj od svakoga plemena i jezika i puka i naroda, i učinio si nas kraljevstvom Bogu našemu.

JAČAJTE SE U GOSPODINU

1. Misna poslanica na dvadesetprvu nedjelju po Duhovima zvuči po svojim riječima dosta bojovno. Govori se u njoj o različitim neprijateljima i o naoružanju potrebnom za uspješnu borbu. Evo međutim same poslanice, uzete iz Pavlova pisma Efežanima (6, 10—17):

Braćo! Jačajte se u Gospodinu i u njegovoj silnoj jakosti. Obucite se u Božje oružje, da možete stajati protiv đavolskih zasjeda. Jer se mi nemamo boriti protiv tijela i krvi, nego protiv knezova i vlasti, protiv svjetskih upravitelja ove tame, protiv duhova zlobe u zraku. Zato uzmite Božje oružje, da se možete oduprijeti u zli dan i održati se, pošto ste sve svladali. Budite dakle jaki, neka vaši bokovi budu opasani istinom, obučeni u oklop pravde, noge obuvene spremnošću na evanđelje mira. U svemu pak uzmite štit vjere, kojim ćete moći pogasiti sve vatrene strelice nečastivoga. Uzmite i spasonosnu kacigu i duhovni mač, koji je riječ Božja.

2. Sveti Pavao nije imao pred očima nikakva rata, niti bilo kakvih političkih ili vojnih ciljeva. Sve riječi o ratnim neprijateljima i oružja služe samo kao simboli za jednu stvarnost, koja je toliko zaokupljala njegov duh: borba protiv grijeha i svih onih i sveg onog, što navodi na grijeh. U očima svetih pisaca pravo je zlo moralno zlo, to jest grijeh.

3. Svaki čovjek ima u prvom redu poteškoća i napasti s »tijelom i krvlju«, kako to vele biblijski pisci. No to nisu ni jedini ni glavni čovjekovi neprijatelji. Sveti Pavao nabraja i druge vrste neprijatelja, koji su mnogo važniji i opasniji.

Tajne sile, koje »ratuju« protiv djece Božje, prikazuje Pavao koji puta kao koncentrirane u njihovom poglavaru i vođi, koji je već upropastio prve ljude. Koji ih puta opet razlikuje od ovog vođe i govori o mnoštvu neprijateljskih bića duhovne naravi. U našoj misnoj poslanici spominje najprije »knezove i vlasti« ili »sile«, koje se razlikuju od »tijela i krvi«, to jest od svega onoga, što je u čovjeku slabo i propadljivo. Druga se vrst neprijatelja zove: »svjetski upravitelji ove tame«. Ne misli Pavao ni ovdje na političke kakve zemaljske vlasti, koje bi bile protivne kršćanima. »Svijet« ima ovdje ono negativno značenje Božjeg moralnog protivnika, kao i inače često u Bibliji. Nečisti dusi, suradnici Sotone, pripadaju ovom svijetu uzetom u ovakvom biblijskom značenju.

Treća vrst neprijatelja jesu napokon »duhovi zlobe u zraku«. Pod »zrakom« razumijeva Apostol atmosferu našeg zemaljskog svijeta. Tu se nalaze zli dusi, da mogu voditi rat protiv ljudskog roda. Tako su to onda shvaćali Židovi, pa je vjerojatno od njih to naziranje preuzeo i sveti Pavao. Nije uostalom ni nama prosvjećenijim pokoljenjima mnogo lakše zamišljati i izraziti boravak i djelovanje duhovnih bića u materijalnom prostoru.

4. Sveti Pavao više puta govori o nekom oružju, što ga kršćanin mora imati u ovom životu, kako bi mogao odbijati i svladavati svoje napasnike, koji ga žele učiniti grešnikom. Kršćanin je vojnik Kristov. Ne čini ovakve poredbe veliki Apostol iz nekih buntovnih ili militarističkih težnja. Drugi neki motivi potaknuli su ga, da se služi poredbama iz vojničkog života.

Poznato je, da su rimske legije primale u svoje redove u pravilu samo slobodne ljude. Novi bi vojnici polagali imperatoru (caru) zakletvu, kojom bi se posvema predavali njemu u službu i podvrgavali se dragovoljno apsolutnoj poslušnosti. Njihov je život znao biti teži od života robova, ali su se od robova razlikovali time, što su bili slobodni građani i što su bili svijesni, da su tu tešku službu primili na sebe od svoje volje.

Zato sveti Pavao tako rado upotrebljava poredbe iz vojničkog života. On ga potsjeća na obavezu, što ju je svaki kršćanin preuzeo prigodom krštenja. Tada je po činu vjere postao posve ovisan o Kristu. To je jedan od najčasnijih naslova, što su ga poznavali Pavao i njegovi suvremenici.

U našoj poslanici Pavao razlikuje šest dijelova naoružanja, i svi su ti dijelovi u glavnom defenzivne naravi. Koplje se, na primjer, ne spominje, isto se tako ne spominje ni luk sa strelicama. Na prvome mjestu spominje pojas. Kršćaninu mjesto pojasa služi istina. Pomoću istine kršćanin će se moći oprijeti »ocu laži«. Zatim dolazi oklop. To je pravda, drugim riječima: stanje duše, koja je u milosti, i koja osim toga posjeduje sve potrebne kreposti za zaštitu srca, tog središta moralnog života, prema shvaćanju Starog Zavjeta. Obuća označuje lakoću i pripravnost, da radosno služimo Bogu. Vjera nam služi mjesto štita. Iz grčke riječi, koju ovdje upotrebljava Pavao, vidimo, da govori o velikom štitu, otprilike 1,20 m na 0,75. On je mogao pokrivati cijelo tijelo vojnikovo, osim stopala. Okvir mu je bio od mjedi, a sav je bio ispunjen svježim kožama, koje nisu propuštale strelice i drugu »municiju«. Kaciga označuje spasenje, jer glavu najviše cilja neprijatelj, a kaciga glavu zaštićuje. Riječ Božja je onaj mač, kojim se kršćanin služi, da suzbija napadaje zablude i laži.

5. Ako budemo upotrebljavali sve ovo duhovno oružje, onda ćemo uistinu ostvariti, a na svoju korist, savjet svetog Apostola: »Jačajte se u Gospodinu i u njegovoj silnoj jakosti«.

GLAVNE ZGODE IZ PROŠLOSTI BL. NIKOLE TAVELIĆA

14. ovoga mjeseca navršava se 566 godina od svete smrti našega velikog zemljaka, preslavnog Kristova mučenika, Bl. Nikole Tavelića.

Bl. Nikola rodio se oko god. 1350. na području bribirskih knezova Šubića, koji se od god. 1347. nazivlju Zrinjski. Kako se zaključuje iz obiteljskoga grba, poput drugih velikaških obitelji, kao Ugrinića, Obradića, Slavogostića, Jurića, Markovića i td., od Šubića su nastali i plemeniti Tavelići.

Naš Nikola rodio se u nekoć slavnom gradu, sada neznatnom seocu Velimu, kasnijem braniku grada i kotara Šibenika. Velim se nalazi nedaleko Bribira, glavnog sjedišta knezova Bribirskih. Budući da su se Nikolini roditelji, malo poslije njegova rođenja, preselili u Šibenik, to i njega smatraju i nazivlju Šibenčaninom.

U ranoj mladosti, oko g. 1365, naš Nikola ostavio je svijet i njegove taštine i posvetio se Bogu u franjevačkom Redu, samostanu Bribiru. Taj je samostan bio daleko poznat zbog redovnika svetog života. Ugledavši se u njihov primjer kao i u primjer drugih svetih muževa svoje provincije, mladi Nikola svom je dušom nastojao, da im postane sličan, odnosno da, po riječima Isusovim bude savršen kao što je savršen Otac naš nebeski. Da je u tomu potpuno uspio, to sè vidi iz izvješća o mučeništvu, koja kažu, da je bio Bogu preodan, svojim poglavarima preposlušan, vjernicima preizgledan, veoma strogog života i u svakoj redovničkoj vrlini preiskušan i presavršen.

Budući da su u njegovo doba u Bosni harale krive nauke novo-manihejaca, koji su pod raznim imenima, kao katari, albigezi, valdezi, babune, pavlićani, bogumili, patareni i td., bili zahvatili sve krajeve od Persije do Francuske, na želju svojih poglavara, pošao je god. 1379. u Bosnu, da pomogne onamošnjoj braći u suzbijanju krivih nauka i obraćanju krivovjeraca. Bogumili su im pravili velike poteškoće, jer su nalazili potporu i zaštitu kod bosanskih velikaša. Na kolike su poteškoće nailazili katolički vjerovjesnici, pokazuje činjenica, da su god. 1232. bogumili kod Visokoga u Bosni ubili 32 Dominikanca i 5 Franjevaca, a god. 1301. ubili su i samoga bosanskog bana Mladena I, brata najvećega hrvatskog bana i gospodara Bosne Pavla I Šubića. Ipak je Bl. Nikola ostao u Bosni punih 12 godina i pomogao obratiti na katoličku vjeru velik broj nevjernika, a utvrditi u pravoj vjeri još veći broj vjernika. Iz Bosne je pošao u Sv. Zemlju ljeti god. 1391. kad su, nakon nenadane smrti kralja Tvrtka I, u Bosni nastali veliki nemiri i građanski ratovi, koji su onemogućili gotovo svaki duhovni rad.

U Jeruzalemu je 11. studenoga 1391. Bl. Nikola s trojicom drugova pokušao obratiti na katoličku vjeru Saracene, kojih se silno mnoštvo bilo skupilo na proslavu velikog bajrama. Najprije su kušali predobiti za kršćansku vjeru jeruzalemskog kadiju i njegove savjetnike, dokazujući im kako njihova vjera nije prava vjera ni od Boga data i kako im je potrebno, da se pokrste i postanu kršćani, ako se žele spasiti; jer će inače, po riječima Kristovim, biti osuđeni na vječne muke paklene. Kadija i njegovi savjetnici nisu se dali obratiti, nego su, naprotiv, tražili od vjerovjesnika, da se odreknu Krista i da se poturče. Kad toga nisu htjeli učiniti, bili su osuđeni na smrt i mučeni na razne načine. Njihove muke trajale su 3 dana i 3 noći. 14. studenoga došao je iz Gaze u Jeruzalem emir, pred kojim se ponovilo suđenje. Opet su vjerovjesnici bili pozvani, da se odreknu Krista i da se poturče, ako žele izbjeći smrti. Vjerovjesnici su to odlučno odbili i ponovno pozvali Saracene, da se obrate na kršćansku vjeru, jer ih inače čekaju vječne muke u paklu. Tada su ponovno osuđeni na smrt, a silno mnoštvo Saracena, koje je naokolo stalo, navalilo je i mačevima i bodežima raskidalo ih na komade.

Tjelesa mučenika bila su tada bačena u ogromnu vatru, koja je gorila kraj sudišta. No Bog ih je sačuvao netaknute u vatri, kao ona tri mladića u babilonskoj peći. Drva su izgorila, vatra se ugasila, a tjelesa mučenika ostala su potpuno neozlijeđena. Saraceni su užegli i drugu i treću vatru, veću od prve; ali se dogodilo isto. Tjelesa su ostala neozlijeđena. Snebivajući se od čuda, zastiđeni Saraceni su razbacali vatru i pepeo i tjelesa mučenika ukopali na tajnom mjestu, da ih kršćani ne bi našli i štovali kao mučenike.

Ime našega Nikole i njegovih drugova postalo je radi toga glasovito i odmah su se počeli štovati u franjevačkom Redu kao Kristovi mučenici. Štovanje Bl. Nikole odobrio je 6. lipnja 1889. veliki Papa Lav. XIII. a g. 1898. protegao ga je na sav franjevački Red. God. 1937. Papa Pijo XI protegao ga je na sve biskupije u Jugoslaviji. Iste godine dozvolio je, da se na čast Bl. Nikole u svima crkvama i kapelama u državi podižu oltari i da se njegove slike izlažu javnom štovanju vjernika. Od tada je na čast Bl. Nikole Tavelića sagrađeno mnoštvo oltara i kapela, a ima i crkava njemu posvećenih, dok se njegove slike i kipovi nalaze u preko 800 crkava i kapela ne samo kod nas, nego i u stranom svijetu, gdje ima Hrvata. Blagdan Bl. Nikole u svima franjevačkim samostanskim i župskim crkvama u Jugoslaviji slavi se kao svetkovina višega stepena.

Od god. 1937. unaprijed Bl. Nikola Tavelić udijelio je vrlo mnogo milosti vjernicima, koji su ga zazivali u pomoć, ne samo Hrvatima, nego i Slovencima i drugima bez razlike narodnosti. Njegovu pomoć osjetila su osobito djeca i siromasi, koji nemaju sredstava da traže liječničku pomoć. Pomogao je u raznim bolestima, navlastito glave, ušiju, grla, nosa, srca, pri operacijama, u slučajevima otrovanja krvi, prigodom bombardiranja i drugim stradanjima za vrijeme rata, u ekonomskim teškoćama, i td. Mnoge je sačuvao od očite smrti, produljio im život ili im udijelio svetu smrt.

God. 1939. pokrenut je postupak za njegovo proglašenje svetim. Da nije bilo rata i drugih neprilika, koje su međutim nastale, to bi bilo već dobiveno, jer je Sv. Otac Papa tomu vrlo sklon. Sada su te neprilike u glavnom prestale, pa se Sv. Ocu ponovno upućuju molbe, da bi našega velikog zemljaka Bl. Nikolu Tavelića proglasio svecem naše Sv. Crkve. Budući da su sveci veliki dar Božji, koji se ispraša mnogim žrtvama i molitvama, potrebno je, da se u tu svrhu svi žrtvujemo i molimo Boga, da bi taj sretni dan pospiješio, da i mi dobijemo svoga nacionalnog Sveca i nebeskog Zaštitnika u osobi našega velikog zemljaka, slavnog Kristova mučenika, Bl. Nikole Tavelića.

Liturgijska obnova

Sv. Misa i umjetnost

Crkva kao prostor za euharistijsku žrtvu, kao simbol mistične veze s Kristom, neizmjerno nadilazi bilo koje bogoslužno mjesto prije pojave kršćanstva. Crkva nije samo crkva jer je blagoslovljena i posvećena, jer na svojem pročelju ima više ili manje istaknuti križ, ona mora imati i formu crkve, svoj arhitektonski jezik. Princip, da je crkva u prvom redu građena za bogoslužje, za sv. misu, za dijeljenje sakramenata, za propovjedanje i slušanje riječi božje, ostaje uvijek isti, pa bila arhitektura kojegmudrago stila, pa i najmodernijega. Arhitekti i graditelji moraju znati i osjetiti što je crkva. Konstrukcije laičkog karaktera kao stanice, klinike, kina, stadioni, vile, mašinske prostorije imaju lajičku dušu, tako i crkva mora imati jednu religioznu dušu. Ako to nema, ne može ni izgrađivati duše vjernika.

Među modernim arhitektima bilo je u zadnje doba mnogo polemika, kako da se gradi crkva u sadašnjici. Moderna umjetnost ne smije nam biti neko strašilo, ne smijemo se držati ukočenih, konzervativnih forma. Crkva je naša bila u prošlosti, a to mora biti i danas i u budućnosti čuvarica umjetnosti i prave kulture. A prisutnost realna Kristova u sv. misi, u presv. Euharistiji, koja, po crkvenim propisima mora biti čuvana na najodličnijem i najistaknutijem mjestu u crkvi, to jest normalno na velikom žrtveniku, ako se ne nađe drugi, koji bi bio zgodan i prikladan za čašćenje i štovanje tako uzvišenog sakramenta, sili nas, da crkvi pružimo sve ono što je propisno i lijepo, sve ono, što je dostojno božanske liturgije. Odstranjivati iz crkve sve ono što je neukusno, neliturgijsko, antikanonsko, nepropisno, a uređivati je bez prestanka, s ljubavlju, znači na najuzbudljiviji i najefikasniji način propovjedati narodu o svetosti i ozbiljnosti žrtve, znači izgrađivati njegovu duhovnost.

Neki moderni arhitekti tražili su ekscentričnosti, modernizme, apstrakcije i razne novotarije. Nisu osjetili crkvu ili zbog pomanjkanja vjere ili vjerske naobrazbe. Ali glavni je razlog u našoj tako zvanoj novoj civilizaciji, koja je u svojoj koncepciji materijalistička i traži samo udobnost, udovoljenje elementarnim potrebama života, te neprekidno hedonističko stanje, a mjesto riječi traži frazu.

Ni jadni ljudi nisu svemu krivi. Iz ratnog divljaštva prešli smo u novo divljaštvo: svijet ostao bez kuće, krova i stanova, te ovaj svijet ne traži umjetnost, već krov nad glavom, te se ne smijemo čuditi modernom apostolatu Abbè Pierre-a. A koliko je crkava uništeno i razoreno za vrijeme rata? Nastoji se, da se to popravi barem za najnužnije bogoštovne potrebe, da je krov nad glavom.

Kod gradnje i ukrasa crkve mogu se upotrebiti sva sredstva moderne tehnike, sve konstruktivne osobitosti, koje nam pruža naše tehničko doba, ali taj stvarno veliki materijalni progres ne smije uništiti tradiciju, da je crkva sveto mjesto, sveti prostor. Konačno je poslije dugih traženja i razmimoilaženja, najmoderniji francuski i svjetski arhitekt Le Corbusier kazao ove značajne riječi: »Crkva nije jedna mašina za molitvu, već je ona utočište duha, stan Boga živoga, mjesto, gdje se susreću i sastaju pokojnici sa živima, sjećanje na svetu Korablju, koja je vodila izraelski narod kroz pustinju, slika nebeskog Jeruzalima«. U tom smislu gradio je crkve i kapelice naš veliki arhitekt Josip Plečnik.

Trebalo bi napisati čitavi traktat o liturgiji i umjetnosti. Mi ćemo samo napomenuti ono nešto novoga u modernoj crkvenoj arhitekturi. To je natuknuo sv. o. Papa Pijo XII. (u svojem govoru liturgičarima u Azisu 1956) s ovim riječima: »Sa strane Crkve sadašnja liturgija donosi novo, ali čuva i brani staro. Ona se okreće prošlosti, ali je slijepo ne kopira. Ona zavodi nešto novoga i u samim ceremonijama, u upotrebi narodnog jezika i narodnog pjevanja i *u građenju crkava*«. U modernoj arhitekturi crkve sve se više vodi računa, kako da se uredi prostor oko velikog oltara. Oltar mora biti vidljiv i istaknut. Mora biti osvijetljen, bez sjena i koprena. Svjetlost neka pada na žrtveni stol kao slika milostivog prodiranja s vrhunaravnoga u naše raspadljivo i ništetno, prolazno bivovanje. Vjernik mora vidjeti u oltaru i njegovoj konstrukciji njegovo pravo liturgijsko značenje. Sve je usredotočeno na oltaru. Danas se preporučuje i naglašava *aktivno sudjelovanje vjernika kod sv. mise*. To moraju znati i arhitekti i umjetnici. Kod gradnje moderne crkve to mora biti odlučujuća činjenica. Naglašava se ideja žrtvenika i on mora biti u živoj sredini zajednice i po njemu će sv. misa dobiti najveću jasnoću i tumačenje kao apsolutna centralna tačka. Kao što oltar i žrtva dominiraju u liturgijskom štovanju, isto se mora reći i za cijeli život Kristov, da je upravljen prema žrtvi na križu. I crkva kao građevni prostor mora izraziti ozbiljnost, hrabrost, iskrenost, jednostavnost, neku unutarnju slobodu, da se može održati pred navalama svijeta. Ona mora staviti vjernika u položaj Krista, mora ga podsjetiti na predanost i žrtvu Krista prema njegovom Nebeskom Ocu, koji po sv. misi, ustanovljenoj po Kristu dolazi u našu sredinu. Kad misnik otkrije kalež, uzdigne pliticu s hostijom i moli ovu lijepu molitvu: »Primi, sveti Oče, svemogući vječni Bože, ovaj neokaljan prinos (hostiju), koji ja nevrijedni sluga Tvoj, prinosim Tebi, živomu i pravomu Bogu svojemu .....« Ideja »žrtvene« Crkve nije nova, već se danas ona ističe i naglašuje.

Naše doba po svojem vanjskom izgledu čini nam se zabavno, filmsko i festivalsko. Ali ono u sebi trpi uslijed mnoštva novih problema i posljedica ratova. I Crkva, stavljena u svijetu, sastavljena od ljudi, bori se i žrtvuje. Žrtve nam se nameću. I od vremena na vrijeme Crkva dobiva i kao cjelina karakter žrtvene i mučeničke Crkve u prvim stoljećima. To se mora istaknuti u njezinoj gradnji i ukrasu. Ne zaboravimo, da umjetnost ima više jezika. Za svako doba svoj posebni jezik (katakombe, romanske i bizantske građevine, gotika, renesansa, barok, neoklasicizam). Tko umjetnost ne traži u jeziku svoga vremena, neće je uopće nigdje naći. Umjetnost hoće da bude život, a ne muzej. Crkva 20 vijeka opet počinje biti Crkvom mučenika. Našim učestvovanjem u žrtvi sv. mise, sve se naše trpljenje unosi u Kristovu žrtvu na križu. S Kristom umiremo, ali ćemo i s Kristom uskrsnuti, pobjediti i dobiti život vječni kao plod euharistijske žrtve. To nam pokazuju primitivne slike Lazarovog uskrsnuća u katakombama u vezi s presvetom Euharistijom kao i čuveni mozaik u Akvileji (iz 7 v.), što prikazuje »euharistijsku pobjedu« kao pobjedu Crkve. Osim novog stila »žrtvene crkve« u modernoj arhitekturi stvara se neki opći stil »svjetske crkve«. Crkva postaje svakim danom univerzalnija, katoličkija i ekumenskija. Ona ne pripada samo Zapadu, već čitavom svijetu, pa i stil crkve treba da poprimi karakter njezine svjetske misije, zadržavši naravski osobitosti klime, pojedinih naroda i rasa i onoga što se tehnički naziva »genius loci«. Liturgija daje životu Crkve, pa i čitavom religioznom držanju sadašnjice neki posebni biljeg, kaže Pijo XII. Bez dvojbe ona ima sve više upliva i na moderne arhitekte i umjetnike iako smo od konačnog uspjeha još daleko. Stvari se mnogo poboljšavaju. I crkveni krugovi, u prvom redu hijerarhija, zahvaljujući preciznim kanonima novog Crkovnog Zakonika, odredbama i uputama Sv. Stolice, važnoj instrukciji Kongregacije Sv. Oficija (1952) brinu se sve više za ono, što povećaje ljepotu i dostojanstvo liturgijskih ceremonija, bilo da se radi o bogoštovanim mjestima, namještaju, liturgijskom odijelu, crkvenoj glazbi ili crkvenoj umjetnosti.

Svećenik čuvar svetišta, ne mora biti umjetnik, ali ne smije biti daleko od umjetnosti i dužan je posjedovati znanje o umjetnosti ne samo historijsko, već i praktično, te biti upoznat s problemima i faktima savremene umjetnosti. Toj praznini konačno se došlo na kraj s obligatnim učenjem crkvene umjetnosti u sjemeništima i na katoličkim univerzama. Sv. Pijo X. nije bio nikakav umjetnik, ali sa svojim urođenim smislom za estetskim i liturgijskim, preporodioje crkvenu umjetnost na svim poljima, ima tome upravo pedeset godina (1907). Kako bi bilo idealno, kad bi u tom pogledu mogli kazati o svećenicima ono što je kazao Sv. Jeronim (347—420) o mladom svećeniku Nepocijanu, koji je rano umro (u pismu Sv. Heliodoru, biskupu Altina, stricu pokojnika): »Nepocijan se mnogo brinuo, da oltar bude uvijek čist, da zidovi crkve budu čisti od svakog traga čađe, da pod bude pometen, da poslužnik čuva mjesto na vratima, svetište očišćeno, sveto ruho sjajno. Bio je oduševljen nekom pobožnom brigom za sve ono, što se odnosilo na crkveni ceremonijal. Nije zapuštao nijednu dužnost bilo velike ili male važnosti. Gdjegod bi ga tražio, bio si siguran da ćeš ga naći u crkvi .... Običavao je resiti kapelice u

crkvi i ostale oltare mučenika s najrazličitijim cvijećem, s grančicama stabala, s lozovim lišćem s viticama tako da sve ono što je u crkvi zadovoljavalo estetskom osjećaju za umjetnost, kojoj je bio sklon, koliko za prirodnu ljepotu, svjedočilo je o trudu i ljubavi njezinog svećenika«.

Što se tiče ukrasa crkve »neka svatko upotrebi svoje snage, da bi svaka stvar bilo u svetim zgradama, bilo u ruhu i odijelu liturgijskomu, i ako to nije bogato ni sjajno, bila uza sve to izvorna i čista, pošto je sve to posvećeno Veličanstvu Božjemu« (enciklika Mediator Dei).

Neka sve umjetnosti služe uzveličanju sv. mise, tom najvećem daru, što nam ga je ostavio naš božanski Spasitelj. Skoro 450 godina prije nego je Krist ustanovio žrtvu sv. mise, prorok Malahija izrekao je ovo veličanstveno proročanstvo: »Od istoka sunčanoga do zapada veliko je ime moje među narodima i na svakom mjestu žrtvuje se i prikazuje se imenu mojemu žrtva čista«. (Mal. 1, 11).

IDITE MISA JEST

»Idite, nastavite poslanje, jer misa nema konca, dok je i jedno tijelo gladno, dok je i jedna duša potištena i mučena, dok je i jedno srce ranjeno, dok je i jedan pogled žalostan, dok »Bog nije sve u svemu«. Evo, čitav svemir je u vašim rukama kao hostija da bude posvećen od vaše ljubavi i da bude opet nanovo poveden k svom božanskom pozivu, da ljubi i da pjeva. Sve je vaše, a vi ste Kristovi a Krist je od Boga. Idite, nastavite poslanje božansko u žetvi božanskoj, da sakupite klasje raspršeno po svim brežuljcima u jedan jedinstveni živi kruh«. (M. Zundel: Il poema della sacra liturgia, p. 262).

Deo gratias — Bogu hvala!

(Konac)

SVEĆENICI U DAHAU

Ime Dahau je poznato svemu svetu. Taj je gradić u Bavarskoj, nedaleko od glavnog grada Minhena. Na ravnici kraj Dahaua bio je jedan od najvećih nemačkih koncentracionih logora. Svih je logora bilo oko 300, među njima 13 istaknutih. U tom su logoru nacisti držali u godinama 1938—1945 zatvoreno, uz manji broj kriminalaca ogroman broj ljudi koje su smatrali opasnima za svoj režim bilo zbog nacionalne svesti, bilo zbog njihove naobrazbe, bilo zbog religioznih ubeđenja.

Bezbrojni su došli u Dahau, pošto ih je neko prijavio da su nešto govorili protiv nacističkog režima, njegove bezbožnosti ili njegovih zločina. Dahau je primao najviše stanovnika iz zemalja, koje su Nemci zaposeli u prvim ratnim godinama. Znatan je bio i broj Nemaca i Austrijanaca. Mnogo se već pisalo o okrutnostima nemačkih koncentracionih logora. Tim se spisima pridružila 1956 još knjiga „Christus in Dachau" koju je napisao p. Lenz (Lenc), i to na temelju vlastitih iskustava. U zatvoru je proveo 6 i po godina, od toga 5 godina u Dahau. U knjizi se naročito zadržao na životu, trpljenju i smrti mnogih katoličkih svećenika u Dahau.

Općenito je poznato da je nacizam gledao u kršćanstvu, a posebno u katoličkoj Crkvi, svog vrlo opasnog protivnika. Stoga je naročito progonio katoličko svećenstvo. Prema popisu stanovništva u februaru i martu 1945, u Dahau je bilo 1412 katoličkih svećenika, među njima 791 Poljak, 325 Nemaca i 19 Jugoslovena. Ukupno je kroz Dahau prošlo oko 2600 katoličkih svećenika, koji su pripadali 136 biskupijama, a bili iz 22 naroda. Među njima bilo je najviše Poljaka i s njima se najgore postupalo. Njih je umrlo preko polovine: 846 od 1610, ili 51,6%. Hitler je želeo Poljake što više uništiti, nadasve je hteo lišiti ih vodećih ličnosti te stoga počeo masovno zatvarati intelektualce, naročito svećenike. U Dahau je umrlo svega oko 1000 svećenika, i to 500 od gladi i mučenja, 310 su ih ubili u ćelijama s gasom, a 20 u zloglasnim lekarskim pokusima na telima živih zatvorenika. Među ovim svećeničkim žrtvama bilo je 846 Poljaka.

U Dahau su bili zatvoreni i službenici drugih veroispovesti, no u mnogo manjem broju. Prema već navedenoj statistici iz početka 1945 godine u Dahau je bilo uz 1412 katoličkih svećenika još 50 protestantskih pastora, 18 pravoslavnih, 4 starokatolička i 3 svećenika češkomoravske narodne crkve. Od ukupnog broja 1487 interniranih svećenika, katoličkih je bilo gotovo 95 od sto. Koliko opasnija je dakle izgledala nacizmu katolička vera od drugih! Zato će ostati za sva vremena Dahau slavna stranica u istoriji katoličke Crkve. Ona se dosledno borila protiv nacizma te u toj borbi žrtvovala toliko mučenika. Ne možemo izraziti zasluge, koje je katolička Crkva stekla za duhovnu slobodu čovečanstva, nego da ponovimo reči profesora Alberta Ainštajna, dobitnika Nobelove nagrade, koji je 1933 pobegao pred nacistima iz Nemačke u Ameriku, gde je 1955 umro: „Jedino je katolička Crkva prosvedovala za slobodu protiv Hitlera. Do tog se vremena nisam mnogo interesovao za Crkvu. Danas ne mogu a da ne izrazim svoje veliko divljenje i svoju zahvalnost Crkvi, koja je jedina imala hrabrosti da je vodila neprekidnu borbu za odbranu duhovne istine i moralne slobode".

Među zatvorenicima koji su u Dahau umrli, bio je i poljski biskup dr Mihael Kozal. Umro je 26 januara 1943 sa tifusom i zbog iscrpljenosti. S njime su postupali naročito bezdušno. Poduzeti su već koraci da se Kozal proglasi blaženim. I više drugih svećenika umrlo je u Dahau na glasu svetosti te se isto vrše već priprave za njihovu beatifikaciju.

Kao naročiti primer svetačkog svećenika knjiga navodi p. Maksa Kolbeja, koji međutim nije umro u Dahau nego u Osvijecimu. Kako je iz tog logora pobegao neki zatvorenik, koga nisu mogli pronaći, to je komandant logora za kaznu odredio

da će 10 drugih umreti najstrašnijom smrti: gole će zatvoriti u bunker smrti gde će bez hrane i pića čekati smrt. Kolbe nije bio među tim odabranim žrtvama, ali se dragovoljno javio u zamenu za nekog oca koji je kod kuće imao više dece. Komandant je pristao na tu zamenu. Bednici su pod Kolbejovim vodstvom molili i pevali u tom bunkeru, dok nisu jedan za drugim u strašnim mukama pomrli. Nakon 14 dana živeo je samo još p. Kolbe, koga su onda usmrtili injekcijom.

Poslednjih meseci pred svršetak rata u Dahau je harao pegavi tifus. Dnevno je umiralo po 100 i više osoba. Samo od početka januara do kraja aprila 1945 umrlo je 15000 ljudi, prosečno 125 na dan. I u maju ih je umrlo 2226.

Svako se plašio dvoriti te bolesnike, pošto je bilo gotovo nemoguće da se u previše natrpanim barakama čovek ne bi zarazio vaškama koje prenose tifus. No ipak, kao prvi dobrovoljci javili su se poljski svećenici, odmah iza njih i ostali svećenici, među kojima i pisac ove knjige, p. Lenc. Doskora je oboleo i sam od pegavog tifusa, ali je bolest srećno izdržao. Kad je trebalo dobrovoljnih davalaca krvi, on se uprkos iscrpljenosti sam javio i 18 januara 1945 dao svoju krv mesaru Zupancu iz ljubljanske okoline, ocu troje dece.

Taj ili onaj svećenik mogao bi se bez većih poteškoća spasti i doći na slobodu, kad bi se hteo odreći svog svetog zvanja. No, u Dahau samo je jedan to učinio.

Kako su nacisti mislili, da će potpuno obračunati s katoličkom Crkvom, pokazuju reči, koje je izgovorio neki nacistički lekar jednom svećeniku prilikom njegovog dolaska u logor: „Papa je protiv nas! Šta kažete na to? Ali i taj će pas još doći ovamo!" (Str. 117).

Pisac dobro kaže: Sotona se izbesneo u hitlerizmu (str. 111). Misao da je divljaštvo nacista rad đavola provlači se kroz knjigu. „Po Božjem dopuštenju protivnik Boga je sada preuzeo vodstvo" (175).

Kriminalci, koji su više puta nastupali kao logorski bonci — pomoćnici logorske uprave, bili su često osobe sotonske zloće. Pisac priča o nekom Martinu Sommeru, koji je pobio nekih 3000 logoraša, dok ga konačno nisu strpali u bunker gde se obesio. P. Lenc naziva takve osobe demonskim. Ovako opisuje pisac takve tipove, s kojima je dolazio u Dahau i u Guzenu u dodir: „Kad sam dolazio u dodir s onim demonskim ljudima, odmah sam se utekao molitvi, delom i u obliku egzorcizama. Kad je došao u blizinu neki opasan esesovac ili kapo (starešina), tada sam neprimetno načinio križ te molio latinski iz psalma: Neka se digne Bog te da se rasprše svi njegovi neprijatelji. »To je bila moja tajna, koju sam revnosno preporučivao i svojim supatnicima svećenicima. Blagoslov križa! Neverovatno i preko svakog očekivanja, stalno me pratila pomoć Božja i spasavala me u tolikim očitim opasnostima.

U bogosloviji sam kao svećenički kandidat primio niži red egzorcistata, vlast izgonjenja đavola. Sada sam se hteo njom služiti. Nikad u životu nije mi bila potrebnija nego sada u logoru. Hiljadu sam je puta upotrebio i hiljadu sam puta posvema iznenađujuće doživeo Božju zaštitu, blagoslov križa. U takvim sam prilikama osećao kako sam razoružao pakao". (str. 261).

Pogrešio bi onaj ko bi mislio da je p. Lenc hteo svojom knjigom opisivati nacističko divljaštvo. O tome ljudi mogu čitati u brojnim drugim knjigama. Ono što daje knjizi naročitu vrednost, jest način kako pisac prosuđuje trpljenje. Nikakve osvetničke misli! Stvarno „svet bez mržnje"! Logor je bio za pisca škola životne mudrosti, škola pouzdanja u Boga, škola molitve. „Nijedna škola na zemlji ne bi mi u duhovnom pogledu dala tako velikih vrednosti, kao upravo ova škola trpljenja. Za sve zlato i sve bogatstvo zemlje ne dam ovih pet logorskih godina". (str. 69).

Kad opisuje kako je biskup Kozal svetački podnosio trpljenje u Dahau, pisac dodaje: „Božja škola u Dahau — najdragocenija škola svetosti! Koliko smo puta žalili što nisu smeli još mnogi drugi dostojanstvenici proći kroz tu školu! Ko ju je doista kršćanski podneo, taj će se Bogu za nju svu večnost zahvaljivati". (str. 254).

U Dahau su svećenici više puta govorili među sobom: „Kad bi Hitler, Himler ... i samo jedan sat uživali mir naših duša, oni bi voleli zameniti s nama naše zatvoreničko odelo. Mnogo bolje spavamo mi na našim uzanim, tvrdim slamaricama, nego oni u svoj svojoj raskoši. Ko se udaljuje od Boga, najveće sreće, mora da srlja u sve veću nesreću« (str. 395).

BLAŽENI NIKOLA TAVELIĆ
14.XI.

Krijesovi u noći sa lomače, krijesovi! ...
U zemlji Golgote opet kuša smrt
da stane duši besmrtnoj za vrat.
I bespomoćno zure u noć bijesovi.
Iz Svete zemlje u nebeski vrt
kroz plamen ide On — što dobi rat.

Ugasnuli su zadnji vreli plameni
u četrnajstog vijeka davni dan.
Al' ne preosta pepeo, ni mluk.
Pepeo sad su dvori sudca kàmeni,
a Osuđenik ne sni mrtvih san:
duh mu je živi u molitvi zvuk.

U Kristovoj je domaji prebolio
blaženi Prosjak posjed zadnji taj:
život svog tijela za svog doma spas.
Kroz stoljeća za narod svoj je molio
u kraljevstvu što neće imat kraj.
Za rodnu grudu On je s neba glas.

Blaženi sveče naše domovine,
narodu svojem daruj rajski dar:
baštinu svoju — do vječnosti put!
Gle, naše more, rijeke i planine
obasjao je Tvoje žrtve žar:
u tami zemlje — svijetli neba kut!

Ptičica u kavezu

ŽIVOT FRA LEOPOLDA MANDIĆA

(Nastavak)

— Hodočašće u Lurd značilo je u životu Oca Leopolda — kako je to on sam rekao — početak iznova.

Pitamo se, što je to on iznova počinjao? Zar on nije već odavna sve svoje nastojanje stavio u to, da što savršenije sluša Božji glas i da se što više odreče sebe u svemu i da živi samo za Boga i za duše?

Da, tako je to bilo. Ali sveci nikada nisu zadovoljni s onim, što su učinili, jer oni mnogo bolje poznaju nego mi, što li je Gospodin učinio za nas, pa mi nikada ne možemo učiniti nešto, što bi bilo sasvim dostojno Njega. Zato oni nastoje svaki dan oko sve savršenijih djela, svaki dan sebi sve više umiru, svaki dan iznova započinju. To je plod njihove duboke poniznosti i njihove žive vjere. U Lurdu su baš te dvije ponajglavnije kreposti, po Marijinim rukama, u duši Oca Leopolda dobile osobitu jakost i pomazanje: od toga dana kreposti njegove duše sijevaju pred Bogom sve ljepšim sjajem ...

Fra Leopold je — poput svoga Serafinskoga Oca Franje — sebe smatrao velikim grešnikom i često govorio:

— Da su drugi primili od Gospodina milosti koje sam primio ja, koliko bi bolje bili odgovorili na njih? — I uzdisao je, a oči mu bile pune suza...

Jednom je rekao:

— I za samo dobro, što ga s Božjom milošću činimo, moramo uvijek prositi oproštenje u Gospodina, jer mi u nj uvijek stavimo toliko nedostataka. Mi nagrđujemo djela Gospodnja; mi smo kao pokvarena bačva, koja upropašćuje i dobro vino, kojim je napunjena. Zato se moramo pokajati i poniziti pred Gospodarom Bogom i zbog dobra, što ga činimo.

Često je ponavljao:

— Kad bismo došli do toga, da učinimo sve dobro, i opet bismo bili uzaludne sluge.

12. studenog 1936 napisao je — na jednoj Gospinoj sličici — ovo:

— Danas počinjem činiti dobro!

Malo dana prije njegove smrti zateče ga jedne večeri bolničar na dnu stepenica. Nije mogao dalje. Bolničar ga prihvati i pomogne mu uzići:

— Ama, oče, zašto silazite u crkvu, kad ne možete ni na nogama stajati?

— Pustite, da činim malko dobra, — reče Fra Leopold smiješeći se. Eto tako je on i na dan svoje smrti započinjao iznova...

— Oče, što ne počivate, kad vam je tolika potreba? — pita ga bolničar, kad ga nađe, gdje kleči i moli.

— Činim malo dobra! — bio je njegov odgovor...

Deseto poglavlje
Dvije pedesetogodišnjice

Fra Leopold je početkom svibnja 1935 navršio pedeset godina od svoga redovničkoga zavjetovanja. Onoga dana, po želji svojih Poglavara i svoje Braće, on je u sabranoj svečanosti pred Božjim oltarom svečano obnovio svoje zavjete, a u tišini svoje sobice napisao je na jednoj Gospinoj sličici ovo:

— Danas, na dan pedesete godišnjice od moga redovničkoga zavjetovanja obnavljam svoje zavjete na poklon Božanskomu Srcu nebeskoga Pastira i na čast Preblažene Djevice Marije, u koliko nam je ona, po Božjoj odredbi, bila data za Majku. Zato služim njezinoj materinskoj ljubavi, obnavljam svoje zavjete.

Ondašnji njegov Provincijal Fra Jacint Ambrosi, kasnije biskup u Kjodji (Chioggia), u prekrasnom pismu ovako je ocrtao onih pedeset godina redovničkoga života Fra Leopoldova:

— neprestano nastojanje, da se svaki dan penje k visinama serafinske savršenosti; vjernost do u sitnice u vršenju svojih zavjeta i najmanjih dužnosti; čitavo vrijeme utrošeno u molitvu, u nauk, u djela apostolata. I kakva apostolata! koji nije poznavao zastoja, nesigurnosti, koji je prava i trajna žrtva za Boga. Ljepše se doista i točnije nije moglo reći!

— : —

Pet godina kasnije, 22 rujna 1940, slavio je Fra Leopold pedesetu godišnjicu svoga svećeništva.

On nije htio proslava, jer je ljubio povučenost. U svom životu nikada se nije isticao, nikada gurao naprijed. Rekao je jednom:

— Skrivajmo sve, pa i ono, što može imati ma i sjenu Božjega dara u nama, da se to ne pretvori u trgovinu. Jedinomu Bogu čast i slava! Kad bi bilo moguće, mi bismo morali proći zemljom kao sjena, koja ne ostavlja traga za sobom, poput svete Terezije Djeteta Isusa, o kojoj su poslije njezine smrti govorile redovnice u samostanu: Vidjet ćemo, što će starješica moći o njoj reći javljajući smrt sestre Terezije, jer mi nismo nikada na njoj vidjeli nikakva znaka izvanredne kreposti...

On sam je točno tako radio! I među svojom redovničkom subraćom bio je gotovo nezapažen. Većina nije znala, koliko se blago krilo pod onom sitnom pojavom poniznoga Oca Leopolda.

Katkada mu je neki prijatelj spomenuo, kako se gdjekoji znadu prema njemu i neuglađeno vladati. Prignuvši glavu on bi odgovorio:

— Imaju razlog; zaslužujem mnogo gore!

Nekoga kišnoga dana Fra Leopold je prolazio ulicom, gdje se napravilo više barica vode. Eto auta. Redovnik se ukloni na rub ulice, da ga ne poprska. Ali šofer natjera naumice auto baš blizu njega i preletjevši preko kaljuže poprska ga svega...

U tom času naiđe neki gospodin, koji je opazio neslanu šalu, i pristupivši k Fra Leopoldu reče:

— Oče, što li je učinio od vas onaj neotesanac!

— Nemajte brige, gospodine, — mirno će redovnik — *još je i malo! Zaslužujem mnogo gore!*

— Jednom je ipak dao zasluženu lekciju neotesancima. Bilo je to 1935. Vraćajući se iz Svečeve bazilike, na mostu Konalića (Canaletto) namjeri se nekoliko mlađaraca, koji smijući se rekoše:

— Deder, uhvatimo onoga staroga i bacimo ga u kanal!

— Pokušajte, ako možete! — odgovori Fra Leopold odvažno i bez druge riječi prođe naprijed.

Kao da ih je grom ošinuo, oni nevaljalci ostadoše na mjestu kao okamenjeni, ni da se maknu...

Fra Leopold je međutim polagano išao naprijed, a onda se vrati. Nitkovi su još nepomično stajali na istome mjestu. Kad im se on približio, padoše na koljena i stanu moliti za oproštenje. Na to će on blago:

— Ne pitajte proštenja u mene, nego u Gospodina. Ja sam samo siromašni fratar. Naučite se poštovati ljude, a posebno službenike Gospodnje. — I prijazno ih kucnuvši po ramenu otpusti ih slobodne.

Doživio je on i drukčijih slučajeva!

Neke nedjelje prolazio je s jednim gospodinom blizu mosta Sv. Benedikta. Gore na prozoru pojavi se gospođica, koja ih ugleda, pa dosta glasno vikne u sobu:

— Brzo, dođite vidjeti, eno prolazi sveti Otac!

Fra Leopold je čuo te riječi i shvatio, da se njega tiču, poblijedi, pa pobrza, da što prije uteče odatle. Tek kad su došli, gdje nije bilo nikoga, ustavi se, prekriži ruke na prsima, pogleda u nebo i uzdišući reče:

— Ništa mi ne daju i ništa mi ne oduzimlju! Molimo Gospodara Boga, da oprosti moje grijehe, molim vas!

Bilo je, dakle, i takvih slučajeva, ali uopće o Fra Leopoldu se nije glasno govorilo, a on je prolazio i tiho i nečujno životnim putem, ne razlikujući se ama ničim od drugih, osim svojim sitnim stasom i onom čednošću u svemu svom držanju i jednostavnim štovanjem, s kojim je susretao svakoga. A tko je umio gledati, dakako, vidio je i u tome baš ono, što je Fra Leopold tako pomnjivo krio...

Tako se desilo po osobitoj Božjoj Providnosti, da se o tome čovjeku vrlo malo govorilo i znalo, a opet malo ih je bilo njegovih suvremenika, koji su nadaleko imali takvih i tolikih štovatelja kao on!

I kad se približila pedeseta godišnjica njegova svećeništva, kao po kakvu dogovoru, svi bezbrojni njegovi štovatelji i pokornici htjedoše, da se ta rijetka zgoda proslavi s najvećom svečanošću. Tako je i bilo. Čitavi stogovi pisama i brzojava od najuglednijih ličnosti kao i od najsiromašnijih ljudi iz puka kazivali su jedno isto radost, što je njihov Otac to dočekao, zahvalnost za dobro, što ga po njemu primiše...

Sama proslava u Padovi bila je upravo veličanstvena! Pridružio joj se krasnim pismom ondašnji Provincijal, kasnije Biskup, O. Jerolim Bortignon, svi Biskupi mletačke crkvene pokrajine s Kardinalom na čelu, padovanski načelnik u ime svega građanstva, a najveću utjehu donio je svečaru posebni blagoslov, što mu ga je upravio sam Kristov Namjesnik Sv. O. Pijo XII. Sve su mjesne novine donijele duge članke njemu u pohvalu. A što Fra Leopold?

— Sve radi mojih grijeha! Sve radi mojih grijeha! — govorio je skrušeno i nastojao se učiniti još manjim i sitnijim...

3. rujna bezbrojni svećenici, njegovi pokornici, htjedoše prirediti još i zasebnu, svoju, proslavu te velike zgode, pa je toga dana Fra Leopold za njih prikazao svetu Misu i primio njihove čestitke.

— Oče, divni su bili ovi dani vašega slavlja! — usudio se netko da mu reče.

— Ništa mi ne daju i ništa mi ne oduzimlju. Nije to bilo za me, nego za habit! — tako je odgovorio; a drugome je rekao smiješeći se:

— Da, lijepe su bile, ali to su oproštajne svečanosti...

Posljednja bolest i kušnje

Fra Leopold je jasno vidio: ovo su bile oproštajne svečanosti!

I onako slabo zdravlje Oca Leopolda kroz posljednje je dvije godine njegova zemaljskoga života trglo silno unatrag. Uvijek osjetljiv na zimu, on je zimi 1941 došao na rub groba: njegova stara bolest u želucu sada je buknula svom žestinom. Nije se mogao hraniti, oslabio je i jedva se držao na nogama. Nekomu je svom pokorniku rekao:

— Sad vidim i ja, da Leopold nije više duga vijeka, ipak osjećam, da mi je duša još kao u djeteta.

Borio se i borio, ali napokon je morao u krevet.

Fra Leopoldovo bolovanje bilo je dugo i teško. Gospodin je htio njegovu dušu kao zlato u vatri još više usavršiti u vatri kušnje, prije nego je privine na svoje božansko Srce navijeke! Trostruke su bile njegove muke: žestoke tjelesne boli; još jača od njih moralna bol, što nije mogao vršiti svoju ispovjedničku službu, dok su mnoge duše čekale na nj; i najstrašnija od svih: duševna tjeskoba, koja ga je uhvatila željeznim kliještima i morila dan i noć...

Velike napasti protiv vjere bacale su ga u najgrozniju nesigurnost, silna žalost obuzela mu srce, i on je često plakao kao ljuta godina. Ali on se i prihvatao svoga staroga prokušanoga sredstva: on je molio! U molitvi je nalazio utjehe i snage. Pisao je svojim pokornicima, da mole za

nj, pisao je i svome duhovnom vođu, koji mu u krasnom pismu između ostaloga ovako odgovara:

— Ne dajte, da vas nadvlada žalost, i u časovima, kad se Gospodin skrije, mislite na smrtnu žalost Isusovu u vrtu, ujedinite svoje gorčine s onima Božanskoga Učitelja i recite zajedno sa Spasiteljem: — *Oče, ako je moguće, neka me mimoiđe ovaj sat i ovaj kalež, ali ne moja volja, nego tvoja neka bude.* Tada će od vaše volje i od Božje postati jedna. To je, čime možemo najviše ugoditi Gospodinu...

Fra Leopold je slušao, i malo pomalo vratio se mir u njegovu dušu, a i tjelesno se popravio toliko, da je mogao opet sići u svoj kavez, u svoju sobicu za ispovijedanje.

Nego, poboljšanje je bilo kratko. Vidjelo se, da će se bolest vratiti, i to sa svom žestinom. Stoga njegovi Poglavari odrediše, koliko smije ispovijedati, i ne više. On je radi toga mnogo trpio, ali se potpuno pokorio njihovoj volji, jer je bio poslušan do sitnice. Preporučivao je svojim znancima, da se mole Bogu, neka On uredi stvar...

S dolaskom nove zime vratiše se i stare nevolje: Fra Leopold oboli opet, i ovo je zaista imala biti njegova posljednja bolest! Isprva je nastojao prikriti svoje boli, ali na koncu je ipak morao da se preda: ponovno je legao.

A što će biti od duša, koje su ga tražile?... To je opet bila teška moralna bol Oca Leopolda, teža od svih žestokih tjelesnih boli. Često su dolazili pokornici iz velike daljine. Koji su smjeli, došli su u njegovu bolesničku sobu, a on ih je — premda do skrajnosti slab — primio vesela lica i radosna srca. A koji nisu smjeli k njemu, upravljao im je drhtećom rukom pisamca, ispričavajući se, što ne može sići, i šaljući svoje posljednje savjete.

Nekada nije mogao odoljeti srcu, pa tako jednoga dana siđe u crkvu, da ispovijedi osobu, koja je izdaleka došla da klekne preda nj. No kad je pokušao da se vrati, sile ga izdadu, i morao je stati usred stepenica. Tu ga nađe neki subrat i reče:

— *Ali, zašto ste silazili u crkvu, kad ste tako slabi?*

— *Što ćete* — blago se nasmiješi junački starac — *bila je došla jedna duša izdaleka i čekala me!*

Trebalo ga je prenijeti u bolničku sobu - - -

Kad se pročulo, da je Fra Leopold opet teško obolio, nastalo je u Padovi i dalje neopisivo zanimanje za njegovo stanje. Mnogi su dolazili u samostan da se propitaju za nj, mnogi su ga odličnici često i pohodili. Bolesnik je više puta ponavljao onu riječ svetoga biskupa Martina: — *Gospodine, ako sam još koristan tvomu stadu, ne odričem se truda: ali neka bude tvoja volja!* —

25. ožujka, na Blagovijest, držalo se, da je došao posljednji čas, i on s najvećom pobožnošću primi svete sakramente umirućih govoreći:

— *Gospodar hoće ovako; neka bude njegova volja!...*

Nego, posljednji čas još nije bio kucnuo! Još Fra Leopold nije bio na vrhu svoje Kalvarije... Bi određeno, da se ima pokušati s transfuzijom krvi. Bolesnik je 1. travnja prevezen u bolnicu. Mnogi se prijaviše, da će rado dati svoju krv, ali liječnici odabraše samo dvojicu: kapucinskoga brata laika Fra Ruđera i bolničara Ercolinija. Prva transfuzija bila je vrlo opasna, jer je bolesnik bio silno slab. Operaciju su nadzirala tri liječnika-profesora: čitava Padova očekivala je od njih — spas ljubljenoga Oca...

Transfuzija je uspjela i ponovila se sedam puta. Malo pomalo počeo se bolesnik oporavljati. Zahvaljivao je dragom Bogu. Profesorima je stisnuo ruku i zahvalno šanuo:

— *Hvala! Povratili ste mi život!*

Kad se doznalo, da je Fra Leopold u bolnici, nagrnuše sa svih strana posjetitelji, da ga vide, da mu zažele što skorije ozdravljenje. Zaludu su liječnici htjeli ograničiti tu navalu: svijet se nije dao odbiti od svoga dragoga Oca! A on je bio sa svakim dobar i blag, zahvaljivao je za svaku i najmanju uslugu, za svaki i najsitniji dokaz ljubavi i saučešća onim poniznim i tihim: *Hvala! Hvala!* — koji je ljudima mamio suze na oči.

(Nastavit će se)

IZ KATOLIČKOG SVETA

Plodovi mučeništva. Za vreme boksarskog ustanka u Kini 1900 bio je ubijen Francis Li zajedno sa 30 katolika u Tajuanu. Među njegovim potomcima dosad ima već 6 svećenika i više redovnica. 17 jula o. g. bio je posvećen za svećenika njegov unuk, kome je isto ime Francis.

Bogoslovi-zidari. 40 španskih bogoslova iz Zaragoze provelo je raspust u Holandiji i Belgiji. Onde su se pridružili redu graditelja, koji je osnovao p. Van Straaten. Pomogli su kod izgradnje crkava i kuća za beskućnike. Bogoslove je pratio rektor semeništa koji je zajedno s njima radio.

Poljski iseljenici u Kanadi su kupili skupocen radioaktivan izotop za lečenje raka te ga poslali kardinalu Višinskom. Taj je dar kardinal predao bolnici za oboljenja od raka u Varšavi. Isto tako je došlo na kardinalovu adresu mnogo novaca iz inostranstva da se podeli siromasima. No, državne su mu vlasti to zabranile, pa se novac morao vratiti.

26. avgusta o. g. skupilo se kod Majke Božje Čenstohovske na Jasnoj gori preko jedan milion vernika iz svih krajeva Poljske. Kardinal Višinski je imao prvi puta veliki govor otkako je bio prošle godine u oktobru pušten na slobodu. Sudeći već po izvanrednoj ljubavi Poljaka prema Majci Božjoj taj narod spada među najvernije katoličke narode sveta.

Malaja je mala država u jugoistočnoj Aziji, koja je dobila 31. avgusta 1957 nezavisnost. Broji oko 6 miliona stanovnika, koji pretstavljaju tri nacije i tri vere: Malajci su muslimani, Kinezi uglavnom budisti, a Indijci hindusi. Katolika je ukupno 170.000. Podeljeni su u tri biskupije. Jedan je biskup Evropejac, drugi Kinez, a treći Cejlonac. Za guvernera u Malaki postavljen je katolički Kinez Leong Yew-Koh. Iako je u državi malo katolika, oni ipak kao obrazovaniji elemenat nešto znače. Jedna četvrtina svih škola nalazi se u katoličkim rukama. Prigodom proglašenja nezavisnosti Malaje katolički su biskupi izdali zajedničko pastirsko pismo, u kome su pozvali svoje vernike da rade za zajedničko dobro te da se okane bilo kakvih separatističkih pokreta, koji bi kočili miran razvoj zemlje. Novom poglavaru države u ime Svete Stolice čestitao je nuncije te mu izrazio tople želje svetog Oca za uspešan razvoj zemlje.

Danska. Za poslednjih 15 godina sagrađena je prva katolička crkva u predgrađu Kopenhagena Lingbi. Crkva je posvećena danskom mučeniku vojvodi Kundu, koji je umro mučeničkom smrti 1131. Crkva je u celosti građena iz armiranog betona. Nemački katolici su darovali zvona. Domaći danski biskup Teodor Suhr obavio je posvetu.

3200 francuskih semeništaraca hodočastilo je od 1—5 septembra o. g. u Rim. Pre 10 godina francuski su semeništarci organizovali »Pokret mladih semeništaraca«. Oni izdavaju za vreme školske godine jedan tromesečnik, a za doba raspusta dvomesečnik. Svake godine priređuju zajednički sastanak. Ove su godine odlučili da hodočaste u Rim. Onde su imali zbor, kome je pretsedavao kardinal Pizzardo, prefekt kongregacije za semeništa i univerzitete. Ogledali su glavne zanimljivosti, molili u koloseumu križni put, bili na prijemu koji im je priredio otpravnik poslova francuske ambasade kod Svete Stolice i konačno ih je primio u audijenciju i Papa u svojoj letnjoj rezidenciji. Tom prilikom je Papa između ostalog rekao: Za mladiće koji se pripremaju za svećeničko zvanje potrebno je da ih štiti domaća kuća. Važno je da se otklone od njih mnoge nepotrebne napasti. Mnogo godina prođe dok se odgoji jedan svećenik. Ali i ovo vreme ne bi bilo dovoljno, ako svaki svećenički kandidat ne bi svakog dana ponizno i stalno radio da stekne izvestan stepen kršćanske savršenosti.

U Beču se krajem avgusta održavao 3 svetski kogres katoličkih učitelja. Papa je poslao kongresu posebno pismo, u kome je između ostalog kazano: Tehničko doba u kome živimo donelo je velike potrese, no kršćanski odgojni ideal ne sme biti pogođen. Vekovni ud Crkve na odgojnom i prosvetnom polju mora biti nastavljen. Odgoju je potrebna jedinstvenost koja ima svoj temelj na apsolutnoj istini katoličke vere. Crkva isto toliko gleda da dođe do katoličkih nastavnika, koliko do katoličkih škola. U misijama je naročito potrebno stvarati kadrove katoličkih nastavnika, pošto mora sa bržim prosvetnim i tehničkim razvojem držati korak i duhovni razvoj. Prava kultura mora usmeriti celog čoveka prema Bogu.

U sovjetskom časopisu »Život partije« stoji: Ideološke buržoaske predrasude još su ukorenjene kod omladine u zapadnim provincijama Ukrajine. U cilju komunističkog odgoja valja se poslužiti narodnim predanjima, koje je uvela Crkva da otruje svest naroda, te ih iskoristiti u laicističkom smislu.«

Malteški Viteški Red podigao je u francuskoj ekvatorijalnoj Africi četiri ambulante za gubavce. Dve su pokretne, dve nepokretne. Odlično su opremljene i prilagođene zdravstvenim prilikama zemlje.

Cigani u Lurdu. U prvim danima septembra boravilo je u Lurdu oko 2000 Cigana, koji su došli pokloniti se Lurdskoj Gospi. Imali su dva velika logora. Redovnice »Sestre pomoćnice čistilišta« držale su nekima od njih katehezu, pripremale 12 od njih na krštenje a 20 za venčanje. Pred Pećinom Cigani su priredili serenadu, pevali uz pratnju orkestra Zdravomariju. U procesiji nosili su na nosilima 15 bolesnika.

Od 5 septembra o. g. zaseda u Rimu generalni kapitul isusovačkog reda. Na njemu učestvuje preko 180 delegata. Redovno se sastaju takve skupštine kada treba birati novog generala. Od izvanrednih ova je tek peta. Naslućuje se da se na tom kapitulu raspravlja o upravnim pitanjima, pošto je poslednjih decenija Red porastao, kao i o primenjivanju Ignacijevih pravila na moderne prilike.

Svetski žosistički odbor završio svoje delo. Od 29. avgusta do 5. septembra u Rimu je većalo oko 400 žosističkih delegata iz čitavog sveta. Raspravljalo se o radničkim pitanjima sa svetskog stanovišta. Za predsednika su izabrali 32 godišnjeg Kanađanina Romeo Maione, koji je time nasledio Patrika Keegana. Odbor je sastavio svetski manifest u kome iznose potrebe radnika čitavog sveta i predlažu puteve rešenja. U njemu jasno ispoljuju svoju veru u duhovni svet, u ljudsko dostojanstvo, u bratstvo svih ljudi. Sem toga primljen je bio apel svim mladim radnicima, vladama, narodnim i međunarodnim organizacijama da se vodi računa o nužnoj potrebi razoružanja, zabrane nuklearnih proba i atomskih bombi, prestanka svake diskriminacije zbog rase, jezika i vere. Na kraju apel poziva svet na bratsku saradnju i prijateljstvo. — Žosističke delegate pozdravili su pretstavnici drugih katoličkih međunarodnih organizacija. Lepim ih je rečima oslovio i kardinal Ottaviani, sekretar svetog Oficija.

Na svakih pet hiljada duša treba u gradovima jedna crkva i jedan svećenik, piše u svojoj brošuri »La France, pays de mission« mladi direktor štrazburškog semeništa Paul Winniger. Ako hoćemo da spasimo naše gradove od verske propasti, velike župe treba deliti. Župe od pet hiljada duša su granica, koliko može jedan svećenik da ih upozna. Lični dodir i život među vernicima, to je preduslov uspešne pastoracije.

Kineski kardinal Tien, koji je dosad dugo živeo u SAD, početkom septembra otišao je na Formozu. Na tom se ostrvu broj katolika za poslednjih pet

godina podigao od 10—100 hiljada. Najveći broj konvertita dolazi od pitomaca koleža i studenata na univerzitetima, iako Crkva na Formozi ima samo jedan kolež i dve škole. U Taihungu je apostolski prefekt osnovao jedno udruženje katoličkih đaka i studenata. Oni imadu katolički dom za 150 pitomaca, koji je potpuno zauzet. Katolička gimnazija u Taihungu ima 500 đaka.

Kardinal Višinski je u Čenstohovi na velikom hodočašću između ostalog rekao ovo: Poljski narod jest i ostaje katolički, iako bi ponovo došli na poljsku crkvu vihori iskušenja i progonstva. Samo zato što je poljski narod tako duboko ukorenjen u veri, mogao je izdržati staljinističku diktaturu. Svećenstvo, povikao je kardinal, ne plaši se zatvora i progonstva.

Pastirsko pismo čileanskih biskupa raspravlja o bednom ekonomskom i socijalnom stanju čileanskog stanovništva, naročito radnika. Nema stanova, cene se dižu, plate niske, životni standard pada. Biskupi pozivaju poslodavce i vlasti da se povise prihodi radnicima, koji će onda većom ljubavi i savesnošću obavljati svoj rad.

Misijska družba Reči Božje (SVD) izgubila je svog generala p. Grosse Kappenberg, koji je umro u Rimu u starosti od 67 godina. Ova se družba često naziva i Misijskom družbom iz Steila. 1-I-1957 brojala je po prilici 4500 profesa i 620 novaka.

Čisti vazduh. U Duisburgu u Nemačkoj žosisti su anketirali 2000 mladih radnika o moralnom stanju u njihovim preduzećima. 93% anketiranih se žalilo delom i na bedno moralno stanje. Na temelju gornje ankete katolička radnička omladina poduzela je akciju »Čisti vazduh«, da se podigne moralni nivo okoline gde mladi radnici rade i kreću se. Postignuti su već lepi rezultati.

31. avgusta došao je isusovac Avery Dulles, sin američkog ministra inostranih poslova, u Minster da obavi u Sentmaring treću probaciju. Imenovani pater obratio se na katoličku veru 1941, a svećenički red je primio 1956.

Kina. Vrlo je utešno što se nalazi i među članovima patriotskog katoličkog kineskog udruženja takvih koji glasno kritikuju nastojanja za stvaranje nezavisne kineske crkve. Među njima je i narodni poslanik Nieh Kuo-Ping, koji je ujedno i potpretsednik katoličkog udruženja u Tien Tsinu. Prema vestima iz Hongkonga neki su se od tih članova zauzimali da se šangajski biskup Kiung-Ping Mei pusti na slobodu.

Mađarska. Kongregacija koncila zabranila je mađarskim svećenicima pod pretnjom velike ekskomunikacije prihvatiti i obavljati dužnost narodnog poslanika. Ukoliko ne bi u toku mesec dana posle objave tog dekreta odložili svoje mandate, biće ekskomunicirani. Trenutno su dva svećenika na koja se dekret odnosi: Berestoci i Horvat, koji su vrlo poslušni sluge režima.

Podela dobiti. Papa je uputio posebno pismo katoličkim poslodavcima koji su imali u Buenos Airesu svoj zbor. U pismu Papa naglašava da se moraju odnosi između kapitala i radnika urediti na međusobnom razumevanju, kako bi se izbegli štrajkovi te bi vladao mir. Da se to postigne, radnicima treba dati mogućnost da napreduju, da sudeluju u preduzećima. Pravedna je plata koja zadovoljava opravdane potrebe radnika i njihovih familija. Papa zaključuje pismo, da je pravedno da ima radnik udela zajedno s poslodavcem u dobiti, pošto to odgovara prirodi preduzeća kao jedne radne i interesne zajednice ne samo na ekonomskom nego i na opštečovečanskom području.

Kongregacija svetih obreda je ovlastila sve biskupe da mogu odlučiti da li će se na njihovoj teritoriji upotrebljavati takozvani gotski paramenti. Biskupi moraju paziti, kaže se u dekretu, da ta dozvola ne bi dovela do raznih modnih zloupotreba.

Češka. Okružni sud u Vsetinu je osudio dve dominikanke iz samostana u Liptalu na pet odnosno na 4 i po godine zatvora zbog protudržavne delatnosti, pošto su krile u samostanu p. Vaclava Filipec, koji je održavao veze s ostalim salezijancima u zemlji.

Trivandrum. Prilikom demonstracija u glavnom gradu južnoindijske države Kerala protiv zakona, koji omogućuje nacionalizaciju svih privatnih škola, došlo je do težih izgreda, u kojima je bio ubijen jedan katolik, jedan katolički intelektualac teško ranjen, 13 katoličkih svećenika napadnuto i izbijeno. U demonstracijama uzeli su učešća pripadnici svih vera, ali katolici su bili prvi na udaru.

Etiopija. Car Haile Selasije je poklonio školskoj braći veliko zemljište za izgradnju jedne srednje škole. Zasad oni poučavaju u jednoj školi kod katedrale gde imadu 345 učenika. U septembru su stigla u Đibuti 4 nova školska brata za rad u Etiopiji.

Drugačiji običaji. U Sidneju (Australija) katoličke omladinske organizacije priređuju plesne škole. Na zaključnu svečanost pozovu i kardinala Gilroy-a. Plesna je dvorana svečano iskićena, na počasnom mestu stoji kip Blažene Gospe. Kad ulazi kardinal, devojke s jedne, a momci s druge strane čine špalir. Onda prilaze devojke i polažu svoje cveće pred Marijin kip. Iza toga kleknu i izmole posvetu Majci Božjoj. Za vreme plesa reditelj je održao poseban govor. Protumačio je da se tim običajima želi kazati da Krist i Majka Božja ne smeju biti isključeni ni iz jednog otseka ljudskog života. Propisanim odelom za devojke hoće se dokazati da se skromnost i elegancija ne isključuju. To bi bila neka katolička inicijacija pre stupanja u društveni život.

»Dobrovoljci trpljenja« naziva se jedna organizacija bolesnika, koju je 1947 godine osnovao Msgr Alojzije Novarese. Ova organizacija podiže među bolesnicima moral i svest da nisu samo na teret društvu, nego da su punopravni članovi ljudske zajednice, koji prikazuju Bogu svoje trpljenje za zdrave i bolesne. Za 10 godišnjicu tog društva, od 4—8 oktobra skupilo se u Rimu oko 5000 bolesnika. Za tu prigodu Papa se vratio iz svoje letnje rezidencije i održao kongresistima lep govor.

Japan. Jedna katolička ustanova je vršila anketu među nekrštenim Japancima. Utvrdilo se da je Papa Pijo XII vrlo popularna ličnost, naročito zbog svog stava u pogledu atomskih pokusa i bombi, kao i zbog svoje velike karitativne radinosti, koju su i mnogi Japanci osetili. Katoličkoj Crkvi inače zameravaju, što se protivi kontrolisanju porođaja i razvodu braka.

Prvi norveški cistercit. Prvi puta posle reformacije ovih dana jedan norveški cistercit p. John (Willem) Gran primio je svećeničko redenje. 37 godišnji mladomisnik sin je ladarskog posrednika u Bergenu. Prvo se posvetio studiju umetnosti i muzike u Minhenu i Rimu, gde je 1914 prešao na katoličku veru. Za vreme rata priključio se norveškim vojnim jedinicama u Engleskoj te se 1945 vratio kao oficir u domovinu. Već je dugo vremena aktivno učestvovao u Norveškom katoličkom omladinskom savezu, kad je 1949 stupio u englesku cistercitsku opatiju Caldey u Južnom Welsu, gde ga je sada biskup Suhr iz Kopenhagena zaredio za svećenika. P. Gran je prvi cistercit iz Skandinavije gde je pre reformacije bilo mnogo cistercitskih samostana.

Dvanaest godišnja devojčica Remond Poncert primila je dva odlikovanja, jedno vojničko i jedno građansko, za svoje junačko delo: 24 decembra prošle godine prilikom jednog atentata u Bougie (Francuska), kad je sve bežalo, ona se bacila na svoju malu sestricu Silvu da je spasi. Dok je sama dobila 52 parčeta bombe, Silva je dobila nešto manjih rana na nogama.

25 biskupa raznih konfesija skupilo se u Pretoria u Južnoj Africi, odakle su zajedno uputili proglas na belo stanovništvo Južne Afrike da poradi na tome da se prestane sa segregacijskom politikom, koja je nepravedna i nekršćanska. Biskupi upozoravaju da bi segregacijska politika mogla uroditi katastrofalnim posledicama za njihovu zemlju.

Vrhovni poglavar 80 miliona muslimana Aga Kan umro je u 79 godini u svojoj vili u Ženevi u Švajcarskoj. Sahranjen je u dvorištu svoga dvorca kod Asuana u Egiptu. Aga Kan bio je vrhovni poglavar izmaelske sekte muslimana. Smatrao se 48 imamom, koji potiču od proroka Muhameda. Njegovo bogatstvo bilo je bajoslovno. Za naslednika je proglašen njegov sin princ Ali Kan.

Holandija. 28 jula skupilo se u katedrali u Utrechtu 200 svećenika-misionara, kojima je domaći nadbiskup Bernard Alfrink svečano podelio misijski križ. Ovih 200 misionara pripada raznim redovima i kongregacijama. Odsad će se svake godine u drugoj katedrali obaviti takva dirljiva svečanost, koja još podiže i onako razvijeno misijsko osećanje u Holandiji.

Pax. Kongregacija sv. koncila zabranila je posebnim dekretom poljskim svećenicima, da ne smeju kod „Pax"-a objavljivati svojih knjiga i da ne smeju sarađivati kod publikacija, knjiga i brošura ove ustanove. „Pax" je naime „napredno" katoličko udruženje koje je ranijih godina dosta prisno sarađivalo sa staljinističkim upravljačima u Poljskoj. Razlog zabrane su svakako nezdrave ideje kojima su zadojeni vođe tog pokreta.

Ukrajinski svećenik i pisac Vladimir Vlad napisao je dramu „Raskidane duše". Posle pretstave u Kolpingovom domu u Minhenu publika se digla i zajednički se pomolila, što je bilo svakako veće priznanje piscu i glumcima nego bilo kako dugotrajan pljesak.

Nova enciklopedija o Lurdu. Papa Pije XII je 2 jula izdao na francuskom jeziku, prigodom 100 godišnjice lurdskih ukazanja, posebno apostolsko pismo, naslovljeno francuskim biskupima. U prvom delu Papa razlaže istorijat mnogih Marijinih hodočasnih crkava u Francuskoj, Marijinih ukazanja u toj zemlji i blagonaklonost Svete Stolice prema tim svetištima, naročito prema Lurdu.

U drugom delu Papa naglašava da će proslava 100 godišnjice lurdskih ukazanja imati samo toliko trajnih plodova, koliko će je pratiti duhovna obnova pojedinaca i zajednice, naročito u vremenu kada materijalizam hvata sve jači koren u ljudskom društvu.

Temelj trajnoj nutarnjoj obnovi je živa nepokolebiva vera koju su dužni svećenici bez straha i bez ikakvog zataškavanja u celosti svima izlagati. Vernici su dužni sarađivati na obnovi kako u familiji, u svom zvanju, tako u svojim socijalnim i građanskim odnosima. Svaki treba da se bori za Boga na onom mestu gde ga je postavila Božja Providnost.

Osnova socijalnog i političkog mira jeste reforma morala odnosno očišćenje srca.

Papa je završio poslanicu obraćajući se Majci Božjoj koja ljubi naročito male, bolesne, siromašne te poziva sve neka se svi obrate k Njoj da dobiju mir srca, snagu za vršenje svakodnevnih dužnosti, radost u žrtvama te da bi mogli sjediniti svoje patnje s mukama Kristovima. Neka bi Majka Božja po molitvama lurdskih hodočasnika obratila svoje oči na one koji su izvan Kristova ovčinjaka, na one koji traže istinu, na one ogromne zemlje gde je Krist tako malo poznat i ljubljen.

IZ KATOLIČKIH MISIJA

Odazivajući se pozivu papine uskršnje poslanice »Fidei donum« o afričkim misijama, 20 katoličkih svećenika iz Goe prijavilo se da odu u afričke misije. Raditi će u biskupiji Sada Bandeira u portugalskoj istočnoj Africi.

28 jula nadbiskup Bernard Alfrink pretsedavao je u svojoj katedrali u Utrechtu u Holandiji cere-

moniji razašiljanja 345 misionara, među kojima je bilo 215 svećenika, 65 braće laika, 54 časne sestre i 20 laičkih pomoćnika. U Afriku odlazi 148 misionara u Island i Finsku 8, u Aziju 96, u Južnu Ameriku 76, u Severnu i Srednju Ameriku 14 i 3 na Srednji Istok.

U južnom Sudanu, u provinciji Yambio umro je u starosti od 80 godina šef Zegi Gbudwe, sin Yambio, koji je bio među najjačim sultanima plemena Azande. Nešto pre smrti on se obratio i primio na krštenju ime Petar. Imao je lepu kršćansku sahranu. Tamo gde je pre 20 godina bilo desetak kršćana, danas živi 15.000 vernika.

Zlatna obala. U tamošnjem selu Dordoekope plemenski poglavica Kwami Vigbedor III primio je sveto krštenje u starosti od 101 godine. Na krštenju je primio ime Joahim, a pokrstio ga je domaći afrički svećenik. Obraćenik se nalazi u bolnici pod lekarskom negom.

Družba belih otaca koja radi među Afrikancima, broji 936 članova francuske, 652 belgijske, 481 holandske, 406 kanadske, 265 nemačke, 149 engleske, 106 švajcarske, 62 italijanske, 38 američke, 35 španjolske narodnosti i 28 članova ostalih narodnosti. Njima je povereno 35 misijskih teritorija.

Prvi mladomisnik iz Abidjana (Obala slonove kosti) morao je imati mladu Misu u prostorijama boksačkog kluba, pošto je njegova domaća crkva bila premalena za takvu svečanost. Među gostima su bili i članovi vlade i pokrajinske skupštine.

Ruanda. Karl Mutara III, kralj Ruande, slavio je o. g. 25 godišnjicu vladanja. Svečanost se obavila na velikom stadionu. Svečani pontifikal otslužio je ap. vikar iz Kabgayi, prigodnu propoved je održao domaći afrički biskup Msgr Bigirumwami. Kralj, koji je sa svom porodicom katolik, toplo se zahvalio katoličkim misijama za njihov rad među njegovim podanicima.

Najveći ciborij na svetu, za 20.000 hostija, ima Urundi Ruanda. U toj zemlji, gde su se još pre 100 godina hranili ljudskim mesom, sada se bogato hrane Kristovim Telom. Svaki svećenik ispovedi prosečno na dan 100 vernika. Zbog tolikog opterećenja u redovitoj pastvi svećenici ne mogu dovoljno vremena posvetiti obraćenju pogana. Stoga je potreba za stranim misionarima vrlo velika.

U Tokiu postoji katolički univerzitet »Mudrost« već 44 godine. Broj njegovih studenata prvi se puta popeo na 2.109, među kojima ima preko 500 katolika. Za njegov pravni fakultet kölnski kardinal Frings doneo je proletos veću novčanu pomoć.

Hodočasnici. 11 maja o. g. hodočastilo je 15.000 kineskih katolika Marijinom svetištu Še Šin u blizini Šangaja što dokazuje da je vera kod kineskih katolika još uvek živa. Pred sabranim vernicima nastupila su dva katolička laika i objavila da je osnovana nova »katolička kineska patriotska organizacija«. Kako je bila osnovana jedna slična organizacija već 1950 godine, mogli bismo zaključiti da ona nije ispunila nade njenih zaštitnika.

Kongres. 19 juna počeo je u Pekingu poseban kongres kineskih katolika, kome je prisustvovao 241 delegat, od vodećih katoličkih svećenika i laika. Kongres je trajao šest nedelja. U konačnom komunikeju, koji je bio objavljen u novinama, kongres je odlučio da »kineski katolici prekidaju svaku političku i ekonomsku vezu sa Vatikanom, a da hoće zadržati religiozne veze koje ne slabe interese i nezavisnost Kine.« Preko Hongkonga se saznaje da veći deo svećenika nije rado prisustvovao tom kongresu, da su se čuli glasovi koji su tražili uspostavljanje kontakta sa Svetom Stolicom kao i više slobode za katoličku Crkvu. Delegati su bili oštro podeljeni i veći deo delegata nije bio zadovoljan sa komunikejom te je pre glasanja o komunikeju ostavio kongres.

Nemački protestant, koji je 4 godine proživeo u kineskim zatvorima, izjavio je nakon puštanja na slobodu u Hongkongu: »U raznim kineskim zatvorima susretao sam se sa katoličkim kineskim svećenicima. Ranije sam uvek mislio da prelaz Kineza na kršćanstvo nije iskren ni dubok, nego da to čine više iz materijalnih koristi. Zatvor me prisilio da sam promenio svoje mišljenje. Istinski sam se divio verskoj predanosti tih svećenika. Oni bi mogli svoj težak položaj popraviti, kad bi se priključili patriotskoj crkvi, ali oni su uprkos vređanjima i mučenjima ostali nepokolebivi.

Neki mladi Kinez je posmatrao kako se postupa sa katoličkom Crkvom, da je vlastima kao trn u oku. Zamolio je da bude primljen u Crkvu. Konačno je bio javno kršten. Nekoliko meseci iza toga bio je pozvan da stupi u partiju. On se branio izjavivši da je katolik i kao dokaz izvukao krunicu iz džepa i položio je pred partijskog sekretara. Ova hrabrost zatvorila je svima usta. Onda je bio premešten u drugi grad u Mandžuriji, na manje ugledno mesto.

Terezija Y. pisala je iz zatvora. Ona je bila upraviteljica neke škole u Kini, kršten tek nešto pre 1950 godine. U jednoj godini stajala je četiri puta pred narodnim sudom i bila osuđena na dve godine zatvora. Iz zatvora je pisala misionaru: »Ako je Božja volja da morate napustiti našu zemlju, nemojte nikada zaboraviti na moju molbu, da se naime molite da bi Kina imala mnogo svetih svećenika.«

Razvoj. I u Kini su nastupile izvesne promene u postupanju sa katoličkom Crkvom. To se oseća naročito u velikim gradovima kuda dolaze strani posetioci. Ideološka borba se međutim nije promenila. Direktor državnog ureda za verska pitanja izjavio je korespondentu engleskog časopisa »Nju steitsmen end nejšen:« Kod predavanja u školama ne izostavljamo ni jednu priliku da protumačimo religiju kao sujeverje.«

Južni Vietnam. U toj južnoazijskoj zemlji lepo se razvija Marijina legija. Iz Dublina došao je poseban izaslanik od vrhovnog veća te apostolske organizacije da prouči situaciju na licu mesta. Vodeći članovi Marijine legije održali u Saigonu svoj kongres, koji su pozdravili i njihovi biskupi, naročito Msgr Ngoc Chi, koji se posvećuje pitanjima KA, te Msgr Caprio, regent ap. delegature.

Laos. U severnom Laosu, koji ima stvarno svoju vlast, nema nijednog katoličkog svećenika, vernika je međutim još nešto ostalo. — U južnom Laosu radi 57 misionara, od kojih samo 4 domaća. Tamo ima 13.500 vernika i 2.350 katehumena. Među brdskim plemenima čitava se sela zajednički prijavljuju za prelaz na kršćanstvo. Katoličko školstvo tek je u početcima. U malom semeništu ima 125 dečaka.

Kambodža ima oko 5 miliona stanovnika a samo 47.000 katolika od kojih je 40.000 Vietnamaca. Crkva može slobodno vršiti svoj apostolat, ali među budistima nema mnogo uspeha. Pažnju je pobudila neka stara budistička redovnica koja je nekada bila kršćanka te je sa sobom povukla još jednu svoju koleginicu.

Dom umirućih u Kalkuti. U Kaligatu, predgrađu Kalkute, nalazi se poznati hram božice Kali. Tamo stoji i dom umirućih. Samo ih jedan debeo zid rastavlja. Okrutna Kali ima 10 ruku i ogrlicu od ljudskih lubanja. Užas ju je pogledati. Nekada su joj prinašali ljudske žrtve, danas joj kolju na stotine jaraca i mažu je njihovom krvlju. Kroz čitavo to vreme zvono neprestano zvoni. — Sa druge strane zida uz gradski dispanzer nalazi se dom umirućih. Tu leže na krevetima, mnogi prvi puta u životu, i strpljivo čekaju smrt različni nevoljnici, diveći se belim ženama, koje ih dvore bolje nego da su im rođene sestre. Ovaj je dom osnovala s. Terezija nekadašnja Gonđa Bojađijeva, katolička Albanka iz Skoplja. Čim policija pronađe u kojem zakutku ili za nekim stablom zapušteno ljudsko biće kojemu se približio kraj, izvesti č. s. Tereziju, koja pojuri sa svojim autom, što su joj ga poklonili američki katolici, i bednika dovede u svoj dom. Tu ga operu, neguju i dvore ga. — Mnogi od njih u poslednjem trenutku upoznaju Spasitelja i iz tog doma, kraj okrutne Kali, odlaze smireni u blaženu večnost. Prosečno umire, tu svakog dana pet osoba sa slatkim imenom Isusovim na usnama. Samo jedan zid deli tragične zablude poganstva od istinitog, požrtvovanog kršćanstva.

Borba za školu u Indiji. U Madrasu većalo je 16 katoličkih biskupa iz indijske državice Kerala. Biskupi su odlučno odbili predlog vlade da stavi ruku na njihove katoličke škole. Biskupi se pozivaju na savezni indijski ustav po kome su verske manjine zaštićene, a roditeljima garantovana sloboda da sami odlučuju u kakvu će školu slati svoju decu. Protiv vladinog predloga u glavnom gradu Kerala, Tiruvali održane su demonstracije.

BIJELI PLAŠT

— Nastavak —

SAT NJEMAČKOG JEZIKA JE PREKINUT

»Primi opet svoje dijete,
Do vijeka će tvoje biti,
Ljubit tebe svako doba,
U tvom polju daj mu groba,
Tvojim cvijećem grob mu kiti!«

Još su ostali ovi stihovi pjesme što ih je Svjetlan trebao prevesti na njemački. U početku je bilo lakše, a onda se sve više mučio. Valjda se umorio. Međutim, predosjećao je da će se nešto dogoditi, da ovaj sat njemačkog jezika neće proteći nesmetano. Često je imao ovakav predosjećaj. Katkada bi ga prevario, a katkad opet ne bi. Danas je taj osjećaj posve sigurno proizišao iz Svjetlanove želje da dosadni sat ne potraje.

»A kako bi to lijepo bilo da gospođična uopće ne dođe!« — proletjela mu je misao kroz svijest.

Zvonce na ulaznim vratima uništilo je sve njegove nade. Gospođična je došla. Poznao je njezino kratko, nervozno zvonjenje. Nije dospio ni dovršiti četvrti redak, koji je već skoro preveo prije zvona, a gospođična Ljubica je već ulazila u sobu. Svjetlan je ustao da je pozdravi.

Gospođična Ljubica je imala preko pedeset godina. Svakoj ženskoj osobi u ovim godinama Svjetlan je govorio »gospođo«, svejedno je li bila udata, ili nije. Gospođična Ljubica je bila iznimka, jer su je svi nazivali »gospođičnom«, i to je bilo kao jedno njezino ime, pa se uvijek malo trgnula kad bi je netko strani nazvao gospođom.

Bila je jako, jako visoka, pa se je držala pognuto da bi izgledala manja. I vrat joj je bio dug, pa je i njega savijala, a čudno malena glava bila joj je zbog toga izbačena naprijed. Koliko god joj je tijelo bilo veliko, toliko je njezino lice bilo sitno; činilo se kao da na njemu nema dosta mjesta za oči, nos i usta. I oči i usta su joj bili vječno u nekom prestrašenom izrazu. Takav joj je bio i glas: drhtav, pun nesigurnosti i neke bojazni.

Svjetlan nije volio gospođičnu Ljubicu. Bila mu je dosadna sa svim svojim nemogućim izgledom i načinom. Nikako mu se nije činila smiješnom kao njegovim drugovima, kojima je također predavala njemački jezik.

— Ide mi na živce, — rekao je jednom mami, koja ga je oštro ukorila zbog toga. Baka je, naprotiv, bila oduševljena ovom izjavom, smijala se i rekla: — Točno. I meni ide na živce. Dečko i ja imamo isti ukus.

Sjedili su za istim stolom gospođična i Svjetlan. U sobi je vladala šutnja. Ona je pregledavala nedovršeni njemački prijevod Preradovićeve pjesme. Dječak je zavirio u njezino lice, ne bi li otkrio njezino raspoloženje i tako unaprijed doznao je li dobro napisao zadaću ili nije. Ali, sitno lice gospođične bilo je uvijek jednako namršteno i prestrašeno, i kad je bila žalosna i kada se veselila, pa se na njemu nikada nije moglo pročitati što joj je u duši.

Opet je zvonilo zvonce na ulaznim vratima. Kroz vrata su se čuli bučni glasovi iz hodnika.

Baka je otvorila, klicala je, smijala se, njezin prodorni glas se miješao sa ženskim i muškim mladenačkim glasovima.

Svjetlan je protrnuo od sreće. Nije dobro naučio gramatiku i strepio je od neugodnih opaski gospodične, ispunjenih mučnim tonovima brige za njegov uspjeh. Sada se događa nešto neobično, došli su nenadano gosti i baka će ih, sigurno, uvesti u ovu sobu. Jer u susjednoj radi tata nad spisima i nitko ga ne smije smetati, a baka ih ne može uvesti u svoju sobu, jer je stvari raspršila na sve strane i od sobe je načinila, kako običava reći — »švajnsalon« — salon za prasce!

I doista: vratnice su se razletjele kao od bijesnog propuha. U sobu su ušli galameći baka, gospođica Hela, kći kućegazde i njezin zaručnik gospodin Željko. Učiteljica njemačkog jezika i dječak su ustali od stola.

Baka je išla iza gostiju i naravnavala sa obje ruke svoju neurednu frizuru. Klicala je neugodno jakim glasom, sa pretjeranim veseljem:

— U nedjelju — vjenčanje! Svi smo pozvani! Svi idemo! Bit će preko trideset taksija! Svaki ukrašen cvijećem! Ha, što velite na to?

Njezino naborano sada nenašminkano lice sjalo je od veselja zbog nove zabave na pomolu. Izgledala je kao da se veseli više od mladenaca; kao da se sama udaje.

Sjeli su i razgovor je počeo živo i glasno, kao da se govori o najvažnijim stvarima na svijetu, a govorilo se o posve beznačajnim sitnicama, tko je sve pozvan na svadbeni ručak, koliko je novaca uzela krojačica za šivenje vjenčane haljine. Baka je prosula pred gospođicu Helu tisuću uputa i preporuka. Upozoravala je sa vrlo ozbiljnim izrazom lica da je najbolje pecivo k vinu i čaju »Suhor« iz Maribora, a neka gospođica za njegu lica na bračno putovanje svakako uzme »Crême de lilas« iz ljekarne »Crvenom križu«, a nikako kremu iz Zimmermanove iličke ljekarne. Svjetlanu se činilo da bi mu sad bilo draže, kad bi se nastavio sat njemačkog, a prekinuli ovakvi razgovori.

Promatrao je dvoje novovjenčanika, koji su sjedeli na divanu od tamnocrvenog baršuna i držali se za ruke. Ne samo zbog pristojnosti, jer baka govori o tomu, nego sa očitim zanimanjem raspravljali su na široko o srebrnom posuđu u Grand-hotelu u Lovrani, kamo će otići na put, o parnim bojadisaonama tkanina, o »»Miss« Štefici Vidačić, o »Khasana-superb« londonskom crvenilu za usne, koje se može odstraniti samo upotrebom sapuna.

Svjetlan ih je gledao: obadvoje su bili lijepi, vrlo lijepi. Kao filmski glumci. Ona je ličila na Lilian Harvey, a on na Gustava Fröhlicha. Njezina kosa bila je plava kao zlato, obrve tanke kao konac, usta crvena kao makov cvijet. Njegovo lice bilo je pravilno kao u kamenih kipova, zubi sjajni i bijeli kao porcelan, a kosa glatka, crna, blistava, pomno počešljana, tako da je svaka vlas bila na pravom mjestu. Nikakav nedostatak, ništa trpko, ni oštro nije se moglo zamijetiti na njima. Bili su posve glatki, uglađeni, i izglačani izvana. Kao dvije škatulje bonbona. U Svjetlanu je porasla sumnja.

Sjetio se da gospođica Hela nije htjela ići u školu, pa su joj dolazili privatni učitelji i privatno je polagala ispite, ali je položila samo nekoliko. U svom životu nije pročitala nijednu knjigu od prve do zadnje stranice. Čitala je malo početak, malo sredinu i kraj, ili bi još češće pročitala prvo kraj i nekoliko redaka početka. A knjige što ih je uopće uzimala u ruke zvale su se: »Ubistvo u predgrađu«, »Polnoćna smrt«, Pustolovine okrinkanog baruna«, »Devet puta oženjen«, i »Kako ćete očuvati mladost i ljepotu«. Ona nije poznavala razliku između Dichensa i Dostojevskog, između Šenoe i Kumičića. Nad posteljom je imala kopiju jedne slike Celestina Medovića, za koju je tvrdila da ju je slikao Vlaho Bukovac. Možda je sve to dolazilo otud što je njezin otac imao puno trokatnica, vilu, auto i previše novaca, pa uz veliko zanimanje za ova blaga, zaboravila je na blago duše.

— Nastavit će se —

Viktor Čadež, župnik, Mekinje, p. Kamnik, Slovenija, izdao je s odobrenjem biskupskog ordinarijata u Ljubljani zbirku »Pesem zvonov«, 6 starijih uskrsnih pesama i 3 otpeva za mešoviti hor. Partitura 70 din.

Š. Ž. Odgovor: Ni u kakva tobožnja nova obećanja Isusova ne smemo verovati, koja nije Crkva potvrdila i dala dozvolu za objavljivanje. Brošure koje se možda cede od pobožnosti, ali nemaju biskupsku dozvolu za štampu, treba baciti u vatru.

Nakana Apostolata molitve. U mesecu nas novembru sveta Crkva poziva da se posebno molimo Srcu Isusovu neka bi ljudi češće mislili na smrt te se na nju dobro pripravili. U misijskom nas pogledu Crkva poziva da se molimo Srcu Isusovu za porast misijskih zvanja među omladinom filipinskih ostrva.

Obaveštenje: Pozivamo poverenike i pretplatnike da podmire svoja dugovanja. Ko nije uredio zaostale račune, njemu nećemo slati kalendara za 1958 godinu. Cena zidnom kalendaru 12 din. Poverenici koji poručuju preko 50 komada dobiju 10% popusta. Džepni kalendari će biti 20 din. po komadu, ali su trenutno još u štampi.

BLAGOVEST izdaje Nadbiskupski Ordinarijat u Beogradu. — Odgovorni urednik: Dr Janez Jenko, konzultor. — Uredništvo i uprava: Beograd, Svetozara Markovića broj 20. — Poštanski fah 524.
Tekući račun 10-KB-33-Ž-410.
Štampa: Štamparija „DOZ" — Beograd, Zmaj Jovina br. 39 — Telefon 20-268.

Poštarina plaćena u gotovu.
GOD. XXVI BROJ 12 BEOGRAD, DECEMBAR 1957 CENA 20 DIN.

BLAGOVEST

VERSKI MESEČNIK

SV. IVAN KRSTITELJ

Blizu je već vreme Njegovo i dani se Njegovi neće oduljiti.
Jer će se Gosoodin smilovati Jakovu, i spasiće Izraela (Iz 14,1)

PRVA NEDJELJA DOŠAŠĆA

1. S Došašćem (Adventom) počinje nova crkvena godina. To je razdoblje crkvene godine ujedno priprava za Božić. Nekoć je Došašće imalo strože pokorničko obilježje. Gotovo kao Korizma. No adventska je pokora ipak drukčija od korizmene. Nju provejava misao žive i radosne nade u skori dolazak Božanskog Djeteta. Liturgijski tekstovi govore o toj velikoj nadi i potiču kršćane, da se što ljepše pripreme za dolazak Spasiteljev.

Sve su misne poslanice adventskih nedjelja uzete kod svetog Pavla. Evo kako glasi poslanica prve adventske nedjelje, uzeta iz Pavlove poslanice Rimljanima:

Braćo, znate, da je doba, da se probudimo, jer je naš spas bliže sada, nego kad povjerovasmo. Noć je odmakla, a približio se dan. Zato odbacimo tamna djela i oboružajmo se svjetlošću. Živimo pošteno kao po danu, ne u proždrljivosti i pijanstvu, ne u ložnicama i nečistoći, ne u svađi i zavisti, nego obucite se u Gospodina Isusa Krista.

2. Ova je poslanica sigurno odabrana zato, što se u njoj spominje da je sada naše spasenje bliže, nego kad povjerovasmo. Cijeli je odsjek uzet iz onog dijela poslanice Rimljanima, u kojemu Pavao govori o moralnim dužnostima kršćana. Baš u ovom trinaestom poglavlju iznosi Pavao, kako je ljubav ukratko izražen sadržaj svih zapovijedi i svih naših društvenih dužnosti. Sve zapovijedi imadu svoj korjen i svoj cilj u ljubavi i zato se može kazati, da je ljubav ispunjenje Zakona. Na to neka kršćani misle u svom životu. A vrijeme međutim prolazi, pa ga treba dobro iskoristiti.

Ne smije nas čuditi, što Pavao opominje kršćane, da se probude. Po krštenju su kršćani dobili posvetnu milost i mnoge druge nadnaravne darove. No zato za njih nije prestalo vrijeme kušnje i napasti. Kršćanski je život i dalje borba, kao i prije obraćenja, samo što sada kršćanin ima divnu nebesku pomoć u svim poteškoćama.

3. Svaki dan može svaki kršćanin sebi govoriti: »Danas mi je spas bliže nego prije jer se moj zemaljski život za jedan dan opet skratio«. U tom smislu govori i Pavao Rimljanima: sada, u času, kad im piše poslanicu, njihov je prijelaz u drugi, nebeski život, bliži nego u času, kad su se prije nekoliko godina pokrstili. Ta misao na bliži svršetak života i cijelog svijeta nije međutim za Pavla izvor neke turobnosti i straha, nego radosne nade i žive opomene.

Veća blizina posljednjeg duhovnog oslobođenja od svega zemaljskog mora biti kršćanima poticaj, da bolje upotrijebe preostalo vrijeme. Pavao tu upotrebljava sliku noći, koja već prolazi, i dana, koji već počinje svitati. Vrijeme je da kršćani odbace djela tame, djela noći, to jest grijehe. Budući da već sviće zora vječnosti treba se oboružati oružjem svjetlosti. Dakako, ni ovdje sv. Pavao ne misli ni na kakvu vojničku akciju, nego su to za njega zorne poredbe, koje imadu njegovu misao učiniti razumljivijom.

Tama i noć, pa svijetlo i dan, potsjećaju sada Apostola na neke opačine i grijehe, koji se obično počinjaju po tami, u noći. U nabrajanju tih grijeha Pavao je vrlo realističan. Upravo nas začuđuje njegova otvorenost. No trebalo je tako govoriti rimskim kršćanima, jer su stalno mogli vidjeti grijehe ove vrste. Neki opisi poganskih pisaca i slike nađene u ruševinama rimskih gradova, zatrpanih lavom vulkana Vezuva, dokazuju nam, da je sveti Pavao u svom nabrajanju još vrlo daleko od tadašnje stvarnosti.

4. Mnogo je snažniji i važniji pozitivni savjet Apostolov: obucite se u Gospodina Isusa Krista. Ako to kršćani ozbiljno učine, onda će grijeh brzo izgubiti svoju privlačivost i misao na Spasitelja, koji nam je tako bliz kao naše odijelo, i još bliži, davat će kršćanskoj duši mnogo više radosti i utjehe nego sve zamke grijeha na ovom svijetu.

LAIK U CRKVI

Povodom drugog svetskog kongresa laičkog apostolata

U prošlosti katolici su se skupljali na euharistijskim kongresima i katoličkim zborovima. Na tim su skupovima manifestovali svoju veru, dobili novih smernica te se vraćali duhovno osveženi na svakodnevni posao.

U novije vreme katolički su se kongresi umnožili, ali su dobili više specializovano obeležje. Katolici pojedinih profesija ili struka (novinari, lekari, farmaceuti, sudije, advokati, političari, umetnici, fizičari itd.) većaju sa katoličkog stanovišta o pitanjima koja zadiru u njihovu struku. Gotovo svake nedelje nađu se neki pretstavnici izvesne grane kulturnog života kod svetog Oca, koji u takvim prilikama drži značajne govore, posvećene potrebama prisutnih.

Početkom oktobra u Rimu se sastao II svetski kongres laičkog apostolata, kao vrhovni forum svih međunarodnih katoličkih laičkih organizacija. Tamo je bilo zastupanih ništa manje nego 32 međunarodne katoličke organizacije i 27 drugih katoličkih laičkih organizacija. To je bilo dakle vrhovno predstavničko telo katoličkog laičkog apostolata.

U crkvi sv. Petra Papa je sam otvorio taj kongres i u dugom govoru objasnio mnoga pitanja o prirodi i osobinama laičkog apostolata, upozorio prisutne na mnoge goruće zadatke i dao mnoge važne upute.

Na temelju tog i mnogih sličnih papinih govora kao i konkretnih prilika u katoličkom životu širom sveta, iznećemo ovde nekoliko misli o apostolskom radu katoličkih laika (svetovnjaka).

Zašto se u naše doba toliko govori o laičkom apostolatu?

U prošlosti je u katoličkim zemljama vladalo kršćansko javno mišljenje. Iako bi se našli bezverni pojedinci, javni je život ipak nosio kršćansko obeležje. Od liberalizma na ovamo, kad su se počele javljati bezverne ideologije, najpre sa desne onda i sa leve, kršćanstvo je počelo sve više gubiti uticaj na javni život, da ne govorimo o opadanju verskog života u priličnom delu naroda.

To doba je bilo vanjski označeno kao doba tehničkih pronalazaka, masovne industrijalizacije i proširenih saobraćajnih veza. To se nije ograničavalo samo na velika industrijska središta nego je prelazilo i na provinciju i sela. Taj se tehnički i ekonomski proebražaj obično prijateljski povezao sa gore pomenutom ideološkom promenom. Crkva je bila suočena s jakim strujanjima, koja su joj više manje navestila borbu na život i smrt. Došlo se do toga da je kršćanstvo počelo gubiti tlo i u privatnom životu celih slojeva, naročito među građanima i radnicima. Tom strujanju izloženi su mlađi.

U takvoj situaciji nije bilo drugog izlaza, nego da je Crkva pozvala sve katolike, koji su još svesni svoje odgovornosti pred Bogom i budućim naraštajima, da stupe u odbranu kršćanskih svetinja. Time se ne zadire u područje svećenika. Njih je u moderno doba srazmerno malo; pa se tražilo da svetovnjaci postaju njihovi pomoćnici.

Mnogo su puta svetovnjaci prvi pozvani da zastupaju Božje interese. Uzmimo na primer porodicu. Zar nije sasvim prirodno da oni koji su dali detetu telesni život te ga održavaju i neguju, razvijaju istovremeno i duhovni religiozni život svog deteta? Šta je prirodnije od toga da majka uči svoje dete o Bogu, Majci Božjoj, andjelu čuvaru itd.? I ako dete od svojih roditelja primi duboki verski odgoj, to mu ostaje za čitav život duboko ukorenjeno u duši. Ako roditelji ne izvrše svoje dužnosti koju im Bog nalaže u IV. Božjoj zapovedi, ni najbolji kateheta ne može dosta postići.

Slično kao roditelji u najmanjoj prvoj ljudskoj zajednici, dužni su postupati svi starešine drugih ljudskih zajednica, majstori, učitelji, šefovi, poslodavci itd. u svome delokrugu. Dobar katolički majstor može imati jakog uticaja na svog učenika u privredi te zauvek spasti veru i moral.

Često je još lakše delovati po vodoravnoj liniji, od druga do druga, od učenika do učenika, od radnika do radnika. Osobe istog poziva veže vrlo mnogo stvari: ista starost, isti posao, iste poteškoće u radu i brige. Stoga se među njima prirodno razvija ne samo drugarstvo, nego često puta i prijateljstvo. Među njima nema puno tajni, jedan drugome otkrivaju svoje misli, osećanja i planove. Ko ne vidi da se na taj način prenose i dobre i zle ideje s jednoga na drugog? Stoga je papa Pijo XI postavio pravilo: apostol radnika je radnik, apostol seljaka seljak, apostol studenta student itd.

Ako hoćemo zaustaviti propadanje kršćanskog duha u savremenom društvu, onda je najprirodnije, da se nalaze katolički aktivisti na svim područjima celokupne delatnosti, te da kao kvasac preobražavaju polagano, neprimetno svoju okolinu, svoje drugove u radu. Tako je radilo kršćanstvo na svom početku, tako radi ono i danas u misijskim zemljama.

Bezvernom aktivistu valja suprotstaviti kao protuotrov katoličkog aktivista. Protiv misionara krivih ideja mora nastupiti Kristov misionar, koji bez straha radi za pobedu Kristovih načela u svojoj okolini. Svakako je mnogo lakše biti apostol zabluda i poroka nego istine i čestitosti, jer je čovek, po istočnom grehu ranjen, pre sklon zlu nego dobru. Ali kršćanin ima pravo računati i s milošću i pomoći odozgo. Pa kad je Krist u svim vremenima iz slabašnih ljudi uspevao odgajati junačke sledbenike koji su uz sve poteškoće hodili za njim, opravdano se smemo nadati da će se i kod nas i u naše vreme u svim zvanjima naći katolika koji će raditi kao Kristovi laički apostoli.

Svećeniku su mnoga vrata zatvorena, pristup na mnoga mesta nemoguć. Ali on može preko svojih laičkih apostola, koji postanu svećeniku kao oko, ruka, jezik, glasnogovornik vršiti uzvišeni apostolski rad. Za svećenika je naročito zahvalna dužnost spremati laičke apostole.

Širom katoličkog sveta katolički aktivisti svih zvanja organizovani su po svojoj struci. I tako preko svojih organizacija rešavaju pitanja svog apostolskog rada. Ali gde toga nema ili gde je nemoguće sprovesti takvu organizaciju, zar tamo treba da katolik drži skrštene ruke? Ni u rimsko doba kršćanstva ni na početku u misijskim zemljama ne počinju s organizacijama, nego apostolski žar pojedinaca stvara čudesa moralnog preporoda u njihovoj sredini.

Kakav treba da bude laički apostol?

Da neko može da bude dobar apostol, — što je svakako vrlo teško zvanje, — mora imati potrebne intelektualne i moralne kvalifikacije kao i uglađen i taktičan nastup, inače može više škoditi nego koristiti. Sveti Otac govoreći čč. ss. učiteljicama, bolničarkama itd., uvek naglašava, da moraju po stručnoj spremi biti stepen ispred laičkih osoba iste struke. To svakako važi i za laičkog apostola — katoličkog aktivista. On se mora po svome stručnom znanju odlikovati među svojim drugovima tako da ga poštuju i cene. Bez tog preduslova ne može među njima nastupati kao laički apostol.

Uz stručno znanje svoje profesije mora imati i potrebno versko znanje, naročito u stvarima koje zadiru u njegovu struku. Radnik mora poznavati katoličku socijalnu nauku. Katolički lekar mora poznavati katoličku nauku o svetosti ljudskog života, o abortusu, eutanaziji itd. Katolički pravnik mora poznavati crkvenu nauku o neotuđivim pravima osobe, o državi, o dobrom imenu itd.

Isto tako katolički aktivist mora biti neporočnog života. Najpre mora sam vršiti ono, što želi tražiti od drugih, na što druge upozorava, inače neće postići ništa. Vlastitim dobrim primerom će možda više delovati na okolinu nego rečima. Ali pravi aktivist mora imati u sebi apostolskog žara, oduševljenja i volje, voditi svog bližnjega na spasonosni put Božji. —

Katolički aktivist mora se nadalje odlikovati uglađenim, ljubaznim nastupom, pošto je to preduslov bilo kakvog uspeha. Može se i ovde primeniti poslovica: Na jednu kašiku meda više se muva ulovi nego na jedno bure sirćeta.

Ulazimo u godinu proslave 100 godišnjice lurdskih ukazanja. Katolici čitavog sveta spremaju se da u velikom broju hodočaste u Lurd i da prožive tu godinu preporodom Marijanskog duha. Sveti Otac očekuje u toj godini velika postignuća: porast verskog života, napredak u izmirenju socijalnih i političkih trzavica kao i obraćenje mnogih koji su izvan Kristova stada. Marija je zaštitnica i kraljica apostolskog rada. Njenim zagovorom i njenom pomoći katolički će laikat moći mnogo uraditi na postizavanju navedenih ciljeva. Tako će se ojačati i međusobna veza hijerarhije i svetovnjaka, čime će katolička Crkva mnogo pridobiti u očima stranog sveta.

Fatima 13 oktobra 1917

Kad je u Portugalu 1917 nastupio mesec oktobar, po svoj zemlji od Minho do Algarve rasla je uzbuđenost i očekivanje. Fatima i 13 oktobar bili su predmet razgovora. Glasine o ukazanjima u uvali Iria raznele se svuda. No, ništa nije ljude toliko uznemirilo koliko opetovane posvema određene izjave vizionara: »Gospa je obećala da će kod poslednjeg ukazanja 13 oktobra učiniti čudo. Tako će svi verovati fatimskim ukazanjima.«

Liberalna štampa je prema običaju reagovala s lažima, porugom i ismehavanjem. Time se postiglo da je za Fatimu doznalo poslednje planinsko selo. Bližao se 13 oktobar.

Ovde želimo predati reč svedoku u koga nije moguće sumnjati. Avelino de Almeida napustio je semenište u Santaremu i postao novinar. Izgubio je veru i vremenom postao vodeća ličnost liberalne štampe. Bio je urednik časopisa »O secolo«, glavnog informacionog dnevnika portugalskih slobodnih mislilaca, a uz to direktor nedeljnog lista »A Lanterna«, u kojima je pisao brojne članke protiv svećenstva, vere i Crkve. Taj je čovek bio najpodesniji da temeljito raščisti sa nagovještenim čudom.

»O secolo« je doneo već ujutro 13 oktobra njegov uvodnik u kome ironički poziva čitaoce neka pročitaju članak u narednom broju gde će obračunati sa fatimskom komedijom. Toliko većom radoznalošću čekali su čitaoci članak koji je izašao 15 oktobra ujutro sa slikom malih vizionara pod naslovom »Čudesne stvari! Kako je u Fatimi sunce opodne igralo«. Iz toga članka prenosimo najvažniji odlomak o događajima u uvali Iria.

»Neprestano pada kiša, ali to nikoga ne smeta. Grupe vernika kleče u blatu, a Lucija ih moli da skinu šešire. Poziv ide od čoveka do čoveka i svi mu se odazivaju. Lucija izjavljuje da je Gospa ponovo govorila s njom. Nebo, koje je do tog časa još posvema pokriveno oblacima, počinje se odjednom jasniti. Kiša je prestala i, evo, sunce poče bacati svoje zrake na pokrajinu.

Tada smo doživeli jedinstveni prizor, neverovatan za onog ko nije bio svedokom. Sa ceste se vidi kako se ogromno mnoštvo okreće prema suncu, koje je sada bez ikakvog oblaka. Izgleda kao kolut bledog srebra, i može se gledati u njega bez teškoće. Sunce niti pali niti zasleplјuje. I evo, snažni žamor diže se iz mnoštva i čuju se uzvici »Čudo, čudo!« Pred zadivljenim očima tog naroda, koji bled od straha, otkritih glava zuri u plavetnilo neba, sunce se pokrene. Sunce se kreće u talasima na dosad nevidljiv način koji prelazi granice kozmičkih zakona. Sunce je »igralo«, kako se na svoj način izražavao narod ove pokrajine.

Na stepenicama autobusa iz Torres Novas stoji starac energičnog i elegantnog stasa, liči na Paula Deroulede. Okrenut prema suncu, moli snažnim glasom verovanje od početka do kraja. Vidim kako se obraća prema onima koji su u njegovoj blizini stajali pokrivenih glava i zaklinje ih neka skinu šešire pred tako jasnim dokazom postojanja Božjeg. Isti prizori opetovali su se na drugim mestima. Neka dama više plačući: »Žalosno je, da se još uvek nađu ljudi, koji ostaju pokrivene glave kod tako potresnog čuda!«

I sada jedan drugoga ispituju šta je ko vidio. Najveći deo priznaje da su videli pokretanje i igru sunca. Drugi se opet zaklinju da se sunce okretalo oko sebe kao točak te palo u dubinu tako duboko da bi moglo spaliti zemlju svojim zracima. Drugi opet tvrde da je sunce jedno za drugim menjalo boje.«

Ovaj članak Avelina de Almeida nije načinio ugodan utisak kod njegovih istomišljenika. Uprkos tome on je nakon 14 dana na pitanje u »Illustracao portugues« još odlučnije potvrdio što je vlastitim očima vidio. »Hoću samo da kažem što sam vidio. Sve ostalo je predmet nauke i Crkve.«

Kad smo pre tri godine šest nedelja boravili u Fatimi, imali smo prilike da ponovo govorimo s očevicima čudesa na suncu. Tako s ocem Franje i Jacinte, koji je vrlo slikovito pričao. Onda sa starijom Lucijinom sestrom Marijom dos Anjos, razumnom ženom, koja ima vrlo dobro pamćenje; dalje sa crkvenjakom milosne kapelice Joao Carreira, koji je tada stajao u neposrednoj blizini Lucije. Pokazao nam je gde je stajalo sunce, kako se okretalo te se cik-cak crtom bližilo zemlji, kako su ljudi pokraj njega preplašeni planuli hoteći se razbeći, ali ih je mnoštvo zadržalo. Isto tako dr. Carlo de Azevedo Mendes, predsednik opštine u Torres Novas, impozantna i jaka ličnost, koji je posle čuda na suncu nosio Luciju kroz oduševljeno mnoštvo k majci. Kad vidimo i slušamo ove očevice, iščeznu svi prigovori koji bi se mogli izneti protiv događaja od 13 oktobra. Čovek još jednom sve to proživi i dolazi do zaključka da se ovako može govoriti samo o događajima koji su se doista desili.

Tome još dodajemo: 1) Deca su iza 13 jula više puta sa svom sigurnošću nagovestila dan i sat čuda: nisu pak znala kakvo će čudo biti. 2) O masovnoj sugestiji ovde ne može biti reči. Niko nije naslućivao takvo čudo niti se takvo šta već desilo. 3) Kod 60—70.000 naroda istovremeno nije mogla nastupiti optička prevara. U mnoštvu prisutnih bili su glasoviti učenjaci koji su motrili trezveno i kritički, slobodni mislioci koji su došli da razgolite Fatimu. 4) Utisak čuda bio je tako snažan, da je čudo postalo predmet svakodnevnih razgovora po čitavom Portugalu; a ujedno tako dugotrajan da već ta činjenica svedoči za istinitost ukazanja. 5) Odmah posle 13 oktobra počela su zvanična crkvena istraživanja. Na hiljade svedoka se javilo, na hiljade ih još živi i spremni su da svedoče za istinu.

Šta kaže nauka na to? Tadašnji direktor opservatorije u Lisabonu Sr. Coronel Frederico Oom ovako se izrazio o tome: »Nauka nije bila sposobna protumačiti ovaj slučaj. To nas ne iznenađuje.« Taj naučnik odbija sugestiju mase i optičku prevaru, čime su hteli tumačiti ovaj događaj ljudi koji nemaju potrebnog znanja. »Što se tiče mene, moram skromno priznati, da o prirodi te pojave ništa ne znam. To ne spada u područje nauke nego vere.

O tome su nas uverila iscrpna istraživanja koja smo vršili u zajednici s odličnim astronomima i meteorolozima. Pojave koje su se desile u uvali Iria ne ubrajaju se ni u jednu grupu astronomskih ili metereoloških pojava te su za naučnike potpuno neprotumačive«.

Glasoviti matematičar i astronom u Rimu P. Pijo Scatizzi izdao je 1947 knjigu od 170 stranica, koja sadržava istraživanje o fatimskom čudu. Dolazi do zaključka da je to »najočitije i najveličanstvenije čudo do današnjeg dana«.

Fatimsko čudo na suncu otkriva moć Kraljice svemira »koja može da uhvati središte i izvor sve atomske snage (sunce) te da ga načini svojom igračkom i oruđem svoje desnice za dokaz, da joj je Bog podelio tu moć ne da uništava, nego da donese svetlo, život i nadu.« (Fulton Sheen)

Iz »Stadt Gottes« 1957 br. 10.

PROPOVED BEZ REČI

Ako je neko malog uzrasta, ne nosi ništa crvenog pod vratom, nema nikakve zastavice na kolima, ne nastupa na javnim skupovima kao govornik, onda nije lako u mnoštvu od preko stotinu hiljada privući na sebe pažnju.

No, na katoličkom kongresu u Kölnu 1956 desio se takav izuzetan slučaj. Došao je čovek iz inostranstva, iako nije stranac. Nije kardinal, ali ipak su mu se i kardinali poklonili. Bogati i siromašni su mu sa strahopočitanjem načinili prolaz kroz gusto mnoštvo. Pozdravljali su ga katolici i protestanti, ljudi s Istoka i Zapada. Siromašan je, a ipak pred njim bledi i sjaj svetih Triju Kraljeva u zlatnom okviru. Franjo Asiški zove se taj čovek.

Prvi puta je putovao preko Alpi za Nemačku. Sveti Otac je slao redovničko odelo Sv. Franje Asiškog kao pozdrav katoličkom kongresu. Ovaj je habit znak koji mogu svi razumeti. To je vuneno odelo sivosmeđe boje kao zemlja. Vuna ima veliku moć. S njom možeš činiti dobro, odevati siromašne, ljudima u nevolji pomoći. S njom se mogu i strašne stvari počiniti. Armije se mogu s njom naoružati da nose razaranje i smrt. S konopom iz vune mogu se siromasi i obespravljeni ugušivati. Franjo je spleo iz vune konop koji veže nebo sa zemljom. Njegovo ime znači pravi program!

Kad je Piedro Bernardone sredinom godine 1182 jašio kroz gradsku kapiju Asiza te se vraćao kući sa dugog putovanja, susedi su mu čestitali da mu se u međuvremenu rodio naslednik. Majka je stajala na vratima, kad je otac bleštеći od radosti pitao za ime svog prvorođenca. »Ivan, odgovori majka, jer se rodio uoči blagdana Ivana Krstitelja.«

»Ivan, nikako! rekao je otac, — tako se kod nas naziva svaki mangup. Moj sin treba da bude reklama za moju firmu!« I dobio je nadimak po imenu najboljeg štofa — Francesko, što ga je prodavao trgovac Bernardone i koji je dobivao iz Južne Francuske. I Franjo je činio reklamu, ali drugačiju nego što ju je zamislio njegov otac.

Ko je prilikom katoličkog kongresa bio u Kölnu, mora priznati, da se ni u jednoj crkvi nije toliko molilo kao u minoritskoj crkvi. Ovde je grob oca Kolpinga, ovde počivaju u skupocenom novom sanduku moći bl. Duns Skota. U to vreme bilo je onde izloženo odelo sv. Franje sa tekstom pravila i blagoslova brata Leona na pobožno štovanje.

Ovaj je habit bio istovremeno znak među narodima koji su mogli svi razumeti, znak koji premošćuje socijalne razlike. Više nego učeni predlozi o higijenskom ozračju u preduzećima i duhovita razmišljanja o plati i stanu dostojnim čoveka, odelo asiškog siromaha delovalo je na sve kao opomena i poziv na razmišljanje. Kad nam je sveti Otac slao odelo sv. Franje, hoće nas time potsetiti da moramo slediti Krista, kao što je to činio sv. Franjo.

Ko želi da razume Franju, mora poznavati Krista. Franju nazivamo asiškim siromahom. Postao je siromašan, jer je Krist bio siromašan. Siromaštvo za nj nije ekonomski pojam nego socijalno moralni. Od kuće nije bio proletarac, prosjak, nego sin bogatih roditelja. Što je oberučke delio siromasima, što je uglednu patricijsku kuću zamenio sa kolibom i nosio bedan kostret umesto svilenog ruha — to kao da za sv. Franju nije bila posebna žrtva, nego stvar koja je sama po sebi razumljiva.

Kostret rečito govori, govori o radu, o noćima kada je bio satkan, govori o slobodi koja je za nas tako važna, govori o razumevanju među ljudima. Govori nam o braći, jer je Krist naš brat. I svako je taj brat: brat Papa i brat razbojnik na glavnoj cesti. Čak neživa priroda postaje bratom: brat oganj, brat sunce, sestra voda...

I to nije fantazija. Poznajemo gradsku kapiju gde je vitez Franjo razjahao konja i zagrlio gubavca kao svog brata. To nije poezija, nego zbilja, neumitna vernost Kristu.

(Iz Katholischer Digest, 10 br. 1957 strana 50—51.)

I ove godine je istrošeni habit sv. Franje Asiškog putovao po talijanskim gradovima i držao bez reči potresne govore o tome, kako svaka socijalna reforma počinje kod vlastitog ja: uskrati sebi, podeli svome bratu!

BELEŠKA O SVEDOCIMA JEHOVE

Osnivač ove danas vrlo aktivne protestantske sekte jeste trgovac sitnom robom Šarl Russel iz Pittsburga u Pensilvaniji (SAD). Bez dubljeg poznavanja svetog Pisma čitao je proročku knjigu Danielovu i Otkrivenje sv. Ivana. To čitanje ga je dovelo do uverenja da će biti skoro smak sveta te da će onda nastupiti doba Kristovog hiljadugodišnjeg kraljevstva. Prema Russelovom proricanju, to se imalo desiti 1914. Kako je Kristov dolazak na zemlju tada izostao, to se potražio izlaz iz neugodne situacije u zamisli da je 1914 Krist stvarno došao, ali ne na zemlju, nego na nebo da najpre tamo izgradi osnovu za 1000 godišnje kraljevstvo. Svedoci Jehove ipak su čvrsto ubeđeni da nije daleko čas odlučujuće borbe kod Harmagedona, gde će Krist uništiti sotonu i sve njegove pristalice, a njih, pravoverne svedoke Jehove, povesti u svoje hiljadugodišnje kraljevstvo mira i sreće.

Svedoci Jehove smatraju da im je pao u dužnost poziv patrijarha Noe koji je gradeći lađu nagoveštavao vasioni potop i pozivao narod na pokoru. Katastrofa vasionog potopa je bila sitnica prema onome što ima doći. Zato svedoci Jehove najvećim marom šire svoje ideje želeći spasavati čovečanstvo od propasti pred kojom se nalazi.

Svaki njihov član je ujedno i propagandist, koji treba da raznosi i širi njihovu literaturu. Glavno njihovo glasilo je „Stražarski toranj". Njihova je centrala u Bruklinu kod New Yorka, gde se u ogromnim količinama štampaju fantazije njihovih glavnih duhova: Russela, Rutherforda, Knorra i saradnika tog nakladnog zavoda.

U njihovu se zajednicu stupa krštenjem, kako je krštavao Ivan Krstitelj. Krštenje u drugoj crkvi ništa ne koristi. Krštavaju u bazenima ili u tekućoj vodi, tako da krštenika potpuno urone u vodu, i to natraške. Krstitelj i kum uhvate krštenika za leđa i ruke koje su sklopljene na grudima te ga gotovo polože na leđa u vodu.

Svedoci se Jehove odlikuju velikom disciplinom. Njihovi članovi bez prigovora podnose duge sastanke i prihvaćaju velike žrtve koje vodstvo od njih traži. Najveća žrtva je međutim svakako ta, da slepo usvajaju kao versku istinu to što su im Karl Russel i njegovi prvi saradnici kazali i napisali. U toj ih veri ništa ne smeta što se Krist ne drži nagovesti njihovih učitelja te ih tako stavlja među krive proroke.

BEZ NASLOVA

Svejedno je, da li te tko sluša.
Misli što ih misliš, tvoje su.
Svejedno je, da li te tko gleda.
Djelo što ga učini, tvoje je.
Svejedno je, slijedi li tebe povorka znatiželjnika ili si sam u obilju misli i djela, jer tvoje zlo ili tvoje dobro — tvoje je.

BOŽE MOJ

Vidim nepregledni sag polja, tako velik, da bi mi ga bilo nemoguće dogledati.
Tko ga je zazelenio?
Izvezen je cvjetovima, tako mnogima i raznolikima, da bi mi ih bilo nemoguće obići.
Tko ih je zasijao?
Vidim planinu tako visoku, da noću na nju sjedaju zvijezde.
Tko ju je podigao?
Njena je šuma tako tamna i golema, da je ne bih za čitava života mogao prohodati.
Tko ju je spleo i potamnio?
Koji to Vrtlar tako neumorno radi, da su mu polja uvijek zelena, cvijeće rascvjetano, planine čuvane tamom?
Koji to Vrtlar — Bože moj?!

SMRT

Vrijeme je polnoćno, slijepo.
Duša za nebom žudi.
Bojim se lažljivih ljudi.
Kriste, kod Tebe je lijepo.

Podijelio sam mladost,
toplinu u čas studi.
Duša za nebom žudi
i žeđa rajsku radost.

Darovao sam svima
ljubav iz svojih grudi.
Duša za nebom žudi,
za odmorom i snima.

Srebrna pjesma neka
iz noći zemlje me budi.
Duša za nebom žudi.
Kristova ruka me čeka.

Ptičica u kavezu

ŽIVOT FRA LEOPOLDA MANDIĆA

(Svršetak)

Poslije mjesec dana prevezu ga opet u samostan, gdje su ga Braća u samostanskoj bolnici dvorila, kako su bolje mogla.

Fra Leopold se zaista prilično oporavio: mogao se držati na nogama, mogao je i hodati. I svetu je Misu smio čitati u bolničkoj kapelici. I ispovijedao je opet. Njegova bolnička sobica postala je — kao prije njegov »kavez« dolje kod crkve — stjecište duša... A on nije želio drugo, nego da se uzmogne što prije vratiti u taj kavez i nastaviti svoj samoprijegorni rad s novim žarom, s obnovljenim silama.

Napokon se saznalo za glavnu bolest Oca Leopolda: velika guka, koja je prije bila pomična, sada se uvriježila u grkljanu, i nije bilo moguće da je čovjek makne. Bolesniku nisu kazali, što mu je zapravo, ali on je i te kako osjećao posljedice svoje strašne bolesti. Sve teže je mogao štogod uzimati, pa ni tekućinā, jer bi to prouzročilo strahovite grčeve. Više puta je padao u nesvijest.

Uz velike tjelesne boli, uz tešku muku, što se ne može posvetiti dušama, koliko bi želio, i opet su Fra Leopolda spopale duševne tjeskobe. On je za života često opominjao svoje pokornike:

— *Odvažno! Uzdajte se u Gospodina, jer je Isus liječnik i ljekarija!*

Tako je sada radio i sam. Vruće je molio Isusa i Mariju, da pogledaju na nj i pomognu mu, koliko je njihova sveta volja. Preporučivao se i u molitve svojih prijatelja. Evo što je malo dana prije smrti pisao jednomu od njih:

— *Skrajnja mi je potreba, da se Uzvišena Gospodarica udostoji smiliti se na me. Neka se njezino materinsko Srce udostoji pogledati na me siromaha; neka se udostoji imati smilovanje sa mnom! Njoj je dobro poznato stanje moga zdravlja. Ja hoću, pred Bogom, da se uzdam u nju, pa i kad bi odbijala moje molitve. Ona je Majka! Ona je moralno vrelo milosrđa, pače mu je Majka! Stoga se hoću ufati u nju. Majka je, i to je dosta! Vi me pomozite kod Uzvišene Gospodarice.*

Nekoj je gospođi pisao:

— *Neka mi Sveta Djevica dade milost, da mogu opet steći moje prijašnje zdravlje. Tako ću joj još moći prinositi svoju službu.*

I opet je pisao:

— *Vi molite za me, da bi se Sveta Djevica udostojila osloboditi me od mojih nezgoda, tako da opet uzmognem raditi za duše. Izvolite moliti sa svim srcem.*

U jednome pismu čitamo i ovo:

— *Molim vas, da usrdno molite Srce Isusovo i njegovu neizmjernu Ljubav, da se dostoji udijeliti mi zdravlje, da mu služim kao ispovjednik.*

Raditi, raditi za duše, to je njegova neprestana čežnja! I da je uzmogne izvršiti, on bi bio želio živjeti do konca svijeta i neprestano raditi. Zato je i sada želio, da mu Gospodin povrati zdravlje. K ovoj želji pridružio se i neki čudnovati strah: Fra Leopold se bojao smrti! On, koji je živio samo za Boga, pa da se boji smrti, koja ga je imala zauvijek sjediniti s Bogom?!...

Evo što je o tome nekoliko dana prije smrti rekao nekomu subratu:

— *Ja sam se uvijek bojao smrti; pa kako da je se ne bojim, kad je i Isus drhtao pred njom i molio svoga Božanskoga Oca, da udalji od njega onaj gorki kalež? Ipak ono što me najviše straši nije toliko činjenica našega fizičkoga raspadanja, koliko misao, da nas poslije smrti čeka strašni sud Božji. A ja sam velik grešnik. Neka mi se Gospodar Bog smiluje!*

Dakle njegova duboka poniznost ulijevala mu je strah od smrti. Još u večer prije njegova posljednjega dana napala ga je strašna duševna tjeskoba, ali on ju je junački nadvladao riječima:

— *Gospodar hoće tako! Neka bude njegova volja! Samo neka mi se smiluje!*

A Gospodar je svomu vjernomu slugi obilato pokazivao i svoje neizmjerno milosrđe i smilovanje! Poslao mu je malo prije smrti njegova duhovnoga vođa Oca Odorika, kojemu je on tako sinovski povjeravao svoju dušu. I sada, u posljednjim danima, njegov mu je Otac rekao riječ utjehe, riječ mira...

I na druge načine Gospodin je umio ublažiti teške njegove patnje posljednjih dana. Fra Leopold je na primjer želio umrijeti na popríštu, u radu. Pa eto, i to mu je udijelio Gospodin: dan prije smrti, uz ostale, ispovjedio je i oko pedeset svećenika, a jedan subrat došao mu je na ispovijed još u jedanaest sati u noći...

I onda velika, čudesna utjeha! Dok Fra Leopold ni tekućine nije mogao progutati bez silne muke, na svetoj Misi mogao se bez ikakve smetnje pričestiti i svetu Krv popiti i kalež oprati!...

Fra Leopold je ljubio milostivu ruku Gospodnju i velikodušno primao sve: i kušnje i utjehe! To dokazuju i ove riječi iz njegova pisma, pisana samo dva dana prije smrti:

— *Izložite moj slučaj božanskoj ljubavi Srca Isusova. On koji se dostoji davati mi dokaza neizmjerne ljubavi, neka mi se smiluje; da uzmognem postati njegov savršeni sluga.*

U vječnoj slobodi

I onoga jutra ustao je vrlo rano. Došao je u bolničku kapelu, da se pripravi na svetu Misu. Molio je gotovo čitav sat. U šest i pô prijeđe u sakristiju, da se obuče u misno ruho. Najednom kao da ga grom ošinu, pade u nesvijest i sruši se na pod. Priskoče mu u pomoć i odnesu ga u krevet.

Domalo se osvijestio i kao da se oporavlja, pače je htio ustati, da bi čitao svetu Misu. Ali eto i drugoga napadaja: ovaj je bio posljednji! Bolesnik je bio potpuno pri svijesti, ali je bilo sasvim jasno, da je smrt vrlo blizu. Samostanski vikar, koji je bio i njegov ispovjednik, Otac Marcelin iz Kartiljana (Cartigliano), podijeli mu sakramenat posljednjega pomazanja. Fra Leopold je bio savršeno predan Božjoj volji.

Uto stiže i gvardijan, Otac Benijamin iz Enega, koji mu stane preporučivati dušu. Umirući je pratio sve molitve s anđeoskom pobožnošću. Onda svećenik izmoli tri Zdravomarije, koje je Fra Leopold polagano molio za njim. Zatim stanu moliti Zdravo, Kraljice. Umirući je ponavljao riječ po riječ sve slabijim glasom, a kad je ponovio i one posljednje:

— *O blaga, o mila, o slatka Djevice Marijo!...* njegova lijepa duša onoga trena ostavi izmučeno tijelo i vinu se k nebeskim visinama. Bilo je sedam sati izjutra, u četvrtak, 30 srpnja 1942.

S imenom Marijinim na usnama usnuo je na smrtni sanak ovaj sretni Gospin odabranik, koji je sve pouzdanje stavio u Nju, koji je u svojoj posljednjoj bolesti neprestano upirao oči u njezinu Sliku i prstima prebirao zrnca njezine krunice. Je li se Marija u onome času i vidljivim načinom pokazala svomu vjernom slugi? Evo, što o tome kaže njegov gvardijan, O. Benijamin:

— Ja, koji sam bio uza nj u njegovim posljednjim trenutcima, ne bojim se vjerovati, da je na njegovu prelasku u vječnost bila uza nj, izvanrednim ukazanjem velika Majka Božja.

Na pokojnikovu licu nije bilo ni jednoga grča, nije bilo nikakve promjene, baš kao da je mirno zaspao. Pogled na ono spokojno lice ulijevao je poštovanje i pobožnost...

Tako je eto u četvrtak, dan posvećen Euharistijskome Spasitelju, spremajući se na svetu Misu — glavno oruđe svoga apostolata — Fra Leopold, draga Božja ptičica, na krilima Božanskoga Orla poletio u vedre visine vječne slobode.

Iz ovog zemaljskoga kaveza na slobodu!...

Jedanaesto poglavlje

»Umr'o je Svetac!«

Nekoć su smrt svetoga Ante navijestila Padovi mala djeca kličući ulicama: — Umr'o je Svetac! Umr'o je sveti Ante! —

Smrt Fra Leopolda Mandića nisu razglasila mala djeca, ali se vijest o toj smrti raširila u jedan tren i gradom i okolicom, pa se sa svačijih usana čuo samo jedan uzvik:

— *Umr'o je svetac! Umr'o je svetac!*

Bilo je opće uvjerenje sviju, da je Fra Leopold bio svet čovjek, i sada je svak želio da vidi njegovo mrtvo tijelo, da se po mogućnosti njega i dotakne kojim predmetom, pa da to čuva kao svetu uspomenu. Žalost za Božjim čovjekom bila je općenita. Sada se tek pravo vidjelo, što je Fra Leopold značio za tisuće i tisuće duša!

Sutradan poslije smrti mrtvo tijelo bude preneseno u dvoranu uz crkvu, da se svakomu pruži prigoda, da ga vidi i kod njega se pomoli Bogu. Čitave rijeke naroda izmijenile su se pred njim. Neka mala djevojčica gledala ga dugo i dugo, a onda će svojoj drugarici:

— Gledaj, kao da je Isus!

Računalo se, da se samo onoga dana izmijenilo kod Fra Leopoldova odra više od dvadesetipet tisuća osoba! Red su držali gradski redari. Sutradan, 1 kolovoza, imao je biti sprovod. Crkva se otvorila u pet sati, i odmah je počeo grnuti narod kao i dan prije. Svete Mise govorile su se bez prekida sve do 10 sati. Bilo je bezbroj svetih pričesti. U 9 preneseno je u crkvu Pokojnikovo tijelo. Crkva je bila dupkom puna, a tako isto i veliki trg Svetoga Križa. Zastupane su sve vlasti, a načelnik je izjavio:

— Gdje je sav narod, tu ne smije izostati ni njegov načelnik!

Radi mnoštva svijeta nije bilo moguće obaviti mrtvačko opijelo u kapucinskoj crkvi, pa na molbu mnogih Otac Provincijal odredi, da će se držati u velikoj crkvi servitā. Tijelo, dakle, bude preneseno onamo. Nosili su ga svećenici, a pratile nepregledne tisuće. Preko dva sata morao je biti prekinut svaki saobraćaj na glavnoj gradskoj ulici, tolika je bila povorka! S prozora bacaju cvijeće. Mnogi na prolasku mrtvačkoga sanduka padaju na koljena, drugi nastoje da ga se dotaknu i onda se krste.

I crkva servita bila je premalena. Opijelo je održao O. Provincijal uz podvorbu subraće, a divni govor u slavu Pokojnika izrekao je monsinjor Jakov Gianesini (Djanezini). Ljudi su bili ganuti do suza. Zatim je sprovod krenuo prema groblju. Mrtvo tijelo, po želji sviju, nije položeno u zemlju, nego u skupocjenom kovčegu pohranjeno Svećeničkoj kosturnici...

Sva je gradska štampa za više dana donosila duge članke o Pokojniku i slavila njegove kreposti i žalila za njim. Sa svih strana dolaze sažalnice. Jednu moramo navesti. To je sažalnica iz Rijeke od Oca Odorika:

— Izgubili smo jednoga sveca! Već preko 60 godina poznajem veoma dobro Oca Leopolda i znam, da je još od sjemeništa bio duša Božja, uvijek jednaka, uvijek ujedinjena s Gospodinom. Može se reći, bez bojazni da ćemo pogriješiti, da je njegov život bio život u Bogu, s Bogom i za Boga, sa živom željom, da primijeni zasluge našega Gospodina za dobro duša. Svi su njegovi čini, još otkad je bio mladić, bili prikazani Gospodinu po rukama Marijinim za povratak nesjedinjenih istočnjaka u jedinstvo katoličke Crkve...

Trideseti dan poslije Fra Leopoldove smrti imale su se zadušnice za nj držati u velikoj i veličanstvenoj crkvi njegova dragoga svetoga Ante. Izvršene su uz nepregledno mnoštvo učesnika, s najvećim slavljem, što se može razviti u takovim prilikama.

Na godišnjicu smrti i opet su zadušnice za Fra Leopolda okupilo mnogo svijeta u kapucinskoj

crkvi. Uspomena na nj bila je još svježa, pače svježija nego ikada!

Ta uspomena ne umire, nego se sve više širi. Glasovi sa svih strana tvrde, da po Fra Leopoldovu zagovoru dragi Bog dijeli mnoge milosti. Neki govore o pravim čudesima...

A grob Oca Leopolda postao je stjecište duša, kao nekoć njegova ćelija uz crkvu svetoga Križa u Padovi. Bezbrojni hodočasnici dolaze tamo, da se mole. Ali ne za njegovu dušu, nego da se mole njemu...

Grob je prekriven cvijećem, pretrpan slikama onih, koje stavljaju pod njegovu zaštitu, iskićen bezbrojem pisama i napisa njemu upravljenih. Čovjeka diraju do suza ta jednostavna pisma, pisana više puta nevještom i drščućom rukom, pisma bez potpisa, ali koja govore sa svom vjerom i pouzdanjem onih, koji su ih pisali. Navodim samo jedno:

— Po tebi se uzdah i nadah, po tebi činih da se uzdamo, i bili smo potpuno uslišani; u tebi i po tebi neka bude uvijek hvaljen Gospodin!

(Podatke za ovaj životopis crpao sam iz djela: P. Pietro da Valdiporro, Il Servo di Dio P. Leopoldo da Castelnuovo (Padova, 4. ed. 1950) B. S.)

BIJELI PLAŠT

(Nastavak)

Sve je to sad došlo Svjetlanu u misli, dok ju je uspoređivao sa sjajnom škatuljom bonbona. Činila mu se bijedna i sirota. Nije bila svijesna svoje manjkave naobrazbe, vjerovala je da sve pozlaćuju njezini novci, pa je u društvu govorila gluposti, a ljudi su pod smiješkom skrivali porugu.

Ni zaručnik nije izgledao puno dublji i značajniji od gospođice Hele. On se hvalio svojim pobjedama na auto-utrkama i kao da nije znao nikakav drugi posao na svijetu.

Gospođična Ljubica ih je gledala trepćući nemirno očima, prestrašena od njihovog vanjskog sjaja i unutrašnje hrapave gluposti.

Zvonce je opet zazvonilo.

Da bi se oslobodio dosadna razgovora Svjetlan je izišao u pretsoblje da pogleda tko zvoni. Otvorio je ulazna vrata i bio je iznenađen. Pred vratima je stajao Hrvoje blijed i usopljen.

— Što je?... Kako si me pronašao? — zapita u čudu Svjetlan.

Nadošli dječak reče:

— Moram govoriti s tvojim ocem. Ili bolje sa tvojom bakom. Ona je stara i razumna žena.

— Dakako, — kazao je Svjetlan. — Dođi u sobu.

Nije pitao ništa dalje, premda je ovaj posjet bio vrlo čudan. Osjetio je podsvijesno da se događa nešto jako ozbiljno, nešto u čemu je i Hrvoje preslab pa traži pomoć odraslih ljudi. »Zašto mama nije izišla na znak zvona?« prošlo mu je kroz misli.

Hrvoje ude naglo preko praga. Njegovi potplati i njegovi koraci nisu bili priviknuti na glatki parket. Pokliznuo se, čim je stupio u sobu, zaplovio je rukama po zraku i uhvatio se za maleni stolić smješten tik uz vrata. Na stoliću je bilo puno malenih figurica od porcelana i keramike, koje je baka kupovala, primala na dar, sakupljala i vrlo ih voljela.

Jedna malena japanska vazica, sitna kao palac, jeftina, dumping-roba, neznatne vrijednosti odletjela je, gurnuta dječakovim prstom na pod i razbila se u nekoliko većih komada.

Baka je vrisnula i skočila. Bila je blijeda i oči su joj postale staklene. I drugi su ustali, preplašeni njezinim krikom, koji je bio jak i prodoran, kao u kazalištu.

Veliki, nespretni dječak, crven i oznojen po čelu zbunjeno je sijevao očima ispod namrštenih vjeđa, kao da bi ubijao od stida i bijesa što mu se to dogodilo. A onda su mu usne malo uzdrhtale, kao u želji da mole oproštaj.

Baka je počela vikati resko, neprisebno:

— Kako se ovaj klipan usuđuje doći ovamo? On lomi moje skupocjene stvarce! Moju japansku vazicu je zdrobio, idiot! A to je ogromna vrijednost! Ja ću poludjeti: Tko će sad meni platiti ovu štetu? Taj odrpanac, taj medvjed ne može sebi ni konac kupiti da si zakrpa rukave, a gdje bi meni naknadio vrijednu stvar!... Van! Van iz sobe! Van!...

Pošla je prema Hrvoju uzdignutim rukama, kao da će ga udariti. Svjetlan se baci između njih i poviče:

— On je moj prijatelj!...

Baka mu je u tom času postala jako stranom, neizmjerno dalekom. Činilo mu se bijedno i prosto što ona tako viče i prijeti. Znao je dobro da nije istina sve ono što govori o »skupocjenoj stvarci« i o »ogromnoj vrijednosti«. Bilo ga je sram, jer je bio uvjeren da gospođična Ljubica isto kao i dvoje mladih zaručnika znaju da baka pretjeruje.

— Tvoj pri-ja-telj, — rastavljala je baka ovu riječ u nekom usiljenom načinu čuđenja.

Nikako nije htjela poniziti obožavanog unuka pred tuđim osobama, a opet je srdžba u njoj rasla kao plima, pa je sama osjećala da će se ocean bijesa u njenom srcu preliti preko svih obala i potopiti sve njih u sobi i njezina unuka i nju samu.

— Tko ti je dopustio prijateljevati sa ovim fakinom? — upitala je nenadno smireno i ledeno. Na jednom se dogodilo nešto neočekivano.

— Oh, milostiva, kako možete? — javio se, pun zadržanih suza, glas gospođične Ljubice.

A odmah zatim još čudnija scena.

Gospođična Ljubica je pala na koljena i počela sakupljati komade vazice na podu. Gledala je u pod, a suze su joj se provlačile ispod trepavica i curile niz lice jedna za drugom.

Gospođici Heli i njezinu zaručniku bilo je strašno neugodno. I baku je posle zbunila ova scena u kojoj je gospođična Ljubica igrala glavnu ulogu, pa je zanijemila kao nepotrebni statist i zbunjeno oklijevala.

Dugu šutnju i cijelu nemoguću situaciju prelomi Svjetlanov glas:

— Zašto si došao, Hrvoje? Reci to baki! Pa nju si tražio.

— Mene je tražio?

— Da, tebe.

— Baš, mene?

— Prvo tatu, a onda tebe...

»Pa on zna da imam mamu. Zašto se nje nije sjetio, nego želi govoriti baš sa bakom, ili sa tatom?« — pitao se u sebi Svjetlan. Hrvojev dolazak, njegove riječi, njegovo veliko uzbuđenje, sve mu je to postajalo sve više sumnjivo i zagonetno.

Hrvoje napokon progovori:

— Mislio sam govoriti samo sa jednom osobom. I ne pred Svjetlanom...

Svjetlan se uprepasti. Dobacio je prijatelju zapanjen i povrijeđen pogled, ali ga prenu oštar bakin glas:

— Svjetlane, iziđi na čas iz sobe. Zvat ćemo te natrag.

Izišao je odmah. Bio je zadovoljan što se baka predomislila, pa tjera iz sobe njega, a ne Hrvoja.

Ostao je kod vrata i nastojao da čuje bar pojedine riječi. Znatiželja ga je zahvatila kao groznica. To mu se nikad nije događalo, ali sad je bio posve nemoćan. Slutio je nešto strašno.

Nije mogao razumjeti Hrvojeve rečenice. Čuo je njegov glas, dubok, prigušen, nejasan. Govor mu je bio brz, isprekidan, potpuno nerazumljiv. Ali nije ni trebalo čuti Hrvoja da bi se saznalo sve. Bakin glas je prekinuo Hrvojevo razlaganje. Prodro je kroz drvo zatvorenih vrata, užasnut, drhtav, ali jak i zloslutan.

— Isuse, Marija! — vrisnula je baka. — Za ovo kratko vrijeme!... Pošla je do ugla da kupi vino za naše goste... Gdje je?... Veliš u bolnici milosrdnih sestara! I veliš — tramvaj!... Isuse, smiluj se!... I sve to ovih dvadeset minuta...

Svjetlan nahrupi u sobu sa jednim jedinim uzvikom:

— Mama!...

Pojurio je na Hrvoja, zgrabio ga za revere trošnog kaputa, tresao ga strašnom snagom, kao da ga želi ugušiti i jecao:

— Gdje je moja mama? Gdje? Vodi me k njoj, čuješ li?...

Hrvoje ga je obgrlio i pritisnuo mu lice na svoje grudi da ga smiri. Mali dječak se tresao u rukama velikog dječaka kao ulovljena ptica.

Gospođična Ljubica je gledala okamenjeno, još uvijek klečeći na podu. Hela je imala neopisivo glupo lice bez ikakvog izraza i činilo se da bi ovako mogla ostati vjekovima, lijepa, bedasta, bespomoćna, nepotrebna. Njezin zaručnik se nekako snašao i ponavljao, nervozno mašući rukama:

— Mogu li vam biti od pomoći? Ja vam, doista, želim pomoći...

— Idem po šešir, — vriskala je baka, trčeći po pretsoblju smušeno.

— Hajdemo k mami, — reče tiho, utješno Hrvoje na Svjetlanovo uho. — Oni neka dođu za nama. Bolnica nije daleko.

— Nastavit će se —

IZ KATOLIČKOG SVETA

Drugi svetski kongres laičkog apostolata održavao se početkom oktobra u Rimu. Prisutno je bilo oko 2.000 delegata iz 90 zemalja, koji su pretstavljali 32 međunarodne katoličke organizacije i 27 drugih katoličkih organizacija. Skupili su se ljudi svih naroda, rasa i jezika, koje ujedinjuje vera i želja raditi na jačanju i širenju Kristovog kraljevstva na zemlji. U crkvi sv. Petra u Rimu Papa je sam otvorio kongres u prisustvu mnogih kardinala, diplomatskih predstavnika i redovničkih poglavara.

Laički apostolat. Pola sata je Papa govorio na francuskom jeziku. U uvodu Papa se setio nekih najvažnijih međunarodnih katoličkih kongresa širom sveta gde se raspravljalo o raznim granama laičkog apostolata. Prvi glavni deo počeo je pitanjem: da li laički veroučitelj, koji ima za tu službu potrebno ovlaštenje, prelazi bez daljnjega od laičkog u hijerarhijski apostolat. Pre nego je odgovorio negativno na to pitanje, Papa je istakao sledeće: Krist je predao apostolima dvostruko poslanstvo, svećeničko i upravno. Sve to su nasledili Papa i biskupi. Prvo poslanstvo prelazi preko svećeničkog reda delomično i na svećenike, ali upravna služba ostaje ograničena na Papu i biskupe. Pod upravnu službu spada i učiteljska. Svećenici i laici mogu poučavati veronauku, ali samo ovlaštenjem biskupa, ali s tom razlikom, da je apostolat svećenika svećenički ili hijerarhijski, a apostolat laika ostaje uvek laički. Govori se o uvođenju stalnog đakonata, ali ta misao još nije dozrela. Pa kad se jednom ostvari, neće se ništa menjati na tome šta je kazano. — Nije dobro gledati u crkvenom autoritetu aktivni, a u laicima pasivni elemenat u Crkvi. Svi zajedno sačinjavaju živo otajstveno Telo Kristovo. Čuje se reč o emancipaciji laika. Ne izopačujmo odnosa između učitelja i učenika u Crkvi. Zadaci Crkve danas su preveliki da bi se smeli predavati sitničavim raspravljanjima. Duh vere, nesebičnosti, poštovanja i međusobnog poverenja mora biti dovoljan da se izbegnu trvenja. Laik ima pravo da prima od svećenika duhovna dobra, da se spasi i postigne savršenost. Zajednica, u Crkvi kao i svuda, mora da služi pojedincu a ne obratno.

Papa u daljnjem govoru razvija pojam laičkog apostolata. Molitva i dobar primer samo su u širem smislu laički apostolat. U pravom smislu laički je apostol onaj koga zvanično ovlasti Crkva da uči i da radi na učvršćivanju Kristova Kraljevstva na zemlji. Sem zvaničnog apostolata može da postoji i slobodni apostolat pojedinaca i

grupa, koji se stavljaju na raspoloženje hijerarhiji da vrše razne apostolske akcije. Papa želi da izraz, Katolička Akcija ostane opšti izraz za sav laički apostolat, a da pojedine grane tog apostolata zadrže svoja specifična imena, kao žosisti itd. Laički apostol treba da bude sam dobro poučen u veri, ali mora paziti da stekne zdravu versku nauku. I kad laik nešto verskog piše, mora tražiti odobrenje od nadležnih crkvenih vlasti. U toj vezi Papa upozorava na opasnost takozvane laičke teologije.

U drugom delu Papa govori o obrazovanju laičkih apostola. Laički apostoli jesu i ostaće elita. Biti laički apostol vrlo je težak zadatak. Imati mora potrebne moralne i intelektualne kvalifikacije, a naročito taktičan nastup, jer inače može više škoditi nego koristiti. Laički apostol mora biti dobro verziran u svojoj struci u kojoj radi, ne samo sa profane strane nego i u svim verskim moralnim pitanjima koja zadiru u njegovu struku. Tome dobro služe dobro vođeni tečajevi. Laički apostol mora imati apostolskog duha, koji zaboravlja na sebe i želi koristiti drugima, zajednici. Majka može već u malom detetu buditi apostolski duh odgajajući ga da daje milostinju, moli za misije itd.

U trećem delu govora Papa navodi konkretne grane laičkog apostolata, i to: rad u verskom životu župe, apostolat na području štampe, radija i filma, rad među radnicima, naročito onima koji tek stupaju u fabrike. Onda se je Papa dotakao problema verskog života rudara u Zapadnoj Evropi, verskog života u Južnoj Americi, misijskog rada u Aziji i Africi. U toj tački je istaknuo važnost katehista, koji su odlični saradnici misionara. Prema svršetku govora Papa se setio velikih ljudi i žena u crkvenoj povesti koji su mnogo učinili za verski život svojih naroda. Papa je zaključio govor pun optimizma, da će se Crkva boriti za duše, da neće ni jedan pedalj zemlje ustupiti bez borbe snagama tame, a boriće se Kristovim oružjem. Sav rad katoličke Akcije stavlja pod zaštitu nebeske Gospe, koja je u novije vreme na mnogim mestima vidljivo pokazala svoju ljubav i majčinsku brigu. Konačno je podelio apostolski blagoslov svim prisutnima i svima onima širom sveta koji rade za gornje ciljeve.

Prigodom svetskog žosističkog kongresa u Rimu kanonik Kardain krstio je mladog muslimana iz Dakara. Iza toga nadbiskup Piedro Sigismondi krizmao je novokrštenika. Taj je konvertit bio delegat svoje zemlje na kongresu.

Umro je prvi crnački biskup Msgr Ignac Ramarosandratana iz Madagaskara u starosti 63 godine. Njega je na blagdan Krista Kralja 1939 godine posvetio papa Pijo XII zajedno sa 11 drugih biskupa, među kojima je bio još jedan crnački biskup, Msgr Kiwanuka.

Među biskupima SAD nalazi se 54 koji su bili pre ili čak posle imenovanja za biskupa novinari. Prvi američki biskup novinar bio je Msgr John England de Charlestone, koji je 1822 godine osnovao jedan katolički časopis.

Španija i Italija su izabrale sv. Klaru za zaštitnicu televizije. Razlog tom izboru — kažu — je istorijska činjenica. Kad se svetica 1252 godine zadržavala izvan Asiza, ona je uprkos svom boravku na drugom mestu prisustvovala crkvenim obredima u asiškoj crkvi.

Šest bivših vojnika legije stranaca osnovalo je u Brislu dobrotvorno društvo sv. Vinka. Po primeru Božjeg sluge Friderika Ozanam traže bednike te im pomažu. Smatraju da je njihovo sadašnje zanimanje mnogo dostojnije života nego vojnička služba na vrućem afričkom suncu.

Papa je primio u audijenciju 186 delegata isusovačke izvanredne skupštine koja zaseda u Rimu. Sveti Otac im je tom zgodom održao latinski govor u kome im je izneo nekoliko smernica i uputa, kako treba da ostanu verni duhu svog osnivača, a istovremeno usposobljeni za apostolski rad našeg doba. — Isusovački general Janssens slavio je 23-9-50 godišnjicu redovničkog života.

Od 30-9—3-10 u Beču se održavao svetski kongres katoličkih novinara. Bilo je 400 učesnika iz 32 zemlje. Prisutni su bili najodličniji katolički novinari što ih ima Evropa. S druge strane gvozdene zavese bili su zastupljeni Poljaci. — Papa je u svom pismu kongresu izložio velike dužnosti katoličkog novinara. Javnost valja objektivno obaveštavati, činjenice se ne smeju pristrano prikazivati. Novinar se mora osloboditi ukorenjenih predrasuda, treba da odgaja publiku, širi kršćanske poglede na svet, pobuđuje interes za religiozna zbivanja i u najudaljenijim zemljama.

Biskupska komisija za veronauk u Francuskoj izdala je posebni komunike, kojim se određuju izvesne ispravke u takozvanom »progresivnom katekizmu«. Navedeni katekizam je nespretno primenio modernu metodu uvažavanja psihologije deteta na katekizam te u prvom stupnju kateheze izostavio neke vrlo važne kršćanske istine: istočni greh, da je Isus Krist Bog, da je svojom smrću spasio svet, nauku o Svetom Duhu te o nekim Božjim i crkvenim zapovedima. Da se taj nedostatak u katekizmu otkloni, biće izdat dopunski katekizam. Otsad je zabranjen naziv »progresivni katekizam«. U katehezi se ne mogu okrnjiti temeljne istine svete vere, zato da bismo bili deci privlačniji. U produbljivanju verskih istina moguć je razvoj, ali ne i prešutkivanje verskih istina, čime bi se verska slika u duši deteta samo izopačila.

U Lizjeu slavili su ove godine 60 godišnjicu smrti sv. Terezije od M. I. Na tu je svečanost došao iz Rima kardinal Ottaviani, prosekretar sv. Oficija, koji je imao prigodan govor o značenju sv. Terezije za naše vreme. Njen duh vere i Božjeg detinjstva jak je protivotrov obožavanju moderne nauke i tehničkog napretka. Protiv preteranog naglašavanja rada, svetica nas uči o važnosti molitve. Protiv preteranog traženja uživanja i naslada modernog sveta, svetica je primer dragovoljnog odricanja i samopregora svih oblika.

Egipat. Sve kršćanske konfesije u Egiptu slale su pisma predsedniku Naseru, u kojima se žale na sve veće stezanje verske slobode u zemlji. Novim državnim propisima praktički se oduzima kršćanima mogućnost graditi nove crkve. Rad u njihovim verskim školama se koči. Kršćanski nastavnici gotovo ne mogu biti više upravnici u svojim školama. Crkvena imovina se konfiskuje. Građani kršćani su zapostavljeni pri podeljivanju zemlje, uzete agrarnom reformom. Jednom reči, diskriminacija se spovodi prema kršćanima.

Pakistan. U parlamentu je bio primljen dodatak izbornom zakonu, kojim se uvode jedinstvene liste za kršćane i muslimane. Potpretsednik parlamenta, koji je katolik, izlagao je 4 sata, kako se ovom novinom gazi ugovor koji je bio sklopljen u vreme osnivanja pakistanske države, kako se time onemogućava izbor bilo kojeg katoličkog poslanika, da se time zaboravlja na velike usluge koje čine katoličke ustanove širom zemlje na prosvetnom i karitativnom polju pakistanskom narodu.

Školska sloboda u Libanu. Liban je jedina zemlja Srednjeg Istoka gde su kršćani brojčano u većini. U zemlji privatne su škole izjednačene sa državnima. Država plaća oko polovinu troškova za izdržavanje privatnih škola. I u državnim školama poučava se veronauka. Dešava se često da se u istoj učionici razvrstaju nastavnici i učenici triju konfesija.

U benediktinskom samostanu Tumlilin u Maroku svakog se leta skupljaju studenti katoličke, muslimanske i mojsijevske vere, da prožive nekoliko dana u slušanju raznih referata, međusobnom poznavanju njihovih religija, odmaraju se i zabavljaju sportom. To su dani vežbanja u verskoj trpeljivosti i priprava na zajednički rad u zaostalom Maroku.

Papa je primio jednu grupu francuskih železničara u audijenciju. Govorio im je da kršćanin mora uvek i na svakom mestu raditi, postupati i govoriti kršćanski. Čovek je uvek isti, bilo da radi, ili da u boljem odelu ide u crkvu ili kod kuće klekne na molitvu sa svojom decom. Svuda i u svako doba čovek mora Boga poštivati i svog bližnjega nositi u srcu.

Mađarske državne vlasti su izjavile da u zemlji neće biti objavljen dekret kojim se katoličkim svećenicima zabranjuje vršiti službu narodnog poslanika. Rimski juristi su mišljenja da je dekret svejedno stupio na snagu te da će izopćenje, prihvaćeno Svetoj Stolici, automatski nastupiti, ukoliko se ti svećenici ne budu blagovremeno pokorili dekretu.

U Kini su bila zatvorena dva katolička svećenika, jer su se protivili patriotskoj organizaciji kineskih katolika: Josip Kuo, koji je već otsedio pet godina u zatvoru, ali je na kongresu u Pekingu nastupio iznoseći svoja mišljenja, kao i svećenik Čang, za koga se zna samo to, da je odbio pristup.

U Minsteru u Nemačkoj zasedala je godišnja skupština papinske ustanove za svećenička zvanja. Njoj je prisustvovalo oko 100 zastupnika iz nemačkih i drugih biskupija. Biskup Keller je kazao da je duboko verna porodica prva bogoslovija. Za svećenička zvanja valja se u prvom redu moliti ali i katoličke organizacije s tim pitanjem upoznati. U Nemačkoj će naskoro broj svećenika zbog starosti i iscrpljenosti opasti za 20%.

Sud osudio ministra prosvete zbog klevete. U Indiji je jedan sud osudio Jesefa Mundassery, ministra prosvete državice Kerala, zbog klevetanja katoličkog klera u jednom časopisu na 51 rupija kazne, odnosno na jedan mesec zatvora. — Tužbu je podigao p. Vadakkan, koji vodi katolički pokret u Kerali. Centralna vlada u Delhiju još nije potvrdila novi školski zakon za Keralu. U međuvremenu katolici su u znak protesta zatvorili 1891 školu. Stotine drugih kršćanskih škola pošlo je njihovim primerom.

Poljski franjevci su početkom ove školske godine otvorili svoju školu u 500 godina starom samostanu Kobelin kod Krotošina. U samostanu je ostalo nekoliko sestara Sv. Elizabete da vode za oce i učenike kućanstvo.

Novi apostolski nuncije u Indiji Msgr Knox predao je predsedniku indijske države Dr Rajendri Prasad svoje akreditive. Predsednik je tom prilikom kazao: U našoj su zemlji gotovo sve veroispovesti zastupljene. Mi smo svesni da jedna velika verska zajednica prima duhovno vodstvo i pobude od Svete Stolice.

Holandani imadu jedan katolički univerzitet u Nimwegenu te institut za socijalne ekonomske nauke u Tilburgu. U njima uči 2.500 katoličkih studenata, tačno jedna četvrtina svih katoličkih studenata. Izvestan deo troškova plaća država, ali i katolici sami moraju godišnje doprinositi jedan milion guldena.

Nova enciklika o filmu i radiju. Papa Pijo XII izdao je početkom septembra encikliku »Miranda prorsus«, u kojoj obrađuje pitanje filma, radija i televizije. Enciklika je razdeljena na pet delova. Prvi deo razlaže opšta načela obuke i odgoja, drugi govori o filmu, treći o radiju, četvrti o televiziji, a peti se obraća svećenicima u pastvi. — U uvodu Papa naglašava da se Crkva odmah izpočetka interesovala za ove tehničke pronalaske, da bi se uklonila šteta koju ova propagandna sredstva mogu naneti, naročito omladini u godinama razvoja, kao i zbog toga da bi se Crkva mogla njima služiti u vršenju svog poslanstva. U prvom delu govori Papa da moraju film, radio i televizija služiti istini, moralnom dobru i usavršavanju. Kod poučavanja treba naročito paziti da se ne uči nešto što je nauci Crkve protivno, ili što bi škodilo odgoju. U poučavanju ne sme se namerno prešuteti ime Božje ili govoriti tako kao da nema nikakvih Božjih zapovedi. Takvim se načinom vera čupa iz srca omladine. Enciklika naglašava potrebu da biskupi u pojedinim zemljama imenuju posebne komisije koje procenjuju filmove sa verskog i moralnog stanovišta i davaju potstreka producentima dobrih filmova. Filmove treba ocenjivati prema njihovoj pravoj vrednosti, te ih klasificirati. Ocene treba

objavljivati da se mogu ljudi prema njima ravnati. U nekim zemljama uveden je prethodni pregled filmova, ali bi to trebalo uvesti svuda.

Nedeljni katolički časopisi u SAD dostižu tiraž od preko 23 miliona primeraka, što je 700.000 više od prošle godine. Na svaka tri katolika dolaze dva primerka nedeljnih časopisa. Najviši tiraž ima čikaški »New World« sa 163.000 primeraka.

Dr Rudolf Salat, bivši savetnik nemačkog poslanstva kod Svete Stolice, postavljen je direktorom kulturnog odeljenja Uneska. To je prvi katolik, koji vodi jedno od pet odeljenja Uneska.

Brazilija ima preko 57 miliona stanovnika, od kojih 55 miliona katolika. Podeljena je na 20 crkvenih provincija, koje imaju ukupno 123 biskupije. Svih katoličkih svećenika je 10.404. Crkva raspolaže sa 68 koleža i sa šest od ukupno 18 univerziteta.

Plivajući samostan. U Hongkongu su redovnice Sestre Isusove, koje pripadaju duhovnoj obitelji Božjeg sluge Karla de Fukola, uredile svoj samostan na jednoj lađi. Vrše svoj apostolat među tamošnjim ribarima. Svojim plemenitim radom stekle su u okolini poštovanje i simpatije. Jednom je palo malo dete u vodu. Roditelji i rođaci deteta nisu znali plivati. Tada se bacila č. s. poglavarica u svom odelu u more i spasla dete.

Indija ima 65 katoličkih univerzitetskih zavoda sa 32.000 studenata. Među njima ima 19.500, odnosno 60% neznabožaca. Na tim zavodima radi i mnogo nekršćanskih profesora. Od 400.000 studenata na drugim, većinom državnim, nekatoličkim zavodima računa se da ima samo 5% ubeđenih hinduista i 5% levičarskih bezbožaca, dok 90% studenata nema jasnog stava po pitanju religije i verskog nazora.

Komsomolskaja Pravda piše o nekom selu X: Tamo postoji pravoslavna crkva. Sveštenika pomaže crkveni tutor i parohijski savetnik. Komunistički klub u selu ima jednog ili dva aktivista, i to je sve. Crkva ima odličan hor, a klub jednu zabačenu gitaru. Takvi slučajevi su prema pisanju lista dosta česti. — U Nadejdinsku se nalazi u klupskoj biblioteci 50 antireligioznih brošura, ali nema nikoga koji bi ih čitao, priznaje bibliotekarka Komarova, ali ni drugarica Komarova ih nije pročitala.

Makao je mala portugalska kolonija u Kini. Grad sam broji 100.000 ljudi, od kojih 14.000 katolika. Svake se godine obrati oko 1000 odraslih osoba, većim delom afričkih vojnika, koje Portugal šalje da čuvaju tu koloniju. U gradu traže utočišta kineske izbeglice i isterani misionari.

Belgija se deli na flamanski i valonski deo. Flamanci govore svoj jezik, a Valonci francuski. Flamanaca je 3,6 miliona. Valonaca 2,9 miliona. Flamanci imaju 5.800 misionara, Valonci samo 1.930.

Španija. U Madridu su jedne nedelje prodali 200.000 primeraka sv. Pisma. U toj su akciji sudelovale sve katoličke organizacije. Potsećivali su škole, fabrike, privatne stanove, radnje, urede itd. Nijednu klasu ljudi nisu izostavili. Stručnjaci sv. Pisma održali su na stotine predavanja, koja je slušalo preko jedan milion ljudi. Film i radio isto su uzeli učešća u toj propagandi. U planu imadu osnivanje biblijske škole u Madridu kao i biblijskog društva.

Francuska ima 7 miliona učenika, od kojih 1,5 miliona posećuje katoličke privatne škole. Na novo je bilo osnovano 12 hiljada nastavničkih mesta.

Kongo. Belgijski ministar kolonija Buisseret je izjavio: Ogromna većina stanovnika Konga primila je sa zadovoljstvom, čak s oduševljenjem, misao zajedničkog života belaca i crnaca, o poštovanju ljudskog dostojanstva bez obzira na boju kože. Ministar je dodao: Mi nećemo trpeti da bi se nepromišljeni ili zlobni ljudi, beli ili crni, domaći ili stranci, umešali u našu čovekoljubivu akciju, koja toliko koristi miru i razumevanju. Belgijanac bele rase nema osećanja aristokratske superiornosti, koja je širom sveta stvorila toliko zla. Odvratan i glup rasizam može samo rađati prkos, poniženje, strah i nepravdu. Bitno u našem naporu jeste, da se ostvari jedinstvo interesa u dušama i srcima, pa će se slobodno stvarati politička struktura koja najbolje odgovara potrebama i željama ljudi, jednakih po pravu, i koje vodi osećanje bratstva . . .

Amerikanci — statističari sastavili su klasifikaciju godišnjih prihoda po konfesijama. Najmanje prihode imadu baptisti, koji imaju prosečno 53 dolara godišnjih prihoda po osobi, onda dolaze katolici sa 59 dolara. Najbolje prihode imaju anglikanci i metodisti sa 250 dolara godišnje na jednu osobu. Svakako istina nije vezana uz materijalno blagostanje.

Pod jednim kornetom tri rase. U kolonijama ljudi su rasno često vrlo izmešani. U Okeaniji živi č. s. Misijske družbe Marijine, koja je mešavina triju rasa. Njen je otac Japanac, majka Kaledonka. Njena baka po majčinoj strani bila je kćerka francuskog lekara i majke Melanezijke.

Župnik s avionom. Pater Lessard, župnik u Čerčilu u severnoj Kanadi, služi se avionom u svojoj duhovnoj pastvi. Njegova župa meri 1500 kvadratnih km te broji 3.000 duša. Razlika u temperaturi kreće se tamo između 30 stepeni iznad i 50 stepeni ispod nule.

U Leopoldvilu, prestonici Konga, sagradili su 16 župskih crkava. Poslednja od njih može da primi 30.000 vernika. To je svakako dokaz da se kršćanstvo u srcu Afrike dobro širi.

U Fatimu je u mesecu avgustu hodočastilo 500 gubavaca. Hodočašće je predvodio nadbiskup Erneto Sena de Oliveira. Bolesnike su pratile redovnice bolničarke i njihovi rodaci. To je bilo prvo zajedničko hodočašće te vrste u Fatimi.

Peške. Sredinom avgusta doputovali su otac i sin u Marijino svetište u Mariazell. Došli su iz Dudenca, putovali peške 16 dana, svaki dan po 30 km. Na putu su ih mnogi ljubazni šoferi zvali u svoja kola, ali su im se oni zahvaljivali za ljubaznost i produžili peške, jer su hteli tu žrtvu prineti Majci Božjoj, da bi očuvala sinu svećeničko zvanje. Još ima žive vere!

Priprave za Lurd. U Francuskoj je prijavljeno već 668 posebnih vlakova. Kako mogu u Lurdu dobiti smeštaj samo 38.000 hodočasnika, to će organizovati konačišta sve do 50 km daleko od Lurda. Lurdski poštanski ured bio je povećan, pošto računaju da će biti poslatih do 20 miliona razglednica. 22.000 Iraca već je platilo avionsku kartu iz Dublina u Lurd i natrag.

U Belgiji se prijavilo 70.000 dobrovoljaca koji obilaze svakog meseca kuće i prikupljaju dragovoljne priloge za katoličke škole. Sadašnja belgiska vlada smanjila je državni doprinos za katoličke škole, i tako moraju katolici godišnje skupiti 50 miliona belgijskih franaka za svoje škole.

Engleski pesnik Siegfried Sassoon obratio se na katoličku veru. Star je 71 godinu. Ove je godine dobio kraljičinu nagradu za pesništvo. Važi za jednog od najboljih engleskih literata. Sam pesnik je označio svoje obraćenje najlepšim događajem u svome životu.

Šerpa Botia Tensing, rodom iz Nepala, koji se sa Novozelanđaninom Hilarijem 1953 godine prvi popeo na Maunt Everest bio je u audijenciji kod svetog Oca. U kraćem razgovoru Papa mu je odao priznanje za njegova postignuća u planinarenju.

Apostolat žene u modernom svetu. Učesnicama 14 svetskog kongresa katoličkih ženskih organizacija Papa je govorio i između ostalog naglasio sledeće misli: Prvi zadatak žene jeste da uspostavi veru u Boga u njenom punom sadržaju. Ovaj se apostolat obično razvija u braku i u majčinstvu. I kad se žena odreče gornjeg poziva, može vršiti taj apostolat, koji je utemeljen u tome što je i žena stvorenje Božje. Žena je po dostojanstvu jednakopravna mužu, ali . . . i to se ne sme nikada zaboraviti, da mora biti žena mužu poslušna.

Papa je pokazao na primeru Majke Božje, kako se žena može po Kristu uzdići i stajati iznad svih stvorova. Moderni laicizam i materijalistička propaganda nemaju ništa sličnog da pruže modernom svetu. Samo iz tesne veze sa Crkvom žena crpi snagu za svoj apostolat. — Moderni svet je proširio delokrug žene. Industrijalizacija, socijalno pretvaranje čitavih narodnih slojeva, povišeni životni i kulturni nivo, otvaranje novih grana tehnike doprineli su da danas žena može gotovo u svim zvanjima, u svim kulturnim, socijalnim i političkim ustanovama, i na međunarodnom nivou zauzimati svoje mesto. I ovde stoje pred njom novi zadatci modernog apostolata. Na kraju Papa je naglasio potrebu indirektnog apostolata aktivnim učešćem u međunarodnim ustanovama. Na taj način katoličkim se ženama pruža lepa prilika da u neutralnoj sredini zastupaju katoličke ideje o razvoju osobnosti žene i njenom poslanstvu u modernom svetu.

RASTANAK

Lijepa djevojko iza susjednog brijega,
ti si lijepa i vrijedna
i uredna je slika tvojeg doma,
iza brijega.

O, kad bi Mariju pred očima imala,
rekao bih ti riječi koje očekuješ;
pod bijelim vijencem bih te
kroz vrata naše crkve proveo.

Znao bih da će blagoslov biti
pod crijepom našeg krova,
na prozoru našem i pragu.

Znao bih da ćeš ti blagost biti
na krutosti moje brige svagdanje,
da ćeš biti osmijeh
svakoj bori mojeg dnevnog umora.

Znao bih da ćeš biti majka mojih sinova,
majka koja to nije zbog rađanja,
već zbog strepnje večite i srdačne
nad svakom nježnom granom mladih borova.

Majka, kao što je bila Ona, Marija.

O, kad bi samo Mariju
pred očima imala!

UREDNIKOVA POŠTA

B. D. Pitanje: Kakve uspehe beleži Katolički obaveštajni ured u Londonu, koji je osnovao pre tri godine mladi irski svećenik O Connel? Odgovor: Postignuti rezultati su odlični, predviđaju se još lepši. Oko jedan milion osoba, potaknutih malim oglasima u novinama, tražilo je razna objašnjenja o katoličkoj veri. 47.000 osoba učestvovalo je već u kursevima koji traju 21 nedelju. 2.000 osoba se na osnovu primljenih pouka obratilo na katoličku veru. Veći broj još neodlučenih upućen je na lokalne župne urede. Preko 40.000 se osoba obavezalo da će uz materijalnu pomoć, koju šalju Uredu, svakodnevno moliti za uspeh navedene akcije te da će prvu nedelju u mesecu primati sv. Pričest. Ovi aktivisti traže od Ureda upute kako bi i sami mogli davati nekatolicima u svojoj okolini prvu pouku o katoličkoj veri. Računa se da će se broj aktivista naskoro podići na 250.000. Gde je prvo radio jedan jedini svećenik, danas je uposleno već 6 svećenika i 60 laičkih pomoćnika. Katolički obaveštajni ured će se iduće godine preseliti u novu veću zgradu. Iz Nove Zelandije i Australije upućeni su pozivi da ih osnivač poseti te im pomogne savetima, kako bi i tamo započeli istim apostolatom.

Uč. . ča. Pitanje: Da li sam učinila težak greh, što sam zatajila veru? Naš je učitelj ispitivao u školi da li verujemo u Boga. Pošto su sve učenice pre mene porekle veru, uplašila sam se te i ja zatajila veru. Odgovor: Prema Ustavu i Zakonu o položaju verskih zajednica, koji su još

uvek na snazi, vera je slobodna. Zakonom je zabranjeno uznemirivati bilo koga zbog vere te mu uskraćivati građanska prava. Kako da Vam verujem da ste bili preplašeni? No, bez obzira na sve, Boga se ni pod pretnjom mučenja i smrti ne smemo odreći. To je samo po sebi uvek težak smrtni greh. Mučenici su voleli pre umreti, nego nešto učiniti što Bog strogo zabranjuje.

D. T. Pitanje: Da li nije Krist rečima: »A ja vama kažem: da se ne kunete nikako« zakletvu potpuno zabranio? *Odgovor:* Ove Kristove reči kao i slične kod (Jak 5, 12) izgleda da zabranjuju zakletvu u svakom slučaju. — No, bez obzira na to, kakav je prvi utisak kod čitanja gornjih reči, katolik je dužan slušati Crkvu, jer ona nepogrešivo uči i tumači Kristovu nauku uopšte i sveto Pismo napose. Ona međutim uči kao versku istinu da je zakletva u izvesnim slučajevima dozvoljena. Poziva se na sveto Pismo starog i novog zaveta (5 Mojs 6, 13; Jer 4, 2; 1 Mojs 22, 17; 2 Kor 1, 23; Gal 1, 20.) Crkva ne samo da dozvoljava zakletvu u izvesnim prilikama, nego je čak i sama propisuje. — Ko bi uprkos tome još uvek tvrdio da je zakletva u svakom slučaju zabranjena i dakle grešna, on bi poricao versku istinu te bio barem materijalni krivoverac. — Za vernog katolika je prema tome unapred jasno, da Krist u gore navedenim rečima nije zabranio zakletvu u svakom slučaju. Ako naime čitamo Kristove reči do kraja, vidimo da je Krist i ovo rekao: »nego vaša reč neka bude: da, da, ne, ne! a što je više od toga, oda zla je« (Mt 5, 37). Zanimivo, Krist ne kaže, da je svaka jača potvrda reči sama u sebi zla, nego da je »oda zla«. Zbog greha, zbog neiskrenosti ljudi potrebna je katkada jača potvrda — zakletva. Pravi smisao pojedinog teksta nađemo u celom kontekstu. Uhvatiti se za jednu otsečenu rečenicu, zaboraviti kontekst, uvek je opasno i vodi u zabludu. Jasno je da Krist osuđuje nerazboritu zakletvu i postavlja zahtev istinoljubivosti, kako bi se svakome moglo verovati na prvu reč. Pošto ima na svetu uvek i grešnih, slabih ljudi, to će biti na svetu uvek još mesta za dozvoljenu zakletvu.

P. M. Pitanje: Mene zbunjuju sasvim oprečne vesti o položaju katoličke Crkve u Kini. Prema jednima spoljašnji život Crkve gotovo je paralizovan, prema drugima katolički se život u Kini slobodno razvija. Kome da verujem? *Odgovor:* Naš je verski poglavar sveti Otac Papa, u mogućnosti da dobije najobjektivnije vesti. Njegovo je pravo da procenjuje položaj katolika u pojedinoj državi. Njegov je sud u tim stvarima za nas merodavan.

S. O. Pitanje: Šta je sa podzemnom crkvom u čast sv. Pape Pija X, koja se gradi u Lurdu? *Odgovor:* Radovi su u punom jeku. Prema planu ona se ima posvetiti 25 marta 1958, na blagdan Blagovesti. Kardinal Roncalli, patrijarh iz Venecije, treba da je posveti.

C. J. Odgovor: Milanske pučke misije su dosad najveći poduhvat te vrste. Objavljeno je da se održavaju ceo mesec novembar. Propoveda oveći broj kardinala i biskupa kao i 1.300 svetovnih i redovničkih svećenika ne samo po crkvama, nego i po školama, uredima, bolnicama i drugim javnim zgradama. Najvažnija istina o kojoj se govori jeste: Bog Otac kao prva istina i prva stvarnost života.

P-G. Pitanje: U putopisu Marka Pola čitam da je on vidio Noinu Korablju na brdu Ararat u Persiji. Da li se i danas ona tu nalazi, i ima li od nje ikakovih ostataka? *Odgovor:* Samo je Sveto Pismo nepogrešiva knjiga, sve su druge knjige podvrgnute ljudskim slabostima, među kojima je i ta da čovek lako pogreši. U pravim putopisima očekujemo od pisca opis istinitih događaja, dok beletristička dela u obliku putopisa mogu biti plod fantazije.

Š. D. Odgovor: Biće to stvar pojedinih vernika u dogovoru s »Putnikom« da se organizuju grupe hodočasnika u Lurd za iduću jubilarnu godinu. Da li su pokrenuti kakvi koraci u tom smeru, nije nam poznato.

Nakana Apostolata molitve. U mesecu nas decembru sveta Crkva poziva da se posebno molimo Srcu Isusovu, da bi se nedelje i zapovedni blagdani sa strahopočitanjem i pobožno slavili. U misijskom nas pogledu Crkva poziva da se molimo Srcu Isusovu, za one stanovnike Dalekog Istoka koji su bežali ispod vlasti staljinističkih upravljača.

Obaveštenje. Ovim se brojem završava 26 godište. Pozivamo sve poverenike i pretplatnike da se pitaju jesu li već isplatili ovogodišnja dugovanja »Blagovesti«, koja isključivo zavisi od savesnosti svojih čitalaca. Stoga Vas uljudno molimo da do 10 decembra uplatite svoje zaostatke. U protivnom bit ćemo prisiljeni brisati Vas iz spiska pretplatnika. Do 5 decembra poverenici neka dostave eventualne promene u broju traženih primeraka. Novi se pretplatnici primaju. Idući će broj verovatno izaći za Božić. —

Godišnja pretplata za pretplatnike, koji na svoju adresu primaju jedan jedini primerak, iznosi 300 din. Kod poverenika pretplatnici uplaćuju godišnje 240 din. Pojedini primerak košta 20 din. Poverenicima se daje 10% popusta. Od njih se traži da šalju svaki mesec iznos prodatih primeraka, a prikupljenu pretplatu za nekoliko meseci unapred.

Cena zidnom kalendaru 12 din, a džepnom 20 din. Poverenici, koji poruče preko 50 komada, dobiju 10% popusta.

BLAGOVEST izdaje Nadbiskupski Ordinarijat u Beogradu. — Odgovorni urednik: Dr Janez Jenko, konzultor. — Uredništvo i uprava: Beograd, Svetozara Markovića broj 20. — Poštanski fah 524. Tekući račun 10-KB-33-Ž-410.
Štampa: Štamparija „DOZ" — Beograd, Zmaj Jovina br. 39 — Telefon 20-268.